

T.C
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

2000’Lİ YILLARDA
İKTİDAR VE MUHALEFET DİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ

Hazırlayan
Alper BAYINDIR

İstanbul – 2011

T.C
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

2000'Lİ YILLARDA
İKTİDAR VE MUHALEFET DİLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ

Hazırlayan
Alper BAYINDIR

İstanbul – 2011

ONAYLAMA SAYFASI

Öğrenci : Alper BAYINDIR
Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Konusu : 2000’li Yıllarda İktidar ve Muhalefet Dili
Tez Tarihi : 25.01.2011

Bu tezin şekil ve içerik açısından Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ
Anabilim Dalı Başkanı

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 51070843 numaralı öğrencisi Alper BAYINDIR tarafından hazırlanan bu tezin Yüksek Lisans Tezinde bulunması gereken yeterliliğe, kapsama ve niteliğe sahip olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ
Tez Danışmanı

Tez Sınavı Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ .....
Prof. Dr. Mahmut KAPLAN .....
Doç. Dr. İhsan YILMAZ .....

Bu tezin Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

Doç. Dr. Mehmet KARAKUYU
Müdür

ÖZET

Dil, bir iletişim aracıdır. Siyasîler de amaçlarını gerçekleştirmek için halkla iletişim kurmak durumundadır. Siyasetin temeli iknaya dayalıdır ve siyasîler halkı ikna etmek için dili başarıyla kullanmalıdır. Bu çalışmada siyasîlerin dili nasıl kullandığı, iktidar ve muhalefet partileri açısından incelenmiştir. İktidar ve muhalefetin dili incelenirken de 2000’li yıllarda iktidar ve muhalefet temsilcileri olan AK PARTİ ve CHP’den yola çıkılmıştır. AK PARTİ ve CHP’nin parti programlarında kullandığı dil, içerik analizi yönünden incelenmiştir. Bunun yanında parti programlarında kullanılan özneler ve çatı bakımından fiiller araştırılmıştır. Özellikle içerik analizi çözümlemesi, çeşitli alanlarda uygulanmasına rağmen siyaset dili alanında bu tür çalışmalara pek rastlanmamaktadır. Bu çalışma, alanındaki boşluğun dolmasında küçük de olsa katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: siyaset, dil, AK PARTİ, CHP, içerik analizi, fiiller, özneler.

ABSTRACT

Language is a means of communication. Politicians have to communicate with the society in order to achieve their aims. They also need to use this means of communication, the language, successfully and efficiently as politics are based on the persuasion of people. In this study, the language used by politicians is examined in terms of the ruling and opposition parties. We base our study on the language used by AK PARTİ and CHP by drawing samples from their party doctrines with regard to the content. We also study the voices of verbs and subjects that both parties used in their party doctrines. In spite of being employed in certain areas, studies on the content analysis of the language used in party doctrines are very rare. So, we would like to contribute to the content analysis of the language in party doctrines with this study to a certain degree.

Key words: politicians, language, AK PARTİ, CHP, content analysis, verbs, subjects.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
KISALTMALAR CETVELİ	V
TABLolar LİSTESİ	VI
ÖNSÖZ	VII
GİRİŞ	1
1. DİL	1
1.1. Dilin İnsan Hayatındaki Yeri.....	3
1.2. Dil ve İletişim.....	8
1.3. Dil Türleri.....	13
1.3.1. Konuşma ve Yazı Dili.....	13
1.3.2. Özel Dil.....	17
1.3.2.1. Siyaset Dili.....	18
2. SİYASET	29
2.1. İktidar.....	33
2.2. Muhalefet.....	34
2.3. Ülkemizde İktidar ve Muhalefet İlişkileri.....	35
2.4. Siyasî Parti.....	37
2.5. Siyasî Parti Programı.....	38
I. BÖLÜM	39
1. İKTİDAR PARTİSİNİN DİLİ	39
1.1. Parti Programı İçerik Analizi.....	43
1.2. Etken ve Edilgen Fiillerin İncelenmesi.....	97
1.3. Öznelerin Durumu.....	109
II. BÖLÜM	111
2. MUHALEFET PARTİSİNİN DİLİ	111

2.1. Parti Programı İçerik Analizi.....	111
2.2. Etken ve Edilgen Fiillerin İncelenmesi	174
2.3. Öznelerin Durumu	190
III. BÖLÜM	192
3. İKTİDAR VE MUHALEFET PARTİLERİNİN KULLANDIĞI DİLİN KARŞILAŞTIRILMASI	192
3.1. İçerik Analizi Bakımından	192
3.2. Fiillerin Çatısı Bakımından	228
3.3. Özneler Bakımından.....	229
IV. BÖLÜM	231
4. AK PARTİ İçerik Analizi Genel Tablosu	231
5. CHP İçerik Analizi Genel Tablosu.....	292
SONUÇ	409
KAYNAKÇA	418

KISALTMALAR CETVELİ

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
AK PARTİ	: Adalet ve Kalkınma Partisi
C.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
Çev.	: Çeviren
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve saire
Vol.	: Volume (Cilt)
-	: Fiillerin sonunda mastar eki yerine veya eklerin başında kullanılmıştır.

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1	: İçerik Analizinde Kelimelerin Gösterimi.....	42
Tablo 2	: AK PARTİ'nin İçerik Analizinde En Sık Geçen 100 Kelime.....	43
Tablo 3	: AK PARTİ'nin Programındaki Etken – Edilgen Fiiller.....	100
Tablo 4	: AK PARTİ'nin Programındaki Özneler.....	109
Tablo 5	: CHP'nin İçerik Analizinde En Sık Geçen 100 Kelime.....	111
Tablo 6	: CHP'nin Programındaki Etken – Edilgen Fiiller.....	174
Tablo 7	: CHP'nin Programındaki Özneler.....	190
Tablo 8	: AK PARTİ ve CHP'nin İçerik Analizinde İlk 100'deki Ortak Kelimeler.....	193
Tablo 9	: AK PARTİ ve CHP'nin İçerik Analizinde İlk 100'deki Farklı Kelimeler.....	208
Tablo 10	: AK PARTİ İçerik Analizi Tablosu.....	231
Tablo 11	: CHP İçerik Analizi Tablosu.....	292

ÖNSÖZ

Dil, geçmişten günümüze insanlar arasında iletişimi sağlayan en yaygın, en kolay ve en güzel iletişim aracıdır. İnsanlar; duygularını, düşüncelerini, isteklerini, olayları, durumları vb. dil vasıtasıyla çevrelerindekiyle aktarırlar. Dil olmadan sağlıklı bir iletişim kurmak da pek mümkün değildir. İletişimin niteliğini, seviyesini de dili kullanım şekli belirler. İnsanlarla iyi ve sağlıklı bir iletişim kurmak isteyen kişiler, dili başarıyla kullanmak durumundadır. İletişimi, kullanılan kelimeler, söz arasında yerleştirilen iltifatlar ya da iğneleyici ifadeler, açık veya kapalı anlatım gibi unsurlar etkilemektedir. Bunların kullanımı da insanların yeteneğine, algılayış ve düşünüş tarzına göre değişmektedir.

İnsanlar çevresindekilerle iletişim kurarken nasıl dile ihtiyaç duyarsa siyaset sahnesinde yer alan partiler de halkla iletişime geçerken dili kullanır. Siyasî partiler, inandığı değerleri, savunduğu düşünceleri ya da ülke sorunlarıyla ilgili düşüncelerini, tespitlerini, projelerini vb. aktarırken dilden yararlanır. Üstelik siyasî partilerin kullandıkları dil, bir ya da birkaç insana değil, bütünüyle topluma yöneliktir, tüm toplumu ilgilendirir. Siyasî partilerin muhatabı, toplumun bütün kesimleridir, çünkü partiler toplumu etkileyebildikleri, ikna edebildikleri ölçüde oy toplayabilecektir.

Hemen her siyasî partinin amacı, rakiplerinden daha çok oy almak ve iktidara yürümektir. Bu başarıyı yakalamak isteyen siyasî partilerin, iyi projeler hazırlaması, toplumun var olan sorunlarına kalıcı çözümler üretmesi, halkın gelir düzeyini yükseltecek çalışmalara vb. imza atmaları gerekmektedir. Partilerin tüm bunları yapabilmeleri için de ikna edici bir dil kullanmaları lazım gelmektedir. Demek ki siyasî partilerin kaderinde kullandıkları dil, yani Türkçe çok büyük önem arz etmektedir. Bir siyasî parti diyelim ülke için çok iyi projeler hazırladı, fakat bunu halka doğru, güzel ve etkili bir dille aktaramadı. Böyle bir partinin başarıyı yakalaması çok zordur. Bunun tam tersini düşünelim. Fazla projesi olmayan, dersine yeterince çalışmamış ve iyi bir kadroya sahip olmayan bir siyasî parti, halkla iletişim kurarken dili başarıyla kullanarak amacına ulaşabilir. Ancak bu başarının kalıcı olacağını söylemek pek de mümkün görünmemektedir. Bu da gösteriyor ki siyasî partilerin; projelerini, halkın

sorunlarıyla ilgili düşüncelerini vb. aktarırken, halkla iletişim kurarken doğru ve etkileyici bir dil kullanmaları gerekmektedir.

Siyasî partilerin kullandıkları dilin şekillenmesinde parti mensuplarının benimsediği değerler, savunduğu düşünceler, hayat tarzı vb. etkili olmaktadır. Ancak siyasî partilerin başarısını toplumdaki aldığı oy belirlediğine göre, parti yöneticileri, kullanacakları dili belirlerken halkın duygu ve düşüncelerini, algısını, önem verdiği değerleri de hesaba katmalıdır. Sonuçta siyasî partilerin başarı ya da başarısızlıklarında kullandığı dilin son derece etkili olduğu düşüncesini taşımaktayız.

Siyasî partilerin kullandığı dilin niteliklerini, topluma etkilerini, başarılarına katkılarını vb. tespit etmek için modeller belirlememiz gerekiyordu. İktidarda ve ana muhalefette bulunan partilerden yola çıkmamızın uygun olacağını düşündük. Bunun sonucu olarak günümüz siyaset sahnesinde iktidarda bulunan AK PARTİ ve ana muhalefet partisi CHP'nin kullandığı dili incelemeye karar verdik.

Çalışmamızda, iktidar ve muhalefet dilini incelerken temel eksen olarak, AK PARTİ ve CHP'nin parti programlarını aldık. Parti programları kitapçıklarından yola çıkarak iktidar ve muhalefetin kullandığı dilin yansımalarını araştırdık. İlk önce parti programlarında kullanılan kelimelerin sıklık analizini yaptık. Bu analiz yardımıyla AK PARTİ ve CHP'nin parti programlarının içeriğini belirlemeye çalıştık. İçerik analizi yöntemiyle kelimeleri çoktan aza şeklinde sıralayarak bir tablo hâlinde gösterdik. İçerik analizini yaparken Prof. Dr. Mehmet KARA, Yrd. Doç. Dr. Atakan KURT ve Araştırma Görevlisi Melek Oktay'ın birlikte geliştirdikleri "ERGİN" adı verilen bilgisayar programından yararlandık. Bu program sayesinde gövde sıklıklarını, yani hangi kelimenin hangi hâllerde, ne kadar kullanıldığını belirledik. Ayrıca parti programlarında kullanılan özneleri ve fiillerin çatılarını tespit ettik. Bunu yapmaktaki amacımız, partilerin savundukları görüşlere, gerçekleştirmeyi hedefledikleri projelere ne kadar sahip çıktığını ortaya koymaktı.

AK PARTİ ve CHP'nin parti programı kitaplarının hacim olarak birbirinden farklı olduğunu belirtmemizde yarar vardır. İktidar partisi olan AK PARTİ'nin parti programı, 118 sayfadan oluşup bir kitapçık boyutunda tasarlanmıştır. Ana muhalefette bulunan CHP'nin parti programı ise normal kitap ölçülerinde olup 344 sayfadan

oluşmaktadır. Yani CHP'nin parti programı kitabı AK PARTİ'ninkinden daha hacimli bir kitap olarak karşımıza çıkmaktadır. CHP'nin program kitabında harfler daha iri puntoludur. Her iki partinin program kitabında harflerin puntosu eşitlendiğinde fark azalsa bile kapanmamaktadır. Bu bağlamda biz, sıklık analizinden yola çıkarak partileri karşılaştırırken bir kelimenin, partilerin programında ne kadar çok kullanıldığından ziyade hangi sırada kullanıldığı hususuna yöneldik. Aksi takdirde sağlıklı bir karşılaştırma yapmamız pek mümkün görünmüyordu.

Tezimiz, dört bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında dil, dilin insan hayatındaki yeri, dil ve iletişim ile siyaset dili üzerinde durduk. Bunun yanında iktidar, muhalefet, siyasî parti, parti programı gibi siyasetle ilgili kavramları ele aldık. I. Bölümde iktidar partisi olan AK PARTİ'nin dilini içerik analizi, fiillerin çatısı ve özneler yönünden inceledik. II. Bölümde ise ana muhalefet partisi CHP'nin dilini, yine içerik analizi, fiillerin çatısı ve özneler bakımından ele aldık. III. Bölümde de iktidar ve muhalefet partilerinin kullandığı dili, içerik analizi, çatı bakımından fiiller ve özneler yönünden karşılaştırdık. IV. Bölümde AK PARTİ ve CHP'nin parti programlarının içerik analizi tablosunun tamamına yer verdik. Hangi kelimenin ne sıklıkla kullanıldığını merak edenler bu genel tabloya bakabilirler. Sonuç bölümünde ise içerik analizi tablosundan edindiğimiz bilgiler, etken ve edilgen fiillerin kullanımı ve özneler yönünden değerlendirmeler yaptık. İki partinin kullandığı dille ilgili çeşitli çıkarımlarda bulunduk.

Çalışmamızın, siyasîlere ve siyaset diline bir nebze de olsa katkı sağlayacağı umudunu taşımaktayız. Tezimizde büyük emeği ve katkısı olan başta tez danışmanım Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ Bey'e, değerli fikirleriyle yol gösteren Prof. Dr. Mehmet KARA Hocama teşekkür ederim.

GİRİŞ

1. DİL

Bazı şeyler vardır ki ne olduğunu bilir, her gün kullanır ama onların ne olduğu üzerinde kafa yormaz, kafa yorsak bile ifade etmekte zorlanırsınız. Dil de bunlardan biridir. Her gün konuşmak, yazmak, iletişim kurmak, duygu ve düşüncelerimizi ifade etmek için dili kullanırsınız. Sıra dilin ne olduğunu söylemeye gelince işin rengi değişir. “Dil nedir?” sorusunu ortaya attığımızda insanlar kolayca cevap veremez, önce durur, biraz düşünür, sonra da herkes dili kendince tanımlamaya çalışır. Ancak yapılan bu tanımlar, dilin ne olduğunu tastamam ortaya koymaz. Belki de insanlar, dilin ne olduğunu söylerken onu bir ucundan yakalar. Çünkü herkes dili kendi bilgi, donanım ve anlayışına göre tanımlayacaktır. Dili eskilerin deyiimiyle “efradını câmi, ağıyarını mâni” biçiminde tanımlamak zordur.

Muharrem Ergin’in dil konusundaki görüşleri şöyledir: “Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir. O tabii bir vasıta. Vasıta vazifesi görür, fakat tabii bir varlığı vardır. Dil bu bakımdan canlı bir vasıtaya benzer. Meselâ at da bir vasıta, otomobil de bir vasıta. Fakat insan otomobile istediği şekilde hükmedebilir, at karşısında ise ancak onun tabiatine uygun hareket etmek zorundadır. Otomobile istediği şekli verir, onun biçimini istediği şekle sokar, onu istediği gibi kullanır, isterse uçuruma sevk edebilir. Fakat atın biçimini değiştiremez, onu istediği gibi kullanamaz, istediği yere sevk edemez. Başını kesseniz ata korktuğu yerde adım attıramazsınız. İşte dilin vasıtalığı da böyle bir vasıtalıktır, atın vasıtalığı gibidir. Anlaşmayı sağlamak bakımından bir vasıta gibi iş görür, fakat tabii bir varlığa sahiptir.”¹ Bu tanımlamada ‘dil’in anlaşmayı sağlayan bir vasıta olması, kendine ait kurallarının bulunması, canlı bir varlık olması, anlaşma sistemi olması, sosyal bir kurum olması’ öne çıkmaktadır. Yukarıdaki görüşlerde, özellikle

---

¹ *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986, s. 3

dilin vasıta oluşu üzerinde durulmuştur. Bu vasıtalık müdahaleye açık değildir, yani dilin doğuşu, gelişimi, zenginleşmesi, varlığını sürdürmesi kendine has özellikleriyle gerçekleşmektedir.

Zeynep Korkmaz, dili insanların karşılıklı olarak haberleşmesini sağlayan, duygu, düşünce ve isteklerini ses, şekil ve anlamca her toplumun kendi değerlerine göre oluşturduğu kurallar vasıtasıyla başkalarına aktardığı seslerden örülü, gelişmiş bir sistem olarak tanımlamaktadır. Ayrıca dillerin, toplumun içinde yaşayan kesimlerin farklı özelliklerine göre konuşma dili, yazı dili, bilim dili, edebî dil, resmî dil, ölü dil gibi sınıflandırılabilceğini de söylemektedir.²

Doğan Aksan ise dille ilgili görüşlerini aktarırken dilin gizemli yapısına değinmektedir. Aksan'a göre dil, çok yönlü bir yapısı olan, çok farklı niteliklere sahip büyümlü bir varlıktır. İnsan ve toplum hayatının bir parçası olan bilim, sanat, teknik gibi hemen her alanla ilgisi bulunmakla birlikte onları meydana getiren kurumdur. Dil, insanın duygu, düşünce ve isteklerini toplumun ses ve anlam bakımından ortak öğeler ve kurallar yardımıyla başkalarına aktarma imkânı sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir.³

Necip Üçok'a göre dil, insanların karşılıklı anlaşması ve duygularını birbirlerine anlatması için bir toplumun fertlerinin hafızalarına yavaş yavaş yerleşen anlamlı ifade araçlarının tümü, semboller sistemidir.⁴ De Saussure'e göre ise dil, düşünceleri ifade eden bir işaretler sistemidir.⁵ Bu tanımlamaların hepsi birbirinden farklıdır. Yani tanımlamaların her birinde dil, farklı bir şekilde, farklı kelimelerle ifade edilmiştir. Ancak bu görüşlerin ortak noktası da vardır. O da şudur: Dil, bir anlaşma ve haberleşme aracıdır. Ayrıca toplumların kendine özgü kurallarını barındıran işaretler sistemidir.

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağladığına göre toplumsal bir müessesedir. Bir topluma mensup her insan, o müessesenin içinde yer alır. Dil, insanlar için âdeta vazgeçilmez bir dosttur. İnsanların, hayatlarına onsuz devam etmeleri çok zordur.

² *Gramer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara 2003, s. 67

³ *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, TDK Yayınları, Ankara 2003, s. 11.-55

⁴ *Genel Dilbilim (Lengüistik)*, İstanbul 2004, s. 18

⁵ Necip Üçok, *a.g.e.*, s. 67

İçinde yaşadığımız dünyayı dil olmadan keşfedebilmemizin imkânı yoktur. Dünyayı keşfedemeyen bir insanın hayatında ise hep bir şeyler eksik kalır.⁶ İnsanoğlu doğduğundan itibaren annesinin sesiyle tanışır. Bu sese babasının, varsa kardeşlerinin ve diğer akrabalarının konuşmaları karışır. Bu konuşmalar, kendisine verilen kabiliyetle birlikte bir dolgunluğa ve doyuma ulaşır. Sonra da içinde yaşadığı toplumun dilini hece hece, kelime kelime konuşmaya başlar. İşte bu, dil denen mucizeyle gerçekleşir.

Dil, insanların duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmeye aracılık etmektedir. İnsanlar arasında anlaşma, bildirişim sağlamaktadır. Dilin yapay müdahalelere izin vermeyen canlı ve doğal bir yapısı vardır. Bir işaretler sistemidir. Kendine özgü kuralları ve özellikleri vardır.

Dil, fertleri bir araya getirerek onların toplum çatısı altında birleşmesini sağlar. Bilim, sanat ve teknik alanındaki çalışmaların gerçekleşmesi dile bağlıdır. Her şeyden önemlisi dil, insana özgüdür. Konuşma, yazma, düşünme eylemini içinde barındıran dil yeteneği canlılar içinde sadece insanda vardır.

Tüm bunlar da gösteriyor ki dilin çok katmanlı, çok yönlü bir yapısı vardır. Bu yapı, dilin tanımlanmasını zorlaştırmaktadır. Aynı tanım cümlesinin içinde dilin her özelliğini ortaya koymak da tanımı iyiden iyiye uzatmaktadır. Sözü uzatmak ise hem anlaşılabilirliğe gölge düşürür hem de genellikle pek hoş karşılanmaz. Ancak dil gibi önemli bir kavram için bu tür uzatmaların hoş karşılanacağı düşüncesini taşımaktayız. Bu bağlamda dili şöyle tanımlayabiliriz: Dil; insanların yüreğinden ve aklından geçenleri ifade etmesini, yine insanların birbirleriyle haberleşmesini sağlayan bir vasıta, insanları ulus hâline getiren ve onların oluşturduğu her türlü değeri gelecek kuşaklara aktaran bir taşıyıcı, kendine özgü kurallardan ve işaretlerden oluşan bir sistemdir.

1.1. Dilin İnsan Hayatındaki Yeri

Ne yazık ki dilin, insan hayatında nasıl bir boşluğu doldurduğunu tespit edecek bir cihaza, bir mekanizmaya sahip değiliz. Dilsiz bir insanın da bu soruya cevap

---

⁶ Nermi Uygur, *Dilin Gücü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2008, s. 21

verebilmesi kolay değildir. Dil denince ilk olarak konuşma, sonrasında yazma akla gelir. Bu açıdan bakıldığında dilin olmadığı yerde konuşma ve yazma da olmaz. Yakalandığı bir hastalıktan dolayı konuşma ve yazma kabiliyetini kaybetmiş bir insan düşünelim. O insandan, dilin, konuşmanın ne denli hayatî bir şey olduğunu anlatmasını istediğimizde bunu onun ifade etmesine imkân yoktur. Çünkü hasta adamın bunu anlatması için dile ihtiyacı vardır. Ancak o, bundan yoksundur.

Dil olmadan insan yaşayamaz, demek oldukça iddialı ve geçersiz bir yargı olur. Elbette insanlar dilsiz de yaşayabilir. Nitekim günümüzde dilsiz, yani konuşma yeteneği olmayan insanlar da vardır. Ne var ki o insanlar da işaret diliyle anlaşmaktadırlar. O insanlara tercih hakkı verilseydi şüphesiz, içinde buldukları durumdan çıkıp diğer insanlar gibi konuşup yazmayı, yani dille iletişim kurmayı isteyeceklerdi. İnsan, her ne kadar hayatını dil olmadan devam ettirse bile bunun eksikliğini mutlaka hisseder.

Dil, insana özgüdür. İnsanı diğer canlılardan ayıran da onun bu yönüdür. İnsanın düşünebilmesi, düşüncelerini dil yardımıyla aktarabilmesidir. Ancak bu, demek değildir ki yeryüzünde iletişim kuran canlı, yalnızca insandır. İnsan dışındaki canlıların da kendilerine özgü bir iletişim sistemleri vardır. Arı, Yunus balığı gibi hayvanların çıkardıkları seslerle iletişim kurdukları bugün bilim adamlarınca kanıtlanmış bulunmaktadır. Örneğin Yunus balığının yüze yakın ses çıkarabildiği ve bu seslerle konuştuğu bilinmektedir. Ayrıca papağana bazı kelimeler ezberletilebilmektedir. Ne var ki papağanlar yalnızca ezberletilen kelimeleri söyleyebilir, onları farklı durumlarda değişik biçimlerde bir araya getirip kullanamazlar. Yunus balıkları da çıkardıkları seslerle anlaşsa bile bu sesler, bir dile ait kelimeler değildir.⁷ İşte hayvanları ve diğer canlıları insanlardan ayıran en büyük özellik, dilde gizlidir. Bugün insanoğlu geçmişten bugüne birçok medeniyet kurmuşsa, gökyüzünde gezenlere ulaşacak teknolojik seviyeye ulaşmışsa bunda kendisini farklı kılan dile sahip olmasının etkisi göz ardı edilemez.

Şüphesiz dil, insanların birbirleriyle iletişime geçmesinde aracı rolü üstlenmektedir. İnsanoğlu dil denen vasıtayı ilk önce başkalarıyla ilişki kurmak için kullan-

---

⁷ Nermi Uygur, *a.g.e.*, s. 93

mıştır. Ne var ki dil, zaman içinde gelişmiş ve insanlığın en yüce kültür hazinesi seviyesine çıkmıştır. Dilin başlangıçta duygu ve düşünceleri aktarmak, haber vermek, istekleri duyurmak gibi günlük amaçlarla kullanıldığı dönemler artık geride kalmıştır. Artık insanoğlu dil sayesinde medeniyetler kurarak bilim ve teknolojiye, sanatta vs. çok ileri seviyelere ulaşmıştır.⁸ Bu bağlamda dili basit bir vasıta olarak görmek doğru değildir. Dil, insanı diğer canlılardan ayıran, üstün kılan bir değerdir. İnsanları, çok güçlü duygu ve düşüncelerle birbirine bağlayarak toplum hâline getiren de yine dildir.

Dilin öyle bir gücü, öyle bir etkisi vardır ki bunu hayatın her safhasında hissetmek mümkündür. Örneğin kültür şemsiyesinin altında bulunan toplum, din, edebiyat, tarih, bilim vb. her şey dil denen hazinenin mührünü üzerinde taşır.⁹ İnsan her nereye giderse gitsin, her nerede çalışırsa çalışsın dilsiz yapamaz. İnsanı, dil denen vasıta gideceği yere ulaştırır. Toplum hayatında iletişimin yegâne aracı dildir. Dil olmadan sağlıklı bir iletişim kurmanın imkânı yoktur. Edebiyat, tarih, kültür, sanat, bilim vb. her alanda dile ihtiyaç vardır. Romancı, şair ya da öykücü dil olmadan bir sanat eseri ortaya koyamaz. Tarihçi, geçmişteki savaşları, önemli olayları dil olmaksızın anlatamaz. Bir doktor, muayene ettiği hastaya dil olmazsa “Sabah akşam şu hapları kullanacaksın, yağlı tuzlu yemeyeceksin...” gibi tedavi yöntemlerini iletmez. Bir öğretmen, kendisine teslim edilen öğrencileri ancak konuşarak, yazarak, yani dil yardımıyla eğitebilir, onlara dil aracılığıyla bir şeyler öğretebilir.

İnsan hayatının odağında dil vardır. Dilin varlığı sanki insanın varlığıyla eşdeğerdir. Dil, insana yalnızca bildiklerini, istediklerini, düşündüklerini, sevdiklerini duyurma imkânı tanımaz. İnsan bilmediklerini, istemediklerini, düşünmediklerini, sevmediklerini duyururken de dile ihtiyaç duyar.¹⁰ Evimizde ailemizle, iş yerinde mesai arkadaşlarımızla, caddede ya da sokakta tanıdığımız, tanımadığımız insanlarla dil yardımıyla ilişki kurarız.

Dil, toplumun harcıdır. Nasıl bir ev yapımında tuğlaların arasında harç malzemesi kullanılır. Bu malzeme, tuğlaların birbirine sıkıca tutunmasını, kenetlenmesini

---

⁸ Necip Üçok, *Genel Dilbilim (Lengüistik)*, İstanbul 2004, s. 154

⁹ Nermi Uygur, *Dilin Gücü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2008, s. 7

¹⁰ Nermi Uygur, *a.g.e.*, s. 22

sağlar. Eğer aralarına harç konmadan üst üste dizilse tuğlalar ufak bir sarsıntıda, belki de sarsıntıya bile gerek kalmadan, bir süre sonra yıkılır. İşte dil de böyledir. Dil denen harç olmadan, insanların bir araya gelmesinden, yani toplum kimliği kazanmasından söz etmek çok zordur.

Doğan Aksan, yeryüzünde konuşulan dil sayısının, ortalama bir hesapla 3000-3500 olduğunu belirtmektedir.¹¹ Üst sınır olan 3500’ü ele alalım. Bu 3500 dilin her birinden birer mensup alınsa ve bu kişiler, Robinson Cruseo’nun düştüğü adaya bırakılsa acaba bu 3500 insan, kendi dillerini konuşarak anlaşabilirler mi? Konuştukları diller onları, bir toplum hâline getirebilir mi? Bu sorulara “evet” demek elbette zordur. Çünkü her dil, aynı zamanda kendi kültür değerlerini, hayat tarzını, düşünüş biçimini vb. unsurları da barındırır. Dili, kültür değerleri, hayat tarzı, düşünce tarzı vs. farklı olan bu insanların iletişim kurması, anlaşması bile çok zorken, onların bir toplum hüviyetine bürünmesi neredeyse imkânsızdır. Demek ki, farklı dili değil, aynı dili konuşan insanlar toplum düzeyine ulaşabiliyor. Dil aynı olunca, o dili konuşan insanların kültür değerleri, düşünce tarzı, hayat tarzı, sanat zevki, olaylara bakışı ya aynılaşıyor ya benzer hâle geliyor. Bu durumda dil, o insanları bir harç gibi bir araya getiriyor ve “toplum evi” meydana geliyor.

İnsan, tek başına yaşayan bir varlık olsaydı elbette dile de ihtiyaç duymayacaktı. Bu durumda belki de toplum denen bir kavram olmayacaktı. Fakat insan, sosyal bir varlıktır, topluluklar hâlinde yaşamaya ihtiyaç duyar. Bu durumda insanların konuştuğu dil, onları bir araya getirir. Dil bir yönüyle, bir anlaşma aracı olduğuna göre, insan toplulukları olmadan hiçbir dil de oluşamaz. Diğer taraftan da insan topluluklarını toplum hâline getiren yine dildir.¹² Bugün Türk toplumundan söz ediyorsak burada aslan payı Türkçeye aittir. Ancak Amerika gibi bazı ülkelerde farklı millî kimlikler bir arada bulunmaktadır. Meksikalı, Arnavut, Yunan, İspanyol vb. birçok milletten insanlar Amerika’da yaşamaktadır. O insanlar, evlerinde ya da özel ortamlarında kendi dillerini konuşsalar da üst dil olarak İngilizce konuşmaktadırlar. Çünkü farklı milletlerden insanları Amerikan toplumunun bir ferdi hâline getiren yine dildir, İngilizcedir. Sonuç itibarıyla o insanlar, etnik yönden farklı uluslardan

---

¹¹ Doğan Aksan, *a.g.e.*, s. 101

¹² Necip Üçok, *a.g.e.*, s. 43

olsalar bile İngilizce sayesinde Amerikan toplumunun bir ferdi kimliğini kazanmışlardır.

Dilin, toplum açısından ne denli hayati olduğunu bilge Konfüçyüs, çok güzel ve veciz bir şekilde ortaya koymuştur. Konfüçyüs'e sormuşlar: "Size bir ülkeyi yönetme görevi verilseydi yapacağınız ilk iş ne olurdu?" Büyük filozof, şöyle cevap vermiş: "Hiç kuşkusuz, dili gözden geçirmekle işe başladım. Şöyle ki: Dil kusurlu olursa, sözcükler düşünceyi iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılmazsa, yapılması gereken ödevler doğru yapılamaz. Ödevler gereği gibi yapılmazsa, töre ve kültür bozulur. Töre ve kültür bozulursa, adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk, ne yapacağını bilmez. İşte bunun içindir ki dil, çok önemlidir!"

Şu unutulmamalıdır ki dilin işlevi, insanların duygu, düşünce ve isteklerini anlatmalarını sağlamaktan ibaret değildir. Dilin, aktarım, yani taşıyıcılık rolü de vardır. Doğan her çocuk, kendisini bir birikim hazinesinin içinde bulduğundan toplumun birikimleriyle şekillenmektedir. Çocukların, yani insanların şekillenmesini sağlayan bu birikimlerin gelecek kuşaklara aktarılması dil ile gerçekleşmektedir. Sanat eseri, çeşitli törenler, eşyalar vb. dil yardımıyla yeni nesillere ulaştırılabilmektedir.¹³ Toplumların yüzyıllar öncesine dayanan kültür birikimlerinin bugüne ulaşmasında en etkin rolü dil üstlenmektedir. Örneğin bugün kütüphanelerimizde çeşit çeşit kitapları, müzelerde hat sanatının nadide örneklerini görebiliyorsak bu, dil sayesinde. Dil olmasaydı, çömlekçilik, semercilik, halıcılık, kilimcilik gibi geleneksel zanaatların günümüze kadar gelmesi, bu zanaatların ustalarının bilgi ve deneyimlerini çıraklarına aktarmaları mümkün olmayacaktı. Osmanlı mutfağına ait yemeklerin, bir hünkârbeğendinin şimdilerde de sofralarımızı süslüyor olmasında dilin katkısını göz ardı edemeyiz.

Her toplum kendi hayatını, hayata bakışını, sanat zevkini vb. dili yardımıyla aktarıyorsa bunların hepsi doğal olarak dile de yansır. Bir toplumun hayat tarzı, gelenek ve görenekleri, hayat felsefesi, bilim, teknik ve sanata katkıları gibi birçok özelliği o toplumun dilinde kendini gösterir. Bu bağlamda yüzyıllar sonra bir bilim adamının Türklerle ilgili bir araştırma yapması gerektiğini varsayalım. Milletimiz

---

¹³ Hayati Develi, *Dil Doktoru*, Kesit Yayınları, İstanbul 2006, s. 25

hakkında hiçbir bilgisi olmayan bu araştırmacı, ilk önce dilimizi öğrenerek Türkçeyi incelese ölkemiz ve insanımızla ilgili birçok bilgiye ulaşabilir.¹⁴ Dolayısıyla bir toplumun dilini inceleyerek onun kültürü hakkında bilgi edinme imkânı vardır.

İnsan-dil-kültür, birbirinden ayrılmaz parçalardır. İnsanın olduğu yerde dil, dilin olduğu yerde insan vardır. Bunun sonucunda da insan, dilini kullanarak kültürünü oluşturur. Oluşturduğu kültür değerlerini dil yardımıyla ortaya koyar, kayıt altına alır. İnsan yoksa dil ve kültür de yoktur. İnsan varsa onun dili, dili sayesinde oluşturduğu ve gelecek kuşaklara aktardığı kültürü vardır. Üstelik bir toplumun dilinin güçlü olması, kültürünün zengin olmasıyla ilgilidir. Kültürü sıg bir toplumun, dilinin zengin olduğunu, dünya ölçeğinde söz sahibi olduğunu söylemek mümkün değildir. Bugün bulunduğumuz zaman diliminden ve geldiğimiz noktadan geçmişe baktığımızda insanoğlunun, yüzyıllar öncesine ait her türlü kültür değerlerini dil yardımıyla geçmişten günümüze ulaştırdığını görmekteyiz.

Dil, yalnız insan hayatında değil toplum hayatında da çok önemli bir yere sahiptir. İngiliz devlet adamı William Churchill, “Bana sorsalar: ‘Shakespeare’den mi, yoksa Britanya’ya bağlı adalardan birinden mi vazgeçersin? Adadan vazgeçerim.” diyor. Burada vurgulanan dil ve kültürdür.¹⁵ Bu örnek, dilin toplum hayatında ne denli önemli olduğunu ortaya koymasına bakımından ayrı bir değere sahiptir.

1.2. Dil ve İletişim

Dil, insanların birbirleriyle iletişim kurmak için kullandıkları bir vasıttır. İletişim, bir insanın, duygularını, düşüncelerini, isteklerini vb. başka birine iletmesi, aktarması etkinliğine verilen addır. İletişim, bir insanın kendi kendine gerçekleştirebileceği bir etkinlik değildir. İletişimde kişinin en az bir kişiye daha ihtiyacı vardır. Bu yönüyle iletişim, paylaşmaya dayalıdır. İşte insanların, her türlü duygu ve düşüncelerini, hayallerini vs. çevresindekilerle paylaşması, bunları onlara dil aracılığıyla aktarması iletişimdir.

---

¹⁴ Doğan Aksan, *a.g.e.*, s. 13

¹⁵ İsa Kayaalp, *İletişim ve Dil*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2006, s. 57

İletişim “gönderici, alıcı, ileti” temel öğeleriyle gerçekleşir. İleti, karşıya aktarılacak duygu, düşünce, mesajdır. Gönderici, iletiyi aktaran kişidir. Alıcı ise göndericinin iletiyi aktardığı kişidir. İletişimin amacı, göndericinin iletisini alıcıya doğru bir şekilde aktarmasıdır. Bu aktarımın niteliğini ise dil belirlemektedir. Gönderici, yalın ve anlaşılır bir dil kullanırsa iletisini alıcıya sağlıklı bir şekilde iletmiş olur. Fakat güzel bir dil kullanmazsa sağlıklı bir iletişim gerçekleşmez. Daha da önemlisi bu durum yanlış anlamalara yol açabileceğinden sıkıntılı sonuçlar doğurabilir.

Söylediklerine dikkat etmeyen, kelimelerini düşünüp taşınarak kullanmayan, yani özensiz konuşmayı alışkanlık hâline getiren bir insan, günlük hayatta büyük sıkıntılar çeker. Örneğin günlük hayatta ‘Evet’ yerine ‘Hayır’, ‘İyi’ yerine ‘Kötü’, ‘Gel’ yerine ‘Git’ dediğimizde, hayatımızı kendi elimizle sıkıntılara sokabiliriz. Tüm bunlar dikkate alındığında iletişimde ne söylediğini bilmek son derece önemlidir. Bu da insanların gerek konuşurken gerekse yazarken söylediklerine dikkat etmesi gerektiğini göstermektedir. Zira bazen kullanılan sıradan bir ifade bile karşıdaki kişinin iç dünyasında hasarlara yol açabilmektedir. Bu da bize “Boğaz, dokuz boğumdur.” atasözümüzü hatırlatmaktadır. Konuşmadan önce söyleyeceklerimizi tartarak söylemek, iletişimde ayrı bir değer taşımaktadır.

İnsan, hayatının her safhasında çevresindekilerle iletişim kurar. Çünkü insan, sosyal bir varlıktır ve onun özünde diğer insanlarla birlikte yaşama vardır. İnsanların birlikte yaşayabilmelerinin gereği olarak da en başta iletişim karşımıza çıkar. Daha da önemlisi aralarında iletişim olmayan bir topluluğu toplum olarak kabul etmek mümkün değildir. İnsan, acı, sevinç gibi duygularını, düşüncelerini, çeşitli isteklerini vb. başkalarına aktarmak istiyorsa mutlaka iletişime başvurmak durumundadır.¹⁶ İnsanların iletişim ihtiyacını karşılayan araç ise dildir. Dil, iletişimin gerçekleşmesi için yegâne vasıta. İnsan yalnız bildiklerini değil, bilmediklerini de dil vasıtasıyla başkalarına aktarır. Üstelik insanlar sadece tanıdıkları insanlarla değil tanımadıkları insanlarla da dil yardımıyla iletişime geçer.¹⁷ Örneğin sabahleyin işe gitmek için minibüse binen biri, ücret ödemek için şoförle iletişim kurar. Halbuki o kişi, şoförü tanımamaktadır. Görülüyor ki iletişim, sadece birbirlerini tanıyan insanlar arasında

---

¹⁶ Doğan Aksan, *a.g.e.*, s. 42

¹⁷ Nermi Uygur, *a.g.e.*, s. 22

değil, tanımayan insanlar arasında da gerçekleşmektedir. Demek ki insanın dil olmadan iletişim kurması oldukça zordur.

İletişimin niteliğini dil belirler. Karşısındaki kişiyle iletişim kurmak isteyen insanın dili doğru bir şekilde kullanması gerekir. Ancak bunun da tek başına yeterli olmadığı kanısındayız. Çünkü dili etkili ve güzel bir biçimde kullanmak da iletişimde son derece önemlidir. Burada neyin söylendiğinden çok, neyin nasıl söylendiği önem kazanır. Örneğin bir kişiye ‘ulan’ dendiği zaman kaba karşılanan sözcük, ‘ülen’ diye söylendiğinde tatlı bir samimiyet havası bile kazanabilir.¹⁸ Kullanılan dilin iletişime nasıl etki ettiğini, Roger Caillois’in “*Şiir Sanatı*” adlı kitabında aktardığı öykünün açıkça ortaya koyduğu düşüncesini taşımaktayız: New York’un Brooklyn Köprüsü’nde dilenen bir kör varmış. Köprüden gelip geçenlerden biri adamacağıza günlük kazancının ne kadar olduğunu sormuş. Dilenci iki dolara zar zor ulaştığını söylemiş. Yabancı bunun üzerine kör dilencinin göğsünde taşıdığı ve sakatlığını belirten tabelayı almış, arkasını çevirip üzerine bir şeyler yazdıktan sonra tekrar dilencinin boynuna asarak şöyle demiş: “Tabelaya gelirinizi artıracak bir yazı yazdım. Bir ay sonra uğradığımda sonucu söylersiniz bana.” Dediği gibi bir ay sonra gelmiş: “Bayım, size nasıl teşekkür etsem acaba?” demiş dilenci. “Şimdi günde on on beş dolar topluyorum. Olağanüstü bir şey. Tabelaya ne yazdınız da insanların bu kadar sadaka vermelerini sağladınız?” “Çok basit.” diye cevap vermiş adam, “Tabelanızda ‘Doğuştan Kör’ yazıyordu, onun yerine ‘Bahar geliyor, ama ben göremeyeceğim.’ diye yazdım.”¹⁹ Bu örnek de gösteriyor ki iletişimin seviyesi, değeri tamamıyla dile bağlıdır. Kullanılan dil, kimi zaman kapıları ardına kadar açmakta, kimi zaman da kapıları insanın yüzüne kapatmaktadır.

İletişimden iyi bir sonuç almak isteyen herkes kullanacağı dile özen göstermelidir. Ne zaman, nerede, nasıl bir söz ya da ifade kullanacağını bilmek çok önemlidir. Doğru söz önemlidir, ancak her doğrunun her yerde söylenmeyeceği de bilinmelidir. Yerinde kullanılmayan sözler, doğru bile olsa kaş göz yararken yerinde kullanılan bir söz ise insanı mutlu eder. Usta şairler, büyük devlet adamları, kumandanlar, başa-

---

¹⁸ İsa Kayaalp, *a.g.e.*, s. 256

¹⁹ Özdemir İnce, *21 Mart Dünya Şiir Günü Konuşması*, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/1416953-5.asp>

rılarını daha çok, dili iyi kullanmalarına borçludur.²⁰ Bir insan çok zeki olabilir, çok büyük başarılarla da imza atmış olabilir, ne var ki düşüncelerini, yaptıklarını ya da yapacaklarını karşısındaki kişiye veya hedeflediği kitleye aktaramıyorsa ortada başarıdan söz edilemez. Diyelim ki bir siyasî parti lideri, çok güzel projeler hazırlamış olsun. O parti lideri, projelerini açıklamak için halkla iletişime geçmek durumundadır. İletişime geçerken de elbette dili kullanacaktır. İşte burada siyasî parti liderinin iletişim başarısı, tamamıyla dile bağlıdır. Onun kullanacağı dil, hanesine artı ya da eksi puan olarak eklenecektir.

Burada iletişim kurulurken nasıl bir dil kullanılması gerektiği sorusu zihne takılmaktadır. Sağlıklı ve etkili bir iletişim için yapılması gerekenler arasında şunlar sayılabilir:

- **Açık ve anlaşılır bir dil kullanmak**

Sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi için yapılması gerekenlerin başında açık ve anlaşılır bir dil kullanmak gelmektedir. Düşüncelerini kapalı ve anlaşılması zor bir dille aktaran kişinin düzgün bir iletişim kurması zordur. Duygu ve düşünceler, karşı tarafın anlayabileceği şekilde açık bir dille aktarılırsa iletişim başarıya ulaşmış sayılır.

- **Güven verici ve içten olmak**

İletişimde aktarıcı durumundaki kişinin tavır ve davranışları, konuşması son derece önemlidir. İletişim kurulan kişi ya da kişilere güven vermek gerekir. Bunun yanında içtenlik de insanların iletişimde aradığı kriterlerdendir. Konuşurken karşısındaki kişilere güven vermeyen, samimi olmayan biri asla sağlıklı bir iletişim kuramaz.

- **Doğal ve canlı olmak**

Etkili bir iletişimde yapmacılıktan kaçınmak gerekir. Konuşan kişinin doğal tavırlar sergilemediğini gören ya da hisseden insanlar, çok geçmeden onunla aralarına bir duvar örerler. Bunun yanında iletişim kuran kişinin canlı olması, heyecanını diri tutması gerekir. Aksi takdirde insanlar bu iletişim sırasında sıkılabilir.

---

²⁰ Nermi Uygur, *a.g.e.*, s. 20

Bu durumda iletişim esnasında jest ve mimiklerden yararlanılabilir. Ancak bunların da belli bir düzeyde kalması gerekir. Jest ve mimiklere fazla başvurulursa bu durumda doğallık kaybedilmiş olur ki bu da iletişime zarar verir.

- **Ölçülü olmak**

Ölçülü olmak, iyi bir iletişimde olması gereken özelliklerdendir. Sözü söyleyen kişi, kendisini bağlayacak kesin ifadelerden, rencide edici sözlerden vs. kaçınmalıdır. İletişim, kişisel boyuttan olabildiğince uzaklaştırılmalıdır. Bunun yanında kesin ifadeler yerine, “Böyle olduğunu düşünüyoruz.”, “Bana öyle geliyor ki...”, “Bana kalırsa...” türünden ifadelerle yumuşak bir üslup yeğlenmelidir.²¹ Anayasa değişikliği için yakın zamanda yapılan (12 Eylül 2010) referandum çalışmalarında CHP’li Avcılar Belediyesi’nin hazırladığı afişlerde “başörtülü kadınların rahibeye benzediği” yönünde bir ifade yer almıştır. Bu ifade, toplumun dinî ve manevî değerlerine bağlı büyük bir kesimini rencide etmiştir. Oysaki iktidara talip olan CHP gibi köklü bir partiden beklenen, toplumun manevî değerleriyle alay etmek yerine ona saygı göstermek olmalıdır. Üstelik afişi hazırlayanlar hakkında CHP yönetimince “Gereği yapılacaktır.” denmesine rağmen bu konuda şimdiye kadar herhangi bir işlem yapılmamıştır.

- **Dilini iyi bilmek ve konuşmak**

İletişimin düzeyi, boyutu, gücü dille doğru orantılıdır. Doğru, düzgün, güzel ve etkili kullanılan dil, başarılı bir iletişimin gerçekleşmesini sağlar. Bu bakımında kişilerin dilini iyi bilmesi gerekir. Dilini iyi bilen kişi, bunu güzel bir konuşmayla taçlandırmalıdır. Türkçe, zengin bir söz dağarcığına sahiptir; deyim ve atasözleri yönünden de bir o kadar zengindir. İletişimde bu deyimlerin de kullanılması gerekir. Bunun yanında sözcüklerin doğru telaffuzu da çok önemlidir. Örneğin “kâğıt” sözcüğünün “kağıt”, “kâr” sözcüğünün “kar”, “hakem” sözcüğünün “hâkem” biçiminde yanlış telaffuz edilmesi iletişimin gücünü zayıflatır.²²

---

²¹ Sedat Sever, “Dil ve İletişim (Etkili Yazılı ve Sözlü Anlatım)”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 31, S. 1, Ankara 1998, s. 58

²² Sedat Sever, *a.g.m.*, s. 58

- **Karşı tarafın ilgi ve algı düzeyini göz önünde bulundurmak**

İletişimdeki hatalardan biri, karşı tarafın ilgi ve algı düzeyini, neyden hoşlanıp neyden hoşlanmadığını, eğitim düzeyini, söz dağarcığını vb. hesaba katmamaktır. Eğer kişi, iletişim kuracağı insanların ya da kitlenin eğitim ve kültür düzeyi, değerleri vs. hakkında az çok bilgi sahibi olur ve kullanacağı dili ona göre belirlerse başarıya ulaşır.

Sonuç olarak iletişim, dil vasıtasıyla hayat bulmaktadır. Dil olmaksızın sağlıklı bir iletişimin gerçekleşmesi zordur. İnsanlar, şirketler, partiler vb. iletişime ihtiyaç duymaktadır. Örneğin bir insan, yaşadığı sorunu aktarmak için yakınındaki biriyle iletişim kurar. Şirketler, daha fazla ürün satabilmek, daha çok para kazanabilmek için müşteri kitlesiyle iletişime geçer. Ülkeyi yönetmeye talip olan siyasî partiler de çok oy alıp yönetime geçebilmek için halkla iletişim kurmak zorundadır. İletişime geçen insan, şirket ya da siyasî parti de olsa dili iyi kullanmak durumundadır. Çünkü iletişimin başarısının, dil denen mucize varlıkta gizli olduğu kanaatindeyiz.

1.3. Dil Türleri

Dilleri çeşitli açılardan sınıflandırmak mümkündür. Bu sınıflandırmayla birlikte dilin farklı türlerinin olduğu ortaya çıkar. Örneğin anadili, konuşma dili, yazı dili, özel dil vb. bu sınıflandırmanın bir göstergesidir. Bu dil türleri, toplumun ve fertlerin düşünüş tarzı, kültürel yapısı, hayata bakışı vs. unsurlar ışığında oluşmuştur.

1.3.1. Konuşma ve Yazı Dili

Konuşma dili, bir milletin dilinin çeşitli söyleyiş özelliklerini bünyesinde barındıran, yazıyla ilişkisi olmayan alanıdır. Konuşma dilinde kısa anlatım, çeşitli vurgulama ve tonlama, kolayca ifade etme gibi durumlar öne çıkar. Bu yüzden konuşma dilinde hızlı bir değişme, gelişme söz konusudur. İnsanlar arasındaki iletişimin en temel özelliği konuşmadır. Konuşma ile, insanın mesajını karşısındaki kişiye iletmesi anlaşılır. Fakat bunun için de iletişim kuran kişilerin birbirlerini anlaması gerekir. Çı-

karılan seslere, yani kullanılan kelimelere, kurulan cümlelere aynı anlamı vermeyen insanların birbiriyle konuşmasının manası olmaz. Bu insanların birbirini anlamasının imkânı yoktur. Onların birbirlerini anlayabilmesi için ortak bir dile ihtiyaç vardır.²³

Yazı dili ise bir milletin ağızlarından birinin tüm ülkede ortaklaşa kullanılmasıyla oluşan dildir. Bir ülkenin, yönetim, politika ve kültür yönünden en merkezi şehri veya bölgesi, ülkenin öteki şehir ve bölgeleri üzerinde etkin bir konumda olma başlar. Bu şehir ya da bölge, zaman içinde ülkenin türlü bilim ve sanat kurumlarının, okulların vb. toplandığı bir merkez hâlini alır. Sanat ve bilim adamlarının çalışmalarında bu merkezin lehçesini kullanmaları sonucunda buranın lehçesi öne çıkar. Öne çıkan bu lehçe, tüm ülkede kullanılmaya başlanır ve böylece yazı dili konumuna yükselir. Bizde İstanbul ağzı da böyle olmuştur. Osmanlı Devletine yüzyıllarca başkentlik eden İstanbul, aynı zamanda kültür, sanat ve bilim faaliyetlerinin merkezi olmuştur. Ülkenin ünlü bilim ve sanat adamları İstanbul'da toplanmış, bilim ve sanat eserleri İstanbul ağzıyla yazılmıştır.²⁴ İşte günümüzde kullandığımız yazı dilinin temelinde İstanbul ağzının tüm ülkede ortak kullanılmaya başlanması yatar. Bu yönüyle yazı dili, aynı zamanda ortak dil olarak da nitelenebilir. Yazı diliyle birlikte gelişen, sanatçıların kullandığı edebî dil de bir anlamda yazı diliyle eşdeğerdir. Yazı dili, bir ulusun kültür ve sanatının gelişmesinde etkin rol oynar. Yüzyıllar öncesine ait eserler, günümüze yazı dili sayesinde gelmiştir. Yazı dili, kültür, sanat, bilim vb. alanlardaki değerleri, güzellikleri, bilgileri günümüze ulaştırması bakımından büyük öneme sahiptir.

Konuşma dili ve yazı dili aynı kaynaktan beslense de farklılıklar taşır. İnsanlar, günlük hayatta duygu ve düşüncelerini, isteklerini, meramlarını aktarırken konuşma ya da yazı diline başvurur. Yazı dilini kullanan insan, aceleci davranmaz, düşünerek hareket eder. Dolayısıyla insanlar, yazarken daha az hata yapar. Konuşma dilinde ise işin içine duygular girer. Duyguların yönlendirdiği bir konuşma, sonradan pişman olunacak ifadeler barındırabilir. Konuşma dilindeki ani dalgalanmalar yazı dilinde pek görülmez. Çünkü kişi, yazarken önce durur ve düşünür. Düşünce, yani mantıklı hareket etme, doğru davranma şansını yükseltir. Üstelik konuşmada, kulak-

---

²³ İsa Kayaalp, *a.g.e.*, s. 93

²⁴ Doğan Aksan, *a.g.e.*, s. 84

tan kulağa aktarım sırasında aktarılan şeylere aktarıcıların yorumları da girecektir. Bu ise iletilecek asıl mesajdan, manadan uzaklaşmak demektir.

Konuşma dilinde hata payı yüksektir, çünkü konuşurken işin içine öfke, sevinç, karamsarlık gibi duygular girer. Örneğin Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Mersinli bir işçinin “Anamızı ağlattınız.” protestosuna verdiği “Ananı da al git.” cevabı, duygusal bir tepkiyi yansıtmaktadır. Çünkü olay anlık gelişmiştir ve Başbakan, belki de hiç düşünmediği, söylemek istemediği bir ifadeyi kullanmıştır. Bundan dolayı Başbakan yazılı ve görsel basında kıyasıya eleştirilmiştir. İşte bu ve buna benzer örnekler konuşmanın anlık geliştiğini, işin içine kişilerin duygu ve düşüncelerinin karıştığını göstermektedir. Böyle durumlarda en güzeli sakin davranabilmek ve tartarak konuşmaktır. Ne yazık ki bu da her zaman mümkün olmamaktadır.

Gerek konuşma dilinde gerek yazı dilinde hedeflenen, mesajı karşı tarafa doğru iletmektir. Bunun için de hem konuşma dilinde hem yazı dilinde yalın, açık ve anlaşılır bir anlatım kullanmak büyük önem arz eder. Ancak ne kadar açık ve anlaşılır bir anlatım kullanılırsa kullanılsın konuşma diliyle aktarılan mesaj değişime uğrayabilir. Bu ise mesajın karşı tarafa iletilememesine, hatta bazen tam tersi bir mesajın alıcıya aktarılmasına yol açabilir. Bu durum, konuşma dilinin değişken yapısıyla yakından ilgilidir. Aşağıda aktardığımız fıkra, konuşma dilinin değişkenliğini ortaya koymasından son derece önemlidir.

Albay, binbaşya:

- Yarın güneş tutulacak. Bu, her zaman görülen bir şey değildir. Erleri talim elbiseleri ile talim meydanına getirin de olayı görsünler. Ben de orada bulunup kendilerine gerekli bilgiyi vereceğim. Şayet yağmur yağarsa, tabii bir şey göremeyiz. O zaman erleri, üstü kapalı talimgâha götürürsün.

Binbaşı, yüzbaşya:

- Albayın emri ile yarın sabah saat dokuzda güneş tutulacak. Bu, her zaman görülen bir olay değildir. Şayet hava kapalı olursa bir şey görülemeyecektir. Bu durumda tutulma, kapalı talimgâhta gerekli talim elbisesiyle yapılacaktır.

Yüzbaşı, teğmene:

- Albayın emri ile yarın sabah dokuzda talim elbisesi ile güneş tutulmasının açılış merasimi yapılacaktır. Şayet yağmur yağarsa, ki bu durum pek görülen bir olay değildir, albay kapalı talimgâhta gerekli bilgiyi verecektir.

Teğmen, başçavuşa:

- Yarın sabah dokuzda hava güzel olursa, talim kıyafeti ile albay tutulacak. Kapalı talimgâhta yağmur yağarsa, alayın meydanında manevra yapılacak. Çünkü bu her zaman görülen bir olay değildir.

Başçavuş, askere:

- Yarın sabah saat dokuzda kapalı talimgâhta albayı tutacağız. Sabah hepiniz talim teçhizat ile hazır olun.

Askerler kendi aralarında:

- Yarın sabah bizim başçavuş, albayı tutuklayacakmış!

Evet, konuşma dili, böyle gülünesi olaylara sebebiyet verebilir. Ancak yazılı dilde böyle bir durum, kolay kolay yaşanmaz. Fıkırada anlatılan bu durum göz önünde bulundurulduğunda yazı dilini kullanmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Özellikle devletin başındaki kişilerin konuşurken son derece dikkatli olmaları gerekmektedir. Çünkü ağızdan çıkan bir söz, çok farklı manalara çekilebildiği gibi, toplumda çatlaklara yol açabilmektedir. Kuşkusuz bu da arzu edilen bir şey değildir. Fakat her ne olursa olsun konuşmanın, dilin aslî unsuru olduğu gerçeği de göz ardı edilmemelidir.

Siyaset alanında konuşma dilinden de yazı dilinden de yararlanır. Her iki dilin de kendine özgü özellikleri vardır. TBMM kürsüsünden konuşan bir siyasetçinin yazı dilinden yararlanması olağandır. Yani bir siyasî partiye mensup milletvekili ya da bakan, bir konudaki duygu ve düşüncelerini yazılı bir metni okuyarak aktarabilir. Bu yöntem, siyasetçinin yanlış beyanda bulunmasını, dil sürçmesi yaşamasını vb. önler. Aynı siyasetçi, TBMM kürsüsünden herhangi bir yazılı metne bağlı kalmadan da konuşabilir. Bu yöntem ise konuşma diliyle ilgilidir. Öte yandan bir miting ortamında, kitlelere hitap edecek bir siyasetçinin yazılı bir metni okuması sıkıcı

olabilir. Burada aranan, akıcı ve düzgün bir konuşmayla kitleleri heyecana getirmek, onları etkilemektir. Dolayısıyla böyle bir durumda siyasetçiden beklenen, kitlelerin duygu ve düşüncelerine hitap edecek güzel bir konuşma yapmasıdır.

Tüm bunlar da gösteriyor ki siyasetçi, konuşma ve yazı dilinden yararlanır. Ancak nerede, ne zaman, hangi dili kullanacağına iyi karar vermek durumundadır. Aksi takdirde mesajını karşı tarafa, yani halka doğru ve etkili şekilde iletememiş olur. Bu da siyasetçinin bağlı bulunduğu parti için pek de olumlu karşılanacak bir durum sayılmaz. Bu yüzden siyasetçi, nerede, ne zaman, nasıl konuşacağını iyi belirlemeli ve bunu doğru, akıcı ve etkileyici bir dille gerçekleştirmelidir.

1.3.2. Özel Dil

Bir toplumda insanlar aynı dili konuşsa bile onların dili kullanım biçimleri farklıdır. Bu farklılık, dilin kendine has kurallarını bilip uygulamada değil, özellikle kelime seçiminde kendini gösterir. İyi eğitim almış, kültürlü bir insanın kullandığı kelimelerle; iyi bir eğitim almamış, kültür düzeyi düşük bir insanın kullandığı kelimeler aynı olmayacaktır. Çünkü bu iki insanın söz varlığı, söz dağarcığı aynı düzeyde değildir. Örneğin abartılı bir durum karşısındaki düşüncesini kültürlü bir insan “Bu kadar da olmaz.” biçiminde aktarırken, kültürsüz bir insan aynı olay karşısındaki düşüncesini “Yok devenin başı” şeklinde aktarabilir.

İşte bunun gibi, bir toplumda duygu ve düşüncelerini farklı söz değerleriyle aktaran kesimler vardır. Bu kesimler, olayları, durumları, duygu ve düşüncelerini vb. kendilerine yakın söz değerleriyle kendilerine özgü bir şekilde aktarırlar. Bunlar zaman içinde ortak dilin içinde küçük dil adacıkları oluşturur. Bu dil adacıklarını “özel dil” olarak isimlendirmek mümkündür.

Bir toplumda aynı meslekten olanların ya da aynı alanda çalışanların konuştukları dile “özel dil” denir. Dil uzmanlarının grup dili ya da özel dil adını verdikleri bu diller, bir toplumda, insanların yaşına, içinde buldukları sınıfa, özellikle de

mesleğine göre ortaya çıkan dillerdir.²⁵ Özel dil, toplumun ortak dilinden ayrı bir dil değildir. Bu dil, ortak dilin imkânlarından yararlanır, ancak bunun yanında ortak dil-den ayrı olarak kendine has özellikler taşır. Özel diller, belli bir amaçla meydana getirilmemiştir, belirli bir zümrenin kendi aralarında iletişimlerini neticesinde zamanla kendiliğinden oluşmuştur. Bu yönüyle özel dil yapay değil, doğal bir özellik taşır.

Özel dil denince yukarıda da belirttiğimiz gibi ilk başta çeşitli meslek gruplarının dilleri akla gelmektedir. Bunlar doktorların, terzilerin, denizcilerin, kunduracıların vb. dilleridir. Bunun yanında öğrenci dili, siyasetçi dili vs. de özel diller grubuna girmektedir. Örneğin doktorlar, yabancı sözcüklerden (terimlerden) oluşan özel bir dil kullanır. Onlar, muayene ettikleri hastalarıyla konuşurlarken bazen öyle bir dil kullanırlar ki hastalar onların söylediklerini anlamakta zorlanır. Terzilerin sıklıkla kullandığı “klapa, tela, masura, krepon, pervaz...” sözcüklerine sokaktaki insanların büyük bir çoğunluğunun yabancı olduğu kanaatindeyiz. Bu sözcüklerin içinde “pervaz” tanıtık gelmektedir. Ancak o da bilinen manada kullanılmamıştır. “Pervaz” terzi dilinde “Giyisilerin yaka, kol, etek vb. yerlerine veya kumaştan yapılmış diğer eşyaların kenarlarına geçirilmiş, dar, uzun parça.”²⁶ anlamını taşıyan bir sözcüktür. Günlük hayatta pek sık kullanmadığımız “brifing, deklarasyon, kabine, entegrasyon, asimilasyon, konsensüs” vb. kelimeler yazılı ve görsel medyadan takip ettiğimiz siyasetçilerin sıkça kullandığı kelimelerdir. Bunlar yine özel diller sınıfına giren siyaset dilinin kelimeleridir.

1.3.2.1. Siyaset Dili

Siyaset sahnesinde yer alanların kullandığı dile “siyaset dili” ya da “siyasî dil” adı verilir. Tıbbın, sporun, çeşitli mesleklerin nasıl bir dili varsa siyasetin de dili vardır. Siyaset dili, yönetenlerle yönetilenler arasındaki iletişimi sağlar. Siyasîlerin kullandığı bu dilin temelinde halkı ikna etmek vardır. Bu bakımdan siyaset dili; gücün, kaba kuvvetin yerine geçmesi bakımından son derece önemlidir.

²⁵ Doğan Aksan, *a.g.e.*, s. 86

²⁶ *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, Ankara 2005, s. 1599 (Çalışmamızın bundan sonraki kısmında geçen kelimelerin anlamları büyük çoğunlukla Türk Dil Kurumu’nun 2005’te yayınladığı *Türkçe Sözlük*’ten alınmıştır.)

Demokrasi ile yönetilen toplumlarda siyasetçilerin amacı, çok oy alıp yönetime geçmektir. Siyasetçilerin bu amaçlarına ulaşabilmeleri için güzel projeler hazırlamaları, halkın sorunlarına çözümler getirmeleri şarttır. Ancak bu da yetmez, tüm bunları topluma doğru, güzel ve etkileyici bir dille aktarmaları gerekir. Siyasetçilerin bunu yapabilmeleri için öncelikle ana dilini çok iyi bilmeleri lazımdır. Çünkü ana dilini iyi bilen biri, anlatım sıkıntısı çekmez, duygu ve düşüncelerini karşısındaki insana ya da insanlara çok rahat bir şekilde dile getirebilir.

Siyasîler, siyaset dilini kullanırken, yani toplumla iletişim kurarken yazıdan da konuşmadan da yararlanırlar, ama daha çok, söze dayalı bir dil kullanırlar. Yani mesajlarını topluma genellikle konuşarak aktarırlar. Fakat bu konuşmayı destekleyen unsurlar da vardır. Jest, mimik, sembol, giyim kuşam, renk seçimi vb. unsurlar da siyaset dilinin içinde varlığını sürdürür. Bunlar da siyaset dilini besleyen, güçlendiren unsurlardır. Bunların her biri, siyasîlerin düşüncelerini, mesajlarını aktarmada bir görev üstlenir. Turgut Özal'ın iki elini havada birleştirmesi, halka "Sizinle beraberim, sizinle güç birliği içindeyim." mesajını veren bir jesttir. MHP liderlerinin elleyle yaptıkları kurt işaretinde milliyetçiliğe vurgu vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın sağ elini kalbine götürmesi topluma yönelik "Kalbimdesiniz, sizi seviyorum." Mesajıdır. CHP'nin yeni genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, iki elini ya da sağ elini havaya kaldırarak topluluğa selam vermektedir. Selam, iletişimi başlatan, kitlelerle diyaloga girmeyi sağlayan önemli bir kavramdır. Ancak Kılıçdaroğlu'nun el işareti Özal'da olduğu gibi simge özelliği taşımamaktadır. Siyasetçilerin giydikleri kıyafetlerin rengi de bir tercihi belirtir. Siyasîler, sıklıkla siyah ya da lacivert takım elbise giyerler, bu renkler ciddiyeti ifade eder. Beyaz gömlek, manevi olarak temizlik, saflık; mavi gömlek özgürlük, sonsuzluk vb. anlamları karşılar. Bu renkler aynı zamanda insanlara huzur ve güven veren özellikler de taşımaktadır.

Siyasetçilerin başarısını dil, çok büyük oranda etkilemektedir. Bir siyasî parti çok güzel projeler hazırlamış olabilir, ancak bunu topluma iyi anlatamamışsa, yani dili başarıyla kullanamamışsa sonuç başarısızlık olacaktır. Bunun tersi de olabilir; devleti iyi yönetecek kadrodan ve birikimden yoksun bir siyasî parti, dili güzel kullanarak bir başarı yakalayabilir. Ancak bu durumu fark edecek olan halk, ilk

seçimlerde hesabı gorecektir. Bu da gösteriyor ki siyasetilerde, onların kullanacağı dilde aranan birtakım özellikler vardır. Bu zellikleri Öyle sayabiliriz:

- **Samimiyet**

Siyasetilerde aranan kriterlerin başında samimiyet gelir. Toplum, karşısında konuşan bir siyasetçinin söylediklerinde samimi olup olmadığını çok vakit geçmeden anlar. Kalıcı başarılar yakalamak isteyen siyasetçi, ister konuşma dilini ister yazı dilini kullansın, samimi olmalıdır. Çünkü siyasetçinin sözlerinde samimi olmaması, halkın aldatılması anlamına gelmektedir. Aldatılma duygusu toplumda çok büyük yaralar açabilir. Toplum bu yaralarını da genellikle seçimden seçime sarar. Dolayısıyla doğruyu konuşmayan, söylediklerinde samimi olmayan politikacıların siyaset sahnesinde uzun soluklu olması mümkün değildir. Doğru Yol Partisi lideri Süleyman Demirel, 1991 seçimlerinde iktidara gelmeleri hâlinde herkese iki anahtar (ev ve araba anahtarı) vaadinde bulunmuştur. Belki de bu iki anahtar vaadi, DYP'nin oylarını artırmada etkili olmuştur. Ancak bu iki anahtar projesinin hayal olduğunu toplum kısa sürede anlamıştır. DYP'nin oy oranlarının zaman içinde erimesi ve kapanmasının nedenlerinden biri olarak samimiyet eksikliğini söylemek yanlış olmasa gerektir.

Bu konuda CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun tavrı üzerinde durmakta da yarar vardır. Radikal Gazetesi'ne özel röportaj veren Kılıçdaroğlu, "Başörtülüler niversiteye gidebilecekler mi?" sorusuna, "Herkesin okumasına olanak sağlayacağız. Bu konuda kimsenin endişesi olmasın. Biz bu sorunu zeceğiz." cevabını vermiştir. Sayın Kılıçdaroğlu'nun bu cümlesinden, CHP olarak üniversitelerdeki başörtüsü sorununu zeceklerine dair anlam rahatlıkla çıkarılabilir. Ancak Kılıçdaroğlu ve partisi, daha önce AK PARTİ ve MHP'nin başörtüsüyle ilgili yaptıkları yasal düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi'ne taşımış ve iptal ettirmiştir. Bu durum CHP'nin, bu konudaki samimiyeti noktasında, zihinlerde soru işareti bırakmaktadır. Nitekim Kılıçdaroğlu'nun partinin başına geçmesinden sonra da CHP başörtüsü konusunda hiçbir somut adım atmamıştır.

- **Güzel ve etkili konuşmak**

Siyaset arenasında geçer akçe, güzel ve etkili konuşmadır. Başarılması güç işlere imza atan bir siyasetçi ya da siyasî parti, bunu halka güzel ve etkileyici bir şekilde aktaramıyorsa amacına ulaşmış sayılmaz. Bunun olumsuz yansımalarını seçimlerde mutlaka görecektir. Çok güzel işlere imza atsa da konuşma yeteneği zayıf bir siyasetçi toplumun nazarında hak ettiği değere ulaşmamaktadır. Dost meclislerindeki sohbetlere kulak verildiğinde böyle bir siyasetçi için “Aman canım, iki lafi bir araya getiremiyor.” türünden sözlerin söylendiği işitilecektir. Halkın siyasetçiden beklentisi, akılcı bir konuşmadır. Yani hitabeti güçlü olan, toplum katında her zaman bir adım öndedir. AK PARTİ lideri Recep Tayyip Erdoğan’ın hitabetinin güçlü olduğunu söylemek mümkündür. CHP eski lideri Deniz Baykal da iyi bir hatiptir. Ne var ki CHP’nin yeni lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun miting konuşmalarına bakıldığında hitabet performansının yeterli düzeyde olmadığı basın yayın organlarında, alanında uzman kişilerce belirtilmiştir.

Güzel ve etkili konuşmak, siyasette, özellikle liderlerde olması gereken temel niteliklerden biridir. Bu da gösteriyor ki siyaset sahnesinde dil, hitabet sanatına dönüşmektedir. Politikacıların ne konuştuğu kadar nasıl konuştuğu da önem kazanmaktadır. Konuşmacının kullandığı dil, kitlelere ulaşmada, sonuç almada büyük rol oynamaktadır. Buna göre yapılan konuşma, siyasetçiyi ya çok iyi bir konuma getirecek ya da siyaset sahnesinden silinme noktasına götürecektir.

- **Hazırcevap olmak**

Siyaset, zekâ işidir. Kaldı ki gerekli zekâ düzeyinden yoksun kişilerin devleti yönetmeleri de pek mümkün değildir. Siyasetçiler için zekâ, bir katma değerdir. Fakat bu katma değeri, daha da yukarılara çıkaran bir özellik vardır ki bu, hazırcevaplıktır. Hazırcevap olmak, tartışmaların eksik olmadığı siyaset ortamında birçok sıkıntıyı tatlıya bağlayıverir. Eğer siyasetçi hazırcevapsa birçok eleştirinin, kendisine yöneltilen birçok zor sorunun içinden kolayca çıkıverir. Örneğin Süleyman Demirel, 12 Mart muhtırasında fötr şapkasını alıp gittiği eleştirisine “Ne yapsaydım yani, şapkamı orada mı bıraksaydım?” cevabını vermiştir. Demirel’in bu hazır cevabı başka söze ihtiyaç bırakmamıştır. İşte böyle durumlarda yapılan zekâ dolu bir espri

ya da manzaraya uyan bir fikir, en soğuk ortamları yumuşatır. Üstelik bu, o siyasetçiyi hem farklı kılar, hem de onu halkın gözünde yükseltir.

- **Dinlemek**

Siyasetçi, mesleğini konuşarak icra eder. Gerek seçim dönemlerinde gerekse normal zamanlarda halkla sürekli iletişim hâindedir. Gelecekte parti olarak neler yapacaklarını, gerçekleştirdikleri icraatları TV'lerde, mitinglerde, toplantılarda vb. devamlı anlatırlar. Siyasetçilerin yakıtı konuşmadır denebilir. Ne var ki konuşmaya ihtiyacı olan, yalnız siyasîler değildir. Demokrasiyle yönetilen ülkelerde yönetilenler, yani halk da söz hakkına sahiptir. Siyasîlerin muhatabı olan toplumun da konuşmaya ihtiyacı vardır. Toplumu oluşturan fertler, siyasîleri yakaladıklarında onlarla konuşmak, onlara dertlerini sıkıntılarını anlatmak isterler. Kimi zaman da eleştirilerini ortaya koyarlar. Bu durumda siyasetçiler, kendilerini eleştiren insanlara cevap yetiştirmek yerine onları dinlemelidir. İnsanlar, siyasîlerle konuşurken seslerini yükseltebilir, eleştirilerinde kantarın topuzunu kaçırabilir. Böyle bir durumda siyasetçi, gereksiz tartışmalara girmeden insanları, toplumu dinlemelidir. Örneğin AK PARTİ'de etkin bir konumda olan Bülent Arınç'ın ona bir şeyler söylemek isteyen Manisalı çiftçiyi âdeta azarlayarak susturmaya çalışması hiç de şık olmamıştır. Siyasetçi, böyle durumlarda konuşmak yerine karşısındaki kişiyi sakince dinlemeyi tercih etmelidir. Çünkü böyle bir durumda konuşmak değil, dinlemek artı puan olarak siyasîlerin hanesine yazılacaktır.

- **Serinkanlılık**

Siyasîler, gerek yurt içinde gerekse yurt dışındaki temaslarında bazı olumsuz olaylar yaşayabilir, kritik konularla karşılaşabilirler. Bu olumsuz durumlar, onların karşısına planlı ya da plansız çıkabilir. Siyasîler, çok olumsuz bir durumla karşılaşsalar bile serinkanlılıklarını korumaya çalışmalıdır. Siyasetçiler, devleti ya da kendi partilerini, dolayısıyla kendilerine oy veren toplumu, toplulukları temsil etmektedir. Onların yanlış bir davranışı yurt dışında devletimizi, yurt içinde ise kendi partisini ve sevenlerini olumsuz etkileyecektir. Bu bakımdan siyasetçiler, “Öfkeyle kalkan zarar-

la oturur.” atasözünden hareketle, olaylar karşısında duygusal davranmamalı, serinkanlı hareket etmelidir.

Siyasetçiler, dil yardımıyla halkla iletişime geçtiklerine, amaçlarına ulaştıklarına göre ana dilini çok iyi öğrenmeli, çok iyi kullanmalı ve ona büyük değer vermelidirler. Hele hele siyasî liderlerin toplumun dil varlığına sırt çevirmeleri son derece yanlıştır. Toplumun dil varlığına sırtını dönen ya da dili iyi kullanmayan bir siyasetçinin devleti yönetmesi sıkıntılı bir hâl alır. Siyasetçiler dil sürçmeleri, yaptıkları gaflar vb. yönünden yazılı ve görsel basında yeri geldiğinde kıyasıya eleştirilir.

Dilin, kitleleri derinden etkileyen bir gücü vardır. Bu gücün farkında olan liderler, dili çok iyi kullanmışlar, ondan sonuna kadar yararlanmışlardır. “Hep biliriz: kumandanlık sanatı -bir bakıma- el altındaki askerleri ölüme gönderme sanatıdır. Buyrukların aracılığı ile olur bu da. İyi dile getirilmiş bir buyrukla seve seve ölür bazı insanlar. Hannibal’in, Napoleon’un, Atatürk’ün ağzında etkilenme gücünün doruğuna çıkar sözcükler. Atatürk’ün “Ordular!” diye bir seslenişi var ki, ordularca bir güce bürünüyor bu tek sözcük.”²⁷ Öyle ki bu dil, sadece insanların değil, ülkelerin bile kaderini değiştirebilmektedir.

Unutmamalıyız ki ülkemizde ciddi bir kültür ve dil siyaseti için ilk önce siyasîlerin kültürlü olmaları, kültürün anlam ve önemini iyi kavramaları gerekir. Şiir, tiyatro, roman gibi bir sanat eserinin büyüleyici etkisini kendi ruhunda hissetmemiş bir insana kültürün etkileyici gücünü anlatmak neredeyse imkânsızdır.²⁸ Kültürün anlamını ve değerini iyi bilen, kültürel donanıma sahip siyasetçiler, dil ve kültüre önemli katkılar sağlar. Bu bakımdan siyaset sahnesine atılmak isteyenlerin, siyasette aktif olarak yer alanların gerek kültür gerekse dil bakımından donanımlı olmaları gerekmektedir. Bu, hem dil açısından hem de siyasetçilerin başarıya ulaşmaları bakımından önemlidir.

---

²⁷ Nermi Uygur, *a.g.e.*, s. 23

²⁸ İsa Kayaalp, *a.g.e.*, s. 159

1.3.2.1.1. Siyaset Dilinin Dilbilimsel Özellikleri

Siyaset dilinde genellikle gelecek zaman kipi kullanılır. Yönetime talip olan siyasîler, vaat dili diyebileceğimiz bir dil kullanırlar. Siyasîler sürekli, gelecekte yapmak istediklerinden, plan ve projelerinden söz ederler. Bu durumda siyasetçiler, “yapacağız, edeceğiz, kaldıracacağız...” gibi gelecek zaman kipiyle çekimlenmiş fiiller kullanırlar. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki siyasetçiler, elbette geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman vb. kipleri de tercih edebilir. Onlar durum tespiti yaparken ya da geçmişten bugüne olagelen bir durumu anlatırken bu kipleri kullanmaktadırlar. Ancak iktidara gelmek istediklerinden daha çok vaatlerini ortaya koydukları için gelecek zaman kipi, diğer kiplere göre ağırlık kazanmaktadır.

Siyaset dilinde eylemler kadar, özneler de önem kazanmaktadır. Politikacılar, konuşurlarken ya da bir yazı kaleme alırlarken kullanacakları özneleri iyi seçmek durumundadırlar. Siyaset dilinde genellikle “ben, biz...” kişi zamirleri, özne görevinde kullanılmaktadır. Bunun yanında parti adları ya da “partimiz” kelimesi de özne olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendilerini halka anlatmak isteyen siyasetçiler, doğal olarak “ben, biz, partimiz...” öznelerini tercih etmektedir. “Partimiz” öznesi yerine doğrudan parti adlarının, “AK PARTİ, CHP...” kullanılması da sıkça başvurulan bir yöntemdir. Demokrasilerde çoğulculuk esastır. Dolayısıyla parti liderlerinin ya da parti mensuplarının dili kullanırken bu çoğulculuğu göz önünde bulundurarak “biz, partimiz” öznelerini tercih etmeleri toplumla iletişim açısından daha yararlı olacaktır. Bunun yanında siyaset dilinde sıkça kullanılan özneler arasında “o, onlar” kişi zamirleri yer almaktadır. Burada “o” ve “onlar” sözcükleri, siyasî rakipleri ifade etmek için kullanılır. Zaten siyasetçilerin amacı, “ben” ve “biz”i, “o” ya da “onlar” karşısında galip getirip iktidarı ele geçirmektir.²⁹

Siyasette kullanılan dil, durumlara göre değişkenlik gösterir; kimi zaman resmî bir dil kullanılırken kimi zaman samimi bir dil tercih edilir. Örneğin parti programlarında hedeflerini, projelerini vs. açıklayan partiler, resmî bir dil kullanır. İktidarda bulunan partinin yöneticileri, dış ilişkilerde de resmî dili tercih ederler. Ama

²⁹ Aslıhan Dinçer, *Siyaset Dili*, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2006, s. 5

bir mitingde konuşan siyasî liderin resmî bir dil kullanması pek mantıklı olmaz. Böyle bir mitingde kalabalıkla sıcak bir iletişim kurmak isteyen lider, doğal olarak samimi bir dil kullanacaktır. Gerektiğinde sorular soracak, onlarla sıcak diyaloglara girecektir. Recep Tayyip Erdoğan'ın mitinglerde "Beraber Yürüdük Biz Bu Yollarda" şarkısını meydandaki kalabalıkla beraber söylemesi samimi dile örnek gösterilebilir.

Siyaset dilinin önemli unsurlarından biri tartışmacı anlatımdır. Parti liderleri ve mensupları, rakibinden daha başarılı olmak, daha doğrusu onu saf dışı bırakmak için tartışmacı anlatıma başvurur. Tartışmacı anlatımda rakibin yanlışları, eksik yönleri ortaya konur ve kendi doğruları öne çıkarılır. Şimdi aktaracağımız sözler, CHP eski lideri Deniz Baykal'ın 22 Şubat 2009'da İzmit'te yaptığı konuşmadan alınmıştır. "Sevgili Kocaelililer, bakın ekonomik ciddi sorunlarla karşı karşıyayız ama hükümet bununla meşgul değil. Ne tedbir alıyor, ne meydana vatandaşa bu konuyu açıklayabiliyor. Düşüncesini söylüyor, sahip çıkıyor. Ne yapıyor? Sanki bu konular hiç yokmuş gibi kayıkçı kavgası. Onu suçluyor, bununla kavga ediyor. Ona hakaret ediyor. Olmadık laflar. Yok bilmem işte tarihten örnek vermeye kalkıyor. Diyojenleri karıştırıyor. Ziya Paşadan deyişler söylemeye kalkıyor, yüzüne gözüne bulaştırıyor. Semerleri, eşekleri birbirine karıştırıyor. Sen bırak bunları, sen bırak sadede gel."³⁰ Bu sözlerde tartışmacı anlatımın kullanıldığını görmekteyiz. Deniz Baykal, bu anlatımı kullanarak rakibi olan AK PARTİ lideri Recep Tayyip Erdoğan'ı eleştirmiştir.

Dünya siyaseti de tartışmacı anlatımın zengin örnekleriyle doludur. Bu konuda İngiltere Başbakanı Churchill'in ayrı bir yeri vardır. Yazar Bernard Shaw, İngiliz Başbakanı Churchill'i piyesinin galasına davet etmiş. Davetiyenin kenarına da küçük bir not düşmüş:

- Size 2 kişilik davetiye gönderiyorum. Bir dostunuzu da getirebilirsiniz. Tabii varsa...

Churchill, şu karşılığı vermiş:

- Oyununuzun galasına gelemiyorum. 2. gece gelmek isterim. Tabii 2. gün de oynanabilirse...

---

³⁰ <http://www.chp.org.tr/KonusmaDetayi.aspx?SpeechID=117>

Siyaset dilinde şiirsellik halkla iyi bir iletişim kurmada etkili olan unsurlardandır. Şiirsellik, anlatımı güçlendirmekle kalmaz, akıcı ve etkileyici kılar. Şiirsel bir anlatım içinse kafiye, sözcük tekrarı, aliterasyondan vs. unsurlardan yararlanır. Şiirsellik ses uyumunu, sözcüklerin ahengini içinde barındırır. Uzun konuşmalarda kullanılacak şiirsel anlatım, hitap edilen halkın hem sıkılmasını önler hem de söylenenlerin zihinlerde kalıcı olmasını sağlar. Şiirsel konuşmanın yanında konuşma arasında şiir okumak da siyaset dilinin güzelliklerindedir. Recep Tayyip Erdoğan'ın Van'da yaptığı konuşmada “Vanlıyam, hem şanlıyam / Ben delikanlıyam / Özüm sözüm hep birdir / Ben bu Van'a bağlıyam” dizelerini okuması meydana toplanan Vanlıları mutlu etmiştir. Çünkü Sayın Erdoğan, okuduğu bu dizelerle hem şiirselliğin gücünden yararlanmış hem de Vanlılara ben sizin içinizden biriyim mesajını vermiştir.

Siyaset dilinde yer edinmiş unsurların arasında deyim ve atasözleri de vardır. Sayfalarla anlatılabilecek şeyler, birkaç sözden oluşan deyim ya da atasözleriyle çok rahatlıkla dile getirilebilir. Deyim ve atasözleri, az sözle çok şeyi anlatır, hem de toplumun söz varlığı içinde yer aldığından toplum tarafından hemen kabul görür. Dolayısıyla siyasetçiler, halkla ya da rakipleriyle iletişim kurarken deyim ve atasözlerinden sıkça yararlanır. Deniz Baykal'ın partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada yer alan “İşçilere yönelik saygısız ifadeler sarf edilince cinler tepeme çıkıyor bunları görüyorum.” cümlesinde “cinler tepesine çıkmak” deyimini kullandığını görüyoruz. Tekel işçilerinin haklarını savunan Baykal, onlara yapılanlar karşısında öfkelenildiğini bir deyimle çarpıcı bir şekilde aktarmış bulunmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan'ın kullandığı “Diklenmeden dik duracağız.” cümlesinde yer alan “dik durmak” sözü de deyimdir. Bu deyim, mecaz anlam içeren “diklenmeden” sözüyle birlikte güçlü bir anlam kazanmıştır. Erdoğan, bu sözle halkına “Sizin adınıza dik duracağız; sizi, sizin değerlerinizi ezdirmeyeceğiz.” mesajını vermiştir. Başka çevrelere de “Size boyun eğmeyeceğiz, çünkü arkamızda halk var.” mesajını güçlü bir şekilde duyurmuştur.

Siyaset dilinde nükteye de başvurulur. Yapılan nükteler, espriler, gerilen siyasî ortamın sakinlemesinde, yumuşamasında etkili olur. Bu nükteler aynı zamanda rakibi alt etmek için kullanılan bir argüman olarak da karşımıza çıkar. Siyaset dilinde nükte, çeşitli esprilerle sağlanabildiği gibi fıkralarla, yaşanmış komik durumlarla da

vb. sağlanabilir. Bunun en güzel örneklerinden biri Türk siyasî hayatında etkili olmuş isimlerden biri olan Süleyman Demirel'dir. Demirel'in "Yollar yürümekle aşınmaz. Türkiye'de petrol vardı da biz mi içtik?" Türk siyasî literatürüne girmiş esprilerdendir. Deniz Baykal'ın seçimlerde kaybederse Rodos'a kadar yüzeceğini söylemesi, siyaset ve medya dünyasında renkli atışmaların yaşanmasına zemin hazırlamıştır.

Mecazlı anlatım siyaset dilinde başvurulan yöntemlerden biridir. Mecazlı söyleyişler, siyaset dilinin halk üzerindeki etkisini artırmaya katkı sağlar. Süleyman Demirel'in 1980'li yıllarda kendisine yöneltilen eleştirilere karşı "Binaenaleyh öküzün altında buzağı aramanın manası yoktur." sözünü söylerken "öküzün altında buzağı aramak" deyiminden yararlanarak mecazlı bir söyleyiş kullanmıştır.

Siyaset dilinin vazgeçilmezlerinden biri benzetmelerdir. Benzetmelerle düşünceler daha somut ve etkileyici bir şekilde anlatılır. Örneğin Recep Tayyip Erdoğan'ın diğer partileri "çürük yumurta"ya benzettiği görülür. Bunun yanında Deniz Baykal'ın AK PARTİ milletvekili ve Başbakan yardımcısı Bülent Arınç'a yönelik suikast girişimini "Aşk-ı Memnu dizisi gibi" şeklinde ifade etmesi de benzetme içermektedir. Bunun yanında geçmişte ANAP "yamalı bir bohça"ya, DYP'ye verilen her oy da "PKK'ya sıkılan kurşun"a benzetilmiştir.³¹ Necmettin Erbakan'ın "Biz iktidara geldiğimizde kadayıfın altı da bir kızaracak üstü de bir kızaracak." sözünde de benzetmeli bir anlatım yer almaktadır. Erbakan'ın, bu sözünde toplumu, yönetilenleri "kadayıf"a benzettiği anlaşılmaktadır.

Eksilteli cümle kullanımı siyaset dilinde karşımıza çıkan bir başka özelliktir. Örneğin "Şimdi CHP zamanı." cümlesinde bildirme ekinin kullanılmadığını görüyoruz. Yine CHP'nin kullandığı "Ya iş, refah, adil paylaşım, sosyal adalet ya işsizlik, yoksulluk, eşitsizlik, adaletsizlik" cümlesi de eksilteli anlatıma örnektir.

Kinaye ya da tevriye, siyasîlerin başvurdukları söz oyunlarından. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, dönemin CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ile görüşme isteğine Sayın Baykal, görüşmenin kayda alınması koşuluyla gerçekleşebileceğini bildirmiştir. Görüşmenin kayıt altına alınması için kameraman kullanılmayacağı, dört

---

³¹ Aslıhan Dinçer, *a.g.e.*, s. 6

robot kamerayla kayıt yapılacağı Baykal tarafından açıklanmıştır. Başbakan da bunun üzerine Deniz Baykal ile görüşmekten vazgeçmiştir. Daha sonra Anayasanın değiştirilmesi gündeme geldiğinde Deniz Baykal, Başbakanla görüşme isteğini ortaya koymuştur. Bunun üzerine Recep Tayyip Erdoğan, kapılarının herkese açık olduğunu, üstelik odalarında kamera da olmadığını belirterek kinayeli anlatıma başvurmuştur. Ayrıca 12 Eylül 2010’da yapılan referandum öncesinde CHP’nin yeni genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun Başbakan Recep Tayyip Erdoğan için kullandığı “Recep Bey” nitelemesi de kinayeli anlatıma örnek gösterilebilir.

Kısaltmalara başvurmak artık siyaset dilinde gelenek hâlini almış bir yöntemdir. Partilerin isimleri ya da koalisyonu oluşturan partiler kısaltmalarla ifade edilmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi “CHP”, Adalet ve Kalkınma Partisi “AK PARTİ” kısaltmasını benimsemiştir. Ancak diğer parti mensupları ve kimi basın yayın organları “AKP” kısaltmasını tercih etmektedir. Belki de bilinçli olarak tercih edilen bu kısaltma, AK PARTİ mensuplarınca pek kabul gören bir tercih değildir. Bunun yanında “ANAP, DYP, MHP” vb. kısaltmalar da bulunmaktadır. Öte yandan “REFAHYOL” kısaltması, Refah Partisi ve Doğru Yol Partisi koalisyonunu karşılamaktadır. “ANASOL-M” ise Anavatan Partisi, Demokratik Sol Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi’nden oluşan koalisyonu ifade eden bir kısaltmadır.

Takma adlar, siyasetin, siyaset dilinin olmazsa olmazlarından. Siyasî parti liderlerine genellikle bir takma ad yakıştırıldığı görülmektedir. Bülent Ecevit için “Karaoğlan”, Süleyman Demirel için “Çoban Sülü”, Necmettin Erbakan için “Hoca”, Tayyip Erdoğan için “Kasımpaşalı”, CHP’nin yeni lideri Kemal Kılıçdaroğlu için “Gandi, Etro Kemal” vb. takma adlar kullanılmıştır.

Siyaset dilinin önemli unsurlarından biri de slogandır. Bir düşünceyi kolay hatırlanıp tekrarlanabilecek bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı sözlere “slogan” adı verilir. Sloganlar, topluluk, örgüt, kurum veya kuruluşun amaç ve araçlarını özlü bir biçimde tanımlamaya yarar. Siyasî partiler, toplumla iletişim kurarken slogandan, slogan dilinden mutlaka yararlanır. Slogan, cümlelerin çekemediği anlam yükünü çeker. Bu bakımdan siyasîlere büyük kolaylık sağlar. Adnan Menderes’in “Yeter Söz Milletindir.” sloganı bugün de hâlâ hatırlanmaktadır. Necmettin Erbakan’ın “Adil

Düzen” sloganı da siyasî hayatımızda yer etmiş bir ifadedir. AK PARTİ lideri Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın kullandığı “Durmak yok, hizmete devam.” sloganı “çalışma”yı öne çıkarmaktadır. Erdoğan, bu sloganla topluma “Sizin için durmadan çalışıyoruz.” mesajını vermek istemiştir. Yine AK PARTİ’nin “İşimiz hizmet, gücümüz millet.” sloganı da hem çalışmayı hem de milleti öne çıkarmaktadır. CHP’nin “Halk Kazanacak” sloganı doğrudan halkı hedef almaktadır. Bu sloganda CHP halka “Bize oy verirseniz siz kazanacaksınız.” mesajını ulaştırmak istemiştir.

2. SİYASET

Siyaset, insanla ilgilidir; insan hayatının merkezinde bir kavramdır. Bu yüzden her gün okuduğumuz gazetelerde, seyrettiğimiz haberlerde vb. karşımıza mutlaka siyaset çıkar. Günlük hayatta insanların diyaloglarında, sohbetlerinde siyaset, siyasetle ilgili konular epey bir yekûn tutar.

Siyaset, “Devlet işlerine katılma ve devlet etkinliklerinin biçim, amaç ve içeriğini belirleme işi.”³² dir. Andrew Heywood’a göre siyaset, en geniş manasıyla, insanların hayatlarını düzenleyen genel kuralları yapmak, korumak ve değiştirmek için gerçekleştirdikleri tüm faaliyetlerdir.³³ Siyaseti, hükümet faaliyetlerini hem yapı hem içerik yönünden etkili hâle getirmek amacıyla, gücün kullanılmasını sağlayan vasıtalar olarak tanımlamak mümkündür. Bir toplumda ortaya çıkan her türlü sorunun çözülmesi için getirilen tedbirler, yapılan işlemler de siyasetin sınırları içinde yer alır. Ayrıca bir toplumda kime ait ya da hangi değerlerin üstün geleceğini, nasıl bir idari mekanizma ile sorunların çözüleceğini, çatışmaların nasıl ortadan kaldırılacağını, toplumsal kaynakların nasıl kullanılacağını belirleyen gücün kullanımı da siyaset demektir. Öte taraftan siyaset, devletten hareketle devletin toplumu nasıl etkilediğini, nasıl yönettiğini araştıran bir bilim dalıdır.³⁴ Tüm bunlar da gösteriyor ki siyaset, tek başına bireye değil, bireylere, yani topluma yöneliktir. Siyaset, toplumsal bir olgudur. “Siyaset, her şeyden önce sosyal bir faaliyettir; o daima bir diyalogdur, asla bir monolog değildir. Robinson Crusoe gibi yalnız bireyler basit bir ekonomi

³² Özer Ozankaya, *Temel Toplum Bilim Terimleri Sözlüğü*, Cem Yayınevi, İstanbul 1995, s. 118.

³³ Andrew Heywood, *Siyaset*, Liberte Yayınları, Ankara 2006, s. 2.

³⁴ Ali Seyyar, *Sosyal Siyaset Terimleri*, Beta Yayınları, İstanbul 2002, s. 476-477.

geliştirebilirler, bir sanat ortaya çıkarabilirler, vesaire; ama siyaset yapamazlar. Siyaset ancak bir başka insanın, Cuma'nın gelişiyle ortaya çıkar.”³⁵ Demek ki siyaset, çoğul bir yapıya ihtiyaç duyar. Çünkü çoğul yapının, yani toplumun içinde farklı farklı insan tipleri bulunur. Bu insanların her birinin kendilerine göre bir düşünce yapısı vardır ve siyaseti algılayışları da kendilerine özgüdür.

Hem günlük hayatta hem de siyasî literatürde “siyaset” ve “politika” sözcükleri, anlamca eşdeğer görülmekte ve çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Örneğin Türk Dil Kurumunun sözlüğünde “siyaset” kelimesinin karşılığı “politika” olarak verilmiştir. “Politika” kelimesinin anlamı ise “devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, siyaset, siyasa” biçiminde açıklanmıştır. Ne var ki “siyaset” ve “politika” sözcükleri aslında birbirinden farklıdır. Doğal olarak bu iki sözcüğün kökeni ve içinden çıktığı kültür ortamı birbirinden ayrıdır.

Politika (politics), Eski Yunan'da ‘şehir’ anlamına gelen ‘polis’ kelimesinden türemiştir. Polis, basit bir şehir devleti değildir; her şeyin başı ve sonu olan şehir devletini, insanların vatandaşı olmaktan gurur duydukları siyasî topluluğu ifade eder. Böyle bir toplulukta, bütün vatandaşların şehrin ortak işleriyle ilgilenmeleri hem bir hak, hem de bir vazife olarak kabul edilir. Öyleyse, kelime kökeni olarak “politika”, şehir devleti ile ilgili işler anlamına gelmektedir. Nitekim, kendisi de şehir devleti içinde yaşamış olan ünlü filozof Aristo, politikayı en yüce ve en anlamlı beşerî faaliyet ve insan mutluluğunu gerçekleştirme sanatı olarak tanımlamıştır.³⁶

“Siyaset” ise Arapça bir kelimedir. At eğitimi anlamına gelmekle birlikte at bakıcısı olan seyis kelimesi de aynı köktendir. Eski Mısır'a ait taş kabartmalarda, tanrı-kral olan firavunların, bir ellerinde kamçı diğer ellerinde dizginlerle tasvir edildikleri görülmektedir. Türk-İslam geleneğinde ise siyaset kelimesi, devlet yönetme sanatının yanında, devlete karşı işlenen suçlara verilen veya kamu düzenini sağlamak için uygulanan cezaları da ifade etmektedir. Osmanlı Devletinin geleneğinde bu tür gerekçelerle verilen cezalar için “siyaseten katl” deyimi veya sadece “siyaset” sözü kullanılmıştır. Topkapı Sarayının içinde, bu cezaların uygulama mahali olan bir çeşmenin adı “siyaset çeşmesi”dir. Günümüz siyasetçilerinin, feragat ve fedakârlıklarını

³⁵ Andrew Heywood, *a.g.e.*, s. 1.

³⁶ Mümazer Türköne, *Siyaset*, Opus Yayınları, İstanbul 2009, s. 4

dile getirmek için kullandıkları “siyaset gömleği” idam kıyafeti ve ölüme hazır olmak anlamına gelmekte, bununla aynı zamanda devlet yönetme sorumluluğu kastedilmektedir.³⁷

Siyaset, çatışmayı ve uzlaşmayı içinde barındıran bir yapıya sahiptir. Bir tarafta insanların farklı istekleri, çatışan düşünceleri, çeşitli çıkarları vardır ve bunlar sürekli bir yarış hâlinindedir. Bu yarış bencil bir öznellik taşıdığından sürekli çatışma doğurur. Diğer tarafta ise uzlaşma vardır. Toplumunu oluşturan insanlar barış ve kardeşlik içinde, huzurlu bir şekilde yaşamak için çaba gösterir. İşte siyaset, aynı toplumdaki sorunları çözüme kavuşturmak için vardır. Siyasetin amacı, yaşanan çatışmaları asgariye indirerek toplumu oluşturan bireylerin barış içinde yaşamasını sağlamaktır.

Tüm bu tanımlamalara karşın siyaset kelimesi günlük yaşamda farklı anlamlar yüklenmektedir. Toplumun algısında siyasetin olumsuz çağrışımlarıyla karşılaşabilmekteyiz. Siyaset dendiğinde yalan, iki yüzlülük, kirli işler vb. anlamlar akla gelmektedir. Bugün, Arap toplumunda siyaset kelimesi, “rezil etmek” anlamında da kullanılmaktadır.³⁸ Geçmişte siyasî görevlere gelenlere “aralık”lar tahsis edilirdi. Bugün ise parti liderleri sadık adamlarına, hizmetleri karşılığı her türden makam dağıtmaktadır. Bütün parti mücadeleleri, aynı zamanda makamların gözetiminde yürütülmektedir.³⁹ İşte bu anlam algısından dolayı ülkemizde siyasetten uzak duran birçok insan vardır. Çünkü toplumun algısına göre siyaset, “kendi çıkarlarını korumak, iki yüzlü davranmak, kirli işlere bulaşmak, yalan konuşmak” gibi anlamları barındırır. Örneğin bir insan için kullanılan “Siyasî davranıyor.” ifadesi, “içi başka dışı başka, söyledikleriyle yaptıkları birbirini tutmuyor” anlamlarını içerir. “İngiliz siyaseti” tabiri, “bir işi kurnazlıkla yapma ya da yaptırma” anlamındadır. Yine “politize olmak” sözü de siyasete bulaşmak anlamını taşır ki toplum algısının olumlu tarafında yer almaz.

Siyasetin insanlarda bıraktığı bu olumsuz izlenim, geçmişteki ya da halihazırdaki siyasetçilerin tutum ve davranışlarıyla ilgilidir. Örneğin verdiği sözleri yerine

---

³⁷ Mümtazer Türköne, *a.g.e.*, s. 4-5

³⁸ Mümtazer Türköne, *a.g.e.*, s. 5

³⁹ *A.g.e.*, s. 15

getirmeyen, söyledikleriyle yaptıkları uyuşmayan siyasetçi tipleri, toplumda siyasîlere yönelik olumsuz bir bakış açısının oluşmasına neden olmuştur. “İki anahtar” vaadinde bulunan siyasetçilerin verdikleri sözü yerine getirmemesi toplumun siyasetçilere olan güvenini sarsmıştır. Ayrıca siyasette iktidara gelenler, iktidarın hem imkânlarından hem nimetlerinden yararlanmışlar, bununla yetinmeyip kendi çevrelerinin de devletin nimetlerinden yararlanmalarını sağlamışlardır. “Bal tutan parmağını yalar.” sözü, siyasîler için de kullanılır olmuştur. Bu olumsuz imajı düzeltmek de yine siyasetçilere düşmektedir. Dürüstlüğü ilke edinen, halkın menfaatini kendi menfaatinden üstün tutan siyasetçiler, insanların zihinlerindeki olumsuz siyaset algısını silmek için çaba göstermelidir. Bunun yanında belirli tip siyasîlerden yakından halkın da siyaset alanında etkin olmak için çaba göstermesi gerektiği kanaatini taşımaktayız. Alanında yetkin, dürüst, halkın güvenini kazanmış insanların siyaset alanında varlığını göstermesi siyasetin düzelmesine, arınmasına katkı sağlayacaktır. Demokratik ülkelerde halk, seçimlerde oyunu kullanarak, yani doğru bir tercih yaparak siyasetin imajının düzelmesine dolaylı da olsa katkıda bulunmaktadır.

Her ne olursa olsun siyaset, devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünüdür. Siyaset özünde gücü barındırır. Hangi vasıtayla olursa olsun siyaset, hedeflenen bir amacı gerçekleştirmeye, arzu edileni elde etmeye muktedir olmak, gücü yetmektir.⁴⁰ Bir toplumdaki sorunları çözüme kavuşturmak, çatışmaları uzlaşmaya dönüştürmek, toplumun fertlerinin huzurlu ve mutlu bir hayat sürmelerini sağlamak siyasetin ilgi alanına girmektedir. Siyaset, toplumdaki çatışmaları ortadan kaldırmak ve uzlaşma sağlamak için şiddete başvurmaz. Siyasette sorunlar, insanî ilişkiler içinde, demokratik yollarla çözülür. Farklı ideolojilere sahip insanlar, siyaset sahnesinde asgari müştereklerde birleşmenin yollarını ararlar. Günümüzde siyaset artık, toplum hayatının, devlet yönetiminin bir parçası olmuştur.

Siyaset, bir amacın gerçekleştirilmesi için kullanılan bir araç hükmündedir. Sonuçta bu aracı insanlar kullanmaktadır. Bu durumda amaç, insanlara göre değişecektir. Kimileri siyaset vasıtasıyla amaçları toplum adına gerçekleştirecek, kimileri

---

⁴⁰ Mümtazer Türköne, *a.g.e.*, s. 10

de kendi adına gerçekleştirecektir. Belki bazıları da her ikisini aynı anda idare edecektir.

2.1. İktidar

İktidar kelimesi, “devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi” anlamına gelmektedir. Mümtazer Türköne’ye göre en genel anlamıyla iktidar, bir kişi veya grubun başka kişi ve gruplar üzerinde kendi istediğini yaptırabilme gücüdür. Bu anlamı taşıyan egemen olma, mâlik olma, etkileme ve yönetme kavramları da iktidar kelimesi yerine kullanılmaktadır. Buradan çıkan sonuç, iktidarın eşitsiz bir ilişkiye dayandığı ve bu eşitsizlikle beraber güç, etki, zorlama, baskı, yaptırım ve müdahalenin birlikte geliştiğidir.⁴¹ Bu açıdan bakıldığında iktidar, hayatın merkezinde yer alan bir kavramdır. Günlük hayatın herhangi bir safhasında iktidarı, iktidar mücadelesini görmek mümkündür. Bir baba, aile fertlerine göre; kahvehane sahibi, müşterilere göre; okul müdürü öğretmen ve öğrencilere göre; sendika başkanı da işçilere göre daha güçlü konumdadır. Tüm bunlar, iktidar kavramının kapsamı içinde yer almaktadır. Örneğin kalkışa hazırlanan bir uçak pilotunun, problem çıkaran bir yolcuyu uçaktan indirmesi onun elinde bulundurduğu güce, yani iktidara işaret etmektedir.

Tüm bunların yanında bir de “siyasal iktidar” vardır. Siyasal iktidar, diğer iktidarlara göre daha geniş kapsamlıdır. Bir baba, kendi ailesi üzerinde söz sahibiyken siyasal iktidar tüm toplum, devlet ve ülke üzerinde söz hakkına sahiptir. Siyasal iktidar; fertleri, fertlerin oluşturduğu toplumu, tüm kurum ve kuruluşlarıyla devleti, ülkeyi yönetir. Siyasal iktidar, toplumun üzerinde en üstün irade, en büyük güç sahibi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle siyasal iktidarın “devlet”le aynı anlama geldiğini söylemek mümkündür. Siyasal iktidar, bir devlet bütünlüğü içerisinde en üstün irade olarak topluma yasalar çıkarma, bürokrasi gibi iktidar araçları ile bu yasaları uygulama ve yasalara uymayanları yargılama güç ve ehliyetine sahip yasal kurumdur.⁴² Toplumun herhangi bir ferdinin yasa çıkarma ve bu yasaları

---

⁴¹ *Siyaset*, s. 36

⁴² Mümtazer Türköne, *a.g.e.*, s. 37

kendisine göre uygulama hakkı ve gücü yoktur. Böyle bir iktidar gücüne sahip tek kurum, siyasî iktidardır.

Siyasî iktidarın bir diğer özelliği meşru bir zemin üzerinde bulunmasıdır. Meşru olduğu için de süreklilik özelliğine sahiptir. Diğer iktidarlar otoriteye, çeşitli maddî baskılara ve cezalandırmalara dayandığı için süreklilikten yoksundur, yani geçicidir. Siyasî iktidarın temelinde ise halkın, yönetilenlerin onayı vardır. Sadece maddî güce dayanan iktidar, otorite ve kaba kuvvetle belli bir süre ayakta kalabilir. Bir zaman sonra yönetilenler, baskı ve eziyetlere, zorbalığa baş kaldıracak ve o iktidar da yerinden olacaktır. Bu yönüyle bakıldığında siyasal iktidar, ihtiyaçların giderilmesinde adaletli davranmak zorundadır, halkı yönetirken eşitlik ilkesiyle hareket etmek durumundadır. Aksi takdirde yönetilenler, seçimlerde siyasî iktidarı kendi eliyle değiştirir.

İktidar kelimesinin tarihî gelişimine bakmakta yarar vardır. İktidar kavramı ilk başlarda genel olarak “yönetim ve devlet erki”, özel olarak ise “egemenlik” kavramıyla eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Önceleri, iktidar, genellikle “emir-onay” ilişkisi, yönetme, insanların tutum ve davranışlarını kontrol altına alma, insanların kaderlerine hükmetme anlamlarında tek taraflı bir güç şeklinde oluşmuştur. Bugün ise siyasî iktidarın tek taraflı bir yaptırım ve yönetme gücüne mutlak manada sahip olmadığı ortadadır. Artık iktidarın belirlenmesinde yönetilenlerin, yani halkın da çok büyük etkisinin olduğu yönündeki görüşler yerleşmiş bulunmaktadır.⁴³ Siyasî iktidarı elde etmek isteyen siyasî partiler, toplumun beklentilerini, duygu ve düşüncelerini, isteklerini dikkate almak, toplumun sorunlarına çözümler üretmek, özellikle de toplumun maddî ve manevî değerlerini önemsemek durumundadır. Aksi takdirde yönetilenler, ilk fırsatta seçimler yoluyla siyasal iktidarı değiştirme iradesini gösterecektir.

2.2. Muhalefet

Muhalefet; bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı çıkma, aykırı davranma anlamını içeren bir kelimedir. Ancak bu kelimenin siyasî hayatta yüklendiği anlam ya da anlamlar da vardır. Bu açıdan baktığımızda muhalefet, “iktidarın yürüttüğü

---

⁴³ Mümtazer Türköne, a.g.e., s. 37

politikaya karşı olan, iktidarla aynı görüşleri paylaşmayan ve bunu teşkilâtli şekilde ortaya koyan siyasî topluluk”⁴⁴ demektir. Demokrasiyle yönetilen toplumlarda muhalefeti temsil eden siyasî parti, muhalefet partisi olarak anılır. Muhalefet partisi, iktidarda olmayan partidir. Bu parti, iktidar partisinin açıklarını bulmak, onun söylem ve uygulamalarına karşı çıkmak için çaba gösterir.

Muhalefet kavramı, “karşı çıkmak, aykırı olmak” anlamlarıyla yalnız siyasî hayatın değil, adeta günlük hayatın da bir parçasıdır. Çok sayıda insanın bir arada bulunduğu sosyal ortamların doğal bir sonucu olarak muhalefet karşımıza çıkar. Bu yönüyle muhalefet, varlığını sadece siyasal iktidarın karşısında değil, her topluluğun, kurumun, kurulun, kuruluşun vs. içinde ya da dışında gösterebilir. Örneğin bir dernekte üyelerin bir kısmı, yöneticilere, onların uygulamalarına karşı çıkarak muhalefet rolünü üstlenebilir. Mahkemenin bir davayı “3’e 1” şeklinde sonuçlandırması 1’in muhalefetini ortaya koyar.

Ne var ki demokratik toplumlarda “muhalefet” dendiğinde siyasî parti ya da partiler akla gelir. İktidarda olan ve gücü elinde bulunduran partiye karşı, mutlaka bir muhalefet partisi ya da partileri vardır. Muhalefet partilerinin amacı, iktidar partisinin açık yönlerini bulmak, politika ve uygulamalarına karşı çıkmaktır. Muhalefet partisi, iktidar partisini siyasî anlamda yıpratarak iktidarın taliplisi olduğunu gösterir. Muhalefet partisinin yürüttüğü muhalefetin altında yatan asıl neden, iktidara ulaşmaktır.

2.3. Ülkemizde İktidar ve Muhalefet İlişkileri

İktidar ve muhalefet, karşıt gibi görünse de birbirine güç veren kavramlardır. İktidarın olduğu yerde muhalefet, muhalefetin olduğu yerde iktidar olmuştur. Ülkemizin siyasî tarihinde iktidar ve muhalefet hareketleri farklı şekillerde ortaya çıkmıştır.

Osmanlı Devletinde siyasî manada gücü elinde bulunduran padişaktır. Yani Osmanlıda iktidarı, iktidarın verdiği gücü, mutlak manada padişah temsil eder. Hu-

---

⁴⁴ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul 2006, C. 2, s. 2116

kukî anlamda Osmanlıda bir muhalefetten söz etmek mümkün değildir. Ancak Yeniçerilerin ayaklanması, Jöntürkler hareketi vb. Osmanlıda parlamento dışı bir muhalefetin bulunduğunu göstermektedir. 1889'da kurulan İttihat ve Terakki Cemiyeti, Osmanlı Devletinde muhalefeti temsil eden bir oluşumdur. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Ankara'da kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bile tam anlamıyla bir birliğin sağlandığı söylenemez. İlk mecliste de gruplaşmaların olduğu, muhalif düşüncelerin bulunduğu bir gerçektir. Birinci Cumhuriyet Döneminde siyasal iktidarda tek parti vardır, o da Cumhuriyet Halk Partisi'dir. CHP'nin içinde Terakkiperverler adıyla bir muhalif grup çıkmış ve grup 1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasına dönüşmüştür. Fakat bu oluşum, aynı yıl çıkarılan bir kanunla kapatılmıştır. 1945 yılından önce ikinci muhalefet partisi, CHP yönetiminin izniyle kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkasıdır. Ancak bu fırka da kısa bir süre sonra kendini feshetmiştir. Bu da gösteriyor ki 1945'e kadar Türkiye'de hukukî ve anayasal anlamda bir siyasî partinin bulunmadığı siyasal ortam vardır.

Ülkemizde II. Dünya Savaşı sonrasında dünya siyasetindeki genel durumun etkisiyle yeniden çok partili hayata geçilir. Çok partili hayatta etkili olan ilk siyasî parti, 1946'da Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan gibi isimlerin kurduğu Demokrat Parti olur. 1946 seçimlerinde ana muhalefete geçen Demokrat Parti, 1950 seçimlerinde iktidarı elde eder. Adalet Partisi, 27 Mayıs İhtilalinden sonra mahkeme kararıyla kapanışına kadar siyasî faaliyetlerine devam eder. Demokrat Partinin iktidarda bulunduğu dönemde muhalefet görevini, ana muhalefet partisi durumundaki CHP yerine getirir. 1961-1965 Koalisyon döneminden sonra, siyasî iktidarın yeni sahibi Adalet Partisi olur. Bu dönemde CHP ana muhalefet görevini üstlenir. Bu dönemden sonra siyasî partilerin sayısında da artış görülür.

Cumhuriyet Dönemi Türk siyaseti 1960'lı yıllardan 1980'li yıllara kadar ihtilallerin gölgesinde hayatını sürdürür. 1983 seçimlerinde Turgut Özal ve arkadaşlarının kurduğu ANAP siyasal iktidara yerleşir. İki kez tek başına iktidar olan ANAP daha sonra muhalefete geçer. 1990'lı yıllardan sonra Doğru Yol Partisi (DYP), Refah Partisi (RP) gibi partiler önce iktidar olur, sonra muhalefet görevini yürütür. 2000'li yıllarla birlikte siyaset hayatında Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşlarının kurduğu Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ) iktidar olur. CHP ise ana muhalefet

görevini yürütür. Halihazırda AK PARTİ iktidarda, CHP ise ana muhalefette yer almaktadır. Bunun yanında TBMM’de Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), Demokratik Sol Parti (DSP), Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) vb. muhalefette yer almaktadır.

2.4. Siyasî Parti

“Siyasî Parti” kavramı, Türk Dil Kurumu sözlüğünde, “politik hayatın en önemli ögesi olan ve belli bir siyasî görüşü temsil eden parti, siyasal parti” anlamında geçmektedir. Siyasal parti olarak da kullanılan bu kavram, “*Sosyal Bilimler Sözlüğü*”nde, “Siyasal iktidarı doğrudan ele geçirmek ve toplumu yönetmek amacıyla kurulan, belirli bir çalışma programı ve ideolojisi olan ve demokratik siyasal hayatın vazgeçilmez unsurlarından biri olarak kabul edilen siyasal örgüt.”⁴⁵ şeklinde açıklanmaktadır. Bir başka açıdan bakıldığında siyasî partiyi şöyle tanımlamak mümkündür: Ortak bir düşünce, görüş ve çıkar etrafında birleşmiş insanların oluşturduğu ve bir ülkenin yönetimini bu düşünce, görüş veya çıkarların gerektirdiği manada yürütmek amacıyla kurulmuş siyasî topluluk.⁴⁶ Demek ki siyasî parti, politikanın temel ögesi durumundadır. Politik hayatta düzen, siyasî partiler aracılığıyla sağlanmaktadır.

Siyasî partiler, siyasetçilerin yasal zeminde mücadele etmesini sağlar. Siyasî partilerin amacı, parlamentoya girebilmektir. Parlamenta, yani meclise giren parti bir yönüyle amacını gerçekleştirmiş sayılır. Ancak her siyasî partinin amacı yalnız parlamentoya girmek değil, iktidar da olmaktır. Siyasî partiler, gerek parlamentoda gerekse toplum hayatında faaliyetini yürüttüğünden toplumu ve gündemi etkileme gücüne sahiptir.

Parlamentoda genellikle birden çok siyasî parti bulunur. Ancak siyasî tarihinde, daha önce de belirttiğimiz gibi tek partili dönemler de yaşanmıştır. Bunun yanında parlamentoya giremeyen siyasî partiler de olabilir. Politikada çark, bu siyasî partilerin birbirleriyle mücadelesi sonucu döner. Bir siyasî parti, öteki partilerden

⁴⁵ Ömer Demir-Mustafa Acar, *a.g.e.*, Vadi Yayınları, Ankara 1997, s. 203

⁴⁶ *Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi*, Sabah Gazetesi, İstanbul 1992, C. 15, s. 502

daha başarılı olmak, iktidara yürümek için öteki siyasî partilerden daha iyi projeler üretmek, halkın sorunlarına kalıcı çözümler sunmak, halkın değerlerine sırt çevirmemek gibi görevlerini yerine getirmek durumundadır. Yani hem iç hem dış siyasete uygun politikalar üretmek zorundadır. Aksi takdirde toplum, böyle bir siyasî partiye ilgi göstermez. Bu da bir siyasî partinin politik hayatına son vermesi anlamına gelir.

Siyasî partiler, gücünü bir düşünce akımından, kültürel değerlerden vb. alır. Bu yönüyle siyasî partiler belli bir ideolojinin temsilcisidir. Günümüzde CHP, sol diye tabir edilen ideolojinin temsilcisiyken AK PARTİ sağ olarak bilinen muhafazakâr ideolojiyi temsil etmektedir. Bu partilerin başarılarını, bağlandıkları ideolojiler, savundukları düşünceler, önemsedikleri kültür değerleri vs. önemli ölçüde etkilemektedir.

2.5. Siyasî Parti Programı

Parti programı, “bir siyasî partinin, toplumsal örgütün veya hükûmetin açıkladığı ana ilkelerin tümü” demektir. Politika hayatında varlığını sürdüren her siyasî parti, kendisine ait bir program hazırlar. Bu program, siyasî partinin çeşitli konulardaki görüşlerini, ilkelerini, hedeflerini vb. açıkladıkları ortamdır.

Politika hayatının vazgeçilmez unsurlarından olan siyasî partiler, topluma ulaşmada, kitleleri ikna etmede aracılık görevini üstlenir. Bu bakımdan siyasî partilerin, hazırladıkları ya da hazırlayacakları programda ilkelerini, hedeflerini vb. yalın ve anlaşılır bir dille açıklamaları gerekmektedir. Anlatılmak istenenler, uzun cümleler yerine, kısa cümlelerle aktarılmalıdır. Bunun yanında parti programlarında ilkeler, hedefler, görüşler vs. açıklanırken özne ve fiil seçimine de dikkat edilmelidir. Özne olarak partilerin adları ya da bunun yerine geçen “biz” zamiri tercih edilebilir. Duygu ve düşünceler açıklanırken etken çatılı fiillerin kullanılması son derece önemlidir. Çünkü etken çatılı fiillerin yer aldığı cümlelerde eylemi gerçekleştirecek özne olarak genellikle parti öne çıkar, bu da inandırıcılığı artırmaktadır.

Tüm bunlar da göstermektedir ki parti programları, siyasî partiler açısından son derece önemlidir. Bu programlar, partilerin bir nevi vizyonunu oluşturur. Bu vizyonun başarısı ise kullanılacak olan dile bağlıdır.

I. BÖLÜM

1. İKTİDAR PARTİSİNİN DİLİ

Bu bölümde iktidar partisi olan AK PARTİ'nin parti programında kullandığı dili içerik analizi yöntemiyle inceleyeceğiz. Ayrıca programdaki fiilleri ve özneleri de çeşitli yönlerden ele alacağız. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin parti programının içerik analizine geçmeden içerik analizinin ne olduğu hakkında kısaca bilgi vermenin faydalı olduğu düşüncesini taşımaktayız.

İçerik (Sıklık) Analizi Nedir?

İçerik analizinin geniş kitlelerce kabul gören bir tanımını yapmak zordur. Çünkü teknolojik gelişmeler, ortaya çıkan yeni sorular, verileri işlemede büyük kolaylık sağlayan bilgisayarların sürekli gelişmesi ve değişmesi içerik analizinin net ve değişmez bir tanımının yapılmasını güçleştirmektedir.⁴⁷ Bu bağlamda içerik analiziyle ilgili şunları söylemek mümkündür: İçerik analizi; tarih, edebiyat, sosyoloji, siyasal bilimler vb. alanlarda çeşitli amaçlarla kullanılabilen bir araştırma yöntemidir. İçerik analizi sözlü, yazılı ya da bunun dışındaki aktarımların içerdiği mesajları, anlam veya dilbilgisi yönünden nesnel ve sistematik bir şekilde sınıflandırma, rakamlarla ifade etme ve çıkarımda bulunma yöntemidir. Bu, sosyal gerçekliği araştıran bilimsel bir yöntemdir.⁴⁸

İçerik analizi, yazılı bir metni ya da konuşmayı anlayıp yorumlamada öznelikten uzaklaşmaya katkı sağlar. Okurun duygu, düşünce ve beğenilerine dayanan öznel tavrına karşılık nesnel okuma ilkeleri ortaya koymaktadır. Bu durumda içerik analizini, mesajın iletilmesinde insanları gizli bir şekilde etkileyen unsurların belirlenmesine yönelik ikinci bir okuma olarak değerlendirmek de mümkündür.⁴⁹ Bir metnin içindeki gizli ya da örtülü mesajları ortaya çıkarmada bize ikinci okuma sayı-

---

⁴⁷ Selahattin Öğülmüş, "İçerik Çözümlemesi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 4, S. 1, Ankara 1991, s. 215

⁴⁸ Ezel Tavşancıl-A. Esra Aslan, Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri, Epsilon Yayınları, İstanbul 2001, s. 7-8

⁴⁹ Nuri Bilgin, *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar*, Siyasal Kitabevi, Ankara 2006, s. 1

lan içerik analizi yardım eder. Bu bağlamda içerik analizi yöntemi amaç değil, bir araçtır. Bu araç sayesinde sıradan okumayla görünmeyen örtülü mesajlara nesnel verilerle ulaşmış oluruz.

İçerik analizi aslında belli bir metnin içeriğinin nesnel, sistemli ve sayısal verilerle ortaya konup resimlendiği bir araştırma yöntemidir. Buradan yola çıkarak içerik analizinin üç temel özelliğinin olduğunu söylemek mümkündür: Nesnellik, sistemlilik ve sayısallık.⁵⁰

Nesnellik, farklı araştırmacıların ya da çözümlenecilerin aynı metin veya dokümandan aynı sonuçları gözlemleyebilmesi demektir. Bunun sağlanabilmesi için de çözümlenme kurallarının çok iyi belirlenmiş olması gerekir. Aksi takdirde farklı sonuçlar ortaya çıkar ki bu da arzu edilen bir durum değildir.

Sistemlilik, metnin ya da dokümanın belli kurallar çerçevesinde incelenmesi demektir. Bu, araştırmacının sadece kendi amaçlarına uygun hareket etmesini önler. Sistemlilik, içerik analizinde net ve aynı ölçütlerin kullanılmasını gerektirir.

Sayısallık, metnin içeriğinin sayısal verilerle ortaya konmasıdır. Bir başka deyişle metnin sayısal aktarımıdır. İşte burada “sıklık” terimi devreye girmektedir. Metinde belirli kelimelerin ya da kavramların hangi sıklıkla geçtiğini tespit etmek için sayısal veriler kullanmak gerekmektedir. Ayrıca bu sayısal veriler ışığında çeşitli çıkarımlarda bulunulur. İçerik analizinde çıkarımlarda bulunmak da çok önemlidir.

İçerik analizi yönteminde, metindeki kelimeler sıklıklarına göre kategorilere ayrılarak verilir. “Sıklık”, metinde hangi kelimenin kaç defa kullanıldığını ifade eden bir kavram olarak karşımıza çıkar. Buna göre içerik analizinde sıklık oranı, bize metinle ilgili önemli ipuçları verir. Metnin konusu, ana düşüncesi vb. bilgilere içerik analizi yönteminde sıklık oranlarından ulaşmak mümkündür. Ne var ki kelime sıklığının neyi ifade ettiği, analizi yapan uzman tarafından herkesin anlayabileceği bir dilde ve somut verilerden sapmadan açıklanmalıdır.

---

⁵⁰ Selahattin Öğülmüş, *a.g.m.*, s. 216

İçerik analizi yöntemi sayesinde yazılı metinlerin satır aralarına gizlenmiş mesajları anlamak kolaylaşacaktır. Metni yazanın, hangi konulardan söz ettiği, bu konulara nasıl yaklaştığı, okuyana ne gibi mesajlar verdiği bu yöntemle tespit edilmektedir. Böylelikle herhangi bir metnin içeriği, bilimsel verilerle çözümlenmiş olur.

Aslında metin, bir piramidi andırır. Bu yüzden metni bütünlenmiş bir yapı şeklinde algılarız. Çoğu zaman bu bütüne bakmakla yetiniriz ve yapı biriminin küçük birimlerini gözden kaçıırırız. Ancak unutmamak gerekir ki piramit, nasıl küçük tuğlalardan oluşursa metin de kelimelerden meydana gelir. Bu yönüyle kelime de tuğla gibidir. Tuğlaya bakılarak piramit, yani bütün hakkında ne zaman yapıldığı, hangi malzemelerin kullanıldığı, değeri gibi çeşitli bilgiler elde edilebilir. İşte metinde kullanılan kelimeler de böyledir. Kelimeler, metnin bütünü hakkında bize çeşitli bilgiler verir. Bu kelimelerden metni yazanın düşüncelerine, neye önem verdiği, bakış açısına vb. ulaşmak mümkündür. Bir metindeki kelimelerin bu bakış açısıyla incelenmesi de metin hakkında önemli bilgilere ulaşılmasını sağlar. Zira kelimeler, temel ve yan anlamların yüklendiği depolardır.⁵¹ Bu bağlamda bir konuşmada ya da yazılı metinde kullanılan kelimeler bize çok şey verir. Örneğin bir şiirdeki kelimeler, şairin anlatmak istedikleri hakkında bize yardımcı olur. Bir kimsenin konuşmasına bakılarak iç dünyasıyla ilgili çeşitli bilgiler edinilebilir.

Biz de AK PARTİ ve CHP'nin parti programlarını içerik analizi yöntemiyle inceleyerek çeşitli bilgilere ulaşmayı amaçladık. Her iki partinin programlarını içerik analizi yöntemiyle inceleyerek partilerin okumayla anlaşılacak mesajlarını ortaya çıkarmak için uğraştık. Hangi partinin, hangi kavramlar üzerinde daha çok durduğu, neye önem verdiği, neleri geri plana ittiği vb. konusunda bilgiler edinmeye çalıştık.

İçerik analizinde kelime sıklıklarının tespiti kök ya da gövdelerine göre yapılabilmektedir. Biz tezimizde, kelime sıklıklarının tespitinde kelimelerin gövdesini dikkate aldık. Yine kelimelerin sıklıklarını gövde hâlinde kullanılmalarına göre tespit

---

⁵¹ Mehmet Kara, *İddianamenin Şifreleri*, <http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=679403>

ettik. Örneğin aşağıdaki tabloda CHP'nin programındaki birkaç kelimenin sıklık oranını gösterilmiştir.

Tablo 1: İçerik Analizinde Kelimelerin Gösterimi

Kelime Sıklığı			
Sıra	Gövde	Sıklık	Sıklık Dağılımı
1	ve	2755	ve(2755)
2	ülke	332	ülke(57) ülkemizin(50) ülkemizde(34) ülkeleri(27) ülkelerin(24) ülkenin(20) ülkede(14) ülkemiz(13) ülkelerde(9) ülkelerdeki(9) ülkeleriyle(9) ülkeler(7) ülkelerle(6) ülkelere(6) ülkemize(6) ülkeye(5) ülkelerinde(5) ülkemizden(4) ülkemizi(4) ülkedir(3) ülkelerinin(3) ülkelerden(3) ülkesi(2) ülkedeki(2) ülkeden(2) ülkelerine(2) ülkelerindeki(1) ülkeyi(1) ülkesiyle(1) ülkesine(1) ülkelerinden(1) ülkesidir(1)
3	sağla-	145	sağlayacak(43) sağlamak(29) sağlayan(13) sağlayacaktır(12) sağlama(7) sağlamayı(5) sağlayarak(5) sağladığı(3) sağlarken(2) sağlayabilecek(2) sağlamaktır(2) sağlamakla(2) sağlamaya(2) sağlamayan(2) sağlaması(2) sağlamanın(2) sağlayamamasını(1) sağlayamama(1) sağlayacakları(1) sağlayabilen(1) sağlayabilme(1) sağlayacağı(1) sağlamakta(1) sağlamalıdır(1) sağlamada(1) sağlamalarına(1) sağlamasını(1) sağlamasıdır(1)

CHP'nin programındaki kelimelerden oluşturulan bu tabloda “Gövde” başlığında kelimelerin gövdesi, “Sıklık” başlığında gövdenin, yani kelimenin hangi miktarda kullanıldığı, “Sıklık Dağılımı” başlığında da kelimenin hangi şekillerde, ne kadar kullanıldığı belirtilmiştir. Parantezi içinde verilen rakam, kelimenin ne sıklıkta kullanıldığını ifade etmektedir. Örneğin yalın hâldeki “ve” kelimesi 2755 kez kullanılmıştır. “Ülke” kelimesi 332 defa kullanılmıştır. Sıklık dağılımındaki “ülke(57) ülkemizin(50) ülkemizde(34)...” ifadelerinden kelimenin, “ülke” şeklinde 57 kez, “ülkemizin” şeklinde 50 kez, “ülkemizde” şeklinde ise 34 kez kullanıldığı anlaşılmalıdır. Aynı durum 3. sıradaki “sağla-” kelimesi için de geçerlidir.

İşte içerik analizi yöntemini iktidar (AK PARTİ) ve muhalefet (CHP) partisinin programlarına uygulayarak söz konusu partilerin ne üzerinde durduğu, hangi kavramlara daha çok değindiği, hangi kavramlara daha az yer verdiği vb. konularda çeşitli bilgiler edinmeye çalıştık.

İçerik analizinde kelime sıklıklarını tespit etmede, Prof. Dr. Mehmet Kara, Yrd. Doç. Dr. Atakan Kurt ve Araştırma Görevlisi Melek Oktay'ın birlikte geliştirdikleri "Ergin" adlı yerli yazılım kullanılmıştır. Tezimizde kelimelerin sıklıkları çoktan aza doğru sıralanmıştır. Çalışmamızda içerik analizini yaparken mümkün mertebe titiz davranmaya çalıştık. Yine de buna karşın sıklıkların tespiti sırasında sayıların toplanmasıyla ilgili küçük hatalar yapılmış olabilir. Bu yüzden %1-4 gibi bir sapma payının göz önünde bulundurulmasında fayda olacağı kanaatini taşımaktayız.

1. 1. Parti Programı İçerik Analizi

Öncelikle AK PARTİ'nin parti programının içerik analizi tablosunda en sık geçen 100 kelime üzerinde duracağız. Genel içerik analizi tablosu ise son bölümde yer almaktadır. Bu genel tabloya bakıldığında AK PARTİ'nin 2006 baskı tarihli parti programı kitapçığında 2102⁵² kelimenin değişik şekillerde "14412"⁵³ defa kullanıldığını görmekteyiz. En sık geçen 100 kelimeyi bir tablo hâlinde gösterelim. İçerik analizinde kelimeler çoktan aza doğru sıralanmıştır.

Tablo 2: AK PARTİ'nin İçerik Analizinde En Sık Geçen 100 Kelime

Kelime Sıklığı			
Sıra	Kelime	Sıklık	Sıklık Dağılımı
1	ve	884	ve(884)
2	bir	302	bir(283) biri(7) biridir(4) birisi(3) birini(1) birbirlerine(1) birbirine(1) birbirini(1) birbirlerinden(1)
3	ol-	287	olarak(77) olan(54) olduğu(27) olacaktır(19) olmak(16) olması(16) olduğuna(7) olmayan(5) oldukları(4) olsun(4) olmaları(4) olmasını(4) olduğumuz(3) olmalarını(3) olursa(3) olduğunu(2) olacak(2) olmuştur(2) olacakları(2) olmaktadır(2) olmaya(2) olma(2) olmasıdır(2) olmanın(2) olmalıdır(2) olmayacaktır(2) olduğunun(1) olduğundan(1) olamaz(1) olacağına(1) olanlar(1) olanların(1) olabilecek(1) olabildiğince(1) oldukça(1) olmaktan(1) olmaksızın(1) olmaz(1) olmazsa(1) olmadıkça(1) olmasının(1) olmadığını(1) olmadığına(1) olmadığı(1) olmayacak(1)

⁵² Bu rakama "İMF, EKO" vb. kısaltmalar da dâhil edilmiştir.

⁵³ Genel tablo, IV. Bölümde yer almaktadır.

4	bu	208	bu(186) bunları(4) bunun(4) bunların(3) buna(3) budur(2) bunu(2) bununla(1) bundan(1) bunlar(1) bunlarla(1)
5	parti	142	partimiz(88) partimizin(19) parti(12) partilerin(6) partisi(6) partimize(3) partiler(2) partisidir(2) partisinin(1) partinin(1) partilere(1) partidir(1)
6	için	119	için(119)
7	yönetim	100	yönetim(26) yönetimlerin(12) yönetimler(12) yönetimi(8) yönetiminin(7) yönetimlere(6) yönetimin(6) yönetiminde(4) yönetimindeki(3) yönetimine(3) yönetimlerle(3) yönetimleri(2) yönetimle(2) yönetime(2) yönetimini(1) yönetimidir(1) yönetimiyle(1) yönetimlerdir(1)
8	ülke	93	ülke(14) ülkemizin(14) ülkemizde(10) ülkemiz(9) ülkelerin(6) ülkelerle(6) ülkemizdeki(5) ülkenin(5) ülkemize(4) ülkemizi(3) ülkeler(3) ülkelerdeki(3) ülkeleriyle(2) ülkelere(2) ülkede(2) ülkeyi(1) ülkelerine(1) ülkedeki(1) ülkedir(1) ülkelerden(1)
9	ile	92	ile(92)
10	devlet	91	devlet(48) devletin(16) devleti(8) devlete(4) devletinde(2) devlette(2) devletleri(1) devletlerarası(1) devletlerin(1) devletleriyle(1) devletler(1) devletine(1) devletimiz(1) devletimizin(1) devletinden(1) devletin(1) devletle(1)
11	et-	90	eden(15) edecektir(11) edecek(9) eder(7) edici(6) etmek(4) etmesi(4) etmelerini(4) etme(3) etmektedir(3) ettiği(2) ediyoruz(2) edeceği(2) etmeyi(2) etmenin(2) edebilmek(2) ettiğimiz(1) edeceğiz(1) ederken(1) ederek(1) etmeyen(1) etmelidir(1) etmelerinin(1) etmeyecek(1) etmektir(1) edemeyecek(1) edebilmelerini(1) edebilecek(1)
12	yeni	85	yeniden(46) yeni(38) yenileri(1)
13	sağla-	80	sağlayacak(23) sağlayacaktır(20) sağlayan(13) sağlamak(12) sağlamayı(3) sağlayarak(2) sağlayacağız(1) sağlar(1) sağlayabilen(1) sağlamaktır(1) sağlamaktadır(1) sağlamaya(1) sağlamalıdır(1)
14	hak	79	hak(31) hakları(17) hakkı(9) hakkının(5) haklarını(5) haklar(3) haklarının(2) hakkını(2) hakkında(2) haklarına(1) haktan(1) hakkına(1)
15	hizmet	77	hizmet(29) hizmetler(7) hizmetlerin(6) hizmetleri(6) hizmetlerinin(5) hizmetlerini(4) hizmetlerinden(4) hizmetlerinde(4) hizmeti(3) hizmetine(2) hizmetin(2) hizmettir(1) hizmette(1) hizmetlerde(1) hizmetini(1) hizmetlerle(1)
16	Türkiye	77	Türkiye(31) Türkiye'nin(30) Türkiye'de(6) Türkiye'ye(6) Türkiye'yi(2) Türkiye'deki(2)

17	alan	76	alanında(17) alanlarda(8) alanda(8) alanlarında(6) alandaki(5) alanı(4) alanları(4) alanların(3) alanlardaki(3) alanlar(3) alanının(2) alanına(2) alanlarının(2) alan(1) alanlarından(1) alanlarına(1) alanlardan(1) alanın(1) alanlara(1) alanlardır(1) alanlarıyla(1) alanlarını(1)
18	toplum	72	toplum(34) toplumun(15) topluma(6) toplumumuzun(4) toplumda(3) toplumlar(2) toplumdaki(1) toplumunu(1) toplumunun(1) toplumdan(1) toplumumuzda(1) toplumları(1) toplumu(1) toplumla(1)
19	kamu	71	kamu(66) kamunun(3) kamuya(1) kamuda(1)
20	politika	70	politika(15) politikaları(15) politikalar(9) politikalarının(8) politikası(5) politikaların(4) politikasının(3) politikasını(2) politikalarını(2) politikanın(1) politikalarımızın(1) politikada(1) politikadaki(1) politikalara(1) politikalarla(1) politikalarına(1)
21	ekonomik	69	ekonomik(68) ekonomiktir(1)
22	sosyal	68	sosyal(68)
23	edil-	68	edilecektir(23) edilecek(10) edilmesi(7) edilen(5) edilemez(4) edildiği(2) edilerek(2) edilmiş(2) edilmektedir(2) edilmesini(2) edilmiştir(1) edildikleri(1) edildiğinde(1) edilebilecek(1) edilebilir(1) edilemeyeceği(1) edilmeyecektir(1) edilmesinin(1) edilmesine(1)
24	eğitim	66	eğitim(49) eğitimi(5) eğitime(4) eğitimin(3) eğitiminin(1) eğitimini(1) eğitime(1) eğitiminden(1) eğitimimde(1)
25	sağlan-	65	sağlanacaktır(38) sağlanacak(11) sağlanması(5) sağlanarak(3) sağlanmasında(2) sağlanmış(1) sağlanır(1) sağlanacağına(1) sağlanabilmesi(1) sağlanmayan(1) sağlanmasını(1)
26	tüm	64	tüm(62) tümüyle(1) tümünden(1)
27	al-	61	alacaktır(15) alma(12) alan(8) alacak(6) alarak(6) alması(6) alır(2) almaya(1) almasını(1) alabilen(1) alabilmesi(1) alacağız(1) alacakları(1)
28	alın-	59	alınacaktır(21) alınarak(15) alınacak(6) alınması(6) alınan(2) alınır(1) alınıp(1) alınmış(1) alın(1) alındığı(1) alınmasıyla(1) alınmasının(1) alınmasında(1) alınmasına(1)
29	temel	58	temel(49) temelinde(4) temelini(2) temeli(1) temelde(1) temelidir(1)
30	yapıl-	57	yapılacaktır(26) yapılarak(6) yapılacak(6) yapılması(6) yapılmasını(3) yapılabilecek(1) yapılabilesini(1) yapılabileceği(1) yapılmış(1) yapılmaktadır(1) yapılırken(1) yapılmaya(1) yapılmasının(1) yapılmasına(1) yapılma(1)
31	de / da	56	da(31) de(25)
32	özel	54	özel(54)

33	kurum	53	kurum(11) kurumların(8) kurumları(8) kurumlar(7) kurumunun(3) kurumlarından(3) kurumu(2) kurumlarının(2) kurumlarıyla(1) kurumlarında(1) kurumlarımızın(1) kurumlarca(1) kurumdur(1) kurumlarda(1) kurumlardadır(1) kurumlarla(1) kurumlarına(1)
34	düzenle-	53	düzenlemeler(27) düzenlemeleri(12) düzenlemeye(3) düzenlemelerin(2) düzenleyen(2) düzenleyici(3) düzenlemelere(1) düzenlemesi(1) düzenlemelerle(1) düzenleyecektir(1)
35	anlayış	52	anlayışı(13) anlayışının(6) anlayışına(5) anlayışını(5) anlayışımız(5) anlayışa(3) anlayış(3) anlayışında(2) anlayışla(2) anlayışın(2) anlayışları(1) anlayışımızın(1) anlayışta(1) anlayışımıza(1) anlayışımızda(1) anlayıştan(1)
36	vatandaş	52	vatandaşların(14) vatandaşlarımızın(9) vatandaşın(5) vatandaşlar(4) vatandaşa(3) vatandaş(2) vatandaşlarımıza(2) vatandaşlarımızı(2) vatandaşlara(2) vatandaşımız(1) vatandaşımızı(1) vatandaşımızın(1) vatandaşlarımızın(1) vatandaşlarını(1) vatandaşları(1) vatandaşlardan(1) vatandaşlarına(1) vatandaşlarımız(1)
37	dış	50	dış(25) dışında(12) dışındaki(5) dışı(4) dışa(2) dışından(1) dışılık(1)
38	gerek	50	gerekten(10) gerektiğine(8) gereklerine(5) gereği(4) gerek(4) gerekse(4) gerekirse(3) gereğidir(2) gerektiği(2) gerekir(2) gerekmektedir(2) gereğine(1) gerekleri(1) gerekenin(1) gerektiğini(1)
39	her	49	her(49)
40	yerel	48	yerel(48)
41	sağlık	47	sağlık(41) sağlığı(2) sağlıkta(2) sağlığının(1) sağlığını(1)
42	en	46	en(46)
43	yap-	46	yapacaktır(11) yaparak(3) yaptığı(3) yapıp(2) yapmaksızın(2) yapacak(2) yapabilmesi(2) yap(2) yapmayı(2) yapmasını(2) yapması(2) yapmaları(2) yapan(1) yaparlar(1) yapamaması(1) yapacağı(1) yapacaklardır(1) yapacakları(1) yapabilecek(1) yapacağız(1) yapmak(1) yapmaya(1) yapma(1)
44	uygula-	45	uygulamaya(14) uygulama(6) uygulamaları(4) uygulamalar(4) uygulamaların(3) uygulaması(2) uygulamalarını(2) uygulamada(1) uygulamayı(1) uygulamasının(1) uygulamasını(1) uygulamalarla(1) uygulamalarının(1) uygulayacaktır(3) uygulayacak(1)
45	kuruluş	44	kuruluşlar(11) kuruluşlarının(10) kuruluşları(9) kuruluşların(4) kuruluşlarında(2) kuruluş(2) kuruluşlarıyla(1) kuruluşlara(1) kuruluşlarından(1) kuruluşlarına(1) kuruluşlardır(1) kuruluşlarda(1)
46	güvenlik	43	güvenlik(32) güvenliği(8) güvenliğini(2) güvenliklerinin(1)
47	sistem	43	sistemi(12) sisteminin(5) sistemleri(5) sistem(4) sistemine(4) sisteme(3) sistemin(3) sisteminde(2) sistemleriyle(1) sistemlerinin(1) sistemdir(1) sistemler(1) sistemimize(1)

48	ara	43	arasında(29) arasındaki(6) arasındadır(4) ara(2) arası(1) arada(1)
49	insan	42	insan(21) insanlığın(2) insanımız(2) insanı(2) insanlarımızın(2) insana(2) insanlar(2) insanları(2) insanın(1) insanımızın(1) insanların(1) insanlarıyla(1) insani(1) insanlık (1) insanca(1)
50	bölge	42	bölge(8) bölgenin(5) bölgelerinde(5) bölgesinde(4) bölgedeki(3) bölgelerimizde(2) bölgeler(2) bölgelerde(2) bölgelerin(2) bölgeyi(1) bölgeye(1) bölgemizdeki(1) bölgede(1) bölge(1) bölgelerimizin(1) bölgeleri(1) bölgelerarası(1) bölgelere(1)
51	iç	42	içinde(16) iç(12) içi(10) içindeki(3) içinin(1)
52	özgürlük	42	özgürlüklerine(6) özgürlükleri(5) özgürlük(4) özgürlüklere(4) özgürlükler(4) özgürlüğünün(3) özgürlüğünü(3) özgürlüklerini(3) özgürlüklerin(3) özgürlüğü(2) özgürlüklerden(1) özgürlüklerle(1) özgürlüğüne(1) özgürlüklerinin(1) özgürlükçü(1)
53	halk	41	halkın(13) halkımızın(7) halka(4) halkımız(3) halkının(3) halk(2) halkını(2) halkıyla(1) halkına(1) halkımızı(1) halkla(1) halktan(1) halkı(1) halkımızdandır(1)
54	ilke	40	ilkeler(8) ilke(6) ilkeleri(5) ilkesi(5) ilkelerin(4) ilkesine(3) ilkesini(2) ilkelerini(2) ilkelerine(1) ilkelerindendir(1) ilkesinin(1) ilkesidir(1) ilkedir(1)
55	merkez	40	merkezi(17) merkezleri(7) merkezine(3) merkezden(3) merkezler(2) merkezli(2) merkez(2) merkezidir(1) merkezde(1) merkezinde(1) merkezlerde(1)
56	neden	40	nedenle(25) nedeniyle(7) neden(3) nedeni(2) nedenlerle(2) nedenleri(1)
57	ilgili	39	ilgili(39)
58	hayat	39	hayata(14) hayatına(5) hayatının(3) hayat(3) hayatında(2) hayatın(2) hayatını(2) hayatı(2) hayatıyla(1) hayatımızda(1) hayatlarını(1) hayattaki(1) hayattan(1) hayatımızdan(1)
59	sektör	39	sektörün(9) sektör(9) sektöründe(5) sektörü(3) sektörünün(3) sektörle(2) sektöre(2) sektöründeki(1) sektörleri(1) sektörçe(1) sektörlerdeki(1) sektörlerle(1) sektörümüzü(1)
60	çalışma	38	çalışma(17) çalışmalar(5) çalışmaları(4) çalışması(2) çalışmalarına(2) çalışmaların(2) çalışmalara(1) çalışmasının(1) çalışmalarının(1) çalışmalarını(1) çalışmalarındaki(1) çalışmalardan(1)
61	uluslararası	38	uluslararası(38)
62	ver-	38	veren(10) verme(7) verecektir(5) vermek(3) verecek(2) vermektedir(2) verdiği(2) verdikleri(1) verebilen(1) vermesi(1) vermenin(1) vermemek(1) vermelidir(1) vermemiş(1)
63	sorun	38	sorunları(11) sorunların(6) sorunlarının(5) sorunun(4) sorun(3) sorunu(2) sorunlarına(2) sorunlarını(2) sorunlara(1) sorunlarıyla(1) sorunlarla(1)

64	ekonomi	38	ekonomi(13) ekonominin(5) ekonomisinin(3) ekonomisine(3) ekonomiye(2) ekonomide(2) ekonomiyle(2) ekonomisini(1) ekonomiyi(1) ekonomisi(1) ekonomideki(1) ekonomilerin(1) ekonomilerle(1) ekonomimizin(1) ekonomisinden(1)
65	üretim	38	üretim(16) üretimin(7) üretimi(7) üretime(3) üretimini(3) üretimde(1) üretiminde(1)
66	esas	38	esas(22) esastır(4) esasları(2) esası(2) esasını(2) esasına(1) esaslarına(1) esasa(1) esaslar(1) esaslara(1) esaslarını(1)
67	hâl	38	hâline(15) hâlde(1) hâle(18) hâlen(2) hâllerde(1) hâller(1)
68	daha	37	daha(37)
69	standart	37	standartlara(10) standartlarına(7) standart(6) standartlar(4) standartları(3) standartlarında(2) standartta(1) standartlarını(1) standartlarda(1) standardına(1) standardı(1)
70	önemli	36	önemli(34) önemlilerindendir(1) önemlidir(1)
71	yapı	36	yapı(8) yapısı(5) yapıya(5) yapıları(3) yapıyı(3) yapının(2) yapısını(2) yapısının(2) yapısına(2) yapıda(1) yapısıyla(1) yapılarını(1) yapılarından(1)
72	demokratik	35	demokratik(35)
73	iş birliği	35	iş birliği(25) iş birliğini(4) iş birliğine(3) iş birliğinin(2) iş birliğimizin(1)
74	gerekli	34	gerekli(34)
75	hukuk	34	hukuk(18) hukukun(5) hukuku(4) hukuka(2) hukukunun(1) hukukî(4)
76	oluşturul-	34	oluşturulacaktır(14) oluşturulacak(6) oluşturulması(6) oluşturulan(3) oluşturulur(1) oluşturularak(1) oluşturulmasını(1) oluşturulmasında(1) oluşturulmakta(1)
77	sahip	34	sahip(15) sahiptir(12) sahibi(5) sahibiz(1) sahiplerinin(1)
78	program	34	program(8) programın(6) programlarını(3) programlar(3) programları(3) programı(2) programlarla(2) programının(1) programını(1) programda(1) programımız(1) programdaki(1) programlarının(1) programlarına(1)
79	çevre	34	çevre(22) çevreye(4) çevreyi(3) çevrenin(2) çevresinde(1) çevrede(1) çevresindeki(1)
80	değil	33	değil(26) değildir(6) değiliz(1)
81	yer	33	yerine(13) yer(12) yerinden(2) yeri(2) yere(2) yerlerinin(1) yerini(1)
82	konu	33	konusunda(10) konuda(4) konularında(4) konusu(3) konudur(2) konularda(2) konuyla(2) konularını(1) konulardaki(1) konular(1) konuların(1) konunun(1) konusundaki(1)
83	veril-	33	verilecektir(20) verilecek(4) verilmesi(4) verilmeyecektir(2) verilerek(1) verilmesine(1) verilmemiş(1)

84	kendi	32	kendi(25) kendisini(2) kendini(1) kendisindedir(1) kendilerini(1) kendileri(1) kendilerine(1)
85	ilişki	31	ilişkiler(8) ilişkilerin(6) ilişkileri(4) ilişkilerinde(3) ilişkilerde(2) ilişkilerinin(2) ilişkilerine(2) ilişkilerini(1) ilişkilerimizin(1) ilişkilere(1) ilişkilerimiz(1)
86	birlik	31	birlikte(13) birliği(11) birlik(3) birliğinin(1) birliğine(1) birliğin(1) birliklerinin(1)
87	ön	31	önündeki(8) önüne(8) önünde(5) ön(5) önünü(2) önde(1) öne(1) önü(1)
88	teşvik	30	teşvik(27) teşviklerin(1) teşvikler(1) teşviklere(1)
89	geliştiril-	30	geliştirilecektir(12) geliştirilecek(6) geliştirilmesi(6) geliştirilmesini(3) geliştirilmesinde(2) geliştirilmesine(1)
90	sivil	29	sivil(29)
91	çok	29	çok(28) çoğu(1)
92	siyasî	29	siyasî(28) siyasîlerin(1)
93	artırıl-	29	artırılması(9) artırılacaktır(7) artırılmasına(3) artırılmasının(2) artırılmasında(2) artırılmasıdır(2) artırılarak(2) artırılmasını(1) artırılabilecek(1)
94	demokrasi	28	demokrasinin(12) demokrasi(5) demokrasilerde(3) demokraside(2) demokrasisinin(1) demokrasiye(1) demokrasisi(1) demokrasilerinin(1) demokrasilerin(1) demokrasimizin(1)
95	teknoloji	28	teknoloji(15) teknolojileri(5) teknolojinin(2) teknolojiyi(1) teknolojiye(1) teknolojilerine(1) teknolojiler(1) teknolojilerinden(1) teknolojilerle(1)
96	etkin	28	etkin(28)
97	yol	28	yol(7) yolu(3) yolları(3) yoluyla(3) yollarının(2) yoluna(2) yolundaki(2) yolunun(1) yolun(1) yolların(1) yola(1) yoldan(1) yollar(1)
98	büyük	28	büyük(24) büyüktür(4)
99	korun-	28	korunması(13) korunacaktır(3) korunarak(2) korunmaya(2) korunmasında(2) korunmasına(1) korunmaları(1) korunurken(1) korunup(1) korunduğu(1) korunacak(1)
100	desteklen-	27	desteklenecektir(22) desteklenecek(5)

Şimdi sırasıyla bu kelimeleri inceleyelim.

1. “ve”: AK PARTİ’nin parti programında en sık kullandığı kelime “ve” bağlacıdır, 884 defa kullanılmıştır. Bu gibi kelimeler genellikle nötr özellik taşır. İçerik hakkında kesin ve net bilgilere ulaşmada pek yardımcı olmaz. Fakat yine de bağlayıcı unsur olması yönüyle, yani ne tür kelimeleri birbirine bağladığıyla ilgili küçük ipuçları verebilir. Parti programında “ve” bağ-

lacının, aralarında anlam ilgisi bulunan “hak-özgürlük⁵⁴, genç-dinamik⁵⁵, dostluk-kardeşlik⁵⁶, tarım-hayvancılık⁵⁷, araştırma-geliştirme⁵⁸” vb. sözcükleri bağlama göreviyle kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bağlaç, cümleleri bağlama görevinde de kullanılmıştır.

2. “bir”: AK PARTİ’nin parti programında 302 defa yer alan “bir” kelimesi en sık kullanılan ikinci kelimedir. Bu da nötr kelime grubundandır. “Bir” kelimesi, cümle içindeki kullanımına göre belirsizlik ya da sayı bildirir. Parti programında daha çok, belirsizlik anlamıyla kullanılmıştır. Sayı bildiren kullanımlar azınlıktadır. Bu kelimenin, genellikle bir konuda tespit yapılırken ya da örnek verilirken kullanıldığı anlaşılmaktadır.
3. “ol-”: AK PARTİ’nin içerik analizi tablosunda üçüncü sırada “ol-” kelimesi yer almaktadır, 287 defa kullanılmıştır. Aslında bu kelime çok farklı anlamlar içerir. Ancak günümüzde genellikle yardımcı fiil olarak kullanılmaktadır. Yardımcı fiil görevinde kullanıldığı durumlarda “ol-” kelimesi bir anlam ifade etmekten ziyade birlikte kullanıldığı kelimeye bir anlam değeri katar. Nitekim programda da ekseriyetle bu bağlamda kullanılmıştır. Örneğin “şeffaf olacaktır⁵⁹, sahip olan⁶⁰, önemli olduğuna⁶¹” vb. Burada şunu belirtmemiz gerekir ki “ol-” fiili programda çok farklı biçimlerde yer almıştır. Çekimli fiil görevinde “olacaktır(19)” kullanıldığı gibi, fiilimsi görevinde de “olarak(77), olan(54), olmak(16)” kullanılmıştır. Bu da “ol-” yardımcı fiilinin farklı kullanımlara imkân tanınmasıyla yakından ilgilidir. “Ol-” kelimesinin aldığı ekler de kelimeye farklı değerler katmıştır. “olacaktır(19)” sözcüğündeki gelecek zaman eki “-acak” bir hedefi, yapılacak bir düzenlemeyi ortaya koyar. “-tır” bildirme eki ise kesinlik bildirir.

---

⁵⁴ AK PARTİ Programı, s. 8

⁵⁵ A.g.e., s. 33

⁵⁶ A.g.e., s. 7

⁵⁷ A.g.e., s. 9

⁵⁸ A.g.e., s. 20

⁵⁹ A.g.e., s. 17

⁶⁰ A.g.e., s. 55

⁶¹ A.g.e., s. 34

Parti açısından bakılacak olursa ortaya konan düşüncenin arkasında kararlılıkla durmayı ifade eder. “olmak(16)” kelimesi genellikle “üzere” ile birlikte örnekleme amacıyla kullanılmıştır. Bu anlam değerini “-mak” isim-fil eki sağlamaktadır. “olmaktadır(2)” kelimesindeki şimdiki zaman eki işlevi gören “-makta” eki sorun tespitinde kullanılmıştır. Kelimenin aldığı diğer eklerin de kendince anlam değeri vardır. “-ma” olumsuzluk ekinin, olumsuz bir durumu ortaya konması için kullanıldığı gibi.

4. “bu”: 208 defa kullanılmıştır. İşaret anlamı taşıyan bir sözcüktür. Bu kelime, en yakında bulunan bir varlığı ya da kısa bir süre önce anılan bir şeyi işaret yolu ile belirtmede kullanılır. Kelimenin, programda en yakında bulunan bir varlığı işaret etmekten çok, kısa bir süre önce konu edilen bir şeyi işaret yolu ile belirtmek için kullanıldığı tespit edilmiştir: “bu nedenle⁶², buna karşılık⁶³, bu bilinçle⁶⁴, bunların zararları⁶⁵, bunun için⁶⁶” vb.
5. “parti”: 142 kez kullanılmıştır. Parti ‘ortak düşünce ve idealdeki insanların bir araya gelerek oluşturdukları siyasal topluluk’tur. Demokrasiyle yönetilen, çoğulculuğun yerleştiği ülkelerde mutlaka partiler vardır. Ülkeler, siyasî partiler eliyle yönetilir. Seçimler sonucunda iktidara geçen parti, yöneten konumuna ulaşır; devletin yönetiminde, halkın sorunlarının çözümünde söz sahibi olur. Bu bağlamda “parti” sözcüğünün sıklık sırasında önlerde olması doğaldır. Kelimenin programda büyük bir ekseriyetle I. çokluk şahıs iyelik eki “-(i)miz” ile birlikte kullanıldığını görüyoruz: “partimiz(88), partimizin(19), partimize(3)” Burada 142 defa geçen “parti” kelimesinin 110’unun I. çokluk şahıs iyelik eki aldığı görülmektedir. Bu kullanım AK PARTİ’nin kendisine ve projelerine güvendiğini ortaya koymaktadır. “Partimiz, din, dil, mezhep, bölge, etnik köken ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını birinci sınıf vatandaş

---

⁶² A.g.e., s. 23

⁶³ A.g.e., s. 30

⁶⁴ A.g.e., s. 73

⁶⁵ A.g.e., s. 82

⁶⁶ A.g.e., s. 97

olarak görür ve kucaklar.”⁶⁷ cümlesinde güçlü bir “parti” vurgusu vardır. Özne olarak “partimiz” kelimesi kullanılmış ve “Türkiye Cumhuriyeti’ni yönetecek güce, birikime, donanıma sahibiz.” mesajı verilmek istenmiştir.

6. “için”: 119 defa kullanılmıştır. Edat soylu bir kelimedir. Tek başına bir anlam ifade etmediği için nötr kelime grubuna girer. Ne var ki kelimenin, ‘amacıyla, maksadıyla, -den ötürü’ anlamlarını içerdiği de göz ardı edilmemelidir. Yani kullanıldığı yere göre neden-sonuç veya amaç-sonuç ilgisi bildirir. Nitekim programda her iki anlam ilgisiyle de kullanıldığını anlıyoruz: “gerçekleştirmek için”⁶⁸, olduğu için⁶⁹” vb.
7. “yönetim”: 100 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘çekip çevirme, yönetme, idare’ anlamını içerir. Siyasî partilerin varlık gayesi zaten yönetime talip olmaktır. Dolayısıyla “yönetim” kelimesinin önlerde olması olağandır. Çünkü siyaset sahnesinde yer alan, ülkeyi çekip çevirmeye, idareye talip olan bir parti, elbette “yönetim” sözcüğünü sıklıkla kullanacaktır. AK PARTİ’nin de bu yolu tercih ettiği görülmektedir. Programda geçen “Zorlaştıran değil, kolaylaştıran; iten değil kucaklayan, bölen değil birleştiren; haklı zayıfları, haksız güçlülere karşı koruyan bir yönetim anlayışına sahibiz.”⁷⁰ cümlesinde AK PARTİ, nasıl bir yönetim anlayışına sahip olduğunu ortaya koymuştur.
8. “ülke”: 93 defa kullanılmıştır. Bu kelime ‘bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların tümü, memleket’ anlamını içerir. “Devlet, yurt, vatan” sözcükleriyle birlikte kullanıldığı gibi bunlar birbirlerinin yerine de kullanılabilir. Yine “ülke” sözcüğünün de I. çokluk şahıs iyelik eki almış hâlinin daha çok kullanıldığını görüyoruz. AK PARTİ’nin programında yer alan “Türkiye’nin büyük potansiyelini harekete geçirerek halkımızı mutlu

---

⁶⁷ A.g.e., s. 115

⁶⁸ A.g.e., s. 8

⁶⁹ A.g.e., s. 13

⁷⁰ A.g.e., s. 8

ve ülkemizi itibarlı kılmaya kararlıyız.”⁷¹ cümlesinde de kelime, “ülkemiz” şeklinde geçmektedir. Bu ve buna benzer örnekler, AK PARTİ’nin “ülke”ye sahip çıktığını, son derece önem verdiğini göstermektedir.

9. “ile”: 92 defa kullanılmıştır. Hem bağlaç hem de edat görevinde kullanılan bir kelimedir. Bağlaç olduğu durumlarda eş görevli sözcükleri birbirine bağlar. Edat görevinde kullanıldığı durumlarda kelimenin sonuna gelerek birliktelik, beraberlik, araç, neden veya durum anlatan cümleler kurmaya yarar. “İle” kelimesi, parti programında daha çok, edat görevinde kullanılmıştır. “bağımsız bir yargı ile⁷², ekonomi yönetimi ile⁷³, finansman amacı ile⁷⁴”vb. örneklerinde olduğu gibi birliktelik ve vasıta anlam ilgisiyle kullanılmıştır. Az da olsa “yönetenler ile yönetilenler⁷⁵, toplum ile devlet⁷⁶” örneklerinde olduğu gibi bağlaç görevinde de kullanıldığı görülür.

10. “devlet”: 91 defa kullanılmıştır. Devlet ‘bir coğrafya, bir toprak parçası üzerinde tarihî ve kültürel bağlarla bir arada bulunan, siyasal yönden örgütlenmiş insan topluluğunun oluşturduğu hukukî varlık’tır. Devletsiz toplumlar da vardır. Ancak devleti olan toplumlar, bağımsız bir şekilde varlığını sürdürür. Bir toplumun ayakta durması, geleceğe güvenle bakması, uluslararası arenada söz sahibi olması için devlet kurması son derece önemlidir. AK PARTİ’nin programında “devlet” sözcüğünün sıklıkla kullanılması bu gerçeklere işaret etmektedir. Ayrıca “ülke” kelimesinin 8. sırada, “devlet” kelimesinin 10. sırada olması da üstünde durulması gereken bir konudur. Bu iki kelime yakın anlamlı olup çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılabilir. Devlet demek, dirlik ve düzen demektir. Devlet, bir toplumun hem iç işlerini hem dış işlerini düzenleyen yapıdır. Devletin olmadığı yerde

---

⁷¹ A.g.e., s. 6

⁷² A.g.e., s. 21

⁷³ A.g.e., s. 36

⁷⁴ A.g.e., s. 40

⁷⁵ A.g.e., s. 26

⁷⁶ A.g.e., s. 22

kanun olmaz, kargaşa çıkar. İşte bu yüzden AK PARTİ'nin bu kelimeleri sıkça kullanması devlete, ülkeye büyük önem verdiğini göstermektedir.

11. “et-”: 90 defa kullanılmıştır. Farklı anlamlar içermekle birlikte yardımcı fiil olarak kullanılan bir kelimedir. Programda da daha çok, yardımcı fiil görevinde kullanıldığı anlaşılmaktadır. “Ol-” kelimesi gibi, “et-” kelimesi de yardımcı fiil görevinde kullanıldığında kendisi bir anlam ifade etmekten çok, birlikte kullanıldığı kelimeye bir anlam değeri katar. Kelimenin, parti programında ekseriyetle bu bağlamda kullanıldığı görülmektedir: “devam eden⁷⁷, teşvik edecektir⁷⁸, memnun edecek⁷⁹, dahil ederek⁸⁰” vb.

12. “yeni”: 85 defa kullanılmıştır. Yeni, ilk söylendiğinde ‘kullanılmamış veya az kullanılmış olan, eski karştı’ anlamlarını akla getiren bir sözcüktür. Ne var ki bu kelime, AK PARTİ'nin programında ‘o güne dek söylenmemiş, görülmemiş, düşünülmemiş durum, olgu, düşünce’ vb. anlamlarda kullanılmıştır. Örneğin “yeni ve taze bir anlayış⁸¹; yeni ve dinamik bir siyasal irade⁸²; yeniliğin, kalkınmanın, barışın, huzur ve refahın öncüsü⁸³; yeni bir anayasa önerisi⁸⁴” vb. Programda “yeni” sözcüğünün bu sıklıkta geçmesi, AK PARTİ'nin yenilikçi bir parti olduğuna işaretler. AK PARTİ, ülkemizde geçmişten bugüne kalan sorunları çözmek, toplumun farklı alanlardaki sıkıntılarını gidermek için yeni bir arayış içine girdiğini, yeniliklerin peşinde olduğunu “yeni” sözcüğünü sıkça kullanarak ortaya koymaktadır.

13. “sağla-”: 80 defa kullanılmıştır. Bu, ‘bir işin olması için gerekli durumu ya da şartları hazırlamak, temin etmek’ anlamında bir kelimedir. AK PARTİ, parti programında “sağla-” kelimesini sıkça kullanarak hedefleri,

---

⁷⁷ A.g.e., s. 109

⁷⁸ A.g.e., s. 42

⁷⁹ A.g.e., s. 64

⁸⁰ A.g.e., s. 9

⁸¹ A.g.e., s. 5

⁸² A.g.e., s. 5

⁸³ A.g.e., s. 5

⁸⁴ A.g.e., s. 22

projeleri olan bir parti olduğu mesajını vermektedir. Ülke insanları için ne-ler yapılacağı, sorunların çözümde ne gibi adımlar atılacağı “sağla-” kelimesinden yararlanılarak ortaya konmuştur. Örneğin “Herkesin, yarınlara güvenle bakmasını, kendisini bu toplumun saygıdeğer ve horlanmayan bir ferdi olarak hissetmesini sağlamak azim ve kararlılığımız.”⁸⁵ ifadesinde AK PARTİ, insanlar için sağlayacağı şeyleri ortaya koymuştur. Cümlede belirtilen “yarınlara güvenle bakmak, kendini toplumun saygıdeğer bir ferdi olarak hissetmek” bir insan için son derece önemlidir. Yine AK PARTİ’nin parti programında yer alan “Partimiz, toplumsal düzenin teminatı olan adalet sistemine azami güvenin tesisini sağlayacaktır.”⁸⁶ cümlesinde “sağlayacaktır” kelimesiyle adalet sisteminde gerçekleştirilecek bir hedefin ortaya konduğu anlaşılmaktadır.

14. “hak”: 79 defa kullanılmıştır. Çoğunlukla “adalet”le birlikte kullanılan, “adalet” anlamını taşıyan bir kelimedir. Fakat kelimenin birden çok anlamı vardır. Bu anlamlardan biri de ‘adaletin, hukukun gerektirdiği ya da bir kişiye ayırdığı şey, kazanç’tır. AK PARTİ programında “hak” kelimesinin genellikle bu anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Temel insan hak ve özgürlükleri⁸⁷, hak arama yolları⁸⁸, muhalefet hakkının⁸⁹” vb. Burada dikkat çeken bir başka nokta “hak” kelimesinin çoğul hâlinin sıkça kullanılmasıdır: “hakları(17), haklarını(5), haklarının(2), haklarına(1)” Bu kelimelerde ilk akla gelen “birden çok hak”ın bulunmasıdır. Programda toplumun farklı kesimlerinden insanların çeşitli haklarının bulunduğu söz edilmiştir. Diğer taraftan bu kelimeyle “uluslararası insan hakları”na dikkat çekilmek istenmiştir. “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi⁹⁰, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi⁹¹” örneklerinde olduğu gibi. Bu da gösteriyor ki AK PARTİ, topluma, toplumu oluşturan fertlere güçlü bir “hak, adalet”

---

⁸⁵ A.g.e., s. 8

⁸⁶ A.g.e., s. 21

⁸⁷ A.g.e., s. 8

⁸⁸ A.g.e., s. 56

⁸⁹ A.g.e., s. 26

⁹⁰ A.g.e., s. 14

⁹¹ A.g.e., s. 14

mesajı vermektedir. “Hak” kelimesini sıklıkla kullanarak insanların hemen her türlü toplumsal ve bireysel hakkını koruyacağı mesajını ortaya koymaktadır. Bu, bir siyasî parti açısından son derece önemlidir. İnsan, kendi haklarını, birinin, bir kuruluşun ya da bir partinin önemseydiğini, koruma altına aldığını görünce mutlu olur; o kişiye, kuruluşa veya partiye güven duyar. Güven ise sağlıklı bir ilişkinin temel koşuludur. Burada AK PARTİ’nin, topluma “Sizin hakkınızı koruyacağız, bize güvenin.” mesajını dolaylı da olsa aktardığı düşüncesini taşımaktayız. Siyasette gerek iktidar olabilmek gerekse iktidarda kalabilmek açısından güven son derece önemlidir. İşte AK PARTİ’nin bu güveni sağlamada başvurduğu yollardan biri de, insanların haklarını korumak olabilir.

15. “hizmet”: 77 defa kullanılmıştır. ‘Bir kişinin işini görmek ya da ona yarayan bir işi yapmak’ hizmet demektir. Programda yer alan “hizmet” kelimesi bireye hizmetten çok, topluma hizmeti ifade etmektedir. Programın başında AK PARTİ, kendisini tanımlarken “...topluma hizmet etmeyi esas alan, ideolojik platformlarda değil, çağdaş demokratik değerler platformunda siyaset yapmayı benimseyen bir partidir.”⁹² ifadesini kullanmaktadır. Yine “Partimiz, siyaseti topluma hizmet etmenin bir aracı olarak görür.”⁹³ cümlesinde AK PARTİ, siyasetin bir araç, asıl amacın topluma hizmet olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu da AK PARTİ’nin topluma hizmet etmeyi varlık sebebi saydığına bir göstergesidir. AK PARTİ programının analiz çözümlemesinde 16. sırada “hizmet”in yer alması, bu partinin topluma hizmete büyük önem verdiğini ortaya koymaktadır.

16. “Türkiye”: 77 kez kullanılmıştır. “Ülke, devlet” kelimelerinden sonra onun özel adının (Türkiye) söylendiğini görüyoruz. Programda ülkenin zenginliklerinden, gücünden, sorunlarından vb. söz ederken “Türkiye” kelimesinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Türkiye sancılı bir zaman dili-

---

⁹² A.g.e., s. 7

⁹³ A.g.e., s. 16

minde büyük bir değişim arzusu yaşıyor.”⁹⁴ cümlesinde bir tespitte bulunmuştur. “Türkiye, çok zengin bir tarihî ve kültürel mirasa sahiptir.”⁹⁵ cümlesinde ise ülkemizin zenginliğine ve gücüne vurgu yapılmaktadır. “Türkiye” kelimesinin sıklıkla kullanılması “devlet” kurumunun vurgulandığını göstermektedir. “Devlet” ve “ülke” sözcüklerinde bir genellik, geniş kapsamlılık söz konusudur. İki kelimenin, metinde bu kapsamda kullanıldığı birçok örnek vardır. “Türkiye” özel ismi kullanılarak olay ve durumlar daha belirgin, daha güçlü bir şekilde anlatılmak istenmiş olabilir. Bunun yanında “Türkiye’nin tarihî bağları güçlü, zengin bir ülke olduğu” yönünde mesajlar da verilmek istenmiştir. “Türkiye” ismi kullanılarak toplumun zihninde güçlü devlet imajı uyandırılmak ve pekiştirilmek istenmiş de olabilir.

17. “alan”: 76 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘düz, açık ve geniş yer, meydan, saha’ anlamlarını taşır. Programda daha çok ‘saha’ anlamında kullanılmıştır. Örneğin “mülkiyet alanında⁹⁶, hizmet alanı⁹⁷, görev alanları⁹⁸, güvenlik ve savunma alanlarında⁹⁹” vb. Buradan AK PARTİ’nin farklı alanlarla ilgili tespitlerinin, çalışmalarının, projelerinin olduğu düşüncesi çıkarılabilir.

18. “toplum”: 72 defa kullanılmıştır. Toplum, ‘aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel gereksinimlerini sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü’dür. Programda “toplum” kelimesi, sıklık sırasında önlerde yer almaktadır. Toplum olmadan, yani insan olmadan bir ülkeden, devletten söz etmek mümkün değildir. Dolayısıyla toplumun olmadığı yerde ne siyasî partiden ne iktidardan ne muhalefetten söz edilebilir. Demek ki siyaset için toplum şarttır. Ancak daha önce de belirttiğimiz üzere AK PARTİ, siyaseti topluma hizmet götürmede bir vasıta olarak algılamaktadır. Bu da önem

---

⁹⁴ A.g.e., s. 5

⁹⁵ A.g.e., s. 6

⁹⁶ A.g.e., s. 43

⁹⁷ A.g.e., s. 61

⁹⁸ A.g.e., s. 61

⁹⁹ A.g.e., s. 66

sırasında ilk sırada toplumun, yani insanın olduğunu göstermektedir. Buna göre AK PARTİ'nin topluma büyük değer verdiği söylenebilir.

19. “kamu”: 71 kez kullanılmıştır. Kamu kelimesinin iki anlamı vardır: Birincisi, ‘halk hizmetini yerine getiren organların tamamı’; ikincisi, ‘bir ülkedeki toplumun tamamı, halk, amme’dir. AK PARTİ'nin programında kelimenin her iki anlamıyla da kullanıldığını görmekteyiz: “kamu hizmetleri¹⁰⁰, kamu görevlileri¹⁰¹” örneklerinde olduğu gibi. Sonuçta bu kelimenin odağında da halk vardır.
20. “politika”: 70 kez kullanılmıştır. Politika, günümüzde genellikle siyaset sözcüğüyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Bu kelime ‘devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset’ anlamını taşır. Bir siyasî parti olan AK PARTİ'nin “politika” kelimesini bu denli sık kullanmasını olağan karşılamak gerekir.
21. “ekonomik”: 69 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘ekonomiyle ilgili, iktisadî’ anlamına gelmektedir. AK PARTİ'nin bu kelimeyi sıkça kullanması bir bilinç eseridir. Çünkü bir ülkenin kalkınması, ilerlemesi ekonomik yönden güçlü olmasıyla yakından ilgilidir. Ekonomisi güçlü bir ülkenin teknoloji, sanat, bilim vb. hemen her alanda kalkınması, ilerlemesi kolaylaşacaktır. Bir ülkenin gelişmesi, kalkınması, insanların refah ve huzur içinde bir yaşam sürmesi ekonomik koşullarla yakından ilgilidir. Bugün hemen her alanda gelişmiş olan Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa gibi Batılı ülkelere bakıldığında bunların her birinin güçlü bir ekonomilerinin olduğu görülecektir. Öte taraftan geri kalmış ülkelerin, özellikle Afrika ülkelerinin ekonomilerinin zayıf olduğu anlaşılmaktadır. İşte AK PARTİ, “ekonomik” kelimesini sıkça kullanarak büyük ihtimalle bunlara vurgu yapmak istemiş-

---

¹⁰⁰ A.g.e., s. 16

¹⁰¹ A.g.e., s. 65

tir. Bunu programda geçen ifadelerden anlıyoruz. Örneğin “ekonomik kalkınma hamlesini¹⁰², ekonomik gelişmenin¹⁰³, ekonomik geleceğimiz¹⁰⁴” vb.

22. “sosyal”: 68 kez kullanılan bu kelime, ‘toplumsal’ anlamını taşır. Yani bu kelime de toplumla ilgilidir. Daha sık kullanılan “toplum ve kamu” kelimelerinden sonra analiz çözümlemesinde 22. sırada yer alan “sosyal” kelimesiyle karşılaşmış bulunuyoruz. “Sosyal” kelimesinin de sıkça kullanılması AK PARTİ’nin topluma, toplumla ilgili olan durumlara yoğunlaştığını göstermektedir. Siyaset sahnesinde topluma, toplumsal konulara ilgi gösteren ve bunu halka hissettiren bir parti, uzun süre varlığını sürdürür. AK PARTİ de kanaatimizce bunu yapmaya çalışmaktadır. Siyasette bir partiyi iktidar yapan da iktidardan indiren de toplumdur. Toplumun sorunlarını çözmek, onu memnun etmek siyasî partiler açısından son derece önemlidir.

23. “edil-”: 68 kez kullanılmıştır. Bu kelime, analiz tablosunda daha yukarılarda olan “et-” yardımcı fiilinin edilgen hâlidir. Siyasî partilerin amacı, topluma hizmet etmektir. Bu bağlamda siyasî partiler, topluma nasıl hizmet edeceklerini, planlarını, projelerini vb. hazırladıkları programlarla kamuoyuna duyururlar. Ayrıca siyasî partilerin amacı, iktidara çıkmak, yani ülke yönetimine talip olmaktır. Bu bakımdan partiler, projelerini, sorunları çözme yöntemlerini etkili bir dille aktarmak durumundadır. Bunu yaparken de etken bir dil kullanmak gerekir. Çözüm makamı siyasî parti olduğuna göre kullanılacak dil de etken olmalıdır. Edilgen bir dil kullanmak, siyasî parti açısından bir zaaf olarak kabul edilebilir. Çünkü edilgen bir dil kullanıldığında özne, belirsizleşir. Yani sorunları kimin çözeceği, projeleri kimin gerçekleştireceği ortada kalır. İşte edilgen bir fiil olan “edil-” fiilinin bu denli sık kullanılması, bir siyasî parti olan AK PARTİ açısından pek de olumlu karşılanacak bir durum değildir. Elbette yeri geldiğinde edilgen yapıda fiiller, fiilimsiler kullanılabilir. Ancak bu kullanım aşırıya kaçarsa

---

¹⁰² A.g.e., s. 5

¹⁰³ A.g.e., s. 33

¹⁰⁴ A.g.e., s. 34

anlamsızlaşır, mesajın iletimi etkisiz hâle gelir. Burada da AK PARTİ'nin bu hataya düştüğü kanısını taşımaktayız.

24. “eğitim”: 66 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘gençlerin ve çocukların toplum hayatında yer edinmeleri için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okulda veya okul dışında, doğrudan ya da dolaylı bir şekilde yardım etmek’ anlamına gelir. Eğitim, bir tür terbiyedir. Bir toplumun ilerlemesinde, gelişmesinde eğitimin rolü büyüktür. İyi bir eğitim alan fertlerden oluşan toplumla, yetersiz eğitim alan fertlerden oluşan toplumun değeri, dünya sahnesindeki ağırlığı elbette aynı değildir. İyi eğitim almış kişiler, hem kendilerine hem içinde yaşadıkları topluma faydalı olur. Bir bilim adamının buluşu, yalnız kendi toplumuna değil, tüm dünyaya katkı sağlar. Örneğin Luis Pasteur, kuduz aşısını bularak tüm dünyaya büyük bir hizmet etmiştir. Burada Luis Pasteur’ün aldığı eğitimin payını göz ardı etmemek gerekir. Benzer örnekleri çoğaltmak mümkündür. Ayrıca bugün yeryüzünde tüm ülkelerin hapisanelerinde milyonlarca insanın olmasında eğitimsizliğin payını unutmamak gerekir. Tüm bunlar dikkate alındığında AK PARTİ'nin “eğitim” kelimesini programda sıkça kullanmasının tesadüfi olamayacağını düşünmekteyiz.

25. “sağlan-”: 65 defa kullanılmıştır. Kelime, tabloda 13. sırada yer alan “sağla-” fiilinin edilgen biçimidir. ‘Bir iş için gerekli şartların hazırlanması’ anlamındaki “sağlan-” fiiliyle “sağla-” fiilini birlikte düşündüğümüzde kullanım sıklığı 150’ye yaklaşmaktadır. Her iki kelime hedefleri ve projeleri anlatmada kullanılmaktadır. Bu da AK PARTİ'nin programında yoğun bir şekilde proje ortaya koyduğuna işaret etmektedir. Programda bu kelimenin “sağlanacaktır(38) sağlanacak(11)” biçiminde gelecek zaman kipiyle kullanılması da bunun bir göstergesidir. Ne var ki daha önce de belirttiğimiz gibi fiilin edilgen hâliyle kullanılması AK PARTİ'nin özne olarak kendisini geri çektiğine işaret eder. Bu da AK PARTİ'nin çekingen bir anlatım tercih ettiğini gösterir ki bir parti açısından bu durum pek de iyi bir tavır değildir.

26. “tüm”: 64 kez kullanılmıştır. “Tüm” kelimesi ‘bir şeyin bütünü, tamamı’ anlamını taşımaktadır. Anlam olarak diğer kelimelerde olduğu gibi içerik analizi açısından yeterli ipucu veren kelimelerden biri değildir. Kelime “tüm halkımızın partisidir¹⁰⁵, tüm vatandaşlarımızı¹⁰⁶, tüm atamalarda¹⁰⁷, tümüyle yeni bir anayasa¹⁰⁸” vb. örneklerinde yukarıda belirttiğimiz anlamda kullanılmıştır. Bununla birlikte kelimenin, genel kuşatıcılığı pekiştiren bir anlam taşıdığı söylenebilir. AK PARTİ’nin bu kelimeyi kullanarak sorunların ya da durumların belirli bir kısmını değil, bütününe odaklandığını düşünmekteyiz. Örneğin “tümüyle yeni bir anayasa” ifadesinden AK PARTİ’nin anayasayı parça parça değil de tümünden değiştirme konusunda bir tavır takındığı söylenebilir.
27. “al-”: 61 kez kullanılmıştır. Bu kelime ‘bir şeyi, bir nesneyi elle ya da başka bir araçla bulunduğu yerden kaldırmak; satın almak; bir yeri fetretmek, ele geçirmek’ gibi anlamlar içermektedir. Programa baktığımızda kelime bu tür anlamlar taşımaktan ziyade birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanılmıştır: “dikkate alacaktır¹⁰⁹, tedbirler alacaktır¹¹⁰, sorumluluk alması¹¹¹” vb.
28. “alın-”: 59 kez kullanılmıştır. Bir önceki sırada yer alan “al-” fiilinin edilgen hâlidir. “Alın-” fiilinin de programda çoğunlukla birleşik yapıda fiiller oluşturacak biçimde kullanıldığını görüyoruz. Örneğin “şemsiyesi altına alınacaktır¹¹², güvence altına alınması¹¹³, dikkate alınarak¹¹⁴” vb. Edilgen fiillerin sıkça kullanımıyla ilgili düşüncemizi daha önce belirtmiştik. Bu kelimenin bir üst basamağında “al-” fiilinin de yer alması, yani bu fiilin

---

¹⁰⁵ A.g.e., s. 7

¹⁰⁶ A.g.e., s. 7

¹⁰⁷ A.g.e., s. 20

¹⁰⁸ A.g.e., s. 22

¹⁰⁹ A.g.e., s. 66

¹¹⁰ A.g.e., s. 90

¹¹¹ A.g.e., s. 28

¹¹² A.g.e., s. 38

¹¹³ A.g.e., s. 95

¹¹⁴ A.g.e., s. 102

etken ve edilgen biçiminin birbirine yakın sayılarda kullanılması dikkat çekici bir durumdur.

29. “temel”:¹¹⁵ 58 kez kullanılmıştır. Bu kelimenin, programda çoğunlukla ‘ana, taban, esas, asıl, en önemli, belli başlı’ anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Programdaki “partimizin temel ilkelerindedir¹¹⁵, huzurun temel şartıdır¹¹⁶, demokrasinin temel prensiplerinden¹¹⁷” ifadelerinde olduğu gibi. Kelimenin sıkça kullanılması AK PARTİ’nin sözünü ettiği durumların önemli noktaları üzerinde durduğu yönünde bize fikir vermektedir.
30. “yapıl-”:¹¹⁶ 57 kez kullanılmıştır. Kelime “yap-” fiilinin edilgen şeklidir. “Yap-” kelimesi ise ‘bir şey ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek’ anlamına gelmektedir. Bu eylemin olduğu yerde iş, icraat ve çalışma vardır. AK PARTİ, bu kelimeyi sıkça kullanarak toplum için çalışacağını ifade etmekte, bir icraat partisi olduğu mesajını vermektedir. Fakat bu kelimenin edilgen hâlinin tercih edilmesi, söz konusu siyasî parti açısından bir öz güven eksikliğine işaret etmektedir.
31. “de, da”:¹¹⁷ 56 kez kullanılmıştır. Bağlaç görevli bir sözcüktür. Tek başına bir anlamı olmamakla birlikte cümleye ‘bile, üstelik, bir de’ vb. anlamlar katar. Nötr kelime grubunda yer alan bir kelime olmasından dolayı içerik analizinde bize anlamlı kelimeler kadar ipucu veremez.
32. “özel”:¹¹⁸ 54 kez kullanılmıştır. Kelime, programda ‘sadece bir kişiye, bir şeye ait veya ilişkin olan’ ve ‘devlete değil, kişiye ait olan, hususi, resmî karşıtı’ anlamlarında kullanılmıştır. Kelimenin daha çok, ikinci anlamıyla kullanıldığını söyleyebiliriz. Bu kullanımların çoğunda da “sektör” kelimesiyle birlikte kullanılmıştır. Yani AK PARTİ “özel sektör”¹¹⁸ kavramına özel bir vurgu yapmaktadır. Çünkü geçmişten günümüze devletin kurum ve

---

¹¹⁵ A.g.e., s. 7

¹¹⁶ A.g.e., s. 13

¹¹⁷ A.g.e., s. 19

¹¹⁸ A.g.e., s. 27

kuruluşlarının yapısında bir hantallığın olduğu söylenebilir. Hantal bir yapıya sahip olan bu kurum ve kuruluşlar, hem resmî iş ve işlemlerin yürüyüşünü yavaşlatmakta hem de devleti ekonomik olarak zarara uğratmaktadır. Kanaatimizce AK PARTİ'nin kelimeyi sıkça kullanması, bu olumsuz durumu ortadan kaldırmak istediğini, “özel sektöre, özel girişimcilere” büyük önem verdiğini göstermektedir. Türkiye'nin ekonomik, teknolojik, sosyal vb. yönlerden şu anki seviyeye ulaşmasında Turgut Özal döneminden başlayıp bugüne dek süren özelleştirme çalışmalarının, özel sektöre sağlanan kolaylıkların önemli bir katkısının olduğunu söyleyebiliriz.

33. “kurum”: 53 kez kullanılmıştır. Kelimenin birkaç anlamı vardır, ancak bizim üzerinde durduğumuz anlam ‘evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik, müessese’dir. Kurum, kelimesinden devletle ilgili yapılar, müesseseler anlaşılmaktadır. Programda bu kelime, “Tüm kamu kurum ve kuruluşları vatandaşın memnun edilmesi hedefine yönelen bir yönetim anlayışı ile yeniden yapılandırılacak ve uluslararası kalite standartlarına sahip kurumlar hâline dönüştürülecektir.”¹¹⁹ ve “Tüm kurum ve kuruluşlarda yolsuzlukları izlemek üzere özel birimler kurulacaktır.”¹²⁰ cümlelerinde olduğu gibi “kurum”ların düzeltilmesi, iyileştirilmesini öneren ifadelerin içinde yer almaktadır. Bunun yanında “Yükseköğretim kurumları dahil, eğitim-öğretim kurumlarımızın çoğu gerçekçi bir anlayıştan uzak, diplomalı işsizler yetiştirmektedir.”¹²¹ cümlesinde olduğu gibi çeşitli kurumlara yönelik eleştirel tespitler yapıldığı görülmektedir. Tüm bunlar, “kurum” kelimesinin, devletle ilgili olan çeşitli yapılardaki sorunları tespitte, yine bu yapılarda düşünülen iyileştirme projelerini yansıtmada vs. kullanıldığını akla getirmektedir.

---

¹¹⁹ A.g.e., s. 60

¹²⁰ A.g.e., s. 68

¹²¹ A.g.e., s. 73

34. “düzenle-”: 53 defa kullanılmıştır. Bu, ‘tanzim etmek, bir şeyi düzgün duruma getirmek, ona düzen vermek’ anlamına gelir. AK PARTİ’nin “düzenle-” kelimesini sıkça kullanması, ülkede düzensiz gördüğü birçok durumun olduğuna işaret etmektedir. Bu fiil, işlerin yolunda gitmediği, sorunların yaşandığı durumlar için kullanılır. Mesela eğer bir fabrika tıkr tıkr işliyorsa bu fabrikaya müdahale etmenin bir anlamı yoktur. Fabrikada üretim düşmüşse, işçiler verimli çalışmıyorsa vb. işte o zaman bir “düzenleme”den söz edilebilir. Bu bağlamda AK PARTİ, ülkemizde bazı şeylerin iyi gitmediğini, kimi kurumlarda sorunların yaşandığını düşünmüş olmalı ki “düzenle-” kelimesini sıkça kullanıyor. Programda “düzenle-” kelimesinin geçtiği cümlelerden biri “Partimiz yargı sürecinin hızlandırılması için gerekli tüm düzenlemeleri gerçekleştirecektir.”¹²² cümlesidir. Bu cümlede “düzenleme”nin yargı sürecini hızlandırmaya yönelik olduğunu görüyoruz. Bu da bize dolaylı olarak şu anda yargı sürecinin hızlı olmadığını göstermektedir. Söz konusu kelimenin geçtiği bir diğer cümle ise “Hasta haklarını koruyan hukukî düzenlemeler yapılacaktır.”¹²³ cümlesidir. Burada da hasta haklarıyla ilgili bir düzenlemeden söz edilmektedir. Yine bu da hasta haklarıyla ilgili hukukî şartların yeterli seviyede olmadığına işaretler. Görüldüğü üzere bu cümlelerde, yapılacak düzenlemeler ortaya konurken aynı zamanda hangi alanlarda sorunlar yaşandığına dair ipuçları da yer almaktadır.

35. “anlayış”: 52 defa kullanılmıştır. Programda “anlayış” kelimesinin, genellikle ‘bir toplum veya topluluktaki bireylerde görüş ve inanış etmenlerinin etkisiyle beliren düşünme yolu, düşünüş biçimi, zihniyet, mantalite’ anlamlarında kullanıldığı görülmektedir. “Türkiye, yeni ve taze bir anlayışa¹²⁴, şeffaflık ve hesap verme anlayışını¹²⁵, diyaloga dayalı bir yönetim anlayışı¹²⁶” vb. ifadeler parti programında yer almaktadır. AK PARTİ, bu keli-

---

¹²² A.g.e., s. 24

¹²³ A.g.e., s. 82

¹²⁴ A.g.e., s. 5

¹²⁵ A.g.e., s. 9

¹²⁶ A.g.e., s. 26

meye programda hem eskiden gelen eksiklikleri hem de eksikliklerin giderilmesine yönelik tavırlarını ortaya koyarken başvurmuştur. Bu kelimeyle daha çok, ‘düşünüş biçimi ve zihniyet’ kastedilmektedir.

36. “vatandaş”: 52 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘vatanları ve bu vatana yönelik ortak duyguları olan fertlerden her biri, yurttaş’ anlamına gelir. Yani bir toprak parçasının vatan olmasını temin eden, onu koruyan, onun müreffeh bir seviyeye ulaşmasını sağlayan, “vatandaş”tır. Bir milleti oluşturan her bir vatandaşın kendine ait ödev ve yükümlülükleri olduğu gibi hak ve özgürlükleri de vardır. Kelime, bir ferdi ifade etse de çoğul anlama gelecek, yani tüm vatandaşları kapsayacak biçimde de kullanılmaktadır. Sonuçta bir vatanın, ülkenin, devletin ileriye gitmesinin yolu vatandaştan geçmektedir. Eğer her vatandaş iyi eğitilir, üzerine düşen görevleri yerine getirir, devlet de vatandaşın hak ve özgürlüklerini korursa o devletin yükselmemesi için hiçbir neden yoktur. AK PARTİ, programında bu kelimeye sıkça vurgu yaparak “vatandaş”ı önemseydiğini göstermektedir: “Kamu personelinin görevi, kamu hizmetlerini, vatandaşımızı memnun edecek biçimde sağlamaktır. Kamu personelinin vatandaşa karşı buyurgan tutumu kabul edilemez. Kamu personeli vatandaşa, kendi varlık sebebi olan ‘müşteri’ anlayışı içerisinde hizmet gereklerine uygun davranmalıdır.”¹²⁷ Bu cümlelerde AK PARTİ, “devlet kurumlarının vatandaşa hizmet için var olduğunu, kamu çalışanlarının vatandaşları memnun etmesi gerektiğini” vurgulamaktadır. Yani burada adeta Şeyh Edebali’nin “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” öğretilisine vurgu yapılmaktadır. Bu da bir siyasî partinin varlığını devam ettirmesi için son derece önemli bir yaklaşımdır.

37. “dış”: 50 defa kullanılmıştır. Programda “dış” kelimesi daha çok “iç” kelimesinin karşıtı olarak kullanılmıştır. Yani kelime ‘herhangi bir cisim veya alanın sınırları içinde bulunmayan yer, hariç’ anlamına gelecek biçimde kullanılmıştır. Ayrıca bu kelimenin ‘bir konunun kapsamına girmeyen şey’

---

¹²⁷ AK PARTİ Programı, s. 64

anlamında kullanıldığını da belirtmek gerekir. AK PARTİ programında “dış” kelimesinin yalın hâldeyken daha çok “politika” sözcüğüyle birlikte, “dış politika” şeklinde kullanıldığını görüyoruz. Bu da AK PARTİ’nin “dış politika” üzerinde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. “Bir devletin başka bir devlete veya devletler ya da daha geniş anlamıyla uluslararası alana karşı izlediği politikaya dış politika diyebiliriz.”¹²⁸ Bir ülkenin iç politikası olduğu gibi, elbette dış politikası da vardır ve mutlaka olmalıdır da. Çünkü dış politikası olmayan bir ülke, içe kapanmış demektir. Bu da o ülkenin dünyadaki gelişmelerden yeterince haberdar olmadığını gösterir. İçine kapanan bir ülkenin gelişmesi; bilim, teknoloji, sanat vb. alanlarda ilerlemesi oldukça zordur. Daha da önemlisi içe kapanan ülke, uluslararası alanda kendisine yönelik oyunlardan, planlardan habersizdir. Bu da bir ülke için son derece tehlikeli bir durumdur. Dünya siyasetine yön vermek isteyen bir ülkenin güçlü ve akıllı bir dış politika uygulaması gerekir. AK PARTİ, “dış politika”yı sıkça kullanarak bunun önemine işaret etmektedir.

38. “gerek”: 50 defa kullanılmıştır. Hem isim hem fiil olarak kullanılabilen, yani kökteş bir kelimedir. ‘Lazım, gerçekleşmesi zorunlu olarak beklenen’ anlamını taşıyan bir sözcüktür. Aynı zamanda “icap” anlamını da taşır. Analiz tablosunda ilk ellide yer alan bu kelime AK PARTİ’nin gerçekleştirmeyi zorunlu gördüğü durumların, tasarıların, projelerin vb. olduğunu ortaya koymaktadır. Programda yer alan “hukuk devleti anlayışının esas olması gerekir¹²⁹, ticaret ortamı oluşturulması gerekmektedir¹³⁰, gereken destekler verilecektir¹³¹” ifadeleri kelimenin anlamı hakkında fikir vermektedir. Kelime ayrıca “gerek ... gerek” biçiminde bağlaç olarak da kullanılmıştır.

---

¹²⁸ Ömer Kürkçüoğlu, “Dış Politika Nedir? Türkiye’deki Dünü Bugünü”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 35, S. 1, 1980, s. 311

¹²⁹ *AK PARTİ Programı*, s. 21

¹³⁰ *A.g.e.*, s. 30

¹³¹ *A.g.e.*, s. 55

39. “her”: 49 kez kullanılmıştır. Kelime “önüne geldiği ismin benzerlerini ‘teker teker hepsi, birer birer hepsi, birer birer tamamı’ anlamını kapsayacak biçimde genelleştiren söz” manasını taşımaktadır. Daha üst sıralarda geçen “tüm” kelimesi gibi içerik analizi bakımından bize yeterli ipucu vermemektedir. Yine de “her” kelimesi, AK PARTİ’nin görüşlerinin, plan ve programlarının kuşatıcılığı açısından az da olsa ipucu vermektedir. Kelimenin sıkça kullanılması, AK PARTİ’nin genel bir bakış açısına sahip olduğuna işaret etmektedir.
40. “yerel”: 48 defa kullanılmıştır. Kelime ‘bir yöreye ait, yöresel’ anlamını taşımaktadır. “Yerel” kendi ulusunun değerlerine, eserlerine vurguyu içinde barındıran bir kelimedir. Kelime, programda büyük bir çoğunlukla “yerel yönetim” biçiminde kullanılmıştır. Bu da AK PARTİ’nin Ankara odaklı merkezî yönetime değil, yerinde gerçekleştirilen yerel yönetime önem verdiğini ortaya koymaktadır. Çünkü bir merkeze dayalı yönetimde kimi zaman arızalar çıkabilmektedir. Ancak yerel yönetim; sorunları, sıkıntıları vb. yerinde gördüğünden daha faydalı olabilmektedir. AK PARTİ de buna inandığından “yerel” kelimesini “yönetim”le birlikte kullanarak “yerel yönetim”e vurgu yapmıştır.
41. “sağlık”: 47 defa kullanılmıştır. Kelime ‘vücut esenliği, sıhhat, insanın fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden iyi olması’ anlamını içermektedir. “Sağlık” kelimesi, her ne kadar bu anlamı içerse de AK PARTİ’nin programında “sektör” kelimesiyle birlikte, “sağlık sektörü” şeklinde kullanılmıştır. Böylece kelime, daha kuşatıcı bir boyut kazanmıştır. Programda yer alan “sağlık sektörü”, ülkemiz insanların sağlığıyla ilgilenen tüm birimleri kapsamaktadır. “Sağlık” kelimesinin çok kullanılması söz konusu partinin, insanlarımızın sağlığına titizlik gösterdiğine işaret etmektedir. Bu, AK PARTİ’nin sağlık sektörüyle ilgili politikalarında da apaçık kendini hissettirmektedir. Özel sektörde çalışanların, yani eski deyimle SSK’lıların muayene ve ilaç kuyruğunda saatlerce beklemeleri AK PARTİ’nin uygulamaları sayesinde ortadan kalkmıştır. Yine SSK’lıların gerek devlet hasta-

nelerinde gerekse özel hastanelerinde sağlık hizmetlerinden yararlanması da önemli bir uygulamadır. Sonuç olarak bu parti, gerek programda “sağlık” kelimesine vurgu yaparak gerekse uygulamalarıyla insan sağlığına önem verdiğini göstermektedir.

42. “en”: 46 kez kullanılan bir kelimedir. Üstünlük zarfıdır. Bu kelime, önüne geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösterir. Programda yer alan “en” kelimesi, “en büyük hedefimizdir¹³², siyaset kurumunun en temel ihtiyacıdır¹³³, en çok önemsenen¹³⁴” örneklerinde olduğu gibi daha iyi, daha güzel, daha üstün anlamlarını vermek üzere kullanılmıştır.
43. “yap-”: 46 kez kullanılmıştır. ‘Gerçekleştirmek, oluşturmak, ortaya koymak, meydana getirmek’ anlamlarını taşıyan bu kelime, bir iş fiilidir. Bu fiilin kullanıldığı yerlerde ortaya konan bir şeyler vardır. Bu kelime programda çeşitli biçimlerde kullanılmıştır: “yapacaktır(11), yapıp(2) yapacak(2), yapabilmesi(2)” vb. Örneğin 11 defa kullanılan “yapacaktır” kelimesi daha çok “düzenleme” ile birlikte “düzenlemeleri yapacaktır”¹³⁵ biçiminde kullanılmıştır. Kelimenin sıkça kullanılması, AK PARTİ’nin icraat partisi olduğu konusunda bize ipuçları vermektedir.
44. “uygula-”: 45 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘bir bilgiyi, düşünceyi ya da ilkeyi bir alanda hayata geçirmek, tatbik etmek’ anlamına gelmektedir. Bu kelimenin programda sıkça geçmesi, AK PARTİ’nin birtakım düşünceleri, ilkeleri vb. hayata geçirmeye, tatbik etmeye gayret gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu da eski uygulamaları bir yana bırakıp yeni bir şeyler meydana getirmeye, yenilikçiliğe işaret eder. Örneğin programda yer alan “Millet iradesini gölgede bırakacak hiç bir uygulamaya müsamaha gösterilemez.”¹³⁶ cümlesinde olumsuz bir uygulamanın karşısında olunduğu be-

---

¹³² A.g.e., s. 86

¹³³ A.g.e., s. 17

¹³⁴ A.g.e., s. 25

¹³⁵ A.g.e., s. 27

¹³⁶ A.g.e., s. 17

lirtilmiştir. “Partimiz ... OHAL uygulamasının tamamen kaldırılmasını hedeflemektedir.”¹³⁷ cümlesinde de yeni bir eylemin ortaya konduğu anlaşılmaktadır. Nitekim şu anda Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da OHAL uygulaması kaldırılmıştır. “Partimiz bu kaynakların ülke ekonomisine katkıda bulunması için ulusal çıkarlarımıza önem veren etkin bir madencilik programını süratle uygulamaya koyacaktır.”¹³⁸ cümlesinde de yeni bir görüş ortaya konmuştur. Bu da madencilik alanında uygulanacak programla ilgilidir. Sonuçta “uygula-” kelimesinin sıkça kullanılması ülke sorunlarının çözümü, insanımızın daha iyi bir hayat seviyesine ulaşması yolunda adımlar atıldığını göstermektedir.

45. “kuruluş”: 44 defa kullanılan bu kelime, programda ‘topluma hizmet, üretim, tüketim vb. amaç ve görevlerle kurulan her şey, tesis’ anlamında kullanılmıştır. Kelime, programda “uluslararası kuruluşlar¹³⁹, gönüllü kuruluşlar¹⁴⁰, kamu kuruluşları¹⁴¹, sivil toplum kuruluşları¹⁴², meslekî kuruluşlar¹⁴³” vb. şeklinde yer almaktadır. Kanaatimizce AK PARTİ, programda kamu kuruluşlarını daha iyi bir seviyeye getirmenin yanı sıra, çeşitli kuruluşlarla iş birliği yapmak suretiyle yönetimde ideal seviyeye ulaşmanın yollarını aramaktadır.

46. “güvenlik”: 43 defa kullanılmıştır. Kelimenin bu sıklıkta kullanılması AK PARTİ’nin güvenlik konusuna verdiği önemi göstermektedir. Programda bu kelime “iç ve dış güvenlik¹⁴⁴, sosyal güvenlik¹⁴⁵, güvenlik politikaları¹⁴⁶” vb. şekillerde geçmektedir. Demek ki hem ülkenin iç güvenliği hem

---

¹³⁷ A.g.e., s. 29

¹³⁸ A.g.e., s. 52

¹³⁹ A.g.e., s. 13

¹⁴⁰ A.g.e., s. 14

¹⁴¹ A.g.e., s. 40

¹⁴² A.g.e., s. 54

¹⁴³ A.g.e., s. 27

¹⁴⁴ A.g.e., s. 60

¹⁴⁵ A.g.e., s. 72

¹⁴⁶ A.g.e., s. 66

dış güvenliği hem de insanlarımızın sosyal güvenliği üzerinde durulmaktadır. Bu da bir siyasî partiden beklenen bir durumdur.

47. “sistem”: 43 kez kullanılmıştır. Bu, ‘düzen, yol ve yöntem’ gibi anlamlar taşıyan bir kelimedir. Kelimenin AK PARTİ’nin programında da bu anlamlarda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Burada AK PARTİ’nin, “sistem” kelimesini kullanarak “düzene, yol ve yönetime, belli kurallar çerçevesindeki işleyiş” önem verdiği anlaşılmaktadır. Kelime, programda “adalet sistemi¹⁴⁷, anayasal sistem¹⁴⁸, demokratik sistem¹⁴⁹, vergi sistemi¹⁵⁰” vb. şekilde kullanılmıştır.

48. “ara”: 43 kez kullanılmıştır. Genellikle ‘iki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe’ anlamında kullanılan bu kelimenin AK PARTİ’nin programında ‘iç’ anlamına gelecek biçimde de kullanıldığı görülmektedir. Örneğin “toplum ile devlet arasında¹⁵¹, vatandaşlar ile yönetim arasında¹⁵², hedeflerimiz arasındadır¹⁵³, kamu personeli arasında¹⁵⁴” vb. kullanımlarda kelimenin, “iç, içinde” anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

49. “insan”: 42 defa kullanılmıştır. “İnsan” kelimesinin kelime analizi tablosunda önlerde yer alması, yani AK PARTİ’nin bu kelimeyi sıkça kullanması, üzerinde durulması gereken bir konudur. Siyasî partiler, yönetimi ellerine geçirdiklerinde iki yolu benimseyebilirler. Bu yolların birincisinde tamamıyla devleti önemsenir, devlet ve devlet kurumları âdeta kutsanır. Devlet için insanlar rahatlıkla gözden çıkarılabilir. Devlet gemisi yürüdükten sonra insanların hayat tarzları, içinde buldukları durumlar, çektikleri

---

¹⁴⁷ A.g.e., s. 21

¹⁴⁸ A.g.e., s. 23

¹⁴⁹ A.g.e., s. 25

¹⁵⁰ A.g.e., s. 39

¹⁵¹ A.g.e., s. 22

¹⁵² A.g.e., s. 27

¹⁵³ A.g.e., s. 59

¹⁵⁴ A.g.e., s. 65

sıkıntılar vb. çok da önemli değildir. Komünist sistemle yönetilen devletlerde bu anlayışın yansımaları görmek mümkündür. İkinci yolda ise birey, insan önemsizdir. Bu yolda devlet de önemlidir, ancak insanın değeri göz ardı edilemez. Devletin bekası için insanlara acı çektirilmez. Bu anlayışa göre insana değer verildiğinde, insan hayatı her yönüyle iyi bir seviyeye çıkarıldığında devlet de kendiliğinden yükselecektir. Çünkü kendisi iyi durumda olan insan, devletin de yükselmesi için çaba gösterecektir. AK PARTİ'nin gerek parti programında gerekse bugüne kadarki icraatlarında “insan” a önem veren bir politikayı benimsediği söylenebilir. 36. sırada yer alan “vatandaş” kelimesi de sonuçta “insan” demektir. Her iki kelimeyi birlikte düşündüğümüzde AK PARTİ'nin insan merkezli bir politika izlediğini söyleyebiliriz. AK PARTİ'nin ikinci kez iktidara ulaşmasının bu politikayla yakından ilgili olduğu söylenebilir.

50. “bölge”: 42 defa kullanılmıştır. ‘Sınırları idarî, ekonomik birliğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçası, mıntıka’ anlamına gelen kelimenin parti programında farklı anlamlara gelecek biçimde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Türkiye, bölgesinde etkili olabilecek bir jeostratejik konuma sahiptir.”¹⁵⁵ cümlesindeki “bölge” kelimesiyle ülkemizin komşularıyla birlikte bulunduğu coğrafya kastedilmiştir. Burada AK PARTİ'nin, ülkemizin bölgesel konumu yönünden önemini farkında olduğu anlaşılmaktadır. Programda geçen “Bu bölgemizdeki kültürel farklılıklar, Partimiz tarafından zenginlik kabul edilmektedir.”¹⁵⁶ cümlesindeki “bölge” kelimesiyle “Doğu ve Güneydoğu Anadolu” kastedilmektedir. Kelimenin bu anlamda birçok kez kullanılması AK PARTİ'nin Güneydoğu'daki sorunları bildiği ve bunlara çözümler getirmeye çalıştığının bir göstergesidir. “Orman bölgeleri¹⁵⁷, turistik bölgeler¹⁵⁸, yoksul böl-

---

¹⁵⁵ A.g.e., s. 6

¹⁵⁶ A.g.e., s. 28

¹⁵⁷ A.g.e., s. 50

¹⁵⁸ A.g.e., s. 54

geler¹⁵⁹” vb. örneklerde ülkemizin belirli kesimlerine ve o kesimlerle ilgili çeşitli durumlara bir yönelmenin olduğu söylenebilir.

51. “iç”: 42 defa kullanılmıştır. Kelime, programda genellikle ‘herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı’ anlamında kullanılmıştır. Kelimenin değişik biçimlerde kullanıldığı da anlaşılmaktadır. Örneğin “Kavramların içinin boşaltıldığı¹⁶⁰, Türkiye kendi içinde¹⁶¹, parti içi demokrasi¹⁶², devlet sistemleri içindeki ağırlıklarının¹⁶³” vb.

52. “özgürlük”: 42 kez kullanılmıştır. “Özgürlük” insan hayatında önemli yeri olan bir kavramdır. Bu kavram, tek başına bir insan için düşünüldüğünde ‘tutsak olmayan, birinin hakimiyet altında bulunmayan kişinin hâli; başkalarının zoru, baskısı altında kalmadan yaşamak ve tek başına karar verebilme durumu’ demektir. Ülke için düşünüldüğünde ise ‘bir ülkenin, yabancı bir devletin hakimiyeti altında bulunmadan varlığını sürdürmesi’ anlamını taşır. Gerek kişiler için gerekse devletler için sonsuz bir özgürlük yoktur. Özgürlüğün de belirli kurallar, yasalar ve sınırlar içinde olması gerekir. Aksi takdirde kargaşa ortaya çıkar. Demokrasiyle yönetilen ülkelerde fertlerin özgürlük alanı olabildiğine genişlemiş, baskı rejiminin hâkim olduğu ülkelerde ise fertlerin özgürlük alanı olabildiğince daraltılmıştır. Sonuçta hem fert hem ülke için özgürlük son derece önemlidir, hatta varlık sebebidir, denebilir. Parti programında “özgürlük” kelimesinin kullanım yönüyle ön sıralarda yer alması, bu önemin AK PARTİ tarafından da kavrandığına işaret etmektedir. Programda AK PARTİ, “Özgürlükler demokrasinin temelini oluşturur.”¹⁶⁴ cümlesinde “özgürlük”e bakış açısını ortaya koy-

---

¹⁵⁹ A.g.e., s. 73

¹⁶⁰ A.g.e., s. 5

¹⁶¹ A.g.e., s. 5

¹⁶² A.g.e., s. 18

¹⁶³ A.g.e., s. 62

¹⁶⁴ A.g.e., s. 13

muştur. Bunun yanında “insan hak ve özgürlüklerini”¹⁶⁵, düşünce ve ifade özgürlükleri¹⁶⁶ vb. ifadelerde bireysel özgürlüğe vurgu yapmaktadır.

53. “halk”: 41 kez kullanılmıştır. ‘Aynı coğrafya üzerinde yaşayan, kültür değerleri ortak olan, aynı uyruktan insan topluluğuna halk’ denir. ‘Çeşitli milletlere mensup olup aynı devlet çatısı altında yaşayan insan topluluğuna’ da halk adı verilir. Yani bir ülkedeki yurttaşların tamamı, halk olarak bilinir ve anılır. Demokrasiyle yönetilen toplumlarda yönetenleri “halk” seçer. Bu yüzden halkın sorunlarına çözümler üretmek, halka daha iyi bir hayat standardı hazırlamak, kısacası onu memnun ve mutlu etmek, bir siyasi partinin amaçları arasında olmalıdır. Programdaki “Türkiye’nin büyük potansiyelini harekete geçirerek halkımızı mutlu ve ülkemizi itibarlı kılmaya kararlıyız.”¹⁶⁷ ve “AK PARTİ, gücünü halktan alan kadro hareketidir.”¹⁶⁸ cümlelerinde AK PARTİ’nin halka verdiği değeri, önemi görebilmekteyiz. Ayrıca bu ve buna benzer kullanımlardan AK PARTİ’nin halkın değerlerine önem verdiği, sahip çıktığı, halkla bütünleşmek istediği anlaşılmaktadır. “Partimiz, binlerce yıldır aynı coğrafya üzerinde barış, dostluk ve kardeşlik içinde birlikte yaşayan, ortak bir kaderi paylaşan, sevinçleri, kederleri, kıvançları ortak olan tüm halkımızın partisidir.”¹⁶⁹ örneğinden bu durum rahatlıkla anlaşılabilir. AK PARTİ de bilmektedir ki varlığını uzun süre devam ettirebilmek ve iktidarda kalabilmek için halka ihtiyacı vardır. Gücünü halktan alan bir parti, varlık sıkıntısı çekmeyecektir. Bunun yanında “halk” ve “toplum” kelimelerinin yakın anlamlı olduğunu, hatta günümüzde çoğu zaman birbirinin yerine kullanıldığını belirtmek isteriz. 72 kez kullanılan “toplum” kelimesi, sıklık tablosunda 18. sırada yer almaktadır. Her iki kelimenin (halk ve toplum) kullanım oranları toplanırsa kelime tabloda yukarılara çıkacaktır.

---

¹⁶⁵ A.g.e., s. 15

¹⁶⁶ A.g.e., s. 14

¹⁶⁷ A.g.e., s. 6

¹⁶⁸ A.g.e., s. 117

¹⁶⁹ A.g.e., s. 7

54. “ilke”: 40 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘prensip, temel düşünce, davranış kuralı’ gibi anlamlar içermektedir. Kelimenin sıkça kullanılması söz konusu partinin “ilke”ye önem verdiğine, yani prensiplere, belli kurallara göre hareket ettiğine işaret etmektedir. Belli ilkelere göre hareket etmek, ister fert için ister bir kuruluş için olsun son derece önemlidir. Çünkü insanoğlu, kendisine başka, bir diğerine başka davranılmasından son derece rahatsız olur. Böyle bir davranışın özünde tutarsızlık, iki yüzlülük vardır. Gerek yönetimde gerekse toplum hayatında ilkelerin hâkim olduğu bir ülkede adalet tesis edilmiş demektir. Adalet duygusunun gelişmesi bir ülkenin bekâsı için hayati öneme sahiptir. Programa baktığımızda kelimenin “Atatürk ilke ve inkılaplarını¹⁷⁰, laiklik özgürlük ve toplumsal barış ilkesidir¹⁷¹, demokratik hukuk devleti ilkesine¹⁷², eşit işe eşit ücret ilkesi¹⁷³” vb. ifadeler içinde kullanıldığını görmekteyiz.

55. “merkez”: 40 kez kullanılmıştır. Bu kelime programda daha çok, ‘bir bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri’ anlamında kullanılmıştır. Örneğin, kelime “Merkezî ve yerel yönetimler¹⁷⁴, eğitim merkezleri¹⁷⁵, kültür merkezleri¹⁷⁶, araştırma merkezleri¹⁷⁷” vb. ifadelerde bu anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında kelimenin, ‘bir işin yoğun bir şekilde yapıldığı yer’ anlamında kullanıldığını da anlıyoruz. Örneğin “turistik bir cazibe merkezi”¹⁷⁸ vb.

56. “neden”: 40 defa kullanılmıştır. Çeşitli konulardaki görüşlerin gerekçeleri, sebepleri açıklanırken bu kelime kullanılır. Bu durumda bir konuyu nedenleriyle birlikte ortaya koymak, hem tespit hem de çözüm bulma açısından önemlidir. “Kamu vicdanında yarattığı tahribat nedeniyle af kanunu çıkarıl-

---

¹⁷⁰ A.g.e., s. 14

¹⁷¹ A.g.e., s. 15

¹⁷² A.g.e., s. 22

¹⁷³ A.g.e., s. 65

¹⁷⁴ A.g.e., s. 19

¹⁷⁵ A.g.e., s. 48

¹⁷⁶ A.g.e., s. 79

¹⁷⁷ A.g.e., s. 108

¹⁷⁸ A.g.e., s. 6

masından azamî ölçüde kaçınılacaktır.”¹⁷⁹ cümlesinde AK PARTİ af kanununun çıkarılmasına karşı olmasını gerekçesiyle birlikte (kamu vicdanında tahribat yaratması) ortaya koymuştur. Bunu yaparken de “nedeniyle” kelimesini kullanmıştır. Kelime programda “bu nedenle” biçiminde de kullanılarak çeşitli konuların sebeplerine atıfta bulunmuştur.

57. “ilgili”: 39 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘bir şeyle ya da kimseyle ilgisi bulunan, alâkalı’ anlamına gelmektedir. Bu bağlamda “ilgili” kelimesi, programda çok farklı kavram ve kelimelerle birlikte kullanılmıştır. Örneğin, “insan hakları ihlalleriyle ilgili¹⁸⁰, siyasî parti yasakları ve siyasî partilerin kapatılması ile ilgili¹⁸¹, ekonomiyle ilgili¹⁸², hayvancılıkla ilgili¹⁸³” vb. Bu da AK PARTİ’nin ülkemiz ve ülke insanıyla ilgili düşüncelerinin çeşitliliğini öğrenme bakımından bize ipuçları verebilir.

58. “hayat”: 39 defa kullanılmıştır. Programda bu kelime “gündelik hayatını¹⁸⁴, çalışma hayatı¹⁸⁵, toplum hayatımızda¹⁸⁶, hayat pahalılığı¹⁸⁷” vb. şekillerde karşımıza çıkmaktadır. “Hayat” kelimesi bu tür ifadelerde bilinen anlamıyla kullanılmıştır. Bunun yanında kelimenin, programda “hayata geçirmek”¹⁸⁸ ya da “hayata geçirilmek”¹⁸⁹ biçiminde birleşik fiil kalıbıyla da kullanıldığını görüyoruz. “Hayata geçirmek” fiili, bir şeyi uygulanır duruma getirmek anlamını taşır. AK PARTİ, kelimeyi birleşik fiil şeklinde kullanarak plan ve projelerini, düşüncelerini ortaya koymayı ifade etmiş olabilir.

---

¹⁷⁹ A.g.e., s. 24

¹⁸⁰ A.g.e., s. 16

¹⁸¹ A.g.e., s. 18

¹⁸² A.g.e., s. 36

¹⁸³ A.g.e., s. 49

¹⁸⁴ A.g.e., s. 5

¹⁸⁵ A.g.e., s. 86

¹⁸⁶ A.g.e., s. 28

¹⁸⁷ A.g.e., s. 35

¹⁸⁸ A.g.e., s. 60

¹⁸⁹ A.g.e., s. 66

59. “sektör”: 39 kez kullanılmıştır. ‘Bölüm, kesim, kol, dal’ anlamını taşıyan kelime programda “tarım sektörü¹⁹⁰, turizm sektörü¹⁹¹, sağlık sektörü¹⁹²” vb. biçimde kullanılmıştır. Ayrıca kelimenin daha çok “özel” sözcüğüyle birlikte “özel sektör”¹⁹³ biçiminde kullanıldığını görüyoruz. Bir devletin kalkınmasında “özel sektör”ün önemi büyüktür. Bir devletin kalkınması, muasır medeniyetler seviyesine çıkması için yalnızca devletin, devlet kurum ve kuruluşlarının çabası yeterli değildir. Özel sektörün, özel girişimcilerin çalışmalarına, maddî imkânlarına da ihtiyaç vardır. Kelimenin bu şekilde kullanılmasının bu duruma işaret ettiği düşüncesini taşımaktayız.

60. “çalışma”: 38 kere kullanılmıştır. “Çalış-” eylemi, ‘bir şey ortaya koymak, bir eser oluşturmak için emek harcamak’ anlamlarına gelir. “Çalışma” ise ‘emek, çalışma işi’ anlamındadır. Sonuçta bu kelimenin odağında bir şeyler yapmak, bir eser ortaya çıkarmak için çabalamak, bir konuda emek vermek vardır. Kelimenin, programda diğer kelimelere göre daha sık kullanılması “çalışma”ya vurgu yapıldığını gösterir. Çalışma olmadan, emek olmadan ilerleme olmaz. Toplumumuzda çalışmaya çok büyük değer verilmektedir. Yalnız toplumumuzda değil, tüm dünyada çalışma, emek her zaman öne çıkarılmıştır. “İşleyen demir ışıldar.”, “Yazın başı pişenin, kışın aşı pişer.” gibi atasözlerimizde çalışmanın değeri ortaya konmuştur. Kelime, AK PARTİ’nin programında “milletvekillerinin meclis çalışmalarındaki¹⁹⁴, etkili ve verimli şekilde çalışması¹⁹⁵, alt yapı çalışmaları¹⁹⁶, çalışma hayatı¹⁹⁷” vb. ifadelerde geçmektedir.

61. “uluslararası”: 38 defa kullanılmıştır. Kelime, farklı milletler arasındaki ilişkilere işaret eder. “Uluslararası” kelimesinin bu sıklıkta kullanılması,

---

¹⁹⁰ A.g.e., s. 49

¹⁹¹ A.g.e., s. 55

¹⁹² A.g.e., s. 81

¹⁹³ A.g.e., s. 82

¹⁹⁴ A.g.e., s. 19

¹⁹⁵ A.g.e., s. 45

¹⁹⁶ A.g.e., s. 74

¹⁹⁷ A.g.e., s. 86

AK PARTİ'nin dışı açık bir parti olduğuna; başka milletlerin, devletlerin yaptıkları olumlu icraatları örnek aldığına yönelik ipuçları içermektedir. Kelime programda “uluslararası kuruluşlar¹⁹⁸, uluslararası sözleşmeler¹⁹⁹, uluslararası standartlar²⁰⁰” vb. şekilde geçmiştir. Bu bağlamda partinin, ülkemizin çeşitli alanlardaki seviyesini uluslararası seviyeye yükseltme amacını taşıdığı söylenebilir. Bu da ülkemizin çeşitli alanlardaki standart çıtasının yükseltildiği anlamına gelmektedir.

62. “ver-”: 38 kez kullanılmıştır. Bu, ‘elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine iletmek; bağışlamak; düşünce veya bilgi içeren şeyleri başkalarına aktarmak, bildirmek’ gibi anlamlar taşıyan bir kelimedir. Kelimenin, programda farklı anlamlarda ve farklı işlevlerde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Programda “güven veren²⁰¹, cevap veren²⁰², cevap vermek²⁰³, önem verecektir²⁰⁴” ifadelerinde olduğu gibi “ver-” fiili genellikle birleşik fiil görevinde kullanılmıştır.

63. “sorun”: 38 kez kullanılmıştır. ‘Bir sonuca bağlanması, çözümlenmesi gereken durum, mesele, problem’ anlamına gelen bir kelimedir. “Sorun” kelimesinin programda çokça yer alması, ülkemizde çözülmesi gereken problemlerin olduğunu ve AK PARTİ'nin bu sorunları tespit edip onlara çözüm getirme çabasını gösterdiğini ortaya koymaktadır. “Terör sorunu²⁰⁵, sağlık sorunları²⁰⁶, kadınların sorunları²⁰⁷, altyapı sorunları²⁰⁸, büyük şehirlerin ulaşım sorunları²⁰⁹” vb. ifadeleri de gösteriyor ki AK PARTİ, ülkenin çeşitli alanlardaki sorunlarına değinmiştir. “Bu programın Türkiye'nin sorun-

---

¹⁹⁸ A.g.e., s. 107

¹⁹⁹ A.g.e., s. 14

²⁰⁰ A.g.e., s. 14

²⁰¹ A.g.e., s. 16

²⁰² A.g.e., s. 22

²⁰³ A.g.e., s. 7

²⁰⁴ A.g.e., s. 42

²⁰⁵ A.g.e., s. 28

²⁰⁶ A.g.e., s. 82

²⁰⁷ A.g.e., s. 88

²⁰⁸ A.g.e., s. 94

²⁰⁹ A.g.e., s. 95

larını çözeceğine ve önünü açacağına inancımız tamdır.”²¹⁰ cümlesiyle AK PARTİ, kendisine olan güvenini, yani öz güvenini ortaya koyarak halka güçlü bir mesaj verme eğilimi göstermiştir.

64. “ekonomi”: 38 defa kullanılmıştır. Kelime, programda “ülkemiz ekonomisinin rekabet gücünün artırılmasının²¹¹, Türk ekonomisinin gelişmesine²¹², ekonomi politikaları²¹³, dinamik bir ekonomi anlayışını²¹⁴” gibi ifadeler içinde yer alacak biçimde kullanılmıştır. Bu tavır, AK PARTİ’nin, ülke ekonomisine büyük önem verdiğini göstermektedir. Güçlü bir ekonomisi olan ülke gerek iç gerekse dış tehditlerden etkilenmez, hiçbir ülkeye boyun eğmez; bölgesinde ve dünyada istikrar abidesi olarak varlığını sürdürür. Bir ülkenin, devletin müreffeh bir seviyede varlığını sürdürmesinde, ekonomik gücü büyük rol oynar. Elbette o ülkenin tarihi, edebiyatı, dili, gelenek ve görenekleri, kısacası kültür değerleri de son derece önemlidir. Ancak zengin kültür değerlerinin yanı sıra, güçlü bir ekonomiye de sahip olmak gerekir. Öte taraftan 21. sırada yer alan ve 69 defa kullanılan “ekonomik” sözcüğünün de “ekonomi” ile ilgili olduğunu belirtmemiz gerekir. İki kelimenin kullanım oranları birlikte düşünüldüğünde AK PARTİ’nin ekonomiye yaptığı vurgunun değeri daha iyi anlaşılacaktır.

65. “üretim”: 38 defa kullanılan bir kelimedir. ‘Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme, istihsal, tüketim karşıtı’ anlamlarında kullanılan bir kelimedir. İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için ortaya konan mal ya da hizmettir. Üretim, ‘bir çiftçinin tarlasını ekerek buğday, arpa, pamuk gibi ürünler elde etmesi’ biçiminde düşünülebileceği gibi, ‘bir hammaddenin, örneğin pamuğun bir fabrikada çeşitli işlemlerden geçirilerek yeni ürün elde edilmesi’ olarak da algılanabilir. Üretim her zaman bir malın üretilmesi demek değildir. Bir hizmet de üretimin kapsamına

---

²¹⁰ A.g.e., s. 9

²¹¹ A.g.e., s. 34

²¹² A.g.e., s. 34

²¹³ A.g.e., s. 36

²¹⁴ A.g.e., s. 36

girebilir. Bir oteli düşünelim. Otel “oda, banyo, tuvalet, salon, lokanta” vb. bölümlerden oluşur ve bu bölümlerin her birinde çeşitli malzemeler ve eşyalar kullanılır. Odadaki yataktan tutun da banyodaki musluğa kadar her şey üretimle ilgilidir. Müşterilerin lokantada yediği yemek de buna dâhildir. Üretim, beraberinde tüketimi getirir. Oteli düşündüğümüzde üretilen birçok malzeme kullanılarak dikilen otel binası, müşteriler, yani tüketici kesimi olmazsa hiçbir değer ifade etmez. Ancak ilk olarak bir üretimin olması şarttır. Tüketimin varlığı üretimle ilgilidir. Üretim ve tüketim, sonuçta ülkelerin ekonomi çarkını döndürür. Bu bağlamda ülkelerin ekonomisini güçlendirmesi üretime ağırlık vermesiyle ilgilidir. Ülkeler, hem kendi insanı için hem de başka ülkeler için üretim çarkının hızla dönmesine katkı sağlamalıdır. Programda “üretim” kelimesinin çokça kullanılması da bunlara işaret etmektedir. Örneğin programda geçen “Ekonomik büyüme ancak üretim artışı ile sağlanır.”²¹⁵ cümlesi “üretim”in önemine işaret etmektedir. Ayrıca bu kelime programda “mal ve hizmet üretimini artırmak²¹⁶, üretimde kalitenin ve verimliliğin artırılması²¹⁷, ülkemizde üretim²¹⁸” vb. ifadeler içinde kullanılmıştır. Tüm bunlardan yola çıkılarak AK PARTİ’nin, ülke ve ülkenin ekonomisini güçlendirme açısından “üretim” kelimesini sıkça kullandığı söylenebilir.

66. “esas”: 38 defa kullanılmıştır. ‘Herhangi bir şeyin özünü oluşturan ana unsur’ anlamında bir kelimedir. Örneğin programdaki “Siyaset anlayışımıza göre, milletin iradesi esastır.”²¹⁹ cümlesinde AK PARTİ, siyaset anlayışlarında ana unsurun, temel ögenin millet iradesi olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanında söz konusu kelimenin “evrensel adalet ve insan hakları esaslarına²²⁰, devlet yönetiminin esas hükümlerine²²¹, millî kültürümüzdeki

---

²¹⁵ A.g.e., s. 41

²¹⁶ A.g.e., s. 35

²¹⁷ A.g.e., s. 42

²¹⁸ A.g.e., s. 47

²¹⁹ A.g.e., s. 17

²²⁰ A.g.e., s. 21

²²¹ A.g.e., s. 22

esas yapıyı²²²” vb. ifadeler içinde yer aldığı görülmektedir. Ancak kelimenin daha çok, birleşik kelime oluşturacak biçimde kullanıldığını da belirtmeliyiz: “esas alınacaktır²²³, esas alan²²⁴, esas alır²²⁵” vb. Bu örneklerde de ‘bir şeyi esas kabul etme, ona önem verme’ gibi anlamlar kastedilmektedir.

67. “hâl”: 38 kez kullanılmıştır. ‘Durum, vaziyet’ anlamına gelen bir kelimedir. Programda çeşitli durumları anlatmakta kullanılmıştır. Kelimenin “büyüyen bir ülke hâline getirecek²²⁶, çağdaş hâle getirilecektir²²⁷, insan hak ve özgürlüklerini bir davranış biçimi hâline getirmek²²⁸” gibi ifadelerin içinde geçtiği anlaşılmaktadır. Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi programda bu kelimenin, genellikle uygulanması düşünülen yeni projeleri, yeni fikirleri belirtmede kullanıldığını görmekteyiz.

68. “daha”: 37 kez kullanılmıştır. Çeşitli anlam ve kullanımları olmakla birlikte kelime, programda çoğunlukla, derece bildirmek, birinin ya da bir şeyin diğerinden üstün olduğunu ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır. Kelimenin bu anlamda kullanılması, AK PARTİ’nin “daha iyiyi, daha güzeli” aradığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu, programın başlarında yer alan “her şey bizimle daha iyi olacak²²⁹, vatandaşlarımıza daha iyi hizmet edebilmek²³⁰” ifadelerinde net olarak anlaşılmaktadır.

69. “standart”: 37 kez kullanılmıştır. “Standart” kelimesi, ‘belli ölçülere göre yapılmış olan’ anlamını içerir. Gerek insan hayatına giren çeşitli eşyalarda gerek sosyal hayatta gerek yönetimde vb. belli standartlar uygulanır. Bu standartlar bilimsel, teknik ve deneysel çalışmaların kesinleşmiş sonuçlarını esas alır. Örneğin yemek yerken kullandığımız bir çatalın belli bir üretim

---

²²² A.g.e., s. 79

²²³ A.g.e., s. 18

²²⁴ A.g.e., s. 20

²²⁵ A.g.e., s. 33

²²⁶ A.g.e., s. 9

²²⁷ A.g.e., s. 24

²²⁸ A.g.e., s. 15

²²⁹ A.g.e., s. 9

²³⁰ A.g.e., s. 60

standartı vardır. Bu standardın altına inildiğinde kalitesiz bir mal üretilmiş olur. Sonuçta böyle bir ürünü alanlar, kullandıkları üründen memnun olmazlar ve bu, şirketin zarar hanesine yazılır. Siyasette de benzer bir durum söz konusudur. İktidara talip olan parti, halka belli bir yönetim standardı sunar. Bu, demokrasinin tam anlamıyla uygulandığı ülkelere göre, yani evrensel ölçütlerde olmalıdır. Aksi takdirde halk, iktidara getirdiği partiyi, gerekli standartları yakalayamadığı için bir sonraki seçimlerde cezalandırır. Bu bağlamda standartlar, sadece içinde bulunduğumuz zaman diliminin şartlarını belirlemekle kalmaz, geleceğe de yön verir. AK PARTİ'nin programında “standart” kelimesiyle, daha çok, konunun “uluslararası” boyutuna dikkat çekilmiştir. “Düşünce ve ifade özgürlükleri uluslararası standartlar temelinde inşa edilecek.”²³¹ cümlesinde söz konusu parti, düşünce ve ifade özgürlüğü konusunda uluslararası standartlara atıf yapmaktadır. Bu, ülke insanı için son derece önemli bir durumdur. “Kadın, çocuk ve çalışma hayatına ilişkin hak ve özgürlük alanlarında uluslararası standartlar ülkemizde de eksiksiz uygulanacaktır.”²³² cümlesinde de kadın, çocuk ve çalışma hayatıyla ilgili uluslararası standartları benimseme noktasında bir irade ortaya konmuştur. Yine “evrensel standartlar²³³, Avrupa Birliği üyelerinin uyması gereken asgari standartlar²³⁴, Türk firmalarının uluslararası kalite standartlarında²³⁵” örneklerinden anlaşılacağı üzere “standart” kelimesiyle uluslararası kriterler ortaya konmaktadır. Bu da Türk toplumunu ilgilendiren çeşitli konularda seviyenin yükseltildiğini göstermektedir.

70. “önemli”: 36 kez kullanılmıştır. AK PARTİ, ehemmiyetli gördüğü konularla ilgili görüşlerini aktarırken bu kelimeyi kullanmış olabilir. Bunun yanında üzerinde daha fazla durmak, dikkat çekmek istenen kavram ve durumlar aktarılırken de bu kelime kullanılmıştır. Kelime, programda “bir

---

²³¹ A.g.e., s. 14

²³² A.g.e., s. 16

²³³ A.g.e., s. 22

²³⁴ A.g.e., s. 26

²³⁵ A.g.e., s. 42

toplumdaki en önemli güven unsuru²³⁶, devletin en önemli aslî görevlerinden biri²³⁷, belge ve bilgi akış sisteminin önemli olduğuna inanır²³⁸” vb. ifadelerde kullanılmıştır. Görüldüğü üzere bu kelime kullanılarak çeşitli konulara vurgu yapılmış, mühim görülen durumlar biraz daha altı çizilerek dile getirilmiştir.

71. “yapı”: 36 kez kullanılmıştır. Kelime, programda genellikle ‘parçaları ve ögeleri arasında yasaya uygunluk, durağan bağlar ve karşılıklı ilişkiler bulunan dizge veya bütün’ anlamında kullanılmıştır. “Halkın özgür iradesine dayanmadan kurulacak hiçbir yapı, bireylere özgürlük ve topluma huzur getiremez.”²³⁹ ifadesinde kelime bu anlamda kullanılmıştır. Ayrıca “siyasetin dürüstlük ve liyakati esas alan bir yapıya kavuşturulması²⁴⁰, devlet yapısı²⁴¹, rasyonel bir ekonomik yapının oluşması için²⁴², iktisadi ve sosyal yapımızın omurgasıdır²⁴³” gibi ifadelerde yine “yapı” kelimesinin yer aldığını görmekteyiz.

72. “demokratik”: 35 defa kullanılmıştır. Demokrasiye uygun anlamını taşıyan bir kelimedir. Türkiye Cumhuriyeti, demokrasiyle yönetilen bir ülkedir. Kelimenin programda diğer kelimelere göre daha çok kullanılması, AK PARTİ’nin demokratik anlayışa vurgu yaptığına bir işarettir. Geçmişte çeşitli dönemlerde yapılan darbeler düşünüldüğünde demokrasinin, demokratik yönetimin ne denli önemli olduğu ortaya çıkar. AK PARTİ’nin, bu kelimeyle demokratik yönetime, demokratik anlayışa vurgu yaptığı kanaatini taşımaktayız. Nitekim “Partimiz ... demokratik değerler platformunda siyaset yapmayı benimseyen bir partidir.”, “Partimiz, Türkiye Cumhuriyeti’nin birlik ve bütünlüğünün, laik, demokratik, sosyal hukuk devletinin,

---

²³⁶ A.g.e., s. 13

²³⁷ A.g.e., s. 25

²³⁸ A.g.e., s. 34

²³⁹ A.g.e., s. 13

²⁴⁰ A.g.e., s. 17

²⁴¹ A.g.e., s. 59

²⁴² A.g.e., s. 34

²⁴³ A.g.e., s. 47

sivilleşmenin, demokratikleşmenin, inanç özgürlüğünün ve fırsat eşitliğinin esas kabul edildiği bir zemindir.”²⁴⁴ ifadelerinde bu “demokratik” vurgu açıkça ortaya konmuştur.

73. “iş birliği”: 35 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘çıkarları ve amaçları ortak olanların kurduğu çalışma ortaklığı, dayanışma’ anlamına gelmektedir. Tek başına uzun bir sürede yapılacak bir iş, iş birliği sayesinde çok daha kısa sürede yapılabilir. Diyelim yoksullara yardım edilecek. Bu konuda devlet kurumları yetersiz kalabilir. Özel kuruluşlar ya da iş adamları da yoksulları bulma konusunda sıkıntılar yaşayabilir. Bu durumda devlet kurumlarıyla özel kuruluşlar ya da iş adamlarının yapacağı iş birliği, yoksullara yardımı daha kolay hâle getirecektir. Yardıma muhtaç kişilerin bir devlet kurumu olan muhtarlıklardan öğrenilmesi çok kolaydır. Demek ki her ne olursa olsun bir işin, bir eylemin gerçekleşmesinde yapılacak işbirliğinin önemi büyüktür. “İş birliği” kelimesi programda çeşitli şekillerde geçmektedir. Örneğin “İnsan hakları alanında faaliyet gösteren gönüllü kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerileri dikkate alınacak, devlet organları ile bu kuruluşlar arasında sıkı bir iş birliği oluşturulacaktır.”²⁴⁵ cümlesinde insan hakları alanında yapılacak çalışmada “gönüllü kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ile devlet organları” arasındaki iş birliğine dikkat çekilmektedir. İş birliği yapmak, bir çalışmayı daha kısa sürede ve kolay bir şekilde tamamlamanın yanı sıra bilgi ve tecrübe aktarımı açısından da büyük önem arz etmektedir.

74. “gerekli”: 34 defa kullanılmıştır. AK PARTİ, ödevlerini açıklarken “gerekli” kelimesini kullanmıştır. Ön sıralarda yer alan ve yine hemen hemen aynı anlamı taşıyan “gerek” kelimesi de düşünüldüğünde bu kelimenin değeri daha net bir şekilde ortaya çıkar. Kelime “gerekli teknolojik alt yapı kurulacaktır”²⁴⁶, gerekli değişiklikler yapılacaktır²⁴⁷, gerekli bir adımdır²⁴⁸,

---

²⁴⁴ A.g.e., s. 8

²⁴⁵ A.g.e., s. 14

²⁴⁶ A.g.e., s. 24

gerekli güven ortamını sağlayarak²⁴⁹” vb. ifadelerin içinde kullanılmıştır. Buradan kelimenin çeşitli konularda yapılması gerekli olan şeyleri anlatmak için kullanıldığı söylenebilir. Kelimenin, büyük bir ekseriyetle “düzenleme” kelimesiyle birlikte kullanıldığını da belirtmekte fayda var: “gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır²⁵⁰, gerekli tüm anayasal ve yasal düzenlemeleri gerçekleştirecek²⁵¹, gerekli hukukî düzenlemeler gerçekleştirilecektir²⁵²” vb. Görüldüğü üzere “gerekli” kelimesi yapılacakları, yani icraatları ortaya koyarken kullanılmıştır.

75. “hukuk”: 34 kez kullanılmıştır. Bu, ‘toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü, bu yasaları konu alan bilim’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Hukuk, bir toplumun ya da fertlerin müşterek iyiliğini sağlamak amacıyla konulan ve gücünü kamudan alan kanun, kaide ve hakların bütünüdür.²⁵³ İnsanların bir arada yaşama mecburiyetinin doğal bir sonucu olarak belirli bir toplumda fertlerin ve grupların sosyal münasebetleri üzerinde yaptırım gücü olan kanunî nizamdır. Hukuk, toplumsal bir kavram olduğuna ve toplumu düzenlediğine göre onun bulunmadığı yerde düzensizlik, başıbozukluk var demektir. Bugün hukuk; aile içinden toplumsal hayata, insanların çalıştığı ortamlardan devlet dairelerine, uluslararası alanlara kadar hayatın hemen her kesitinde lazımdır ve vazgeçilmezdir. Aydınların ve siyasîlerin “hukuk devleti” vurgusu bu kavramın önemine işaret etmektedir. Anayasamızın 3. maddesi şöyledir: “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.” Bu maddede ülkemizin “demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti” olduğuna vurgu yapılmaktadır. Programda da bu vurgunun hissettirilmeye

---

²⁴⁷ *A.g.e.*, s. 24

²⁴⁸ *A.g.e.*, s. 30

²⁴⁹ *A.g.e.*, s. 41

²⁵⁰ *A.g.e.*, s. 93

²⁵¹ *A.g.e.*, s. 27

²⁵² *A.g.e.*, s. 28

²⁵³ Ali Seyyar, *a.g.e.*, s. 220

çalışıldığını anlıyoruz. Programda yer alan “Hukukun üstünlüğünü esas alan devlet, vatandaşların özgürlük ve haklarının teminatıdır. Dolayısıyla hukuk devleti olmayan ve hukukun hakim olmadığı bir toplumda demokratik rejimden bahsedilemez.”²⁵⁴ ifadesi “hukuk”un ne kadar önemli bir kavram olduğunu ortaya koyar. Yine “Bu programın içtenlikle benimsediği siyasal doğrultu ve öneriler ile Cumhuriyetimizin hukukun üstünlüğüne, insan hak ve özgürlüklerine dayalı demokratik bir yapıya kavuşturulması hedeflenmiştir.”²⁵⁵ ifadesinde “hukuk”un üstünlüğü vurgulanmıştır. Bunun yanında “Ülkemiz bugün hukuk devletinden ziyade kanun devleti görüntüsü vermektedir.”²⁵⁶ ifadesinde ise eleştirel bir bakış söz konusudur. Bu eleştirel bakış, “Kanunları hukuka, hukuku evrensel adalet ve insan hakları esaslarına dayandırmadıkça, Türkiye gerçek bir hukuk devleti olamaz ve uluslararası camiada saygın bir yer edinemez.”²⁵⁷ ifadeleriyle daha net bir şekilde ortaya konmuştur. Burada bir ülkede önemli olan, kanun çıkarmak değil, hukuka uygun kanun çıkarmak ve onu uygulamaktır. Devlet, bir kanunu dilediği şekilde çıkarma gücüne sahiptir. Ancak o zaman hukuk kuralları hiçe sayılmış olur. Bu durumda o devlette insanlar, hukuksuz kanunlarla sindirilmiş olur. Böyle bir devletin de ilerlemesi zordur. Çünkü gücünü hukuktan değil, baskıya ve çığır vs. dayalı kanunlardan alan bir yapının uzun soluklu olması zordur. Tüm bunlar da gösteriyor ki hukuk, yani adalet herkese lazımdır. Hukukun olmadığı yerde baskı, şiddet, kargaşa vardır. İktidarda bulunan bir siyasî partinin, programında “hukuk” kelimesinin çokça kullanılması da son derece önemlidir. AK PARTİ’nin programda “hukuk” kelimesinin “demokratik” kelimesiyle birlikte kullanıldığı görülmektedir. Bu da gösteriyor ki “hukuk” ve “demokrasi” birbirini besleyen, birbirinden güç olan, aynı ortamda boy gösteren olgulardır. Programda bu vurgunun yanı sıra hukukî düzenlemelerden, bu alanda yapılması gereken düzenlemelerin hızla yapılması gerektiğinden de söz edilmiştir. Bu da oldukça önemlidir.

---

²⁵⁴ AK PARTİ Programı, s. 20

²⁵⁵ A.g.e., s. 115

²⁵⁶ A.g.e., s. 21

²⁵⁷ A.g.e., s. 21

76. “oluşturul-” : 34 defa kullanılmıştır. Bu kelime ‘meydana getirmek, teşekkül ettirmek, ortaya çıkarmak’ anlamını taşıyan “oluştur-” fiilinin edilgen hâlidir. Yapılacakların, icraatların anlatımında kullanılan bir kelimedir. Kelimenin programda ön sıralarda yer alması söz konusu partinin icraatçı bir parti olduğu noktasında bize ipucu teşkil etmektedir. Örneğin “Vatandaşların şikâyetlerini kamu adına izleyecek kurum ve kuruluşlar oluşturulacaktır.”²⁵⁸ ifadesinde “oluşturul-” fiilinin kullanıldığını görüyoruz. Görüldüğü üzere burada yapılacak olan yeni bir şeyden söz edilmiştir. Bunun aktarımında da “oluşturulacaktır” kelimesi kullanılmıştır. Fakat bu fiilin edilgen hâlinin değil, etken şeklinin kullanılması imaj açısından daha yararlı olabilirdi. Çünkü edilgen fiillerin kullanımında, bir kaçamaklık hâli vardır. Özne, eylemi gerçekleştiren değil, eyleme konu olan durumundadır. Söz konusu partinin, bu fiilin edilgen değil, etken biçimini tercih etmesi gerekirdi. Böylelikle işin merkezine kendisini oturtmuş olurdu. Bu, halka daha güçlü bir mesaj verme açısından da son derece önemlidir.
77. “sahip” : 34 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, malik’ anlamını taşır. Programda bu kelime sahip olunan şeyleri anlatmak için kullanılmıştır. “Türkiye, genç ve dinamik bir nüfusa sahiptir. Türkiye, çok zengin bir tarihî ve kültürel mirasa sahiptir.”²⁵⁹ gibi cümlelerde bu kelime kullanılarak ülkemizin sahip olduğu değerlere vurgu yapılmıştır.
78. “program” : 34 defa kullanılmıştır. Çeşitli anlamlara sahip olan bu kelime, programda ‘siyasî partinin, toplumsal örgütün veya hükümetin açıkladığı ana ilkelerin tümü’ anlamında kullanılmıştır. AK PARTİ, “Bu programın Türkiye’nin sorunlarını çözeceğine ve önünü açacağına inancımız tamdır.”²⁶⁰ cümlesinde yer alan “program” kelimesiyle kendi hazırladıkları program kitabını kastetmektedir. Öte yandan “program” kelimesi, ‘belirli

---

²⁵⁸ A.g.e., s. 16

²⁵⁹ A.g.e., s. 6

²⁶⁰ A.g.e., s. 9

düzene ve şartlara göre yapılması hedeflenen işlemlerin tamamı' anlamında da kullanılmıştır. “Eğitim programları²⁶¹, madencilik programı²⁶², sosyal yardım ve sosyal hizmet programları²⁶³, yolsuzluklarla mücadele için kapsamlı bir program²⁶⁴” örneklerinde olduğu gibi. Kelimenin kullanımı, planlı ve düzenli hareket etmeye işaret eder ki bu, gerek bireyin gerek bir kuruluşun gerekse devlet işlerinin yürümesi için son derece gerekli ve önemlidir.

79. “çevre”: 34 kez kullanılmıştır. Kelime, programda çoğunlukla ‘insan eliyle büyük değişikliğe uğramamış, doğal yapısını koruyan çevre, tabiat’ anlamında kullanılmıştır. Örneğin “çevreyi tahrip etmeyen bir ulaştırma ve haberleşme alt yapısını oluşturmak temel amacımızdır”²⁶⁵ ifadesinde “çevre” kelimesiyle kastedilen doğadır. Yine kelimenin, “doğal kaynakların ve çevrenin korunması²⁶⁶, çevreyi ve insan sağlığını korumak bulunmaktadır²⁶⁷” vb. ifadelerde aynı anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda AK PARTİ’nin çevreye duyarlılık gösterdiğini söylemek mümkündür.

80. “değil”: 33 defa kullanılmıştır. Edat görevli bir sözcüktür. Çoğunlukla, olumsuz yapıdaki cümlelerde kullanılan bir kelimedir. Örneğin programdaki “Zorlaştıran değil, kolaylaştıran; iten değil kucaklayan, bölen değil birleştiren; haklı zayıfları, haksız güçlülere karşı koruyan bir yönetim anlayışına sahibiz.”²⁶⁸ ifadesinde “değil” kelimesiyle olumsuz durumların anlatıldığı anlaşılmaktadır. Benzer örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bunun yanında “Türkiye’nin sorunları çözümsüz değildir.”²⁶⁹ cümlesinde olduğu gibi kelimenin cümleye olumlu anlam kattığı ifadeler de yer almaktadır. Şunu hatırlatmakta yarar olduğunu düşünüyoruz: “Değil” kelimesi, cümle-

---

²⁶¹ A.g.e., s. 15

²⁶² A.g.e., s. 52

²⁶³ A.g.e., s. 60

²⁶⁴ A.g.e., s. 67

²⁶⁵ A.g.e., s. 53

²⁶⁶ A.g.e., s. 72

²⁶⁷ A.g.e., s. 50

²⁶⁸ A.g.e., s. 8

²⁶⁹ A.g.e., s. 6

de bir başka olumsuzluk unsuruyla birlikte kullanılırsa cümlede olumlu bir anlam oluşur. Yukarıdaki örnekte “çözüksüz değildir” ifadesinde “değil” kelimesi başlı başına bir olumsuzluk unsurudur. Öte taraftan “çözüm-süz” kelimesindeki “-süz” eki de bir olumsuzluk unsurudur. İki olumsuzluk unsuru bir araya gelince “çözüksüz değildir” yüklemine “çözümlüdür, çözümü vardır” anlamı meydana gelmiştir.

81. “yer”: 33 defa kullanılmıştır. Kelime, programda çeşitli anlamlara gelecek biçimde kullanılmıştır. “Yer” kelimesi, içerik analizine yeterince katkı sağlamamaktadır.

82. “konu”: 33 kez kullanılmıştır. Bu, ‘konuşma veya yazıda ele alınan fikir, durum ya da mevzu’ anlamında kullanılan bir kelimedir. Programda “hidrojen enerjisi konusunda²⁷⁰, sendikalar ve siyasal haklar konusundaki²⁷¹, güvenlik konularını²⁷², çocuk emeğinin sömürülmesi konusunda²⁷³” vb. ifadelerde görüldüğü üzere çeşitli mevzular dile getirilirken bu kelime kullanılmıştır.

83. “veril-:” 33 defa kullanılmıştır. Farklı anlamlar içeren “ver-” fiilinin edilgen hâlidir. Bu kelime, AK PARTİ’nin programında daha çok, birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanılmıştır. Programda yer alan “ağırlık verilecektir²⁷⁴, son verilecektir²⁷⁵, yer verilecektir²⁷⁶, izin verilmeyecektir²⁷⁷” bunlardan bazılarıdır.

84. “kendi”: 32 defa kullanılmıştır. Bu kelime, dönüşlülük zamiridir ve kişilerin öz varlığını ifade etmeye yarar. Programda hem kişilerin öz varlığı

---

²⁷⁰ A.g.e., s. 51

²⁷¹ A.g.e., s. 65

²⁷² A.g.e., s. 65

²⁷³ A.g.e., s. 87

²⁷⁴ A.g.e., s. 14

²⁷⁵ A.g.e., s. 62

²⁷⁶ A.g.e., s. 22

²⁷⁷ A.g.e., s. 71

ifade etmede hem de ülkemizin öz varlığı ifade edilirken “kendi” zamiri kullanılmıştır. Bunun yanında kurum ve kuruluşların öz varlığı dile getirilirken de bu kelimedenden yararlanılmıştır. “Herkesin, yarınlarına güvenle bakmasını, kendisini bu toplumun saygıdeğer ve horlanmayan bir ferdi olarak hissetmesini sağlamak azim ve kararlılığımız.”²⁷⁸ cümlesinde “kendi” zamiri kişilerin öz varlığını anlatmak amacıyla kullanılmıştır. “...Türkiye, kendi içinde, bölgesinde ve tüm dünyada yeniliğin, kalkınmanın, barışın, huzur ve refahın öncüsü olmaya aday bir potansiyele sahiptir.”²⁷⁹ cümlesinde “ülkemiz”in öz varlığı ifade edilirken “kendi” dönüşlülük zamirine başvurulmuştur.

85. “ilişki”: 31 defa kullanılan bir kelimedir. ‘İki kavram ya da varlık arasındaki ilgi, bağ’ anlamına gelir. Örneğin “yasama, yürütme ve yargı erkleri arasındaki ilişkiler”²⁸⁰ ifadesinde “yasama, yürütme, yargı” kurumları arasındaki bağı belirtmek için “ilişkiler” kelimesi kullanılmıştır. “Avrupa Birliği, Dünya Bankası, IMF ve diğer uluslararası kuruluşlar ile olan ilişkimizin”²⁸¹ örneğinde bu kelime “Avrupa Birliği, Dünya Bankası, IMF gibi” uluslararası kuruluşlarla ilgili bağı anlatmak için kullanılmıştır. Örneğin “Medya-siyaset ve ticaret ilişkilerinin toplumun doğru haber alma özgürlüğünü kısıtlaması önlenecektir.”²⁸² cümlesinde ise “medya-siyaset ve ticaret ilişkileri” anlatılırken önemli bir tespit de yapılmıştır. Kelime program boyunca buna benzer ifadeler içinde yer almıştır.

86. “birlik”: 31 defa kullanılmıştır. Bu kelime, programda “milletimizin birlik ve bütünlüğünü pekiştiren”²⁸³ ifadesinde olduğu gibi ‘bir arada olma durumu’ anlamında ya da “Okul Aile Birlikleri”²⁸⁴ örneğinde olduğu gibi ‘belli bir topluluğun yararlarını korumak için kurulmuş dernek’ anlamında kul-

---

²⁷⁸ A.g.e., s. 8

²⁷⁹ A.g.e., s. 5

²⁸⁰ A.g.e., s. 22

²⁸¹ A.g.e., s. 34

²⁸² A.g.e., s. 100

²⁸³ A.g.e., s. 30

²⁸⁴ A.g.e., s. 77

lanılmıştır. Kelimenin çoğunlukla ‘bir arada olma durumu’ veya ‘bütünlük içinde’ anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Öte yandan bu kelimenin “Avrupa Birliği”²⁸⁵ biçiminde de kullanılması söz konusu partinin yüzünün Batı’ya dönük olduğuna da işaret etmektedir.

87. “ön”: 31 kez kullanılmıştır. Kelime “ülkemizin kalkınmasının önündeki tüm engelleri ortadan kaldırmayı²⁸⁶, kanun önünde eşitlik²⁸⁷, beyin göçünün önüne geçilmesinin²⁸⁸” gibi ifadelerde kullanılmıştır.

88. “teşvik”: 30 defa kullanılan kelime, ‘isteklendirme, özendirme’ anlamını taşır. Bu kelime, ekonomik bir terim olarak da kullanılmaktadır. Bu manada teşvik, ‘bazı ekonomik ve sosyal faaliyetlerin diğerlerine oranla daha fazla ve daha hızlı gelişmesi için, devlet tarafından yatırımcıya sunulan her türlü destek, yardım ve özendirme’dir. Bu destek ve yardımlar maddî olabileceği gibi manevî de olabilir. Sonuçta her ne surette olursa olsun teşvikte bir özendirme söz konusudur. “Teşvik” kelimesinin, programda bu manada kullanıldığı anlaşılmaktadır. Devletteki ve bölgeler arasındaki dengesizlikleri ortadan kaldırma, daha fazla insana iş imkânı sağlama, uluslararası arenada ülkenin ve ülke kuruluşlarının rekabet gücünü artırma vb. açısından teşvikin büyük bir rolü vardır. Programda kelime çoğu zaman, “teşvik edecektir²⁸⁹, teşvik edilecektir²⁹⁰” şeklinde kullanılmıştır. Bu durumda kelimenin “et-” yardımcı fiiliyle birleşik fiil oluşturduğu görülmektedir. Diğer taraftan “verimlilik ve istihdamı artıran teşviklere önem verecektir²⁹¹” örneğinde olduğu gibi ekonomik anlamda kullanılmıştır. Sonuçta AK PARTİ’nin çeşitli alanlarda gerek vatandaşları gerekse özel kuruluşları istekli hâle getirmek ve özendirmek arzusu taşıdığı, bunu yaparken de “teşvik” kelimesini kullandığı anlaşılmaktadır.

---

²⁸⁵ A.g.e., s. 99

²⁸⁶ A.g.e., s. 7

²⁸⁷ A.g.e., s. 21

²⁸⁸ A.g.e., s. 43

²⁸⁹ A.g.e., s. 44

²⁹⁰ A.g.e., s. 46

²⁹¹ A.g.e., s. 42

89. “geliştiril-”: 30 kez kullanılmıştır. Kelime ‘ilerlemesini, olgunlaşmasını, gelişmesini sağlamak’ anlamındaki “geliştir-” fiilinin edilgen hâlidir. Bu tür fiillerin etken biçimlerinin değil de edilgen hâllerinin kullanılmasının pek de iyi bir durum olmadığını daha önce belirttiğimizden tekrar bu konuya değinmeyeceğiz. Söz konusu parti, “geliştiril-” fiiliyle çeşitli konulardaki, alanlardaki tasarılarını, projelerini ortaya koymuştur. Örneğin “Parti içi demokrasi, bireyin ve azınlık görüş sahiplerinin hukuku ve demokratik yarışma hakları sağlanarak geliştirilecektir.”²⁹² cümlesinde “geliştiril-” fiilinin kullanımından anlıyoruz ki “parti içi demokrasinin gelişmesi” konusunda bir iyileştirme, olgunlaştırma çabası vardır. “Tarımdaki fazla istihdamın diğer sektörlere sağlıklı şekilde aktarılmasını sağlayacak politikalar geliştirilecektir.”²⁹³ cümlesinde özelde tarım, genelde ülke ekonomisine yönelik bir politika ortaya konmuştur. Burada “geliştirilecektir” kelimesinden konuyla ilgili bir “düzenleme, ilerleme, iyileştirme”nin olduğu anlaşılmaktadır. Yine “dış ticaretin geliştirilmesi”²⁹⁴, iç ve dış turizmin geliştirilmesi²⁹⁵, millî değerlerin korunup geliştirilmesi²⁹⁶ ifadeleri de çeşitli alanlardaki düzenlemelere ve iyileştirme çabalarına işaret etmektedir.

90. “sivil”: 29 defa kullanılmıştır. Bu, “resmî” kelimesinin karşıtı anlam içeren bir kelimedir. “Resmî” kelimesi devleti, devlete ait olanı ifade eder; “sivil” kelimesi ise halkı, halka ait olanı karşılar. Örneğin programda “sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerileri dikkate alınacak²⁹⁷, sivil inisiyatif²⁹⁸” vs. ifadelerinde “sivil” kelimesi kullanılmıştır. Bu tür kullanımlar da gösteriyor ki AK PARTİ, “sivil” kelimesiyle topluma ve topluma ait olana vurgu yapmaktadır. Demokratikleşme, ilerleme, halkı daha müreffeh bir seviyeye ulaştırma vb. konularda yalnız devlet organlarının yeterli olmadığı, sivil hareketin çabalarının da son derece önemli olduğu bir gerçektir. Kelimenin,

---

²⁹² A.g.e., s. 18

²⁹³ A.g.e., s. 49

²⁹⁴ A.g.e., s. 35

²⁹⁵ A.g.e., s. 55

²⁹⁶ A.g.e., s. 78

²⁹⁷ A.g.e., s. 14

²⁹⁸ A.g.e., s. 101

programda “sivil toplum örgütleri²⁹⁹, sivil toplum kuruluşları³⁰⁰” ifadeleri içinde yer alması da bunun bir göstergesidir.

91. “çok”: 29 kez kullanılmıştır. Nicelik, sayı, değer vb. bakımından çokluğu ifade eden bir kelimedir. Bu kelime “az”ın karşıtı bir anlam içerir. Kelimenin, programda “çok sayıda sigortasız çalışanın³⁰¹, daha çok insanın çalışma hayatına katılması³⁰², pek çok iş birliği projesi³⁰³” vb. ifadeler içinde kullanıldığı görülmektedir. Bu örneklerde “çok” sözcüğü nicelik, sayı bildirmek için kullanılmıştır. “Çok” kelimesi sıfatları ya da zarfları anlamca etkilediği durumlarda üstünlük de bildirir. Kelime, “çok zengin bir tarihî ve kültürel mirasa sahiptir³⁰⁴, çok geniş bir kitleyi³⁰⁵, çok büyük bir imkândır³⁰⁶” örneklerinde bu yönde kullanılmıştır.

92. “siyasî”: 29 kez kullanılmıştır. ‘Siyasetle, politikayla ilgili’ anlamını taşıyan bir kelimedir. İkinci olarak ‘siyasetçi, politikacı’ anlamında da kullanılır. Programdaki “siyasî oluşum³⁰⁷, siyasî irade³⁰⁸, siyasî rejim³⁰⁹, siyasî partiler³¹⁰” vb. ifadelerde kelime ‘siyasetle ilgili olan’ anlamındadır. Kelime “siyasîlerin kamu görevlileri üzerindeki gereksiz müdahaleleri”³¹¹ örneğinde ise ‘politikacı, siyasetçi’ anlamında kullanılmıştır. Siyaset, günümüzde hayatın merkezine yerleşen bir olgudur. Ülkemizin yönetimine talip yapılar olan partiler de siyasetin aslî unsurlarıdır. Dolayısıyla “siyasî” kelimesinin sıkça kullanılması doğaldır. Siyasetle ilgili bilgileri daha önce aktardığımızdan burada ayrıntılar üzerinde durmayacağız.

---

²⁹⁹ A.g.e., s. 9

³⁰⁰ A.g.e., s. 23

³⁰¹ A.g.e., s. 85

³⁰² A.g.e., s. 86

³⁰³ A.g.e., s. 107

³⁰⁴ A.g.e., s. 6

³⁰⁵ A.g.e., s. 85

³⁰⁶ A.g.e., s. 91

³⁰⁷ A.g.e., s. 5

³⁰⁸ A.g.e., s. 5

³⁰⁹ A.g.e., s. 13

³¹⁰ A.g.e., s. 17

³¹¹ A.g.e., s. 65

93. “artırıl-”: 29 defa kullanılmıştır. ‘Artmasını sağlamak, çoğaltmak’ anlamına gelen “artır-” kelimesinin edilgen hâlidir. Partide bu kelime olumlu durumların aktarımında kullanılmıştır. Örneğin “Partimizin ekonomik misyonu insanlarımızın refah ve mutluluğunun artırılmasıdır.”³¹² cümlesinde “artır-” kelimesinden türeyen “artırılma” kelimesi yer almıştır. Görüldüğü üzere AK PARTİ, “insanlarımızın refah ve mutluluğunu artırma” hedefini ortaya koyarak olumlu bir durumu aktarmıştır. Yine programda yer alan “ülkemiz ekonomisinin rekabet gücünün artırılması³¹³, ihracatın artırılmasını sağlamak³¹⁴, Türkiye’de turizm gelirlerinin artırılması³¹⁵, Başsavcılıkların yetkileri artırılacaktır³¹⁶” vb. örneklerde de kelimenin bu yönde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

94. “demokrasi”: 28 defa kullanılmıştır. Yasama, yürütme ve yargı kuvvetlerinin hem birbirlerine karşı bağımsız hem de birbirlerini dengeli bir şekilde kontrol eden siyasî bir yönetim anlayışıdır.³¹⁷ Demokrasi, eski Yunan’da ‘Demos’ ve ‘Kratos’ kelimelerinin birleştirilmesiyle ortaya çıkmış bir kelimedir. İlk kelime ‘halk’, ikinci kelime ise ‘iktidar’ anlamını taşımaktadır. Bu durumda ‘demoskratos’ yani, demokrasi ‘halkın iktidarı’ ya da ‘halkın egemenliği’ anlamına gelmektedir. Buradan hareketle de demokrasiyi halkın kendi kendini yönetmesi şeklinde tanımlamak mümkündür.³¹⁸ Halkın kendi kendisini yönetmesi ise normal şartlarda pek de mümkün gözükmemektedir. Bundan halkın seçtiği temsilciler eliyle yönetimi anlayabiliriz. Bu bağlamda halk, seçimlerde kendi özgür iradesiyle temsilciler seçer ve bu temsilciler halkı yönetir. Buna “temsilî demokrasi” adı verilmektedir. Temsilî demokraside siyasî partiler ve seçimler, demokrasinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Halk, partiler vasıtasıyla örgütlenip seçimlere katılır ve

---

³¹² A.g.e., s. 33

³¹³ A.g.e., s. 34

³¹⁴ A.g.e., s. 35

³¹⁵ A.g.e., s. 54

³¹⁶ A.g.e., s. 67

³¹⁷ Ali Seyyar, a.g.e., s. 115

³¹⁸ http://www.canaktan.org/canaktan_personal/canaktan-arastirmalari/liberal-demokrasi/aktan-anayasal-demokrasi.pdf

temsilciler seçer. Bu temsilciler, kendilerine verilen süre içinde yine halktan aldıkları yetki dâhilinde sınırlı bir süre yönetim gücünü kullanır.³¹⁹ Şu an ülkemizdeki demokrasi de temsili demokrasidir. Toplumun seçimler yoluyla belirlediği milletvekilleri, yine toplumu yönetmektedir. İşte AK PARTİ'nin odağında halk olan bir yönetim biçimi olan “demokrasi”ye vurgu yapması, darbelerden çekmiş bir ülke açısından son derece önemlidir. “Demokrasi” kelimesinin kullanım oranı düşük görülebilir. Ancak bu kelimeyi ön sıralarda yer alan “demokratik” kelimesiyle birlikte düşünmek daha sağlıklı olacaktır. Bu durumda “demokrasi” kelimesinin ve bu kelimeye yapılan vurgunun değeri daha net anlaşılacaktır.

95. “teknoloji”: 28 kez kullanılmıştır. Teknoloji, ‘insanın maddî çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç ve gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü’³²⁰ anlamına gelmektedir. Genel anlamda teknoloji insanlığın çevreyi değiştirmek ya da yeniden düzenlemek amacıyla çeşitli bilgileri, meslekî-teknik beceri ve deneyimleri kullanarak pratiğe dökmesidir.³²¹ Bu pratiğe dökme işi, insanın kendi menfaatine yöneliktir. Aslında insan, kendi hayatını kolaylaştırmak için teknolojiyi araç olarak kullanır. Böylece akılcı bir disiplin olan bilim yardımıyla doğaya bir nevi üstünlük kurmak ister. Bilimin temelinde akıl ve bilgi vardır. İnsan, aklını kullanarak ve bilimin olanaklarından yararlanarak teknolojiyi, teknolojik ürünleri ortaya koymuştur. Teknolojinin ortaya çıkmasında insanın ihtiyaçları da etkili olmuştur. Bu yönüyle teknoloji, sistemler, işlemler, yönetim ve kontrol mekanizmalarıyla gerek insandan gerekse eşyadan kaynaklanan sorunlara uygun çözüm üretebilen bir yapıyı bünyesinde barındırır. Demek ki teknolojide, insanların sorunlarına çözüm üretmek, insanların güzel ve rahat bir hayat sürmesini sağlamak amacı güdülmüştür. Bugün evlerimizdeki teknolojik aletlere baktığımızda bunların her birinin sorunlara çözüm ürettiğini, hayatı kolaylaştırdığını görürüz. Örneğin ülkemizde hastaneler,

³¹⁹ Birol Ertan, “Demokrasi ve Yerel Yönetimler”, *Review of Social, Economic & Business Studies*, Vol. 2, s. 205-206

³²⁰ Ömer Özdemir-Mustafa Acar, *a.g.e.*, s. 219

³²¹ Ali Seyyar, *a.g.e.*, s. 599

nüfus müdürlükleri vb. kuruluşların insanımızın işlemlerini bilgisayarlar aracılığıyla çok kısa bir sürede yapıyor olması teknolojiyle ilgilidir. Ülke açısından düşünüldüğünde teknolojinin hayatî bir önemi vardır. Günümüz şartlarında bir ülkenin dünya ölçeğinde söz sahibi olması için teknoloji üretiyor olması gerekir. Japonya, yüzölçümü bakımından küçük bir ülke olmasına rağmen teknolojiyle dünyada söz sahibi durumundadır. Teknoloji üreten devlet, ticarete de ileri düzeye ulaşır. Yine çeşitli alanlarda teknoloji üreten bir devlet ticaret alanında da rekabet gücünü elinde bulundurur. Teknoloji, ülkenin kendisini düşmanlardan koruması açısından da büyük önem taşır. Bir ülke kendi savunma sistemini üretmek durumundadır. Aksi takdirde o ülkenin kendisini iç ve dış tehditlerden uzak tutması mümkün değildir. Ülkenin sanayileşmesi, güçlü bir ekonomiye sahip olması, ulusal ve uluslararası bir güç olması bakımından teknoloji büyük öneme sahiptir. Bu bağlamda AK PARTİ'nin “teknoloji” kelimesini sıkça kullanması da ayrı bir değer taşımaktadır. Programda geçen “mahkemeler teknolojinin son imkânlarıyla donatılacak”³²² ifadesinde “teknoloji” kelimesi geçmektedir. Bu ifadeden adalet alanında kullanılacak teknolojinin, mahkemelerin iş yükünü azaltacağına, vatandaşların işlemlerinin daha kısa sürede gerçekleştirilmesine katkı sağlayacağına dair anlamlar çıkarılabilir. Bunun yanında “devletin tüm kurumlarının bilişim teknolojilerinden azamî derecede yararlanması”³²³ ifadesinde de teknolojiye vurgu yapıldığı anlaşılmaktadır.

96. “etkin”: 28 defa kullanılmıştır. Kelime ‘aktif, faal, etkili, etkinlik gösteren’ anlamlarında kullanılmıştır. Programda yer alan “Parlamentonun yasa çıkarmada ve denetimde etkin, bağımsız ve verimli olması için”³²⁴ ifadesinde bu kelime “etkili” anlamında kullanılmıştır. Yine “etkin ve güven veren bir ekonomi yönetimiyle”³²⁵, etkin bir borç yönetimine geçecektir”³²⁶,

---

³²² AK PARTİ Programı, s. 34

³²³ A.g.e., s. 62

³²⁴ A.g.e., s. 22

³²⁵ A.g.e., s. 36

³²⁶ A.g.e., s. 40

kaynakların etkin ve verimli kullanılması³²⁷” ifadelerinde de “etkin” kelimesinin kullanıldığı görülmektedir. Buradan söz konusu partinin çözüm önerilerinde, sorunları dile getirmede “etkin” kelimesini kullanarak etkili yollar aradığı söylenebilir.

97. “yol”: 28 kez kullanılmıştır. Kelimenin, programda daha çok, ‘yöntem’ anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır. “hak arama yolları³²⁸, katkıda bulunma yollarının³²⁹, terörü sona erdirmenin yolu³³⁰” vb. ifadelerde kelime, ‘yöntem’ anlamında kullanılmıştır. Bunun yanında kelimenin, “yol açan³³¹, yol gösteren³³²” ifadelerinde olduğu gibi birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanıldığı örnekler de vardır. Bir de “... bölünmüş yol yapımına hız verilecektir”³³³ ifadesinde olduğu gibi kelimenin gerçek anlamıyla kullanıldığı ifadeler bulunmaktadır.

98. “büyük”: 28 kez kullanılmıştır. Söz konusu parti, çeşitli alanlardaki görüşlerini daha etkili ve daha baskılı bir şekilde ortaya koymak için “büyük” kelimesini tercih etmiş olabilir. Kelime, programda “büyük bir değişim arzusu yaşıyor³³⁴, büyük Atatürk’ün belirttiği gibi³³⁵, yargı organlarının da önemi büyüktür³³⁶” gibi ifadeler içinde yer almaktadır.

99. “korun-”: 28 defa kullanılmıştır. Bu, ‘bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden, zor bir durumdan uzak tutmak, esirgemek, muhafaza etmek’ anlamını taşıyan “koru-“ fiilinin edilgen hâli olan bir kelimedir. Programda çeşitli kurum ve kuruluşların, kavramların, kişilerin haklarının vb. korunmasına yönelik açıklamalar yer almaktadır. Örneğin “Cumhuriyetin

---

³²⁷ A.g.e., s. 42

³²⁸ A.g.e., s. 56

³²⁹ A.g.e., s. 26

³³⁰ A.g.e., s. 30

³³¹ A.g.e., s. 87

³³² A.g.e., s. 116

³³³ A.g.e., s. 102

³³⁴ A.g.e., s. 5

³³⁵ A.g.e., s. 8

³³⁶ A.g.e., s. 21

temel nitelikleri korunarak³³⁷, yargıç güvenceleri korunacaktır³³⁸, suçtan zarar görenlerin korunması³³⁹, ormanların korunmasında³⁴⁰ ifadeleri bu açıklamalara işaret etmektedir.

100. “desteklen-”: 27 defa kullanılmıştır. Kelime ‘bir kimseye, kurum ya da kuruluşa yardım sağlamak; arka çıkmak’ anlamlarına gelen “destekle-” fiilinin edilgen hâlidir. Bu kelimeyle AK PARTİ, desteklenmesi gereken özel ve tüzel kişileri, kurum ve kuruluşları, anlayışı vs. belirtmiştir. Kelimenin “-ecek” gelecek zaman ekiyle birlikte kullanılması icaraata yönelik anlamlar barındırır. Bir yönüyle AK PARTİ, yapacağı kimi icraatları “desteklen-” kelimesine başvurarak dile getirmiştir.

1. 2. Etken ve Edilgen Fiillerin İncelenmesi

İktidar ve muhalefet partilerinin programlarında genellikle etken ya da edilgen fiillerin kullanıldığı görülmektedir. Etken fiillerin kullanımı son derece doğaldır. Ancak edilgen fiillerin yoğunluğu şaşırtıcı seviyededir. Edilgen çatılı fiillerin yoğun kullanımı, bizi programdaki fiillerin çatısını incelemeye yöneltti. Fiilleri çatı yönünden incelemekteki amacımız, AK PARTİ ve CHP’nin programlarında açıkladıkları görüşlere bir yönüyle ne kadar sahip çıktıklarını araştırmaktır. Bu bağlamda etken ve edilgen fiiller hakkında kısaca bilgi vermekte yarar olduğu kanaatini taşımaktayız.

Etken fiillerde, eylemi gerçekleştiren, işi yapan bir özne vardır. Yani etken fiillerin yüklem olduğu cümlelerde özne, işi yapan konumdadır. Edilgen fiillerde ise özne eylemi yapan değil, eyleme konu olan bir konumdadır. Etken fiillerde özne açık olarak görülür ve güçlüdür, fakat edilgen fiillerde özne güçlü değildir, âdeta gizlenir. Edilgen fiillerde eylemin kim tarafından gerçekleştirildiği ya da gerçekleştirileceği belli değildir ya da örtülü olarak verilir.

---

³³⁷ A.g.e., s. 22

³³⁸ A.g.e., s. 23

³³⁹ A.g.e., s. 24

³⁴⁰ A.g.e., s. 50

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda siyasî partiler, halka güçlü mesajlar vermek durumundadır. Partilerin mesaj verdiği yerlerden biri de hazırlanmış oldukları programlardır. Bu programlarda düşüncelerini, planlarını, projelerini, hedeflerini net bir şekilde ortaya koymaları gerekmektedir. Etken fiilleri sıkça kullanmak, âdeta “Biz söylediklerimizin arkasındayız.” demektir. Ne var ki edilgen fiillerin yer aldığı kullanımlarda böyle güçlü bir mesaj yoktur. Edilgen fiillerin bol miktarda kullanıldığı anlatımlar, partilerin, toplumun güvenini kazanması konusunda pek fayda sağlamaz. Elbette kimi zaman edilgen çatılı fiiller de kullanılabilir, ama bunun da ölçülü olması gerekir.

Bütün bu dile getirdiklerimizi AK PARTİ ve CHP’nin parti programından aldığımız cümlelerle daha somut hâle getirelim. AK PARTİ’nin programında şöyle bir cümle geçmektedir:

“Halkla özdeşleşen Partimiz, her şeyden önce, toplumda yok olan güven duygusunu mutlaka yeniden tesis edecektir.”³⁴¹

Bu cümlenin yüklemi “tesis edecektir” fiilidir. Bu, etken çatılı bir fiildir. Fiile “Kim tesis edecek?” sorusunu sorduğumuzda “Halkla özdeşleşen Partimiz” cevabını alırız. Demek ki toplumda yok olan güven duygusunu yeniden tesis edecek olan “Partimiz” öznesidir. Yani burada etken fiilin kullanımı işi yapan öznenin bulunduğuna işaret eder. Bu da partinin, bir nevi elini taşın altına sokması anlamına gelir. Ancak yine AK PARTİ’nin parti programında geçen:

“Parlamentonun yasa çıkarmada ve denetimde etkin, bağımsız ve verimli olması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.”³⁴²

cümlesinde işin rengi değişmiştir. Burada “yapılacaktır” fiili edilgen çatılıdır. Bu cümlede özne, işi yapan konumunda değildir, eyleme konu olan durumundadır. “Ne yapılacaktır?” sorusunu sorduğumuzda “gerekli düzenlemeler” cevabını alırız ki bu, sözde öznedir. “Düzenlemeleri kim yapacaktır?” sorusunu sorduğumuzda cevap alamayız. Program AK PARTİ’ye ait olduğuna göre bunu söz konusu parti yapacaktır, sonucunu elbette çıkarabiliriz. Ancak bu, dolaylı bir çıkarım olur. Bu tür edilgen kullanımlarda bir öz güven eksikliğinden de söz

---

³⁴¹ AK PARTİ Programı, s. 8

³⁴² A.g.e., s. 22

etmek mümkündür. Zira ülkemizin siyasî tarihine baktığımızda “Parlamento”nun yasa çıkarmada tek başına hâkim güç olmadığını görürüz. Geçmişten bugüne Mecliste yasalar çıkarılırken başka güçlerin de onayının alınması zorunluluğu oluşmuştur. Kanaatimizce bu negatif anlayış, günümüz siyasî partilerine de bir yönüyle yansımıştır. Eğer tam bir öz güven olsaydı “yapılacaktır” değil de “yapacağız” fiili tercih edilirdi. Sonuç itibarıyla edilgen fiillerin kullanımı, siyasî partilere pek de avantaj sağlamamaktadır. Siyasî partilerin, etken fiillerin yoğun olduğu bir anlatımla seslerini kamuoyuna gür bir şekilde duyurmalarının daha iyi olacağı kanaatini taşımaktayız. Yalnız bu gür sesin icraatta da etkisini göstermesi gerektiği unutulmamalıdır.

Benzer durum CHP’nin programında da görülmektedir. Örneğin,
“CHP başından beri Türkiye’nin AB üyeliğini desteklemektedir.”³⁴³

cümlesinin yüklemi olan “desteklemektedir” etken bir fiildir. “Kim desteklemektedir?” sorusunun cevabı “CHP” öznesidir. Burada “destekleme işi”ni CHP yapmaktadır. Yani cümlede “CHP” öznesi baskındır. Fakat yine CHP’nin programından aldığımız aşağıdaki cümlede durum değişmektedir:

“Sanayide yüksek katma değerli üretim yapısına geçiş sağlanacaktır.”³⁴⁴

Bu cümlenin yüklemi olan “sağlanacaktır” edilgen çatılı bir fiildir. “Kim sağlayacaktır?” sorusunun cevabı, bu cümlede boşlukta kalmaktadır. Programdan, eylemi genel anlamda CHP’nin gerçekleştireceği anlaşılabilir bile bu yeterli değildir. Geçmişten günümüze siyaset alanında yaşanan güven erozyonu edilgen fiillerin değil, etken fiillerin kullanımıyla ve bunları gerçekleştirmeyle önlenemez.

Şimdi bu açıklamalardan sonra iktidar partisi olan AK PARTİ’nin parti program kitapçığında kullanılan etken ve edilgen fiilleri, bu fiillerin kaç defa kullanıldığını (sıklık oranı) bir tablo hâlinde gösterelim:

---

³⁴³ *CHP Programı*, s. 124

³⁴⁴ *A.g.e.*, s. 157

Tablo 3: AK PARTİ'nin Programındaki Etken – Edilgen Fiiller

No	Etken Fiiller	Sıklık	Edilgen Fiiller	Sıklık
1	açacaktır	1	açıklanabilecek	1
2	açık olacaktır	1	açılacaktır	1
3	açıklayacağız	1	adım atılmamıştır	1
4	alacağız	1	ağırlık verilecektir	2
5	algılamaktadır	1	aktarılabilecektir	1
6	algılar	1	algılanmaktadır	1
7	amaçlamakta	1	alınacaktır	2
8	amaçlamaktadır	1	alınır	1
9	artacaktır	2	aranacaktır	1
10	artıracak	1	araştırılacaktır	2
11	artıracaktır	5	artırılacaktır	7
12	artmaktadır	2	aşılacaktır	1
13	arttıracak	1	atılmalıdır	1
14	arttıracaktır	1	ayıklanacaktır	2
15	arz etmektedir	2	azaltılacak	1
16	aykırı bulur	1	azaltılacaktır	2
17	azaltacaktır	1	bağlanacaktır	1
18	bakmaktadır	1	bahsedilemez	1
19	başlamıştır	1	basitleştirilecektir	1
20	başlatacaktır	4	başlanacaktır	1
21	başlatıyoruz	1	başlatılacaktır	2
22	bekliyor	1	belirlenecek	1
23	belirler	1	belirlenecektir	4
24	belirleyecek	1	belirtilecektir	1

25	belirleyecektir	2	benimsenmelidir	1
26	benimsemiştir	1	bırakılacaktır	1
27	benimser	2	bırakılmış	1
28	besler	1	bulunacak	1
29	bulmaktadır	1	çekilecektir	1
30	bulunduracaktır	1	çıkarılacaktır	3
31	bulunmaktadır	1	değerlendirilecek	1
32	cezasız kalmayacaktır	1	değiştirilecektir	1
33	çalışacaktır	7	denetlenecektir	1
34	çekilmeli	1	destek verilecektir	1
35	çizecektir	1	desteklenecek	4
36	davranmalıdır	1	desteklenecektir	22
37	değerlendirecek	1	destekler verilecektir	1
38	değiştirecek	2	devam edilecektir	1
39	denetleyecek	1	devam ettirilecektir	1
40	derinleştirmektedir	1	devredilecektir	2
41	destek verecektir	1	dikkate alınacak	1
42	destekleyecek	2	dikkate alınacaktır	1
43	destekleyecektir	6	donatılacak	1
44	devam edecektir	1	dönüştürülecektir	1
45	devam etmelidir	1	düşünülemez	1
46	devam ettirecek	1	düzenlemeler yapılacak	1
47	devredecektir	1	düzenlemeler yapılacaktır	2
48	dikkate alacaktır	1	düzenlenecek	2
49	diliyoruz	1	düzenlenecektir	10
50	doğurmaktadır	1	eğitilmemiş	1
51	düşünmektedir	1	ele alınacak	1

52	düşünüyoruz	1	ele alınacaktır	5
53	düzenlemeleri yapacaktır	1	engellenecektir	4
54	düzenlemeler yapacaktır	1	esas alınacaktır	2
55	düzenleyecektir	1	fırsat tanınmayacaktır	1
56	egemen olmalıdır	1	fırsatı yaratılacak	1
57	ekonomik olacaktır	1	geçilecektir	3
58	ele alacak	2	geçirilecektir	1
59	ele alacaktır	2	geliştirilecek	5
60	engelleyecektir	1	geliştirilecektir	12
61	esas alacaktır	3	genişletilecektir	1
62	esas alır	2	gerçekleştirilecek	6
63	esaslara bağlayacaktır	1	gerçekleştirilecektir	10
64	etkilemektedir	2	getirilecek	1
65	etkiliyor	1	getirilecektir	12
66	etkinleştirecek	1	giderilecek	1
67	etkinleştirecektir	1	giderilecektir	2
68	faaliyet göstermekte	1	giderilemez	1
69	faaydalanacaklardır	1	gidilecek	1
70	gececektir	1	gidilecektir	4
71	geçer	2	görev üstlenecektir	1
72	geliştirecek	1	görülecektir	1
73	geliştirecektir	3	görölmüştür	1
74	genişletecektir	2	gösterilememiştir	2
75	gerçekleşecektir	1	gösterilemez	1
76	gerçekleştirebilir	1	gösterilmeyecektir	1
77	gerçekleştirecektir	10	göz önünde tutulmaktadır	1
78	gerçekleştirmiştir	1	gözden geçirilecek	3

79	gerekir	2	gözden geçirilecektir	3
80	gerekmektedir	2	güçlendirilecek	2
81	gerektirmez	1	güvenilmemiş	1
82	getirecektir	2	hakim kılınacaktır	1
83	gidecektir	1	hâline getirilmiştir	1
84	girişecektir	1	havale edilecektir	1
85	görmektedir	4	hayata geçirilecek	1
86	görüntüsü vermektedir	1	hayata geçirilecektir	4
87	görür	7	hazırlanacaktır	3
88	görüyoruz	1	hedeflenmiştir	1
89	gözeteyecektir	2	hız verilecektir	1
90	güçlendirir	1	ilgilenilecek	1
91	gelmektedir	2	imkan tanınacaktır	1
92	harekete geçirecek	2	incelenecektir	1
93	harekete geçirmeliyiz	1	indirilecektir	2
94	hayata geçireceğiz	1	inhisar ettirilecektir	1
95	hayata geçirecektir	2	inşa edilecek	1
96	hayata geçirmelidir	1	inşa edilmiştir	1
97	hazırlayacaktır	2	irtibatlandırılacak	1
98	hedeflemektedir	5	istenmiş	1
99	hızlandıracak	1	istifade edilecek	1
100	huzur getiremez	1	iş birliği yapılacaktır	2
101	ifade eder	1	işletilecek	1
102	ihtiyaç duymaktadır	1	itilmektedir	4
103	iktidara gelir	1	iyileştirilecektir	2
104	ilan edecek	1	izin verilmeyecektir	2

105	ilişkiler içinde olmuştur	1	izlenecektir	2
106	inanır	10	kabul edilemez	3
107	inanıyoruz	2	kabul edilmektedir	2
108	inanmaktadır	11	kaçınılacaktır	1
109	inisiyatif alacak	1	kaldırılacak	4
110	işaret eder	1	kaldırılacaktır	3
111	iş birliği yapacaktır	2	karşılanmaktadır	1
112	işletecek	1	kavuşturulacaktır	6
113	iyi olacak	1	kazandırılacak	1
114	izlemeye alacaktır	1	kolaylaştırılacaktır	1
115	izleyecektir	4	konulacaktır	2
116	kabul eder	4	koordine edilecek	1
117	kabul ediyoruz	1	korunacak	1
118	kapsayacak	1	korunacaktır	3
119	karşılacak	1	kurtarılacaktır	1
120	katkıda bulunacaktır	1	kurulacak	1
121	kavuşturacaktır	1	kurulacaktır	7
122	kaydetmiş	1	müsaade edilmeyecektir	1
123	kazandıracaktır	1	odaklanmakta	1
124	kıskacına girmiştir	1	oluşturulacak	2
125	kolaylaştıracak	1	oluşturulacaktır	14
126	koruyacak	1	oluşturulur	1
127	koruyacaktır	1	onaylanacaktır	1
128	koymuştur	1	ortadan kaldırılacak	1
129	kucaklamaktadır	1	ortadan kaldırılacaktır	1
130	kucaklar	1	ödeneyecektir	1
131	kullanacaktır	2	öne çıkarılacaktır	1

132	kullanmalıdır	1	önem verilecek	2
133	kuracaktır	2	önem verilecektir	9
134	mutlaklaştırmaz	1	önlem alınacaktır	1
135	neden olmaktadır	1	önlemler alınacaktır	4
136	neden olmuştur	1	önlenecektir	5
137	olacaktır	14	önüne geçilecek	2
138	olamaz	1	önüne geçilecektir	1
139	olmalıdır	1	önüne geçilmektedir	1
140	olmayacaktır	2	özelleştirilecek	1
141	oluşturacaklardır	1	özelleştirilecektir	1
142	oluşturacaktır	5	özendirilecek	1
143	oluşturmuştur	1	özendirilecektir	10
144	oluşturur	1	sağlanacak	10
145	ortaya çıkarmıştır	1	sağlanacaktır	37
146	ortaya koymuştur	1	sağlanır	1
147	ödüllendirmelidir	1	sarf edilecektir	1
148	ölmekte	1	son verilecektir	1
149	öncelik verecektir	1	sona erdirilecektir	1
150	önem taşımaktadır	1	söz hakkı verilmemiş	1
151	önem taşır	1	sunulacak	1
152	önem verecektir	1	sunulacaktır	4
153	önem vermektedir	1	sürdürülecek	1
154	önlemleri alacaktır	2	tâbi tutulacak	1
155	önleyecektir	2	tâbi tutulacaktır	3
156	özen gösterecektir	1	takip edilebilecek	1
157	özendirecektir	7	tamamlanacaktır	1
158	özendirir	1	tartışmaya açılacaktır	1

159	politika izleyecektir	1	tedbirler alınacak	1
160	problemler oluşturmaktadır	1	tedbirler alınacaktır	6
161	reddeder	1	temin edilecektir	3
162	reddediyoruz	1	terk edilecektir	1
163	rol oynamaktadır	1	tesis edilecektir	3
164	rol üstlenecektir	1	tespit edilecek	2
165	sağlamaktadır	1	teşvik edilecek	3
166	sağlamalıdır	1	teşvik edilecektir	12
167	sağlar	1	toplanacak	1
168	sağlayacağız	1	toplanacaktır	1
169	sağlayacak	4	uygulamaya konacaktır	1
170	sağlayacaktır	20	uygulamaya konulacaktır	1
171	sakat kalmaktadır	1	uygulanacak	1
172	sarf edecek	1	uygulanacaktır	6
173	sarf edecektir	3	üretilcektir	2
174	savunur	1	üstüne gidilecek	1
175	sayar	1	verilecektir	3
176	saymaktadır	1	yapılacaktır	20
177	sevk etmektedir	1	yapılandırılacak	1
178	sınırlandıracamız	1	yapılandırılacaktır	3
179	sona erdirecek	1	yapılmaktadır	1
180	sunmaktadır	1	yararlanılacaktır	3
181	sürdürececek	1	yaşatılmayacaktır	1
182	sürdürecektir	3	yaygınlaştırılacak	2
183	şeffaf olacaktır	1	yaygınlaştırılacaktır	8
184	şekillendirecektir	1	yer verilecektir	1
185	tâbi tutacaktır	1	yerine getirilecektir	2

186	tahsis edeceğiz	1	yerleştirilmelidir	1
187	takdim ediyoruz	1	yoğunlaştırılacaktır	1
188	tanımlar	1	yönetilsin	1
189	tedbiri alacaktır	2		
190	tedbirler alacaktır	1		
191	tedbirleri alacaktır	2		
192	teminatı olacaktır	1		
193	tesis edecektir	1		
194	teşkil eder	1		
195	teşvik edecektir	5		
196	teşvik verecektir	1		
197	uygulamaya koyacaktır	2		
198	uygulayacaktır	3		
199	uygun olacaktır	1		
200	getirecektir	1		
201	üretmektedir	1		
202	üstlenecektir	1		
203	üstlenirler	1		
204	verecektir	2		
205	vermelidir	1		
206	yansıtır	1		
207	yapacağız	1		
208	yapacaklardır	1		
209	yapacaktır	7		
210	yapılandıracaktır	1		
211	yardımcısı olsun	1		
212	yarı olsun	1		

213	yaşamaktadır	1		
214	yaşarlar	1		
215	yaşıyor	1		
216	yatar	1		
217	yatırım yaparlar	1		
218	yaygınlaştıracaktır	2		
219	yenilerler	1		
220	yer alacaktır	1		
221	yer edinemez	1		
222	yetersizleşmekte	1		
223	yetiyecektir	1		
224	yetiştirmektedir	1		
225	yok olmaktadır	1		
226	yönelir	1		
227	yönlendirecektir	1		
228	yükler	1		
229	yükselecek	1		
230	yükselmekte	1		
231	yükseltecektir	1		
232	yükseltir	1		
233	yürütecektir	1		
	TOPLAM	396	TOPLAM	489

AK PARTİ'nin parti programında 233 etken, 188 edilgen fiilin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu rakamlar bize, AK PARTİ'nin etken bir dil kullandığı izlenimini vermektedir. Fakat bu fiillerin programda hangi sıklıkta geçtiğine baktığımızda durum değişmektedir. Parti programında 233 etken fiilin sıklık oranı 396'dur. 188

edilgen fiilin sıklık oranı ise 489'dur. Parti programındaki kimi edilgen fiillerin sorunların tespitinde ya da çeşitli konulardaki görüşlerin açıklanmasında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu da doğal karşılanması gereken bir durumdur. Ne var ki iki defa iktidara gelmiş AK PARTİ'den etken fiillerin baskın olduğu bir anlatım kullanması beklenirdi.

1. 3. Öznelerin Durumu

Partilerin programlarında elbette çok farklı öznelere rastlanmaktadır. Ne var ki biz öznelere siyaset dili açısından yaklaşmaktayız. Bu durumda “partimiz” kelimesinin ve parti isminin özne olduğu durumlar üzerinde yoğunlaşacağız. Ayrıca parti liderini karşılayan “ben” ve tüm partiyi karşılayan “biz” özneleri de ilgi alanımıza girmektedir. Şimdi AK PARTİ'nin parti programında yer alan bu özneleri tablo hâlinde gösterelim.

Tablo 4: AK PARTİ'nin Programındaki Özneler

Özneler	Sıklık
AK PARTİ	6
Partimiz	92
Ben	-
Biz	-

Tablodan AK PARTİ'nin parti programında “ben” ve “biz” öznelerinin hiç kullanılmadığını anlıyoruz. Buna karşın “AK PARTİ” öznesi 6, “partimiz” öznesi ise 92 defa kullanılmıştır. Özne olarak daha çok, parti ismi olan “AK PARTİ” kısaltmasının ve “partimiz” kelimesinin kullanılması, AK PARTİ'nin demokrasinin gereklerinden olan çoğulcu bir dili tercih ettiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca 92 kez kullanılan “partimiz” öznesindeki I. çokluk şahıs iyelik eki, kapsayıcılığı ortaya koymaktadır. Buradaki “bizim partimiz” sözü, en alttan en üste kadar partiye bağlı olan ya da partiyi destekleyen herkesi kapsayıcı bir anlam katmanı içermektedir.

AK PARTİ'nin parti programında “ben” ve “biz” öznelerinin hiç kullanılmaması üzerinde de durmakta fayda olduğu kanaatindeyiz. Öncelikle şunu belirtmeliyiz ki daha çok resmî bir dilin tercih edildiği parti programlarında “ben” öznesinin kullanılmaması son derece doğaldır. “Ben” kelimesi, siyaset dilinde parti liderine işaret eder. AK PARTİ, “ben” öznesini kullanmayarak lider eksenli değil, kurumsal kimlikli, çoğulculuğu esas alan bir parti olduğunu ortaya koymuştur. “Biz” öznesi rahatlıkla kullanılabilir, ancak bu özne de kullanılmamıştır. Bu öznenin anlamı, “partimiz” öznesiyle sağlanmıştır. Çünkü “partimiz” öznesinde çoğulculuk, demokrasi ve siyaset açısından daha güçlü bir vurgu vardır.

II. BÖLÜM

2. MUHALEFET PARTİSİNİN DİLİ

Ana muhalefet partisi olan CHP'nin parti programını da içerik analizi, fiillerin çatısı ve özneler bakımından ele alacağız.

2.1. Parti Programı İçerik Analizi

Cumhuriyet Halk Partisi'nin programında “3468” kelimenin³⁴⁵ çeşitli biçimlerde “47541” defa kullanıldığı görülmektedir.³⁴⁶ Burada AK PARTİ'nin programının içerik analizinde olduğu gibi en sık kullanılan 100 kelime üzerinde duracağız. Önce kelimeleri bir tablo hâlinde gösterelim:

Tablo 5: CHP'nin İçerik Analizinde En Sık Geçen 100 Kelime

Kelime Sıklığı			
Sıra	Kelime	Sıklık	Sıklık Dağılımı
1	ve	2755	ve(2755)
2	ol-	917	olarak(300) olan(180) olmak(63) olduğu(55) olacaktır(47) olacak(35) olması(31) olmayan(19) olma(18) olmasına(10) olmaları(10) olmasını(9) olmaktan(8) olduğumuz(7) olmalıdır(7) olmadan(6) olanlara(5) oldukları(5) olmuştur(5) oldukça(4) olacaktırlar(4) olduğunu(3) olmaz(3) olsun(3) olduğunca(3) olamaz(3) olursa(3) olmayacak(3) olmayacaktır(2) olanların(2) olduğuna(2) olduğunun(2) olabilmelerinin(2) olabilmemiz(2) olmaktadır(2) olmaksızın(2) olmasıdır(2) olmaya(2) olmamız(2) olmamalıdır(2) olmalarını(2) olmayıp(2) olup(1) oldu(1) olsa(1) olmuş(1) olanıdır(1) olabilmeleri(1) olabilmelerine(1) olabilmesi(1) olabilmekte(1) olabileceği(1) olabilecektir(1) olabilir(1) olacıkları(1) olmayacaklardır(1) olabildiğince(1) olanı(1) olana(1) olanlar(1) olmakta(1) olmakla(1) olmaktadır(1) olmayanların(1) olmazı(1) olmazsa(1) olmayı(1) olmayanları(1) olmamıştır(1) olmalarıdır(1) olmadığı(1) olmadıkça(1) olmadıkları(1) olmalarına(1) olmalarının(1) olmanın(1) olmaması(1) olmamak(1) olmasından(1) olurken(1) olur(1)

³⁴⁵ Buradaki sayıya “AR-GE, KOBİ” vb. kısaltmalar da dâhil edilmiştir.

³⁴⁶ CHP'nin sıklık analizi genel tablosu, IV. Bölümde verilmiştir.

3	bir	698	bir(671) biri(12) birbirinden(4) birbirine(2) biridir(2) birini(1) birisi(1) birinin(1) birbirlerinin(1) birbirini(1) birbirlerini(1) birden(1)
4	bu	472	bu(430) bunun(16) bunların(7) bunu(5) buna(5) bunlar(4) bundan(3) bunları(1) bunlardan(1)
5	sağlan-	441	sağlanacaktır(244) sağlanacak(112) sağlanması(26) sağlanarak(17) sağlanmasına(6) sağlanmasını(4) sağlanmasında(3) sağlanmadan(3) sağlanan(3) sağlanamaz(3) sağlanabilmesi(3) sağlandığı(2) sağlanıncaya(2) sağlanmasındadır(2) sağlanmış(2) sağlanmıştı(1) sağlanabileceği(1) sağlanacağı(1) sağlandığında(1) sağlanamamıştır(1) sağlanamadığı(1) sağlanmakta(1) sağlanmasının(1) sağlanmalıdır(1)
6	ile	381	ile(381)
7	için	333	için(332) içindir(1)
8	ülke	332	ülke(57) ülkemizin(50) ülkemizde(34) ülkeleri(27) ülkelerin(24) ülkenin(20) ülkede(14) ülkemiz(13) ülkelerde(9) ülkelerdeki(9) ülkeleriyle(9) ülkeler(7) ülkelerle(6) ülkelere(6) ülkemize(6) ülkeye(5) ülkelerinde(5) ülkemizden(4) ülkemizi(4) ülkedir(3) ülkelerinin(3) ülkelerden(3) ülkesi(2) ülkedeki(2) ülkeden(2) ülkelerine(2) ülkelerindeki(1) ülkeyi(1) ülkesiyle(1) ülkesine(1) ülkelerinden(1) ülkesidir(1)
9	hak	295	hakları(56) hak(50) hakkı(46) haklarına(17) haklarının(16) haklara(14) haklarını(14) hakkının(13) hakkına(12) hakkıdır(10) hakkını(10) haklar(7) haklarından(5) hakkında(5) hakkından(4) hakkın(4) hakların(4) haklarındandır(2) haklarında(1) haklarıdır(1) hakkınızın(1) haktır(1) haktan(1) hakkıyla(1)
10	yeni	279	yeni(150) yeniden(128) yenilerinin(1)
11	alın-	276	alınacaktır(129) alınacak(59) alınarak(37) alınması(17) alınan(6) alınmasını(3) alınabilecek(2) alındıkları(2) alınmasının(2) alınmaları(2) alınmadan(2) alınma(2) alınıp(1) alınırken(1) alınmaz(1) alınabilmesi(1) alındığında(1) alınmaktadır(1) alınmayacaktır(1) alınmayacak(1) alınmasına(1) alınmalıdır(1) alınmasıdır(1) alınmasında(1) alınmasından(1)
12	eğitim	239	eğitim(161) eğitimi(28) eğitimin(15) eğitime(11) eğitimde(7) eğitiminin(5) eğitimine(4) eğitimlerini(3) eğitimleri(2) eğitimidir(2) eğitimini(1)
13	devlet	231	devlet(114) devletin(48) devleti(24) devletin(9) devletçe(8) devlete(7) devletlerin(4) devletini(3) devletten(2) devletleri(2) devletle(2) devletidir(2) devletimizi(1) devlette(1) devletleriyle(1) devletlerindeki(1) devletlerine(1) devletler(1)
14	iç	220	içinde(131) iç(50) içi(20) içine(8) içindeki(6) içinden(2) içlerine(1) içe(1) içlerinde(1)
15	hizmet	218	hizmet(64) hizmetleri(37) hizmeti(22) hizmetlerinin(19) hizmetler(15) hizmetlerin(12) hizmetine(8) hizmetin(6) hizmetlerinde(5) hizmetinin(5) hizmetlerine(4) hizmette(3) hizmetlerini(3) hizmetlerinden(3) hizmetlerde(2) hizmete(2) hizmetini(2) hizmetlerden(2) hizmetlerle(1) hizmetinden(1) hizmetlere(1) hizmetinde(1)

16	sektör	216	sektör(26) sektörü(25) sektörün(24) sektörünün(24) sektörde(16) sektöründe(16) sektörleri(10) sektörlerde(10) sektörlerinde(9) sektörüne(8) sektöre(7) sektörler(5) sektörlerin(5) sektöründeki(4) sektörlerle(3) sektörünü(3) sektörlerdeki(3) sektörlerinin(2) sektörlerimizin(2) sektörlerden(2) sektörlerine(2) sektörlerle(2) sektörle(2) sektöründen(1) sektörlerindeki(1) sektörden(1) sektörlerinden(1) sektörlerini(1) sektörümüzü(1)
17	kamu	215	kamu(202) kamunun(9) kamuya(2) kamudan(1) kamuda(1)
18	sosyal	209	sosyal(209)
19	alan	206	alandaki(37) alanlarında(24) alanında(21) alanları(17) alanlarda(15) alan(10) alanı(10) alanlar(10) alandaki(10) alanındaki(6) alanlarının(6) alanlarındaki(5) alanlardaki(5) alanın(4) alanlarına(4) alanların(4) alanını(3) alanlara(3) alanına(3) alanıdır(2) alanından(2) alanlarımızın(1) alanının(1) alana(1) alanlarını(1) alanlarımız(1)
20	de / da	205	de(109) da(96)
21	hedef	197	hedef(108) hedefimiz(19) hedefi(12) hedefleri(9) hedefimizdir(8) hedefler(7) hedefidir(5) hedeflere(4) hedefine(3) hedefini(2) hedeflerin(2) hedeflerimizdendir(2) hedeflerine(2) hedeflerini(2) hedefinin(1) hedefliyoruz(1) hedefindedir(1) hedefin(1) hedefindeki(1) hedefinden(1) hedeflerinin(1) hedeflerle(1) hedeflerinde(1) hedeflerdir(1) hedefleridir(1) hedeflerinden(1)
22	temel	194	temel(155) temelinde(25) temellere(4) temeli(2) temelde(2) temelleri(1) temellerini(1) temelini(1) temelidir(1) temelinin(1) temeller(1)
23	Türkiye	192	Türkiye'nin(78) Türkiye(75) Türkiye'de(18) Türkiye'yi(10) Türkiye'ye(9) Türkiye'dir(1) Türkiye'deki(1)
24	uygula-	188	uygulamaya(36) uygulamaları(26) uygulaması(24) uygulamasına(19) uygulama(17) uygulamalar(12) uygulamalarına(7) uygulamalarının(6) uygulamada(3) uygulamalara(3) uygulamadaki(2) uygulamalarda(2) uygulamasında(2) uygulamalarıyla(2) uygulamasının(2) uygulamayı(2) uygulamadan(2) uygulamalarında(2) uygulayacaktır(2) uygulamasıyla(1) uygulamacı(1) uygulamanın(1) uygulamalarla(1) uygulamaların(1) uygulamasını(1) uygulayacağımız(1) uygulayacağız(1) uygulayan(1) uygulayarak(1) uygulayacak(1) uygulatılmasının(1) uygulayabilecek(1) uygulayabileceklerdir(1) uyguladıkları(1) uygulamaktır(1) uygulamak(1)
25	yönetim	185	yönetim(49) yönetimi(29) yönetimlerin(26) yönetiminde(15) yönetimler(15) yönetimlere(10) yönetime(8) yönetiminin(7) yönetimin(4) yönetimde(4) yönetimleri(4) yönetimine(3) yönetimidir(2) yönetimlerce(2) yönetimlerinde(1) yönetimlerine(1) yönetimiyle(1) yönetimini(1) yönetimle(1) yönetimlerde(1) yönetimlerden(1)

26	politika	184	politika(34) politikası(31) politikaları(30) politikalar(18) politikalarının(13) politikalarla(7) politikasının(7) politikaların(6) politikanın(4) politikasına(4) politikalarında(4) politikalara(4) politikasını(3) politikasıyla(3) politikalarda(3) politikalarına(3) politikamızın(2) politikada(2) politikaya(1) politikalarımızın(1) politikasından(1) politikalarını(1) politikasında(1) politikalarımız(1)
27	tüm	182	tüm(175) tümü(3) tümüyle(2) tümünü(2)
28	CHP	180	CHP(143) CHP'nin(37)
29	üretim	179	üretim(108) üretimi(22) üretime(9) üretimde(8) üretimden(7) üretiminde(6) üretimin(6) üretimle(2) üretimleri(2) üretiminin(2) üretimlerinin(2) üretimine(2) üretimlerine(1) üretimindeki(1) üretimini(1)
30	veril-	175	verilecektir(57) verilecek(54) verilmesi(14) verilen(8) verilerek(7) verilmeyecek(5) verilmeyecektir(4) verilmiş(4) veri(3) verilmemesi(3) verilmesini(3) verilirken(2) veriler(2) verir(1) verilerin(1) verilir(1) verilerinin(1) verildiği(1) verildikten(1) verilebilirlik(1) verilemez(1) verilmesinde(1)
31	dış	168	dış(100) dışı(24) dışında(20) dışındaki(10) dışı(9) dışına(3) dışından(1)
32	ulusal	166	ulusal(166)
33	bölge	162	bölge(35) bölgede(20) bölgeleri(17) bölgelerinde(13) bölgesi(13) bölgeler(9) bölgelerde(9) bölgeye(5) bölgesinde(5) bölgelerine(5) bölgelerinin(4) bölgenin(4) bölgelerin(3) bölgelerindeki(3) bölgelerle(2) bölgelerimiz(2) bölgelerarası(2) bölgelerdeki(2) bölgesini(1) bölgedeki(1) bölgesine(1) bölgesinden(1) bölgemizdeki(1) bölgemize(1) bölgelerden(1) bölgelere(1) bölgelerimizde(1)
34	her	161	her(161)
35	toplum	158	toplum(68) toplumun(30) topluma(9) toplumda(9) toplumu(6) toplumumuzun(6) toplumuna(5) toplumla(5) toplumunun(4) toplumdaki(3) toplumdur(3) toplumumuzu(1) toplumumuzla(1) toplumunu(1) toplumlarını(1) toplumlara(1) toplumdaki(1) toplumların(1) toplumlarında(1) toplumlarının(1) toplumumuza(1)
36	kaynak	156	kaynak(39) kaynakları(23) kaynakların(15) kaynaklarının(12) kaynaklar(10) kaynağı(9) kaynaklarımızın(8) kaynaklara(6) kaynağın(5) kaynaklarından(5) kaynağa(4) kaynaklarını(3) kaynaklarına(3) kaynaklarımıza(2) kaynaklardan(2) kaynağımızdır(2) kaynağımızı(1) kaynağını(1) kaynağının(1) kaynaklarında(1) kaynaklarıdır(1) kaynaklarımızı(1) kaynaklarıyla(1) kaynağıdır(1)
37	etkin	153	etkin(153)
38	anlayış	147	anlayışla(45) anlayışı(32) anlayışının(15) anlayış(12) anlayışıyla(8) anlayışına(8) anlayışını(5) anlayışındır(4) anlayışa(3) anlayışın(2) anlayışında(2) anlayışımız(2) anlayışımızın(2) anlayıştır(2) anlayışlar(1) anlayışları(1) anlayışından(1) anlayışımızla(1) anlayışlarının(1)

39	sağlık	146	sağlık(120) sağlığı(15) sağlığına(3) sağlığını(2) sağlığıyla(2) sağlığının(1) sağlıkta(1) sağlıklarını(1) sağlıktır(1)
40	sağla-	145	sağlayacak(43) sağlamak(29) sağlayan(13) sağlayacaktır(12) sağlama(7) sağlamayı(5) sağlayarak(5) sağladığı(3) sağlarken(2) sağlayabilecek(2) sağlamaktır(2) sağlamakla(2) sağlamaya(2) sağlamayan(2) sağlaması(2) sağlamanın(2) sağlayamamasını(1) sağlayamama(1) sağlayacakları(1) sağlayabilen(1) sağlayabilme(1) sağlayacağı(1) sağlamakta(1) sağlamalıdır(1) sağlamada(1) sağlamalarına(1) sağlamasını(1) sağlamasıdır(1)
41	al-	143	alan(41) almaları(13) alma(12) alarak(10) alması(9) almaktadır(8) alır(7) alacaktır(6) alacak(4) almasını(3) aldığı(3) alabilmeleri(3) almak(3) alacakları(2) alacağımız(2) almayı(1) alıyoruz(1) almış(1) alıp(1) alırken(1) almayan(1) almasıdır(1) aldıkları(1) aldı(1) alabileceklerdir(1) almamış(1) alabilmesi(1) alabilecek(1) almaya(1) almaktır(1) almakla(1) alacağı(1)
42	destek	142	destek(64) desteği(36) destekler(15) destekleyen(8) destekleyecek(3) destekleri(3) desteklerin(2) destekleyerek(2) desteğe(2) desteğiyle(1) desteğinden(1) desteğinde(1) destekten(1) desteklerle(1) desteklerken(1) destekleyecektir(1)
43	özel	141	özel(140) özeldir(1)
44	güvenlik	140	güvenlik(87) güvenliği(15) güvenliğinin(11) güvenliğini(8) güvenliğinin(4) güvenliğine(3) güvenlikten(3) güvenliğimizi(2) güvenliğe(2) güvenlidir(2) güvenliğimiz(1) güvenlikleri(1) güvenliklerini(1)
45	çağdaş	140	çağdaş(139) çağdaşlama(1)
46	insan	137	insan(97) insanı(6) insana(5) insanların(4) insanın(4) insanlığa(3) insanlığın(3) insanlarımız(2) insanlarımızın(2) insanlarımızın(2) insanlarımızın(1) insanının(1) insanına(1) insanımıza(1) insanların(1) insandır(1) insanlarla(1) insanlarımızı(1) insanımız(1)
47	yapı	136	yapıya(31) yapı(29) yapısı(23) yapıda(12) yapısına(11) yapının(5) yapısının(5) yapıyı(4) yapılı(3) yapısını(3) yapısında(2) yapıdan(2) yapıp(1) yapısıyla(1) yapısından(1)
48	yapıl-	133	yapılacak(46) yapılacaktır(35) yapılması(14) yapılarak(9) yapılan(9) yapılırken(5) yapılmasını(4) yapılabilmesi(2) yapılmayacaktır(2) yapılmaması(2) yapılacağı(1) yapılabilecektir(1) yapılmasının(1) yapılmasına(1) yapılmaları(1)
49	amaç	132	amacıyla(44) amaçla(30) amacı(11) amaç(10) amaca(6) amaçlar(5) amacımız(4) amaçları(4) amacına(3) amaçlarını(3) amaçlarla(2) amaçlarına(2) amaçtır(1) amacın(1) amacıdır(1) amacını(1) amaçlarının(1) amaçlarımız(1) amaçlara(1) amaçlarıdır(1)
50	sanayi	128	sanayi(90) sanayinin(14) sanayide(10) sanayimizin(3) sanayiye(2) sanayine(2) sanayimiz(2) sanayisiz(1) sanayisi(1) sanayiler(1) sanayimizi(1) sanayinde(1)

51	çerçeve	128	çerçevesinde(68) çerçevede(40) çerçeve(11) çerçeveyi(2) çerçevesi(2) çerçevenin(2) çerçeveye(1) çerçevesindeki(1) çerçevesini(1)
52	desteklen-	128	desteklenecektir(63) desteklenecek(49) desteklenmesi(8) desteklenerek(7) desteklenip(1)
53	sistem	127	sistemi(52) sisteminin(17) sistemleri(11) sistemine(9) sistemin(6) sistem(5) sisteminde(5) sistemlerin(4) sistemini(3) sisteme(3) sistemimizin(2) sistemlerinin(2) sistemlerindeki(1) sistemlerinde(1) sistemindeki(1) sistemde(1) sistemden(1) sistemimize(1) sistemle(1) sistemler(1)
54	en	126	en(126)
55	ekonomik	125	ekonomik(125)
56	ekonomi	124	ekonomide(21) ekonominin(18) ekonomi(14) ekonomisinin(11) ekonomisine(9) ekonomisi(7) ekonomimizin(7) ekonomiye(6) ekonomideki(4) ekonomisini(4) ekonomimize(3) ekonomilerinin(3) ekonomisinde(3) ekonomiyi(3) ekonomisindeki(2) ekonomimiz(2) ekonomileri(2) ekonomimizdeki(1) ekonomiler(1) ekonomilerin(1) ekonomilerinden(1) ekonomimizde(1)
57	geliştiril-	124	geliştirilecek(37) geliştirilmesi(32) geliştirilecektir(18) geliştirilmesini(9) geliştirilerek(8) geliştirilip(1) geliştirilmesine(6) geliştirilmesinde(4) geliştirilmeleri(3) geliştirilmesinin(2) geliştirilmesidir(2) geliştirilmesinden(1) geliştirilmemiş(1)
58	düzye	123	düzyede(39) düzyeyine(19) düzyeyinde(17) düzyeye(17) düzyeyinin(8) düzyeyi(8) düzyeylere(3) düzyeydeki(2) düzyeyleri(1) düzyeylerine(1) düzyeylerinin(1) düzyeylerinde(1) düzyeyinden(1) düzyeyimiz(1) düzyeyimizin(1) düzyeyindeki(1) düzyeyini(1) düzyeylerde(1)
59	ara	122	arasında(42) arası(26) arasındaki(21) ara(12) arada(7) aralarında(5) araya(4) arasından(3) arasındadır(1) aramızdaki(1)
60	koşul	121	koşulları(18) koşullarına(11) koşullar(11) koşulu(11) koşuludur(8) koşullarda(8) koşullarını(7) koşullarının(7) koşulda(6) koşullarında(5) koşulların(5) koşul(4) koşullara(4) koşuluyla(4) koşullarla(3) koşullarıyla(1) koşullardaki(1) koşullarındandır(1) koşullardan(1) koşullarından(1) koşuldur(1) koşuluna(1) koşulumuz(1) koşullarına(1)
61	güç	117	gücü(35) gücünü(22) güç(13) gücünün(10) gücüne(10) güçlerini(5) güçleri(5) gücümüzü(4) gücümüz(3) gücümüze(2) güce(2) güçlerinin(2) gücümüzün(1) gücüdür(1) gücünde(1) güçle(1)
62	ilke	117	ilkeleri(23) ilke(17) ilkesi(16) ilkelerini(10) ilkeler(9) ilkelerine(8) ilkesini(7) ilkesine(6) ilkelerinden(3) ilkelere(3) ilkesinden(3) ilkesinin(3) ilkeleriyle(2) ilkelerinin(2) ilkelerinde(1) ilkeyi(1) ilkesidir(1) ilkesidir(1) ilkenin(1)
63	gerekli	116	gerekli(116)

64	çalışma	116	çalışma(55) çalışmaları(22) çalışmalar(10) çalışması(6) çalışmalarının(5) çalışmalarına(5) çalışmalarında(3) çalışmanın(2) çalışmalarda(2) çalışmalara(1) çalışmaya(1) çalışmalarımızı(1) çalışmalarlarıyla(1) çalışmaların(1) çalışmalarını(1)
65	teknoloji	114	teknoloji(56) teknolojileri(15) teknolojilerin(9) teknoloji(5) teknolojilerinin(4) teknolojiyi(4) teknolojiler(4) teknolojiyle(3) teknolojinin(2) teknolojilerine(2) teknolojilerde(2) teknolojiye(1) teknoloji(1) teknolojisinin(1) teknolojisini(1) teknolojilerle(1) teknoloji(1) teknolojilerindeki(1) teknolojilerinden(1)
66	kurum	114	kurumu(30) kurum(19) kurumlar(12) kurumlarının(11) kurumları(8) kurumunun(7) kurumların(6) kurumlarında(4) kurumuna(3) kurumlarına(3) kurumlara(3) kurumlarını(2) kurumunda(1) kurumunca(1) kurumun(1) kurumlardan(1) kurumlardaki(1) kurumlarda(1)
67	edil-	114	edilecektir(33) edilecek(21) edilen(11) edilmesi(10) edilerek(8) edilmesine(4) edilebilir(3) edilmesini(2) edilmeyecek(2) edilmeyecektir(2) edilmesinin(2) edilemeyecek(2) edilemez(1) edilirken(1) edildiği(1) edilebilmesi(1) edilecekleri(1) edilebilecektir(1) edileceği(1) edilmektedir(1) edilmekte(1) edilmesinden(1) edilmeden(1) edilmelerine(1) edilmemeli(1) edilme(1)
68	oluşturul-	113	oluşturulacak(52) oluşturulacaktır(31) oluşturulması(13) oluşturulmasını(5) oluşturularak(4) oluşturulup(2) oluşturulmuş(2) oluşturulur(1) oluşturulan(1) oluşturulmasına(1) oluşturulmadan(1)
69	et-	111	eden(27) edecek(10) etmek(9) etmez(6) eder(5) ettiği(5) edecektir(5) edici(4) ettikleri(3) etme(3) etmektedir(3) etmektedir(2) ederek(2) etmeye(2) etmesi(2) edeceklerdir(2) etmesine(2) etmeden(2) edebilecek(2) edebilmesine(2) edenlerin(1) ediyoruz(1) etmeyecek(1) etmeyen(1) etmesini(1) etmemesi(1) etmedikçe(1) etmediği(1) etmeleri(1) etmelerini(1) ederken(1) edebilen(1) edebilmesi(1)
70	tarım	111	tarım(84) tarımda(18) tarıma(4) tarımına(1) tarımın(1) tarımdaki(1) tarımımıza(1) tarımımızın(1)
71	yatırım	110	yatırım(51) yatırımları(16) yatırımlar(10) yatırımların(7) yatırımlara(6) yatırımlarının(5) yatırıma(4) yatırımlarını(3) yatırıma(3) yatırımlarına(2) yatırımlarından(2) yatırımlarında(1)
72	iş	110	iş(69) işleri(9) işler(7) işe(7) işlerinin(6) işlerinde(3) işten(3) işin(1) işini(1) işi(1) işlerdeki(1) işlerin(1) işlerine(1)
73	çevre	109	çevre(65) çevreye(14) çevrenin(12) çevreyi(8) çevresinde(3) çevrede(2) çevremizin(1) çevremizde(1) çevresi(1) çevrelerle(1) çevrelerin(1)
74	geliş-	107	gelişme(28) gelişmesi(10) gelişmeler(9) gelişmenin(8) gelişmeye(7) gelişmeleri(6) gelişmelere(6) gelişmekte(6) gelişmesinin(5) gelişmelerin(5) gelişmesine(3) gelişmeden(2) gelişmeyi(2) gelişmemiş(2) gelişmelerden(2) gelişmeyen(1) gelişmelerle(1) gelişmedir(1) gelişmelerini(1) gelişmemiz(1) gelişmesinde(1)

75	rekabet	104	rekabet(83) rekabete(11) rekabeti(4) rekabetin(3) rekabette(2) rekabetten(1)
76	yerel	103	yerel(102) yerelde(1)
77	konu	102	konusunda(27) konularında (16) konuda(15) konusu(13) konularda(11) konu(6) konudaki(3) konusundaki(2) konuyla(1) konusunun(1) konunun(1) konularındaki(1) konularına(1) konularının(1) konuları(1) konulardaki(1) konular(1)
78	yaşam	102	yaşam(37) yaşama(24) yaşamı(9) yaşamın(6) yaşamında(5) yaşamlarını(4) yaşamına(3) yaşamının(3) yaşamları(3) yaşamını(2) yaşamındaki(1) yaşamıdır(1) yaşamda(1) yaşamdır(1) yaşamlarına(1) yaşamımızı(1)
79	yönelik	101	yönelik(101)
80	bilgi	101	bilgi(79) bilgiye(7) bilgiyi(5) bilginin(3) bilgisi(2) bilgilerin(2) bilir(1) bilgisine(1) bilgiler(1)
81	süreç	100	sürecine(17) sürecinde(13) sürecinin(12) süreci(11) sürece(6) süreçleri(5) sürecini(5) süreçte(5) süreçlerinde(3) süreçlerde(3) sürecin(3) süreçlerine(3) süreçlerindeki(2) süreçlere(2) süreç(2) sürecindeki(2) süreçlerini(1) süreçlerinin(1) süreciyle(1) sürecimize(1) sürecimizin(1) süreçlerinden(1)
82	kuruluş	99	kuruluşların(14) kuruluşlarının(14) kuruluş(11) kuruluşlarla(11) kuruluşlar(11) kuruluşları(10) kuruluşu(6) kuruluşlarında(3) kuruluşlarından(3) kuruluşlarda(3) kuruluşun(2) kuruluşlarımıza(2) kuruluşlarıyla(2) kuruluşlara(2) kuruluşundan(1) kuruluşlarına(1) kuruluşu(1) kuruluşlarındaki(1) kuruluşlarını(1)
83	kurul-	99	kurulacak(38) kurulacaktır(22) kurulması(15) kurularak(11) kurulan(2) kurulmasına(2) kurulmuş(2) kurulmuştur(2) kuruldu(1) kurulu(1) kurulmayacak(1) kurulmasından(1) kurulmasını(1)
84	yer	98	yerine(40) yer(36) yerlerde(5) yeri(5) yerleri(4) yerüstü(2) yerini(2) yerinde(1) yerlerinin(1) yerlerine(1) yerinden(1)
85	daha	98	daha(98)
86	enerji	97	enerji(73) enerjinin(9) enerjisi(9) enerjisinin(1) enerjiye(1) enerjisini(1) enerjisinde(1) enerjilerin(1) enerjilerini(1)
87	yüksek	96	yüksek(96)
88	sahip	96	sahip(69) sahibi(20) sahiptir(5) sahiptirler(1) sahipleri(1)
89	vergi	96	vergi(70) vergisi(8) vergiler(4) vergisel(3) vergiden(2) vergisine(1) vergisindeki(1) vergisinden(1) verginin(1) vergilerle(1) vergilerinin(1) vergilerin(1) vergileri(1) vergilerinden(1)
90	alt	94	altında(35) alt(31) altına(24) altındaki(3) altındadır(1)
91	gibi	93	gibi(93)
92	istihdam	93	istihdam(65) istihdamı(11) istihdama(6) istihdamın(4) istihdamda(2) istihdamının(2) istihdamını(1) istihdamından(1) istihdamına(1)

93	yap-	93	yapan(18) yapma(18) yapacaktır(6) yapacak(4) yapmaları(4) yapanlar(3) yapmak(3) yapması(3) yapanların(2) yapabilecek(2) yapamayacakları(2) yaparak(2) yapabilmelerini(2) yapmadan(2) yapmaksızın(2) yapamaz(1) yapabileceklerdir(1) yapmıştır(1) yaparken(1) yaptığı(1) yapacağı(1) yapabilmelerine(1) yapabilme(1) yapabileceğini(1) yapabilmenin(1) yapabilmesi(1) yapacağımız(1) yapabileceği(1) yapacakları(1) yapacağına(1) yapmaya(1) yapmasının(1) yapmalarına(1) yapmasına(1) yapmaktır(1)
94	merkez	92	merkezleri(33) merkezi(30) merkezlerinde(8) merkez(5) merkezli(5) merkezine(3) merkezlerini(2) merkezlerinin(1) merkezlerine(1) merkezler(1) merkezlerimizin(1) merkezden(1) merkezde(1)
95	şekil	92	şekilde(89) şekliyle(2) şeklinde(1)
96	düzenle-	91	düzenlemeler(37) düzenleme(20) düzenlemeleri(5) düzenlemelere(4) düzenlemelerin(4) düzenlemeye(3) düzenlemelerle(3) düzenlemelerinde(3) düzenlemelerde(2) düzenleyecektir(2) düzenleyecek(2) düzenlemeyle(1) düzenlemedeki(1) düzenlemelerdir(1) düzenlemeleriyle(1) düzenleyen(1) düzenlemek(1)
97	teşvik	91	teşvik(77) teşviki(3) teşvikleri(2) teşviklerle(2) teşvikler(2) teşvikidir(1) teşvikinde(1) teşviklere(1) teşviklerde(1) teşviği(1)
98	halk	90	halk(41) halkın(21) halkımızın(6) halkla(4) halka(4) halkının(3) halkı(3) halktan(2) halkkonut(2) halklar(1) halkta(1) halkımızı(1) halkımız(1)
99	uluslararası	89	uluslararası(89)
100	sorun	88	sorunları(14) sorunlarının(13) sorunu(10) sorunların(9) sorun(9) sorunlar(6) sorunlarını(4) sorununu(4) sorununun(3) sorununa(2) sorunudur(2) sorunlarından(2) sorunlarında(2) sorunlara(2) sorunlarına(2) sorunlarla(1) sorunun(1) sorunumuz(1) sorunlarımızın(1)

Şimdi tablodaki kelimeleri sırasıyla inceleyelim:

1. “ve”: 2755 defa kullanılmıştır. CHP'nin parti programında en sık geçen kelimedir. “Ve” bağlacı gibi kelimeler, bir metnin içeriği hakkında fikir veren kelimeler grubunda yer almaz. Bu bağlaç, cümleleri ya da birbiriyle anlamca ilgili kelimeleri birbirine bağlamıştır. Bunu “hedef ve önceliklerimiz³⁴⁷, ilkeli ve onurlu³⁴⁸, Atatürk Devrimleri ve Altı Ok İlkeleri³⁴⁹, bölünmesine ve par-

³⁴⁷ CHP Programı, s. 11

³⁴⁸ A.g.e., s. 11

³⁴⁹ A.g.e., s. 12

çalanmasına³⁵⁰, bağımsızlığının ve egemenliğinin³⁵¹” ifadelerinden de anlayabiliriz.

2. “ol-”: 917 defa kullanılmıştır. Çeşitli anlamlar içeren bu kelime günümüzde daha çok, yardımcı fiil olarak kullanılmaktadır. Bu yardımcı fiil, öz anlamını yitirerek birlikte kullanıldığı kelimelere anlam değeri katar. “Ol-” yardımcı fiilinin CHP programında farklı şekillerde kullanıldığını görmekteyiz. “sahip olacaktır³⁵², takipçisi olacaktır³⁵³” vb. örneklerde yüklem olarak kullanılmıştır. Bu fiilin, “engel olan³⁵⁴, hedef olan³⁵⁵; engel olmaktan³⁵⁶, bağlı olmaktan³⁵⁷; doğru olarak³⁵⁸, eksiksiz olarak³⁵⁹” vb. örneklerde de fiilimsi görevini üstlendiğini görmekteyiz. Burada 47 kez kullanılan “olacaktır” kelimesi üzerinde durmamızda fayda var. Kelimenin aldığı “-acak” gelecek zaman eki, CHP’nin gelecekte yapacaklarını ortaya koyması bakımından önemlidir. Programda yer alan “Ekonomik ve siyasî yönden öngörülebilir bir ortamın oluşturulması, hukuk ve adalet sisteminin etkin çalışması, bürokrasinin en aza indirilmesi, kamu kurumlarında teknik ve idarî kapasitenin artırılması, firmaların faaliyetlerini güvenli bir ortamda yürütmeleri, kamu ve özel kesim arasında etkili bir işbirliği ve uyumun tesis edilmesi öncelikli amaçlarımız olacaktır.”³⁶⁰ cümlesinin yüklemine “olacaktır” yardımcı fiili bulunmaktadır. Görüldüğü üzere CHP, bu cümlede hedeflerini, yani yapacaklarını ortaya koymuştur. Bunu yaparken de “ol-” yardımcı fiilinden yararlanmaktadır. Cümlede CHP’nin birden çok hedefinin olduğu anlaşılmaktadır. Programda 5 defa geçen “olmuştur” sözcüğünde yer alan “-muş” öğrenilen geçmiş zaman eki ise geçmişe yönelik durum ve sorunları tespit etmede kullanılmıştır. Prog-

---

³⁵⁰ A.g.e., s. 13

³⁵¹ A.g.e., s. 14

³⁵² A.g.e., s. 36

³⁵³ A.g.e., s. 42

³⁵⁴ A.g.e., s. 49

³⁵⁵ A.g.e., s. 51

³⁵⁶ A.g.e., s. 160

³⁵⁷ A.g.e., s. 40

³⁵⁸ A.g.e., s. 40

³⁵⁹ A.g.e., s. 42

³⁶⁰ A.g.e., s. 146

ramdaki “Türkiye’nin gerçek bir demokrasiyi gerçekleştirmesi, laikliği anayasasının en temel ilkelerinden biri hâline getirmesiyle mümkün olmuştur.”³⁶¹ cümlesinde ülkemizin gerçek demokrasiyi yerleştirmesiyle ilgili bir tespit yapılmıştır. Bunu cümlenin yüklemi olan “mümkün olmuştur” birleşik fiilindeki “olmuştur” yardımcı fiilinden anlıyoruz. Sonuç itibarıyla “ol-” yardımcı fiili, CHP’nin parti programında en çok kullanılan ikinci kelimedir. Bunda kelimenin, dilimizde en sık kullanılan yardımcı fiil olması rol oynamıştır, diyebiliriz.

3. “bir”: 698 defa kullanılmıştır. “Bir” içerik analizinde etkisiz kelimelerdendir. Bu kelime, metnin içeriğini belirlemede bize pek fazla bilgi vermez. “Bir” kelimesi sayı sıfatı görevinin yanı sıra belgisiz sıfat ve belgisiz zamir görevinde de kullanılır. Bu kelime, parti programında “çağdaş bir toplum³⁶², laik bir zemine³⁶³, kapsayıcı bir değerdir³⁶⁴” ifadelerinde olduğu gibi daha çok, belgisiz sıfat görevinde kullanılmıştır.
4. “bu”: CHP programında 472 defa kullanılan “bu” sözcüğü de nötr kelime grubunda yer almaktadır. İşaret anlamı taşıyan söz konusu kelime, yakında bulunan bir varlığı veya kısa süre önce sözü edilen bir şeyi işaret etmek için kullanılır. “Bu” kelimesi sayesinde CHP’nin hangi varlıklara ya da durumlara işaret ettiği öğrenilebilir. Ne var ki kelime, içerik analizi yaparken bize diğer kelimeler kadar fayda sağlamaz.
5. “sağlan-”: 441 defa kullanılmıştır. ‘Bir işin olması için gerekli durumu, şartları hazırlamak, temin etmek’ anlamını taşıyan “sağla-” fiilinin edilgen hâlidir. CHP, ülkemiz için gerçekleştirmek istediği projeleri, hedefleri vs. bu kelime aracılığıyla ortaya koymaya çalışmıştır. Kelimenin daha çok “-acak” gelecek zaman eki almış hâliyle kullanılması da bunun bir göstergesidir. Programda yer alan “Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi koşulsuz olarak

---

³⁶¹ A.g.e., s. 132

³⁶² A.g.e., s. 297

³⁶³ A.g.e., s. 297

³⁶⁴ A.g.e., s. 14

sağlanacaktır.”³⁶⁵ cümlesinde CHP, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesiyle ilgili hedefini ortaya koyarken “sağlanacaktır” kelimesini kullanmıştır. Burada şunu da belirtmeliyiz ki CHP, kamuoyuna da yansıyan tavırlarıyla yargı bağımsızlığını sadece kendilerinin sağlayabileceği mesajını vermektedir. Kendisi dışındakilere ya da kendisi gibi düşünmeyenlere güvenmemek anlamına gelen bu tavır, CHP açısından riskler taşımaktadır. Yıllardır muhalefet görevini yürüten ve artık iktidar olmak isteyen CHP’nin bu tavrını gözden geçirmesinde fayda olduğu kanaatini taşımaktayız. “Kadınların yurttaşlık haklarından eksiksiz yararlanmaları sağlanacaktır.”³⁶⁶ cümlesinde ise CHP, kadınlara yönelik projesini ortaya koymuştur. Bunu yaparken de “sağlanacaktır” kelimesinden yararlanmıştır. Görüldüğü üzere “sağlan-” fiili gelecek zaman kipiyle çekimlenmiştir. Kelimenin sıkça kullanılması CHP’nin birçok alanda proje ürettiğine işaret etmektedir. Ancak “sağlan-” fiilinin edilgen hâliyle kullanılması, iktidara yürümek isteyen bir parti için olumlu bir işaret sayılmaz. Çünkü edilgen fiillerde özne, işi yapan konumunda değildir. Yani bu tür edilgen fiiller, CHP’nin işin merkezinde olmadığını gösterir. Oysaki böyle bir durumda CHP’nin işin merkezinde kendisinin olduğunu güçlü bir şekilde vurgulaması gerekirdi. Bu da edilgen fiillerin sıkça kullanılmasıyla değil, etken fiillerin kullanılmasıyla yapılabilir.

6. “ile”: 381 defa kullanılmıştır. Bu kelime de nötr kelimeler arasında yer alır. “İle” bağlaç ya da edat görevinde kullanılan bir kelimedir. Bağlaç olduğu durumlarda eş görevli ve aralarında anlam ilgisi bulunan kelimeleri birbirine bağlar. Edat olduğu durumlarda vasıta, beraberlik ve durum ilgisi kurar. “Ulusal bütünlük ile iç barışın, çağdaşlık ile bilimselliğin temel taşıdır.”³⁶⁷ cümlesinde “ile” sözcüğü anlamca ilgili sözleri birbirine bağlama göreviyle kullanılmıştır. “İnsanı emeği, değerleri, kültürü, kimliği ve hakları ile kucak-

---

³⁶⁵ A.g.e., s. 34

³⁶⁶ A.g.e., s. 58

³⁶⁷ A.g.e., s. 16

lamaktır.”³⁶⁸ cümlesinde ise edat görevinde kullanılmış ve beraberlik ilgisi kurmuştur.

7. “için”: 333 defa kullanılmıştır. “İçin” kelimesi edat görevlidir, yani tek başına bir anlam taşımaz. Cümle içinde başka sözcüklerle etkileşime girerek çeşitli anlam ilgileri kurar. Dolayısıyla bu kelime, içerik analizinde bize yeteri kadar yardımcı olmaz. Bu sözcük, Cumhuriyet Halk Partisi’nin programında daha çok, amaç ve gerekçe bildirmede kullanılmıştır. Ayrıca kelime “yönelik” anlamına gelecek biçimde de kullanılmıştır. Kelime, programda “çağdaş bir Türkiye hedefine ulaşmak için³⁶⁹, bunun için³⁷⁰, terörle mücadele için³⁷¹” vb. ifadelerde yer almıştır.
8. “ülke”: 332 kez kullanılmıştır. ‘Bir devletin egemenliği altındaki toprakların tümü, devlet’ anlamlarını taşıyan “ülke” kelimesinin programda sıkça geçmesi, CHP’nin bu kavrama verdiği önemi göstermektedir. Bir milletin, varlığını bağımsız bir şekilde sürdürebilmesi için “ülke”ye, yani toprak parçasına ihtiyaç vardır. Yine günümüz şartlarında bir milletin bağımsız bir şekilde hayatını sürdürmesi için “devlet” olması gerekmektedir. İşte CHP, “ülke” kelimesiyle bunun içerdiği anlamlara vurgu yapmaktadır. Ayrıca programda “ülke” kelimesinin I. çokluk şahıs iyelik eki almış hâlinin daha çok kullanıldığı anlaşılmaktadır: “ülkemizin(50), ülkemizde(34), ülkemiz(13), ülkemize(6), ülkemizden(4), ülkemizi(4)”. Bu da gösteriyor ki CHP, “ülke”ye sahip çıkmakta ve önem vermektedir. Bu kelimeyle birlikte ülkemizin sorunlarına da değindiği ve bunlara çözüm üretmek için çalıştığı anlaşılmaktadır. Programda yer alan “Ülkemizin her alanda yenileşmesi ve çağdaşlaşması yolunda atılacak adımlarda Atatürk ilkeleri ve devrimleri daima partimize ışık tutacaktır.”³⁷² cümlesi, CHP’nin ülkeye verdiği önemi açıkça ortaya koymaktadır.

---

³⁶⁸ A.g.e., s. 19

³⁶⁹ CHP Programı, s. 19

³⁷⁰ A.g.e., s. 20

³⁷¹ A.g.e., s. 20

³⁷² A.g.e., s. 19

9. “hak”: 295 defa kullanılmıştır. Kelime ‘Gerçek ve doğru olan her şey; hakikate, hak ve adalete zıt olmayan her şey; herkesin meşru olan yetkisi, isteği, talebi, iktidarı ve(ya) bir şey üzerindeki mülkiyeti.’³⁷³ anlamlarına gelmektedir. Kelime, CHP programında daha çok, ‘adalet ve hukuk sayesinde elde edilen kazanç’ anlamında kullanılmıştır. Dolayısıyla sosyal devlette “hak” kelimesiyle fertlerin sahip olduğu kazançlar akla gelmektedir. “Yaşam hakkı³⁷⁴, eğitim hakkı³⁷⁵, sosyal güvenlik hakkı³⁷⁶” vb. Ayrıca “hak” kavramı, sosyal devlette “adalet, hukuk, özgürlük” vb. kavramlarla birlikte kullanılmaktadır. Tüm bunlar da gösteriyor ki “hak” kavramı, sosyal devlette önemli bir yere sahiptir. Haklarından yoksun olan insanlardan oluşan bir toplumun mutlu olması, sağlıklı bir hayat sürmesi ve iş hayatında verimli olabilmesi mümkün değildir. CHP, programında insan haklarını öncelikleri arasında saymaktadır. Bu, “İnsanı emeği, değerleri, kültürü, kimliği ve hakları ile kucaklamaktır.”³⁷⁷ cümlesinde açıkça ifade edilmektedir. Programda yer alan “İnsan Haklarını, özgürlük ve hukuk devleti kurallarına sahip çıkmayı”³⁷⁸ sözünde “hak” kelimesinin “özgürlük ve hukuk” kavramlarıyla birlikte kullanıldığı görülmektedir. Yine programda “bireylerin evrensel nitelikli temel hak ve özgürlüklerini”³⁷⁹, yaşam hakkı³⁸⁰, savunma hakkı³⁸¹, çalışma hakkı³⁸², kültürel haklar³⁸³ ifadelerinden CHP’nin; insanın birçok alandaki haklarıyla ilgili düşüncelerini ortaya koyduğu, dolayısıyla insanların hak ve özgürlüklerine sahip çıktığı anlaşılmaktadır. Ayrıca “hak” kelimesinin sıkça kullanılması bunu daha da pekiştirmektedir.

---

³⁷³ Ali Seyyar, *a.g.e.*, s. 201

³⁷⁴ *CHP Programı*, s. 43

³⁷⁵ *A.g.e.*, s. 269

³⁷⁶ *A.g.e.*, s. 279

³⁷⁷ *A.g.e.*, s. 19

³⁷⁸ *A.g.e.*, s. 25

³⁷⁹ *A.g.e.*, s. 42

³⁸⁰ *A.g.e.*, s. 44

³⁸¹ *A.g.e.*, s. 45

³⁸² *A.g.e.*, s. 45

³⁸³ *A.g.e.*, s. 46

10. “yeni”: 279 defa kullanılmıştır. İlk bakışta “eski” kelimesinin karşıtı bir anlam içerir. Bunun yanında “yeni” kelimesi ‘o güne dek yapılmamış, söylenmemiş, düşünülmemiş olan’ anlamına da gelmektedir. Zaten kelimenin programda daha çok bu anlamda kullanıldığını söylemek mümkündür. Programda yer alan “CHP’nin yeniden yapılandırılması³⁸⁴, YENİ HEDEFLER, YENİ TÜRKİYE³⁸⁵, yeni düzen³⁸⁶” ifadelerinde “yeni” kelimesinin bu anlamı rahatlıkla anlaşılmaktadır. Sonuçta bu kelimenin CHP programında sıkça kullanılması, bu partinin “yeni”den ve “yenilik”ten yana olduğunu ortaya koymaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi’nin başta kendisini yenileme arzusu taşıdığı anlaşılmaktadır. Yeniliğe kendisinden başlaması, inandırıcılık açısından son derece önemlidir. Sonrasında ise ülke ve ülkemiz insanı adına yapacağı yenilikleri ortaya koymaktadır. Örneğin “Diyanet İşlerinin Alevilerin de temsiline imkân verecek şekilde yeniden yapılandırılmasıdır.”³⁸⁷, “Hakimler ve savcılar yüksek kurulu yeniden yapılandırılacak.”³⁸⁸, “Çocuk mahkemeleri yeniden düzenlenecek.”³⁸⁹ gibi ifadelerde CHP’nin yenilikçi tavrı net bir şekilde hissedilmektedir. Bu ifadelerde CHP’nin “Diyanet İşleri Başkanlığı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Çocuk Mahkemeleri” vb. kuruluşları yeniden düzenleme isteği taşıdığı görülmektedir. Bu istek; eğitim, sağlık gibi başka alanlarda da kendini göstermektedir.

11. “alın-”: 276 kez kullanılmıştır. Bu, “al-” fiilinin edilgen hâlidir. “Alın-” kelimesinin, CHP programında farklı biçimlerde, farklı eklerle kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin en çok kullanılan “alınacaktır” kelimesinin genellikle birleşik fiil yapısında kullanıldığı görülmektedir: “hedef alınacaktır³⁹⁰, önlemler alınacaktır³⁹¹, ele alınacaktır³⁹², esas alınacaktır³⁹³, temel alınacak-

---

³⁸⁴ A.g.e., s. 17

³⁸⁵ A.g.e., s. 17

³⁸⁶ A.g.e., s. 19

³⁸⁷ A.g.e., s. 19

³⁸⁸ A.g.e., s. 35

³⁸⁹ A.g.e., s. 40

³⁹⁰ A.g.e., s. 41

³⁹¹ A.g.e., s. 44

³⁹² A.g.e., s. 83

³⁹³ A.g.e., s. 177

tır³⁹⁴, dikkate alınacaktır³⁹⁵” vb. Yine 59 kez kullanılan “alınacak” kelimesinin de birleşik fiil yapısında kullanıldığı tespit edilmiştir. Burada “alın-” fiilindeki “-acak” gelecek zaman ekinin icraata yönelik anlamlar barındırdığını belirtmemiz gerekir. Ayrıca “alınarak, alınması” fiilimsilerinin de “dikkate alınarak³⁹⁶, hedef alınarak³⁹⁷; ele alınması³⁹⁸, güvence altına alınması³⁹⁹” örneklerinde de birleşik fiil yapısında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

12. “eğitim”: 239 kez kullanılmıştır. ‘Eğitim, bireyin yaşantısında kendi davranışları yoluyla yaparak, yaşayarak olumlu yönde istenilen davranışları geliştirme sürecidir. Eğitim, bireyde davranış değişikliğini sağlamaz. Başka bir ifade ile eğitim, bireyin kültürlenmesidir.’⁴⁰⁰ Eskiden “eğitim” sözcüğü yerine “terbiye” sözcüğü kullanılmıştır. Arapça bir kelime olan “terbiye” ise ‘istenilen şekilde yetişmesini sağlamak için bir kimseye gerekli bilgi ve nitelikleri kazandırma, eğitme’⁴⁰¹ anlamını taşır. Bu tanımlara baktığımızda eğitimin çift yönlü bir yapısının olduğunu görmekteyiz. Eğitimin birinci yönü insanda davranış değişikliği meydana getirmesidir. Yani bir insanın, eğitime başladıktan önceki hâliyle eğitime başladıktan sonraki hâli aynı olmamaktadır. İnsan, eğitim sürecine girdikten sonra onun davranışlarında olumlu yönde gelişmeler meydana gelmektedir. Bu, eğitimin amaçlarından biridir. İkinci yönü ise insanı bilgilendirmesi, kültürlenmesidir. Demek oluyor ki insan, eğitim sürecine girdikten sonra çeşitli alanlarda, farklı konularda bilgiler edinmeye başlamaktadır. Ancak eğitim, salt bilgilerin edinildiği bir süreç değildir. Eğitim, yaşantı yoluyla edinilir. Eğitim, doğumdan ölüme kadar insan hayatında bulunan bir olgudur. Aile içinde başlayan eğitim okullarda devam eder. Eğitim denince her ne kadar okullar akla gelse de hayatın her anında, her mekânda eğitim vardır. Ne var ki insan eğitiminin vazgeçilmez

³⁹⁴ A.g.e., s. 242

³⁹⁵ A.g.e., s. 246

³⁹⁶ A.g.e., s. 254

³⁹⁷ A.g.e., s. 193

³⁹⁸ A.g.e., s. 70

³⁹⁹ A.g.e., s. 87

⁴⁰⁰ Yusuf Sülün, “Çevre Kirliliğini Önlemede Eğitimin Rolü”, *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, Bahar, 2002, S. 8, s. 190-195

⁴⁰¹ İlhan Ayverdi, *a.g.e.*, C. 1, s. 3123

yerleri olarak okullar görülmektedir. Okullar, insanda hem davranış değişikliği yapması hem de insana çok farklı alanlarda birçok bilgiyi vermesi bakımından son derece önemlidir. Sonuç itibarıyla eğitim, insanda, hem bireysel hem toplumsal yaşamda gerekli bilgi, beceri ve anlayışları kazandıran bir süreçtir. Yani insan, aldığı eğitim sayesinde donanımlı hâle gelir. Yine eğitim vasıtasıyla kişiliğini geliştirir, olgun bir insan ve topluma yararlı bir fert olur. Bugün insanoğlunun yaşadığı sorunların birçoğu, eğitimsizlikten kaynaklanmaktadır. Trafik kazaları, plansız yapılaşma, kültürel yozlaşma, savaşlar vb. birçok sorunun temelinde eğitimsizlik vardır. Toplumsal hayatta karşılaştığımız problemler ancak eğitim vasıtasıyla çözülebilir. ‘Eğitim şart!’ vurgusu en ciddi akademik tartışmalardan, komik reklam filmlerine kadar geniş bir yelpazede günlük yaşantımızda yer almaktadır. Burada vurgulanan kendiliğinden, gelişigüzel gerçekleşen gayriresmî bir eğitimden çok, resmî bir eğitimidir.⁴⁰² İşte bir toplumun yüksek medeniyet seviyelerine ulaşması, devleti oluşturan tüm birimlerin sağlıklı işlemesi, insanların mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşaması vb. eğitime bakmaktadır. Eğitim, insan hayatının vazgeçilmez bir etkinliğidir. Tüm bunları göz önünde bulundurduğumuzda CHP’nin programında “eğitim” kelimesinin en önlere yer alması son derece takdir değer bir durumdur. Cumhuriyet Halk Partisi, bir toplum için, bir ülke için eğitimin ne denli önemli olduğunu bildiğinden “eğitim” kavramına sıklıkla vurgu yapmıştır. Programda geçen “Eğitim aydınlığın yoludur.”⁴⁰³ ifadesi CHP’nin eğitime verdiği değeri açıkça ortaya koymaktadır. Bunun yanında “hukuk eğitimi”⁴⁰⁴, kooperatifçilik eğitimi⁴⁰⁵, polis eğitim kurumları⁴⁰⁶, maddencilik sektöründeki eğitim⁴⁰⁷ ifadelerinden CHP’nin farklı alanlardaki eğitimle ilgili görüşlerini açıkladığı anlaşılmaktadır.

---

⁴⁰² Veysel Dönmez, *Eğitim Bilimine Giriş*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2006, s. 11

⁴⁰³ *CHP Programı*, s. 293

⁴⁰⁴ *A.g.e.*, s. 35

⁴⁰⁵ *A.g.e.*, s. 78

⁴⁰⁶ *A.g.e.*, s. 117

⁴⁰⁷ *A.g.e.*, s. 250

13. “devlet”: 231 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘bir toprak parçası üzerinde yaşayan topluluğu yöneten organ, hükümet’ anlamını taşımaktadır. Toplumsal yaşamın düzen içinde yürümesi için devlete ihtiyaç vardır. Devlet, bütün kurum ve kuruluşlarıyla insan için vardır. Ancak kimi zaman yöneticiler devleti her şeyin üstünde tutmuşlar, devlet için insanların bireysel haklarını geri plana itmişlerdir. Tarih de göstermiştir ki böyle devletler uzun soluklu olmamıştır. Bu bağlamda unutmamak gerekir ki devletin olduğu yerde düzen, nizam, hak, hukuk, adalet; devletin olmadığı yerlerde ise bir başıbozukluk vardır. CHP de “devlet” kavramına büyük önem veren bir partidir. Bu, programdaki “CHP Devletçidir: CHP’nin devletçiliği, devletin halka hizmet için yapılanmasını, katılımcı yönetimi, demokratik hukuk devletini öngörür.”⁴⁰⁸ ifadesinden çok rahatlıkla anlaşılmaktadır. Görüldüğü üzere Cumhuriyet Halk Partisi, “devletin halka hizmet için yapılanması” ifadesinde devletin amacının halka hizmet olduğunu ortaya koymaktadır. Bunu açıkça beyan etmek, devletçi bir anlayışa sahip söz konusu parti açısından da ayrı bir değere sahiptir. Yine bu anlayış, “Devletin tüm ekonomik, sosyal ve siyasal hedeflerinin odağında insanın olmasıdır.”⁴⁰⁹ cümlesinde de net bir şekilde ortaya konmuştur. CHP programında “hukuk devleti” ifadesi de yer almaktadır. Bu, devlette gücün değil, hukukun üstün olması gerektiğini ortaya koyan bir yaklaşımdır. Sonuç itibarıyla programda “devlet” kelimesinin sıklık tablosunda en önlere yer alması CHP’nin ülkenin düzeni, nizamı açısından “devlet”e son derece önem ve değer verdiğinin bir göstergesidir. Ancak tüm bunlara karşın CHP’nin güçlü bir “devletçi” zihniyete sahip olduğunu da unutmamak gerekir. Partinin geçmişteki kimi uygulamalarına bakıldığında insanın değil de, kendi zihniyetine uygun bir devletin varlığını sürdürmesinin daha önemli olduğu görülmektedir. Unutmamak gerekir ki iktidara giden yol halka hizmetten, halkı mutlu etmekten geçer. Ancak burada söylemin yeterli olmadığını, eylemin de gerekli olduğunu belirtmekte fayda olduğu kanaatini taşımaktayız.

---

⁴⁰⁸ A.g.e., s. 15

⁴⁰⁹ A.g.e., s. 15

14. “iç”: 220 kez kullanılmıştır. Bu, dış kelimesinin karşıtıdır. Kelime; programda ‘herhangi bir alanın, durumun sınırları arasında olan’ anlamında kullanıldığı gibi, ‘dâhil’ anlamında da kullanılmıştır. Bu kelimeyle kimi zaman da “ülke sınırlarından içerisi” kastedilmiştir. Kelime, programda “ulusal bütünlük ile iç barışın⁴¹⁰, aile içi şiddet⁴¹¹, toplumsal sorumluluk duygusu içinde⁴¹², köy sınırları içindeki tarım arazileri⁴¹³” ifadelerinde yer almaktadır.
15. “hizmet”: 218 defa kullanılmıştır. ‘İnsanların ihtiyaçlarını giderme, yardım etme, katkı’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Siyasî parti açısından düşünüldüğünde “hizmet” kelimesi, ‘toplumun işlerini görme, ihtiyaçlarını giderme, sorunlarına çözüm üretme’ gibi anlamlar taşır. Kaldı ki siyasî partilerin varlık sebebi topluma hizmet etmek, asıl gayesi ise iktidar olmak, yani devleti, milleti yönetmektir. İktidarın yolu ise topluma hizmet etmekten, toplumun sorunlarına çözümler üretmekten geçer. Bunu inanan CHP de “hizmet” kelimesini programında sıkça kullanmıştır. Programda geçen “sağlık hizmeti⁴¹⁴, dinî hizmetler⁴¹⁵, kamusal hizmetler⁴¹⁶, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetleri⁴¹⁷” vb. ifadelerden CHP’nin birçok alanda topluma hizmet etme amacını güttüğü anlaşılmaktadır. CHP, programda “ÖNCELİKLERİMİZ” başlığı altında “Yurttaşlara etnik ve dinsel özelliklerine göre değil, bir bütün olarak hizmet götürme anlayışıdır.”⁴¹⁸ ifadesini kullanmıştır. Bu ifadede CHP, hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm vatandaşlarımıza hizmet götürme anlayışına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu, şu bakımdan önemlidir: Geçmişte kimi siyasî partiler, kendilerine oy veren ve aynı ideolojiye sahip vatandaşlara hizmet götürme eğiliminde olmuştur. Kendilerine oy vermeyen ve aynı düşüncede olmayan insanlara hizmet götürmeyerek âdeta onları cezalandırmıştır. CHP, yukarıdaki cümleye göre bu yanlış anlayışı reddederek tüm yurttaşları kucaklama eğilimi

---

⁴¹⁰ A.g.e., s. 16

⁴¹¹ A.g.e., s. 54

⁴¹² A.g.e., s. 59

⁴¹³ A.g.e., s. 221

⁴¹⁴ A.g.e., s. 22

⁴¹⁵ A.g.e., s. 51

⁴¹⁶ A.g.e., s. 63

⁴¹⁷ A.g.e., s. 83

⁴¹⁸ A.g.e., s. 19

göstermiştir. Bu da bir siyasî parti açısından son derece önemli bir yaklaşımdır. Ne var ki bu anlayışın CHP’de tam olarak yerleştiği konusunda şüpheler uyanmaktadır. Örneğin İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin, indirimli elektronik ulaşım kartlarını, kılık-kıyafet yönetmeliğini gerekçe göstererek fotoğrafları türbanlı olan öğrencilere vermediği çeşitli basın organlarında yer almıştır. İzmir ise CHP’li belediye başkanı tarafından yönetilmektedir. Yani yukarıda belirttiğimiz uygulamanın altında CHP’li belediye başkanının imzası yer almaktadır. Burada kullanılan dil ile davranışların çeliştiği görülmektedir. Bu ise toplumun benimsediği bir davranış tarzı değildir.

16. “sektör”: 216 kez kullanılmıştır. ‘İktisadî faaliyetlerin yapılmasını sağlayan kuruluşların meydana getirdiği iş kolu grubu’ anlamını taşıyan bir kelimedir. “Özel sektör⁴¹⁹, kamu sektörü⁴²⁰, sağlık sektörü⁴²¹, tarım sektörü⁴²²” vb. Sonuçta devletin ekonomisi bu sektörlerin üzerine kuruludur. Örneğin hayvancılık sektöründe görülen bir iyileşme, devleti, ülke ekonomisini olumlu etkiler. Fakat yine aynı sektördeki olumsuz bir gelişme ülke ekonomisine olumsuz yansır. Nitekim günümüzde hayvancılık sektöründe yaşanan olumsuz gelişmeler, ülkemizde et fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. Bu da insanımızın hayatını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu açıdan düşünüldüğünde Cumhuriyet Halk Partisi’nin programında “sektör” kelimesinin sıklık sırasınca en önlere yer alması önemlidir. Örneğin “Kamu sektöründeki istihdamda ilkeli kota uygulamasına geçilecek, özel sektöre yönelik kadın istihdamını artırmaya yönelik özendirici düzenlemelere gidilecektir.”⁴²³ cümlesinde CHP kamu sektörüne ve özel sektöre yönelik yapacağı düzenlemeyi ortaya koymuştur. Yine “medya sektörü⁴²⁴, ileri teknoloji sektörleri⁴²⁵, turizm sektörü⁴²⁶, sanayi sektörleri⁴²⁷” vb. ifadelerden CHP’nin farklı sektörlerle yönelik

---

⁴¹⁹ A.g.e., s. 146

⁴²⁰ A.g.e., s. 158

⁴²¹ A.g.e., s. 315

⁴²² A.g.e., s. 167

⁴²³ A.g.e., s. 56

⁴²⁴ A.g.e., s. 63

⁴²⁵ A.g.e., s. 158

⁴²⁶ A.g.e., s. 162

projeler geliştirdiği anlaşılmaktadır. Proje üretmek ise bir siyasî parti olan CHP açısından ayrı bir değer taşımaktadır. Çeşitli sektörlere yönelik proje ürettiğini ortaya koymak, hem ülkenin geleceği adına tüm topluma, hem de o sektörlerde çalışan insanlara mesaj vermek demektir.

17. “kamu”: 215 kez kullanılmıştır. ‘Halk, halka hizmet eden devlet organlarının tümü’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Kelime günümüzde “kamu yararı⁴²⁸, kamu kuruluşları⁴²⁹, kamu vicdanı⁴³⁰” vb. ifadeler içinde sık sık karşımıza çıkar. “Kamu” kelimesi CHP programında “kamu vicdanı” örneğinde ‘halk’ anlamında kullanılmıştır. Yine programda yer alan “kamu kaynaklarından kendisi ve yakınları için zenginleşme amaçlı faydalananlar”⁴³¹ ifadesinde ise “kamu” kelimesinin ‘halka hizmet eden devlet organlarının tümü’ anlamını karşılayacak biçimde kullanıldığı görülür. Kelime programda daha çok, bu anlamıyla kullanılmıştır. Bu açıdan bakıldığında “kamu”nun “devlet”le anlamca ilgili bir kelime olduğunu söylemek mümkündür. Her iki kelimenin kullanım oranı hesaba katıldığında CHP programında güçlü bir “kamu, devlet” vurgusunun olduğu söylenebilir.

18. “sosyal”: 209 kez kullanılmıştır. Kelime ‘toplumla, cemiyetle ilgili olan, toplumsal’ anlamını içerir. CHP’nin programında da bu anlamda kullanılmıştır. Programda yer alan “sosyal demokrat⁴³², sosyal ve siyasal hedefler⁴³³, sosyal adalet⁴³⁴, sosyal güvenlik⁴³⁵, sosyal refah⁴³⁶” vb. ifadeler bunu açıkça ortaya koymaktadır. CHP’nin “sosyal” kelimesini sıkça kullanması, topluma ve toplumla ilgili olana önem verdiğini göstermektedir. Toplumu yönetmeye, topluma daha iyi şartlar, ortamlar sunmaya talip olan bir siyasî partiden de bekle-

---

⁴²⁷ A.g.e., s. 166

⁴²⁸ A.g.e., s. 242

⁴²⁹ A.g.e., s. 74

⁴³⁰ A.g.e., s. 75

⁴³¹ A.g.e., s. 37

⁴³² A.g.e., s. 25

⁴³³ A.g.e., s. 15

⁴³⁴ A.g.e., s. 26

⁴³⁵ A.g.e., s. 27

⁴³⁶ A.g.e., s. 31

nen davranış bu olmalıdır. Çünkü iktidara geçmek için, topluma güçlü mesajlar vermek gerekir. CHP de “sosyal” kelimesini sıkça kullanarak bunu gösterme çabası içine girmiştir. Fakat CHP’nin bu çabasının yeterli olmadığı şimdiye kadarki seçimlerde kendini göstermiştir. Burada CHP’nin ayrıntılı bir program yazmasına, halkımız için birçok şeyi düşünmesine karşın başarılı olamayışının gerekçelerini araştırması gerektiği düşüncesini taşımaktayız.

19. “alan”: ‘Düz, açık ve geniş yer, meydan, saha anlamını’ taşıyan “alan” kelimesi 206 kez kullanılmıştır. Bu sözcük programda farklı şekillerde, farklı söz öbeklerinin içinde yer alır. Örneğin “Ülkemizin her alanda yenileşmesi ve çağdaşlaşması yolunda atılacak adımlarda Atatürk ilkeleri ve devrimleri daima partimize ışık tutacaktır.”⁴³⁷ cümlesinde CHP, ülkemizin yenileşmesi ve çağdaşlaşması için “her alanda” yenileşme çabası içine girmek gerektiğini ortaya koymuştur. “Her alan” ifadesinin içine sosyal hayatın içinde olan “eğitim, sağlık, ulaşım, giyim kuşam” vb. her türlü alanı kastetmiş olmalıdır. “Her alanda demokrasinin kökleştirilip geliştirilmesidir.”⁴³⁸ ifadesinde CHP, alan ayrımı gözetmeksizin demokrasiye vurgu yapmaktadır. Kelime “kamusal alan⁴³⁹, özel alan⁴⁴⁰” gibi kullanımların yanı sıra “sosyal alanlar⁴⁴¹, kırsal alan⁴⁴², eğitim ve kadın alanında⁴⁴³, iletişim alanında⁴⁴⁴” vb. şeklinde de karşımıza çıkmaktadır. Bu, CHP’nin çeşitli alanlara yönelik düşüncelerini ortaya koyduğuna işaret etmektedir. “Her alanda⁴⁴⁵, tüm alanlarda⁴⁴⁶” ifadelerinde de kuşatıcı, genel bir bakış açısı hâkimdir.

20. “de, da”: 205 defa kullanılan “de” tek başına anlam taşıyan bir kelime değildir. Bağlaç olan bu kelime, cümleleri ve eş görevli sözcükleri bağlamanın yanı sıra çeşitli anlam ilgileri de kurar. Tüm bunlara karşın “de” bağlacını, içe-

---

⁴³⁷ A.g.e., s. 19

⁴³⁸ A.g.e., s. 19

⁴³⁹ A.g.e., s. 264

⁴⁴⁰ A.g.e., s. 16

⁴⁴¹ A.g.e., s. 49

⁴⁴² A.g.e., s. 91

⁴⁴³ A.g.e., s. 54

⁴⁴⁴ A.g.e., s. 82

⁴⁴⁵ A.g.e., s. 147

⁴⁴⁶ A.g.e., s. 23

rik analizinde nötr kelimeler arasında kabul etmek mümkündür. Bu kelime, bir metni analiz etmede bize bazı ipuçları verse de anlamlı kelimeler kadar aydınlatıcı değildir.

21. “hedef”: ‘Yapılmak istenen iş, amaç, gaye’ anlamını taşıyan “hedef” kelimesi 197 defa kullanılmıştır. Kelimenin sıklık analizinde üst sıralarda yer alması, CHP açısından son derece olumlu bir durumdur. Çünkü siyasî partinin hedeflerinin olması ve bu hedeflerini halka duyurması gerekir. Doğal olarak bu hedefler de ülke ve toplum adına gerçekleştirilecektir. CHP de hedeflerini, hazırladığı parti programı aracılığıyla duyurmuştur ve duyurmaktadır. CHP, programın baş kısımlarında “HEDEF VE ÖNCELİKLERİMİZ”⁴⁴⁷ başlığını kullanarak topluma güçlü bir mesaj vermek istemiştir. CHP, programında “Devletin tüm ekonomik, sosyal ve siyasal hedeflerinin odağında insanın olmasıdır.”⁴⁴⁸ cümlesinde sosyal ve siyasal hedefleriyle ilgili önemli bir bilgi ortaya koymuştur. Bu hedeflerin odağında insanın olması, yani bütün amaçların insanlar için gerçekleştirilecek olması dikkate değer bir durumdur. Yine “HEDEFİMİZ, Türkiye’yi çağdaşığa, refaha, huzura, güvenliğe ve aydınlığa kavuşturacaktır.”⁴⁴⁹ cümlesinde “hedef” kelimesi I. çokluk şahıs iyelik ekiyle daha da vurgulu hâle gelmiştir. Tüm bunlar da gösteriyor ki CHP, ülkemizle ilgili yapacaklarını, amaçlarını ortaya koyarken “hedef” kelimesinden yararlanmıştır.

22. “temel”: 194 defa kullanılmıştır. Kelimenin programda daha çok, ‘en önemli, asıl, esas’ ya da ‘bir durumun veya bir şeyin gelişmesi için gereken ilk öğeler’ anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır. “Laiklik ilkesinin temel amacı aklın özgürleştirilmesidir.”⁴⁵⁰ ifadesinde “temel” kelimesi “en önemli, asıl” anlamında kullanılmıştır. Yine “demokrasinin temel değerleri⁴⁵¹, demokra-

---

⁴⁴⁷ A.g.e., s. 11

⁴⁴⁸ A.g.e., s. 15

⁴⁴⁹ A.g.e., s. 23

⁴⁵⁰ A.g.e., s. 16

⁴⁵¹ A.g.e., s. 19

sinin temel taşı olan laiklik⁴⁵², hukuk devleti anlayışının temel ilkeleriyle⁴⁵³, CHP'nin temel amacı⁴⁵⁴ ifadelerinde de “temel” kelimesinin söz konusu anlamlarda kullanıldığı görülmektedir.

23. “Türkiye”: 192 defa kullanılan bu kelime devletimizin, ülkemizin ismidir. Programda “Türkiye” kelimesinin sıkça kullanılması, CHP'nin ülkemize yaptığı vurguya işarettir. Çünkü bir ülke, bütün insanları, tüm kurum ve kuruluşları için ayrı bir önem ve değer taşır. “Türkiye” de bizim açımızdan hayatımızın ötesinde bir önem ve değeri ifade eder. Ülkemizin ileri gitmesi, dünya üzerinde adından söz ettiren bir ülke olması son derece önemlidir. İşte Cumhuriyet Halk Partisi, “Türkiye” kelimesini sıkça kullanarak ülkeye verdiği değeri âdeta göstermek istemiştir. Bu kelimeyle CHP, ülke olarak sahip olduğumuz değerleri, gücümüzü vb. ortaya koymaya çalışmıştır. “Türkiye Cumhuriyeti tüm yurttaşların ilke ve ideal beraberliği üzerinde kurulmuştur.”⁴⁵⁵ cümlesinde olduğu gibi. Ayrıca CHP, “Türkiye'nin bölünmesine ve parçalanmasına yönelik tüm düşünceleri CHP kesinlikle reddeder.”⁴⁵⁶ ifadesinde ülkemize ne denli büyük değer verdiğini ortaya koymuştur. Tüm bunlara karşın CHP'nin yıllardır muhalefette kalması, iktidar olamaması da araştırılması gereken bir konudur. Demek ki CHP, tüm Türkiye'ye hitap etmekte sıkıntılar yaşamaktadır.

24. “uygula-”: CHP programında 188 kez geçen bu kelime, ‘bir bilgiyi ya da bir düşünceyi herhangi bir sahada tatbik etmek, hayata geçirmek’ anlamında kullanılmıştır. “Uygula-” kelimesinin programda çok sık olarak yer alması, CHP'nin ülke adına düşündüğü şeyleri, projeleri, ilkeleri vb. hayata geçirme, tatbik etme çabası içinde olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca “uygula-” kelimesi, daha önceki, yani eski uygulamaları bırakıp yeni bir şeyler ortaya koyma yolundaki çabayı da gösterir. Örneğin programda yer alan “CHP, uy-

---

⁴⁵² A.g.e., s. 31

⁴⁵³ A.g.e., s. 35

⁴⁵⁴ A.g.e., s. 42

⁴⁵⁵ A.g.e., s. 13

⁴⁵⁶ A.g.e., s. 13

gulamaya koyacağı, hoşgörü, demokrasi, kültürel çoğulculuk, eşitlik ve bölgesel gelişme politikaları ile ülkenin her yöresinde, her kökenden insanlarımız arasında toplumsal uyumun, dayanışmanın, bütünlüğün ve refahın güvencesini oluşturacaktır.”⁴⁵⁷ cümlesinde CHP, hayata geçireceği bir ilkesini ortaya koymuştur. Bu ilkesini ortaya koyarken de “uygulama” kelimesini kullanmıştır. “Grev uygulamaları üzerindeki yasaklar kaldırılacak”⁴⁵⁸ ifadesinde de yeni bir düşüncenin hayata geçirilmek istendiği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak “uygula-” kelimesinin sıkça kullanılması ülke sorunlarının çözümü, Türk toplumunun daha iyi bir hayat seviyesine ulaşması adına CHP tarafından adımlar atıldığına işaret etmektedir.

25. “yönetim”: 185 defa kullanılmıştır. Kelime ‘çekip çevirme, idare’ anlamını taşır. İktidara talip olan bir siyasî partinin “yönetim” kelimesini sıkça kullanmasını olağan karşılamak gerekir. Kelime programda farklı söz değerleriyle birlikte kullanılmıştır. CHP, programda önceliklerini sıralarken “Temiz siyaset ve dürüst yönetimdir.”⁴⁵⁹ sözünü kullanmıştır. Yine “siyasette ve yönetimde temiz toplum yaratma”⁴⁶⁰ ifadesinde de “yönetim” kelimesi geçmektedir. Bu ifadeler CHP’nin ülkenin dürüst bir şekilde yönetilmesi adına çaba gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu verilen mesaj, toplum katında karşılığını bulacak türdendir. Bunun yanında “yönetime katılma hakkı”⁴⁶¹; CHP, yönetimde çoğulculuğu, katılımcılığı ve demokratikleşmeyi amaçlamakta⁴⁶²; devlet yönetiminde katılımcı ve çoğulcu yapılanma esas alınacak⁴⁶³” vb. ifadelerde halkın devlet yönetiminde etkin bir konuma gelmesi düşüncesi ortaya konmuştur. Ayrıca kelime, “kamu yönetimi”⁴⁶⁴, ekonominin yönetimi⁴⁶⁵, yerel yönetimler⁴⁶⁶, ülke yönetimi⁴⁶⁷” vb. ifadeler içinde kullanılmıştır. Tüm bunlar

---

⁴⁵⁷ A.g.e., s. 47-48

⁴⁵⁸ A.g.e., s. 61

⁴⁵⁹ A.g.e., s. 19

⁴⁶⁰ A.g.e., s. 18

⁴⁶¹ A.g.e., s. 45

⁴⁶² A.g.e., s. 32

⁴⁶³ CHP Programı, s. 33

⁴⁶⁴ A.g.e., s. 57

⁴⁶⁵ A.g.e., s. 57

⁴⁶⁶ A.g.e., s. 71

da gösteriyor ki CHP, “yönetim” kelimesini sıkça kullanarak hem devletin, ülkenin yönetimiyle ilgili hem de devleti oluşturan kurum ve kuruluşların yönetimiyle ilgili görüşlerini ortaya koymuştur. Ülkenin ilerlemesi, iktidarda bulunan siyasî partinin uygulamalarıyla doğrudan ilgili olduğundan CHP’nin tavrını da bu bağlamda değerlendirmek gerekir.

26. “politika”: 184 defa kullanılmıştır. Kelime, “Devletler arası ilişkiler kurma, devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, siyaset”⁴⁶⁸ anlamını taşır. Bunun yanında ‘siyaset, günlük hayatta belli bir konuda izlenen yol, yöntem, tutum’ anlamına gelecek biçimde de kullanılmaktadır. Kelime, CHP programında doğal olarak genellikle birinci anlamıyla kullanılmıştır. “CHP, sosyal refah toplumunu gerçekleştirmeyi ve eşitsizlikleri gidererek siyasette ve yönetimde dürüstlük ve açıklık ilkesini yerleştirmeyi, demokrasimizin sağlıklı temellere oturtulabilmesinin gereği saymaktadır.”⁴⁶⁹ cümlesinde Cumhuriyet Halk Partisi, siyaset alanında yapmak istediklerini ortaya koymuştur. “Siyaset ve yönetimde dürüstlük ve açıklık ilkesini yerleştirme”⁴⁷⁰ hedefi bir siyasî parti açısından son derece önemli bir hedeftir. Bu gerçekleştirildiğinde halka güven duygusu aşılanmış olur. Programda yer alan “Medya-ticaret-siyaset ilişkilerine şeffaflık hâkim olacak.”⁴⁷¹, “Siyasetin bir çıkar kapısı, bir servet birikimi alanı olarak görülmesi önlenecektir.”⁴⁷² gibi kullanımlarda CHP, siyasetle ilgili görüşlerini ortaya koymuştur. CHP’nin özellikle “temiz siyaset”e vurgu yapması da önemlidir.

27. “tüm”: 182 defa kullanılmıştır. Bu ‘bir şeyin bütünü, tamamı’ anlamında bir kelimedir. Genellikle belgisiz sıfat olarak kullanılan “tüm” sözcüğü, içerik analizi bakımından diğer kelimeler kadar etkili değildir. Yine de genelleme anlamı taşıdığından hangi konuda genelleme yapıldığı hakkında bize bilgi

---

⁴⁶⁷ A.g.e., s. 74

⁴⁶⁸ İlhan Ayverdi, a.g.e., C. 3, S. 2519

⁴⁶⁹ CHP Programı, s. 31-32

⁴⁷⁰ A.g.e., s. 31-32

⁴⁷¹ A.g.e., s. 67

⁴⁷² A.g.e., s. 71

verir. Örneğin “Millî irade, iktidarıyla, muhalefetiyle tüm halkı kapsar.”⁴⁷³ cümlesinde “tüm” kelimesi halkı genellemek için kullanılmıştır. Kelime “tüm yurttaşlar⁴⁷⁴, tüm etnik ve kültürel kimliklere⁴⁷⁵, tüm kurum ve kurallar⁴⁷⁶, tüm engellilere⁴⁷⁷” vb. ifadelerden de anlaşılacağı üzere yukarıda sözünü ettiğimiz anlamda kullanılmıştır.

28. “CHP”: 180 defa kullanılmıştır. Bu, Cumhuriyet Halk Partisi’nin kısaltılmasıdır. “CHP” kısaltmasının bu kadar sık kullanılması, söz konusu siyasî partinin öz güvenini ortaya koymaktadır. Parti programında, kendi siyasî partisinin adını sıkça kullanması, CHP’nin kendine güvenen bir parti olduğunu göstermektedir. Kendine güven, halka güven verme açısından da bir değer taşır. Güçlü CHP vurgusuyla, halka da güven verilmeye çalışılmış olsa gerektir. Ayrıca bu kullanımda “CHP”nin âdeta bir marka oluşu da etkilidir, diye düşünmekteyiz.

29. “üretim”: 179 defa kullanılmıştır. Belli faaliyetler ya da işlemler sonrasında yeni bir hizmet veya mal elde etmeye “üretim” denir. Bir başka deyişle üretim, ‘fayda ya da değer meydana getirmek veya malların çeşitli yöntemlerle miktar ve faydalarını artırmaya yönelik her türlü etkinlik’⁴⁷⁸ demektir. Kelime, ‘tüketim karşıtı’ anlamını da taşır. Üretim, daha çok ekonomiyle ilgili bir kavram olarak algılansa da hayatın her safhasında yer alan bir kavramdır. Programda da kelimenin genellikle ekonomiye bakan yönü üzerinde durulmuştur. Günümüzde toplumu oluşturan fertlerin mutlu ve huzurlu bir hayat sürmesi için bir işinin olması gerekir. Burada üretim ve istihdam devreye girmektedir. Üretimin olduğu yerde istihdam vardır, üretim yoksa istihdam da yoktur. Bu da toplum ve ülke ekonomisi açısından riskli bir durumdur. CHP, “üretim” kelimesini sıkça kullanarak konunun önemine işaret etmiştir. Örneğin programda yer alan “çağdaş ülkelerde olduğu gibi yıllık üretim ve

---

⁴⁷³ *CHP Programı*, s. 12

⁴⁷⁴ *A.g.e.*, s. 13

⁴⁷⁵ *A.g.e.*, s. 14

⁴⁷⁶ *A.g.e.*, s. 19

⁴⁷⁷ *A.g.e.*, s. 27

⁴⁷⁸ Ömer Demir-Mustafa Acar, *a.g.e.*, s. 229

verimlilik artışı hedefleri saptanacak”⁴⁷⁹ ifadesinde “üretim” üzerinde durulmuştur. Yine “her alanda üretimi ve üreteni özendirecek”⁴⁸⁰ ifadesinde “üretim”e verdiği önemi belirtmektedir. Bunun yanında “konut üretimi desteklenecek”⁴⁸¹, ucuz arsa üretimi hızlandırılacaktır⁴⁸², özel sektörün üretim faaliyeti desteklenecektir⁴⁸³, mal ve hizmet üretiminde⁴⁸⁴, vb. ifadelerde de çeşitli alanlarda üretimle ilgili görüşlerini ortaya koymuştur.

30. “veril-”: 175 kez kullanılmıştır. Bu, ‘kendisinde ya da elinde olan bir şeyi başka birine iletmek’ anlamını taşıyan “ver-” fiilinin edilgen hâlidir. Kelimenin programda büyük oranda, birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda birleşik fiil oluşturduğu diğer kelimelerle farklı anlamlara gelecek biçimde kullanılmıştır. Örneğin “yer verilecektir”⁴⁸⁵, önem verilecektir⁴⁸⁶, son verilecektir⁴⁸⁷, yer verilecek⁴⁸⁸, önem ve ağırlık verilmesi⁴⁸⁹, vb. ifadelerde bunu görmekteyiz.

31. “dış”: 168 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘herhangi bir şeyin ya da alanın sınırları içinde olmayan, hariç’ anlamına gelmektedir. Diğer taraftan “iç” kelimesinin karşıtı bir anlam taşır. Kelimenin programda da bu anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında “dış” kelimesinin ‘bir konunun kapsamına girmeyen şey’ anlamında kullanıldığı da unutulmamalıdır. Örneğin “iç ve dış siyaset”⁴⁹⁰, iç ve dış çevrelerle⁴⁹¹ ifadelerinde “dış” kelimesi görüldüğü üzere “iç” kelimesiyle birlikte kullanılmıştır. Kelime, burada ‘ülke sınırları içinde olmayan’ anlamındadır, yani “iç” kelimesinin karşıtı bir anlam içermektedir. “İnanç konusunun Allah’la insan arasında kutsal bir bağ olduğu, dünya işle-

---

⁴⁷⁹ CHP Programı, s. 82

⁴⁸⁰ A.g.e., s. 150

⁴⁸¹ A.g.e., s. 106

⁴⁸² A.g.e., s. 106

⁴⁸³ A.g.e., s. 146

⁴⁸⁴ A.g.e., s. 148

⁴⁸⁵ A.g.e., s. 56

⁴⁸⁶ A.g.e., s. 57

⁴⁸⁷ A.g.e., s. 60

⁴⁸⁸ A.g.e., s. 78

⁴⁸⁹ A.g.e., s. 186

⁴⁹⁰ A.g.e., s. 57

⁴⁹¹ A.g.e., s. 21

rinin bunun dışında tutulması anlayışıdır.”⁴⁹² cümlesinde yer alan “dışında” kelimesi ‘haricinde’ anlamında kullanılmıştır. Dahası “dış” kelimesi programda daha çok, “politika” sözcüğünü niteleyecek biçimde kullanılmıştır. Bu durumda karşımıza “dış politika”⁴⁹³ kavramı çıkmaktadır. Bir ülkenin dünya sahnesinde etkili bir konuma ulaşabilmesi için iyi bir dış politika gütmesi gerekmektedir. Dış politikası zayıf bir devlet, iç politikası çok güçlü olsa da yetersiz kalacaktır. Bu bağlamda CHP’nin “dış politika”ya vurgu yapması son derece yerindedir.

32. “ulusal”: 166 defa kullanılmıştır. ‘Belli bir ulusla ilgili, millî’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Programda “ulusal” sözcüğüyle kastedilen Türk milletiyle ilgili olan durumlardır. Bu, “Türkiye’nin ulusal bütünlüğü”⁴⁹⁴ ifadesinde açık bir şekilde ortaya konmuştur. Yine “ulusal dayanışma”⁴⁹⁵, ulusal hukuk reformu⁴⁹⁶, ulusal zenginliğimizdir⁴⁹⁷, ulusal medya kuruluşları⁴⁹⁸, ulusal afet yönetimi⁴⁹⁹, vb. ifadelerde CHP’nin ulusal, yani millî olana vurgu yaptığı anlaşılmaktadır. Bir ülkenin kalkınmasının, ilerlemesinin ve varlığını devam ettirmesinin temelinde ulusal değerleri vardır. Söz konusu ülke ulusal değerlerine bağlı kaldığı sürece başka devletlerin güdümüne girmeden varlığını sürdürecektir. Ulusal değerlerinden uzaklaşan milletlerin hâli ise geçmişten günümüze bilinmektedir. Bu bağlamda CHP’nin “ulusal” kelimesini sıkça kullanarak, millî değerlere, millî olana vurgu yaptığı anlaşılmaktadır. Bu, son derece önemli bir mesajdır.

33. “bölge”: 162 defa kullanılmıştır. Kelime ‘sınırları idarî, ekonomik birliğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçası, mıntika’

---

⁴⁹² A.g.e., s. 49

⁴⁹³ A.g.e., s. 123

⁴⁹⁴ A.g.e., s. 14

⁴⁹⁵ A.g.e., s. 18

⁴⁹⁶ A.g.e., s. 34

⁴⁹⁷ A.g.e., s. 46

⁴⁹⁸ A.g.e., s. 67

⁴⁹⁹ A.g.e., s. 107

anlamını taşır. Kelimenin, programda farklı anlamlar içerecek biçimde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Demokrasinin bölgemize ve dünyaya yayılmasına katkıda bulunmaktır ve bölgesel işbirliği çalışmalarında öncü rol oynamaktır.”⁵⁰⁰ cümlesinde “bölge” sözcüğüyle Türkiye’nin komşularıyla birlikte yer aldığı geniş coğrafya kastedilmektedir. “Terörü ortadan kaldırıp evvelce terörle mücadele için sarf edilen kaynakları bölgenin kalkınmasına harcamaktır.”⁵⁰¹ cümlesinde yer alan “bölge” sözcüğüyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri kastedilmektedir. Kelimenin bu anlamda kullanıldığı durumlarda Kürt sorununa da işaret edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında CHP’nin ülkemizdeki Kürt sorununa önem verdiği, bu sorunun çözümü için çaba harcadığı söylenebilir. “Ülkemizde farklı sosyal katmanlar ve farklı bölgeler arasında sosyal adaleti sağlamak”⁵⁰² ifadesinde ise ülkemizin tüm bölgeleri anlatılmak istenmiştir. “Arıtma tesisi bulunmayan kentsel yerleşme ve organize sanayi bölgelerinde biyolojik ve kimyasal arıtma sistemleri öncelikle tamamlanacaktır.”⁵⁰³ cümlesinde de “kentsel yerleşme ve organize sanayi bölgelerine” yönelik bir proje ortaya konmuştur. Tüm bunlardan yola çıkılarak CHP’nin “bölge” sözcüğünü sıkça kullanarak ülkemizin içinde yer aldığı bölge ve daha çok da ülkemizin kendi iç bölgeleriyle ilgili sorunlara yönelik tespitler yaptığını, onlara yönelik çözüm önerileri sunduğunu belirtmek mümkündür.

34. “her”: 161 defa kullanılmıştır. Bu kelime, ‘birer birer hepsi, tamamı’ anlamını içerir. Genelleme yapılacak durumlarda “her, tüm” vb. kelimelerden yararlanır. Genellikle “her” kelimesi önüne geldiği isimleri anlamca tamamlayacak biçimde kullanılır. Örneğin “Ülkemizin her alanda yenileşmesi ve çağdaşlaşması yolunda atılacak adımlarda Atatürk ilkeleri ve devrimleri daima partimize ışık tutacaktır.”⁵⁰⁴ cümlesinde geçen “her” sözcüğü “alan” ismini tamamlayacak biçimde kullanılmıştır. Bu kelime, ‘bazı alanlarda değil, tüm

---

⁵⁰⁰ A.g.e., s. 21

⁵⁰¹ A.g.e., s. 20

⁵⁰² A.g.e., s. 26

⁵⁰³ A.g.e., s. 104

⁵⁰⁴ A.g.e., s. 19

alanlarda, alanların hepsinde' anlamını taşımaktadır. CHP, bu kelimeyi kullanarak çeşitli konulardaki düşüncelerini "her alanda" uygulayacağını ortaya koymuştur. Bu kelimenin sıkça kullanılması, CHP'nin genel, kuşatıcı bir bakışa sahip olduğunu göstermektedir. Ancak kelime bize bundan daha fazla ipucu vermez. Zira içerik analizinde nötr özellik taşıyan kelimelerdendir.

35. "toplum": 158 kez kullanılmıştır. 'Aynı topraklar üzerinde bir arada yaşayan, ortak yasalara uyan insan topluluğu, cemiyet' anlamını taşıyan bir kelimedir. Demokrasiyle yönetilen ülkelerde, yöneticileri seçmede son söz "toplum"a aittir. Toplumu ikna etmeyen, toplum için yeterli projeler üretmeyen bir siyasî partinin yönetici sınıfına yükselmesi, yani iktidar olması zordur. Bu da gösteriyor ki toplumun sorunlarına çözümler üretmek, toplumun geleceği için iyi şeyler yapmak, topluma daha iyi bir hayat imkânı sunmak siyasî partilerin yükümlülükleri arasında yer almaktadır. Programda yer alan "Amacımız ülkenizin ve toplumumuzun güvenlik içinde refaha, huzura ve her alanda çağdaşlaşmaya ulaşmasıdır."⁵⁰⁵ cümlesinde CHP, toplumumuz için neler yapmayı planladığını açıkça ortaya koymuştur. Bu, CHP'nin topluma değer verdiğini göstermesi bakımından güçlü bir mesajdır. Yine buna benzer ifadelerde Cumhuriyet Halk Partisi'nin toplumun kültürel değerleri, güvenliği, yaşam düzeyi vb. konularda görüşlerini ortaya koyduğu anlaşılmaktadır.

36. "kaynak": 156 defa kullanılmıştır. 'Bir şeyin doğuş yeri, menşe' veya 'gelir, kazanç, sağlık vb. şeyleri sağlayıcı unsur' gibi anlamlarda kullanılan bir kelimedir. "Cumhuriyet-Laiklik-Demokrasi altın üçgenini korumaya ve geliştirmeye yönelik kararlılığımızın kaynaklarıdır."⁵⁰⁶ cümlesinde "kaynak" kelimesi 'menşe' anlamında kullanılmıştır. Burada CHP'nin programında güçlü bir Cumhuriyet ve Laiklik vurgusunun olduğunu da belirtmekte yarar olduğu kanaatini taşımaktayız. Programda "kaynak kullanımında"⁵⁰⁷, Kamu kaynaklarının etkin kullanımı⁵⁰⁸, en büyük kaynak israfı⁵⁰⁹, vergilendirilen kaynak-

---

⁵⁰⁵ A.g.e., s. 19

⁵⁰⁶ A.g.e., s. 12

⁵⁰⁷ A.g.e., s. 88

⁵⁰⁸ A.g.e., s. 91

lar⁵¹⁰” ifadelerinden de anlaşılacağı üzere CHP programında “kaynak” kelimesinin daha çok, yukarıda belirttiğimiz ikinci anlamıyla kullanıldığı anlaşılmaktadır.

37. “etkin”: 153 defa kullanılmıştır. Kelime ‘aktif, faal, etkili, etkinlik gösteren’ anlamını taşır. Kelimenin anlamı pekiştirici bir özelliği vardır. Örneğin “çözüm” ile “etkin çözüm” aynı anlamı ifade etmez; “etkin çözüm” ifadesinde “çözüm”ün diğerinden daha güçlü ve etkili olduğu anlamı vardır. Programda yer alan “Yargının yolsuzluk ve kuralsızlıklarla etkin mücadelesinin önündeki engeller kaldırılacak.”⁵¹¹ cümlesinde yargı alanındaki bir mücadeleden söz edilmektedir. Burada “etkin” sözcüğü kullanılarak bu mücadelenin gücü pekiştirilmiştir. Bu ve buna benzer kullanımlarda CHP’nin gerek devletin kurum ve kuruluşlarıyla ilgili görüşlerini, gerekse toplumun sorunlarıyla ilgili projelerini ya da sorunları dile getirirken “etkin” kelimesini kullanarak etkili yollar aradığı söylenebilir.

38. “anlayış”: 147 defa kullanılmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi’nin programında “anlayış” kelimesinin çoğunlukla ‘bir toplum veya topluluktaki fertlerde görüş ve inanış faktörlerinin etkisiyle beliren düşünme yolu, düşünüş biçimi, zihniyet, mantalite’ anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu kelimenin sıkça kullanılması CHP’nin de çeşitli konulardaki görüşlerini açıklarken bu kelimeye ihtiyaç duymasıyla yakından ilgilidir. CHP, ülkemizdeki en köklü ve kendine özgü bir anlayışı olan siyasî partidir. Örneğin “Bizim Milliyetçiliğimiz; Çoğulculuk anlayışını benimser, tüm etnik ve kültürel kimliklere saygılıdır.”⁵¹² ifadesinde CHP, Milliyetçilik ile ilgili görüşünü ortaya koyarken kendi anlayışını belirtmiştir. Yine “bireysel haklara çağdaş anlayışla sahip çıkan⁵¹³, CHP’nin halkçılık anlayışı⁵¹⁴, hukuk devleti anlayışı⁵¹⁵, özgürlükçü

---

⁵⁰⁹ A.g.e., s. 143

⁵¹⁰ A.g.e., s. 146

⁵¹¹ A.g.e., s. 37

⁵¹² A.g.e., s. 13

⁵¹³ A.g.e., s. 14

⁵¹⁴ A.g.e., s. 14

⁵¹⁵ A.g.e., s. 35

bir anlayışla⁵¹⁶” ifadelerinden de anlaşılacağı üzere CHP hem kendi anlayışını ortaya koymuş hem de devlet birimlerinde ve toplumda oluşmasını istediği anlayışı belirtmiştir.

39. “sağlık”: 146 kez kullanılmıştır. ‘Vücudun fizikî ve psikolojik yönlerden bütün fonksiyonlarını yerine getirecek durumda olması, hasta hâlde olmama, sıhhat, esenlik’ demektir. Programda ise kelime, çoğunlukla bir sektörü ifade edecek biçimde kullanılmıştır. Bu, “sağlık sektörü”⁵¹⁷dür. Bir ülkenin nasıl, eğitim, ulaşım, güvenlik, ekonomi vb. sektörleri, alanları varsa “sağlık” sektörü de vardır. Dolayısıyla programda geçen “sağlık” kelimesiyle daha çok, ülke insanının sağlığı, tüm kurum ve kuruluşlarıyla bu alandaki çalışmalar kastedilmiştir. Bu kelimeyle birlikte CHP, sağlık politikasını ortaya koymuştur. Programda geçen “Devlet çocuk ana rahmine düştüğü andan itibaren başta sağlık ve eğitim olmak üzere her türlü hizmeti ailenin gelirine bağlı olmaksızın sunmayı taahhüt edecektir.”⁵¹⁸ ifadesi CHP’nin sağlık politikasını ortaya koyması bakımından son derece önemlidir. Kelimenin analiz tablosunda ilk yüzde yer alması, CHP’nin ülke insanının sağlığına, sağlık politikalarına çok büyük değer verdiğinin göstergesidir.

40. “sağla-”: 145 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘bir işin olması için gerekli durumu ya da şartları hazırlamak, temin etmek’ anlamını taşır. Cumhuriyet Halk Partisi, programında “sağla-” kelimesini çok sık bir şekilde kullanarak ülkemiz ve insanımız için gerçekleştirmeyi öngördüğü hedefleri, projeleri vb. ortaya koymuştur. Böylece topluma hedefleri olan bir parti olduğu mesajını vermek istemiştir. Bunu programda yer alan “Teknolojik gelişmeyi sağlamak⁵¹⁹, kırsal kesimdeki gerçek yoksulların koruma altına alınarak kimsenin yatağa aç girmemesini sağlamak⁵²⁰, devlet bütçesinden gerekli kaynakları sağlayacaktır⁵²¹” vb. ifadelerinden anlamak mümkündür. Programda 43 defa kulla-

---

⁵¹⁶ A.g.e., s. 45

⁵¹⁷ A.g.e., s. 315

⁵¹⁸ A.g.e., s. 145

⁵¹⁹ A.g.e., s. 177

⁵²⁰ A.g.e., s. 276

⁵²¹ A.g.e., s. 314

nılan “sağlayacak” kelimesiyle 12 kez kullanılan “sağlayacaktır” kelimesi CHP’nin gelecekte sağlayacağı durumlara işaret etmektedir. “Sağla-” kelimesi, sıklık tablosunda 5. sırada yer alan “sağlan-” kelimesiyle birlikte düşünüldüğünde kelimenin değeri ve etki gücü daha iyi anlaşılır. Bu da CHP’nin ülkesi ve toplumu adına birtakım şeyleri sağlama girişimi içinde olduğunu göstermektedir.

41. “al-”: 143 defa kullanılmıştır. Bu, ‘bir şeyi, bir nesneyi elle ya da başka bir araçla bulunduğu yerden kaldırmak; satın almak; bir yeri fethetmek, ele geçirmek’ vb. anlamlar içeren bir kelimedir. CHP programında “al-” kelimesini farklı anlamlar içerecek şekilde kullanılmakla birlikte genelde birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanılmıştır: “hedef alır⁵²², dikkate alarak⁵²³, karar alması⁵²⁴, yer alması⁵²⁵, dikkate alan⁵²⁶” vb.

42. “destek”: 142 kez kullanılmıştır. Farklı anlamlar içeren kelime, programda genellikle ‘kendisinden kuvvet alınan maddî veya manevî yardımcı, dayanak’ anlamıyla karşımıza çıkmaktadır. Örneğin “Cemevleri devletten eşit destek görecek.”⁵²⁷ cümlesinde “destek” kelimesinin bu anlamda kullanıldığı görülmektedir. Yine “destek” kelimesi, “devletten daha çok destek veya teşvik alabilmeleri⁵²⁸, mali ve teknik destek sağlanacaktır⁵²⁹, tarım destekleri⁵³⁰” ifadelerinde bu anlamda kullanılmıştır. Kelimenin sıkça kullanılması, CHP’nin ülke yararına, ülkenin kalkınması için yapmayı düşündüğü destekleri ortaya koyması bakımından önemlidir.

43. “özel”: 141 defa kullanılmıştır. Bu kelime, ‘sadece bir kişiye, bir şeye ait veya ilişkin olan’ ve ‘devlete değil, kişiye ait olan, hususi, resmî karşıtı’ an-

---

⁵²² A.g.e., s. 123

⁵²³ A.g.e., s. 153

⁵²⁴ A.g.e., s. 215

⁵²⁵ A.g.e., s. 331

⁵²⁶ A.g.e., s. 336

⁵²⁷ A.g.e., s. 51

⁵²⁸ A.g.e., s. 76

⁵²⁹ A.g.e., s. 92

⁵³⁰ A.g.e., s. 125

lamlarını taşır. Kelimenin CHP programında daha çok, ikinci anlamıyla kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Din kamusal alanın değil, özel alanın olgusudur.”⁵³¹ ifadesinde “özel” kelimesi ikinci anlamıyla kullanılmıştır. Yine programda yer alan “özel dersaneler veya kurslar⁵³², özel sektör⁵³³, özel girişim⁵³⁴, özel kesim⁵³⁵” ifadelerinde de kelimenin bu anlamını görüyoruz. CHP’nin programında bu kelimenin sıkça yer alması, devletin kalkınması, ilerlemesi, sorunların çözümü vb. konularda yalnız devlet kaynaklarının yeterli olmadığını, özel teşebbüsün de önemli olduğunu ortaya koyması bakımından önem arz etmektedir. Kelimenin “özel girişim”⁵³⁶ ve “özel sektör”⁵³⁷ biçiminde kullanımı da bu düşüncemizi destekler niteliktedir. Ancak CHP’nin şimdiye kadarki yürüttüğü “devletçi” politika, “özel” kavramına verdiği önem konusunda zihinlerde soru işaretleri oluşturmaktadır.

44. “güvenlik”: 140 defa kullanılmıştır. Kelime ‘toplum hayatında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, insanların tehlikeden uzakta ve korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet’ anlamını taşır. Toplumsal hayatın düzen içinde yürümesi için güvenliğin sağlanması büyük önem taşır. Bu güvenliği sağlayacak olan da devlettir, devletin güvenlik birimleridir. Kelimenin, programda sıkça kullanılması iktidara talip olan CHP’nin de böyle önemli bir konuya gösterdiği ilgiyi ortaya koymaktadır. CHP, öncelikleri arasında saydığı “güvenlik”le ilgili görüşünü “Ülkenin, toplumun ve vatandaşların can ve mal güvenliğini etkili biçimde korumaktır.”⁵³⁸ şeklinde belirtmiştir. Unutmamak gerekir ki can ve mal güvenliği olmayan bir ortamda, ülkede kargaşa, anarşi hâkim olur. Güvenliğin olmadığı, anarşinin hüküm sürdüğü bir ortamda ise her şey biter. Sürekli can ve mal endişesi taşıyan insanlar, psikolojik olarak çöker. İşte buna inanan CHP, insanımızın can ve mal güvenliği konusuna verdiği

---

⁵³¹ A.g.e., s. 16

⁵³² A.g.e., s. 48

⁵³³ A.g.e., s. 56

⁵³⁴ A.g.e., s. 143

⁵³⁵ A.g.e., s. 146

⁵³⁶ A.g.e., s. 178

⁵³⁷ A.g.e., s. 179

⁵³⁸ A.g.e., s. 20-21

önemi ortaya koymaktadır. Ayrıca “İç güvenliğin sağlanması devletin en temel görevleri arasındadır.”⁵³⁹ ve “Dış güvenlik kavramımız ve stratejimiz de, ekonomimize, bilgi ve teknolojik birikimimize, sürekli ve etkin katkıda bulunmalıdır.”⁵⁴⁰ ifadeleriyle CHP, iç ve dış güvenliğe de büyük önem verdiğini göstermektedir. Kelime sıkça kullanılarak âdeta “Güvenlik yönünden endişe etmenize gerek yok. Biz sizin için her şeyi düşünüyoruz.” mesajı verilmek istenmiştir. Bu kelimedenden yararlanılarak programda ülkemizin güvenlik güçleriyle ilgili görüşler de açıklanmıştır.

45. “çağdaş”: 140 defa kullanılmıştır. Bu kelime, programda çoğunlukla ‘içinde bulunan çağın gereklerine, şartlarına uygun olan, modern, uygar’ anlamında kullanılmıştır. “Çağdaş” kelimesinin programda sıkça yer alması CHP’nin bu kavrama özel bir değer verdiğinin göstergesi niteliğindedir. Örneğin “21. yüzyılda çağdaş bir Türkiye hedefine ulaşmak için CHP Atatürk’ün ilke ve devrimlerine bağlı sosyal demokrasinin temel değerlerini benimseyen bir anlayışla her alanda bir yenilenme ve değişim süreci başlatmaya kararlıdır.”⁵⁴¹ ifadesinde CHP, hedefini “21. yüzyılda çağdaş bir Türkiye” olarak ortaya koymuştur. CHP; “çağdaş çalışma hukuku⁵⁴², çağdaş bir ekonomik düzen⁵⁴³, çağdaş ve evrensel ölçülerde⁵⁴⁴, çağdaş Adli Kolluk birimleri⁵⁴⁵” ifadelerinden de anlaşılacağı üzere görüş ve düşüncelerinde “çağdaş” olmayı ölçüt olarak kabul etmiştir.

46. “insan”: 137 defa kullanılmıştır. Parti programında “insan” kelimesinin bu derece sık kullanılması CHP’nin “insan”a ve onu ilgilendiren konulara önem verdiğine işaret etmektedir. Programda “CHP, insan haklarının, çağın gereklerine uygun olarak süreklilik içinde geliştirilmesinin gereğine inanmak-

---

⁵³⁹ A.g.e., s. 116

⁵⁴⁰ A.g.e., s. 121

⁵⁴¹ A.g.e., s. 19

⁵⁴² A.g.e., s. 22

⁵⁴³ A.g.e., s. 22

⁵⁴⁴ A.g.e., s. 26

⁵⁴⁵ A.g.e., s. 40

tadır.”⁵⁴⁶ ifadesinde “insan hakları”na dikkat çekmektedir. Yine “Yaşam hakkı ile insan varlığının korunması ve geliştirilmesi temel amaçtır.”⁵⁴⁷ İfadesinde söz konusu parti “insanın varlığının korunması ve yaşam hakkı” ile ilgili görüşünü net bir biçimde ortaya koymuştur. Bu ve buna benzer ifadelerden CHP için “insanın, insan yaşamının, insan haklarının” son derece önemli olduğu anlaşılmaktadır. Nihayetinde CHP’nin verdiği bu mesaj, yine insanadır, insana yöneliktir. Bu mesaj, insanımız, toplumumuz açısından da oldukça değerlidir. Programda “insan” kelimesi, en çok kullanılan kelimeler arasında bulunmasına, CHP insana verdiği önemi kullandığı dille ifade etmesine karşın siyaset sahnesinde arzu ettiği başarıyı yakalayamamaktadır. Bu durumda CHP, yürüttüğü politikaları sorgulayıp insanımızı ve insanımızın değerlerini önemserse iyi olur, düşüncesini taşımaktayız.

47. “yapı”: 136 defa kullanılmıştır. İlk bakışta ‘barınma ya da farklı amaçlarla kullanılmak için yapılan bina, eser’ anlamını akla getiren kelime, programda genellikle ‘parçaları ve öğeleri arasında yasaya uygunluk, durağan bağlar ve karşılıklı ilişkiler bulunan dizge veya bütün’ anlamında kullanılmıştır. Örneğin “Meclisin daha verimli, ilkeli ve etkin yapıda çalışması, toplumda daha güvenilir ve saygın konuma gelmesi sağlanacaktır.”⁵⁴⁸ ifadesinde “yapı” kelimesi bu anlamda kullanılmıştır. Yine “İhale yasası, bunları gerçekleştirecek, kamu yararını gözetecek yapıya kavuşturulacaktır.”⁵⁴⁹ cümlesinde de söz konusu kelimenin aynı anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu ve buna benzer kullanımlarda CHP’nin devletin içindeki çeşitli kurumların yapısıyla ilgili görüşlerini ortaya koyduğu görülmektedir.

48. “yapıl-”: 133 defa kullanılmıştır. “Bir şeyi gerçekleştirmek, bir şey ortaya koymak, meydana getirmek” anlamını taşıyan bir kelimedir. Bu kelimenin sıkça kullanılması icraata işaret eder. Bu bakımdan kelimenin sıklık analizinde üst sıralarda yer alması, CHP açısından olumlu bir durumdur. Ancak

---

⁵⁴⁶ A.g.e., s. 42

⁵⁴⁷ A.g.e., s. 43

⁵⁴⁸ CHP Programı, s. 71

⁵⁴⁹ A.g.e., s. 74

kelimenin edilgen hâlinin tercihi, söz konusu parti açısından sıkıntı doğurmaktadır. Edilgen fiillerde, özne işi yapan, gerçekleştiren, yani dizginleri elinde bulunduran konumunda değildir; sadece eyleme, işe konu olur. Sonuç olarak “yapıl-” kelimesinin yer aldığı ifadelerde özne olarak güçlü bir CHP vurgusu yoktur. Yine de “yapıl-” kelimesi, icraatlar, yapılacak işler, hayata geçirilecek durumlar hakkında bilgi vermesi bakımından önem arz eder.

49. “amaç”: 132 defa kullanılmıştır. Kelime, “maksat, hedef, ulaşılmak istenen netice” anlamını taşır. Program, siyasî partinin görüşlerini, projelerini ortaya koyduğu bir platform olduğuna göre CHP’nin programında “amaç” kelimesinin sıkça yer alması da doğal bir durumdur. CHP, ülkemiz ve insanlarımızla ilgili ulaşmak istediği neticeleri bu kelime aracılığıyla duyurmuştur. Burada belirtmemiz gereken bir husus var ki o da “amaç” ile “hedef” kelimesinin eş anlamlı olmasıdır. 21. sırada yer alan “hedef” sözcüğüyle birlikte düşündüğümüzde CHP’nin icraat partisi olduğu yönünde güçlü bir kanı ortaya çıkar.

50. “sanayi”: 128 defa kullanılmıştır. ‘İnsanların maddî ihtiyaçlarının kolaylıkla karşılanması amacıyla ham maddelerin işlenip kullanılacak duruma getirilmesi için yapılan işlerin, kullanılan usul ve faaliyetlerin bütünü, endüstri’⁵⁵⁰ anlamını taşıyan bir kelimedir. Sanayi, bir ülkenin kalkınmasında, ilerlemesinde, uluslararası arenada söz sahibi olmasında çok büyük rol oynar. Sanayisi güçlü olan ülkeler, ekonomik yönden de güçlüdür. Bugün dünyaya yön veren Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, Rusya gibi ülkelere baktığımızda bu ülkelerin güçlü bir sanayiye sahip olduğunu görürüz. Bu bağlamda CHP’nin “sanayi” kelimesini sıkça kullanması da oldukça anlamlıdır. Örneğin programda yer alan “Temel amacımız tarımda, sanayide ve hizmetlerde küresel rekabette öne çıkan, ülkede uzun dönemli kalıcı, adil bir refah artışını hedefleyen çağdaş bir ekonomiyi kurmaktır.”⁵⁵¹ cümlesinde CHP, tarım ve sanayi ile ilgili görüşünü ortaya koymuştur. Yine “Sanayide yüksek katma

⁵⁵⁰ İlhan Ayverdi, *a.g.e.*, C. 3, s. 2666

⁵⁵¹ *CHP Programı.*, s. 143

değerli üretim yapısına geçiş sağlanacaktır.”⁵⁵², “Organize sanayi bölgeleri, teknopark ve teknopolis gibi sanayi altyapı uygulamaları ile teşvik politikaları jenerik teknolojilerin gelişme sürecindeki önemi dikkate alınarak şekillendirilecektir.”⁵⁵³ cümlelerinde de söz konusu partinin “sanayi” kavramıyla ilgili görüşlerini aktardığını görüyoruz. Bu ve buna benzer ifadelerden de anlaşılacağı üzere CHP, “sanayi”ye ağırlık vermektedir.

51. “çerçeve”: 128 kez kullanılmıştır. Birden fazla anlamı olan “çerçeve” kelimesi programda ‘bir konunun, bir düşünce alanının sınırları veya bu sınırlar içindeki alan’ anlamında kullanılmıştır. Örneğin “Türkiye’nin ulusal bütünlüğü çerçevesinde⁵⁵⁴, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığı kuralları çerçevesinde⁵⁵⁵, Medya-Ticaret-Siyaset çerçevesindeki⁵⁵⁶” vb.

52. “desteklen-”: 128 kez kullanılmıştır. ‘Bir kimseye, kurum ya da kuruluşa yardım sağlamak; arka çıkmak’ anlamlarını taşıyan “destekle-” fiilinin edilgen hâlidir. Edilgen fiillerin kullanılmasını siyasî parti açısından daha önce değerlendirdiğimizden bu konuya tekrar değinmeyeceğiz. Bu kelimeyle CHP, desteklenmesi gereken özel ve tüzel kişileri, kurum ve kuruluşları, anlayışı vb. ortaya koymuştur. Örneğin programda yer alan “Eğitim ve kadın alanında faaliyetlerde bulunan sivil toplum örgütlerinin çalışmaları desteklenecektir.”⁵⁵⁷ ifadesinde hangi yönde çalışma yapan sivil toplum örgütlerinin desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir. “CHP yönetiminde, ordumuzun savunmayla ilgili araştırma ve teknoloji oluşturma çabaları desteklenecektir.”⁵⁵⁸ ifadesinde de ordumuzun savunmasına yönelik çalışmaların destekleneceği görüşü ortaya konmuştur.

---

⁵⁵² A.g.e., s. 157

⁵⁵³ A.g.e., s. 159

⁵⁵⁴ A.g.e., s. 14

⁵⁵⁵ A.g.e., s. 34

⁵⁵⁶ A.g.e., s. 67

⁵⁵⁷ A.g.e., s. 54

⁵⁵⁸ A.g.e., s. 122

53. “sistem”: 127 kez kullanılmıştır. Bu, ‘düzen, nizam, yol ve yöntem’ vb. anlamlar taşıyan bir kelimedir. Devlet işlerinin aksamadan yürümesi için sisteme, sistemli olmaya ihtiyaç vardır. Nitekim ülkemizde, ülkemizin kurum ve kuruluşlarında çeşitli sistemler uygulanmaktadır. Bu sistemler, yol ve yöntemler, yasalar çerçevesinde belirlenmektedir. Sistemin olduğu yerde düzen vardır, nizam vardır. Sistemin olduğu yerde işler düzenli bir şekilde işler, ayrıca kişiye özel muamele, adam kayırmacılık yoktur. Bu bağlamda “sistem” kelimesinin CHP programında sıkça yer alması devlet kurumlarının işleyişine vurgu yapılması bakımından anlam ifade etmektedir. Kelime, programda “Hukuk ve yargı sistemi⁵⁵⁹, laik eğitim sistemi⁵⁶⁰, Sosyal Güvenlik Sistemi⁵⁶¹, demokratik sistem⁵⁶², ekonomik sistemlerin⁵⁶³, kamu ihale sistemi⁵⁶⁴” vb. ifadelerde yer almaktadır. Bunlardan anlaşılacağı gibi “sistem” kelimesiyle “adalet, eğitim, güvenlik, ekonomi” vb. alanlardaki düzen anlatılmak istenmiştir. CHP, bu kelimeyle çeşitli alanlardaki sistemin nasıl olması gerektiği, sistemdeki sorunlar vb. konular üzerinde durmuştur.

54. “en”: 126 kez kullanılan bu kelime üstünlük zarfıdır. “En” kelimesi önüne geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu belirtir. Programda yer alan “ülkemizin çıkarlarını en üst düzeyde koruyan”⁵⁶⁵ ifadesinde “en” sözcüğü bu anlamda kullanılmıştır. Yine “Ahlakı ve erdemliliği toplumda en yüce değer saymaktır.”⁵⁶⁶ ifadesinde de “en” kelimesi “üstünlük” anlamıyla kullanılmıştır. Bu ve buna benzer ifadelerden CHP’nin uygulayacağı programda “üstün olanı” tercih ettiğini, “en üstün olana” yöneldiğini çıkarmak mümkündür.

55. “ekonomik”: 125 kez kullanılmıştır. ‘Ekonomiyle ilgili olan, iktisadî’ anlamını taşıyan bir kelimedir. CHP, Devletçilik anlayışını “Devletin tüm ekono-

---

⁵⁵⁹ A.g.e., s. 34

⁵⁶⁰ A.g.e., s. 51

⁵⁶¹ A.g.e., s. 65

⁵⁶² A.g.e., s. 66

⁵⁶³ A.g.e., s. 74

⁵⁶⁴ A.g.e., s. 83

⁵⁶⁵ A.g.e., s. 21

⁵⁶⁶ A.g.e., s. 21

mik, sosyal ve siyasal hedeflerinin odağında insanın olmasıdır.”⁵⁶⁷ ifadesiyle ortaya koymuştur. Buradan CHP’nin hedefleri arasında insanı sosyal ve siyasal yönden yukarılara taşımanın yanı sıra ekonomik olarak da güçlendirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır. Günümüzde toplumun, toplumu oluşturan her bir ferdin güzel ve huzurlu bir yaşam sürmesi için sosyal ve siyasî konumun yanında ekonomik olarak da iyi durumda olması gerekir. CHP de buna işaret etmektedir. Kelime “ekonomi ile ilgili” anlamını içerdiğinden bir sonraki sırada yer alan “ekonomi” bahsinde konuya daha ayrıntılı değineceğiz.

56. “ekonomi”: 124 defa kullanılmıştır. ‘İnsanların yaşayabilmek için üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü, iktisat’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Eski Yunan’da bir evin mal varlığını yönetme sanatı anlamına gelen “ekonomi” günümüzde bugün insanlığı, tüm ülkeleri ilgilendiren bir konuma yükselmiştir. Bugün insanların hayat tarzını, ekonomi belirler hâle gelmiştir. Çünkü ekonominin temelinde para vardır. Ekonomisi güçlü olan insan, nasıl toplumda etkin bir konuma yükseliyorsa ekonomisi güçlü olan ülke de dünya üzerinde söz sahibi olmaktadır. Günümüzde ekonomisi güçlü olan Amerika, İngiltere, Fransa, Japonya gibi ülkelere baktığımızda bu ülkelerin dünya düzeninde söz sahibi olduğunu görürüz. Ne var ki ekonomik yönden zayıf olan Afrika ülkelerinin dünya düzeninde neredeyse söz söyleme hakkının bile olmadığını belirtmek mümkündür. Ayrıca küreselleşen dünyada ekonomideki gelişmeler tüm ülkeleri etkilemektedir. Yakın zamanda Amerika’da patlak veren ekonomik kriz tüm dünyadaki ülkeleri olumsuz etkilemiştir. Türkiye bu krizden az zararla kurtulan ülkeler arasında yer almaktadır. Tüm bunlar da gösteriyor ki ekonomi, insanların ve ülkelerin geleceğini etkileyen, ona biçim veren bir alandır ve son derece önemlidir. Ekonomide gelir gider dengesini kurmak da büyük önem taşır. Gideri son derece fazla, geliri ise az olan bir ülkenin harcamalarına dikkat etmesi gerekir. Aksi takdirde böyle bir ülkenin bir şirket gibi iflas etmesi, an meselesi olacaktır. Bir ülkede enflasyonun düşmesi ya da yükselmesi hem resmî kurum ve kuruluşları, hem özel şirketleri, hem de o ülkede yaşayan

---

⁵⁶⁷ A.g.e., s. 15

insanları doğrudan etkiler. Tüm bunlar da gösteriyor ki günümüzde ekonominin insan hayatında çok ayrı bir yeri vardır. Bu bağlamda CHP'nin programında “ekonomi” kelimesinin sıklık sırasında ilk yüzde yer alması önemlidir. Yine bu kelimeyle yakın anlamlı olan “ekonomik” kelimesini birlikte düşündüğümüzde kelimenin sıklık sırası yukarılara tırmanacaktır. Programda yer alan “Hedefimiz; düşük enflasyonla, hızlı büyüyen, tam istihdama yaklaşan, çağdaş çalışma koşullarına sahip, eşit rekabet ortamında gelirini adil paylaşan, küresel ölçekte dinamik rekabet gücüne sahip bir ekonomi; bilgi ekonomisine dönüşen, yaşam kalitesi yükselen, sosyal barış içinde dengeli kalkınan Türkiye'dir.”⁵⁶⁸ ifadesinde CHP, ekonomiyle ilgili hedefini belirtmiştir. Yine programda yer alan “Türkiye ekonomisinin güçlü ve istikrarlı bir şekilde büyümesinin önündeki en temel engeller olan tasarruf yetersizliği ve düşük verimlilik sorunlarının giderilmesine büyük önem verilecektir.”⁵⁶⁹ cümlesinde ülkemizin ekonomisiyle ilgili önemli bir hedef ortaya konmuştur. Bu ve buna benzer kullanımlar da gösteriyor ki CHP, ülkeleri ve insanların hayatını şekillendiren “ekonomi” kavramına büyük önem vermektedir ve “ekonomi”yle ilgili görüşlerini, hedeflerini belirtmektedir.

57. “geliştiril-”: 124 kez kullanılmıştır. Bu, ‘ilerlemesini, olgunlaşmasını, gelişmesini sağlamak’ anlamındaki “geliştir-” fiilinin edilgen hâlidir. Cumhuriyet Halk Partisi, “geliştiril-” fiiliyle çeşitli konulardaki, alanlardaki tasarılarını, projelerini ortaya koymuştur. Örneğin “Deprem anında elektrik, doğalgaz ve su gibi şebekeleri devre dışı bırakacak deprem anı hızlı sismik uyarı (erken uyarı) sistemi geliştirilecektir.”⁵⁷⁰ cümlesinde depremin olumsuz sonuçlarını en aza indirme konusundaki bir sistemin geliştirilmesi hedefinden söz edilmiştir. “Tüketiciyi ve çevreyi koruyan kurumlar ve sivil toplum örgütleri geliştirilecek...”⁵⁷¹ ifadesinde de “geliştiril-” fiilinden tüketici ve çevreyi koruyan kurum ve sivil toplum örgütlerinin daha iyi bir konuma yükseltilmesi, iyileştirilmesi hedefinin belirtildiğini anlıyoruz. Yine “orman işletmeciliği

---

⁵⁶⁸ A.g.e., s. 143

⁵⁶⁹ A.g.e., s. 148

⁵⁷⁰ A.g.e., s. 109

⁵⁷¹ A.g.e., s. 148

geliştirilecektir⁵⁷², yenilenebilir enerji kaynakları geliştirilecek⁵⁷³, madencilik sektöründe insan kaynakları geliştirilecektir⁵⁷⁴, demiryolu şebekesi geliştirilecek⁵⁷⁵” gibi ifadeler, CHP’nin çeşitli alanlardaki iyileştirme hedeflerinin olduğunu göstermektedir. Bütün bunlar, CHP’nin ülkeyi daha iyi yönetme, insana daha rahat bir hayat sunma arzusu taşıdığını göstermektedir.

58. “düzey”: 123 defa kullanılmıştır. Kelime, programda çoğunlukla ‘bir nesnenin, bir kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye’ anlamında kullanılmıştır. Programda geçen, “TÜRKİYE’Yİ ÇAĞDAŞ UYGARLIK DÜZEYİNE ÇIKARMAK İÇİN ÖNCELİKLERİMİZ”⁵⁷⁶ başlığında CHP, ülke adına yakalamak istediği düzeyi belirtmiştir. Yine “Cezaevlerinde fizikî koşulların Avrupa ülkeleri düzeyine çıkartılması hedef alınacaktır.”⁵⁷⁷ ifadesinde ülkemizdeki cezaevlerinin düzeyiyle ilgili hedef ortaya konmuştur. Bu ve buna benzer kullanımlardan CHP’nin, ülkemizin çeşitli kurum ve kuruluşlarını, düşünce anlayışını belli bir seviyeye yükseltme çabası içinde olduğu anlaşılmaktadır. Bunu “düzey” kelimesinin sıkça kullanılmasından anlıyoruz.

59. “ara”: 122 defa kullanılmıştır. Kelime ‘iki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe’ anlamını taşımaktadır. Örneğin “bireyler ve bölgeler arasında”⁵⁷⁸ ifadesinde “ara” kelimesinin yukarıda belirttiğimiz anlamda kullanıldığı görülmektedir. Yine kelimenin ‘iç, içinde’ anlamında kullanıldığı da anlaşılmaktadır; “bunlar arasında”⁵⁷⁹ sözünde olduğu gibi “ara” kelimesi ‘içinde’ anlamında kullanılmıştır. Kelime sıkça kullanılsa da bize anlam yönünde diğer kelimeler kadar yeterli bilgiyi vermemektedir.

---

⁵⁷² A.g.e., s. 239

⁵⁷³ A.g.e., s. 247

⁵⁷⁴ A.g.e., s. 250

⁵⁷⁵ A.g.e., s. 254

⁵⁷⁶ A.g.e., s. 18

⁵⁷⁷ A.g.e., s. 41

⁵⁷⁸ A.g.e., s. 18

⁵⁷⁹ A.g.e., s. 20

60. “koşul”: 121 kez kullanılmıştır. Kelime programda “Savunma hakkının ve hak arama özgürlüğünün tam olarak sağlanması hukuk devletinin vazgeçilmez koşuludur.”⁵⁸⁰ ifadesinde olduğu gibi “şart” anlamında kullanılmıştır. CHP, bu ve buna benzer kullanımlarda devletin kurum ve kuruluşları, vatandaşın hayat tarzı vb. ile ilgili şartları ortaya koymuştur. Bir yönüyle olmazsa olmaz düşüncelerini bu kelime vasıtasıyla belirtmiştir.
61. “güç”: 117 defa kullanılmıştır. Kelime, “Cumhuriyet, gücünü, bu beraberliği oluşturan tüm insanların, hakları, eşitliği ve bütünlüğü ilkesinden almaktadır.”⁵⁸¹ ifadesinde olduğu gibi çoğunlukla ‘kuvvet’ anlamında kullanılmıştır. Yine “Jandarma ve sahil güvenlik gücünün⁵⁸², ekonomik gücümüz⁵⁸³, Türkiye’nin ulusal gücünü⁵⁸⁴, küresel ölçekte dinamik rekabet gücüne sahip bir ekonomi⁵⁸⁵” vb. ifadelerde de çeşitli alanlardaki gücümüz üzerinde durulmuştur.
62. “ilke”: 117 defa kullanılmıştır. ‘Temel düşünce, prensip; öge, unsur; davranış kuralı’ anlamlarını taşıyan bir kelimedir. Programın başında yer alan “Atatürk İlke ve Devrimlerinin Bekçisiyiz”⁵⁸⁶ ifadesinde “ilke” kelimesiyle CHP, hem Atatürk ilkelerini hem de kendi ilkelerini ortaya koymuştur. Yine “ALTI OK ilkeleri”⁵⁸⁷ ifadesiyle de partinin ilkelerine vurgu yapılmıştır. “Laiklik ilkesinin temel amacı aklın özgürleştirilmesidir.”⁵⁸⁸ cümlesinde CHP bir başka ilkesini belirtmiştir. Bunun yanında “eşitlik ve adalet ilkeleri⁵⁸⁹, evrensel hukuk ilkelerine⁵⁹⁰, yasa önünde eşitlik ilkesi⁵⁹¹, yargının bağımsızlığı ilkesi,

---

⁵⁸⁰ A.g.e., s. 33-34

⁵⁸¹ A.g.e., s. 13

⁵⁸² A.g.e., s. 117

⁵⁸³ A.g.e., s. 121

⁵⁸⁴ A.g.e., s. 123

⁵⁸⁵ A.g.e., s. 143

⁵⁸⁶ A.g.e., s. 11

⁵⁸⁷ A.g.e., s. 12

⁵⁸⁸ A.g.e., s. 16

⁵⁸⁹ A.g.e., s. 25

⁵⁹⁰ A.g.e., s. 32

⁵⁹¹ A.g.e., s. 33

temiz siyaset ilkeleri⁵⁹²” ifadelerinden CHP’nin çeşitli konu ve alanlardaki prensiplerini “ilke” sözcüğüyle anlatmak istediği anlaşılmaktadır.

63. “gerekli”: 116 kez kullanılan bu kelime, ‘yapılması uygun olan, yapılması gereken, lüzumlu, zaruri’ anlamını taşımaktadır. CHP, hedeflerini, projelerini, planlarını, kısacası neleri yapmak gerektiğini açıklarken bu kelimedenden yararlanmışır. Kelimenin sıklık çözümlemesinde üst sıralarda yer alması da CHP’nin icraata, aksiyona yönelik bir parti olduğuna işaret etmektedir. Örneğin “Hakim ve Cumhuriyet savcıları hakkında soruşturma başlatma yetkisi Adalet Bakanlığında alınarak Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna verilmesi için gerekli anayasa değişikliği yapılacaktır.”⁵⁹³ cümlesinde “gerekli” kelimesi ‘yapılması yerinde olan, lüzumlu’ anlamında kullanılmıştır. Burada CHP’nin hukuk alanındaki bir hedefini, yapmak istediği değişikliği belirirken “gerekli” kelimesinden yardım aldığı anlaşılmaktadır. Yine “gerekli ekonomik ve sosyal önlemler⁵⁹⁴, Türk Ceza Kanunu’nda gerekli düzenlemeler yapılacaktır⁵⁹⁵, çocuk ve yaşlı bakımı için gerekli olan kurumlar geliştirilerek⁵⁹⁶” vb. ifadelerde yer alan “gerekli” kelimesi, yukarıda belirttiğimiz anlamda kullanılmıştır. Bunlardan da anlaşılacağı üzere Cumhuriyet Halk Partisi, çeşitli alanlarda ve kurumlarda yapmayı planladığı şeyleri “gerekli” kelimesiyle birlikte aktarmıştır.

64. “çalışma”: 116 kez kullanılmıştır. ‘Çaba göstermek, çalışmak, emek’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Örneğin “Çalışma herkesin temel hakkıdır.”⁵⁹⁷ ifadesinde “çalışma” kelimesinin bu anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan “eğitim ve aydınlatma çalışmaları⁵⁹⁸, çalışma hakkı kutsaldır⁵⁹⁹, belediye çalışmaları⁶⁰⁰, deprem riski zarar azaltma ve afet yönetimi çalışmaları⁶⁰¹,

---

⁵⁹² A.g.e., s. 71

⁵⁹³ A.g.e., s. 36

⁵⁹⁴ A.g.e., s. 44

⁵⁹⁵ A.g.e., s. 54

⁵⁹⁶ A.g.e., s. 58

⁵⁹⁷ A.g.e., s. 45

⁵⁹⁸ A.g.e., s. 55

⁵⁹⁹ A.g.e., s. 58

⁶⁰⁰ A.g.e., s. 94

AR-GE çalışmaları⁶⁰²...” ifadelerinden CHP’nin çeşitli alanlardaki çalışma faaliyetleriyle ilgili görüşlerini açıkladığı görülmektedir. CHP’nin “çalışma” kelimesini sıkça kullanması, bu kavramın öneminden kaynaklanmaktadır. Çünkü tüm kurum ve kuruluşlarıyla, insanlarıyla çalışan bir devlet, varlığını ve gücünü koruyabilir.

65. “teknoloji”: 114 kez kullanılmıştır. Günümüzde teknoloji, insan yaşamının odağında yer almaktadır. Son model otomobiller, uçaklar, bilgisayarlar, İnternet, cep telefonları vb. her şey teknoloji ürünüdür. Günümüzde hemen hiçbir ev yoktur ki içinde teknolojik bir ürün olmasın. Televizyon, çamaşır makinesi, buzdolabı, radyo vb. ürünlerden en az biri evlerde bulunmaktadır. Tüm bu teknoloji ürünleri, insan hayatını kolaylaştırmakta, insanın az zamanda birçok iş yapmasını sağlamaktadır. Örneğin normalde günler sürecektir bir iş, bilgisayar sayesinde çok kısa bir sürede yapılabilmektedir. Hastanelerdeki bilgisayar ağı sayesinde hastaların kaydının tutulması, yapılan tıbbî işlemler vb. her şey görülebilmektedir. Dünyanın öbür ucuna bir uçak yolculuğuyla kısa sayılabilecek bir sürede ulaşılabilir. Bu ve buna benzer tüm işlemlerin, işlemlerin temelinde teknoloji vardır. Programda yer alan “İleri teknolojiye dayanan, istihdam yaratan ve toplum refahını yükseltecek yatırımların ülke çapında teşvikidir.”⁶⁰³ ifadesinde yapılacak yatırımların nasıl olması gerektiğiyle ilgili görüş ortaya konmuştur. Görüldüğü üzere bu yatırımların “ileri teknoloji”ye dayanması gerektiği düşüncesi belirtilmiştir. Programdaki “bilgi ve iletişim teknolojilerinden⁶⁰⁴, çağdaş teknolojiden⁶⁰⁵, nano teknoloji⁶⁰⁶, yakıt ve atık teknolojileri⁶⁰⁷” vb. ifadelerinden CHP’nin hangi teknolojilerden yararlanma düşüncesinde olduğu anlaşılmaktadır. Kelimenin sıkça kullanılması CHP’nin teknolojiye önem verdiğinin bir işaretidir.

---

⁶⁰¹ A.g.e., s. 108

⁶⁰² A.g.e., s. 207

⁶⁰³ A.g.e., s. 22

⁶⁰⁴ A.g.e., s. 87

⁶⁰⁵ A.g.e., s. 114

⁶⁰⁶ A.g.e., s. 193

⁶⁰⁷ A.g.e., s. 246

66. “kurum”>: 114 defa kullanılmıştır. Bu kelime ile devletin çeşitli kurumlarıyla ilgili görüşler ortaya konmuştur. Örneğin “Devletin ve kurumlarının, toplumun, hukukun ve eğitimin laik olması, asla ödün veremeyeceğimiz temel kuraldır.”⁶⁰⁸ ifadesinde CHP, devletin ve kurumlarının niteliğini, laiklik ilkesiyle ortaya koymuştur. “Adli Yargı Kurumu ve İdari Yargı Kurumu⁶⁰⁹, Adli tıp kurumu⁶¹⁰, iletişim kurumları⁶¹¹, Kamu İhale Kurumu⁶¹², Polis eğitim kurumları⁶¹³” vb. ifadelerden CHP’nin bu ve buna benzer kurumlarla ilgili görüşlerini belirttiği anlaşılmaktadır.

67. “edil-”>: 114 defa kullanılmıştır. ‘Bir işi yapmak’ anlamındaki “et-” yardımcı fiilinin edilgen hâlidir. Kelimenin programda çoğunlukla yardımcı fiil görevinde, yani birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanıldığını görmekteyiz. Örneğin “temin edilecektir⁶¹⁴, mücadele edilecektir⁶¹⁵, teşvik edilecektir⁶¹⁶, istismar edilmesinden⁶¹⁷, teşhir edilmeyecek⁶¹⁸, alet edilmeyecektir⁶¹⁹” vb.

68. “oluşturul-”>: 113 defa kullanılmıştır. ‘Oluşmasını sağlamak, meydana getirmek’ anlamını taşıyan “oluştur-” fiilinin edilgen hâlidir. CHP, meydana getirmek istediği şeyleri, yani çeşitli konularda ve farklı alanlarda yapmayı düşündüklerini ortaya koyarken bu kelimedenden yararlanmışır. Örneğin “Adli kolluk oluşturulacak.”⁶²⁰ ifadesinde “oluşturul-” fiili ‘meydana getirilmek’ anlamında kullanılmıştır. “Kadına karşı şiddetle mücadele ulusal eylem planı oluşturulacaktır.” cümlesinde de “oluşturul-” fiili bulunmaktadır. Yine bu cümlede de CHP, gerçekleştirmeyi planladığı bir hedefini belirtmiştir. Kelimenin geçtiği ifadelerden CHP’nin aynı zamanda yeni şeyler oluşturma çabası içinde

---

⁶⁰⁸ A.g.e., s. 15-16

⁶⁰⁹ A.g.e., s. 36

⁶¹⁰ A.g.e., s. 39

⁶¹¹ A.g.e., s. 68

⁶¹² A.g.e., s. 83

⁶¹³ A.g.e., s. 117

⁶¹⁴ A.g.e., s. 169

⁶¹⁵ A.g.e., s. 308

⁶¹⁶ A.g.e., s. 309

⁶¹⁷ A.g.e., s. 137

⁶¹⁸ A.g.e., s. 273

⁶¹⁹ A.g.e., s. 273

⁶²⁰ A.g.e., s. 40

olduğu da anlaşılabilir. Kelimenin sıkça kullanılmasından CHP'nin hem hedeflerini ortaya koyduğu, hem çeşitli alanlarda yenilikler yapmak istediği yönünde sonuçlar çıkarmak mümkündür.

69. “et-”: 111 defa kullanılmıştır. Çeşitli anlamlar içeren “et-” kelimesi, genellikle yardımcı fiil olarak kullanılmaktadır. Kelimenin CHP programında da genellikle, yardımcı fiil görevinde kullanıldığı anlaşılmaktadır. “Et-” kelimesi yardımcı fiil görevinde kullanıldığında kendisi bir anlam ifade etmekten çok, birlikte kullanıldığı kelimeye bir anlam değeri katar. Kelimenin, parti programında ekseriyetle bu görevde kullanıldığı görülmektedir. Programda yer alan “elde edeceklerdir⁶²¹, teşvik edecektir⁶²², temsil eden⁶²³, kabul etmek⁶²⁴, tahrip ederek⁶²⁵, iddia etmemesi⁶²⁶” örneklerinde olduğu gibi.

70. “tarım”: 111 defa kullanılmıştır. Kelime ‘Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi, kalite ve verimlerinin yükseltilmesi, uygun şartlarda korunması, işlenip değerlendirilmesi ve pazarlanması, ziraat’ anlamını taşır. Tarım, insanlıkla paralel bir tarihe sahiptir. İnsan, yemeden içmeden yaşayamayacağına göre burada tarım devreye girer. İnsanoğlu tarımla sebze, meyve, bakliyat vb. gıdaları yetiştirir ve bunları tüketerek hayatını sürdürür. Yalnız hayatını sürdürmekle kalmaz, ürettiği tarım ürünlerini satarak ekonomisini de geliştirir. Bu bağlamda devletler de kendilerine göre bir tarım politikası belirler. Her ne kadar günümüzde teknoloji, sanayi vb. sektörler öne çıksa bile tarım, hayvancılık gibi sektörlerin önemi de göz ardı edilemez. Çünkü insan, teknoloji olmadan da hayatını devam ettirebilir, ancak gıda almadan onun hayatta kalması mümkün değildir. Ülkelerin ekonomisinde tarım sektöründen elde edilen gelirin de belli bir payı vardır. İşte CHP programında sıklık analizinde yukarılarda yer alan “tarım” kelimesi bunlara işaret etmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi, programda yer alan “Temel amacımız tarımda, sanayide ve

---

⁶²¹ A.g.e., s. 278

⁶²² A.g.e., s. 281

⁶²³ A.g.e., s. 129

⁶²⁴ A.g.e., s. 135

⁶²⁵ A.g.e., s. 165

⁶²⁶ A.g.e., s. 133

hizmetlerde küresel rekabette öne çıkan, ülkede uzun dönemli kalıcı, adil bir refah artışını hedefleyen çağdaş bir ekonomiyi kurmaktır.”⁶²⁷ cümlesinde bir amacını ortaya koymuştur. Bu da yalnız sanayi ve hizmetlerde değil, tarımda da küresel boyutta rekabet edebilecek, kalıcı, çağdaş bir ekonomiye sahip olmaktır. Yine programda yer alan “TARIM EKONOMİNİN YÜKÜ DEĞİL, ÜLKEMİZİN GÜCÜDÜR.”⁶²⁸ başlığında CHP’nin “tarım” a bakışı net bir şekilde görülmektedir.

71. “yatırım”: 110 defa kullanılmıştır. Kelime ‘herhangi bir ürünün yetiştirilmesi veya iyileştirilmesi amacıyla yönelik olarak yapılan faaliyetlerin tümü’⁶²⁹ anlamına gelmektedir. Programda geçen “Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından en üst düzeyde yararlanılacak.”⁶³⁰ ifadesinden anlaşılacağı üzere “yatırım” kelimesi, çoğunlukla ‘millî ekonominin veya bir ticaret kuruluşunun üretim ve hizmet gücünü artırıcı nitelikte olan aktif değerlerine yapılan yeni eklemeler, envestisman’ anlamında kullanılmıştır. Burada yabancı sermaye yatırımlarından yararlanılmasının gereği belirtilmiştir. CHP’nin ülkemize yapılacak yatırımlarda yerli yabancı ayırımına gitmemesi olumlu bir durumdur. Yine “İç ve dış yatırımları güçleştiren ve caydıran bürokratik engellere son verilecektir.”⁶³¹ ifadesinde de iç ve dış yatırımları kazanmak için yapılması gereken ortaya konmuştur. Bu ve buna benzer ifadelerden “yatırım”ın ülkemizin kalkınması adına çok önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bunun öneminde inanan CHP de “yatırım” kelimesini sıkça kullanarak ona vurgu yapmıştır. Bunun yanında “trafik alt yapısına yatırım yapılacak”⁶³², yatırım ve iş ortamı iyileştirilerek⁶³³, kamu yatırımları⁶³⁴, AR-GE yatırımları⁶³⁵ vb. ifadelerden hangi alanlarda yatırım yapılacağı konusunda bilgiler edinilmektedir.

---

⁶²⁷ *CHP Programı*, s. 143

⁶²⁸ *A.g.e.*, s. 215

⁶²⁹ Ömer Demir-Mustafa Acar, *a.g.e.*, s. 237

⁶³⁰ *CHP Programı*, s. 161

⁶³¹ *A.g.e.*, s. 162

⁶³² *A.g.e.*, s. 105

⁶³³ *A.g.e.*, s. 145

⁶³⁴ *A.g.e.*, s. 169

⁶³⁵ *A.g.e.*, s. 212

72. “iş”: 110 defa kullanılmıştır. Kelime ‘bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma’ anlamına gelmektedir. Programda geçen “belli işleri yapabilecek bütün engelli kişilere gerekli meslek ve sanat eğitimi olanağı devletçe sağlanacak”⁶³⁶ ifadesinde geçen “iş” kelimesi belirttiğimiz anlamda kullanılmıştır. CHP programında “iş” kelimesinin ilk yüzde yer alması, bu partinin çalışma anlamını içinde barındıran “iş” ve çeşitli “işler” konusuna ağırlık verdiğini, bu alanda görüşler beyan ettiğini ortaya koymaktadır.
73. “çevre”: 109 defa kullanılmıştır. Kelimenin programda farklı anlamlarda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Programda yer alan “Temiz çevre, korunan doğa ve ekolojik denge; yani sağlıklı çevrede sağlıklı yaşamdır.”⁶³⁷ ifadesinde “çevre” kelimesi ‘hayatın gelişmesinde etkili olan doğal, toplumsal, kültürel dış faktörlerin bütünlüğü’ anlamında kullanılmıştır. Yukarıdaki ifadeden yola çıkılarak CHP’nin doğaya, çevreye önem verdiği söylenebilir. Bu, yine programda geçen “CHP ÇEVRECİDİR: CHP, yeşile, çevreye, doğaya, küresel ısınmaya duyarlılığın partisidir.”⁶³⁸ ifadesinde de net bir şekilde anlaşılmaktadır. Kelime, “Cumhuriyet Halk Partisi, çevremizde ve dünyada oluşmakta olan gelişmeler karşısında...”⁶³⁹ ifadesinde ise “muhit” anlamında kullanılmıştır.
74. “geliş-”: 107 defa kullanılmıştır. ‘İleri bir düzeye ulaşmak, genişlemek, olgunlaşmak, inkişaf etmek’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Kelimenin programda sıkça kullanılması CHP’nin çeşitli alan veya konularda daha ileri düzeye ulaşma isteğine bir işarettir. Bu kelime aynı zamanda, gelişme isteğinin hangi alanlarda olduğu noktasında bize bilgiler verebilir. Örneğin kelimenin yer aldığı “TBMM’nin etkinliğinin artırılması, seçilmişlerin ülkede çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gelişmesinin kararlı gücünü ve güvencesini oluş-

---

⁶³⁶ A.g.e., s. 326

⁶³⁷ A.g.e., s. 23

⁶³⁸ A.g.e., s. 28

⁶³⁹ A.g.e., s. 120

turması hedef alınacaktır.”⁶⁴⁰ cümlesinde “gelişme” kelimesiyle “demokrasi- nin gelişmesi” anlatılmak istenmiştir. Programda “bilimsel ve teknolojik gelişmeler⁶⁴¹, kentsel gelişme⁶⁴², ekonomik gelişmemiz⁶⁴³, ekoloji ve jeo- politik gelişmeleri⁶⁴⁴” örneklerinden de CHP’nin farklı alanlardaki gelişme- lerden söz ettiği anlaşılmaktadır.

75. “rekabet”: 104 defa kullanılmıştır. Bu kelime ‘aynı amacı taşıyan kişiler ya da kuruluşlar arasındaki çekişme’ demektir. Rekabet, bir tür yarıştır. Reka- betin olduğu yerde daha iyiye ulaşma isteği vardır. Örneğin iki özel kuruluş, daha çok müşteriye ulaşmak için rekabet ediyorsa bu, insanların hayatına da yansır. Bu durum iki bakımdan güzeldir. Birincisi rekabet eden bu kuruluşlar, insanları memnun etmek için kaliteyi artıracaklardır. İkincisi ise daha çok müşteriye ulaşmak için fiyatı makul seviyede tutacaklardır. Rekabetin olma- dığı yerde atalet, durgunluk, memnuniyetsizlik vardır. Rekabet, hangi alanda olursa olsun gelişme açısından önemli bir ivme gücüdür. CHP’nin “rekabet” kelimesini sıkça kullanmasını bu yönde değerlendirmek mümkündür. Prog- ramda yer alan “Kamu ihale ve alımları şeffaf hale getirilecek, rekabete açık tutulacaktır.”⁶⁴⁵ cümlesinde “rekabet” kavramının önemi açık bir şekilde ifade edilmektedir. Kamu ihale ve alımları hep aynı kişi ya da şirketlere veri- lirse büyük ihtimalle bir süre sonra kalite düşecektir. Çünkü kamu ihalelerinin ya da alımlarının kesin olarak kendisine verileceğini bilen kişi ya da şirketler, daha çok kâr etmeyi düşünecek ve kaliteyi düşürecektir. Bu da hem devlet hem millet hanesine zarar olarak yazılacaktır. Ancak bu ihalelerin rekabete açık olması, birden çok şirketin yarışması demektir. Bu da kaliteyi ve makul fiyatı beraberinde getirecektir. İşte CHP, “rekabet” kavramıyla bunlara dikkat çekmek istemektedir. Yine “Temel amacımız tarımda, sanayide ve hizmet- lerde küresel rekabette öne çıkan, ülkede uzun dönemli kalıcı, adil bir refah

---

⁶⁴⁰ A.g.e., s. 70

⁶⁴¹ A.g.e., s. 101

⁶⁴² A.g.e., s. 103

⁶⁴³ A.g.e., s. 135

⁶⁴⁴ A.g.e., s. 155

⁶⁴⁵ A.g.e., s. 74

artışını hedefleyen çağdaş bir ekonomiyi kurmaktır.”⁶⁴⁶ ifadesinde de ülkemiz adına bir “rekabet”ten söz edilmektedir. CHP, “tarım, sanayi ve hizmetlerde dünya ölçeğinde rekabet edebilecek bir ülke” hedefini ortaya koymuştur.

76. “yerel”: 103 defa kullanılmıştır. “Belli bir yöreye özgü, yöresel” anlamını taşıyan bir sözcüktür. Kimi zaman “ulusal” sözcüğü yerine kullanıldığı da olur. Örneğin programda yer alan “Partimize üye kadınların yerel ve genel seçimlerde aday olmaları özendirilecektir.”⁶⁴⁷ ifadesinde “yerel” sözcüğü yukarıda belirttiğimiz anlamda kullanılmıştır. “Yerel medya desteklenecek.”⁶⁴⁸ cümlesinde de “yerel” sözcüğü ‘belli yörelere özgü, yöresel’ anlamını taşımaktadır. “CHP yerel yönetimleri, yerel iktidar odakları olarak değil, yerel demokrasi odakları olarak görür.”⁶⁴⁹ ifadesinde görüldüğü üzere “yerel” sözcüğü birçok yerde “yönetim”le birlikte kullanılmıştır. Bu, CHP’nin “yerel yönetim”i önemseyişini göstermektedir. Zira bir ülkenin iyi bir şekilde yönetilmesinde “yerel yönetimler”in de büyük katkısı vardır.

77. “konu”: 102 defa kullanılmıştır. Kelime, ‘üzerinde durulan, konuşulan, yazılan şey’ anlamını taşır. Bu kelimeyle üzerinde durulan, düşünülen, kafa yorulan şeyler ortaya konmuştur. Kelime, programda “kadın sağlığı konusunda”⁶⁵⁰, temel hak ve özgürlükler gibi konularda⁶⁵¹, Kıbrıs konusu⁶⁵² vb. ifadelerde olduğu gibi “üzerinde durulan şey” anlamında kullanılmıştır. CHP, bu kelimeyi sıkça kullanarak üzerinde durduğu şeyleri belirtmiştir.

78. “yaşam”: 102 defa kullanılmıştır. ‘Doğumla ölüm arasında yaşanan zaman dilimi, ömür, hayat’ anlamına gelen bir kelimedir. Programda yer alan “CHP, çağdaş özgürlükçü, çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi, ülkemiz ve insanla-

---

⁶⁴⁶ A.g.e., s. 143

⁶⁴⁷ A.g.e., s. 57

⁶⁴⁸ A.g.e., s. 68

⁶⁴⁹ A.g.e., s. 85-86

⁶⁵⁰ A.g.e., s. 58

⁶⁵¹ A.g.e., s. 115

⁶⁵² A.g.e., s. 128

rımız için vazgeçilmez bir yaşam biçimi olarak görmektedir.”⁶⁵³ cümlesindeki “yaşam” kelimesi yukarıdaki anlamıyla kullanılmıştır. Burada “yaşam biçimi” sözünden CHP’nin çağdaş, özgürlükçü, çoğulcu ve katılımcı demokrasiye önem verdiği söylenebilir. Yine “Yurttaşların yaşam hakkı kutsaldır.”⁶⁵⁴ cümlesinde CHP, bütün insanlarımızın yaşamasının bir hak olduğu ve bunun kutsallığı üzerinde durmaktadır. Öte taraftan kelime “yaşama geçirmek”⁶⁵⁵ ya da “yaşama geçirilmek”⁶⁵⁶ örneklerinde olduğu gibi birleşik fiillerde de kullanılmıştır. Bu birleşik fiillerde CHP’nin bazı icraatları gerçekleştireceği anlamı sezilmektedir.

79. “yönelik”: 101 kez kullanılmıştır. İçerik analizine dolaylı olarak yardımcı olan bir kelimedir. Kelime; CHP’nin görüşlerinin, hedeflerinin neye yönelik olduğunu ortaya koyar. Örneğin “Türkiye’nin bölünmesine ve parçalanmasına yönelik tüm düşünceleri CHP kesinlikle reddeder.”⁶⁵⁷ cümlesinde CHP, görüşünün neye yönelik olduğunu belirtmiştir. Bu da “Türkiye’nin bölünmesi ve parçalanması” konusuyla ilgilidir. Yine programda yer alan “yargıyı siyallaştırmaya yönelik her türlü müdahale⁶⁵⁸, laikliğe yönelik her türlü tehdide⁶⁵⁹, kadınlara yönelik her türlü şiddete⁶⁶⁰, yazılı ve görsel medyada tekelleşmeyi önlemeye yönelik yasal ve kurumsal düzenlemeler⁶⁶¹” vb. ifadelerde de “yönelik” kelimesinin yer aldığını görüyoruz.

80. “bilgi”: 101 kez kullanılmıştır. ‘Gözlem, araştırma ya da öğrenme sonucu elde edilmiş gerçek, malumat’ anlamını taşıyan bir kelimedir. ‘Aklın ve zekânın çalışması sonucu ortaya konan ürün’ anlamında da kullanılır. Çoğu zaman bilimle birlikte kullanılır. Bir varlığın ya da kavramın ne olduğu, bilgiyle öğrenilir. Bilgi, insan hayatında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. İnsanların

---

⁶⁵³ A.g.e., s. 31

⁶⁵⁴ A.g.e., s. 43

⁶⁵⁵ A.g.e., s. 71

⁶⁵⁶ A.g.e., s. 220

⁶⁵⁷ A.g.e., s. 13

⁶⁵⁸ A.g.e., s. 34

⁶⁵⁹ A.g.e., s. 50

⁶⁶⁰ A.g.e., s. 54

⁶⁶¹ A.g.e., s. 68

toplum hayatında belli bir yere gelmesi, makam sahibi olması bilgileri sayesindedir. Bilgi yönünden yetersiz insanların toplumda saygın bir yer edinmeleri çok zordur. Daha da önemlisi çağımız, bilgi çağıdır. Bilen, bilgisini artıran insan sürekli öndedir. Hayatın tüm alanlarında bilgi, hâkim bir konuma yükselmiştir. Bir gazoz açacağıının kullanımı dahi bilgi gerektirir. Gazoz açacağıını daha önce görmeyen, nasıl kullanıldığını bilmeyen için o nesne bir şey ifade etmez. Tüm bunlardan yola çıkılarak “bilgi”nin toplum hayatında çok yönlü, etkili ve vazgeçilmez bir özelliğe sahip olduğunu söylemek mümkündür. CHP’nin parti programında “bilgi” kelimesinin sıkça geçmesinin de bunlarla ilgili olduğu kanaatini taşımaktayız. CHP programında öncelikler arasında sayılan “Yenilikçilik”⁶⁶² başlığında “Toplum yaşamının her alanında bilginin üretildiği, kullanıldığı ve pazarlanabildiği bilgi ekonomisine geçmektir.”⁶⁶³ ifadesinde “bilgi”nin önemine vurgu yapılmaktadır. Bu vurgu, “bilgi” kelimesinin sıkça kullanılmasında da kendini göstermektedir.

81. “süreç”: 100 kez kullanılmıştır. Söz konusu kelime, ‘aralarında birlik olup belli bir zaman ya da düzen zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi’ anlamını taşır. Programda geçen “sorgulama sürecinin adil, etkin, güvenilir olması⁶⁶⁴; kamu ihale sürecine⁶⁶⁵; toplu iş sözleşmesi sürecinde⁶⁶⁶; AB’ye tam üyelik sürecimizin⁶⁶⁷” vb. ifadelerden çeşitli gelişmelerin süreci üzerinde durulduğu anlaşılmaktadır.

82. “kuruluş”: 99 kez kullanılmıştır. Kelime, ‘kurulma işi, yapılış şekli’ anlamını taşır. Ancak kelime, programda daha çok ‘çeşitli konularda topluma hizmet vermesi için kurulan her türlü kurum, müessese’ anlamında kullanılmıştır. Programda “Kamusal hizmet kuruluşlarıyla⁶⁶⁸, sivil toplum kuruluşlarıyla⁶⁶⁹,

---

⁶⁶² A.g.e., s. 23

⁶⁶³ A.g.e., s. 23

⁶⁶⁴ A.g.e., s. 38

⁶⁶⁵ A.g.e., s. 83

⁶⁶⁶ A.g.e., s. 63

⁶⁶⁷ A.g.e., s. 130

⁶⁶⁸ A.g.e., s. 27

üniversitelerimize ve araştırma kuruluşlarımıza⁶⁷⁰” vb. ifadelerden CHP’nin çeşitli kuruluşlara yönelik görüşlerini açıkladığı anlaşılmaktadır. “Kuruluş” kelimesi bu ifadelerde ‘kurum, müessese’ anlamındadır. Bunun yanında “Çocuk Mahkemeleri, kuruluş amacına uygun olarak yeniden örgütlenecektir.”⁶⁷¹ ifadesinde “kuruluş” kelimesi ‘kurulma işi’ anlamında kullanılmıştır.

83. “kurul-”: 99 defa kullanılmıştır. Kelime, farklı anlamlar taşımakla birlikte CHP programında genellikle, ‘meydana getirmek, tesis etmek, yapmak, inşa etmek’ anlamlarında kullanılmıştır. “Kamu denetçiliği kurumu kurulacak⁶⁷², İnsan Hakları Müsteşarlığı kurulacak⁶⁷³, Siyasî etik kurulu kurulacak⁶⁷⁴” ifadelerinde “kurul-” fiiliyle çeşitli kurum ve kuruluşların tesis edileceği, meydana getirileceği anlatılmak istenmiştir. CHP, kuracağı yani meydana getireceği şeylerden söz ederken fiili edilgen hâliyle kullanmıştır. Edilgen fiil tercihi, CHP öznesinin geri plana düşmesine neden olmuştur. Bu kelime, aynı zamanda CHP’nin yapacağı icraatlara işaret etmesi bakımından da önemlidir.

84. “yer”: 98 defa kullanılmıştır. Kelime programda farklı anlamlarda geçmektedir. Örneğin “CHP ... ibadet yerlerine siyasetin girmesinin de kesinlikle engellenmesini öngörür.”⁶⁷⁵ ifadesinde “yer” kelimesi “mahal, mekân” anlamında kullanılmıştır. “Yargıç ve savcıların görevlerini yerine getirmelerinde”⁶⁷⁶ ifadesinde birleşik fiil (yerine getirme) oluşturacak biçimde kullanılmıştır. Bu durumda ‘ifa etme, yapma’ anlamında kullanılmıştır. “Çeşitli kanunlarda yer alan”⁶⁷⁷ ifadesinde de “yer” kelimesi birleşik fiil oluşturacak biçimde ‘bulunma’ anlamında kullanılmıştır. Kelimenin, CHP programında bu ve buna benzer şekillerde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

---

⁶⁶⁹ A.g.e., s. 57

⁶⁷⁰ A.g.e., s. 304

⁶⁷¹ A.g.e., s. 40

⁶⁷² A.g.e., s. 40

⁶⁷³ A.g.e., s. 45

⁶⁷⁴ A.g.e., s. 70

⁶⁷⁵ A.g.e., s. 50

⁶⁷⁶ A.g.e., s. 38

⁶⁷⁷ A.g.e., s. 56

85. “daha”: 98 defa kullanılmıştır. Kelime Cumhuriyet Halk Partisi’nin programında genellikle, ‘derece bildirmek, birinin ya da bir şeyin ötekinden üstünlüğünü belirtmek’ amacıyla kullanılmıştır. Programda yer alan “daha iyiye ve doğruya ulaşmanın yollarını açmak⁶⁷⁸, daha demokratik ve katılımcı bir toplum yapısına kavuşmuş⁶⁷⁹, hukuk eğitiminin daha ileri düzeye yükseltilmesine çalışılacak⁶⁸⁰” vb. ifadelerden CHP’nin çeşitli konularda toplumu- muz adına “daha iyiyi, daha güzeli” aradığı sonucu çıkarılabilir.

86. “enerji”: 97 defa kullanılmıştır. Bu, ‘maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke’ anlamını taşıyan bir kelimedir. “Enerji” günümüz toplumlarının hayatında önemli bir yere sahiptir. Günlük hayatta, birçok yerde karşımıza “enerji” çıkmaktadır: “Güneş enerjisi, ısı enerjisi, nükleer enerji, elektrik enerjisi” vb. İnsanlar da hayatını devam ettirebilmek için bu enerjilere ihtiyaç duymaktadır. Güneş enerjisi, en basitinden, suların ısıtılmasında kullanılmaktadır. Elektrik enerjisi, evimizde kullandığımız bütün elektronik eşyaların çalışması için gereklidir. Isınmak için de kömür, doğalgaz vb. maddelerin enerjisine ihtiyaç vardır. Nükleer enerji ise geleceğin enerjisi olarak görülmektedir. Bunun yanında enerji kaynaklarının azalmasından dolayı ülkeler yeni enerji kaynakları arayışı içerisine girmektedir. Enerji kaynaklarının tükenmesi, belki de gelecekte bir savaş nedeni olacaktır. Bu da ülkeleri, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönlendirmektedir. İşte CHP programında “enerji” kelimesinin sıkça kullanılması bunlara işaret etmektedir. Söz konusu siyasî parti, programında “enerji” ile ilgili görüşlerini açıklamıştır. “Sanayi politikasını destekleyen bir enerji politikası izlenecek.”⁶⁸¹ İfadesinde CHP, nasıl bir “enerji politikası” izleyeceğiyle ilgili bilgi vermiştir. “Taşkömürü, linyit, rüzgar, güneş enerjisi ve jeotermal gibi yerli kaynakların kullanımına öncelik tanınacak.”⁶⁸² ifadesinde “enerji kaynakları”ndan söz edilmiştir. “Enerjinin verimli kullanılması amacıyla kamu ve özel sektör

---

⁶⁷⁸ A.g.e., s. 17

⁶⁷⁹ A.g.e., s. 18

⁶⁸⁰ A.g.e., s. 37

⁶⁸¹ A.g.e., s. 195

⁶⁸² A.g.e., s. 196

işbirliğiyle geniş çaplı bir verimlilik kampanyası başlatılacak.”⁶⁸³ ifadesinde ise “enerji”nin verimli kullanılması konusunda açıklama yapılmıştır. Burada CHP “enerji” konusunda israftan kaçınmaya değinmiştir ki bu da son derece önemli bir husustur.

87. “yüksek”: 96 defa kullanılan bu kelime, CHP programında genellikle ‘derece veya makam bakımından üstün’ anlamında kullanılmıştır. Programda geçen “Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu”⁶⁸⁴ ifadesindeki “yüksek” kelimesinde olduğu gibi. Bunun yanında “diğer yüksek yargı organlarının”⁶⁸⁵, yüksek okul ve üniversite öğrencilerine⁶⁸⁶, yüksek teknolojik gelişmeye⁶⁸⁷ ifadelerinde de “yüksek” kelimesi yukarıdaki anlamıyla kullanılmıştır. Ancak “ülkeminin istikrar içinde yüksek bir hızla büyümesi”⁶⁸⁸, sorumluluk düzeyi yüksek nitelikli medya⁶⁸⁹ gibi ifadelerde yüksek kelimesi ‘normal değerlerin, normal düzeyin üstünde olan’ anlamını içermektedir.

88. “sahip”: 96 defa kullanılmıştır. Bu, ‘mülkiyeti olan herhangi bir şeyi yasaya uygun bir biçimde dilediğince kullanan kimse, iye, malik’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Programda bulunan “Herkes ibadetini, dininin veya inancının gereğini özgürce yapma, öğrenme ve geliştirme hakkına sahiptir.”⁶⁹⁰ cümlesinde “sahip” kelimesi ‘malik’ anlamında kullanılmıştır. Bu kelimeyle birlikte zaman zaman vatandaşlarımızın sahip olduğu haklar da belirtilmiştir. Bu da CHP’nin topluma, toplumu oluşturan fertlere önem verdiğini gösterir.

89. “vergi”: 96 defa kullanılmıştır. Bu kelime ‘kamu hizmetlerini, giderlerini karşılamak üzere halktan toplanan para’ anlamını taşır. Geçmişten günümüze her ülke, kamu hizmetlerini karşılamak için halkından vergi toplamıştır. Devletin maddî imkânları sonsuz ve sınırsız değildir. Sınırlı olan bu imkânlar,

---

⁶⁸³ A.g.e., s. 196

⁶⁸⁴ A.g.e., s. 35

⁶⁸⁵ A.g.e., s. 40

⁶⁸⁶ A.g.e., s. 89

⁶⁸⁷ A.g.e., s. 155

⁶⁸⁸ A.g.e., s. 155

⁶⁸⁹ A.g.e., s. 67

⁶⁹⁰ A.g.e., s. 44

toplumun ihtiyaçlarını gidermede yetersiz kalır. Bu durumda devlet, toplumu oluşturan fertlerden vergi alma yoluna başvurur; topladığı vergilerle de yine topluma eğitim, sağlık, ulaşım, barınma vb. alanlarda hizmet eder. Bu bakımdan vergiler, ülkelerin kalkınmasında, topluma daha iyi hizmet vermede büyük rol oynar. Fakat alınan vergilerin iyi ayarlanması gerekmektedir. Devletler, açıklarını kapatmak için vergileri artırma yolunu seçebilmektedir. Ancak bu durumda halk, bir süre sonra o vergileri ödeyemez hâle gelmektedir. Böyle olunca da yine devlet zarar edecektir. Ayrıca yüksek vergilerden bunalan halk, hileli yollara başvurarak düşük vergi ödemenin yollarını araştıracaktır. Sonuçta yine devlet ve bütün toplum bu işten zararlı çıkacaktır. Bu bakımdan verginin ayarının iyi yapılması gerekmektedir. Örneğin “Bu amaçla mali sistemden etkin bir şekilde yararlanılmasını sağlayacak vergi politikası da dahil gerekli düzenlemeler yapılacaktır.”⁶⁹¹ cümlesinde CHP, “vergi politikası”nda düzenlemeler yapacağından söz etmektedir. Demek ki şu andaki “vergi politikası”nda aksaklıklar görülmektedir. “Büyümeyi destekleyen, kayıt dışılığı önleyen, mükellef dostu, adaletli ve ağdaş bir vergi düzeni için, Vergi Reformu gerçekleştirilecek ve kararlılıkla uygulanacaktır.”⁶⁹² cümlesinde de vergi alanında bir reform yapılacağı üzerinde durulmaktadır. Bu ve buna benzer ifadelerde CHP’nin vergi ile ilgili görüşleri, planları açıkça görülmektedir. Özellikle “Adil, sürdürülebilir, halkta adalet ve güven duygusu yaratan, etkin ve basit bir vergi sistemi oluşturulacak, az kazananın az, çok kazananın çok vergi alınacaktır.”⁶⁹³ ifadesinde Cumhuriyet Halk Partisi, nasıl bir vergi politikası uygulayacağını halktan yana tavır alarak göstermiştir.

90. “alt”: 94 kez kullanılmıştır. Kelime, programda “TBMM çatısı altında⁶⁹⁴, alt ölçekli planların⁶⁹⁵, Megapol yönetimine bağlı alt yönetim birimleri⁶⁹⁶” örneklerinde olduğu gibi ‘st karşıtı’ anlamında kullanılmıştır. Bunun yanında

---

⁶⁹¹ A.g.e., s. 159

⁶⁹² A.g.e., s. 170

⁶⁹³ A.g.e., s. 170

⁶⁹⁴ A.g.e., s. 56

⁶⁹⁵ A.g.e., s. 90

⁶⁹⁶ A.g.e., s. 98

“Kimse dinsel inanç ve düşüncesinden ötürü kınanamaz, baskı altına alınmaz.”⁶⁹⁷ ifadesindeki gibi birleşik fiil meydana getirecek biçimde kullanıldığı da olmuştur.

91. “gibi”: 93 kez kullanılmıştır. Bu, benzetme edatıdır. Tek başına bir anlamı olmayan, cümlede genellikle benzetme ilgisi kuran bir kelimedir. “Gibi” kelimesinin CHP programında benzetme ilgisi kurmanın yanı sıra, örneklendirme amacıyla da kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “Güvenlik ve yargı gibi özellik taşıyan alanlar dışında kamu görevlilerinin siyasî partilere üye olabileme olanağı sağlanacaktır.”⁶⁹⁸ ifadesinde “gibi” edatının yukarıda belirttiğimiz işlevde ve anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu ve buna benzer ifadelerde de yine aynı özellik görülmektedir. Ne var ki “gibi” kelimesi, bize bundan daha fazlasını vermez. Zira bu kelime, içerik analizinde nötr kelimeler arasında kabul edilmektedir.

92. “istihdam”: 93 defa kullanılan bu kelime daha çok, “etmek” yardımcı fiiliyle birlikte “istihdam etmek” biçiminde kullanılır. “İstihdam” kelimesi, ‘bir görevde, bir işte kullanmak’ anlamını taşır. İş hayatında, “işsizlik” kelimesinin karşıtı olarak kullanılır. Herkesin bir işinin olduğu toplumda sorunlar da azalır, insanlar mutlu ve refah içinde bir hayat sürer. Fakat her insanını istihdam eden, bir işe yerleştiren ülke, yeryüzünde neredeyse yoktur. Günümüzde ülkelerin en büyük sorunu işsizliktir. İşsizlik ferdî bir sorun gibi görünse de aslında toplumsal bir problemdir. İşsiz insanlar, toplumu ve devleti de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bakımdan bir devlet için “istihdam” son derece önemlidir. İnsanlar çalışıyorsa mutlu olur, topluma ve devlete olan yükümlülüklerini yerine getirir. Bu olumlu tablo sonuçta devlete ve devlet kurumlarına da yansır. İşte CHP programında “istihdam”ın sıkça kullanılması, kelimenin toplumumuz ve devletimiz açısından ne denli önemli olduğunun bir delili olsa gerek. Örneğin “Kamu istihdamı, kamusal ihtiyaçlar ve sosyal fayda

---

⁶⁹⁷ A.g.e., s. 44

⁶⁹⁸ A.g.e., s. 99

çerçevesinde şekillendirilecektir.”⁶⁹⁹ ifadesinde “istihdam” kelimesinden ‘kişileri devlet kurumlarında işe yerleştirme’ anlaşılmaktadır. “Çalışma yaşamının sosyal unsurları desteklenerek, başta kalkınmada öncelikli yöreler olmak üzere kamu istihdamının cazip bir konuma getirilmesi sağlanacaktır.”⁷⁰⁰ cümlesinde “kamu istihdamının cazip hâle getirilmesinden söz edilmektedir. Bunun yanında programda birçok yerde “istihdam yaratma⁷⁰¹, istihdam artırma⁷⁰²” ifadelerinin kullanıldığını da görüyoruz. Bu da nüfusumuzun arttığını ve yeni yetişen gençlere iş imkânları bulmak gerektiğini gösterir. Kelimenin sık kullanılması CHP’nin “istihdam” konusuna önem verdiğinin bir göstergesidir.

93. “yap-”: 93 kez kullanılan kelime, ‘meydana getirmek, ortaya koymak, gerçekleştirmek’ anlamını taşır. Bu kelime, ‘çalışmayı, emeği’ içinde barındırır. Bu fiilin farklı şekillerde de olsa sıkça kullanılması, CHP’nin çalışan, icraat ortaya koyan bir siyasî parti olduğunun ipuçlarını verir. Örneğin “Kentlerin su havzalarına kesinlikle konut ve sanayi tesisi kurulmayacak; mevcutlara arıtma tesisi yapma zorunluluğu getirilecektir.”⁷⁰³ cümlesinde “yapma” kelimesi yukarıda belirttiğimiz anlamıyla kullanılmıştır; zira “arıtma tesisi yapma” ifadesi, bir çalışma hakkında bize bilgi vermektedir. Yine “yap-” fiilinin yer aldığı “CHP, BİREYSEL İŞ HUKUKU ALANINDA REFORM YAPACAKTIR.”⁷⁰⁴ ifadesinde güçlü bir icraat vurgusu vardır. Bunun yanında kelime, programda daha çok, birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanılmıştır. Programda bulunan “görev yapan⁷⁰⁵, katkı yapan⁷⁰⁶, spor yapma⁷⁰⁷” örneklerinde bunu görmek mümkündür. Nitekim günümüzde birçok yerde kelime, yardımcı fiil olarak kullanılmaktadır.

---

⁶⁹⁹ A.g.e., s. 99

⁷⁰⁰ A.g.e., s. 100

⁷⁰¹ A.g.e., s. 176

⁷⁰² A.g.e., s. 282

⁷⁰³ A.g.e., s. 104

⁷⁰⁴ A.g.e., s. 60

⁷⁰⁵ A.g.e., s. 114

⁷⁰⁶ A.g.e., s. 167

⁷⁰⁷ A.g.e., s. 333

94. “merkez”: 92 kez kullanılmıştır. Farklı anlamlar içeren bir kelimedir. Programda “merkez” kelimesi, ‘bir bölgenin, şirketin, kurum ya da kuruluşun yönetim yeri; bir yerin ortası; bir işin yoğun bir şekilde yapıldığı yer’ anlamalarına gelecek biçimde kullanılmıştır. “Merkez” kelimesi “Merkezî ve yerel idareler arasındaki görev ve kaynak paylaşımı yeniden düzenlenecektir.”⁷⁰⁸ ifadesinde ‘yönetim yeri’ anlamındadır. Programdaki “hastalar ve çocuklar için kent merkezleri erişilebilir ve kullanılabilir kılınacaktır”⁷⁰⁹ ifadesinde ise kelime ‘bir yerin ortası’ anlamını taşır. “Halk eğitim merkezleri yaygınlaştırılarak her yaşta kadının eğitime devam edebilmesi sağlanacaktır.”⁷¹⁰ cümlesinde ise ‘bir şeyin (halk eğitimi) yoğun olarak yapıldığı yer’ anlamında kullanılmıştır.
95. “şekil”: 92 defa kullanılmıştır. Kelime, programda genellikle ‘bir şeyin ne şekilde olduğu, yapıldığı ya da olacağı, yapılacağını’ belirtmek amacıyla kullanılmıştır. Örneğin kelimenin geçtiği “Diyanet İşlerinin Alevilerin de temsiline imkân verecek şekilde yeniden yapılandırılmasıdır.”⁷¹¹ ifadesinde Diyanet İşleri Başkanlığı’nın ne şekilde düzenleneceği belirtilmiştir. Yine “aile ve sosyal yaşamın sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi”⁷¹² vb. ifadelerde de aynı durum söz konusudur.
96. “düzenle-”: Kelime, ‘tanzim etmek, bir şeyi düzgün duruma getirmek, ona düzen vermek’ anlamına gelmektedir. CHP programında kelime, 91 defa kullanılmıştır. Kelimenin programda sıkça kullanılması, CHP’nin çeşitli konularda, farklı alanlarda, devletin kurum ve kuruluşlarını tanzim etme, onlara düzen verme düşüncesini taşıdığına işaret etmektedir. “Düzenle-” kelimesi kullanılıyorsa ortada görülen bir düzensizlik vardır. İşte Cumhuriyet Halk Partisi de, ülkemizdeki düzgün olmayan durumları, düzgün gitmeyen işleri düzene koyma adına görüşlerini belirtmektedir. Düzenin olmadığı yerde

---

⁷⁰⁸ A.g.e., s. 87

⁷⁰⁹ A.g.e., s. 105

⁷¹⁰ A.g.e., s. 53

⁷¹¹ A.g.e., s. 19

⁷¹² A.g.e., s. 151

kargaşa, karmaşa, başıbozukluk vardır. Bu bakımdan düzenin gerek insan gerek toplum hayatında önemli bir yeri vardır. Örneğin, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uygun olarak keyfi gözaltına almaları önleyecek yasal düzenlemeler yapılacak.”⁷¹³ ifadesindeki “düzenleme” kelimesi, gözaltına alınma konusuyla ilgili yaşanan sorunlara bir çözüm bulmayı açıklamada kullanılmıştır. “Sermaye Piyasası Kanunda ve Kurulun alt düzenlemelerinde gerekli değişiklikler yapılacaktır.”⁷¹⁴ gibi ifadelerden CHP’nin çeşitli alanlarda farklı düzenlemeler yapacağı anlaşılmaktadır. Kelimenin “yasal düzenlemeler”⁷¹⁵ şeklinde sıkça kullanılması da farklı yasalarda düzenleme yapılacağına işaret etmektedir.

97. “teşvik”: 91 defa kullanılmıştır. Bu, ‘isteklendirme, özendirme’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Kelime CHP programında daha çok, ekonomik bir terim olarak yer almaktadır. Bu manada “teşvik” kelimesi, ‘bazı ekonomik ve sosyal faaliyetlerin diğerlerine oranla daha çok ve daha hızlı gelişmesi için, devlet tarafından yatırımcıya sunulan tüm destekleri, yardım ve özendirmeleri’ kapsar. Teşvik, maddî olabileceği gibi manevî de olabilir. “Teşvik” kelimesi programda yer alan “Vergi, teşvik, sosyal destek gibi araçların yanında gerekirse kamu girişimciliği de kullanılacaktır.”⁷¹⁶ cümlesinde ekonomik bir terim olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine “kamusal teşviklerde⁷¹⁷, teşvik politikaları⁷¹⁸” vb. ifadelerde de bu anlamdadır. Bunun yanında kelime “teşvik edilecektir⁷¹⁹, teşvik etmeye⁷²⁰” örneklerinde olduğu gibi birleşik fiil oluşturacak biçimde de kullanılmıştır.

98. “halk”: 90 defa kullanılmıştır. ‘Aynı coğrafya üzerinde yaşayan, kültür değerleri ortak olan, aynı uyruktan insan topluluğuna’ halk denir. ‘Çeşitli milletlere

---

⁷¹³ A.g.e., s. 39

⁷¹⁴ A.g.e., s. 182

⁷¹⁵ A.g.e., s. 266

⁷¹⁶ A.g.e., s. 152

⁷¹⁷ A.g.e., s. 158

⁷¹⁸ A.g.e., s. 159

⁷¹⁹ A.g.e., s. 160

⁷²⁰ A.g.e., s. 100

mensup olup aynı devlet çatısı altında yaşayan insan topluluğuna' da halk adı verilir. Yani bir ülkedeki yurttaşların tamamı, halk olarak bilinir ve anılır. Demokrasiyle yönetilen ülkelerde yöneticileri “halk” seçer. Bu yüzden halkın sorunlarına çözümler üretmek, halka daha iyi bir hayat standardı hazırlamak, kısacası halkı mutlu etmek bir siyasî partinin amaçları arasında olmalıdır. Kelimenin programda sıkça kullanılması CHP'nin “halk”ı önemseydiğini gösterir. Ayrıca “halk” kelimesinin eş anlamlısı olan “toplum” kelimesinin de CHP'nin programında sıkça kullanıldığı görülmektedir. “Halk” kelimesini sıklık analizinde 35. sırada yer alan “toplum” kelimesiyle birlikte düşündüğümüzde CHP'nin halka verdiği önem, daha bariz bir şekilde ortaya çıkacaktır. Örneğin “CHP'nin halkçılık anlayışı; siyasal meşruiyetin temelini halkın iradesi olduğunu kabul etmektir.”⁷²¹ ifadesinde “halkın iradesi”nin önemi ortaya konmuştur. Tüm bunlara karşın şunu da belirtmemizde fayda var: “Halk” kelimesinin bir kısmı “Cumhuriyet Halk Partisi” özel adının içinde geçmektedir. Bu da göze önünde bulundurulduğunda “halk” kelimesi, kimi yerlerde zorunluluktan dolayı ya da kendiliğinden programda yer almaktadır.

99. “uluslararası”: 89 defa kullanılmıştır. Bu, ‘farklı milletler arasındaki çok yönlü ilişkilerle ilgili olan, milletlerarası’ anlamını taşıyan bir kavramdır. Eskiden bu kelime yerine “beynelmilel” tabiri kullanılmıştır. CHP; “uluslararası” kelimesiyle daha çok, uluslararası anlaşmalara, kriterlere vb. atıf yapmaktadır. Bunu, programda geçen “Temel hak ve özgürlükler Anayasa'nın ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmaların sözüne ve özüne uygun biçimde ancak ve yalnızca yasayla sınırlanabilir.”⁷²² ifadesinde açıkça görmek mümkündür. Bu ve buna benzer ifadelerde de aynı durum söz konusudur.

100. “sorun”: 88 defa kullanılmıştır. Kelime ‘araştırılıp öğrenilmesi, düşünülüp çözümlenmesi, bir sonuca bağlanması gereken durum, mesele, problem’ anlamına gelmektedir. Bunun yanında ‘sıkıntı, dert’ anlamında da kullanılmaktadır. Programda yer alan “Ülkenin sorunlarının çözümüne ırk teme-

---

⁷²¹ A.g.e., s. 14

⁷²² A.g.e., s. 43

linde değil yurttaş temelinde yaklaşmaktayız.”⁷²³ cümlesindeki “sorun” kelimesi yukarıda belirttiğimiz anlamda kullanılmıştır. Burada CHP’nin ülkenin sorunlara yaklaşımıyla ilgili bilgi yer almaktadır. Bu bağlamda söz konusu partinin, ülke sorunlarını çözmede ırk ayrımı yapmaması özellikle Doğu ve Güneydoğu’daki vatandaşlarımıza verilen bir mesajdır. Programda yer alan “kadın sorunları⁷²⁴, işsizlik sorununu⁷²⁵, İş Güvenliği ile ilgili sorunların⁷²⁶, yerleşim sorunları⁷²⁷” vb. ifadelerinden CHP’nin çeşitli alanlardaki ülke sorunları üzerinde düşündüğü, çözümler üretme çabası içinde olduğu görülmektedir. “Sorun” kelimesinin sıkça kullanılması, CHP’nin ülke sorunlarına eğildiğini, bu konuda kafa yorduğunu göstermektedir.

2.2. Etken ve Edilgen Fiillerin İncelenmesi

CHP’nin parti programında geçen etken ve edilgen fiiller aşağıda yer almaktadır:

Tablo 6: CHP’nin Programındaki Etken – Edilgen Fiiller

No	Etken Fiiller	Sıklık	Edilgen Fiiller	Sıklık
1	anlamını bulur	1	açıklanacaktır	1
2	adımlar	1	açılacaktır	1
3	olacak	28	açılacak	6
4	alabileceklerdir	1	açılacaktır	9
5	alacak	1	açılım yapılacak	1
6	almaktadır	2	ağırlık verilecek	2
7	amaçlamakta	2	ağırlık verilecektir	2
8	amaçlamaktadır	3	aktarılabilecektir	3
9	amaçlar	4	aktarılabilecektir	2
10	anlamına gelmez	1	alınacak	4

⁷²³ A.g.e., s. 13

⁷²⁴ A.g.e., s. 54

⁷²⁵ A.g.e., s. 281

⁷²⁶ A.g.e., s. 60

⁷²⁷ A.g.e., s. 82

11	artıracak	3	alınacaktır	7
12	artıracaktır	2	alınamaz	1
13	artmaktadır	1	alınmayacak	1
14	artmıştır	1	alınmayacaktır	1
15	arttıracak	1	alıştırılmaktadır	1
16	aşamaz	2	amaçlanacak	6
17	aşmayacak	1	amaçlanacaktır	5
18	azalacaktır	1	amaçlanmaktadır	1
19	azalmaktadır	1	aranacaktır	4
20	azaltmamış	1	arındırılacak	2
21	bağımlı olmamalıdır	1	arındırılacaktır	2
22	bakmamaktadır	1	artırılacak	13
23	başlatmamışlardır	1	artırılacaktır	8
24	başlatmıştır	1	artırılmış	1
25	başlayacak	2	arttırılacak	3
26	başrolü oynamıştı	1	arttırılacaktır	3
27	bekler	2	aşağıya çekilecek	1
28	belirginleştirmiştir	1	aşılacak	7
29	benimsemekte	1	aşılacaktır	5
30	benimsemektedir	3	atılacaktır	1
31	benimsemez	1	atılım yapılacak	1
32	benimser	5	ayrılacaktır	2
33	beslemektedir	1	azaltılacak	8
34	bilgilendirecekler	1	azaltılacaktır	5
35	bilir	1	bağlanacak	3
36	bilmektedir	2	bağlanacaktır	4
37	bozacak	1	başlanacaktır	2
38	bozmamalıdır	1	başlatılacak	5
39	bulunmaktadır	4	başlatılacaktır	1
40	büyümektedir	2	başvurulacaktır	1
41	çaba gösterir	2	başvurulmayacaktır	1

42	çabalar gösterecektir	1	beklenemez	1
43	çalışır	3	belirlenecek	5
44	çözeceğiz	1	belirlenecektir	13
45	dayanacak	1	belirlenmiştir	1
46	dayanak oldu	1	benimsenecek	1
47	dayanışma içinde olacaktır	1	benimsenecektir	2
48	dayanmaktadır	1	benimsenilecektir	1
49	dayanmalıdır	1	edilecektir	36
50	değerlendirir	2	bırakılacak	2
51	değerlendiriyor	1	bırakılmayacak	2
52	değerlendirmektedir	3	bırakılmayacaktır	2
53	derinleştirecek	1	bilgilendirilecek	1
54	desteği verecek	1	bilgilendirilecektir	1
55	destek görecek	1	bilinmelidir	1
56	desteklemektedir	2	bozulmakta	2
57	destekler	7	bulunacaktır	2
58	destekleyecek	1	bulundurulacak	2
59	destekleyecektir	1	bulunulmayacaktır	1
60	devreye girecektir	1	buluşturulacak	1
61	doğmuştur	1	bütünleştirilecek	1
62	doğurmaz	1	bütünleştirilecektir	1
63	dönüşecek	1	canlandırılacak	1
64	dönüşürecektir	1	canlandırılacaktır	1
65	düşebileceklerdir	1	canlı tutulacaktır	1
66	düşünmektedir	1	cezalandırılacaktır	2
67	düzenleyecektir	2	çaba gösterilecektir	3
68	edecektir	11	çaba gösterilmelidir	1
69	eder	8	çağdaştırılacak	1
70	ele alacak	1	çağdaştırılacaktır	1
71	engel olmayacak	1	çalışılacak	1
72	engel oluşturmayacak	1	çalışılacaktır	1

73	engel oluşturmaz	1	çekilecek	4
74	engelleyecek	1	çekilecektir	3
75	engelleyecektir	1	çeşitlendirilecek	1
76	eşit mesafede durur	1	çevrilecek	1
77	etkilemekte	1	çevrilecektir	1
78	etkilemektedir	2	çıkartılacak	14
79	etkileyecektir	1	çıkartılacaktır	8
80	etmektedir	3	çıkartılacak	5
81	ezer	1	çıkartılacaktır	4
82	faaliyete geçecektir	1	çığnenemez	1
83	fırsatlar yaratmaktadır	1	çizilememektedir	1
84	gelmiş	1	çoğaltılacaktır	1
85	gerçekleşebilir	1	çoğaltılamaz	1
86	gerçekleştirecektir	3	çözülecektir	3
87	gerekir	1	çözüm getirilecektir	1
88	gerekmektedir	2	çözümünecek	2
89	gerektirmektedir	1	çözümünecektir	2
90	geriletecek	2	edilecek	14
91	geriletir	1	daraltılacaktır	1
92	getirecek	1	dayandırılacak	2
93	getirmiştir	1	dayandırılacaktır	1
94	görev yapacak	1	değerlendirilecek	10
95	görev yapacaktır	1	değerlendirilecektir	11
96	görmektedir	7	değerlendirilemez	2
97	görür	5	değerlendirilmelidir	1
98	gösterecek	1	değiştirilecek	3
99	gözeticek	1	değiştirilecektir	2
100	güçlendirecek	1	değiştirilemez	1
101	güvence altına alacaktır	1	denetlenecek	2
102	güvenecek	1	denetlenecektir	5
103	gelmiştir	2	denilemez	1

104	olur	1	olunacak	1
105	hayata geçirecek	1	destek verilecektir	4
106	hazırlamıştır	1	desteklenecek	44
107	hedef alacaktır	3	desteklenecektir	63
108	hedef aldı	1	devreye sokulacak	2
109	hedef alır	4	devreye sokulacaktır	2
110	hedef almaktadır	3	dikkate alınacaktır	10
111	hedef olmalıdır	1	disiplin altına alınacaktır	1
112	hedeflemekte	1	diyalog kurulacaktır	1
113	hedeflemektedir	1	donatılacaktır	2
114	hedefler	3	dönüştürülecek	6
115	hedefliyoruz	1	dönüştürülecektir	11
116	hızlandıracaktır	1	dönüştürülmüştür	1
117	hissettirecek	1	durdurulacak	1
118	ışık tutacaktır	1	duyarlı kılınacak	1
119	içerecektir	2	düşürülecek	2
120	iş birliği içinde olacaktır	1	düşürülecektir	1
121	ihtiyaçlar doğmaktadır	1	düzeltilenecektir	3
122	inanır	5	düzene sokulacak	1
123	inanmaktadır	2	düzenlemeler yapılacak	2
124	inecek	1	düzenlemeler yapılacaktır	6
125	ister	4	düzenlenecek	6
126	istikrarsızlaştıracak	1	düzenlenecektir	18
127	işletecek	1	edilmemeli	1
128	izlemektedir	1	edilmeyecek	2
129	izleyecekler	1	edilmeyecektir	2
130	izne bağlayacaktır	1	egemen kılınacak	2
131	edemeyiz	1	egemen kılınacaktır	1
132	ediyoruz	1	eğitilecek	3
133	etmez	5	ele alınabilecek	1
134	kalmaktadırlar	1	ele alınacak	5

135	kalmayacak	1	ele alınacaktır	5
136	kalmayacaktır	1	engellenecektir	8
137	kanıtlamıştır	1	engellenemez	1
138	kapsar	1	engellenmektedir	1
139	kapsayacaktır	1	envanteri çıkarılacak	1
140	karşı çıkar	5	esas alınacak	3
141	karşı çıkmaktadır	1	esas alınacaktır	7
142	karşı durur	1	eşgüdümlenecektir	1
143	karşılar	1	etkilenecektir	1
144	karşılıyacak	1	etkin kılınacaktır	1
145	karşılıyamamaktadır	1	etkinleştirilecek	11
146	katkı sağlamalıdır	1	etkinleştirilecektir	1
147	katkı sağlayacaktır	1	faaliyete geçirilecektir	1
148	katkı yapacaktır	2	faaliyetlerinde bulunabilecek	1
149	katkılarda bulunmuşlardır	1	faaydalanılacaktır	1
150	kavuşturacaktır	1	gayret gösterilecektir	1
151	kayıplara uğramışlardır	1	geçilecek	5
152	kazanabilir	2	geçilecektir	7
153	kazandıracak	1	geçirilecek	1
154	kazandıracaktır	1	geçirileceklerdir	1
155	kazanır	1	geçirilecektir	4
156	korunmalıdır	1	geliştirilecek	31
157	koruyabilir	1	geliştirilecektir	17
158	koruyacak	1	genişletilecek	3
159	koruyacaktır	1	genişletilecektir	2
160	kullanabilmektedir	1	genişletilmelidir	1
161	meşrulaştırmakta	1	gerçekleştirilecek	10
162	meydana gelecektir	1	gerçekleştirilecektir	32
163	meydana getirmiştir	1	gerçekleştirilemez	1
164	model oluşturabilir	1	getirilecek	7
165	olabilecektir	1	getirilecektir	17

166	olabilmekte	1	getirilmeyecek	1
167	olmuştur	1	getirilmiştir	1
168	olmuş	1	giderilecek	7
169	odaklanacak	3	giderilecektir	10
170	olacaklardır	4	gidilebilecek	1
171	olacaktır	48	gidilecek	2
172	olamayacaklardır	1	gidilecektir	6
173	olamaz	3	gidilmeyecek	1
174	olmakta	1	görevlendirilecek	1
175	olmaktadır	1	görülmeğe	1
176	olmalıdır	5	görülmemektedir	1
177	olmamalıdır	1	görülmemeli	1
178	olmamıştır	1	görülmemelidir	1
179	olmayacaktır	2	görülmeyecek	1
180	olmaz	2	gösterilecek	1
181	oluşacak	2	göz önünde bulundurulacaktır	1
182	oluşturacak	1	gözden geçirilecek	1
183	oluşturacaktır	9	gözden geçirilecektir	1
184	oluşturmuştur	1	gözetilecek	7
185	oluşturur	1	gözetilecektir	4
186	ortaklık kuracak	1	göz önünde tutulacaktır	1
187	ortaklık kuramayacaklardır	1	güçlendirilecek	6
188	ortaya çıkarmaktadır	1	güçlendirilecektir	11
189	ortaya çıkmakta	1	güncellenecek	3
190	ortaya koymuş	1	güncelleştirilecektir	1
191	ortaya koymuştur	1	güvence altına alınacak	2
192	ödün vermez	1	güvence altına alınacaktır	2
193	öğrenecek	1	hafifletilecektir	2
194	öğretir	1	hâle getirilecek	4
195	öncelik verir	1	hâle getirilecektir	6
196	önem kazanmıştır	2	hâline getirilecektir	7

197	önem taşımaktadır	2	harekete geçirilecek	1
198	önem vereceğiz	1	harekete geçirilecektir	1
199	önemsemekte	1	hayata geçirilecek	2
200	öngörecek	1	hayata geçirilecektir	4
201	öngörmekte	2	hazırlanacak	11
202	öngörmektedir	6	hazırlanacaktır	8
203	öngörür	7	hedef alınacak	21
204	öngörürür	1	hedef alınacaktır	62
205	öngörüyoruz	2	hedeflenecek	6
206	önlemektedir	1	hedeflenecektir	6
207	önleyecektir	1	hesabı verilecek	1
208	önünde gidecek	1	hız verilecek	2
209	örnek olabilir	1	hız verilecektir	1
210	özen gösterir	3	hızlandırılacak	1
211	özen göstermelidir	1	hızlandırılacaktır	1
212	özen göstermiştir	1	ihtiyaç duyulmaktadır	1
213	özendirecek	1	indirilecek	2
214	özümsemektedir	1	indirilecektir	11
215	paylaşır	1	iş birliği yapılacak	1
216	politika izlemektedir	1	iş birliği yapılacaktır	1
217	politika izlemelidir	1	iş birliğine gidilecektir	1
218	politikalar izleyebilir	1	iş birliğine girilecek	1
219	riske sokmamalıdır	1	işlevselleştirilecektir	1
220	riskler yaratmaktadır	1	iyileştirilecek	5
221	rol oynamaktadır	2	iyileştirilecektir	2
222	rol oynayabilir	2	izin verilmeyecek	2
223	rol oynayacak	1	izin verilmeyecektir	3
224	rol oynayacaktır	1	izlenecektir	3
225	rol üstlenecektir	1	kabul edilmektedir	1
226	sağlayacaktır	11	kaldırılacak	12
227	sahip çıkacaktır	1	kaldırılacaktır	16

228	sahip çıkar	1	kapatılacak	1
229	sahip çıkmaktadır	1	kapatılacaktır	1
230	saldırılarda bulunmaktadır	1	kararlar alınmaktadır	1
231	sarsmaktadır	1	kararlılık gösterilecektir	1
232	satabileceklerdir	1	karşı çıkılacaktır	2
233	savunacaktır	1	karşı durulacaktır	1
234	savunmaktadır	2	karşılancak	4
235	savunmuş	1	karşılancaktır	8
236	savunur	16	karşılancakta	1
237	sayar	3	katkıda bulunmalıdır	1
238	saygı duyar	1	katkıda bulunulacak	2
239	saymaktadır	1	katkıda bulunulacaktır	2
240	seçecektir	1	kavuşturulacak	17
241	sınırlandıracak	1	kavuşturulacaklardır	2
242	sınırlı kalmış	1	kavuşturulacaktır	24
243	son verecektir	2	kayıt içine alınacak	1
244	sunmuştur	1	kaynaklanmaktadır	1
245	sürdüreceğiz	1	kazandırılacak	6
246	sürdürececek	1	kazandırılacaktır	18
247	sürdürecektir	1	kesilecektir	1
248	sürdürecektir	1	kılınacaktır	2
249	sürdüremektedir	1	kınamamaz	1
250	sürdürür	1	kolaylaştırılacak	2
251	şekillendi	1	kolaylaştırılacaktır	1
252	taşıyacaktır	1	kontrol altına alınacak	1
253	temel alır	1	konulacak	1
254	ulaşacak	1	konulacaktır	7
255	ulaşır	1	koruması altına alınacaktır	1
256	uygulamaya geçirecektir	2	korunacak	19
257	uygulayabileceklerdir	1	korunacaktır	8
258	uygulayacağız	1	korunulacaktır	1

259	uygulayacaktır	2	korunur	1
260	üstlenecek	3	kullanılacaktır	1
261	üstlenecekler	1	kullanılacak	1
262	üstlenecektir	2	kullanılacaktır	9
263	yaklaşmaktayız	1	kullanılamaz	1
264	yapabileceklerdir	1	kurallar konulacaktır	1
265	yapacaktır	3	kurulanacak	1
266	yapılacaktır	1	kurulanacaktır	1
267	yapmıştır	1	kurtarılacak	3
268	yararlanacaktır	1	kurtarılacaklardır	1
269	yararlanır	1	kurtarılacaktır	2
270	yararlanmalıdır	1	kurtarılmalıdır	1
271	yaratacak	1	kurulacak	29
272	yaratacaktır	1	kurulacaktır	20
273	yaratamamış	1	kuruldu	1
274	yaratmakta	1	kurulmayacak	1
275	yaratmaktadır	1	kurulmuştur	2
276	yaratmamalıdır	1	kurumsallaştırılacak	1
277	yaşama geçireceklerdir	1	kurumsallaştırılacaktır	2
278	yaygınlaşacak	1	kurutulacak	1
279	yayılmaktadır	1	miras bırakılacaktır	1
280	yer alacak	1	odaklandırılacaktır	1
281	yer alacaktır	2	odaklanılacak	1
282	yer almaktadır	3	okutulacaktır	1
283	yerine getirecektir	1	olanak verilmeyecek	1
284	yetkiler verecek	1	olunacaktır	6
285	yoğunlaşmıştır	1	olunamaz	1
286	yol açmakta	1	oluşturulacak	33
287	yol açmaktadır	3	oluşturulacaktır	31
288	yol açmıştır	1	oluşturulur	1
289	yönelmekte	1	ortadan kaldırılacak	3

290	yönlendirecek	1	ortadan kaldırılacaktır	1
291	zayıflatmaktadır	1	ortaya konacaktır	1
292	zedelemekte	1	oturtulacak	1
293			ödenecek	1
294			ödenecektir	2
295			ödüllendirilecektir	2
296			ödün verilmeyecek	1
297			ön plana çıkarılacak	1
298			ön planda tutulacak	3
299			ön planda tutulacaktır	1
300			öncelik tanınacak	1
301			öncelik tanınacaktır	1
302			öncelik verilecek	9
303			öncelik verilecektir	8
304			önem verilecek	10
305			önem verilecektir	19
306			önemsenecek	1
307			önemsenecektir	1
308			öngörülecek	3
309			öngörülecektir	3
310			önlem alınacaktır	3
311			önlemler alınacak	5
312			önlemler alınacaktır	23
313			önlemler alınmalıdır	1
314			önlemleri alır	1
315			önlenecek	9
316			önlenecektir	18
317			önlenemez	1
318			önü açılacaktır	3
319			önü alınacak	2
320			önü alınacaktır	2

321		önüne geçilecektir	1
322		önüne geçilecek	3
323		örgütlenecektir	1
324		özelleştirilebilecek	1
325		özen gösterilecek	4
326		özen gösterilecektir	14
327		özendirilecek	28
328		özendirilecektir	20
329		özendirilmektedir	1
330		özertleştirilecektir	1
331		pay verilecek	1
332		planlanacak	2
333		planlanacaktır	2
334		politika izlenecektir	1
335		politikalar izlenecektir	1
336		politikası izlenecek	1
337		program yapılacaktır	1
338		programlanacak	1
339		sadeleştirilecek	1
340		sadeleştirilecektir	1
341		sağlanacak	98
342		sağlanacaktır	243
343		sağlanamamıştır	1
344		sağlanamaz	2
345		sağlanmalıdır	1
346		sağlanmıştır	1
347		sahip çıkılacak	3
348		sahip çıkılacaktır	2
349		sahiplenilecektir	1
350		salıverilecektir	1
351		saptanacak	2

352		saptanacaktır	3
353		sarılacaktır	1
354		sarsılmaktadır	1
355		satın alınacaktır	1
356		savunulacaktır	3
357		saygı gösterilecektir	1
358		sayılacak	2
359		sayılmayacak	1
360		seçilecek	1
361		seçilecektir	1
362		sergilenecek	1
363		sergilenecektir	1
364		sıklaştırılacaktır	1
365		sınırlanabilir	2
366		sınırlandırılabilir	1
367		sınırlandırılacak	1
368		sınırlandırılacaktır	2
369		sınırlı tutulacak	3
370		sınırlı tutulacaktır	1
371		sokulmayacak	1
372		son verilecek	21
373		son verilecektir	16
374		sona erdirilmelidir	1
375		sonuçlandırılacaktır	1
376		sorgulanacak	2
377		sorumlu tutulacaktır	1
378		soyutlanamaz	1
379		söz edilemez	1
380		sunulacak	1
381		sunulacaktır	5
382		sunulamaz	1

383		sürdürülecek	5
384		sürdürülecektir	1
385		sürdürülemez	1
386		sürdürülmemelidir	1
387		şeffaflaştırılacak	1
388		şekillendirilecektir	2
389		şekillenecektir	1
390		tâbi tutulmayacaktır	1
391		takılacaktır	1
392		talan ettirilmeyecektir	1
393		tamamlanacak	4
394		tamamlanacaktır	5
395		tanık olunmaktadır	2
396		tanımlanacak	1
397		tanımlanacaktır	4
398		tanınacak	1
399		tanınacaktır	1
400		taşınacaktır	1
401		taşınmamalı	1
402		tedbirler alınacak	1
403		temel alınacaktır	3
404		edilebilecektir	1
405		tıkanmayacak	1
406		toplanabilir	1
407		toplanacak	1
408		tutulacak	1
409		tutulacaktır	2
410		ulaşılacaktır	3
411		ulaştırılacak	1
412		ulaştırılacaktır	1
413		uyarlanacaktır	1

414		uygulamaya geçirilecektir	2
415		uygulamaya konacaktır	1
416		uygulamaya konulacak	3
417		uygulamaya konulacaktır	3
418		uygulanacak	12
419		uygulanacaktır	23
420		uyulacak	1
421		uyulacaktır	3
422		üretilecek	1
423		üstlenilecek	1
424		üstlenilecektir	1
425		vergilendirilecektir	1
426		verilecek	1
427		verilecektir	4
428		verilir	1
429		verilmeyecektir	1
430		yaklaşılacaktır	2
431		yaklaşılmayacak	1
432		yaklaştırılacaktır	1
433		yansıtılacaktır	1
434		yapılabilecektir	1
435		yapılacak	19
436		yapılacaktır	27
437		yapılandırılacak	21
438		yapılandırılacaktır	10
439		yapılmayacaktır	2
440		yararlandırılacaktır	1
441		yararlanılacak	5
442		yararlanılacaktır	5
443		yaratılacak	7
444		yaratılacaktır	5

445			yaşama geçirilecek	3
446			yaşama geçirilecektir	5
447			yaşanmaktadır	1
448			yaşatılacak	1
449			yaşatılacaktır	1
450			yaygınlaştırılacak	24
451			yaygınlaştırılacaktır	9
452			yenilenecek	3
453			yer verilecek	1
454			yer verilecektir	1
455			yerelleştirilecek	1
456			yerine getirilecektir	3
457			yetiştirilecektir	1
458			yoksun bırakılamaz	1
459			yolları açılacaktır	2
460			yöneltilecek	2
461			yönlendirilecek	4
462			yönlendirileceklerdir	1
463			yönlendirilecektir	4
464			yükseltilecek	5
465			yükseltilecektir	3
466			yükseltilmelidir	1
467			yürürlüğe konulacaktır	2
468			yürütülecek	2
469			yürütülecektir	9
470			zenginleştirilecektir	1
471			zorlanamaz	1
	TOPLAM	549	TOPLAM	2283

Yukarıdaki tabloya bakıldığında etken ve edilgen çatılı 763 ayrı fiilin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bunların 292'si etken, 471'i edilgen çatılıdır. Görüldüğü

üzere CHP'nin programında edilgen çatılı fiiller çoğunluktadır. Bu fiillerin sıklıklarına baktığımızda da edilgen çatılı fiillerin hakimiyetini görmekteyiz. Edilgen fiillerin sıklığı "2283" olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada aynı edilgen fiillerin birden çok kullanıldığı anlaşılmaktadır. Buna göre 471 edilgen çatılı fiil, farklı biçimlerde "2283" kez kullanılmıştır. Bu rakam göz önünde bulundurulduğunda etken fiillerin kullanımı çok düşük kalmaktadır. 292 etken fiil, programda farklı şekillerde "549" defa kullanılmıştır. Görüldüğü üzere Cumhuriyet Halk Partisi'nin programında edilgen fiillerin sıklığıyla, etken fiillerin sıklığı arasında çok büyük bir fark bulunmaktadır. Etken fiillerin azlığı, CHP'nin görüşlerini güçlü bir şekilde duyuramadığını göstermektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi edilgen fiiller CHP'nin elini zayıflatmaktadır. Etken fiillerin kullanımı; bir partinin görüş, proje, hedeflerinin vb. ne derece arkasında durduğu, bu yönde nasıl bir irade gösterdiği yönünde mesajlar verir. Ne var ki CHP programının böyle güçlü bir mesajdan yoksun olduğu söylenebilir. Bu bağlamda CHP'nin programını yenilerken kullanacağı fiillere, fiillerin çatısına dikkat etmesinin, kendileri adına isabetli bir karar olacağı düşüncesini taşımaktayız.

2.3. Öznelerin Durumu

Daha önce de belirttiğimiz üzere çalışmamızda programdaki belirli özneler üzerinde yoğunlaştık. Parti adının yanı sıra belli kişi zamirlerinin özne olarak kullanılıp kullanılmadığını araştırdık. Bunlar aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Tablo 7: CHP'nin Programındaki Özneler

Özneler	Sıklık
CHP	153
Cumhuriyet Halk Partisi	23
Partimiz	-
Ben	-
Biz	-

Tablodan anlaşılacağı üzere CHP'nin parti programında “ben” ve “biz” özneleri kullanılmamıştır. Öte yandan “CHP” öznesinin 153, “Cumhuriyet Halk Partisi” öznesinin ise 23 kez kullanıldığını görüyoruz. CHP'nin parti programında “partimiz” öznesinin de yer almadığı anlaşılmaktadır. Özne olarak “Cumhuriyet Halk Partisi” ve “CHP”nin tercih edilmesi, programda çoğulcu bir dilin kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bunun yanında parti isminin kullanılmasıyla CHP'ye de vurgu yapılmaktadır.

CHP'nin programında da “ben” ve “biz” öznelerinin hiç kullanılmamasının bilinçli bir tercih olduğu düşüncesini taşımaktayız. Çünkü daha çok resmî bir dilin kullanıldığı parti programlarında genellikle “ben” öznesi tercih edilmemektedir. Bu özneyle, partiden çok, lider vurgulanır. Konuşma dilinde sıkça kullanılabilir, ancak parti programının açıklandığı metinlerde “ben” kelimesi pek tercih edilmez. CHP de muhtemelen bu sebeple “ben” öznesini kullanmayarak lideri öne çıkarmayı değil, kurumsal bir kimliğe sahip olan partiyi öne çıkarmayı yeğlemiştir. Bunun yanında “biz” öznesi hemen her ortamda, her metinde kullanılabilecek bir kelimedir. Fakat bu özne tercih edilmeyip “CHP” ismi öne çıkarılmıştır. Burada da parti ismi kullanılarak “CHP” adının pekiştirilmek, çözümün “Cumhuriyet Halk Partisi”nde olduğu mesajının verilmek istendiği söylenebilir.

III. BÖLÜM

3. İKTİDAR VE MUHALEFET PARTİLERİNİN KULLANDIĞI DİLİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bu bölümde iktidar ve muhalefet partisinin kullandığı dili karşılaştıracamız. İki partinin dilini içerik analizi, kullanılan fiillerin çatısı ve özneler bakımından karşılaştırıp inceleyeceğiz.

3.1. İçerik Analizi Bakımından

İktidar ve muhalefet partisinin içerik analiz tablosunu daha önce göstermiş, bu tabloda yer alan ve en sık kullanılan ilk 100 kelimeyi incelemiştik. Bu bölümde AK PARTİ ve CHP'nin içerik analizi tablosunda yer alan bu ilk 100 kelimeyi ele alacağız.

Her iki partinin kullandığı kelimelerin birçoğu ortak olmakla birlikte farklı kelimeler de bulunmaktadır. Partilerin sıklık analizi tablosunda ilk 100'de yer alan kelimelerden 71'i ortaktır, 29'u ise birbirinden farklıdır. Kimi ortak kelimelerin sıklık sırasındaki yeri birbirine çok yakınken kimi kelimelerin sırasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu bağlamda CHP'de 1. sırada yer alan bir kelime AK PARTİ'de 10. ya da 15. sırada ise bunları birbirine yakın kabul ettik. Kelimelerin sıralamadaki yerleri arasındaki fark bundan fazla ise ayrıca değerlendirmeye tâbi tutmaya çalıştık. İçerik analizine göre ilk 100'deki kelimeleri iki tablo hâlinde gösterdik. Ortak kelimeleri bir tabloda, farklı kelimeleri ayrı bir tabloda belirttik. Ancak tabloda kelimelerin sıklık oranını belirtmedik. Partilerin program kitaplarının hacimleri arasında büyük fark olduğundan kelimeleri sıklık sırasına göre karşılaştırdık. Ayrıca kolay bulunması açısından kelimeleri alfabetik bir şekilde sıraladık.

Şimdi her iki partinin programında ortak olan kelimeleri inceleyelim:

Tablo 8: AK PARTİ ve CHP'nin İçerik Analizinde İlk 100'deki Ortak Kelimeler

No	Ortak Kelimeler	AK PARTİ Sıklık Sırası	CHP Sıklık Sırası
1	al-	27	41
2	alan	17	18
3	alın-	28	11
4	anlayış	35	38
5	ara	48	59
6	bir	2	3
7	bölge	50	33
8	bu	4	4
9	çalışma	60	64
10	çevre	79	73
11	daha	68	85
12	de, da	31	20
13	desteklen-	100	52
14	devlet	10	13
15	dış	37	31
16	düzenle-	34	96
17	edil-	23	67
18	eğitim	24	12
19	ekonomi	64	56
20	ekonomik	21	55
21	en	42	54
22	et-	11	69
23	etkin	96	37
24	geliştiril-	89	57
25	gerekli	74	63
26	güvenlik	46	44
27	hak	14	9
28	halk	53	98
29	her	39	34
30	hizmet	15	15

31	iç	51	14
32	için	6	7
33	ile	9	6
34	ilke	54	62
35	insan	49	46
36	kamu	19	17
37	konu	82	77
38	kuruluş	45	82
39	kurum	33	66
40	merkez	55	94
41	ol-	3	2
42	oluşturul-	76	68
43	özel	32	43
44	politika	20	26
45	sağla-	13	40
46	sağlan-	25	5
47	sağlık	41	39
48	sahip	77	88
49	sektör	59	16
50	sistem	47	53
51	sorun	63	100
52	sosyal	22	19
53	teknoloji	95	65
54	temel	29	22
55	teşvik	88	97
56	toplum	18	35
57	tüm	26	27
58	Türkiye	16	23
59	uluslararası	61	99
60	uygula-	44	24
61	ülke	8	8
62	üretim	65	29
63	ve	1	1
64	veril-	83	30
65	yap-	43	93

66	yapı	71	47
67	yapıl-	30	48
68	yeni	12	10
69	yer	81	84
70	yerel	40	76
71	yönetim	7	25

Bu tabloya göre ilk 100’de yer alan ortak kelimeler hakkında şunları söyleyebiliriz:

1. “al-”: Bu kelime AK PARTİ’de 27., CHP’de 41. sıradadır. Kullanımlar arasında büyük fark vardır. Kelime, görüldüğü üzere AK PARTİ’nin sıklık analizinde daha yukarı sıradadır. Kelime her iki partinin programında da genellikle birleşik fiil yapısında karşımıza çıkmaktadır.
2. “alan”: Kelime AK PARTİ’de 17., CHP’de 18. sıradadır. “Alan” kelimesi, her iki partide birbirine çok yakın sıradadır. İçerik analizinde bize yeterince bilgi veren kelimelerden değildir.
3. “alın-”: Bu kelime AK PARTİ’de 28., CHP’de 11. sıradadır. “Alın-” fiili CHP’nin parti programında AK PARTİ’ye göre daha üst sıralardadır. Sıklık sırasındaki fark 15 civarında olup çok büyük değildir.
4. “anlayış”: AK PARTİ’de 35., CHP’de 38. sıradadır. Kelimenin sıklık sırasındaki yerine baktığımızda küçük bir fark olduğunu görmekteyiz. Bu kelimeyle iki parti de yönetim, eğitim, sağlık gibi alanlarda benimsedikleri “anlayış”ları ortaya koymuştur.
5. “ara”: AK PARTİ’de 48., CHP’de 59. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri arasında çok büyük bir fark yoktur. Bu sırayı birbirine yakın olarak değerlendirmek mümkündür. İçerik analizinde bize çok fazla bilgi vermez.
6. “bir”: Daha çok belirsizlik anlamıyla kullanılan “bir” kelimesi, AK PARTİ’de 2., CHP’de 3. sırada yer almaktadır. Görüldüğü üzere “bir” her iki partinin en

çok kullandığı kelimeler arasında yer almaktadır. İçerik çözümlemesinde etkisiz kelimelerdendir.

7. “bölge”: AK PARTİ’de 50., CHP’de 33. sıradadır. Kelimenin CHP’nin sıklık analizi tablosunda AK PARTİ’ye göre daha yukarı sıralarda olduğu görülmektedir. Bu, hem ülkemizin iç bölgeleri hem de dış bölgeler konusunda CHP’nin daha çok görüş beyan ettiğini ortaya koymaktadır.
8. “bu”: İşaret anlamı taşıyan “bu” kelimesi her iki partide de 4. sırada yer almaktadır. İçerikle ilgili fazla ipucu vermeyen bir kelimedir.
9. “çalışma”: AK PARTİ’de 60., CHP’de 64. sıradadır. Kelimenin sırası birbirine çok yakın olduğuna göre hem iktidar partisi hem ana muhalefet partisi “çalışma”ya büyük önem vermektedir.
10. “çevre”: AK PARTİ’de 79., CHP’de 73. sıradadır. Buradan “çevre” kelimesinin birbirine yakın sıralarda olduğu anlaşılmaktadır. Demek ki her iki parti de “çevre” konusunda duyarlılığını ortaya koymuştur.
11. “daha”: Birinin diğerine üstünlüğünü belirten kelime, AK PARTİ’de 68., CHP’de 85. sıradadır. Kelime, AK PARTİ’nin analiz tablosunda daha üst sıralarda olsa da fark çok büyük değildir. İçerik analizinde çok fazla katkı sağlayan kelimeler arasında yer almaz.
12. “de, da”: Günlük hayatta en sık kullandığımız bağlaçlar arasındadır. Bu bağlaç AK PARTİ’de 31., CHP’de 20. sıradadır. Kelime, CHP’nin analiz tablosunda daha üst sıralardadır. Ancak bu AK PARTİ’nin analiz tablosundaki sırasına göre büyük bir fark değildir. İçerik analizinde nötr kelimeler arasında yer alır.
13. “desteklen-”: AK PARTİ’de 100., CHP’de 52. sıradadır. Kelimenin, iki partinin sıralamasında çok büyük fark bulunmaktadır. “Desteklen-” kelimesinin CHP’de, AK PARTİ’ye göre çok daha üst sıralarda olduğu görülmektedir. Kelime, desteklenecek kurumları, kuruluşları, özel ve tüzel kişileri vb. ortaya koyar. Ayrıca bir siyasî partinin icraatları hakkında da bilgi verir. Tüm bunlar

düşünüldüğünde kelimenin, CHP’de AK PARTİ’den daha üst sıralarda yer alması, CHP açısından iyi bir durumdur.

14. “devlet”: AK PARTİ’de 10., CHP’de 13. sıradadır. “Devlet” kelimesinin sıralamadaki yeri iktidar ve muhalefet partisi açısından birbirine çok yakındır. Kelimenin sıklık analizi tablosunda en üst sıralarda yer alması iki partinin de “devlet” kelimesine ve kelimenin taşıdığı anlama verdiği önemi göstermektedir.
15. “dış”: AK PARTİ’de 37., CHP’de 31. sıradadır. Bu kelime, her iki partide de birbirine yakın sıralarda yer almaktadır.
16. “düzenle-”: Kelime, AK PARTİ’de 34.,CHP’de 96. sırada yer almaktadır. Kelimenin, her iki partinin sıralamasındaki yeri arasında çok büyük fark bulunmaktadır. AK PARTİ’nin sıklık analizinde kelime çok daha üst sıralardadır. “Düzenle-” kelimesi, ‘düzgün duruma getirmek, tanzim etmek’ anlamına gelmektedir. Bu kelimenin sıkça kullanılması, “ülkeye, ülkenin kurum ve kuruluşlarına düzen verme”ye işaret etmektedir. Tüm bunlar da siyasî parti açısından ‘icraat’ anlamına gelmektedir. Dolayısıyla kelimenin AK PARTİ’nin tablosunda daha üst sıralarda yer alması; düzenleme, yani icraat yönünden AK PARTİ’nin CHP’den önde olduğu yönünde bize ipuçları vermektedir.
17. “edil-”: Yardımcı fiil olan “et-” fiilinin edilgen hâli olan bu kelime, AK PARTİ’de 23., CHP’de 67. sıradadır. Kelime, AK PARTİ’nin sıklık tablosunda CHP’ye göre çok daha üst sıralardadır. Kelime, iki partinin programında da birleşik fiil görevinde kullanılmıştır.
18. “eğitim”: AK PARTİ’de 24., CHP’de 12. sıradadır. Sıralamada çok büyük bir fark olmamakla birlikte kelimenin CHP’nin tablosunda daha üst sırada olduğu görülmektedir. Bu, CHP’nin “eğitim” konusunda AK PARTİ’ye göre daha çok görüş beyan ettiğine, daha çok kafa yorduğuna işaret etmektedir.

19. “ekonomi”: AK PARTİ’de 64., CHP’de 56. sıradadır. Ülkenin kalkınmasında, toplumun refahında önemli bir kavram olan “ekonomi” iki partide de birbirine yakın sıralardadır.
20. “ekonomik”: AK PARTİ’de 21., CHP’de 55. sıradadır. “Ekonomiyle ilgili” anlamına gelen bu kelimenin AK PARTİ’nin sıklık tablosunda CHP’ye göre daha üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. Kelimenin sıralamasında iki parti arasında büyük fark görülmektedir. Bu, AK PARTİ’nin ekonomiyle ilgili konular üzerinde CHP’den daha çok durduğunu göstermektedir.
21. “en”: Önüne geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu bildiren bu kelime AK PARTİ’de 42., CHP’de 54. sırada yer almaktadır. Sıralamada çok büyük bir fark görülmemektedir. Bu kelimenin kullanımı, her iki partinin de üstün, daha güzel ve etkili olandan yana olduğunu ortaya koymaktadır.
22. “et-”: Günümüzde kullanılan en yaygın yardımcı fiillerden biridir. Kelime AK PARTİ’de 11., CHP’de 69. sırada bulunmaktadır. Kelimenin AK PARTİ’nin sıklık tablosunda CHP’ninkine göre daha da üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. Kelimenin edilgen hâli olan “edil-” fiili de düşünüldüğünde bunların sıralamadaki yeri çok daha yukarılara çıkacaktır. Her iki kelimenin bu kadar sık kullanılması “et-” fiilinin en çok kullanılan yardımcı fiillerden biri olmasıyla ilgilidir.
23. “etkin”: Kelime AK PARTİ’de 96., CHP’de 37. sırada yer almaktadır. Kelimenin, partilerin sıklık tablosundaki yeri arasında büyük fark bulunmaktadır. CHP’nin sıklık analizinde bu kelime, AK PARTİ’ye göre çok daha yukarılarda yer almaktadır.
24. “geliştiril-”: AK PARTİ’de 89., CHP’de 57. sıradadır. Kelimenin her iki partinin sıklık sıralamasındaki yeri arasında büyük bir fark olduğu görülmektedir. Kelimenin, CHP’nin sıralamasında daha üst sıralarda yer alması, CHP açısından olumlu bir durumdur. Çünkü bu kelime ülke, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ile ilgili geliştirilecek, yani onların daha iyi konuma gelmesini

sağlayacak şeylere işaret etmektedir. Ne var ki kelimenin edilgen çatılı hâlinin değil de etken hâlinin tercih edilmesi, CHP açısından daha iyi olabilirdi.

25. “gerekli”: AK PARTİ’de 74., CHP’de 63. sıradadır. Kelimenin CHP’nin sıklık tablosundaki yeri AK PARTİ’den daha yukarılarda olsa da sıralamadaki fark çok büyük değildir. Partiler, gerçekleştirilmesi lazım gelen işleri, projeleri, hedefleri vs. açıklarken bu kelimedenden yararlanmışlardır.
26. “güvenlik”: Kelime AK PARTİ’de 46., CHP’de 44. sıradadır. Sıralama birbirine çok yakındır. Bu kelimeyle ülkenin hem iç hem dış güvenliği ve güvenlik birimleri anlatılmak istenmiştir. Kelimenin her iki partinin sıralamasındaki yeri düşünüldüğünde AK PARTİ’nin de CHP’nin de “güvenlik” konusuna çok büyük önem verdiği söylenebilir.
27. “hak”: AK PARTİ’de 14., CHP’de 9. sıradadır. Görüldüğü üzere sıralama birbirine oldukça yakındır. Kelimeyle daha çok, toplum içindeki bireyin sahip olduğu haklar anlatılmak istenmiştir. Bu kelimenin adalet anlamında kullanıldığı da olmuştur. Sonuçta içerik analizi tablosunda “hak” kelimesinin en üst sıralarda yer alması, AK PARTİ ve CHP’nin insanların haklarına değer verdiğini ortaya koymaktadır.
28. “halk”: AK PARTİ’de 53., CHP’de 98. sıradadır. Bu kelimenin sıralamadaki yeri AK PARTİ’de, CHP’dekinden çok daha üstlerdedir. Siyasî partiler, halka hitap eder, halka hizmet için vardır. Bu yüzden “halk” kelimesinin partilerin programında sıkça geçmesi anlamlıdır. Dolayısıyla AK PARTİ’nin parti programı içerik analizi tablosunda “halk” kelimesinin, CHP’ninkinden daha üst sıralarda yer alması AK PARTİ açısından daha iyi bir durumdur. Kaldı ki “halk” kelimesi CHP’nin programında parti adının içinde yer almaktadır. Güçlü bir “halk” vurgusu, siyasî partiler açısından son derece önemlidir. Bu vurgunun AK PARTİ’de daha belirgin olduğunu söylemek mümkündür.

29. “her”: AK PARTİ’de 39., CHP’de 34. sıradadır. İçerik analizinde yardımcı fazlaca dokunan kelimeler grubunda yer almamaktadır. Kelimelerin sırası her iki parti de birbirine oldukça yakındır.
30. “hizmet”: Kelime hem AK PARTİ’de hem CHP’de 15. sırada bulunmaktadır. İki partinin anlaştığı kelimeler arasında yer almaktadır. Hem iktidar partisi hem muhalefet partisi, “hizmet” noktasında buluşmuşlardır. Demek ki her iki partinin de amacı, halka “hizmet”tir.
31. “iç”: AK PARTİ’de 51., CHP’de 14. sıradadır. Kelimenin CHP’deki yeri, AK PARTİ’den çok daha yukarı sıralardadır.
32. “için”: Kelime AK PARTİ’de 6., CHP’de 7. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri birbirine çok yakındır. Edat görevli bu kelime, içerik analizinde yeterince yardım eden kelimeler arasında değildir.
33. “ile”: AK PARTİ’de 9., CHP’de 6. sıradadır. Hem edat hem bağlaç görevinde kullanılan bir kelimedir. Kelime, içerik analizinde pek ipucu vermez. Kelimenin her iki partinin sıralamasındaki yeri birbirine oldukça yakındır.
34. “ilke”: AK PARTİ’de 54., CHP’de 62. sıradadır. Kelimenin iki partideki sıralaması birbirine yakındır. Bu durumda her iki partinin de “ilkeye, ilkeli hareket etmeye” önem verdiğini söylemek mümkündür.
35. “insan”: Kelime, AK PARTİ’de 49., CHP’de 46. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yeri, her iki partide de birbirine çok yakındır. Toplumsal hayatın merkezinde “insan” vardır. Demokratik toplumlarda siyasî partilerin amacı, insandır, insanı mutlu etmektir. Çünkü bir siyasî partinin iktidar olabilmesi insan eliyle olacaktır. Buna göre partilerin, plan ve projelerini insanlar için, insanlara göre hazırlaması gerekmektedir. İşte iktidar partisi olan AK PARTİ’nin de, CHP’nin de “insan” kelimesini sıkça kullanması bunlara işaret etmektedir. Bu, insana gönderilen bir tür mesajdır.

36. “kamu”: AK PARTİ’de 19., CHP’de 17. sırada yer alan kelime ‘halk hizmeti gören kurum ve kuruluşların tümü, halk, toplum’ anlamlarını taşır. Siyasî partiler de bir tür kamu kuruluşu olduğundan “kamu” kelimesini iktidar ve muhalefet partisinin sıkça kullanması doğal karşılanmalıdır. Her iki partinin sıklık analizinde “kamu” kelimesinin sıralaması birbirine oldukça yakındır.
37. “konu”: AK PARTİ’de 82., CHP’de 77. sıradadır. Kelimenin sırası, iki partide de birbirine yakındır. Bu kelimeyle iktidar ve muhalefet partileri, çeşitli konulardaki görüşlerini ortaya koymuşlardır.
38. “kuruluş”: AK PARTİ’de 45., CHP’de 82. sıradadır. Kelimenin sıralamasında çok büyük fark görülmektedir. “Kuruluş” kelimesinin AK PARTİ sıklık analizi tablosundaki yeri CHP’ye göre çok daha üst sıralardadır. Bu da çeşitli kuruluşlarla ilgili AK PARTİ’nin daha çok görüş beyan ettiğini göstermektedir.
39. “kurum”: AK PARTİ’de 33., CHP’de 66. sıradadır. Kelimenin AK PARTİ’nin içerik analizi tablosundaki yeri, CHP’ninkine göre daha üst sıradadır. Hatta arada çok büyük fark olduğunu söylemek mümkündür. “Kurum” kelimesi yukarıdaki “kuruluş” kelimesiyle birlikte düşünüldüğünde AK PARTİ’nin çeşitli “kurum ve kuruluş”larla ilgili çok daha fazla görüş beyan ettiğini ortaya koymaktadır. Bu görüşler arasında kurum ve kuruluşların düzenlenmesine yönelik öneriler de bulunmaktadır.
40. “merkez”: AK PARTİ’de 55., CHP’de 94. sıradadır. Kelimenin tablodaki yerine bakıldığında aradaki farkın çok büyük olduğu görülmektedir. “Merkez” kelimesinin AK PARTİ’nin sıklık analizi tablosundaki yeri, CHP’ye göre daha yukarı sıralardadır. Kelime; partilerin programlarında yönetim, üretim, eğitim vb. alanlardaki icraatların bir “merkez”de olmasına ya da yapılmasına yönelik anlamlar taşımaktadır. Bu yönüyle “merkez” kelimesi hem güç birliğine hem de işlerin sistemli yürütülmesine işaret etmektedir.
41. “ol-”: Bu yardımcı fiil, AK PARTİ’de 3., CHP’de 2. sıradadır. Görüldüğü üzere iki partinin programında en sık kullanılan ilk üç kelime arasında “ol-”

yardımcı fiili yer almaktadır. Günlük hayatta da en sık kullandığımız yardımcı fiillerden biri “ol-” kelimesidir.

42. “oluşturul-”: AK PARTİ’de 76., CHP’de 68. sıradadır. Kelimelerin sıralamadaki yeri birbirine yakındır. ‘Meydana getirilmek’ anlamındaki kelimenin sıklık analizi tablosunda ilk yüzde yer alması, iki partinin de bir şeyler yapmak istediğini ortaya koymaktadır.
43. “özel”: AK PARTİ’de 32., CHP’de 43. sıradadır. “Özel” kelimesinin analiz tablosundaki yeri, AK PARTİ’de CHP’ye göre -fark çok büyük olmamakla birlikte- daha yukarı sıralardadır. Bu sıralamadan AK PARTİ’nin özel sektöre, özel girişimcilere daha çok önem verdiğini, CHP’nin ise daha devletçi bir parti olduğunu çıkarmak da mümkündür. Çünkü AK PARTİ, CHP’ye göre hem daha gençtir hem de devletçi bir geleneğe sahip değildir.
44. “politika”: AK PARTİ’de 20., CHP’de 26. sıradadır. Kelimenin iki partinin içerik analizi tablosu sıralamasındaki yeri birbirine yakındır. “Politika” kelimesinin tabloda üst sıralarda olması da son derece doğaldır. Zira siyasî parti olan AK PARTİ ve CHP, politika alanında çalışmakta ve varlığını sürdürmektedir.
45. “sağla-”: AK PARTİ’de 13., CHP’de 40. sıradadır. ‘Bir işi gerçekleştirmek için gerekli şartları oluşturmak’ anlamını taşıyan bu kelime AK PARTİ’nin sıklık analizi tablosunda CHP’den çok daha üst sıralardadır. Buradan AK PARTİ’nin, çeşitli alanlarda, farklı konularda gerekli şartları oluşturma adına CHP’den daha önde olduğu söylenebilir.
46. “sağlan-”: AK PARTİ’de 25., CHP’de 5. sıradadır. Kelimenin CHP’nin sıklık analizi tablosunda AK PARTİ’ye göre daha üst sıralarda olduğu anlaşılmaktadır. “Sağla-” fiilinin edilgen hâli olan bu kelime, çeşitli alan ve konularda gerekli şartları oluşturma adına CHP’nin, AK PARTİ’den daha istekli olduğunu ortaya koymaktadır. Edilgenlik durumu sayılmazsa “sağla-” ve “sağlan-” fiilleri de aynı anlamı karşılamaktadır. “Sağla-” fiilinin kullanımında AK

PARTİ önde, “sağlan-” fiilinin kullanımında ise CHP öndedir. Ancak fiillerin edilgen biçimlerini tercih etmenin, partiler açısından çok da iyi bir şey olmadığını hatırlatmakta fayda vardır.

47. “sağlık”: AK PARTİ’de 41., CHP’de 39. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri, birbirine oldukça yakındır. Bu, hem iktidar partisinin hem muhalefet partisinin “sağlık” konusuna verdiği önemi göstermektedir.
48. “sahip”: AK PARTİ’de 77., CHP’de 88. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri arasında büyük fark yoktur.
49. “sektör”: AK PARTİ’de 59., CHP’de 16. sıradadır. Kelimenin CHP’nin programındaki kullanım sıklığı sırası, AK PARTİ’ninkinden çok daha yukarıdadır. Partiler, bu kelimeyle sağlık, ekonomi vb. çeşitli alanlara yönelik görüşlerini ortaya koymuştur. Kelimenin sıralamasındaki yerlerinden yola çıkılarak CHP’nin çeşitli alanlarda daha fazla görüş beyan ettiği söylenebilir.
50. “sistem”: AK PARTİ’de 47., CHP’de 53. sıradadır. “Sistem” kelimesinin, iktidar ve muhalefet partisinin sıklık analizi tablosundaki yeri birbirine yakındır. Kelime, ‘düzen’ anlamını taşır. Demek ki her iki parti de “sistem” kelimesini sıkça kullanarak “düzen”e işaret etmiştir. Zira sistemin, düzenin olmadığı bir yerde kargaşa vardır. Bu da insanlar için son derece tehlikeli bir durumdur.
51. “sorun”: Kelime, AK PARTİ’de 63., CHP’de 100. sıradadır. İki sıralama karşılaştırıldığında “sorun” kelimesinin, AK PARTİ’nin içerik analizi tablosunda CHP’ninkinden daha yukarılarda olduğu görülür. Bu kelimeyle ülkemizin ve insanımızın sorunları dile getirilmiştir. Bu bağlamda sorunları dile getirmede AK PARTİ’nin CHP’den daha önde olduğunu söylemek mümkündür.
52. “sosyal”: AK PARTİ’de 22., CHP’de 19. sırada yer alan bu kelime ‘toplumsal, toplumla ilgili’ anlamını taşır. Siyasî partiler, demokrasiyle yönetilen ülkelerde toplumsal hayatın bir parçası durumundadır. Yani partiler, sosyal bir kuruluştur. Sosyal bir kuruluş olan partiler, doğal olarak sosyal olana, yani

toplumsal durumlara değinmek, bunlarla ilgilenmek zorundadır. Aksi takdirde siyasî partinin, iktidara ulaşması ya da arzu ettiği başarıyı yakalaması zordur. Sonuç olarak “sosyal” kelimesinin yerinin, iktidar ve muhalefet partisinin içerik analizi tablosunda birbirine yakın olması da bunlarla ilgilidir.

53. “teknoloji”: AK PARTİ’de 95., CHP’de 65. sıradadır. Günümüzde “teknoloji” insan hayatının bir parçası olmuştur. Teknoloji ve teknolojik aygıtlar, hayatımızın her alanında kendini göstermektedir. Örneğin bilgisayar ve İnternet, hayatın vazgeçilmezi konumundadır. Nüfus Müdürlükleri, mahkemeler, okullar vb. birçok kuruluşta bugün bilgisayar ve İnternetten yararlanılmaktadır. Zira bu teknoloji, daha az zamanda daha az emekle işlerin kolayca yürümesini sağlamaktadır. Dolayısıyla siyasî partilerin “teknoloji” kelimesini sıkça kullanmasının da bir anlamı vardır. Ancak kelimenin sıralamadaki yeri, CHP’de daha ön sıralardadır. Bu da CHP’nin teknolojiyle daha çok ilgilendiğini, ondan daha çok yararlanma isteğini ortaya koyduğunu göstermektedir.
54. “temel”: AK PARTİ’de 29., CHP’de 22. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri birbirine yakındır.
55. “teşvik”: Kelime, AK PARTİ’de 88., CHP’de 97. sıradadır. Günümüzde daha çok ekonomik bir terim olarak kullanılan bu kelime ‘isteklendirme, özendirme’ anlamını taşır. Bu isteklendirme, hem maddî hem manevîdir. Ülke ekonomisinin gelişmesi için kişileri, kurum ve kuruluşları isteklendirmek, özendirme gerekmektedir. Bunun için de devreye maddî ve manevî teşvikler girmektedir. İşte AK PARTİ ve CHP, bu kelimeyi sıkça kullanarak “teşvik”in önemine dikkat çekmiştir.
56. “toplum”: AK PARTİ’de 18., CHP’de 35. sıradadır. Kelime, AK PARTİ’nin içerik analizi tablosunda CHP’ninkine göre daha yukarılarda yer almaktadır. Unutulmamalıdır ki siyasî partiler, toplum için vardır ve gücünü toplumdan alır. “Toplum” kelimesinin sıkça kullanılması da buna işaret etmektedir. Bunun yanında daha önce değindiğimiz ve “toplum”la yakın anlamlı olan “halk” kelimesi de AK PARTİ’de çok daha yukarı sıralardaydı. Tüm bunlar göz

önünde bulundurulduğunda AK PARTİ'nin topluma ve toplumla ilgili konulara CHP'den daha çok değindiği söylenebilir.

57. “tüm”: AK PARTİ'de 26., CHP'de 27. sırada yer alan bu kelime daha çok genelleme yapılacağı durumlarda kullanılır. Kelimenin iki partinin sıralamasındaki yeri neredeyse aynıdır. İçerik analizinde nötr kelimeler arasında kabul edilmektedir.
58. “Türkiye”: AK PARTİ'de 16., CHP'de 23. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri birbirine yakın sayılır. Yine de “Türkiye” kelimesinin, AK PARTİ'nin sıklık analizindeki yerinin, CHP'ninkinden daha yukarılarda olması dikkate değer bir durumdur. AK PARTİ'nin “Türkiye” vurgusunun, CHP'den daha güçlü olduğu söylenebilir.
59. “uluslararası”: AK PARTİ'de 61., CHP'de 99. sıradadır. Kelimenin yeri, AK PARTİ'nin içerik analizi tablosunda daha üst sıralardadır. Bu sıralamadan AK PARTİ'nin uluslararası durumlar, kriterlere, ilişkilere vb. konulara CHP'den daha çok değindiği sonucuna ulaşılabılır. Dünya üzerinde etkin bir seviyeye ulaşmak isteyen bir ülke, uluslararası alandaki ilişkilerini iyi tutmak ve güçlü olmak durumundadır.
60. “uygula-”: AK PARTİ'de 44., CHP'de 24. sıradadır. ‘Bir düşüncüyü, bir ilkeyi vb. hayata geçirmek, tatbik etmek’ anlamını taşıyan bu kelimenin, iktidar ve muhalefet partisinin içerik analizi tablosundaki yerleri arasında epey fark bulunmaktadır. “Uygula-” kelimesinin yeri, CHP'de daha üst sıralardadır. Bu da gösteriyor ki birtakım düşünceleri uygulama konusunda CHP, AK PARTİ'den daha öndedir.
61. “ülke”: Kelime, hem iktidar hem muhalefet partisinde 8. sırada yer almaktadır. “Ülke” bir ulusun varlığıyla eş değerdir. Ülkesi olmayan bir toplumun bağımsız hareket edebilmesi pek de mümkün değildir. Her toplum, kendi ülkesini dünya ölçeğinde daha etkin bir konuma yükseltmek için çalışır. Her toplumun kendi ülkesi son derece önemlidir, değerlidir. Kelimenin sıralamadaki yeri, AK

PARTİ'nin de CHP'nin de ülkemize sahip çıktığı, büyük değer verdiği noktasında bize ipuçları vermektedir.

62. “üretim”: AK PARTİ’de 65., CHP’de 29. sıradadır. Gerek kurum ve kuruluşların gerek ülkelerin kalkınmasında “üretim”in çok büyük katkısı vardır. Yüksek seviyede “üretim” potansiyeli olmayan, “üretim” yapmayan bir ülkenin kalkınması, dünya ekonomisinde bir yer edinmesi oldukça zordur. Bu bağlamda partilerin “üretim” kelimesini sıkça kullanması anlamlıdır. Ancak kelimenin CHP’nin sıklık analizi tablosundaki yeri AK PARTİ’den çok daha yukarılardadır. Bu da CHP’nin “üretim” konusuna daha çok kafa yorduğu, daha çok değindiğini ortaya koyması bakımından önemlidir.
63. “ve”: İki partinin de anlaştığı kelimelerden biridir. Kelime, AK PARTİ ve CHP’nin analiz tablosunda 1. sırasında yer almaktadır. Bağlayıcı bir unsur olan “ve” kelimesi, içerik analizinde nötr kelime kabul edilir.
64. “veril-”: AK PARTİ’de 83., CHP’de 30. sırada bulunmaktadır. Kelimenin her iki partinin programında da genellikle birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanıldığı görülmektedir: “önem verilecektir, son verilecektir, ağırlık verilecektir, yer verilecektir” vb. Kelimenin “-acak” gelecek zaman eki almış hâlinin daha çok tercih edilmesi, bize icraata yönelik ipuçları verir. Sıralamaya bakıldığında kelime, CHP sıklık analizi tablosunda AK PARTİ’ye göre çok daha yukarılarda yer almaktadır. Kelimenin çeşitli alanlarda yapılacak icraatları belirttiği düşünüldüğünde CHP’nin AK PARTİ’den önde olduğu söylenebilir.
65. “yap-”: AK PARTİ’de 43., CHP’de 93. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri arasında çok büyük fark bulunmaktadır. “Yap-” kelimesinin içerik analizi tablosundaki yeri, AK PARTİ’de CHP’ninkinden daha yukarı sıralardadır. Kelimenin ‘ortaya koymak, gerçekleştirmek’ anlamını taşıdığı düşünülürse AK PARTİ’nin daha icraatçı bir parti olduğu söylenebilir.
66. “yapı”: Kelime, AK PARTİ’de 71., CHP’de 47. sıradadır. Kelimenin yeri, CHP’de çok daha yukarı sıralardadır. Kelimeyle daha çok, çeşitli kurum ve

kuruluşların yapısıyla ilgili görüşler ortaya konmuştur. Bu bağlamda CHP'nin AK PARTİ'den daha çok görüş beyan ettiği söylenebilir.

67. “yapıl-”: AK PARTİ’de 30., CHP’de 48. sıradadır. Bu kelime, az önce incelediğimiz ve ‘ortaya koymak, gerçekleştirmek’ anlamını taşıyan “yap-” fiilinin edilgen hâlidir. Her iki parti de gerçekleştirmeyi düşündüğü şeyleri ifade ederken bu kelimedenden yararlanmışır. Ancak kelimenin sıralamasına bakıldığında bir şeyler yapma, gerçekleştirme konusunda AK PARTİ’nin CHP’den daha net bir tavır ortaya koyduğu söylenebilir. Bunun yanında kelimenin edilgen hâlinin tercih edilmesi, her iki parti açısından pek de olumlu bir durum değildir.

68. “yeni”: AK PARTİ’de 12., CHP’de 10. sıradadır. Kelimenin içerik analizi tablosundaki yerleri birbirine epey yakındır. Bu da gösteriyor ki hem AK PARTİ hem CHP “yeni”den yana olduğunu, âdeta “yenilikçi” bir tavır takındığını ortaya koymuştur.

69. “yer”: AK PARTİ’de 81., CHP’de 84. sıradadır. Kelimenin sıralamadaki yeri her iki partide neredeyse aynıdır. Bu, içerik analizinde de etkili bir kelime değildir.

70. “yerel”: AK PARTİ’de 40., CHP’de 76. sıradadır. Kelimenin içerik analizindeki yerleri arasında bulunan fark oldukça fazladır. Kelimenin içerik analizindeki yeri AK PARTİ’de, CHP’den daha yukarı sıralardadır. ‘Yöresel, belli bir yerle ilgili olan’ anlamını taşıyan bu kelimenin yerinin AK PARTİ’de daha üst sırada olması, “yerel” konularda bu partinin daha çok kafa yordüğünü ve daha çok görüş beyan ettiğini gösterir.

71. “yönetim”: AK PARTİ’de 7., CHP’de 25. sıradadır. Kelimenin içerik analizi tablosundaki yerine bakıldığında AK PARTİ’nin “yönetim”le ilgili konularda daha çok görüş beyan ettiği anlaşılmaktadır. Bu kelimeyle ülkenin, çeşitli kurum ve kuruluşlarının yönetiminin yanı sıra yerel yönetimlerle ilgili düşünceler ortaya konmuştur.

Şimdi de AK PARTİ ve CHP'nin sıklık analizinde ilk 100'de yer alan farklı kelimeler üzerinde duracağız.

Tablo 9: AK PARTİ ve CHP'nin İçerik Analizinde İlk 100'deki Farklı Kelimeler

No	AK PARTİ	Sıklık Sırası	CHP	Sıklık Sırası
1	artırıl-	93	alt	90
2	birlik	86	amaç	49
3	büyük	98	bilgi	80
4	çok	91	CHP	28
5	değil	80	çağdaş	45
6	demokrasi	94	çerçeve	51
7	demokratik	72	destek	42
8	esas	66	düzey	58
9	gerek	38	enerji	86
10	hâl	67	geliş-	74
11	hayat	58	gibi	91
12	hukuk	75	güç	61
13	ilgili	57	hedef	21
14	ilişki	85	istihdam	92
15	işbirliği	73	iş	72
16	kendi	84	kaynak	36
17	korun-	99	koşul	60
18	neden	56	kurul-	83
19	ön	87	rekabet	75
20	önemli	70	sanayi	50
21	özgürlük	52	süreç	81

22	parti	5	şekil	95
23	program	78	tarım	70
24	sivil	90	ulusal	32
25	siyasî	92	vergi	89
26	standart	69	yaşam	78
27	vatandaş	36	yatırım	71
28	ver-	62	yönelik	79
29	yol	97	yüksek	87

AK PARTİ'nin İlk Yüzdeki Farklı Kelimeleri

1. “artırıl-”: 93. sırada yer almaktadır. ‘Çoğaltılmak’ anlamındaki kelime “ihracatın artırılması⁷²⁸, verimliliğin artırılması⁷²⁹, rekabet gücünün artırılması⁷³⁰” gibi ifadelerde yer almıştır. Bu kelimedenden yola çıkılarak AK PARTİ'nin azla yetinmeyip daha fazlaya talip olduğu söylenebilir. Kelimeyle ülke adına çeşitli alanlarda hem maddî hem manevî anlamda çok olana yönelme anlaşılmaktadır. Bu kelime, CHP’de 142. sırada bulunmaktadır.
2. “birlik”: 86. sırada bulunmaktadır. ‘Bir arada olma durumu, birbirine bağlılık’ anlamını taşımaktadır. Programda bu kelimenin “birlik ve bütünlük”⁷³¹ şeklinde geçmesi AK PARTİ'nin “ülkenin birliğine” önem verdiğini gösterir. Yine aynı kelimenin “sivil toplum örgütleri ile birlikte”⁷³² ifadesinde olduğu gibi “beraber” anlamında kullanıldığı da olmuştur. Bu kelimeyle AK PARTİ, “birlik olmaya, birlikte hareket etmeye, birlikte yaşamaya” vurgu yapmaktadır. Zira bu anlayışın temelinde “Birlikten kuvvet

⁷²⁸ AK PARTİ Programı, s. 35

⁷²⁹ A.g.e., s. 42

⁷³⁰ A.g.e., s. 43

⁷³¹ A.g.e., s. 8

⁷³² A.g.e., s. 75

doğar.” inancı olduğu kanaatini taşımaktayız. Kelime CHP’nin programında 161. sırada yer almaktadır. Bu durumda CHP’nin daha farklı kavramları öne aldığı anlaşılmaktadır.

3. “büyük”: Sıklık tablosunda 98. sırada bulunmaktadır. ‘Boyutları benzerlerinden fazla olan, nicelik bakımından çok olan, önemli’ vb. anlamlar taşıyan bir kelimedir. Kelime “Türkiye’nin en büyük problemi, ülkede yaşanan güven bunalımıdır.”⁷³³ cümlesinde ‘önemli’ anlamındadır. “Yeni teknoloji gerektiren büyük yatırımların gerçekleştirilmesi”⁷³⁴ ifadesinde de kelime ‘benzerlerinden farklı olan, çok’ anlamında kullanılmıştır. Bu kelimenin kullanımı “büyük” olana dikkat çekme, talip olma konusunda bir irade ortaya konduğunu göstermektedir. Aynı kelime CHP’de çok daha gerilerde olup 169. sıradadır.
4. “çok”: AK PARTİ’nin program içerik analizi tablosunda 91. sırada yer alan bir kelimedir. ‘Sayı, nitelik, değer vb. yönlerden aşırı olan, fazla’ anlamını taşıyan bir kelimedir. “Az” kelimesinin karşıtıdır. “Çok” kelimesi hem sıfat hem azlık-çokluk zarfı görevinde kullanılır. Programda da bunun örneklerini görmek mümkündür. Programda yer alan “Türkiye, çok zengin bir tarihî ve kültürel mirasa sahiptir.”⁷³⁵ cümlesinde “çok” sözcüğü azlık-çokluk zarfı görevindedir. Sözcük, “zengin” sıfatının önüne gelerek onu miktar bakımından etkilemiştir. Ancak “Milletimiz, tarih boyunca imkânsızlıklar içerisinde pek çok başarıyı gerçekleştirmiştir.”⁷³⁶ cümlesinde ise “çok” sözcüğü “başarı” ismini etkilediğinden sıfat görevini üstlenmiştir. Sonuç itibarıyla kelimenin sıkça kullanılması AK PARTİ’nin “fazla” olana vurgu yaptığını göstermektedir. CHP’de “çok” kelimesi 140. sırada yer almaktadır.

---

⁷³³ A.g.e., s. 117

⁷³⁴ A.g.e., s. 43

⁷³⁵ A.g.e., s. 6

⁷³⁶ A.g.e., s. 6

5. “değil”: 80. sırada bulunan bir kelimedir. Olumsuzluk anlamı taşıyan edat soylu bir kelimedir. “Zorlaştıran değil, kolaylaştıran; iten değil kucaklayan, bölen değil birleştiren; haklı zayıfları, haksız güçlülere karşı koruyan bir yönetim anlayışına sahibiz.”⁷³⁷ ifadesinde olduğu gibi bu kelime yardımıyla olumsuz durumlar aktarılırken olumlu hedefler ortaya konmuştur. “Değil” kelimesi CHP’de 143. sırada yer almaktadır.
6. “demokrasi”: 94. sırada bulunmaktadır. Bu kelime ile hemen ardından gelen “demokratik” kelimesi yakın anlamlıdır. Bu bağlamda iki kelimeyi “demokratik” başlığı altında incelemeyi uygun bulduk.
7. “demokratik”: 72. sırada yer almaktadır. AK PARTİ’nin parti programı sıklık analizine baktığımızda ilk 100’de “demokrasi” ve “demokratik” kelimelerinin olduğunu görüyoruz. “Demokrasi hoşgörüyeye dayanan bir sistemdir.”⁷³⁸, “Demokrasilerde vatandaşların bir kısmının daha üstün hak ve özgürlüklerden ya da ayrıcalıklardan yararlanması mümkün değildir.”⁷³⁹, “Demokrasilerde vatandaşlar yasaların eşit koruyuculuğu altında özgürce yaşarlar.”⁷⁴⁰ ifadelerinde “demokrasi”den ve onun öneminden söz edilmektedir. “Dolayısıyla hukuk devleti olmayan ve hukukun hakim olmadığı bir toplumda demokratik rejimden bahsedilemez.”⁷⁴¹ ifadesinde de “demokratik rejim”in toplum için ne denli hayatî olduğu ortaya konmuştur. Bu ifadelerden de anlaşıldığı üzere AK PARTİ’de oldukça baskın bir “demokrasi” vurgusu vardır. Aynı kelimeler, CHP’nin sıklık analizi tablosunda ilk yüze girememiştir. “Demokrasi” kelimesi 104. sırada, “demokratik” kelimesi ise 185. sıradadır. Bu da üzerinde durulması gereken bir konudur.
8. “esas”: 66. sırada yer almaktadır. Kelime ‘herhangi bir şeyin özünü oluşturan temel unsur’ anlamını taşır. Programda yer alan “Partimiz, Türkiye

---

⁷³⁷ A.g.e., s. 8

⁷³⁸ A.g.e., s. 25

⁷³⁹ A.g.e., s. 25

⁷⁴⁰ A.g.e., s. 25

⁷⁴¹ A.g.e., s. 20

Cumhuriyeti'nin birlik ve bütünlüğünün, laik, demokratik, sosyal hukuk devletinin, sivilleşmenin, demokratikleşmenin, inanç özgürlüğünün ve fırsat eşitliğinin esas kabul edildiği bir zemindir.”⁷⁴² cümlesinde AK PARTİ, kendi görüşünü oluşturan “esas”ı ortaya koymuştur. Bu ve buna benzer örneklerde AK PARTİ, devlet kurum ve kuruluşları, insanımız vb. için “esas” kabul ettiği görüşlerini belirtmiştir. “Esas” kelimesi CHP’de epey gerilerde olup 222. sıradadır.

9. “gerek”: 38. sırada bulunmaktadır. Bu kelimeyle yapılması gerekli olan şeyler anlatılmıştır. Bunun yanında kelimenin “gerek...gerek...gerekse” biçiminde bağlaç olarak kullanıldığı örnekler de vardır. Kelime, CHP’de 101. sırada yer almaktadır.

10. “hâl”: 67. sırada yer almaktadır. ‘Durum’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Bu kelimeyle “Ceza infaz kurumları, hükümlülerin topluma yeniden kazandırılması amacıyla çağdaş hâle getirilecektir.”⁷⁴³ örneğinde olduğu gibi çeşitli kurum ve kuruluşların yeni bir duruma kavuşturulacağı ortaya konmuştur. CHP’de “hal” kelimesi 110. sırada yer almaktadır.

11. “hayat”: 58. sırada yer alan bir kelimedir. AK PARTİ programında bu kelime, “çalışma hayatı⁷⁴⁴, toplum hayatı⁷⁴⁵, özürülülerin hayatı⁷⁴⁶” şeklinde geçmektedir. Fakat şunu da belirtmeliyiz ki kelime “hayata geçirmek” birleşik fiili içerisinde sıkça yer almaktadır. Bu birleşik fiil, AK PARTİ’nin yeni projelerinin olduğunu ve bunları hayata geçireceğini, yani uygulamaya koyacağını ortaya koymaktadır. “Hayat” kelimesi CHP’de 452. sırada yer almaktadır. Bu kelime CHP programında çok gerilerde gibi görünse de durum biraz farklıdır. Çünkü CHP, bu kelimenin yerine onunla aynı anlamı taşıyan “yaşam” kelimesini tercih etmiştir. “Yaşam” kelimesi CHP’de

---

⁷⁴² A.g.e., s. 8

⁷⁴³ A.g.e., s. 24

⁷⁴⁴ A.g.e., s. 86

⁷⁴⁵ A.g.e., s. 28

⁷⁴⁶ A.g.e., s. 71

78. sırada bulunmaktadır. Hatta “hayat” kelimesini de işin içine kattığımızda kelimenin sırası daha da yukarılara çıkmaktadır.

12. “hukuk”: 75. sırada bulunmaktadır. Bu, gerek insanlar, gerek toplumlar, gerekse ülkeler için son derece önemli bir kavramdır. Hukuk, insan hayatında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Hukukun olmadığı bir ortamda insan hayatı sıkıntılar içinde geçer. Bu bağlamda AK PARTİ’nin “hukuk” kelimesini sıkça kullanması son derece önemlidir. AK PARTİ, “Hukukun üstünlüğünü esas alan devlet, vatandaşların özgürlük ve haklarının teminatıdır.”⁷⁴⁷ ifadesinde “hukuk ve hukukun üstünlüğü” üzerinde durmuştur. Adalet ve Kalkınma Partisi’nin benzer ifadelerde “hukuk”un ne kadar gerekli ve önemli olduğunu ortaya koymuştur. Sonuç itibarıyla AK PARTİ’de güçlü bir “hukuk” vurgusu olduğu söylenebilir. Buna karşın CHP’de “hukuk” kelimesi ilk 100’de yer almamaktadır. Kelime biraz daha gerilerde olup 119. sıradadır. CHP de “hukuk”a ve onun önemine değinmiştir. Ancak sıralamaya bakıldığında CHP’nin programında “hukuk” vurgusu, AK PARTİ’de olduğu kadar güçlü değildir.
13. “ilgili”: 57. sırada kullanılmıştır. İçerik analizinde zayıf kalan sözcüklerdendir. ‘İlgisi olan, alakalı’ anlamını taşıyan bu kelimeyle öne sürülen görüşlerin neyle ilgili olduğu ortaya konmuştur. Kelime, CHP’de 170. sırada yer almaktadır.
14. “ilişki”: 85. sıradadır. Bu kelimeyle AK PARTİ programında çeşitli kavramlar, kurum ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerden söz edilmiştir. Bu kelime, CHP sıklık analizi tablosunda 107. sırada bulunmaktadır.
15. “iş birliği”: AK PARTİ’de 73. sırada yer alan kelime CHP’de 183. sıradadır. İki sıralama arasında çok büyük fark bulunmaktadır. Bir işin gerçekleştirilmesinde, bir düşüncenin hayata geçirilmesinde iş birliğinin önemi

---

⁷⁴⁷ A.g.e., s. 20

büyüktür. AK PARTİ “iş birliği” kelimesiyle işte bu öneme vurgu yapmıştır, ama CHP’de bu vurgu, daha zayıf kalmıştır.

16. “kendi”: 84. sırada bulunmaktadır. İnsanların öz varlığını anlatmak için kullanılan bir zamirdir. Dönüştürülme zamiri olarak bilinir. AK PARTİ’nin programında yer alan “Büyük Atatürk’ün belirttiği gibi, milleti kurtaracak güç, yine kendi azim ve kararlılığıdır.”⁷⁴⁸ örneğinde ve benzer ifadelerde sözünü ettiğimiz anlamda ve görevde kullanılmıştır. “Kendi” kelimesi CHP’de ise 128. sıradadır.
17. “korun-”: AK PARTİ’de 99. sırada bulunan bu kelime, CHP’de 238. sırada yer almaktadır. İki sıralama arasında çok büyük fark bulunmaktadır. AK PARTİ programında kelime “Cumhuriyetin temel nitelikleri korunarak devlet yönetiminin esas hükümlerine yer verilecektir.”⁷⁴⁹ cümlesinde “korunması” gereken değer, Cumhuriyetin temel nitelikleri, ortaya konmuştur. Bu ve buna benzer kullanımlarda AK PARTİ, korunması gereken değerleri, hakları vb. belirtmiştir. Benzer kullanımlar CHP’nin programında da vardır. Ancak “korun-” kelimesi, CHP’de çok daha gerilerdedir.
18. “neden”: AK PARTİ’de 56. sırada olan kelime, CHP’de 319. sıradadır. Kelime bir yargının, eylemin ya da görüşün sebebini, gerekçesini ortaya koymada kullanılır. Bu, nötr kelime grubundan olup içerik analizinde bize yeterince yardımcı olmaz.
19. “ön”: AK PARTİ’de 87. sırada, CHP’de ise 108. sıradadır. Sıfat görevinde kullanılan kelime, içerik analizinde bize yeteri kadar fikir vermemektedir.
20. “önemli”: 70. sırada yer almaktadır. Sıfat görevli olan bu kelime, genellikle ehemmiyetli konuları, durumları vb. belirtmede kullanılmıştır. Aynı kelime CHP’de 248. sırada bulunmaktadır. AK PARTİ’nin önemli gördüğü konuları anlatmada CHP’den daha önde olduğu söylenebilir.

---

⁷⁴⁸ A.g.e., s. 8

⁷⁴⁹ A.g.e., s. 22

21. “özgürlük”: AK PARTİ’de 52. sırada bulunan kelime, CHP’de 127. sıradadır. ‘Hiçbir dış etkiye bağlı kalmadan düşünme, davranma, karar verme’ anlamını taşıyan bu kavramın gerek insanların gerek toplumların hayatında önemli bir yeri vardır. Bir ülkede yaşayan fertlerin özgür olması sıkıntı verici bir durumdur, bir ülkenin özgür olmayıp başka ülkelerin egemenliği altında bulunması daha da sıkıntılı bir durumdur. “Özgürlük” bireysel bir haktır ve uluslararası insan hakları beyannamesinde yer almaktadır. İşte bu denli önemli bir kavramın AK PARTİ ve CHP’nin sıklık analizi tablosundaki yerleri arasında çok büyük bir fark vardır. Bu sıralama “özgürlük” kavramının, AK PARTİ’de CHP’den daha baskın olduğunu göstermektedir. Yani AK PARTİ, daha “özgürlükçü” bir yaklaşım sergilemektedir.
22. “parti”: 5. sırada yer almaktadır. Bu kelime AK PARTİ programında daha çok I. çokluk şahıs iyelik ekiyle birlikte, “partimiz” biçiminde kullanılmıştır. “Parti” kelimesiyle AK PARTİ, daha çok, kendisini anlatmaktadır. Programda yer alan “Halkla özdeşleşen Partimiz, her şeyden önce, toplumda yok olan güven duygusunu mutlaka yeniden tesis edecektir.”⁷⁵⁰ ifadesindeki “Partimiz” sözcüğünde bu durum, kendini açıkça göstermektedir. “Partimiz” kelimesiyle aslında AK PARTİ, “biz” vurgusu yaparak projelerini gerçekleştirme konusunda bir öz güven ortaya koymaktadır. “Parti” kelimesi CHP’de 134. sırada bulunmaktadır. Üstelik kelimenin I. çokluk iyelik eki almış hâli (partimiz) son derece azdır. Dolayısıyla siyasî hayatta önemli bir figür olan “parti” kavramı AK PARTİ’de CHP’den daha baskın durumdadır.
23. “program”: AK PARTİ’de 78. sırada olan kelime CHP’de 204. sırada bulunmaktadır. Kelime, her iki partinin program kitabında da hem ‘belli bir düzene ve koşullara göre yapılacak olan işlerin tümü’ anlamında hem de ‘siyasî partilerin, hükümetin ya da çeşitli toplumsal kurumların açıkla-

---

⁷⁵⁰ A.g.e., s. 8

dığı ana ilkelerin tamamı’ anlamında kullanılmıştır. Sonuçta her iki anlamıyla da kelime, önemini hissettirmektedir. Zira planlı ve programlı olmak, düzene işarettir. Üstelik işler, bir program dâhilinde hem daha kolay yapılır hem daha kısa sürede biter. Bunun faydasını da insanlar görür. Bu açıdan bakıldığında ve “program” kelimesinin yerleri göz önünde bulundurulduğunda AK PARTİ’de kelimenin, CHP’dekinden daha baskın olduğu söylenebilir.

24. “sivil”: 90. sırada yer almaktadır. ‘Askerî olmayan’ anlamını taşıyan kelime “resmî” karşıtı olarak da kullanılır. Kelime, ‘devlete bağı olmayan, topluma ait, özel’ anlamlarını da içerir. AK PARTİ’nin programında “sivil” kelimesi daha çok, “sivil toplum kuruluşları”⁷⁵¹ biçiminde geçmektedir. Bu ifadeden AK PARTİ’nin ekonomi, yönetim vb. alanlarda “sivil toplum kuruluşlarından” yararlanma, onların fikrini alma isteğı taşıdığını anlamaktayız. Ülkenin kalkınması, ülkenin daha iyi yönetilmesi gibi konularda devletin yanı sıra sivil iradenin, yani halkın da katkı sağlaması gerekir, halkın düşünceleri de önemli ve değerlidir. AK PARTİ’nin “sivil” kelimesiyle bunlara işaret ettiğı kanaatini taşımaktayız. Benzer kullanımlar CHP’nin programında da vardır. Ancak “sivil” kelimesinin CHP’de 236. sırada bulunması, kelimenin AK PARTİ’de daha vurgulu olduğunu ortaya koymaktadır.

25. “siyasî”: 92. sırada bulunmaktadır. “Siyasî” kelimesi, ‘siyasetle ilgili’ anlamını taşır. Bunun yanında ‘siyasetçi, politikacı’ anlamını da içerir. Her iki durumda da konu “siyaset”e dayanmaktadır. “Siyaset” ise ‘devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı’ anlamında düşünülebilir. Siyaset kişiler arasında da olsa günümüzde daha çok, ‘devleti yönetme, devlet işlerini yürütme’ anlamında kullanılmaktadır. Partiler de devleti yönetmeye, devlet işlerini yürütmeye talip olmakta ve siyaset alanında varlığını sürdürmektedir. Bu bağlamda iktidar partisi olan AK PARTİ’nin de muhalefette bulunan CHP’nin de “siyaset ve siyasî” kelimelerini kullanması, bu kav-

---

⁷⁵¹ A.g.e., s. 23

ramlarla ilgili görüşlerini açıklaması son derece doğaldır. AK PARTİ’de “siyaset” kelimesi de 101. sıradadır. CHP’de ise “siyaset” kelimesi, 317. sırada, “siyasî” kelimesi ise 214. sıradadır. Görüldüğü üzere her iki kelime AK PARTİ’de üst sıralarda yer alırken CHP’de çok daha gerilerde bulunmaktadır.

26. “standart”: AK PARTİ’de 69. sırayı alan kelime, CHP’de 305. sırada bulunmaktadır. Kelime ‘belli kriterleri taşıyan, yasaya ve kullanıma uygun olan’ anlamını taşımaktadır. Günümüzde toplumsal hayatın çeşitli alanlarında standartlarla karşılaşmaktayız. Bu standartlar yalnız maddî boyutta olmayıp manevî alanda da kendini hissettirmektedir. Diş fırçasından tutun, gömleğe, çoraba kadar insanın ihtiyaç duyduğu her eşya belli standartlara göre yapılmaktadır. Ekonomi, hukuk, eğitim vb. hemen her alanda standartlar vardır. Bir insan, işlemediği bir suçtan dolayı zorla hapse atılamaz. Mahkeme önünde yargılanmanın bir standardı vardır. İnsanın sahip olduğu haklar, uluslararası standartlara göre belirlenmiştir. Sonuçta “standart”, insan hayatında varlığını sürdüren ve son derece önemli olan bir kavramdır. AK PARTİ’nin programında geçen “Düşünce ve ifade özgürlükleri uluslararası standartlar temelinde inşa edilecek.”⁷⁵² ifadesinde “standart” kavramına işaret edilmektedir. Bu kelime CHP’de ise 305. sırayı almıştır. CHP’nin programında “Mal ve hizmet üretiminde standartlara uyum ve kalite denetimlerine etkinlik ve yaptırım gücü kazandırılacaktır.”⁷⁵³ cümlesinde ve benzer kullanımlarda “standart” kavramına vurgu yapılmıştır. Ne var ki kelimenin her iki partinin sıklık analizindeki yerine bakıldığında AK PARTİ’nin CHP’den daha önde olduğu anlaşılmaktadır.

27. “vatandaş”: 36. sırada yer alan bir kelimedir. Ülkemiz adına aynı duyguları taşıyan fertlerin her biri, aynı zamanda vatandaşdır. AK PARTİ, bu kelimeyi sıkça kullanarak “vatandaş”a seslenmektedir. Sonuçta her bir vatandaş bir araya geldiğinde karşımıza toplum çıkmaktadır. Bu kelimeyi

---

⁷⁵² AK PARTİ Programı, s. 14

⁷⁵³ CHP Programı, s. 148

sıkça kullanması AK PARTİ'nin “vatandaş”a değer ve önem verdiğini göstermektedir. Programda geçen “Partimiz, bu vasfıyla, tüm vatandaşlarımızı, cinsiyetleri, etnik kökenleri, inançları, ve dünya görüşleri ne olursa olsun ayırım yapmaksızın kucaklamaktadır.”⁷⁵⁴ ifadesinde AK PARTİ'nin vatandaşlara verdiği değer dikkat çekicidir. CHP’de kelime 202. sırada yer almaktadır. Kelimenin CHP’deki yerine bakarak vatandaşa bu değeri vermediği söylenemez. Zira CHP, “vatandaş” kelimesi yerine “birey” kelimesini de kullanmıştır. İki kelime birlikte düşünüldüğünde kelimenin sıralamadaki yeri daha yukarılara çıkacaktır.

28. “ver-”: 62. sırada bulunmaktadır. Kelimenin AK PARTİ programında genellikle birleşik fiil oluşturacak biçimde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin “cevap veren⁷⁵⁵, önem vermektedir⁷⁵⁶, son vermek⁷⁵⁷” vb. CHP’de 139. sırada yer alan kelimenin bu partinin programında da benzer şekillerde kullanıldığı görülmektedir.

29. “yol”: AK PARTİ’de 97. sırada yer alan bu kelime, CHP’de 177. sırada bulunmaktadır. ‘Hem üzerinden geçilen yer, hem yöntem ve tarz’ anlamını taşıyan bir kelimedir. Her iki partinin programında da kelime çoğunlukla ‘yöntem, tarz’ anlamında kullanılmıştır.

CHP’nin İlk Yüzdeki Farklı Kelimeleri

1. “alt”: CHP’de 90. sırada bulunan kelime, AK PARTİ’de 140. sıradadır. Bu, her ne kadar anlamlı bir kelime de olsa içerik analizinde bize yeterince fikir veren kelimelerden değildir.
2. “amaç”: 49. sırada yer almaktadır. Aynı anlamı taşıyan “hedef” kelimesi de 21. sırada yer almaktadır. İki kelime de ‘ulaşılacak istenen sonuç, mak-

---

⁷⁵⁴ AK PARTİ Programı, s. 7

⁷⁵⁵ A.g.e., s. 22

⁷⁵⁶ A.g.e., s. 110

⁷⁵⁷ A.g.e., s. 116

sat, gaye' anlamını taşır. CHP, iki kelimeyle de genellikle, kendi amaçlarını, yani ulaşmak istediği sonuçları belirtmiştir. Bu kelimeyle CHP, bir yönüyle topluma vaatlerini açıklamıştır. Örneğin, “Amacımız ülkemizin ve toplumumuzun güvenlik içinde refaha, huzura ve her alanda çağdaşlaşmaya ulaşmasıdır.”⁷⁵⁸ cümlesinde CHP, amacını çok güzel bir şekilde ifade etmiştir. Her iki kelime AK PARTİ’de çok daha gerilerde yer almaktadır. “Amaç” kelimesi, 130. sırada, “hedef” kelimesi ise 116. sıradadır. Amaçlarını, hedeflerini ortaya koymada CHP’nin, AK PARTİ’den daha önde olduğunu söylemek mümkündür.

3. “bilgi”: CHP’de 80. sırada yer alan kelime, AK PARTİ’de 151. sırada bulunmaktadır. İki kelimenin sırası arasında büyük fark bulunmaktadır. Kelimenin yerlerine bakıldığında CHP’nin “bilgi” kavramı üzerinde daha önemle durduğu söylenebilir. CHP programında geçen “Yeni dünya düzeninde refah düzeyinin kalıcı olarak artırılabilmesi için insanımız bilgiyi üretebilen, kullanabilen ve pazarlayabilen konuma getirilecek.”⁷⁵⁹ cümlesinde “bilgi”nin yeni dünya düzeninde insanımız için öneminden söz edilmektedir. Bu ve buna benzer kullanımlardan CHP’nin “bilgi”ye güçlü bir vurgu yaptığı anlaşılmaktadır.
4. “CHP”: 28. sırada yer almaktadır. Bu, Cumhuriyet Halk Partisi’nin kısaltmasıdır. Bu parti, kendi adını sıkça kullanarak öz güvenini ortaya koymuştur. Zira “CHP” kısaltması, programda birçok yerde özne görevinde kullanılmıştır. CHP’nin sıklıkla tercih edilmesi, büyük ihtimalle söz konusu partinin tarihî bir parti oluşu ve kısaltmanın halk nezdinde bilinirliğiyle ilgilidir. AK PARTİ ise “AK PARTİ” kısaltmasını çok az kullanmış; daha çok, “partimiz” kelimesiyle kendisini ifade etmiştir.
5. “çağdaş”: CHP’de 45. sırada yer alan kelime AK PARTİ’de 166. sıradadır. Sıralamada çok büyük fark vardır. CHP’de AK PARTİ’den daha güç-

---

⁷⁵⁸ *CHP Programı*, s. 19

⁷⁵⁹ *A.g.e.*, s. 145

lü bir “çağdaş, çağdaşlık” vurgusu vardır. Zira CHP’nin programında “ÇAĞDAŞ TÜRKİYE İÇİN DEĞİŞİM”⁷⁶⁰ başlığı bu vurguyu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

6. “çerçeve”: 51. sırada bulunan kelime CHP’nin programında daha çok, ‘bir konunun, düşüncenin sınırları’ anlamında kullanılmıştır. CHP, çeşitli konulardaki görüşlerini, öngörülerini, projelerini vb. “çerçeve” kelimesiyle birlikte açıklayarak âdeta konunun sınırlarını çizmiştir. Bunu, “Hukuk ve yargı sistemi, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığı kuralları çerçevesinde yeniden yapılandırılacaktır.”⁷⁶¹ ifadesinde görmek mümkündür. Yine de bu kelime, içerik çözümlemesinde birtakım ipuçları vermekle birlikte doyurucu bilgiler vermekten yoksundur. “Çerçeve” kelimesi AK PARTİ’de 110. sırada yer almıştır.
7. “destek”: 42. sırada yer almaktadır. Kelime, CHP’nin programında çoğunlukla ‘maddî ve manevî yardımcı, dayanak’ anlamında kullanılmıştır. Kelime, AK PARTİ’de 303. sırada bulunmaktadır. Bu kelimedenden yola çıkılarak CHP’nin çeşitli kurum ve kuruluşlara “destek” sağlama konusuna daha çok vurgu yaptığı söylenebilir.
8. “düzey”: 58. sırada yer almaktadır. Bu, “seviye” sözcüğüyle eş anlamlı bir kelimedir. Kelimeyle, çeşitli konulardaki olması gereken “seviye” kastedilmiştir. CHP programında yer alan “Cezaevlerinde fizikî koşulların Avrupa ülkeleri düzeyine çıkartılması hedef alınacaktır.”⁷⁶² cümlesinde ülkemizdeki cezaevlerinin koşullarının olması gereken “düzey”i hakkında görüş beyan edilmiştir. Ayrıca CHP programında “seviye” kelimesi de 720. sırada yer almaktadır. İki kelime birlikte düşünüldüğünde kelime, daha yukarı sıralara çıkmaktadır. “Düzey” kelimesi AK PARTİ’de 334. sıradadır. Aynı anlama gelen “seviye” kelimesi ise 372. sıradadır.

---

⁷⁶⁰ CHP Programı, s. 11

⁷⁶¹ A.g.e., s. 34

⁷⁶² A.g.e., s. 41

9. “enerji”: CHP’de 86. sırada yer alan kelime AK PARTİ’de 202. sırada bulunmaktadır. İnsanoğlunun hayatını devam ettirebilmesinde enerji çok önemli bir faktördür. Gelecekte ülkelerin kaderini enerji, yani su, çeşitli madenler, rüzgâr gibi enerji kaynakları belirleyecektir. “Enerji” kelimesiyle CHP, bu konudaki görüşlerini ortaya koymuş, “enerji politikasını” açıklamıştır. CHP’nin “enerji”yle ilgili görüşlerini, “Taşkömürü, linyit, rüzgâr, güneş enerjisi ve jeotermal gibi yerli kaynakların kullanımına öncelik tanınacak.”⁷⁶³ cümlesinde ve benzer ifadelerde açıkça görmek mümkündür. “Enerji” kelimesinin CHP’nin içerik analizi tablosunda ilk yüzde yer alması bile bu kavramın önemi için yeterli bir kriterdir. Ne var ki kelime, AK PARTİ’nin sıklık analizi tablosunda 202. sırada yer almaktadır. Bu da konunun CHP’deki kadar baskın olmadığını göstermektedir. Bu durum ise AK PARTİ açısından aslında pek de olumlu değildir.
10. “geliş-”: 74. sıradadır. Bu kelime her iki partinin programında daha çok, ‘ilerlemek, olgunlaşmak, inkişaf etmek’ anlamlarında kullanılmıştır. CHP programında geçen “Hayvancılık sektöründe demokratik kooperatifçiliğin gelişmesi desteklenecek.”⁷⁶⁴ cümlesinde “gelişme” sözcüğü ‘ilerleme’ anlamında kullanılmıştır. Kelimenin, bu ve buna benzer kullanımlarda aynı anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. AK PARTİ’de de benzer kullanımları görmek mümkündür. Ancak bu tür kullanımlar, AK PARTİ’de CHP’ye göre oldukça azdır. Kaldı ki “geliş-” kelimesi AK PARTİ’de 479. sırada yer almaktadır.
11. “gibi”: CHP’de 91. sırada bulunan kelime, AK PARTİ’de 218. sırada bulunmaktadır. Cümle içinde benzetme ilgisi kuran bu kelime içerik analizinde nötr kelime grubu içerisinde yer almaktadır.
12. “güç”: 61. sırada yer almaktadır. Kelimenin CHP programında çeşitli yerlerde ve konularda kullanılmıştır. “Gücümüzü Tarihsel Köklerimizden

---

⁷⁶³ CHP Programı, s. 196

⁷⁶⁴ A.g.e., s. 238

Alıyoruz”⁷⁶⁵ ifadesinde CHP, kendi gücüyle ilgili açıklamada bulunmuştur. “Üretim gücümüz⁷⁶⁶, rekabet gücü⁷⁶⁷, ulusal güç⁷⁶⁸” ifadelerinde çeşitli güçlerle ilgili görüşlerin açıklandığı anlaşılmaktadır. Sonuç itibarıyla insan için güç ne kadar anlamlı ve önemliyse, bir ülke için de o denli anlamlı ve önemlidir. Bu kelimeyle CHP daha çok, bu güce vurgu yapmıştır. Bu vurgunun AK PARTİ’de CHP’ye göre daha zayıf olduğu anlaşılmaktadır. “Güç” kelimesi AK PARTİ’de 111. sırada bulunmaktadır.

13. “hedef”: 21. sırada yer alan bu kelimeye 2. sıradaki “amaç” maddesinde değindiğimizden bu kelime üzerinde tekrar durmayacağız.
14. “istihdam”: CHP’de 92. sırada yer alan kelime, AK PARTİ’de 236. sırada bulunmaktadır. İstihdam, ‘insanlara bir görev verme, bir işte çalıştırma’ demektir. Bir ülkede istihdam sorunu varsa “işsizlik” var demektir. İşsizlik oranı yüksek bir ülkede işlerin yolunda gittiğini söylemek mümkün değildir. Demek ki ülkenin kalkınmasında, ilerlemesinde, diğer ülkelerle rekabet gücünü artırmasında “istihdam”ın çok önemli bir yeri vardır. CHP programında yer alan “Hedefimiz; düşük enflasyonla, hızlı büyüyen, tam istihdama yaklaşan, çağdaş çalışma koşullarına sahip, eşit rekabet ortamında gelirini adil paylaşan, küresel ölçekte dinamik rekabet gücüne sahip bir ekonomi”⁷⁶⁹ kullanımında “tam istihdam” ifadesi yer almaktadır. “Tam istihdam” ülkede işsiz hiçbir vatandaşın kalmaması, herkesin iş gücü sahibi olması demektir ki CHP, ülkemiz için çok önemli ve büyük bir hedefi amaçlamaktadır. “İstihdam” kelimesi AK PARTİ’de 236. sıradadır. Elbette AK PARTİ de “istihdam” konusunda görüşlerini açıklamıştır. Ancak CHP’deki “istihdam” kelimesinin kullanımı, AK PARTİ’ninkinden çok daha baskındır.

---

⁷⁶⁵ A.g.e., s. 11

⁷⁶⁶ CHP Programı, s. 161

⁷⁶⁷ A.g.e., s. 161

⁷⁶⁸ A.g.e., s. 121

⁷⁶⁹ A.g.e., s. 143

15. “iş”: 72. sıradadır. Kelime, CHP programında farklı alanlardaki işlerle ilgili görüşler aktarılırken kullanılmıştır. Bunun yanında “iş” kelimesi çoğu yerde insanların çalışma hayatıyla ilgili durumlarda kullanılmıştır. “İş yükleri⁷⁷⁰, iş hukuku⁷⁷¹, iş yasası⁷⁷², iş güvencesi⁷⁷³” örneklerinde olduğu gibi. CHP, “iş”le ilgili görüşlerini, tasarılarını açıklarken aynı zamanda “işçi”den yana olduğunu da ortaya koymaktadır. İşçi kesimi ülkemizde çok önemli bir kesiti oluşturduğuna göre işçiden yana tavır alma, daha çok oy alma bakımından da bir getiriye sahiptir. “İş” kelimesinin AK PARTİ’de oldukça gerilerde, 183. sırada, olduğu anlaşılmaktadır. Bu da gösteriyor ki yukarıda sözünü ettiğimiz hususlar noktasında CHP, iş ve işçi konusunda AK PARTİ’den daha fazla görüş beyan etmektedir.
16. “kaynak”: CHP’de 36. sırada olan kelime, AK PARTİ’de 133. sırada yer almaktadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri arasında çok büyük fark bulunmaktadır. Kelime ‘menşe’ anlamının yanı sıra ‘gelir, kazanç sağlayıcı öge’ anlamında da kullanılmıştır. Kelimenin, CHP programında “kamu kaynakları⁷⁷⁴, mali kaynaklar⁷⁷⁵, istihbarat kaynakları⁷⁷⁶, doğal kaynaklar⁷⁷⁷” vb. biçimlerde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca sahip olduğumuz kaynaklara da değinilmektedir. Kelimenin, AK PARTİ’nin sıklık analizinde çok daha gerilerde olması, CHP’nin konuyla ilgili daha fazla görüş beyan ettiğini gösterir.
17. “koşul”: CHP’de 60. sırada, AK PARTİ’de 469. sırada bulunmaktadır. İçerik analizinde bize kavram özelliği taşıyan kelimeler kadar fayda sağlamaz. Kelimeden, çeşitli konularda olması gereken ‘şartları, nitelikleri’ ortaya koymada yararlanılmıştır. Kelimenin CHP’de AK PARTİ’den daha ön sıralarda yer alması, CHP’nin daha çok koşul ortaya koyduğunu

---

⁷⁷⁰ A.g.e., s. 58

⁷⁷¹ CHP Programı, s. 60

⁷⁷² A.g.e., s. 60

⁷⁷³ A.g.e., s. 62

⁷⁷⁴ A.g.e., s. 91

⁷⁷⁵ A.g.e., s. 98

⁷⁷⁶ A.g.e., s. 114

⁷⁷⁷ A.g.e., s. 133

gösterir. Ancak bu koşulları teker teker inceleyip açıklamak son derece zordur.

18. “kurul-”: CHP’de 83. sırada, AK PARTİ’de 129. sıradadır. Kelime her iki partinin programında genellikle ‘yapmak, oluşturmak’ anlamında kullanılmıştır. Partiler açısından düşünüldüğünde “kurul-” kelimesi yapılacak icraatlara işaret etmektedir. Kelimenin en çok, “kurulacak, kurulacaktır” şeklinde kullanılması bunun bir göstergesidir. Örneğin CHP programında yer alan “İnsan Hakları Müsteşarlığı kurulacak”⁷⁷⁸ ifadesinde CHP’nin gerçekleştirmeyi düşündüğü bir icraat söz konusudur. Benzer kullanımlar AK PARTİ programında da yer almaktadır. Ancak kelimenin her iki partideki yerine bakıldığında CHP’nin daha önde olduğu söylenebilir. Ne var ki kelimenin edilgen kullanımı, partiler açısından üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur.

19. “rekabet”: 75. sırada yer almaktadır. “Rekabet” hem ferdî hem ulusal hem de uluslararası boyutu olan bir kelimedir. Rekabet, daha çok çalışma alanında ortaya çıkan bir kavramdır, ancak fikir bazında da rekabet olabilir. Gerek çalışma ve üretim bazında gerekse fikir bazında rekabet, hayatın hemen her alanında kendini göstermektedir. “Rekabet” daha iyiye ulaşmada en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Örneğin CHP programında “Temel amacımız tarımda, sanayide ve hizmetlerde küresel rekabette öne çıkan, ülkede uzun dönemli kalıcı, adil bir refah artışını hedefleyen çağdaş bir ekonomiyi kurmaktır.”⁷⁷⁹ ifadesinde “küresel rekabet”ten söz edilmiştir. Tarımda, sanayide ve çeşitli hizmetlerde küresel düzeyde rekabet edebilecek bir ülke, gelişmiş demektir. Bu hedef, ülkemiz açısından son derece önemlidir. Küresel rekabet, gelişmiş Batı ülkeleriyle yarışır hâle gelmek demektir ki bu, son derece önemlidir. İşte bu ve buna benzer ifadelerden CHP’nin “rekabet” üzerinde durduğu, bu kavrama önem verdiği anlaşılmaktadır. Aynı kelimenin AK PARTİ

---

⁷⁷⁸ CHP Programı, s. 45

⁷⁷⁹ A.g.e., s. 143

programı sıklık analizinde 109. sırada yer alması, bu kavramın AK PARTİ’de CHP kadar baskın olmadığına işaret etmektedir. Örneğin AK PARTİ programında yer alan “Türkiye, uluslararası rekabet kabiliyeti yüksek bir girişimci potansiyeline sahiptir.”⁷⁸⁰ ifadesinde ülkemizin uluslararası rekabet gücünden söz edilmiştir.

20. “sanayi”: CHP’de 50. sırada yer alan kelime, AK PARTİ’de 243. sırada bulunmaktadır. Kelimelerin sıralarına bakıldığında farkın çok büyük olduğu görülmektedir. Uluslararası düzeyde rekabet edebilecek bir ülkenin sanayisinin, sanayi kuruluşlarının gelişmiş olması gerekir. Sanayisi gelişmemiş bir ülke, sahip olduğu hammaddeleri bile işleyemez ve böylece başka ülkelere bağımlı hâle gelir. Bu da o ülke ve ülkenin vatandaşlarının geleceği açısından büyük riskleri içinde barındırır. Ancak sanayisi gelişmiş bir ülke, başka ülkelere sanayi ürünü satacağından uluslararası arena- da söz sahibi duruma gelir. Bunun yanında sanayisi güçlü bir ülkenin insanları refah düzeyi yüksek bir hayata sahiptir. CHP programında geçen “Ekonomide sanayileşmeyi yeniden büyümenin odağına koyan”⁷⁸¹ ifadesinde sanayileşmenin ülke ekonomisinin büyümesine katkısından söz edilmiştir. Yine “Sanayi sektörü, büyümenin dinamik kılınması ve bir kalkınma sürecine dönüşmesinde kritik rol oynamaktadır.”⁷⁸² sözünde “sanayi sektörünün” önemi belirtilmiştir. Benzer kullanımlar AK PARTİ’de de vardır. Fakat kelime, AK PARTİ’nin parti programında CHP’ninki kadar güçlü değildir.

21. “süreç”: CHP’de 81. sırada olan kelime, AK PARTİ’de 458. sıradadır. Anlamalı bir kelime de olsa içerik analizinde bize doyurucu bilgi veren bir kelime değildir.

---

⁷⁸⁰ AK PARTİ Programı, s. 6

⁷⁸¹ CHP Programı, s. 150

⁷⁸² A.g.e., s. 190

22. “şekil”: CHP’de 95. sırada yer alan kelime, AK PARTİ’de 120. sırada bulunmaktadır. İçerik analizinde bize yeterli bilgiyi vermemektedir.
23. “tarım”: 70. sırada bulunmaktadır. Sanayi, turizm, tekstil vb. nasıl, ülkenin gelişmesine, kalkınmasına etki ederse tarım da büyük katkı sağlar. Tarım, insanların gıda ihtiyacını karşılayan bir sektördür ve son derece önemlidir. Tarımdan elde edilen ürünler hem iç piyasada kullanılmakta hem de ihraç edilmektedir. Tarım alanlarının giderek azaldığı dünyamızda artık daha küçük toprak parçasından daha yüksek verim elde etmenin yolları araştırılmaktadır. Bu bağlamda tarımda, teknolojiiden yararlanılmaktadır. Sonuç itibarıyla “tarım” son derece önemli bir sektördür. CHP, bu kelimeyi sıkça kullanarak âdeta “tarım”ın ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Bunun yanında tarımla ilgili görüşlerini de belirtmiştir. Programda geçen “TARIM EKONOMİNİN YÜKÜ DEĞİL, ÜLKEMİZİN GÜCÜDÜR.”⁷⁸³ başlığı CHP’nin tarım politikasını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bunun yanında “Tarımda kullanılacak teknolojilerin ve tüm tarım uygulamalarının orta vadede çevre dostu bir nitelik kazanması sağlanacak.”⁷⁸⁴ ifadesinde ise CHP, “tarım”la ilgili bir projesini aktarmıştır. AK PARTİ de “tarım”la ilgili görüşlerini açıklamıştır, fakat “tarım” kelimesi AK PARTİ’de 331. sırada yer almaktadır. Kelimenin sıralamadaki yerleri ve kullanımları CHP’nin “tarım” üzerinde daha çok durduğunu göstermektedir. Bu noktada belki de AK PARTİ’nin kendi tarım politikasını sorgulaması gerekmektedir.
24. “ulusal”: CHP’de 32. sırada bulunan kelime, AK PARTİ’de 237. sıradadır. Bu kelime ‘ulusla ilgili’ anlamını taşır. İki parti de çeşitli ulusal konularda görüşlerini beyan etmişlerdir. Ancak “ulusal”lık vurgusunun, CHP’de AK PARTİ’den çok daha baskın olduğu görülmektedir.

---

⁷⁸³ CHP Programı, s. 215

⁷⁸⁴ A.g.e., s. 220

25. “vergi”: 89. sırada bulunmaktadır. AK PARTİ’de 205. sırada yer almaktadır. Ülkelerin kalkınmasında, devletin kurum ve kuruluşlarının işleminde, kamu çalışanlarının maaşlarının ödenmesinde “vergi” gelirlerinin büyük katkısı vardır. Bu bağlamda halkın vergilerini düzenli bir şekilde ödemesi gerekir. Ancak devletler, kimi zaman bütçe açıklarını kapatmak için vergileri yükseltme yolunu seçmektedir. Bu ise çoğu zaman faydadan çok zarar getirmektedir. İşte bunları bildiğini düşündüğümüz CHP, “vergi” kelimesini sıkça kullanmış, bu konudaki düşüncelerini açıklamıştır. Örneğin “Emeğin üzerindeki vergi ve fon yükü azaltılacaktır.”⁷⁸⁵ cümlesinde hem bir öz eleştiri hem bir hedef söz konusudur. Şu anda emekçilerden, yani işçilerden fazla vergi alındığı eleştirisi yapılmaktadır. Bu yükün kaldırılacağı da hedef olarak belirtilmiştir. Yine “Büyüme destekleyen, kayıt dışılığı önleyen, mükellef dostu, adaletli ve çağdaş bir vergi düzeni için, Vergi Reformu gerçekleştirilecek ve kararlılıkla uygulanacaktır.”⁷⁸⁶ cümlesinde de “vergi” ile ilgili yapılacak olan yenilikten söz edilmiştir. Bu ifadelerden CHP’nin devletin işlerini aksatmamakla birlikte insandan yana tavır aldığı anlaşılmaktadır. Bu da oy isteyeceği halk açısından son derece önemli bir mesajdır. AK PARTİ de “vergi” konusunda görüşlerini beyan etmiştir. Ancak CHP’nin kullanımıyla kıyaslandığında bu, çok düşük kalmaktadır. Bu bağlamda CHP’deki “vergi” vurgusu, AK PARTİ’ninkinden çok daha güçlüdür.

26. “yaşam”: 78. sırada yer almaktadır. Kelime, CHP programında “doğal yaşam⁷⁸⁷, yaşam alanları⁷⁸⁸, çalışma yaşamı⁷⁸⁹” vb. ifadeleri içinde sıkça kullanılmıştır. Daha çok da “yaşama geçirmek” biçiminde birleşik fiil içinde kullanılmıştır. “Yaşam” kelimesi AK PARTİ’de 358. sıradadır. Sıralamaya bakarak karar verme yanıltıcı olabilir. Zira AK PARTİ, bu kelimenin eş anlamlısı olan “hayat” kelimesini kullanmayı tercih etmiştir.

---

⁷⁸⁵ A.g.e., s. 61

⁷⁸⁶ CHP Programı, s. 170

⁷⁸⁷ A.g.e., s. 238

⁷⁸⁸ A.g.e., s. 102

⁷⁸⁹ A.g.e., s. 271

“Hayat” kelimesi AK PARTİ’de 58. sıradadır. Bu kelimeler aslında iki partinin siyasî görüşü, zihniyeti hakkında da ipuçları vermektedir. CHP, öz Türkçe bir kelime olan “yaşam”ı tercih ederken AK PARTİ, Doğu kökenli “hayat” kelimesini seçmiştir. Aslında bu da dikkate değer bir konudur.

27. “yatırım”: 71. sırada yer almaktadır. Bu, günümüzde ekonomik bir terim olarak kullanılmaktadır. Kelime ‘ulusal ekonominin ya da bir ticarî kuruluşun üretim ve hizmet gücünü artırmak için yapılan yeni eklemeler, destekler’ anlamını taşımaktadır. Ülkede yapılan her türlü yatırım sonuçta insan içindir ve bu yatırımlar ülkenin gelişmesine katkı sağlar. CHP’nin sıklık analizinde kelimenin ilk yüzde yer alması buna işaret etmektedir. “Yatırım” kelimesi AK PARTİ’de çok da gerilerde değildir, 102. sıradadır. Demek ki her iki parti de “yatırım”ın önemine inanmaktadır.

28. “yönelik”: CHP’de 79. sırada yer alan kelime, AK PARTİ’de 114. sırada bulunmaktadır. İçerik analizinde bize yeteri kadar bilgi veren bir kelime değildir.

29. “yüksek”: CHP’de 87. sırada, AK PARTİ’de 165. sıradadır. Kelime, her iki partinin programında ‘güçlü, etkili; makam veya derece yönünden üstün; normal değerlerin üstünde olan’ gibi anlamlarda kullanılmıştır. Hangi anlam olursa olsun bu kelimenin tercihi sıradan ya da normal olanla yetinilmediğini ortaya koyar. Yani bu kelimeyle daha yukarıda, daha üstte olana ulaşma isteği ortaya konmuştur. İşte “yüksek” kelimesiyle birlikte bu anlamın CHP’de AK PARTİ’den daha baskın olduğu anlaşılmaktadır.

3.2. Fiillerin Çatısı Bakımından

AK PARTİ de, CHP’de parti programında çeşitli konulardaki görüşlerini, hedeflerini, projelerini vb. aktarırken hem etken çatılı hem edilgen çatılı fiilleri kullanmıştır. Elbette her iki partinin tümüyle etken çatılı fiilleri kullanması beklen-

memektedir. Anlatımı durağanlıktan kurtarmak için ya da başka bir gerekçeyle edilgen fiiller de rahatlıkla kullanılabilir. Fakat her iki partide de edilgen fiillerin sıklık olarak etken fiillerden daha önde olduğu anlaşılmaktadır. Burada şunu belirtmeliyiz ki AK PARTİ'nin programında etken fiiller, edilgen fiillerden fazladır. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin programında 233 etken fiile karşılık, 188 edilgen fiil kullanılmıştır. Ancak fiillerin kullanım sıklığına baktığımızda edilgen fiillerin, etken fiillerden daha çok olduğu görülmektedir. Etken fiillerin kullanımını 396 iken, edilgen fiillerin kullanım sıklığı 489'dur. İktidar partisinin programında edilgen fiiller, kullanım sıklığı yönünden daha fazla olsa da bunlarla etken fiiller arasında çok büyük bir fark bulunmamaktadır.

Muhalefet partisi olan CHP'nin programında, etken ve edilgen fiillerin kullanımını bakımından farklı bir manzarayla karşılaşmaktayız. Zira CHP'nin parti programında edilgen fiillerin sayısı, etken fiillerden çok daha fazladır. Bu fiillerin kullanım sıklığına baktığımızda farkın daha da açıldığını görmekteyiz. Cumhuriyet Halk Partisi'nin programında 292 etken fiile karşılık, 471 edilgen fiil kullanılmıştır. Kullanım sıklığına bakıldığında ise etken fiillerin 549 kez, edilgen fiillerin ise 2283 kez kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu rakamlar, CHP'nin son derece edilgen bir dil kullandığını göstermektedir.

Tüm bunlar ışığında iki partiyi kıyasladığımızda AK PARTİ'nin CHP'den daha etken bir dil kullandığını söylemek mümkündür. Bu, belki de iktidar olmanın avantajını kullanan AK PARTİ'nin CHP'den biraz daha önde olduğunu, AK PARTİ'de öz güvenin daha yüksek olduğunu gösterir. Bu da ülkelerin sorunlarını dile getirme, bunlara çözümler üretme vb. konularda AK PARTİ'nin elini taşın altına soktuğu anlamına gelmektedir. CHP'nin ise bu konularda muhalefet olmanın da etkisiyle biraz daha çekingen bir tavır takındığı söylenebilir.

3.3. Özneler Bakımından

Daha önce de belirttiğimiz üzere partilerin programlarında yer alan tüm özneler üzerinde durmayacağız. Üzerinde durduğumuz özneler, “ben, biz, onlar” vb. kişi zamirleridir. Ayrıca parti isimleri ve “parti” kelimesinin özne olarak kullanıldığı

durumlar da ilgi alanımıza girmektedir. Kısacası siyaset dilinde bir anlamı olan özneler yönünden iki partinin programını karşılaştıracamız.

İktidar partisi Adalet ve Kalkınma Partisi de, Cumhuriyet Halk Partisi de “ben” ve “biz” öznelerini tercih etmemiştir. Zaten resmî bir dilin kullanıldığı parti programlarında “ben” öznesinin yer almaması normal karşılanmalıdır. Çünkü “ben” parti liderine işaret eder. Parti programları ise liderin değil, kurumsal olarak parti kimliğinin öne çıktığı alanlardır. “Biz” öznesi kullanılabilecekken bu da tercih edilmemiştir. Bu öznenin niye kullanılmadığı konusunda kesin görüşler ortaya koymak mümkün değildir. Ancak partilerin “biz” öznesi yerine, parti kısaltmalarının ya da parti adlarının tercih edildiği anlaşılmaktadır.

İktidar partisinin programında “Adalet ve Kalkınma Partisi” ismi özne olarak kullanılmamıştır. AK PARTİ kısaltması 6 yerde özne olarak kullanılmıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi daha çok, “partimiz” kelimesini özne olarak tercih etmiştir. AK PARTİ’nin programında “partimiz” öznesi 92 kez karşımıza çıkmaktadır.

CHP’nin programında ise parti ismi olan “Cumhuriyet Halk Partisi” öznesi 23 kez kullanılmıştır. Parti kısaltması olan “CHP” öznesi ise 153 defa kullanılmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi’nin özne olarak daha çok “CHP”yi kullandığı görülmektedir. Bu tercihte “CHP”nin tarihî bir parti olması yönüyle insanlara bilinirliğinin yüksekliği etkili olmuştur, diyebiliriz. Tüm bunlardan yola çıkarak özne kullanımında siyaset dili açısından CHP’nin AK PARTİ’den daha önde olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü kullanılan bu özneler, ortaya koydukları görüşleri gerçekleştirmede adres olarak partileri göstermektedir. CHP’nin programında kullanılan özneler fazla olduğuna göre bu, CHP, AK PARTİ’den daha önde görünmektedir.

IV. BÖLÜM

Bu bölümde AK PARTİ ve CHP'nin parti programlarının sıklık analizi sonucunda elde ettiğimiz genel tablosu yer almaktadır. Tabloda kelimeler çoktan aza doğru sıralanmıştır.

4. AK PARTİ İçerik Analizi Genel Tablosu

AK PARTİ'nin programında yer alan bütün kelimeler ve kelimelerin sıklık oranları aşağıdaki genel tabloda verilmiştir.

Tablo 10: AK PARTİ İçerik Analizi Tablosu

Kelime Sıklığı			
Sıra	Kelime	Sıklık	Sıklık Dağılımı
1	ve	884	ve(884)
2	bir	302	bir(283) biri(7) biridir(4) birisi(3) birini(1) birbirlerine(1) birbirine(1) birbirini(1) birbirlerinden(1)
3	ol-	287	olarak(77) olan(54) olduğu(27) olacaktır(19) olmak(16) olması(16) olduğuna(7) olmayan(5) oldukları(4) olsun(4) olmaları(4) olmasını(4) olduğumuz(3) olmalarını(3) olursa(3) olduğunu(2) olacak(2) olmuştur(2) olacakları(2) olmaktadır(2) olmaya(2) olma(2) olmasıdır(2) olmanın(2) olmalıdır(2) olmayacaktır(2) olduğunun(1) olduğundan(1) olamaz(1) olacağına(1) olanlar(1) olanların(1) olabilecek(1) olabildiğince(1) oldukça(1) olmaktan(1) olmaksızın(1) olmaz(1) olmazsa(1) olmadıkça(1) olmasının(1) olmadığını(1) olmadığına(1) olmadığı(1) olmayacak(1)
4	bu	208	bu(186) bunları(4) bunun(4) bunların(3) buna(3) budur(2) bunu(2) bununla(1) bundan(1) bunlar(1) bunlarla(1)
5	parti	142	partimiz(88) partimizin(19) parti(12) partilerin(6) partisi(6) partimize(3) partiler(2) partisidir(2) partisinin(1) partinin(1) partilere(1) partidir(1)
6	için	119	için(119)
7	yönetim	100	yönetim(26) yönetimlerin(12) yönetimler(12) yönetimi(8) yönetiminin(7) yönetimlere(6) yönetimin(6) yönetiminde(4) yönetimindeki(3) yönetimine(3) yönetimlerle(3) yönetimleri(2) yönetimle(2) yönetime(2) yönetimini(1) yönetimidir(1) yönetimiyle(1) yönetimlerdir(1)

8	ülke	93	ülke(14) ülkemizin(14) ülkemizde(10) ülkemiz(9) ülkelerin(6) ülkelerle(6) ülkemizdeki(5) ülkenin(5) ülkemize(4) ülkemizi(3) ülkeler(3) ülkelerdeki(3) ülkeleriyle(2) ülkelere(2) ülkede(2) ülkeyi(1) ülkelerine(1) ülkedeki(1) ülkedir(1) ülkelerden(1)
9	ile	92	ile(92)
10	devlet	91	devlet(48) devletin(16) devleti(8) devlete(4) devletinde(2) devlette(2) devletleri(1) devletlerarası(1) devletlerin(1) devletleriyle(1) devletler(1) devletine(1) devletimiz(1) devletimizin(1) devletinden(1) devletinin(1) devletle(1)
11	et-	90	eden(15) edecektir(11) edecek(9) eder(7) edici(6) etmek(4) etmesi(4) etmelerini(4) etme(3) etmektedir(3) ettiği(2) ediyoruz(2) edeceğimiz(2) etmeyi(2) etmenin(2) edebilmek(2) ettiğimiz(1) edeceğimiz(1) ederken(1) ederek(1) etmeyen(1) etmelidir(1) etmelerinin(1) etmeyecek(1) etmektir(1) edemeyecek(1) edebilmelerini(1) edebilecek(1)
12	yeni	85	yeniden(46) yeni(38) yenileri(1)
13	sağla-	80	sağlayacak(23) sağlayacaktır(20) sağlayan(13) sağlamak(12) sağlamayı(3) sağlayarak(2) sağlayacağız(1) sağlar(1) sağlayabilen(1) sağlamaktır(1) sağlamaktadır(1) sağlamaya(1) sağlamalıdır(1)
14	hak	79	hak(31) hakları(17) hakkı(9) hakkının(5) haklarını(5) haklar(3) haklarının(2) hakkını(2) hakkında(2) haklarına(1) haktan(1) hakkına(1)
15	hizmet	77	hizmet(29) hizmetler(7) hizmetlerin(6) hizmetleri(6) hizmetlerinin(5) hizmetlerini(4) hizmetlerinden(4) hizmetlerinde(4) hizmeti(3) hizmetine(2) hizmetin(2) hizmettir(1) hizmette(1) hizmetlerde(1) hizmetini(1) hizmetlerle(1)
16	Türkiye	77	Türkiye(31) Türkiye'nin(30) Türkiye'de(6) Türkiye'ye(6) Türkiye'yi(2) Türkiye'deki(2)
17	alan	76	alanında(17) alanlarda(8) alanda(8) alanlarında(6) alandaki(5) alanı(4) alanları(4) alanların(3) alanlardaki(3) alanlar(3) alanının(2) alanına(2) alanlarının(2) alan(1) alanlarından(1) alanlarına(1) alanlardan(1) alanın(1) alanlara(1) alanlardır(1) alanlarıyla(1) alanlarını(1)
18	toplum	72	toplum(34) toplumun(15) topluma(6) toplumumuzun(4) toplumda(3) toplumlar(2) toplumdaki(1) toplumunu(1) toplumunun(1) toplumdaki(1) toplumumuzda(1) toplumları(1) toplumu(1) toplumla(1)
19	kamu	71	kamu(66) kamunun(3) kamuya(1) kamuda(1)
20	politika	70	politika(15) politikaları(15) politikalar(9) politikalarının(8) politikası(5) politikaların(4) politikasının(3) politikasını(2) politikalarını(2) politikanın(1) politikalarımızın(1) politikada(1) politikadaki(1) politikalara(1) politikalarla(1) politikalarına(1)
21	ekonomik	69	ekonomik(68) ekonomiktir(1)
22	sosyal	68	sosyal(68)

23	edil-	68	edilecektir(23) edilecek(10) edilmesi(7) edilen(5) edilemez(4) edildiği(2) edilerek(2) edilmiş(2) edilmektedir(2) edilmesini(2) edilmiştir(1) edildikleri(1) edildiğinde(1) edilebilecek(1) edilebilir(1) edilemeyeceği(1) edilmeyecektir(1) edilmesinin(1) edilmesine(1)
24	eğitim	66	eğitim(49) eğitimi(5) eğitime(4) eğitimin(3) eğitiminin(1) eğitimini(1) eğitimine(1) eğitiminden(1) eğitimimde(1)
25	sağlan-	65	sağlanacaktır(38) sağlanacak(11) sağlanması(5) sağlanarak(3) sağlanmasında(2) sağlanmış(1) sağlanır(1) sağlanacağına(1) sağlanabilmesi(1) sağlanmayan(1) sağlanmasını(1)
26	tüm	64	tüm(62) tümüyle(1) tümünden(1)
27	al-	61	alacaktır(15) alma(12) alan(8) alacak(6) alarak(6) alması(6) alır(2) almaya(1) almasını(1) alabilen(1) alabilmesi(1) alacağız(1) alacakları(1)
28	alın-	59	alınacaktır(21) alınarak(15) alınacak(6) alınması(6) alınan(2) alınır(1) alınıp(1) alınmış(1) alın(1) alındığı(1) alınmasıyla(1) alınmasının(1) alınmasında(1) alınmasına(1)
29	temel	58	temel(49) temelinde(4) temelini(2) temeli(1) temelde(1) temelidir(1)
30	yapıl-	57	yapılacaktır(26) yapılarak(6) yapılacak(6) yapılması(6) yapılmasını(3) yapılabilecek(1) yapılabilmemesini(1) yapılabileceği(1) yapılmış(1) yapılmaktadır(1) yapılırken(1) yapılmaya(1) yapılmasının(1) yapılmasına(1) yapılma(1)
31	de / da	56	da(31) de(25)
32	özel	54	özel(54)
33	kurum	53	kurum(11) kurumların(8) kurumları(8) kurumlar(7) kurumunun(3) kurumlarından(3) kurumu(2) kurumlarının(2) kurumlarıyla(1) kurumlarında(1) kurumlarımızın(1) kurumlarca(1) kurumdur(1) kurumlarda(1) kurumlardadır(1) kurumlarla(1) kurumlarına(1)
34	düzenle-	53	düzenlemeler(27) düzenlemeleri(12) düzenlemeye(3) düzenlemelerin(2) düzenleyen(2) düzenleyici(3) düzenlemelere(1) düzenlemesi(1) düzenlemelerle(1) düzenleyecektir(1)
35	anlayış	52	anlayışı(13) anlayışının(6) anlayışına(5) anlayışını(5) anlayışımız(5) anlayışa(3) anlayış(3) anlayışında(2) anlayışla(2) anlayışın(2) anlayışları(1) anlayışımızın(1) anlayışta(1) anlayışımıza(1) anlayışımızda(1) anlayıştan(1)
36	vatandaş	52	vatandaşların(14) vatandaşlarımızın(9) vatandaşın(5) vatandaşlar(4) vatandaşa(3) vatandaş(2) vatandaşlarımıza(2) vatandaşlarımızı(2) vatandaşlara(2) vatandaşımız(1) vatandaşımızı(1) vatandaşımızın(1) vatandaşlarımızın(1) vatandaşlarımızı(1) vatandaşlarımızın(1) vatandaşlarımızdan(1) vatandaşlarımızına(1) vatandaşlarımız(1)
37	dış	50	dış(25) dışında(12) dışındaki(5) dışı(4) dışa(2) dışından(1) dışılık(1)

38	gerek	50	gereken(10) gerektiğine(8) gereklerine(5) gereği(4) gerek(4) gerekse(4) gerekirse(3) gereğidir(2) gerektiği(2) gerekir(2) gerekmektedir(2) gereğine(1) gerekleri(1) gerekenin(1) gerektiğini(1)
39	her	49	her(49)
40	yerel	48	yerel(48)
41	sağlık	47	sağlık(41) sağlığı(2) sağlıkta(2) sağlığının(1) sağlığını(1)
42	en	46	en(46)
43	yap-	46	yapacaktır(11) yaparak(3) yaptığı(3) yapıp(2) yapmaksızın(2) yapacak(2) yapabildiği(2) yap(2) yapmayı(2) yapmasını(2) yapması(2) yapmaları(2) yapan(1) yaparlar(1) yapamaması(1) yapacağı(1) yapacaklardır(1) yapacakları(1) yapabilecek(1) yapacağız(1) yapmak(1) yapmaya(1) yapma(1)
44	uygula-	45	uygulamaya(14) uygulama(6) uygulamaları(4) uygulamalar(4) uygulamaların(3) uygulaması(2) uygulamalarını(2) uygulamada(1) uygulamayı(1) uygulamasının(1) uygulamasını(1) uygulamalarla(1) uygulamalarının(1) uygulayacaktır(3) uygulayacak(1)
45	kuruluş	44	kuruluşlar(11) kuruluşlarının(10) kuruluşları(9) kuruluşların(4) kuruluşlarında(2) kuruluş(2) kuruluşlarıyla(1) kuruluşlara(1) kuruluşlarından(1) kuruluşlarına(1) kuruluşlardır(1) kuruluşlarda(1)
46	güvenlik	43	güvenlik(32) güvenliği(8) güvenliğini(2) güvenliklerinin(1)
47	sistem	43	sistemi(12) sisteminin(5) sistemleri(5) sistem(4) sistemine(4) sisteme(3) sistemin(3) sisteminde(2) sistemleriyle(1) sistemlerinin(1) sistemdir(1) sistemler(1) sistemimize(1)
48	ara	43	arasında(29) arasındaki(6) arasındadır(4) ara(2) arası(1) arada(1)
49	insan	42	insan(21) insanlığın(2) insanımız(2) insanı(2) insanlarımızın(2) insana(2) insanlar(2) insanları(2) insanın(1) insanımızın(1) insanların(1) insanlarıyla(1) insani(1) insanlık (1) insanca(1)
50	bölge	42	bölge(8) bölgenin(5) bölgelerinde(5) bölgesinde(4) bölgedeki(3) bölgelerimizde(2) bölgeler(2) bölgelerde(2) bölgelerin(2) bölgeyi(1) bölgeye(1) bölgemizdeki(1) bölgede(1) bölge(1) bölgelerimizin(1) bölgeleri(1) bölgelerarası(1) bölgelere(1)
51	iç	42	içinde(16) iç(12) içi(10) içindeki(3) içinin(1)
52	özgürlük	42	özgürlüklerine(6) özgürlükleri(5) özgürlük(4) özgürlüklere(4) özgürlükler(4) özgürlüğünün(3) özgürlüğünü(3) özgürlüklerini(3) özgürlüklerin(3) özgürlüğü(2) özgürlüklerden(1) özgürlüklerle(1) özgürlüğüne(1) özgürlüklerinin(1) özgürlükçü(1)
53	halk	41	halkın(13) halkımızın(7) halka(4) halkımız(3) halkının(3) halk(2) halkını(2) halkıyla(1) halkına(1) halkımızı(1) halkla(1) halktan(1) halkı(1) halkımızdandır(1)

54	ilke	40	ilkeler(8) ilke(6) ilkeleri(5) ilkesi(5) ilkelerin(4) ilkesine(3) ilkesini(2) ilkelerini(2) ilkelerine(1) ilkelerindendir(1) ilkesinin(1) ilkesidir(1) ilkedir(1)
55	merkez	40	merkezi(17) merkezleri(7) merkezine(3) merkezden(3) merkezler(2) merkezli(2) merkez(2) merkezidir(1) merkezde(1) merkezinde(1) merkezlerde(1)
56	neden	40	nedenle(25) nedeniyle(7) neden(3) nedeni(2) nedenlerle(2) nedenleri(1)
57	ilgili	39	ilgili(39)
58	hayat	39	hayata(14) hayatına(5) hayatının(3) hayat(3) hayatında(2) hayatın(2) hayatını(2) hayatı(2) hayatıyla(1) hayatımızda(1) hayatlarını(1) hayattaki(1) hayattan(1) hayatımızdan(1)
59	sektör	39	sektörün(9) sektör(9) sektöründe(5) sektörü(3) sektörünün(3) sektörle(2) sektöre(2) sektöründeki(1) sektörleri(1) sektörçe(1) sektörlerdeki(1) sektörlerle(1) sektörümüzü(1)
60	çalışma	38	çalışma(17) çalışmalar(5) çalışmaları(4) çalışması(2) çalışmalarına(2) çalışmaların(2) çalışmalara(1) çalışmasının(1) çalışmalarının(1) çalışmalarını(1) çalışmalarındaki(1) çalışmalardan(1)
61	uluslararası	38	uluslararası(38)
62	ver-	38	veren(10) verme(7) verecektir(5) vermek(3) verecek(2) vermektedir(2) verdiği(2) verdikleri(1) verebilen(1) vermesi(1) vermenin(1) vermemek(1) vermelidir(1) vermemiş(1)
63	sorun	38	sorunları(11) sorunların(6) sorunlarının(5) sorunun(4) sorun(3) sorunu(2) sorunlarına(2) sorunlarını(2) sorunlara(1) sorunlarıyla(1) sorunlarla(1)
64	ekonomi	38	ekonomi(13) ekonominin(5) ekonomisinin(3) ekonomisine(3) ekonomiye(2) ekonomide(2) ekonomiyle(2) ekonomisini(1) ekonomiyi(1) ekonomisi(1) ekonomideki(1) ekonomilerin(1) ekonomilerle(1) ekonomimizin(1) ekonomisinden(1)
65	üretim	38	üretim(16) üretimin(7) üretimi(7) üretime(3) üretimini(3) üretimde(1) üretiminde(1)
66	esas	38	esas(22) esastır(4) esasları(2) esası(2) esasını(2) esasına(1) esaslarına(1) esasa(1) esaslar(1) esaslara(1) esaslarını(1)
67	hâl	38	hâline(15) hâlde(1) hâle(18) hâlen(2) hâllerde(1) hâller(1)
68	daha	37	daha(37)
69	standart	37	standartlara(10) standartlarına(7) standart(6) standartlar(4) standartları(3) standartlarında(2) standartta(1) standartlarını(1) standartlarda(1) standardına(1) standardı(1)
70	önemli	36	önemli(34) önemlilerindendir(1) önemlidir(1)
71	yapı	36	yapı(8) yapısı(5) yapıya(5) yapıları(3) yapıyı(3) yapının(2) yapısını(2) yapısının(2) yapısına(2) yapıda(1) yapıyla(1) yapılarını(1) yapılarından(1)
72	demokratik	35	demokratik(35)

73	iş birliği	35	iş birliği(25) iş birliğini(4) iş birliğine(3) iş birliğinin(2) iş birliğimizin(1)
74	gerekli	34	gerekli(34)
75	hukuk	34	hukuk(18) hukukun(5) hukuku(4) hukuka(2) hukukunun(1) hukukî(4)
76	oluşturul-	34	oluşturulacaktır(14) oluşturulacak(6) oluşturulması(6) oluşturulan(3) oluşturulur(1) oluşturularak(1) oluşturulmasını(1) oluşturulmasında(1) oluşturulmakta(1)
77	sahip	34	sahip(15) sahiptir(12) sahibi(5) sahibiz(1) sahiplerinin(1)
78	program	34	program(8) programın(6) programlarını(3) programlar(3) programları(3) programı(2) programlarla(2) programının(1) programını(1) programda(1) programımız(1) programdaki(1) programlarının(1) programlarına(1)
79	çevre	34	çevre(22) çevreye(4) çevreyi(3) çevrenin(2) çevresinde(1) çevrede(1) çevresindeki(1)
80	değil	33	değil(26) değildir(6) değiliz(1)
81	yer	33	yerine(13) yer(12) yerinden(2) yeri(2) yere(2) yerlerinin(1) yerini(1)
82	konu	33	konusunda(10) konuda(4) konularında(4) konusu(3) konudur(2) konularda(2) konuyla(2) konularını(1) konulardaki(1) konular(1) konuların(1) konunun(1) konusundaki(1)
83	veril-	33	verilecektir(20) verilecek(4) verilmesi(4) verilmeyecektir(2) verilerek(1) verilmesine(1) verilmemiş(1)
84	kendi	32	kendi(25) kendisini(2) kendini(1) kendisindedir(1) kendilerini(1) kendileri(1) kendilerine(1)
85	ilişki	31	ilişkiler(8) ilişkilerin(6) ilişkileri(4) ilişkilerinde(3) ilişkilerde(2) ilişkilerinin(2) ilişkilerine(2) ilişkilerini(1) ilişkilerimizin(1) ilişkilere(1) ilişkilerimiz(1)
86	birlik	31	birlikte(13) birliği(11) birlik(3) birliğinin(1) birliğine(1) birliğin(1) birliklerinin(1)
87	ön	31	önündeki(8) önüne(8) önünde(5) ön(5) önünü(2) önde(1) öne(1) önü(1)
88	teşvik	30	teşvik(27) teşviklerin(1) teşvikler(1) teşviklere(1)
89	geliştiril-	30	geliştirilecektir(12) geliştirilecek(6) geliştirilmesi(6) geliştirilmesini(3) geliştirilmesinde(2) geliştirilmesine(1)
90	sivil	29	sivil(29)
91	çok	29	çok(28) çoğu(1)
92	siyasî	29	siyasî(28) siyasîlerin(1)
93	artırıl-	29	artırılması(9) artırılacaktır(7) artırılmasına(3) artırılmasının(2) artırılmasında(2) artırılmasıdır(2) artırılarak(2) artırılmasını(1) artırılacak(1)
94	demokrasi	28	demokrasinin(12) demokrasi(5) demokrasilerde(3) demokraside(2) demokrasisinin(1) demokrasiye(1) demokrasisi(1) demokrasilerinin(1) demokrasilerin(1) demokrasimizin(1)

95	teknoloji	28	teknoloji(15) teknolojileri(5) teknolojinin(2) teknolojiyi(1) teknolojiye(1) teknolojilerine(1) teknolojiler(1) teknolojilerinden(1) teknolojilerle(1)
96	etkin	28	etkin(28)
97	yol	28	yol(7) yolu(3) yolları(3) yoluyla(3) yollarının(2) yoluna(2) yolundaki(2) yolunun(1) yolun(1) yolların(1) yola(1) yoldan(1) yollar(1)
98	büyük	28	büyük(24) büyüktür(4)
99	korun-	28	korunması(13) korunacaktır(3) korunarak(2) korunmaya(2) korunmasında(2) korunmasına(1) korunmaları(1) korunurken(1) korunup(1) korunduğu(1) korunacak(1)
100	desteklen-	27	desteklenecektir(22) desteklenecek(5)
101	siyaset	27	siyaset(14) siyasetin(8) siyaseti(2) siyasetteki(1) siyasette(1) siyasete(1)
102	yatırım	27	yatırım(14) yatırımların(4) yatırımlara(2) yatırımlarına(2) yatırımlar(2) yatırımlarında(1) yatırımlarla(1) yatırımları(1)
103	faaliyet	27	faaliyet(9) faaliyetlerin(3) faaliyetlere(3) faaliyetlerine(2) faaliyetlerini(2) faaliyetleri(2) faaliyetlerinin(1) faaliyetlerle(1) faaliyetin(1) faaliyetlerden(1) faaliyetler(1) faaliyetlerde(1)
104	aile	27	aile(18) ailelerin(3) aileye(2) ailenin(1) ailelerine(1) aileden(1) ailelerinin(1)
105	önem	27	önem(19) önemi(6) önemle(1) önemini(1)
106	genç	27	gençlerin(9) genç(7) gençler(5) gençlere(3) gençlerimizin(2) gençlerimize(1)
107	bulun-	27	bulunan(6) bulunduğu(5) buldukları(1) bulunanların(1) bulunanlar(1) bulunacağına(1) bulunacak(1) bulunacaktır(1) bulunmaktadır(1) bulunmayan(2) bulunmadığı(2) bulunmaya(1) bulunmasını(1) bulunması(1) bulunmaları(1) bulunma(1)
108	getiril-	27	getirilecektir(15) getirilmesi(5) getirilen(2) getirilecek(2) getirilmiştir(1) getirilebilmesi(1) getirilmesini(1)
109	rekabet	26	rekabet(18) rekabeti(3) rekabete(3) rekabetten(1) rekabetin(1)
110	çerçeve	25	çerçevesinde(17) çerçevede(4) çerçevesindeki(2) çerçeve(2)
111	güç	25	gücünün(10) gücünü(3) gücüne(1) güç(4) güce(1) güçtür(1) güçleri(1) güçlerinin(1) gücü(2) gücümüzü(1)
112	inan-	25	inanmaktadır(11) inanır(10) inanıyoruz(2) inanlara(1) inanan(1)
113	ihtiyaç	25	ihtiyaç(6) ihtiyacını(4) ihtiyacının(3) ihtiyaçlarına(2) ihtiyaçlara(2) ihtiyacı(2) ihtiyaçlarını(2) ihtiyaçlarımıza(1) ihtiyaca(1) ihtiyacıdır(1) ihtiyaçları(1)
114	yönelik	25	yönelik(25)
115	biçim	25	biçimde(19) biçimi(3) biçiminden(1) biçimidir(1) biçimlerini(1)

116	hedef	24	hedefleri(5) hedef(3) hedefine(2) hedeflerindendir(2) hedeflerinden(2) hedeflere(2) hedeflerimiz(2) hedeflerini(1) hedefler(1) hedeftir(1) hedefimiz(1) hedefi(1) hedefimizdir(1)
117	çocuk	24	çocuk(7) çocuklarının(6) çocukların(5) çocuklar(2) çocuğu(1) çocukları(1) çocuklarla(1) çocuklarına(1)
118	imkân	24	imkân(11) imkânları(4) imkânı(2) imkânlarının(2) imkânlarını(2) imkânını(1) imkândır(1) imkânlarıyla(1)
119	taraf	24	tarafından(21) tarafı(1) taraflar(1) tarafı(1)
120	şekil	24	şekilde(20) şeklini(1) şeklinde(1) şekli(1) şekilleri(1)
121	göre	24	göre(24)
122	oluştur-	24	oluşturacaktır(5) oluşturmak(5) oluşturması(2) oluşturmuştur(1) oluşturucu(1) oluşturur(1) oluşturduğuna(1) oluşturacağı(1) oluşturabilmenin(1) oluşturacaklardır(1) oluşturabilecek(1) oluşturdukları(1) oluşturmaktadır(1) oluşturmaya(1) oluşturmamın(1)
123	proje	23	projeler(9) projeleri(4) projesi(3) projelerini(2) projeye(1) projesidir(1) projelere(1) projelerle(1) projelerinde(1)
124	ortam	23	ortamında(5) ortamı(4) ortam(3) ortamda(2) ortamını(2) ortamından(1) ortamının(1) ortamın(1) ortamlardır(1) ortamlarına(1) ortamdaki(1) ortamına(1)
125	artır-	23	artıracak(9) artıracaktır(5) artırmak(5) artırıcı(2) artıran(2)
126	değer	23	değerlerin(8) değerleri(3) değerler(2) değerlerle(1) değerlerdir(1) değerlerimizin(1) değerlere(1) değeri(4) değerini(2)
127	getir-	23	getirdiği(4) getirecek(4) getirmek(4) getirecektir(3) getiren(1) getiremez(1) getireceğine(1) getirebilmeleri(1) getirmektedir(1) getirmeye(1) getirmesini(1) getirmenin(1)
128	yaşa-	23	yaşayan(8) yaşama(2) yaşamalarını(2) yaşayanlara(1) yaşayanların(1) yaşayabileceği(1) yaşadıkları(1) yaşadığı(1) yaşamaya(1) yaşamaktadır(1) yaşamakta(1) yaşarlar(1) yaşasın(1) yaşıyor(1)
129	kurul-	23	kurulacaktır(7) kurulması(6) kurulan(3) kurulmasına(2) kurulacak(2) kurulacakları(1) kurulmasını(1) kurulmasıdır(1)
130	amaç	22	amacıyla(10) amacı(4) amaç(3) amacımızdır(3) amaca(1) amacına(1)
131	uygun	22	uygun(22)
132	hareket	22	harekete(9) hareketle(6) hareket(4) hareketlerini(1) hareketidir(1) hareketine(1)
133	kaynak	22	kaynaklarını(4) kaynakların(4) kaynak(3) kaynakları(2) kaynaklarının(2) kaynağıdır(1) kaynağında(1) kaynağı(1) kaynaklarına(1) kaynaklara(1) kaynaklarımızın(1) kaynağa(1)
134	örgüt	22	örgütleri(9) örgütlerinin(5) örgütlerine(2) örgütlerin(2) örgütü(1) örgütlerle(1) örgütlerini(1) örgütler(1)

135	katılım	22	katılımı(7) katılımını(4) katılımıyla(3) katılım(3) katılımlarında(1) katılımının(1) katılımlarını(1) katılımına(1) katılımla(1)
136	yolsuzluk	22	yolsuzluklarla(5) yolsuzluk(4) yolsuzluklar(4) yolsuzlukların(3) yolsuzluğa(2) yolsuzlukları(1) yolsuzluklardan(1) yolsuzlukla(1) yolsuzluklara(1)
137	güven	22	güven(14) güvenin(2) güvenle(2) güvenini(2) güveni(1) güvenen(1)
138	kalkınma	22	kalkınma(13) kalkınmanın(3) kalkınmayı(2) kalkınmaya(1) kalkınmasını(1) kalkınmada(1) kalkınmasının(1)
139	kültürel	22	kültürel(22)
140	alt	22	alt(9) altına(7) altında(5) altındadır(1)
141	kültür	21	kültür(11) kültürü(2) kültürün(2) kültürümüzden(1) kültürümüzdeki(1) kültürlerle(1) kültürler(1) kültürlerin(1) kültürlerine(1)
142	yasal	21	yasal(21)
143	kavuşturul-	21	kavuşturulması(9) kavuşturulacaktır(6) kavuşturulmasının(2) kavuşturulabilmesi(1) kavuşturulmaları(1) kavuşturulamayacağı(1) kavuşturulacak(1)
144	gel-	21	gelen(6) gelmeleri(3) gelecek(2) gelmektedir(2) gelmiş(1) gelebilmesi(1) geleceklerine(1) geldikten(1) gelmekte(1) gelmek(1) gelir(1) gelmeye(1)
145	personel	21	personeli(5) personelinin(4) personel(4) personelin(3) personelinini(2) personeline(2) personelinde(1)
146	orta	21	ortadan(11) orta(9) ortadadır(1)
147	potansiyel	21	potansiyelini(4) potansiyele(4) potansiyelinin(4) potansiyeli(3) potansiyeline(3) potansiyelimizin(1) potansiyel(1) potansiyelin(1)
148	birim	21	birimleri(6) birimlerin(4) birimlerinde(2) birimlerinin(2) birim(2) birimler(2) birimlerce(1) birimlerden(1) birimlerine(1)
149	gerçekleştir-	21	gerçekleştirecektir(10) gerçekleştirmek(3) gerçekleştirecek(2) gerçekleştirmiştir(1) gerçekleştirecek(1) gerçekleştirebilmesi(1) gerçekleştirebilir(1) gerçekleştirmekten(1) gerçekleştirmeyi(1)
150	kalite	21	kalite(7) kalitesini(4) kalitesi(4) kalitesinin(3) kaliteyi(2) kalitenin(1)
151	bilgi	20	bilgi(11) bilgiye(4) bilgisi(2) bilgiler(1) bilgilerle(1) bilginin(1)
152	üniversite	20	üniversite(4) üniversiteler(3) üniversitelere(3) üniversiteye(2) üniversitelerin(2) üniversitelerinde(1) üniversitelerimizin(1) üniversiteleri(1) üniversitelerde(1) üniversitelerdeki(1) üniversitelerimiz(1)
153	uygulan-	20	uygulanacaktır(6) uygulanması(4) uygulanmasında(2) uygulanacak(2) uygulanabilir(2) uygulanan(1) uygulanmasıyla(1) uygulanmasını(1) uygulanmasına(1)
154	üzere	20	üzere(20)

155	dünya	20	dünya(10) dünyada(5) dünyanın(2) dünyasının(1) dünyadaki(1) dünyamızı(1)
156	el	20	ele(15) elde(3) eliyle(2)
157	geçiril-	20	geçirilecektir(8) geçirilecek(5) geçirilmesi(3) geçirilmeden(2) geçirilmesini(1) geçirilmesinde(1)
158	gerçekleştiril-	20	gerçekleştirilecektir(10) gerçekleştirilecek(6) gerçekleştirilmesini(1) gerçekleştirilmesine(1) gerçekleştirilmesinde(1) gerçekleştirilmesi(1)
159	kadın	19	kadın(6) kadınların(4) kadınlara(2) kadınları(2) kadınlar(2) kadınlarının(1) kadına(1) kadımla(1)
160	bütün	19	bütün(18) bütünün(1)
161	bütçe	19	bütçe(7) bütçesinin(3) bütçeden(2) bütçeye(2) bütçesi(1) bütçenin(1) bütçesinden(1) bütçelerinin(1) bütçelerin(1)
162	denetim	19	denetim(9) denetimine(3) denetimi(2) denetimlerini(1) denetimiyle(1) denetimde(1) denetimin(1) denetimdir(1)
163	okul	19	okul(7) okulu(2) okullarda(2) okulları(2) okullar(2) okullarının(1) okullarından(1) okulların(1) okullara(1)
164	adalet	19	adalet(16) adaleti(2) adaletin(1)
165	yüksek	19	yüksek(19)
166	çağdaş	19	çağdaş(19)
167	unsur	19	unsuru(5) unsurları(4) unsurlarıyla(2) unsurudur(2) unsurun(1) unsurlarındandır(1) unsurlardan(1) unsurların(1) unsur(1) unsurlarının(1)
168	çözüm	19	çözümünde(5) çözüm(3) çözümler(3) çözümü(3) çözümüne(2) çözüme(2) çözümün(1)
169	bilim	18	bilim(17) bilimler(1)
170	ihracat	18	ihracatın(8) ihracat(4) ihracatımızın(3) ihracata(2) ihracatı(1)
171	karşı	18	karşı(12) karşısında(3) karşıya(2) karşıdır(1)
172	dikkat	18	dikkate(17) dikkatle(1)
173	dinamik	18	dinamik(14) dinamikleri(2) dinamiklerin(1) dinamiklere(1)
174	toplumsal	17	toplumsal(17)
175	medya	17	medya(7) medyanın(6) medyayı(1) medyaya(1) medyadaki(1) medyada(1)
176	gör-	17	görür(7) görmektedir(4) gören(3) görüyoruz(1) görebilen(1) görenlerin(1)
177	doğrultu	17	doğrultusunda(10) doğrultuda(6) doğrultu(1)
178	gerçek	17	gerçek(5) gerçeğinden(3) gerçeğin(1) gerçeği(1) gerçektir(1) gerçeğidir(1) gerçekler(2) gerçekleriyle(1) gerçekleri(1) gerçeklerini(1)
179	uzun	17	uzun(17)
180	maliyet	17	maliyetlerini(6) maliyetleri(3) maliyetle(3) maliyetini(1) maliyetlerin(1) maliyetinin(1) maliyetler(1) maliyeti(1)
181	geliştir-	17	geliştirme(5) geliştirecektir(3) geliştiren(2) geliştirecek(2) geliştirebilme(1) geliştirebilecekleri(1) geliştirmeyi(1) geliştirmeye(1) geliştirmek(1)

182	yaygınlaştırıl-	16	yaygınlaştırılacaktır(8) yaygınlaştırılacak(3) yaygınlaştırılması(3) yaygınlaştırılmasını(1) yaygınlaştırılmasında(1)
183	iş	16	iş(13) işe(2) işin(1)
184	DOĞRU	16	doğru(12) doğrudan(3) doğrularından(1)
185	tarih	16	tarihi(12) tarihine(1) tarihin(1) tarihimiz(1) tarih(1)
186	piyasa	16	piyasalarının(2) piyasası(2) piyasa(2) piyasalarında(2) piyasaları(2) piyasalar(1) piyasaya(1) piyasalardaki(1) piyasalarını(1) piyasalarındaki(1) piyasaların(1)
187	trafik	16	trafik(15) trafiğine(1)
188	Avrupa	16	Avrupa(16)
189	tesis	16	tesis(9) tesisi(3) tesislerin(1) tesisler(1) tesisine(1) tesisini(1)
190	gelişme	16	gelişmesine(4) gelişmelerin(3) gelişme(3) gelişmenin(2) gelişmeyi(1) gelişmesini(1) gelişmelere(1) gelişmesi(1)
191	verimlilik	16	verimliliği(7) verimlilik(6) verimliliğin(2) verimliliğe(1)
192	kabul	16	kabul(15) kabulümüzdür(1)
193	sanat	16	sanat(5) sanatkarlar(4) sanatlar(2) sanatları(1) sanatlarının(1) sanatkarlarımıza(1) sanatkar(1) sanatkarlarımızın(1)
194	açı	16	açısından(12) açıdan(4)
195	geçir-	16	geçirerek(4) geçirecektir(2) geçirecek(2) geçirenlere(1) geçiren(1) geçireceği(1) geçirebilmek(1) geçireceğiz(1) geçirmeliyiz(1) geçirmelidir(1) geçirmek(1)
196	destekle-	16	destekleyecektir(6) destekleyecek(3) destekler(2) destekleyerek(1) destekle(1) desteklemek(1) desteklemeye(1) destekleyici(1)
197	belirlen-	16	belirlenecek(4) belirlenecektir(4) belirlenmesi(2) belirlenmesine(2) belirlenerek(1) belirlenen(1) belirlenmesinde(1) belirlenmek(1)
198	yurt	16	yurt(15) yurdumuza(1)
199	yıl	16	yıl(5) yıllardır(4) yıldır(1) yılı(1) yılların(1) yıllarda(1) yıla(1) yıllar(1) yıllardan(1)
200	şart	15	şartı(5) şartları(3) şartıdır(1) şartıyla(1) şartına(1) şarttır(1) şartlarıdır(1) şartlarına(1) şart(1)
201	harcama	15	harcama(7) harcamalarında(3) harcamaları(3) harcamalarını(1) harcamaların(1)
202	enerji	15	enerji(11) enerjisi(2) enerjide(1) enerjileri(1)
203	baş	15	başta(13) başına(1) baş(1)
204	birey	15	bireylerin(4) bireyin(3) bireylere(2) bireyi(2) bireyler(2) bireye(1) birey(1)
205	vergi	15	vergi(15) vergilerin(3) vergileri(1) vergilere(1) vergiler(1) verginin(1)
206	görev	15	görev(7) görevi(2) görevlerinden(1) görevlerini(1) görevlerimizdendir(1) görevidir(1) göreve(1) görevini(1)
207	türlü	15	türlü(15)
208	tüketici	15	tüketici(5) tüketicinin(3) tüketicilerin(3) tüketiciler(3) tüketiciyi(1)

209	sermaye	15	sermaye(8) sermayenin(3) sermayesi(2) sermayeyi(1) sermayelerin(1)
210	din	15	dini(7) din(7) dinlerini(1)
211	konum	15	konuma(6) konumu(3) konumunda(2) konumunu(1) konumundan(1) konumuna(1) konum(1)
212	sağlıklı	15	sağlıklı(15)
213	bakanlık	15	bakanlığı(5) bakanlıkların(3) bakanlığınca(3) bakanlık(2) bakanlıkta(1) bakanlığın(1)
214	üzeri	15	üzerinde(9) üzerine(3) üzerindeki(3)
215	düzenlen-	15	düzenlenecektir(10) düzenlenecek(2) düzenlenerek(1) düzenlenmesine(1) düzenlenmesi(1)
216	engelle-	15	engeller(4) engelleyen(3) engellerin(2) engelleri(2) engellemek(2) engelleyici(1) engelleyecektir(1)
217	millet	14	milletimizin(4) milletvekili(3) milletin(2) milletvekillerinin(1) milletimiz(1) millete(1) milleti(1) millet(1)
218	gibi	14	gibi(14)
219	özürlü	14	özürlülerin(5) özürlü(4) özürlülere(2) özürlülüğün(1) özürlüler(1) özürlüleri(1)
220	Türk	14	Türk(14)
221	yetki	14	yetkileri(4) yetkisi(3) yetki(3) yetkisini(1) yetkisine(1) yetkilerinin(1) yetkilerini(1)
222	irade	14	irade(3) iradesini(3) iradenin(2) iradesiyle(1) iradesinin(1) iradesidir(1) iradelerin(1) iradesi(1) iradesine(1)
223	geç-	14	geçen(5) geçer(3) geçtiğine(2) geçmek(1) geçmişin(1) geçecektir(1) geç(1)
224	diğer	14	diğer(14)
225	göster-	14	gösteren(8) gösteri(2) göstereceği(1) gösterecektir(1) göstermekte(1) göstermek(1)
226	kaldırıl-	14	kaldırılacak(6) kaldırılacaktır(4) kaldırılmasını(2) kaldırılması(2)
227	önlen-	14	önlenmesi(6) önlenecektir(5) önlenmesine(1) önlenmesinde(1) önlenecek(1)
228	koru-	14	koruyan(3) koruma(3) korumak(2) koruyacak(2) koruyarak(2) korumayı(1) koruyacaktır(1)
229	art-	13	artan(3) artacağına(2) artacaktır(2) artmaktadır(2) arttığı(1) artmasını(1) artmasına(1) artması(1)
230	böyle	13	böylece(12) böyle(1)
231	dayalı	13	dayalı(13)
232	özellekle	13	özellekle(8) özellikleri(2) özelliklerine(2) özelliklere(1)
233	vadeli	13	vadeli(13)
234	seçim	13	seçim(8) seçimle(2) seçimlerdeki(1) seçimlerde(1) seçimini(1)
235	sorumluluk	13	sorumluluk(5) sorumluluğunu(3) sorumluluğu(2) sorumlulukları(2) sorumluluklarında(1)
236	istihdam	13	istihdam(6) istihdamı(5) istihdamın(2)
237	ulusal	13	ulusal(13)

238	görüş	13	görüşlerini(4) görüş(3) görüşündedir(3) görüşlerin(1) görüşleri(1) görüşlerinden(1)
239	turizm	13	turizm(7) turizmin(3) turizminin(1) turizmini(1) turizmde(1)
240	yan	13	yandan(6) yanında(3) yanı(1) yana(1) yanadır(1) yanlarında(1)
241	tedbir	13	tedbirler(9) tedbirleri(2) tedbiri(2)
242	plan	13	planı(2) plan(2) planda(2) plana(2) planları(2) planlarını(1) planlarına(1) planını(1)
243	sanayi	13	sanayi(6) sanayii(2) sanayiye(1) sanayisine(1) sanayiini(1) sanayide(1) sanayiinin(1)
244	katkı	13	katkıda(8) katkısı(1) katkıya(1) katkılar(1) katkı(1) katkısını(1)
245	karar	13	karar(13) kararlarının(3) kararlarını(2) kararlara(2) kararlarına(1) kararların(1) kararları(1) kararlar(1)
246	kullanıl-	13	kullanılmasını(4) kullanılması(3) kullanılmasına(1) kullanılmasından(1) kullanıldığı(1) kullanılarak(1) kullanılabilmesi(1) kullanılmak(1)
247	sonuç	13	sonucu(7) sonuçlar(2) sonuçta(1) sonucunda(1) sonuç(1) sonuçlarını(1)
248	sürdürül-	12	sürdürülebilir(8) sürdürülecek(1) sürdürülmesi(1) sürdürülebilmesi(1) sürdürülebilirliği(1)
249	son	12	son(6) sona(5) sonunda(1)
250	tam	12	tam(11) tamdır(1)
251	işlem	12	işlemleri(3) işlem(3) işlemler(3) işlemlerinin(1) işlemlerine(1) işlemi(1)
252	kanun	12	kanunu(3) kanunların(2) kanunları(2) kanun(2) kanunlar(2) kanununda(1)
253	sade	12	sadece(12)
254	siyasal	12	siyasal(12)
255	araştırma	12	araştırma(9) araştırmalar(2) araştırmaları(1)
256	öncelikle	12	öncelikle(7) öncelikleri(3) önceliklerini(1) öncelikler(1)
257	çıkarmak	12	çıkarmak(2) çıkarılmamızın(1) çıkarılmaları(1) çıkarmıştır(1) çıkarılmamız(1) çıkarıp(1) çıkarılmamıza(1) çıkarılmaları(1) çıkarılmaları(1) çıkarılmamız(1) çıkarılmaları(1)
258	sürekli	12	sürekli(12)
259	oran	12	oranlarını(2) oranları(2) oranlarının(1) oranlardan(1) oranı(3) oranını(2) oranda(1)
260	güvence	12	güvence(5) güvencesi(2) güvenceye(1) güvencesine(1) güvencelerle(1) güvenceleri(1) güvencelerinden(1)
261	ticaret	12	ticaret(8) ticaretin(2) ticareti(2)
262	nitelik	12	niteliklerinden(2) niteliği(2) niteliğe(1) niteliğini(1) niteliktir(1) niteliklerini(1) niteliklere(1) nitelikleri(1) nitelik(1) nitelikleriyle(1)
263	evrensel	12	evrensel(12)
264	genel	12	genel(9) genelinde(3)
265	özgür	12	özgür(9) özgürce(3)
266	özendiril-	12	özendirilecektir(9) özendirilecek(2) özendirilmesi(1)

267	barış	12	barış(6) barışın(3) barışının(1) barışı(1) barıştan(1)
268	tek	11	tek(9) teknoparklar(2)
269	idare	11	idarenin(3) idareler(2) idaresini(1) idarelerin(1) idarelerde(1) idarede(1) idare(1) idarelere(1)
270	büyüme	11	büyüme(7) büyümenin(2) büyümeyle(1) büyümeyi(1)
271	ürün	11	ürün(4) ürünlerin(2) ürünü(1) ürünlerle(1) ürünlerinin(1) ürünler(1) ürünleri(1)
272	verimli	11	verimli(11)
273	o	11	o(8) onların(2) onları(1)
274	şehir	11	şehir(6) şehirlerin(3) şehirler(1) şehirleri(1)
275	çaba	11	çaba(5) çabaları(4) çabasını(1) çabamızın(1)
276	kural	11	kurallar(3) kurallarına(2) kurallara(2) kurallarının(1) kurallarıyla(1) kuralları(1) kurala(1)
277	rejim	11	rejimi(3) rejimin(3) rejimleri(1) rejimlerden(1) rejimler(1) rejim(1) rejimden(1)
278	mücadele	11	mücadele(8) mücadeleyi(1) mücadeleleri(1) mücadeleye(1)
279	cumhuriyet	11	cumhuriyeti(3) cumhuriyet(2) cumhuriyetimizin(2) cumhuriyetleriyle(1) cumhuriyetleri(1) cumhuriyetin(1) cumhuriyetinin(1)
280	istikrar	11	istikrarın(4) istikrarı(4) istikrara(2) istikrar(1)
281	yardım	11	yardım(5) yardımların(2) yardımlar(2) yardımıyla(1) yardımları(1)
282	spor	11	spor(10) sporlara(1)
283	dil	11	dil(7) dili(2) dillerde(1) diliyoruz(1)
284	zaman	11	zaman(4) zamanda(4) zamanında(1) zamandan(1) zamanla(1)
285	tespit	11	tespit(4) tespiti(3) tespitleri(1) tespitinin(1) tespitinde(1) tespite(1)
286	öncelikli	11	öncelikli(11)
287	özelleştirme	11	özelleştirme(7) özelleştirmeye(2) özelleştirmeyi(1) özelleştirmelerde(1)
288	terör	11	terör(4) terörün(3) teröre(2) terörü(2)
289	doğal	11	doğal(8) doğalgazın(2) doğalgaz(1)
290	etkinlik	11	etkinlik(3) etkinliğini(3) etkinliği(3) etkinlikleri(1) etkinliklere(1)
291	hızlı	11	hızlı(11)
292	yasa	11	yasa(3) yasaların(2) yasalar(2) yasası(2) yasalardaki(1) yasalarla(1)
293	kent	11	kent(4) kente(2) kentlere(1) kentlerimizde(1) kentler(1) kentle(1) kentlerde(1)
294	anayasa	11	anayasa(8) anayasanın(3)
295	sigorta	11	sigortası(5) sigorta(4) sigortalar(2)
296	gün	11	gün(6) günümüzde(2) günün(2) günümüz(1)
297	dayan-	11	dayanan(8) dayandığı(1) dayanması(1) dayanmadan(1)

298	kullan-	11	kullanarak(2) kullanacaktır(2) kullanma(2) kullanırken(1) kullanacağı(1) kullanabilmesine(1) kullanmayan(1) kullanmalıdır(1)
299	güçlendiril-	11	güçlendirilmesi(7) güçlendirilecek(3) güçlendirilerek(1)
300	geçil-	11	geçilecektir(5) geçilecek(2) geçilerek(1) geçilmektedir(1) geçilmesinin(1) geçilmesi(1)
301	önlem	10	önlemler(5) önlemleri(3) önlemlerin(1) önlem(1)
302	öğrenci	10	öğrencilerin(6) öğrenciler(3) öğrencilere(1)
303	destek	10	destek(5) desteği(3) desteğin(1) destekten(1)
304	yabancı	10	yabancı(10)
305	gelir	10	gelir(6) gelirlerinin(4)
306	ücret	10	ücret(8) ücretten(1) ücreti(1)
307	bilinç	10	bilinci(3) bilinç(1) bilinçle(1) bilinciyle(1) bilincini(1) bilincindedir(1) bilincinden(1) bilincinin(1)
308	inanç	10	inanç(5) inançları(1) inançlarıdır(1) inancındadır(1) inancımız(1) inancı(1)
309	dâhil	10	dâhil(8) dâhilinde(2)
310	millî	10	millî(10)
311	mevzuat	10	mevzuat(4) mevzuatını(1) mevzuatının(1) mevzuatındaki(1) mevzuatımızda(1) mevzuatta(1) mevzuatı(1)
312	aşağı	10	aşağıdaki(10)
313	mekanizma	10	mekanizmalar(4) mekanizmaları(2) mekanizmasını(2) mekanizmalarına(1) mekanizması(1)
314	yargı	10	yargı(7) yargılar(1) yargısız(1) yargının(1)
315	mesleki	10	mesleki(10)
316	veya	10	veya(10)
317	orman	10	orman(3) ormanların(1) ormanlarımızın(1) ormancılık(4) ormancılıkla(1)
318	kesim	10	kesimde(3) kesimin(2) kesime(2) kesimlerinin(1) kesiminin(1) kesimlerde(1)
319	araç	10	araç(4) araçlarının(2) araçtır(1) araçlarla(1) araçlar(1) araçlarından(1)
320	hazırlan-	10	hazırlanacaktır(3) hazırlanması(2) hazırlanmasında(1) hazırlanıp(1) hazırlanmış(1) hazırlanan(1) hazırlanacak(1)
321	izle-	10	izleyecektir(5) izleyeceğimiz(1) izleyeceği(1) izleyecek(1) izlemeye(1) izlemek(1)
322	önle-	10	önleyecek(3) önleyen(2) önleyecektir(2) önlemek(2) önlemeye(1)
323	kal-	10	kalan(3) kaldığı(2) kalmak(2) kalmaktadır(1) kalmışlığından(1) kalmayacaktır(1)
324	anayasal	9	anayasal(9)
325	anlam	9	anlamda(4) anlamıyla(3) anlamlara(1) anlamını(1)
326	etkili	9	etkili(8) etkiliyor(1)
327	finansal	9	finansal(9)

328	iktidar	9	iktidara(3) iktidarın(1) iktidarında(1) iktidarı(1) iktidarlarla(1) iktidarlara(1) iktidar(1)
329	mahkeme	9	mahkeme(4) mahkemesi(1) mahkemelerine(1) mahkemelerde(1) mahkemeler(1) mahkemelerin(1)
330	kısa	9	kısa(8) kısaca(1)
331	tarım	9	tarım(7) tarımdaki(1) tarımda(1)
332	devam	9	devam(9)
333	fazla	9	fazla(9)
334	düzyey	9	düzyeyde(4) düzyeyine(1) düzyeyin(1) düzyeye(1) düzyeydeki(1) düzyeyi(1)
335	iyi	9	iyi(8) iyice(1)
336	kamusal	9	kamusal(9)
337	yön	9	yönüyle(4) yönünden(2) yönden(1) yönünü(1) yönde(1)
338	önce	9	önce(7) öncesi(2)
339	mevcut	9	mevcut(9)
340	zenginlik	9	zenginlik(4) zenginliği(2) zenginliğini(1) zenginlikleriyle(1) zenginliklerinden(1)
341	meslek	9	meslek(9)
342	bağlı	9	bağlı(6) bağlıdır(3)
343	özendir-	9	özendirecektir(7) özendirir(1) özendirecek(1)
344	herkes	9	herkesin(5) herkes(2) herkese(1) herkesi(1)
345	kaza	9	kazaları(4) kazalarını(2) kazası(1) kazalarından(1) kazaların(1)
346	doğru	9	doğru(8) doğrudaki(1)
347	asgari	9	asgari(6) asgariye(3)
348	refah	9	refah(6) refahı(2) refahın(1)
349	saygılı	9	saygılı(9)
350	düzen	9	düzenini(2) düzenine(1) düzeninin(1) düzenin(1) düzenimizde(1) düzende(1) düzeni(1) düzen(1)
351	belirle-	9	belirleyecek(2) belirleyecektir(2) belirleyerek(1) belirleyebildiği(1) belirlemiş(1) belirler(1) belirlediği(1)
352	dönem	9	dönemde(3) dönemi(2) dönemsel(1) döneminin(1) dönemin(1) dönem(1)
353	şeffaf	9	şeffaf(9)
354	sözleşme	9	sözleşmesi(5) sözleşmelerin(2) sözleşme(1) sözleşmelerinde(1)
355	denge	9	denge(3) dengeyi(2) dengenin(2) dengelerinin(1) dengesini(1)
356	demokratikleşme	9	demokratikleşme(5) demokratikleşmenin(2) demokratikleşmeyi(1) demokratikleşmeye(1)
357	açık	9	açık(6) açıktır(2) açıklarının(1)
358	yaşam	9	yaşamı(2) yaşam(2) yaşama(1) yaşamından(1) yaşamın(1) yaşamlarını(1) yaşamdaki(1)
359	sun-	9	sunan(4) sunamayan(1) sunduğumuz(1) sunmak(1) sunmaktadır(1) sunmayı(1)

360	tutul-	9	tutulacaktır(3) tutularak(1) tutulacak(1) tutulmaktadır(1) tutulmasına(1) tutulması(1) tutulmalarını(1)
361	ise	8	ise(8)
362	parlamento	8	parlamentonun(3) parlamento(3) parlamentoya(1) parlamentodaki(1)
363	reform	8	reformunu(2) reformunun(1) reformu(1) reformlarla(1) reforma(1) reformlar(1) reform(1)
364	ortak	8	ortak(8)
365	rol	8	rol(7) rolü(1)
366	vazgeçil-	8	vazgeçilmez(7) vazgeçilmezdir(1)
367	esnaf	8	esnaf(7) esnaf(1)
368	söz	8	söz(5) sözün(1) sözlerine(1) sözümüzle(1)
369	kredi	8	kredi(4) kredisi(1) kredileri(2) krediler(1)
370	hayvan	8	hayvan(3) hayvanlarının(1) hayvancılık(3) hayvancılıkla(1)
371	hastane	8	hastane(2) hastaneler(2) hastanelerinin(1) hastanelerindeki(1) hastaneleri(1) hastanelerimizin(1)
372	seviye	8	seviyesinin(2) seviyeye(2) seviyesini(1) seviyesi(1) seviyelere(1) seviyeler(1)
373	yapılandırıl-	8	yapılandırılacaktır(3) yapılandırılacak(3) yapılandırılması(1) yapılandırılacaktır(1)
374	aynı	8	aynı(8)
375	yetenek	8	yeteneğini(2) yetenekleri(2) yeteneğine(1) yeteneklerine(1) yetenekler(1) yeteneği(1)
376	kapasite	8	kapasite(3) kapasitesini(2) kapasitesinin(2) kapasitesi(1)
377	mal	8	mal(7) malları(1)
378	maddî	8	maddî(8)
379	mali	8	mali(8)
380	ifade	8	ifade(6) ifadesi(2)
381	fırsat	8	fırsat(7) fırsatı(1)
382	gerçekçi	8	gerçekçi(8)
383	öğretim	8	öğretim(5) öğretimle(1) öğretimde(1) öğretimden(1)
384	hız	8	hızla(6) hızı(1) hız(1)
385	gözde	8	gözden(8)
386	zengin	8	zengin(8)
387	karayolu	8	karayollarının(2) kara(2) karayolu(1) karayollarında(1) karayolları(1) karayollarını(1)
388	birikim	8	birikimini(2) birikimiyle(2) birikimlerine(1) birikimimizi(1) birikimi(1) birikim(1)
389	teknik	8	teknik(6) tekniklerini(1) tekniklerin(1)
390	kontrol	8	kontrol(7) kontrolünde(1)
391	üye	8	üyelerin(4) üyelerinin(3) üye(1)
392	temin	8	temin(8)
393	huzur	8	huzur(5) huzurunun(1) huzurevleri(1) huzurun(1)

394	koordinasyon	8	koordinasyon(4) koordinasyonu(2) koordinasyonunu(1) koordinasyona(1)
395	bugün	8	bugün(4) bugüne(2) bugünün(1) bugününü(1)
396	üret-	8	ürettiği(3) üreten(2) üreterek(1) üretmektedir(1) ürettikleri(1)
397	içeri	8	içerisinde(7) içerden(1)
398	sunul-	8	sunulacaktır(4) sunulan(1) sunulacak(1) sunulmasıyla(1) sunulması(1)
399	çık-	8	çıkan(3) çıktığından(1) çıkması(2) çıkmaz(1) çıkmasına(1)
400	azalt-	8	azaltacak(3) azaltmak(2) azaltıcı(1) azaltacaktır(1) azaltan(1)
401	etkile-	8	etkilemektedir(3) etkileyen(2) etkileri(1) etkiler(1) etkilediğinden(1)
402	gelecek	8	geleceğini(4) geleceğin(2) geleceğimiz(1) geleceğe(1)
403	hedefle-	8	hedeflemektedir(5) hedefleyen(2) hedeflerken(1)
404	denetle-	8	denetleyen(3) denetleyecek(1) denetleyebilmesine(1) denetleyebilmesi(1) denetleme(2)
405	ulaş-	8	ulaşmak(2) ulaştı(1) ulaşacak(1) ulaşabilmesi(1) ulaşmanın(1) ulaşmada(1) ulaşma(1)
406	kur-	7	kurma(2) kuracaktır(1) kuracak(1) kurabilmeleri(1) kurmak(1) kurmuş(1)
407	hesap	7	hesap(4) hesapların(1) hesapları(1) hesabını(1)
408	değiş-	7	değişen(5) değişik(1) değişecek(1)
409	strateji	7	stratejisi(2) stratejisini(1) stratejisinin(1) stratejinin(1) stratejimizin(1) strateji(1)
410	azami	7	azami(7)
411	işçi	7	işçi(7)
412	üst	7	üst(5) üstü(2)
413	yaşan-	7	yaşanan(4) yaşanabilir(2) yaşanmaz(1)
414	borçlanma	7	borçlanma(3) borçlanmayı(2) borçlanmada(1) borçlanması(1)
415	aracı	7	aracı(6) aracının(1)
416	varlık	7	varlık(4) varlığının(1) varlıklarının(1) varlığıdır(1)
417	var	7	vardır(5) varacağı(1) var(1)
418	savunma	7	savunma(7)
419	benimse-	7	benimser(2) benimsemiş(2) benimseyen(1) benimsemiştir(1) benimsediği(1)
420	hüküm	7	hükümler(3) hükümlerine(1) hükümleri(1) hükümet(1) hükümetten(1)
421	sarf	7	sarf(7)
422	katılma	7	katılması(2) katılmalarını(2) katılmaları(2) katılma(1)
423	kaliteli	7	kaliteli(7)
424	ulaştırma	7	ulaştırma(7)
425	farklı	7	farklı(7)
426	tâbi	7	tâbi(7)

427	zor	7	zorundadır(3) zorunda(2) zordur(1) zor(1)
428	bağlam	7	bağlamda(6) bağlamında(1)
429	tercih	7	tercih(2) tercihli(1) tercihlerine(1) tercihlerin(1) tercihleri(1) tercihlerinden(1)
430	nitelikli	7	nitelikli(7)
431	ilişkin	7	ilişkin(7)
432	baskı	7	baskı(7)
433	mümkün	7	mümkün(5) mümkündür(2)
434	yurттаş	7	yurттаşların(3) yurттаşlar(2) yurттаşın(1) yurттаşlarımızla(1)
435	stratejik	7	stratejik(7)
436	ancak	7	ancak(7)
437	gözet-	7	gözeten(3) gözetecektir(2) gözeterek(1) gözetmeksizin(1)
438	inşa	7	inşa(6) inşası(1)
439	bölgesel	7	bölgesel(7)
440	örgütlenme	7	örgütlenme(4) örgütlenmesini(1) örgütlenmelerin(1) örgütlenmelerini(1)
441	kavram	7	kavramı(4) kavramların(2) kavramının(1)
442	öte	7	öte(4) ötesinde(3)
443	organ	7	organlarının(2) organı(1) organların(1) organları(1) organlar(1) organ(1)
444	bilimsel	7	bilimsel(7)
445	durum	7	durumu(2) durumda(2) durumunun(2) durumdaki(1)
446	bütünlük	7	bütünlüğünü(2) bütünlüğüne(2) bütünlüğü(2) bütünlüğünün(1)
447	ortaya	7	ortaya(7)
448	sayı	7	sayısını(2) sayıda(2) sayı(1) sayılarının(1) sayısı(1)
449	çıkaryl-	7	çıkarylacaktır(4) çıkarylarak(1) çıkarylmasından(1) çıkarylması(1)
450	taşı-	7	taşıyan(2) taşıyacak(1) taşıdığını(1) taşımaktadır(1) taşımaktadır(1) taşımak(1)
451	konul-	7	konulacaktır(3) konularak(2) konuldukları(1) konulmasıyla(1)
452	üstlen-	7	üstlenecektir(3) üstlenmiş(1) üstlenen(1) üstlenirler(1) üstlenmek(1)
453	arttır-	6	arttıracak(2) arttırarak(1) arttıracaktır(1) arttırıcı(1) arttırmak(1) arttırmayı(1)
454	kazandır-	6	kazandıracak(3) kazandırmaya(2) kazandırma(1)
455	kazandırıl-	6	kazandırılması(1) kazandırılmasında(1) kazandırılmalarını(1) kazandırılarak(1) kazandıracaktır(1) kazandırılacak(1)
456	haksız	6	haksız(6)
457	sınıf	6	sınıf(4) sınıfını(1) sınıfından(1)
458	süreç	6	sürecinin(2) süreçlerine(1) süreçlerinde(1) süreçlere(1) süreci(1)

459	talep	6	taleplerini(2) talepleri(2) talep(2)
460	teknolojik	6	teknolojik(6)
461	norm	6	norm(5) normlarla(1)
462	kurumsal	6	kurumsal(6)
463	geniş	6	geniş(6)
464	mahal	6	mahalli(4) mahallindeki(1) mahal(1)
465	finansman	6	finansman(3) finansmanında(2) finansmanın(1)
466	farklılık	6	farklılıklar(3) farklılıklarıyla(1) farklılıkları(1) farklılıkların(1)
467	fayda	6	faydayı(3) faydaya(1) faydalanılan(1) faydalanacaklardır(1)
468	gençlik	6	gençlik(5) gençliğe(1)
469	koşul	6	koşullarına(3) koşullarından(1) koşullarında(1) koşulları(1)
470	gidil-	6	gidilecektir(4) gidilecek(2)
471	konut	6	konut(5) konutlar(1)
472	muhtaç	6	muhtaç(4) muhtaçlara(2)
473	mutluluk	6	mutluluğunu(3) mutluluğunun(1) mutluluğu(1) mutluluk(1)
474	kadar	6	kadar(6)
475	hiçbir	6	hiçbir(6)
476	belediye	6	belediye(2) belediyesi(2) belediyelere(1) belediyeleri(1)
477	haber	6	haber(5) haberleri(1)
478	hakim	6	hakim(4) hakimlere(1) hakimdir(1)
479	geliş-	6	gelişmiş(4) gelişen(2)
480	kadro	6	kadrolara(2) kadrolar(2) kadroları(1) kadro(1)
481	nüfus	6	nüfusu(3) nüfusa(2) nüfusun(1)
482	başlat-	6	başlatacaktır(4) başlatıyoruz(1) başlatacak(1)
483	oda	6	odaları(5) odalar(1)
484	oluş-	6	oluşacak(2) oluşan(2) oluşudur(1) oluştuğu(1)
485	koy-	6	koyacaktır(2) koyacak(1) koymuştur(2) koyduğu(1)
486	arz	6	arz(5) arzının(1)
487	öneri	6	önerilerinin(1) önerisi(1) önerilerini(1) önerileri(1) öneriler(1) öneri(1)
488	usul	6	usul(2) usulünü(1) usulü(1) usulleri(1) usule(1)
489	şeffaflık	6	şeffaflık(4) şeffaflığın(1) şeffaflığı(1)
490	yükselt-	6	yükseltecek(2) yükseltecektir(1) yükselten(2) yükseltir(1)
491	dağılım	6	dağılımındaki(3) dağılımında(2) dağılımını(1)
492	yaşlı	6	yaşlıların(2) yaşlılarla(1) yaşlılara(1) yaşlılar(1) yaşlı(1)
493	ulaşım	6	ulaşım(6)
494	yaş	6	yaşının(2) yaşa(1) yaşı(1) yaşlardan(1) yaş(1)
495	öncelik	6	öncelik(4) önceliğin(1) önceliğimizdir(1)

496	şiddet	6	şiddet(3) şiddetin(1) şiddete(1) şiddeti(1) şiddetle(1)
497	yerli	6	yerli(6)
498	aday	6	aday(4) adaylarının(1) adayların(1)
499	arama	6	arama(4) aramalarına(1) aramadan(1)
500	zarar	6	zarar(3) zararı(1) zararları(1) zararların(1)
501	teşkilat	6	teşkilatı(4) teşkilatına(1) teşkilatlarına(1)
502	bakım	6	bakım(2) bakıma(2) bakımında(1) bakımı(1)
503	yakın	6	yakın(4) yakından(2)
504	yaklaşım	6	yaklaşım(3) yaklaşımı(1) yaklaşımlar(1) yaklaşımların(1)
505	ciddi	6	ciddi(6)
506	şirket	6	şirketleri(4) şirketlerin(1) şirket(1)
507	laik	6	laiklik(3) laikliğin(1) laikliği(1) laik(1)
508	hazırla-	6	hazırlayacağı(2) hazırlayacaktır(2) hazırlayacak(2)
509	ileri	6	ileri(6)
510	yayın	6	yayımlar(3) yayımların(1) yayımlardan(1) yayın(1)
511	başarı	6	başarı(2) başarıyı(1) başarısının(1) başarılarına(1) başarılarına(1)
512	denetlen-	6	denetlenebilir(2) denetlenmesinde(2) denetlenecektir(1) denetlenmesine(1)
513	azaltıl-	6	azaltılacaktır(2) azaltılacak(2) azaltılmasını(1) azaltılması(1)
514	uy-	6	uyan(1) uymak(1) uymayanlar(1) uyması(1) uymanın(1) uymama(1)
515	sürat	6	süratle(4) sürati(1) sürat(1)
516	kaldır-	6	kaldıracak(3) kaldırarak(1) kaldırmak(1) kaldırmayı(1)
517	değerlendiril-	6	değerlendirilmesi(2) değerlendirilmesinde(1) değerlendirilmeleri(1) değerlendirilerek(1) değerlendirilecek(1)
518	engellen-	6	engellenecektir(4) engellenmesi(2)
519	kayıt	6	kayıt(3) kaydıyla(3)
520	az	6	az(3) aza(2) azından(1)
521	gideril-	6	giderilmesi(2) giderilemez(1) giderilecektir(1) giderilecek(1) giderilmesini(1)
522	karşıla-	6	karşılacak(3) karşılayıp(1) karşılayamadığı(1) karşılamak(1)
523	kazan-	6	kazandığı(1) kazanan(1) kazanacakları(1) kazanmasını(1) kazanması(1) kazanmak(1)
524	AK PARTİ	6	AK PARTİ(5) AK PARTİ'nin(1)
525	katma	5	katma(5)
526	inisiyatif	5	inisiyatif(4) inisiyatifin(1)
527	altyapı	5	altyapı(2) altyapısı(2) altyapıyı(1)
528	küresel	5	küresel(5)
529	yararlanıl-	5	yararlanılacaktır(3) yararlanılarak(1) yararlanılacak(1)

530	ihlal	5	ihlal(2) ihlalleriyle(1) ihlallerini(1) ihlallerinin(1)
531	haberleşme	5	haberleşme(3) haberleşmenin(2)
532	deniz	5	deniz(5)
533	eleman	5	eleman(4) elemanları(1)
534	kullanım	5	kullanımı(2) kullanımını(2) kullanımında(1)
535	suç	5	suçlar(2) suçtan(1) suçları(1) suç(1)
536	katılımcı	5	katılımcı(5)
537	göz	5	göz(5)
538	planlama	5	planlamasının(1) planlaması(1) planlamanın(1) planlamalar(1) planlama(1)
539	problem	5	problemler(2) problemlerden(1) problemi(1) problem(1)
540	yapım	5	yapımında(2) yapımızın(1) yapımıza(1) yapımına(1)
541	yapılanma	5	yapılanma(2) yapılanmaya(2) yapılanmasını(1)
542	yararlanma	5	yararlanması(2) yararlanmasını(1) yararlanmalarını(1) yararlanmalarına(1)
543	eşit	5	eşit(5)
544	mutlaka	5	mutlaka(5)
545	gündem	5	gündemini(1) gündemine(1) gündeminde(1) gündemin(1) gündemi(1)
546	mülkiyet	5	mülkiyet(4) mülkiyete(1)
547	iki	5	iki(5)
548	çoğulcu	5	çoğulcu(5)
549	coğrafi	5	coğrafi(5)
550	çağ	5	çağımız(2) çağı(2) çağdır(1)
551	memur	5	memur(4) memurların(1)
552	mesele	5	meselesinin(1) meselesi(1) meselenin(1) meselemiz(1) meselelerinin(1)
553	zorunlu	5	zorunlu(4) zorunludur(1)
554	kapsam	5	kapsamda(2) kapsamında(2) kapsamına(1)
555	yürütme	5	yürütme(5)
556	kararlı	5	kararlı(2) kararlıdır(2) kararlıyız(1)
557	kalıcı	5	kalıcı(5)
558	dernek	5	dernek(2) derneklerinin(1) dernekleri(1) derneklerin(1)
559	yetersiz	5	yetersiz(4) yetersizleşmekte(1)
560	kırsal	5	kırsal(5)
561	yetiştir-	5	yetiştirmeyi(1) yetiştirmeye(1) yetiştirmeleri(1) yetiştiren(1) yetiştirmektedir(1)
562	oyna-	5	oynayan(3) oynamaları(1) oynamaktadır(1)
563	olumsuzluk	5	olumsuzlukların(3) olumsuzluklara(1) olumsuzluklar(1)
564	KOBİ	5	KOBİ'ler(2) KOBİ'lere(1) KOBİ'eri(1) KOBİ'lerin (1)
565	yoğun	5	yoğun(5)
566	bürokratik	5	bürokratik(5)

567	ayrıca	5	ayrıca(5)
568	küçük	5	küçük(5)
569	idarî	5	idarî(5)
570	şikayet	5	şikayetlerini(2) şikayetlerin(1) şikayeti(1) şikayet(1)
571	borsa	5	borsaları(2) borsası(1) borsalarında(1) borsalarda(1)
572	üstünlük	5	üstünlüğüne(2) üstünlüğünü(1) üstünlükle(1) üstünlük(1)
573	tür	5	tür(2) türleriyle(1) türleri(1) türlerinin(1)
574	koruyucu	5	koruyucu(5)
575	südür-	5	sürdürecektir(3) sürdürebilecekleri(1) sürdürecektir(1)
576	sokak	5	sokak(3) sokağa(1) sokakta(1)
577	düşünce	5	düşünce(2) düşüncelerini(2) düşünceler(1)
578	üretme	5	üretme(3) üretmeye(1) üretmesi(1)
579	değişiklik	5	değişiklikler(3) değişiklikleri(2)
580	kolaylık	5	kolaylık(3) kolaylıkları(1) kolaylıklar(1)
581	komisyon	5	komisyonunun(1) komisyonunda(1) komisyonlarında(1) komisyonlar(1) komisyon(1)
582	kim	5	kimimizin(3) kimi(1) kime(1)
583	işlev	5	işlevi(2) işlevleri(1) işlevidir(1) işlevini(1)
584	ucuz	5	ucuz(5)
585	kolaylaştır-	5	kolaylaştıracak(4) kolaylaştıran(1)
586	işleyiş	5	işleyişi(3) işleyişini(1) işleyişine(1)
587	biz	5	bizimle(2) bizim(2) bizden(1)
588	tasarruf	5	tasarruf(4) tasarrufların(1)
589	acil	5	acil(5)
590	tüzük	5	tüzük(2) tüzüğümüzde(1) tüzükte(1) tüzüğü(1)
591	şey	5	şeyden(3) şey(2)
592	diyalog	5	diyaloga(2) diyalogun(1) diyalogda(1) diyalog(1)
593	bağımsız	5	bağımsız(5)
594	alışkanlık	5	alışkanlığını(1) alışkanlığı(1) alışkanlıklarını(1) alışkanlıkları(1) alışkanlıklara(1)
595	model	5	modelini(1) modeline(1) modeli(1) modellerinin(1) modelleri(1)
596	uzlaşma	5	uzlaşma(2) uzlaşmaya(2) uzlaşmanın(1)
597	görevli	5	görevlileri(2) görevlilerinin(2) görevlilerin(1)
598	kriter	5	kriterler(2) kriterlerle(1) kriterlerinin(1) kriterine(1)
599	aç-	5	açacağına(1) açacaktır(1) açacak(1) açan(1) açmayacak(1)
600	teminat	5	teminatı(3) teminatıdır(1) teminat(1)
601	pazar	5	pazara(1) pazar(1) pazarlarında(1) pazarlarına(1) pazarlarda(1)
602	saygın	5	saygın(3) saygının(2)
603	ya	5	ya(5)

604	sayıştay	5	sayıştay(2) sayıştayın(1) sayıştaya(1) sayıştaydan(1)
605	egemenlik	5	egemenliğine(2) egemenliği(1) egemenliğe(1) egemenlik(1)
606	aslı	5	aslı(5)
607	belli	5	belli(5)
608	tedavi	5	tedavi(3) tedaviye(1) tedavilerinde(1)
609	vakıf	5	vakıf(3) vakıfların(1) vakıflar(1)
610	bırakıl-	5	bırakılmış(1) bırakılarak(1) bırakılan(1) bırakılacaktır(1) bırakılmaksızın(1)
611	fon	5	fonların(2) fonları(1) fonlar(1) fon(1)
612	sınır	5	sınır(2) sınırlarının(1) sınırları(1) sınırlar(1)
613	kaçınıl-	5	kaçınılmaz(2) kaçınılması(1) kaçınılacaktır(1) kaçınılmazdır(1)
614	benze-	5	benzer(3) benzeri(2)
615	kurul	5	kurul(2) kurulu(2) kurulu(1)
616	üretil-	5	üretilecektir(2) üretilen(1) üretildiği(1) üretilmesi(1)
617	tanımla-	5	tanımlayıcı(1) tanımlar(1) tanımlanmış(1) tanımlanarak(1) tanımlaması(1)
618	düşün-	5	düşünüyoruz(1) düşünen(1) düşünmekten(1) düşünmektedir(1) düşünme(1)
619	indiril-	5	indirilecektir(2) indirilmesiyle(1) indirilmesini(1) indirilmesi(1)
620	gider-	5	giderecek(3) gidermeyi(1) gidermek(1)
621	dolayı	5	dolayısıyla(3) dolayı(2)
622	git-	4	gittikçe(2) gidecektir(1) giderek(1)
623	birinci	4	birinci(4)
624	fonksiyon	4	fonksiyonlarının(1) fonksiyonlarını(1) fonksiyonların(1) fonksiyonları(1)
625	gönüllü	4	gönüllü(4)
626	kitle	4	kitle(3) kitleyi(1)
627	bazı	4	bazı(4)
628	çıkarma	4	çıkarmayı(2) çıkarmanın(1) çıkarmada(1)
629	grup	4	gruplarında(1) grupların(1) grup(1) grubu(1)
630	kentleşme	4	kentleşme(3) kentleşmeye(1)
631	girdi	4	girdi(3) girdisi(1)
632	görme	4	görmeleri(2) görmesinin(1) görmelerini(1)
633	binlerce	4	binlerce(4)
634	girişimci	4	girişimci(3) girişimciler(1)
635	çoğunluk	4	çoğunluğun(4)
636	manevi	4	manevi(4)
637	belge	4	belge(3) belgelere(1)
638	gelene	4	geleneği(2) geleneğin(1) geleneğimizden(1)
639	başka	4	başka(4)

640	genişlet-	4	genişletecektir(2) genişletirken(1) genişletecek(1)
641	hürriyet	4	hürriyetinin(2) hürriyetleri(1) hürriyetlere(1)
642	gösterge	4	göstergeler(2) göstergesidir(1) göstergelerin(1)
643	ilgilendir-	4	ilgilendiren(4)
644	buluş	4	buluşları(2) buluşların(1) buluşlar(1)
645	kazanç	4	kazançların(2) kazanç(1) kazancı(1)
646	hem	4	hem(4)
647	köklü	4	köklü(4)
648	kayıp	4	kayıplarını(1) kayıplarına(1) kayıplar(1) kayıp(1)
649	komşu	4	komşu(2) komşumuz(1) komşularıyla(1)
650	görsel	4	görsel(4)
651	gayret	4	gayret(3) gayretlere(1)
652	kıstas	4	kıstası(1) kıstaslara(1) kıstaslar(1) kıstasa(1)
653	birçok	4	birçok(4)
654	bünye	4	bünyesinde(2) bünyelerinde(2)
655	liyakat	4	liyakat(3) liyakati(1)
656	yok	4	yok(3) yoktur(1)
657	saygı	4	saygı(4)
658	saye	4	sayesinde(2) sayede(2)
659	tıbbî	4	tıbbî(4)
660	savaş	4	savaş(3) savaşın(1)
661	ders	4	derslerinin(2) dersler(1) ders(1)
662	saygınlık	4	saygınlığı(2) saygınlığımın(1) saygınlığımızı(1)
663	iyileştiril-	4	iyileştirilmesi(2) iyileştirilecektir(2)
664	sebep	4	sebeple(1) sebep(1) sebebimizdir(1) sebebi(1)
665	hakkaniyet	4	hakkaniyete(3) hakkaniyet(1)
666	camia	4	camia(3) camiasında(1)
667	santral	4	santralleri(2) santrallerine(1) santrallerin(1)
668	denetleyici	4	denetleyici(4)
669	duygu	4	duygusu(2) duygusunu(1) duygulara(1)
670	işletmecilik	4	işletmeciliğine(1) işletmeciliğinde(1) işletmeciliğe(1) işletmecilik(1)
671	güçlü	4	güçlülere(2) güçlü(2)
672	rant	4	rant(3) ranta(1)
673	rasyonel	4	rasyonel(4)
674	hasta	4	hasta(3) hastaları(1)
675	açıl-	4	açılacaktır(1) açılacak(1) açılabilmesi(1) açılacaktır(1)
676	rağmen	4	rağmen(4)
677	sendikal	4	sendikalar(2) sendikal(2)
678	değışim	4	değışim(2) değışimini(1) değışiminin(1)

679	uyum	4	uyum(3) uyumu(1)
680	işsiz	4	işsizler(2) işsizleri(1) işsiz(1)
681	istismar	4	istismar(2) istismarını(1) istismarın(1)
682	döviz	4	döviz(4)
683	analiz	4	analizlerinin(1) analizleri(1) analizler(1) analiz(1)
684	sporcu	4	sporcu(2) sporcuların(1) sporculara(1)
685	dönüşme	4	dönüşmesini(1) dönüşmesi(1) dönüşmemesi(1) dönüşme(1)
686	sonra	4	sonrası(2) sonra(2)
687	iste-	4	istediği(2) isteyen(1) istediğimiz(1)
688	seçilme	4	seçilme(4)
689	ağırlıklı	4	ağırlıklı(4)
690	basın	4	basın(4)
691	soğuk	4	soğuk(4)
692	işsizlik	4	işsizlik(3) işsizliği(1)
693	dönüştürül-	4	dönüştürülecektir(2) dönüştürülemeyecek(1) dönüştürülebilmesi(1)
694	platform	4	platformunda(1) platformu(1) platformlarda(1) platformda(1)
695	ayrım	4	ayrımı(2) ayrımının(1) ayrım(1)
696	paylaş-	4	paylaşan(1) paylaşmasıdır(1) paylaşımını(1) paylaşılması(1)
697	kamuoyu	4	kamuoyunda(2) kamuoyunun(1) kamuoyunu(1)
698	ne	4	ne(4)
699	şu	4	şunlardır(3) şu(1)
700	ilkeli	4	ilkeli(4)
701	yoksul	4	yoksul(2) yoksulların(1) yoksullar(1)
702	işleme	4	işlemesiyle(1) işlemesini(1) işlemesi(1) işleme(1)
703	teşebbüs	4	teşebbüs(2) teşebbüslere(1) teşebbüse(1)
704	mühendislik	4	mühendislik(3) mühendisliği(1)
705	yürürlük	4	yürürlüğe(2) yürürlükteki(2)
706	ceza	4	ceza(3) cezalar(1)
707	çalıştırılma	4	çalıştırılmalarını(2) çalıştırılmasının(1) çalıştırılması(1)
708	donatıl-	4	donatılmış(3) donatılacak(1)
709	ilk	4	ilk(4)
710	eşitlik	4	eşitliği(2) eşitliğinin(1) eşitlik(1)
711	terk	4	terk(4)
712	temsil	4	temsil(4)
713	ev	4	ev(3) evlerinin(1)
714	yarış	4	yarışı(2) yarışta(2)
715	yasama	4	yasama(4)
716	yazılı	4	yazılı(4)

717	güzellik	4	güzellikleri(3) güzelliği(1)
718	taşra	4	taşra(4)
719	donanım	4	donanımı(2) donanımları(1) donanıma(1)
720	bak-	4	bakanların(2) bakanlar(1) bakmaktadır(1)
721	yine	4	yine(4)
722	açıkla-	4	açıklayıp(1) açıklayacağız(1) açıklayabilmesi(1)
723	olanak	4	olanakları(4)
724	güvenilir	4	güvenilir(4)
725	tekelleşme	4	tekelleşmeye(2) tekelleşmenin(1) tekelleşme(1)
726	doku	4	dokuya(1) dokusuyla(1) dokusunu(1) dokularının(1)
727	öz	4	öz(2) özü(1) özümüzün(1)
728	aktarıl-	4	aktarılacaktır(1) aktarılmasının(1) aktarılmasını(1) aktarılmasında(1)
729	düşür-	4	düşüren(1) düşürecek(1) düşürebilmeleri(1) düşürmek(1)
730	atıl-	4	atılacak(1) atıl(1) atılmamıştır(1) atılmalıdır(1)
731	toplan-	4	toplanması(2) toplanacaktır(1) toplanacak(1)
732	değerlendir-	4	değerlendiren(1) değerlendirecek(1) değerlendirmeye(1) değerlendirmelerini(1)
733	genişletil-	4	genişletilmesine(2) genişletilerek(1) genişletilecektir(1)
734	yansıt-	4	yansıtır(1) yansıtın(1) yansıtacak(1) yansıtma(1)
735	karşılan-	4	karşılansa(1) karşılanamamasıdır(1) karşılanmaktadır(1) karşılanması(1)
736	üst	3	üstüne(2) üstünde(1)
737	işlet-	3	işlet(2) işletecek(1)
738	izin	3	izin(3)
739	istisnaî	3	istisnaî(3)
740	kavuşma	3	kavuşması(2) kavuşmalarını(1)
741	güçlendir-	3	güçlendirir(1) güçlendiren(1) güçlendirmek(1)
742	karşılık	3	karşılık(2) karşılığı(1)
743	karşılıklı	3	karşılıklı(3)
744	kararlılık	3	kararlılık(2) kararlılığıdır(1)
745	gir-	3	girmiştir(1) girdikten(1) girmesi(1)
746	kapsa-	3	kapsayacak(3)
747	ilgi	3	ilgi(2) ilgisini(1)
748	İnternet	3	İnternet(3)
749	işveren	3	işverenleri(1) işverenler(1) işveren(1)
750	azim	3	azim(2) azimle(1)
751	İslam	3	İslam(3)
752	bakımından	3	bakımından(3)
753	kademe	3	kademe(2) kademesine(1)
754	ihtisas	3	ihtisas(3)

755	ağırlık	3	ağırlık(2) ağırlıklarının(1)
756	prensip	3	prensiplerinden(1) prensiplerimizden(1) prensibi(1)
757	uyuşturucu	3	uyuşturucu(2) uyuşturucuyu(1)
758	uzman	3	uzman(2) uzmanları(1)
759	uyumlu	3	uyumlu(3)
760	ana	3	ana(3)
761	arttırıl-	3	arttırılması(2) arttırılacak(1)
762	an	3	an(2) anda(1)
763	yarın	3	yarınından(1) yarınlarından(1) yarınlara(1)
764	yargıç	3	yargıç(2) yargıçların(1)
765	yaraş-	3	yaraşır(3)
766	yaptırım	3	yaptırımları(1) yaptırımlar(1) yaptırım(1)
767	yapısal	3	yapısal(3)
768	ufuk	3	ufuklara(1) ufuk(1) ufkunu(1)
769	Türkçe	3	Türkçe(2) Türkçenin(1)
770	sınaî	3	sınaî(3)
771	suret	3	suretiyle(3)
772	taban	3	tabanını(2) tabana(1)
773	ar	3	ar(3)
774	araştır-	3	araştıracak(3)
775	tecrübe	3	tecrübenin(1) tecrübemizden(1) tecrübe(1)
776	tahsis	3	tahsis(2) tahsisinde(1)
777	yerleşim	3	yerleşim(3)
778	ölçü	3	ölçüde(2) ölçülerde(1)
779	özelleştiril-	3	özelleştirilecek(2) özelleştirilecektir(1)
780	öngörül-	3	öngörülebilirliği(1) öngörülebilirlik(1) öngörülebildiği(1)
781	ahlakî	3	ahlakî(3)
782	öde-	3	ödediği(2) ödeyenlerin(1)
783	ölçüt	3	ölçütler(3)
784	özellik	3	özelliğidir(1) özelliği(1) özellik(1)
785	adına	3	adına(3)
786	ışık	3	ışığında(2) ışığına(1)
787	adam	3	adamlarının(2) adamlarımızın(1)
788	üretici	3	üretici(2) üreticiler(1)
789	adil	3	adil(3)
790	çözme	3	çözmeyi(1) çözmeye(1) çözme(1)
791	yöntem	3	yöntemlerle(2) yöntemlerinden(1)
792	yöre	3	yöre(1) yörelerde(1) yöre(1)
793	yönlü	3	yönlü(3)
794	yönel	3	yönelen(2) yönelir(1)

795	yoğunluk	3	yoğunluğu(2) yoğunluğunun(1)
796	yükseköğretim	3	yükseköğretim(2) yükseköğretimde(1)
797	tut-	3	tutacaktır(1) tutan(1) tutmak(1)
798	çeşitlilik	3	çeşitliliğini(2) çeşitlilikte(1)
799	çare	3	çaresiz(2) çare(1)
800	akılcı	3	akılcı(3)
801	zaaf	3	zaafları(1) zaaf(1) zaaf(1)
802	artış	3	artışı(3)
803	sigortacılık	3	sigortacılık(3)
804	kısım	3	kısım(1) kısmının(1) kısmını(1)
805	kız	3	kız(3)
806	Kıbrıs	3	Kıbrıs(2) Kıbrıs'ta(1)
807	küreselleşme	3	küreselleşmenin(2) küreselleşme(1)
808	kuvvet	3	kuvvetler(2) kuvvetlerindeki(1)
809	layık	3	layık(3)
810	mekan	3	mekanlar(2) mekanların(1)
811	meydan	3	meydana(2) meydanların(1)
812	medeni	3	medeni(3)
813	mağdur	3	mağdur(2) mağduru(1)
814	maden	3	madenlerin(1) madenlerimiz(1) maden(1)
815	malzeme	3	malzeme(2) malzemesi(1)
816	kolluk	3	kolluk(3)
817	konsey	3	konseyin(1) konseyi(1) konsey(1)
818	taşın-	3	taşınarak(1) taşınmak(1) taşınması(1)
819	akıl	3	akıl(2) akla(1)
820	kucakla-	3	kucaklayıcı(1) kucaklayan(1) kucaklar(1)
821	kriz	3	kriz(2) krizlerin(1)
822	miktar	3	miktarı(1) miktarda(1) miktar(1)
823	miras	3	mirasın(1) mirasa(1) miras(1)
824	atılım	3	atılım(2) atılımı(1)
825	popülist	3	popülist(3)
826	perspektif	3	perspektifle(2) perspektif(1)
827	pekiştir-	3	pekiştiren(3)
828	patent	3	patent(3)
829	adım	3	adımdır(1) adım(1) adımlar(1)
830	prim	3	prim(2) primli(1)
831	raylı	3	raylı(3)
832	Asya	3	Asya(2) Asya'daki(1)
833	sağlıksız	3	sağlıksız(3)
834	risk	3	risk(3)

835	reel	3	reel(3)
836	rehabilitasyon	3	rehabilitasyonu(2) rehabilitasyon(1)
837	paralel	3	paralel(3)
838	para	3	para(3)
839	objektif	3	objektif(3)
840	ayrıcalık	3	ayrıcalıkları(1) ayrıcalıklarla(1) ayrıcalıklardan(1)
841	nokta	3	noktaya(2) noktasındaki(1)
842	ayrımcı	3	ayrımcılığının(1) ayrımcılığın(1) ayrımcı(1)
843	müdahale	3	müdahalesi(1) müdahalelerini(1) müdahale(1)
844	duy-	3	duyduğu(2) duymaktadır(1)
845	çekil-	3	çekilecektir(1) çekilmesinin(1) çekilmeli(1)
846	gözetil-	3	gözetilerek(2) gözetilmeksizin(1)
847	yararlan-	3	yararlandıkları(1) yararlanmak(1) yaralanmaları(1)
848	ortaklık	3	ortaklıkları(3)
849	aykırı	3	aykırı(3)
850	oluşma	3	oluşması(2) oluşmasında(1)
851	maliye	3	maliye(2) maliyesi(1)
852	böylelikle	3	böylelikle(3)
853	bilinçlendirme	3	bilinçlendirme(3)
854	görünüm	3	görünümünden(1) görünüme(1) görünüm(1)
855	eksen	3	eksenli(2) eksenine(1)
856	bütünleşme	3	bütünleşmesine(1) bütünleşmesi(1) bütünleşmelerine(1)
857	esnek	3	esnek(3)
858	geri	3	geri(3)
859	görüntü	3	görüntüsünden(1) görüntüsü(1) görüntü(1)
860	derece	3	derecede(3)
861	fark	3	farkını(1) farkında(1) farkı(1)
862	büyüklik	3	büyüklüğüne(1) büyüklüğü(1) büyüklüklerin(1)
863	değiştir-	3	değiştirecek(3)
864	başlatıl-	3	başlatılacaktır(2) başlatılarak(1)
865	cinsiyet	3	cinsiyet(2) cinsiyetleri(1)
866	değiştiril-	3	değiştirilecektir(2) değiştirilerek(1)
867	dinamizm	3	dinamizminin(1) dinamizmi(1) dinamizm(1)
868	etnik	3	etnik(3)
869	hekim	3	hekimleri(1) hekimler(1) hekiminin(1)
870	beyin	3	beyin(3)
871	dengeli	3	dengeli(3)
872	dönük	3	dönük(3)
873	etkileşim	3	etkileşimi(2) etkileşim(1)
874	fuar	3	fuar(3)

875	boy	3	boyu(2) boyunca(1)
876	dayanışma	3	dayanışma(2) dayanışmanın(1)
877	say-	3	sayar(2) saymaktadır(1)
878	gündelik	3	gündelik(3)
879	güney	3	güney(3)
880	emek	3	emeğinin(2) emeğin(1)
881	gelişim	3	gelişimine(2) gelişimini(1)
882	devredil-	3	devredilecektir(2) devredildiği(1)
883	geçiş	3	geçiş(3)
884	giriş	3	girişini(1) girişecektir(1) giriş(1)
885	enflasyon	3	enflasyon(2) enflasyondan(1)
886	görül-	3	görülmüştür(1) görülecektir(1) görüldüğü(1)
887	fılo	3	filomuzun(2) filosu(1)
888	başarılı	3	başarılı(3)
889	göç	3	göç(3)
890	göçü	3	göçünün(3)
891	endüstriyel	3	endüstriyel(3)
892	süre	3	süresini(1) sürede(1) süre(1)
893	başla-	3	başlamak(2) başlamıştır(1)
894	ayrıl-	3	ayrılan(2) ayrılması(1)
895	belirtilen-	3	belirtilen(2) belirtilecektir(1)
896	erdir-	3	erdirecek(1) erdirmeyi(1) erdirmenin(1)
897	daraltıl-	3	daraltılmış(1) daraltıldığı(1) daraltılmasına(1)
898	yargılan-	3	yargılanmaları(1) yargılanabilmeleri(1) yargılanma(1)
899	yarat-	3	yarattığı(1) yaratan(1) yaratmayacak(1)
900	gösteril-	3	gösterilemez(1) gösterilememiştir(1) gösterilmeyecektir(1)
901	boz-	3	bozan(1) bozabilecek(1) bozmamak(1)
902	izlen-	3	izlenecektir(2) izlenmesine(1)
903	disiplin	3	disiplinini(1) disiplin(1) disipline(1)
904	oku-	3	okuyabilmelerini(1) okuma(1) okuyan(1)
905	işletil-	3	işletilemeyen(1) işletilecek(1) işletilmesi(1)
906	dayat-	3	dayatan(2) dayatma(1)
907	indir-	3	indirecek(1) indirecek(1) indirmek(1)
908	yürüt-	3	yürüten(1) yürütmekle(1) yürütecektir(1)
909	kirlenme	3	kirlenmesini(1) kirlenme(1) kirlendiği(1)
910	doğur-	3	doğurduğu(1) doğurmaktadır(1) doğurması(1)
911	çiz-	3	çizdiği(2) çizecektir(1)
912	azlık	2	azlıkta(2)
913	sür-	2	süren(2)

914	art	2	art(1) ardı(1)
915	yat-	2	yatar(1) yatan(1)
916	etkinleştir-	2	etkinleştirecektir(1) etkinleştirecek(1)
917	ettiril-	2	ettirilecektir(2)
918	üstün	2	üstün(2)
919	sevgi	2	sevgi(2)
920	sevda	2	sevdası(1) sevdamız(1)
921	işgücü	2	işgücü(2)
922	işadamı	2	işadamlarının(1) işadamları(1)
923	servis	2	servis(2)
924	serbest	2	serbest(2)
925	satın	2	satın(2)
926	sahne	2	sahnesindeki(1) sahnesinde(1)
927	atama	2	atamayı(1) atamalarda(1)
928	Atatürk	2	Atatürk'ün(1) Atatürk(1)
929	rıza	2	rızasıyla(1) rızasına(1)
930	ruh	2	ruh(2)
931	sanayileşme	2	sanayileşme(2)
932	satıcı	2	satıcılar(2)
933	sağlayıcı	2	sağlayıcı(2)
934	edinme	2	edinme(2)
935	sağduyu	2	sağduyuya(1) sağduyusu(1)
936	seferberlik	2	seferberliği(2)
937	sinerji	2	sinerji(2)
938	dönüşüm	2	dönüşümlerin(1) dönüşümde(1)
939	dürüst	2	dürüst(2)
940	sömürülme	2	sömürülmesi(2)
941	baz	2	baza(1) bazında(1)
942	kavuştur-	2	kavuşturacaktır(1) kavuşturmayı(1)
943	sürelî	2	sürelî(2)
944	sıkı	2	sıkı(2)
945	tabii	2	tabii(2)
946	tahrip	2	tahrip(2)
947	duyul-	2	duyulduğuna(1) duyulan(1)
948	dön-	2	dönerek(1) döner(1)
949	sıkıntı	2	sıkıntılarını(1) sıkıntılara(1)
950	işle-	2	işleyen(2)
951	kur	2	kuru(2)
952	statü	2	statüsünü(1) statüsünde(1)
953	sigortasız	2	sigortasız(2)

954	resmi	2	resmi(2)
955	arın-	2	arınmış(2)
956	seçmeli	2	seçmeli(2)
957	sevk	2	sevk(2)
958	seçme	2	seçme(2)
959	sivilleşme	2	sivilleşmenin(1) sivilleşme(1)
960	sorumlu	2	sorumlular(1) sorumlu(1)
961	sosyokültürel	2	sosyokültürel(2)
962	SSK	2	SSK'nın(1) SSK(1)
963	somut	2	somut(2)
964	sok-	2	sokarak(2)
965	siyasetçi	2	siyasetçiye(1) siyasetçinin(1)
966	yaygınlaştır-	2	yaygınlaştıracaktır(2)
967	belirleyici	2	belirleyici(2)
968	metot	2	metotlar(2)
969	metropol	2	metropollerde(2)
970	fakirlik	2	fakirlik(2)
971	ayıklan-	2	ayıklanacaktır(2)
972	mensup	2	mensuplarının(1) mensup(1)
973	medeniyet	2	medeniyet(2)
974	memnun	2	memnun(2)
975	menkul	2	menkul(2)
976	faiz	2	faiz(2)
977	mimari	2	mimari(2)
978	musiki	2	musiki(2)
979	müsamaha	2	müsamaha(2)
980	müşteri	2	müşterisi(1) müşteri(1)
981	muhalefet	2	muhalefet(2)
982	muayenehane	2	muayenehanesi(1) muayenehanelerin(1)
983	İKÖ	2	İKÖ(2)
984	modern	2	modern(2)
985	muamele	2	muameleye(1) muamele(1)
986	meclis	2	meclis(2)
987	fırma	2	firmalarının(1) firmaları(1)
988	kıl-	2	kılan(1) kılacak(1)
989	gelirli	2	gelirlileri(2)
990	geleneksel	2	geleneksel(2)
991	başkanlık	2	başkanlığını(1) başkanlık(1)
992	kötü	2	kötüye(2)
993	ayırım	2	ayırımı(1) ayırım(1)

994	kıymet	2	kıymetler(2)
995	gecekond	2	gecekond(2)
996	maksat	2	maksatla(1) maksadını(1)
997	makul	2	makul(2)
998	fizikî	2	fizikî(2)
999	makro	2	makro(2)
1000	mahalle	2	mahalleleri(1) mahalle(1)
1001	liman	2	liman(2)
1002	lisans	2	lisans(2)
1003	madencilik	2	madencilik(2)
1004	nakit	2	nakit(2)
1005	net	2	net(2)
1006	beklenti	2	beklentisidir(1) beklentileri(1)
1007	petrol	2	petrol(2)
1008	pek	2	pek(2)
1009	harcan	2	harcandığını(1) harcanması(1)
1010	partili	2	partili(2)
1011	partizanlık	2	partizanlık(2)
1012	parça	2	parçası(1) parçaları(1)
1013	takip	2	takip(2)
1014	plastik	2	plastik(2)
1015	endişe	2	endişeye(1) endişeye(1)
1016	emin	2	emin(2)
1017	reddet-	2	reddediyoruz(1) reddeder(1)
1018	atık	2	atıklarının(1) atıkların(1)
1019	enformasyon	2	enformasyon(2)
1020	ayak	2	ayakta(1) ayakları(1)
1021	entegre	2	entegre(2)
1022	olumsuz	2	olumsuz(2)
1023	etki	2	etkisini(1) etkisi(1)
1024	olgu	2	olgusuna(1) olgusudur(1)
1025	nihai	2	nihai(2)
1026	numara	2	numarası(2)
1027	estetik	2	estetiğini(1) estetik(1)
1028	oluşum	2	oluşumların(1) oluşum(1)
1029	oyun	2	oyunu(1) oyuna(1)
1030	oy	2	oy(2)
1031	aydınlık	2	aydınlığa(1) aydınlık(1)
1032	onur	2	onuruna(1) onur(1)
1033	eski	2	eski(2)

1034	bedensel	2	bedensel(2)
1035	emekli	2	emekli(2)
1036	tasarım	2	tasarımların(2)
1037	zincir	2	zincirinin(1) zinciri(1)
1038	cazibe	2	cazibe(2)
1039	zorlaştır-	2	zorlaştıran(2)
1040	zihinsel	2	zihinsel(2)
1041	zenginleştir-	2	zenginleştirerek(1) zenginleştiren(1)
1042	zayıf	2	zayıfları(2)
1043	zemin	2	zemindir(1) zemin(1)
1044	cevap	2	cevap(2)
1045	aktüeryal	2	aktüeryal(2)
1046	çalışıl-	2	çalışılan(1) çalışılacak(1)
1047	çekirdek	2	çekirdek(2)
1048	çeşitli	2	çeşitli(2)
1049	büyük-	2	büyüyen(2)
1050	aktif	2	aktif(2)
1051	çap	2	çapında(1) çapta(1)
1052	çatı	2	çatısı(2)
1053	çatışma	2	çatışmaya(1) çatışma(1)
1054	zararlı	2	zararlı(2)
1055	yıllık	2	yıllık(2)
1056	yukarı	2	yukarıda(2)
1057	yurtdışı	2	yurtdışında(2)
1058	yönelme	2	yönelmesini(1) yönelmeleri(1)
1059	yönet-	2	yönetenler(1) yönetecek(1)
1060	yozaşma	2	yozaşma(2)
1061	yoksun	2	yoksun(2)
1062	yetiştirilme	2	yetiştirilmesinde(1) yetiştirilmeleri(1)
1063	yoksulluk	2	yoksulluğu(1) yoksulluğa(1)
1064	yönetici	2	yöneticilerinin(1) yöneticileri(1)
1065	yönetil-	2	yönetilsin(1) yönetilenler(1)
1066	cinayet	2	cinayetlerinin(1) cinayetler(1)
1067	yürüyüş	2	yürüyüşü(1) yürüyüş(1)
1068	yüzyıl	2	yüzyılın(1) yüzyıllar(1)
1069	yükümlülük	2	yükümlülüklerini(1) yükümlülükler(1)
1070	yüksel	2	yükselecek(1) yükselmekte(1)
1071	yönlendir-	2	yönlendirilmesi(1) yönlendirecektir(1)
1072	yük	2	yükleri(1) yükler(1)
1073	coğrafya	2	coğrafya(2)

1074	büyükşehir	2	büyükşehir(2)
1075	öğretmen	2	öğretmenler(1) öğretmen(1)
1076	üniter	2	üniter(2)
1077	borç	2	borçların(1) borç(1)
1078	blok	2	blokunun(1) blokların(1)
1079	adli	2	adli(2)
1080	özerklik	2	özerkliğe(1) özerklik(1)
1081	özgün	2	özgün(2)
1082	üyelik	2	üyelikleri(1) üyelik(1)
1083	adaletsizlik	2	adaletsizliği(1) adaletsizliktir(1)
1084	bina	2	binası(1) binaları(1)
1085	şehirleşme	2	şehirleşmenin(2)
1086	şemsiye	2	şemsiyesi(2)
1087	bireysel	2	bireysel(2)
1088	acilen	2	acilen(2)
1089	ırk	2	ırk(2)
1090	ada	2	adadaki(1) adada(1)
1091	üçlü	2	üçlü(2)
1092	bizzat	2	bizzat(2)
1093	özerk	2	özerk(2)
1094	özendirici	2	özendirici(2)
1095	ödeme	2	ödeme(2)
1096	öden-	2	ödenecektir(1) ödenecek(1)
1097	çıkart-	2	çıkartan(1) çıkartacak(1)
1098	çoğulculuk	2	çoğulculuğun(1) çoğulculuğa(1)
1099	çöz-	2	çözeceğine(1) çözecek(1)
1100	bölün-	2	bölünmüş(2)
1101	ölüm	2	ölümlerinin(1) ölüm(1)
1102	öteki	2	öteki(2)
1103	özdeyiş	2	özdeyişinden(1) özdeyişi(1)
1104	afet	2	afetlerdeki(1) afetler(1)
1105	ahlak	2	ahlak(2)
1106	bunalım	2	bunalımındır(1) bunalımı(1)
1107	ait	2	aittir(1) ait(1)
1108	önleyici	2	önleyici(2)
1109	yeterli	2	yeterli(2)
1110	yetenekli	2	yetenekli(2)
1111	toplu	2	toplu(2)
1112	toprak	2	toprak(2)
1113	tohum	2	tohum(2)

1114	titizlik	2	titizlikle(2)
1115	aracılık	2	aracılığıyla(2)
1116	ticari	2	ticari(2)
1117	tip	2	tip(2)
1118	turistik	2	turistik(2)
1119	anne	2	anne(2)
1120	beri	2	beri(2)
1121	Anadolu	2	Anadolu(2)
1122	ILO	2	ILO(1) ILO'nun(1)
1123	tutum	2	tutumuyla(1) tutumu(1)
1124	tıp	2	tıp(2)
1125	ters	2	tersine(2)
1126	tanıtım	2	tanıtımına(1) tanıtım(1)
1127	tanı-	2	tanıyan(2)
1128	tartışma	2	tartışmaya(1) tartışma(1)
1129	tarımsal	2	tarımsal(2)
1130	tanım	2	tanımıyla(1) tanımı(1)
1131	tamamen	2	tamamen(2)
1132	tamamlan-	2	tamamlanacaktır(2)
1133	köken	2	kökenleri(1) köken(1)
1134	tavır	2	tavır(2)
1135	dosya	2	dosyası(1) dosyada(1)
1136	temsilci	2	temsilcilerinin(1) temsilcilerini(1)
1137	donanımlı	2	donanımlı(2)
1138	benimsen-	2	benimsenmesinin(1) benimsenmelidir(1)
1139	teklif	2	tekliflerini(1) teklifimizde(1)
1140	taşıt	2	taşıt(2)
1141	tehlike	2	tehlike(2)
1142	araştırıl-	2	araştırılarak(1) araştırılacaktır(1)
1143	yaygın	2	yaygın(2)
1144	yaygınlaşma	2	yaygınlaşması(2)
1145	dağıt-	2	dağıtan(2)
1146	alternatif	2	alternatif(2)
1147	alternatifli	2	alternatifli(2)
1148	bildirim	2	bildirimlerinin(1) bildirimini(1)
1149	yarışma	2	yarışmalara(1) yarışma(1)
1150	yeraltı	2	yeraltı(2)
1151	yerelleşme	2	yerelleşme(2)
1152	davranış	2	davranış(2)
1153	yenilik	2	yeniliğin(1) yenilikler(1)

1154	örnek	2	örnek(1) örnekleri(1)
1155	hızlandır-	2	hızlandıracak(1) hızlandırmak(1)
1156	Allah	2	Allah'ın(1) Allah(1)
1157	amaçla-	2	amaçlamaktadır(1) amaçlamakta(1)
1158	vergilendirilme	2	vergilendirilmesini(2)
1159	bölüm	2	bölüm(1) bölümleriyle(1)
1160	verim	2	verimi(2)
1161	vb	2	vb(2)
1162	vasıta	2	vasıtası(1) vasıtaları(1)
1163	devre	2	devreye(2)
1164	vade	2	vadede(2)
1165	devamlılık	2	devamlılığını(1) devamlılık(1)
1166	beşer	2	beşeri(2)
1167	vicdan	2	vicdanında(1) vicdan(1)
1168	altı	2	altı(2)
1169	deneyim	2	deneyimlerinden(1) deneyimleri(1)
1170	dengesizlik	2	dengesizliklerin(1) dengesizlikleri(1)
1171	derin	2	derinden(1) derin(1)
1172	derinlik	2	derinliğini(1) derinlikten(1)
1173	duyarlılık	2	duyarlılığı(1) duyarlılıklarına(1)
1174	edin-	2	edinemez(1) edinebilmesi(1)
1175	hekimlik	2	hekimliğin(1) hekimliği(1)
1176	içer-	2	içeren(2)
1177	ki	2	ki(2)
1178	gereksiz	2	gereksiz(2)
1179	hamle	2	hamlesini(1) hamle(1)
1180	kimlik	2	kimliğinin(1) kimliğini(1)
1181	karmaşık	2	karmaşık(2)
1182	incelen-	2	incelenerek(1) incelenecektir(1)
1183	kalem	2	kalemlerinin(1) kalemlerini(1)
1184	azal-	2	azalmış(1) azalacak(1)
1185	güvenli	2	güvenli(2)
1186	demiryolu	2	demiryolu(1) demiryollarının(1)
1187	girişimcilik	2	girişimciliğini(1) girişimciliği(1)
1188	kaynaklan-	2	kaynaklanan(2)
1189	bağımlılık	2	bağımlılığın(1) bağımlılık(1)
1190	işletme	2	işletmelerinin(1) işletmeler(1)
1191	iktisadi	2	iktisadi(2)
1192	kaygı	2	kaygıların(2)
1193	güneş doğu	2	güneş doğu(2)

1194	gereç	2	gereçlerin(1) gereçle(1)
1195	Balkan	2	Balkan(1) Balkanlar'la(1)
1196	hızlandırıl-	2	hızlandırılarak(1) hızlandırılması(1)
1197	Karadeniz	2	Karadeniz(2)
1198	ideolojik	2	ideolojik(2)
1199	yasak	2	yasak(1) yasakları(1)
1200	kanuni	2	kanuni(2)
1201	imar	2	imar(2)
1202	gerçekleş-	2	gerçekleşecektir(1) gerçekleşebileceği(1)
1203	kolaylaştırıl-	2	kolaylaştırılarak(1) kolaylaştırılacaktır(1)
1204	içerik	2	içeriksiz(1) içerik(1)
1205	hemşirelik	2	hemşirelik(2)
1206	yetiş-	2	yetişmiş(1) yetişecektir(1)
1207	bağımsızlık	2	bağımsızlığı(2)
1208	ihmal	2	ihmaller(1) ihmali(1)
1209	bakımdan	2	bakımdan(2)
1210	kan	2	kanın(1) kan(1)
1211	işlerlik	2	işlerlik(2)
1212	kimsesiz	2	kimsesiz(2)
1213	kimse	2	kimseye(1) kimse(1)
1214	icra	2	icra(2)
1215	kavra-	2	kavrayan(2)
1216	ilçe	2	ilçe(2)
1217	ağaç	2	ağaçların(1) ağaç(1)
1218	kentsel	2	kentsel(2)
1219	karşılaş-	2	karşılaştıkları(2)
1220	jeostratejik	2	jeostratejik(2)
1221	koordine	2	koordine(2)
1222	jeopolitik	2	jeopolitiğin(1) jeopolitik(1)
1223	hormon	2	hormon(2)
1224	Kafkasya	2	Kafkasya'da(2)
1225	israf	2	israfını(1) israfın(1)
1226	hakket-	2	hakkettiği(2)
1227	gemi	2	gemi(2)
1228	hisset-	2	hissetmesini(1) hissetmesi(1)
1229	banka	2	bankası(2)
1230	kademeli	2	kademeli(2)
1231	ivedi	2	ivedi(2)
1232	yenilen-	2	yenilenip(1) yenilenmesini(1)
1233	önemsen-	2	önemsenen(1) önemsenmediği(1)

1234	kabiliyet	2	kabiliyeti(2)
1235	hiç	2	hiç(2)
1236	ağ	2	ağının(1) ağlarının(1)
1237	gurur	2	gururunun(1) gurur(1)
1238	kongre	2	kongre(2)
1239	konjunktür	2	konjunktürle(1) konjunktür(1)
1240	haklı	2	haklı(2)
1241	kuşak	2	kuşakların(1) kuşaklar(1)
1242	bağ	2	bağı(1) bağ(1)
1243	il	2	il(2)
1244	ilgilenil-	2	ilgilenilmesi(1) ilgilenilecek(1)
1245	tanın-	2	tanınacaktır(1) tanınmayacaktır(1)
1246	itibaren	2	itibaren(2)
1247	bakma	2	bakmasını(1) bakmalarına(1)
1248	algıla-	2	algılar(1) algılamaktadır(1)
1249	itil-	2	itilmektedir(1) itildiği(1)
1250	erk	2	erkinin(1) erkleri(1)
1251	kolektif	2	kolektif(2)
1252	pay	2	paylarını(1) pay(1)
1253	kök	2	kökünden(1) kökten(1)
1254	fert	2	ferdi(1) fertlerini(1)
1255	dost	2	dost(1) dostça(1)
1256	seçil-	2	seçilecek(1) seçilmişler(1)
1257	derhal	2	derhal(2)
1258	de-	2	diye(1) dediğimiz(1)
1259	yaptır-	2	yaptıracak(1) yaptırma(1)
1260	iyileştir-	2	iyileştirme(1) iyileştirmek(1)
1261	çalıştır-	2	çalıştırmak(1) çalıştırmaya(1)
1262	eylem	2	eylemlerinde(1) eyleme(1)
1263	gerektir-	2	gerektiren(1) gerektirmez(1)
1264	açıklan-	2	açıklanabilecek(1) açıklanması(1)
1265	aran-	2	aranacaktır(1) aranması(1)
1266	alışveriş	2	alışverişini(1) alışverişlerle(1)
1267	bil-	2	bilmektedir(1) bilmenin(1)
1268	işaret	1	işaret(1)
1269	azınlık	1	azınlık(1)
1270	yarar	1	yararına(1)
1271	yardımlaşma	1	yardımlaşma(1)
1272	işyeri	1	işyerleri(1)
1273	kol	1	kollarında(1)

1274	önkoşul	1	önkoşuludur(1)
1275	önyargı	1	önyargılardan(1)
1276	demokratikleştirme	1	demokratikleştirmeleri(1)
1277	bas-	1	basan(1)
1278	yenile-	1	yenilerler(1)
1279	ittifak	1	ittifakların(1)
1280	itibarlı	1	itibarlı(1)
1281	itibar	1	itibarın(1)
1282	bilinçlendiril-	1	bilinçlendirilmesine(1)
1283	bilinçlendirici	1	bilinçlendirici(1)
1284	yaşatıl-	1	yaşatılmayacaktır(1)
1285	alım	1	alımlarını(1)
1286	yar	1	yar(1)
1287	beşinci	1	beşinci(1)
1288	it-	1	iten(1)
1289	ithalat	1	ithalatında(1)
1290	yaratıl-	1	yaratılacak(1)
1291	basitleştir-	1	basitleştirecek(1)
1292	basitleştiril-	1	basitleştirilecektir(1)
1293	hava	1	hava(1)
1294	havaalanı	1	havaalanlarımızın(1)
1295	yaşat-	1	yaşat(1)
1296	erdiril-	1	erdirilecektir(1)
1297	deneme	1	denemesi(1)
1298	denk	1	dengi(1)
1299	yapılaşma	1	yapılaşmanın(1)
1300	yardımcı	1	yardımcısı(1)
1301	ithal	1	ithal(1)
1302	yayla	1	yayla(1)
1303	yepyeni	1	yepyeni(1)
1304	iri	1	iri(1)
1305	alkol	1	alkol(1)
1306	aşama	1	aşamada(1)
1307	hatta	1	hatta(1)
1308	irtibatlandırıl-	1	irtibatlandırılacak(1)
1309	yaşayış	1	yaşayış(1)
1310	İstanbul	1	İstanbul(1)
1311	hassasiyet	1	hassasiyetle(1)
1312	yem	1	yem(1)
1313	hastahane	1	hastahane(1)

1314	dayandır-	1	dayandırmadıkça(1)
1315	yerleşme	1	yerleşmesi(1)
1316	yetiştiricilik	1	yetiştiriciliğinde(1)
1317	yetersizlik	1	yetersizliği(1)
1318	davran-	1	davranmalıdır(1)
1319	yerleştiril-	1	yerleştirilmelidir(1)
1320	yeryüzü	1	yeryüzünde(1)
1321	intihar	1	intiharlarının(1)
1322	interaktif	1	interaktif(1)
1323	yeter	1	yeter(1)
1324	yaslan-	1	yaslanan(1)
1325	delil	1	delilidir(1)
1326	bilgilendirme	1	bilgilendirme(1)
1327	yatay	1	yatay(1)
1328	yatırımcı	1	yatırımcıların(1)
1329	istifade	1	istifade(1)
1330	haslet	1	hasleti(1)
1331	yarı	1	yarısını(1)
1332	bile	1	bile(1)
1333	harçsız	1	harçsız(1)
1334	yaya	1	yayacak(1)
1335	isten-	1	istenmiş(1)
1336	almak	1	almak(1)
1337	hassas	1	hassas(1)
1338	istatistik	1	istatistiki(1)
1339	istasyon	1	istasyonları(1)
1340	dağınık	1	dağınık(1)
1341	dağınıklık	1	dağınıklığı(1)
1342	dağıtım	1	dağıtım(1)
1343	istem	1	istemlerini(1)
1344	yaygınlık	1	yaygınlık(1)
1345	istek	1	istek(1)
1346	yayıma	1	yayıması(1)
1347	hariç	1	hariç(1)
1348	bastırılmak	1	bastırılmak(1)
1349	diploma	1	diploma(1)
1350	dinlenme	1	dinlenmesi(1)
1351	dindar	1	dindar(1)
1352	diplomalı	1	diplomalı(1)
1353	diret-	1	direten(1)

1354	anlaşma	1	anlaşmaları(1)
1355	anlamsız	1	anlamsız(1)
1356	işlevsel	1	işlevsel(1)
1357	anlamlı	1	anlamlı(1)
1358	ulaştır-	1	ulaştıracak(1)
1359	ulaşılabilme	1	ulaşılabilmesini(1)
1360	değiştirilme	1	değiştirilmesi(1)
1361	uygarlık	1	uygarlık(1)
1362	uygulamalı	1	uygulamalı(1)
1363	hammadde	1	hammadde(1)
1364	değişken	1	değişkenlerin(1)
1365	işlen-	1	işlenen(1)
1366	usulsüzlük	1	usulsüzlük(1)
1367	dilim	1	diliminde(1)
1368	benzerlik	1	benzerlikleri(1)
1369	dilenci	1	dilenciler(1)
1370	umut	1	umut(1)
1371	unut-	1	unutan(1)
1372	beraber	1	beraber(1)
1373	tüketim	1	tüketime(1)
1374	anlaşılabil-	1	anlaşılabilir(1)
1375	tok	1	tok(1)
1376	jeotermal	1	jeotermal(1)
1377	toksik	1	toksik(1)
1378	toplam	1	toplam(1)
1379	toplantı	1	toplantı(1)
1380	hacim	1	hacmi(1)
1381	aracılık	1	aracılık(1)
1382	teşekkül	1	teşekküllerin(1)
1383	gıda	1	gıda(1)
1384	teşkil	1	teşkil(1)
1385	teşkilatlanma	1	teşkilatlanmalarını(1)
1386	haberdar	1	haberdar(1)
1387	dolaylı	1	dolaylı(1)
1388	dokunulmazlık	1	dokunulmazlık(1)
1389	doktor	1	doktoru(1)
1390	diş	1	diş(1)
1391	tutumlu	1	tutumlu(1)
1392	töre	1	töre(1)
1393	işlevsiz	1	işlevsiz(1)

1394	tutarlı	1	tutarlı(1)
1395	antidemokratik	1	antidemokratik(1)
1396	iştirak	1	iştiraki(1)
1397	transfer	1	transferinde(1)
1398	bayındırlık	1	bayındırlık(1)
1399	beslenme	1	beslenmesine(1)
1400	ettir-	1	ettirecek(1)
1401	etkinleştiril-	1	etkinleştirilmesi(1)
1402	vizyon	1	vizyon(1)
1403	despotluk	1	despotluk(1)
1404	ama	1	ama(1)
1405	yabancılaşma	1	yabancılaşmalarını(1)
1406	yakalan-	1	yakalanacak(1)
1407	ivme	1	ivme(1)
1408	yansıtılma	1	yansıtılması(1)
1409	yapay	1	yapay(1)
1410	ivedilik	1	ivedilikle(1)
1411	yani	1	yani(1)
1412	derinleştir-	1	derinleştirmektedir(1)
1413	yaklaş-	1	yaklaşan(1)
1414	derinleşme	1	derinleşmesine(1)
1415	yakınlık	1	yakınlığımızı(1)
1416	yakış	1	yakışacak(1)
1417	vergilendirme	1	vergilendirme(1)
1418	amatör	1	amatör(1)
1419	uçurum	1	uçurumu(1)
1420	içtenlik	1	içtenlikle(1)
1421	ECO	1	ECO(1)
1422	vaat	1	vaad(1)
1423	Amerika	1	Amerika(1)
1424	hantal	1	hantal(1)
1425	uzmanlık	1	uzmanlıklarını(1)
1426	uzmanlaşma	1	uzmanlaşmaları(1)
1427	hangi	1	hangi(1)
1428	besle-	1	besler(1)
1429	uzak	1	uzak(1)
1430	uzay	1	uzay(1)
1431	işkence	1	işkence(1)
1432	vakit	1	vakit(1)
1433	devret-	1	devredecektir(1)

1434	hantallık	1	hantallık(1)
1435	dev	1	dev(1)
1436	amaçlı	1	amaçlı(1)
1437	veli	1	velilerin(1)
1438	vatandaşlık	1	vatandaşlığı(1)
1439	ambulans	1	ambulans(1)
1440	varoş	1	varoşlarda(1)
1441	beyanname	1	beyannamesi(1)
1442	varış	1	varış(1)
1443	vasıf	1	vasıyla(1)
1444	vatan	1	vatana(1)
1445	derecelendirme	1	derecelendirme(1)
1446	yurttaşlık	1	yurttaşlık(1)
1447	buluştur-	1	buluşturan(1)
1448	örtüştürül-	1	örtüştürüldüğü(1)
1449	örselenme	1	örselenmesine(1)
1450	hep	1	hepimizin(1)
1451	bul-	1	bulur(1) bulmaktadır(1)
1452	özdeşleş-	1	özdeşleşen(1)
1453	barındırma	1	barındırmalarını(1)
1454	bura	1	burada(1)
1455	buyurgan	1	buyurgan(1)
1456	henüz	1	henüz(1)
1457	ideoloji	1	ideoloji(1)
1458	örgütlü	1	örgütlü(1)
1459	icracı	1	icracı(1)
1460	özgü	1	özgü(1)
1461	ibadet	1	ibadetlerini(1)
1462	bulundurul-	1	bulundurularak(1)
1463	af	1	af(1)
1464	bulundur-	1	bulunduracaktır(1)
1465	özen	1	özen(1)
1466	yat	1	yat(1)
1467	ihale	1	ihale(1)
1468	ödenek	1	ödenekler(1)
1469	ihtimal	1	ihtimali(1)
1470	hemen	1	hemen(1)
1471	ödev	1	ödevleri(1)
1472	ödüllendir-	1	ödüllendirmelidir(1)
1473	ihraç	1	ihraç(1)

1474	öl-	1	ölmekte(1)
1475	Helsinki	1	Helsinki(1)
1476	çıkartıl-	1	çıkartılıp(1)
1477	ikili	1	ikili(1)
1478	bürokrasi	1	bürokrasinin(1)
1479	helikopter	1	helikopter(1)
1480	çıraklık	1	çıraklık(1)
1481	ikame	1	ikame(1)
1482	ömür	1	ömür(1)
1483	bilişim	1	bilişim(1)
1484	böl-	1	bölen(1)
1485	buyurganlık	1	buyurganlık(1)
1486	öngör-	1	öngörür(1)
1487	bilinçli	1	bilinçli(1)
1488	öncü	1	öncüsü(1)
1489	ak-	1	akan(1)
1490	öncülük	1	öncülük(1)
1491	akademik	1	akademik(1)
1492	biyoloji	1	biyoloji(1)
1493	ıslah	1	ıslah(1)
1494	şans	1	şanslarını(1)
1495	şartlanma	1	şartlanmaları(1)
1496	şeffaflaştırma	1	şeffaflaştırmaları(1)
1497	bitki	1	bitkilerinin(1)
1498	ırkçılık	1	ırkçılık(1)
1499	hoşgörü	1	hoşgörüye(1)
1500	üz-	1	üzmekte(1)
1501	hukukçu	1	hukukçuların(1)
1502	üçgen	1	üçgeninde(1)
1503	hissedar	1	hissedarların(1)
1504	bankacılık	1	bankacılık(1)
1505	üçüncü	1	üçüncü(1)
1506	horlanma	1	horlanmayan(1)
1507	şef	1	şefi(1)
1508	şiiirsiz	1	şiiirsiz(1)
1509	birik-	1	biriken(1)
1510	şüphe	1	şüpheyeye(1)
1511	birleşik	1	birleşik(1)
1512	birleştire-	1	birleştiren(1)
1513	birleştirci	1	birleştirci(1)

1514	şefkat	1	şefkatle(1)
1515	şehirlerarası	1	şehirlerarası(1)
1516	şehri	1	şehrin(1)
1517	şekillendir-	1	şekillendirecektir(1)
1518	acentacı	1	acentalarına(1)
1519	himaye	1	himaye(1)
1520	huzurlu	1	huzurlu(1)
1521	adeta	1	adeta(1)
1522	bozul-	1	bozulmaması(1)
1523	bozukluk	1	bozuklukları(1)
1524	ünite	1	üniteleri(1)
1525	bozucu	1	bozucu(1)
1526	heyet	1	heyeti(1)
1527	boşaltıl-	1	boşaltıldığı(1)
1528	özür	1	özürleri(1)
1529	öğrenme	1	öğrenmeleri(1)
1530	boşluk	1	boşluklar(1)
1531	öğret-	1	öğreten(1)
1532	olay	1	olay(1)
1533	hükümlü	1	hükümlülerin(1)
1534	üste	1	üstesinden(1)
1535	hidrojen	1	hidrojen(1)
1536	bin	1	bin(1)
1537	borçlu	1	borçlu(1)
1538	üslup	1	üslubu(1)
1539	adapte	1	adapte(1)
1540	boyut	1	boyutlarının(1)
1541	hidroelektrik	1	hidroelektrik(1)
1542	çıkarcılık	1	çıkarcılık(1)
1543	aklama	1	aklama(1)
1544	inançsız	1	inançsız(1)
1545	yükselme	1	yükselmesi(1)
1546	havza	1	havzalar(1)
1547	yükseltilme	1	yükseltilmesinde(1)
1548	basamak	1	basamak(1)
1549	yüksekokul	1	yüksekokulları(1)
1550	yönlendirme	1	yönlendirmeye(1)
1551	yönetmelik	1	yönetmelikler(1)
1552	bilhassa	1	bilhassa(1)
1553	akış	1	akış(1)

1554	Cumhurbaşkanı	1	Cumhurbaşkanımızın(1)
1555	cinsel	1	cinsel(1)
1556	yığılma	1	yığılmaları(1)
1557	imza	1	imza(1)
1558	ciddiyet	1	ciddiyetle(1)
1559	zafiyet	1	zafiyetlerine(1)
1560	cezasız	1	cezasız(1)
1561	cezbedici	1	cezbedici(1)
1562	akıllıca	1	akıllıca(1)
1563	aşıl-	1	aşılacaktır(1)
1564	yürütülme	1	yürütülmesinin(1)
1565	imzala-	1	imzalamadığı(1)
1566	imzalan-	1	imzalanıp(1)
1567	bilgisayar	1	bilgisayar(1)
1568	havale	1	havale(1)
1569	yorumlanma	1	yorumlanmasına(1)
1570	danışma	1	danışma(1)
1571	aleyh	1	aleyhindeki(1)
1572	yorumla-	1	yorumlayacak(1)
1573	yoğunlaşma	1	yoğunlaşmalarını(1)
1574	dal	1	dalı(1)
1575	aş-	1	aşan(1)
1576	yitir-	1	yitirdiği(1)
1577	dar	1	dar(1)
1578	yoklama	1	yoklamalarında(1)
1579	danışılma	1	danışılması(1)
1580	yoğunlaştırıl-	1	yoğunlaştırılacaktır(1)
1581	dalgalanma	1	dalgalanmanın(1)
1582	daim	1	daimi(1)
1583	dair	1	dair(1)
1584	alenilik	1	aleniliğini(1)
1585	inhisar	1	inhisar(1)
1586	infaz	1	infaz(1)
1587	YÖK	1	YÖK(1)
1588	teveccüh	1	teveccüh(1)
1589	Yunanistan	1	Yunanistan(1)
1590	inkılap	1	inkılaplarını(1)
1591	alet	1	alet(1)
1592	daire	1	daireindeki(1)
1593	havacılık	1	havacılık(1)

1594	imkansızlık	1	imkansızlıklar(1)
1595	zaten	1	zaten(1)
1596	çimento	1	çimentosudur(1)
1597	çiftçi	1	çiftçilerimiz(1)
1598	bakılma	1	bakılması(1)
1599	Çin	1	Çin(1)
1600	çirkin	1	çirkin(1)
1601	ilaçlama	1	ilaçlama(1)
1602	ilerleme	1	ilerleme(1)
1603	çeşitlenme	1	çeşitlenmesine(1)
1604	bilimci	1	bilimcilerin(1)
1605	ilet-	1	iletin(1)
1606	çevrilme	1	çevrilmesi(1)
1607	çeşitlendirilme	1	çeşitlendirilmesi(1)
1608	çeşit	1	çeşit(1)
1609	çiçek	1	çiçeklerinden(1)
1610	aksine	1	aksine(1)
1611	aksama	1	aksamaya(1)
1612	çözülme	1	çözülmesi(1)
1613	çözümle-	1	çözümlemeden(1)
1614	iktisat	1	iktisat(1)
1615	çünkü	1	çünkü(1)
1616	çözümsüz	1	çözümsüz(1)
1617	çözülebil-	1	çözülebilir(1)
1618	bütünleş-	1	bütünleştirerek(1)
1619	ilaç	1	ilaç(1)
1620	aksatıcı	1	aksatıcı(1)
1621	ilan	1	ilan(1)
1622	çoğunluk	1	çoğunlukla(1)
1623	çöküş	1	çöküşü(1)
1624	büyükbaş	1	büyükbaş(1)
1625	çek-	1	çekmekte(1)
1626	iletişim	1	iletişimin(1)
1627	ziyade	1	ziyade(1)
1628	zirve	1	zirveye(1)
1629	ilköğretim	1	ilköğretim(1)
1630	haysiyet	1	haysiyetine(1)
1631	caydırıcılık	1	caydırıcılığı(1)
1632	iltimas	1	iltimas(1)
1633	zikredil-	1	zikredilen(1)

1634	zedele-	1	zedeleleyen(1)
1635	bahsedil-	1	bahsedilemez(1)
1636	imalat	1	imalat(1)
1637	imaj	1	imajının(1)
1638	zevk	1	zevkini(1)
1639	cazip	1	cazip(1)
1640	caydırıcı	1	caydırıcı(1)
1641	canlı	1	canlı(1)
1642	bırak-	1	bırakacak(1)
1643	ilgilenme	1	ilgilenmesinin(1)
1644	hedeflen-	1	hedeflenmiştir(1)
1645	çekim	1	çekim(1)
1646	barınma	1	barınma(1)
1647	hazine	1	hazine(1)
1648	bahçe	1	bahçe(1)
1649	hazırlıklı	1	hazırlıklı(1)
1650	canlanma	1	canlanması(1)
1651	algılan-	1	algılanmaktadır(1)
1652	etik	1	etik(1)
1653	başsavcılık	1	başsavcılıkların(1)
1654	konferans	1	konferansı(1)
1655	on	1	on(1)
1656	omurga	1	omurgasıdır(1)
1657	konsolide	1	konsolide(1)
1658	başlılık	1	başlılık(1)
1659	etnografya	1	etnografya(1)
1660	bağlılık	1	bağlılığının(1)
1661	ayrı	1	ayrı(1)
1662	başlıca	1	başlıca(1)
1663	onaylan-	1	onaylanacaktır(1)
1664	kon-	1	konacaktır(1)
1665	orkestra	1	orkestra(1)
1666	orijinal	1	orijinal(1)
1667	esasen	1	esasen(1)
1668	gidebilme	1	gidebilme(1)
1669	erme	1	ermesi(1)
1670	aygıt	1	aygıtı(1)
1671	organizasyon	1	organizasyon(1)
1672	komite	1	komitesi(1)
1673	optimum	1	optimum(1)

1674	onurlu	1	onurlu(1)
1675	bağlayıcılık	1	bağlayıcılığına(1)
1676	eskital-	1	eskitlediği(1)
1677	orantılı	1	orantılı(1)
1678	oransal	1	oransal(1)
1679	okunma	1	okunması(1)
1680	nere	1	nerede(1)
1681	nehir	1	nehir(1)
1682	eğilim	1	eğilimlerin(1)
1683	nesil	1	nesillerin(1)
1684	nesnel	1	nesnel(1)
1685	nispi	1	nispi(1)
1686	nicelik	1	nicelik(1)
1687	eğit-	1	eğiterek(1)
1688	eğitici	1	eğitici(1)
1689	bağımlı	1	bağımlı(1)
1690	namus	1	namus(1)
1691	Nato	1	Nato(1)
1692	nasıl	1	nasıl(1)
1693	ez-	1	ezen(1)
1694	odaklan	1	odaklanmakta(1)
1695	evlilik	1	evlilik(1)
1696	evlen-	1	evlenecek(1)
1697	OHAL	1	OHAL(1)
1698	okullaşma	1	okullaşma(1)
1699	Kopenhag	1	Kopenhag(1)
1700	niyetli	1	niyetli(1)
1701	evsiz	1	evsizleri(1)
1702	geçim	1	geçim(1)
1703	nükleer	1	nükleer(1)
1704	kopuk	1	kopuk(1)
1705	ortalama	1	ortalamalarının(1)
1706	politik	1	politik(1)
1707	enformatik	1	enformatik(1)
1708	enflasyonist	1	enflasyonist(1)
1709	popülasyon	1	popülasyonu(1)
1710	pornografi	1	pornografi(1)
1711	keşif	1	keşif(1)
1712	planlanma	1	planlanması(1)
1713	engel	1	engel(1)

1714	performans	1	performansını(1)
1715	kimyasal	1	kimyasal(1)
1716	avukat	1	avukatlara(1)
1717	peşin	1	peşin(1)
1718	Avrasya	1	Avrasya(1)
1719	pilot	1	pilot(1)
1720	gidil-	1	gidilmeden(1)
1721	pratik	1	pratik(1)
1722	atmosfer	1	atmosferi(1)
1723	radyo	1	radyo(1)
1724	rahatsız	1	rahatsız(1)
1725	kenar	1	kenara(1)
1726	rahat	1	rahatça(1)
1727	projelendirme	1	projelendirme(1)
1728	projelendirilme	1	projelendirilmesidir(1)
1729	endüstri	1	endüstri(1)
1730	bekle-	1	bekliyor(1)
1731	profesyonel	1	profesyonel(1)
1732	profil	1	profillerini(1)
1733	projeksiyon	1	projeksiyonların(1)
1734	kentli	1	kentli(1)
1735	enstitü	1	enstitüleri(1)
1736	erişim	1	erişimini(1)
1737	oysa	1	oysa(1)
1738	pahalılık	1	pahalılığını(1)
1739	otuz	1	otuz(1)
1740	oturtulma	1	oturtulması(1)
1741	otomotiv	1	otomotiv(1)
1742	otonom	1	otonom(1)
1743	oturtma	1	oturtmayı(1)
1744	otoriter	1	otoriter(1)
1745	envanter	1	envanterini(1)
1746	parasal	1	parasal(1)
1747	entegrasyon	1	entegrasyonu(1)
1748	kirlet-	1	kirleten(1)
1749	parlamenter	1	parlamenterin(1)
1750	parasız	1	parasız(1)
1751	kolay	1	kolay(1)
1752	kişi	1	kişilerin(1)
1753	kitap	1	kitabın(1)

1754	müştereklik	1	müştereklikleri(1)
1755	müttefik	1	müttefik(1)
1756	mahkum	1	mahkumdur(1)
1757	folklor	1	folklor(1)
1758	kurtar-	1	kurtaracak(1)
1759	kurmay	1	kurmayı(1)
1760	fiziksel	1	fiziksel(1)
1761	kurtarı-	1	kurtarılacaktır(1)
1762	gençleştirilme	1	gençleştirilmesi(1)
1763	lise	1	lise(1)
1764	formalite	1	formalitelere(1)
1765	maalesef	1	maalesef(1)
1766	fonksiyonel	1	fonksiyonel(1)
1767	form	1	form(1)
1768	birer	1	birer(1)
1769	ayır-	1	ayır(1)
1770	finans	1	finans(1)
1771	masum	1	masumları(1)
1772	mağduriyet	1	mağduriyetini(1)
1773	mecburiyet	1	mecburiyeti(1)
1774	kulüp	1	kulüplere(1)
1775	Başbakan	1	Başbakan(1)
1776	master	1	master(1)
1777	masraf	1	masraflarını(1)
1778	mana	1	mana(1)
1779	fizik	1	fizik(1)
1780	mantık	1	mantığına(1)
1781	marka	1	marka(1)
1782	masa	1	masası(1)
1783	maruz	1	maruz(1)
1784	lisanslı	1	lisanslı(1)
1785	kurucu	1	kurucular(1)
1786	kuruş	1	kuruşları(1)
1787	ayırma	1	ayırması(1)
1788	Kürt	1	Kürt(1)
1789	kütüphane	1	kütüphaneleri(1)
1790	küskünlük	1	küskünlükleri(1)
1791	kutsal	1	kutsal(1)
1792	köylü	1	köylüsüne(1)
1793	kömür	1	kömüre(1)

1794	köprü	1	köprü(1)
1795	köy	1	köyleri(1)
1796	gen	1	gen(1)
1797	kılma	1	kılmaya(1)
1798	kış	1	kış(1)
1799	başbakanlık	1	başbakanlık(1)
1800	gayrimenkul	1	gayrimenkul(1)
1801	fuarcılık	1	fuarcılık(1)
1802	garanti	1	garanti(1)
1803	genişlik	1	genişliği(1)
1804	kıvanç	1	kıvançları(1)
1805	kıskaç	1	kıskacına(1)
1806	kılın-	1	kılınacaktır(1)
1807	başlan-	1	başlanacaktır(1)
1808	gecik-	1	gecikmeden(1)
1809	kısıtlama	1	kısıtlaması(1)
1810	kısır	1	kısır(1)
1811	ayırabilme	1	ayırabilmeleri(1)
1812	fiktif	1	fiktif(1)
1813	faal	1	faal(1)
1814	muhafaza	1	muhafaza(1)
1815	muhteva	1	muhtevasının(1)
1816	mukayeseli	1	mukayeseli(1)
1817	mutlaklaştır-	1	mutlaklaştırmaz(1)
1818	eşsiz	1	eşsiz(1)
1819	muasır	1	muasır(1)
1820	muafiyet	1	muafiyetleri(1)
1821	misyon	1	misyonu(1)
1822	misafirperver	1	misafirperver(1)
1823	başlangıç	1	başlangıç(1)
1824	kreş	1	kreşler(1)
1825	motor	1	motoru(1)
1826	motivasyon	1	motivasyonunu(1)
1827	mutlu	1	mutlu(1)
1828	eşitsizlik	1	eşitsizlik(1)
1829	müsaade	1	müsaade(1)
1830	eğitilme	1	eğitilmemiş(1)
1831	müsait	1	müsait(1)
1832	koruyuculuk	1	koruyuculuğu(1)
1833	müteahhitlik	1	müteahhitlik(1)

1834	müstehecenlik	1	müstehecenlik(1)
1835	eğitimli	1	eğitimli(1)
1836	mülki	1	mülki(1)
1837	mücavir	1	mücavir(1)
1838	ayrımcılık	1	ayrımcılık(1)
1839	eş	1	eş(1)
1840	müessiriyet	1	müessiriyete(1)
1841	eğitsel	1	eğitsel(1)
1842	müfredat	1	müfredatı(1)
1843	fail	1	faili(1)
1844	geriatri	1	geriatri(1)
1845	federasyon	1	federasyonu(1)
1846	felsefe	1	felsefesinden(1)
1847	faydalanma	1	faydalanması(1)
1848	metin	1	metinleri(1)
1849	fasıl	1	fasıl(1)
1850	mesafe	1	mesafenin(1)
1851	festival	1	festivalleri(1)
1852	memnuniyet	1	memnuniyetini(1)
1853	kullanıcı	1	kullanıcıya(1)
1854	mevduat	1	mevduatı(1)
1855	mevsimlik	1	mevsimlik(1)
1856	fakir	1	fakirleri(1)
1857	meşguliyet	1	meşguliyetleri(1)
1858	ayrışma	1	ayrışmaları(1)
1859	milletlerarası	1	milletlerarası(1)
1860	kritik	1	kritik(1)
1861	milletvekillik	1	milletvekilliği(1)
1862	meşgul	1	meşgul(1)
1863	meçhul	1	meçhul(1)
1864	kronik	1	kronik(1)
1865	kucakla-	1	kucaklamaktadır(1)
1866	meyve	1	meyve(1)
1867	mezarlık	1	mezarlığı(1)
1868	mezun	1	mezunlarına(1)
1869	mezhep	1	mezhep(1)
1870	ender	1	ender(1)
1871	emsalsiz	1	emsalsiz(1)
1872	sık	1	sık(1)
1873	sıfat	1	sıfatıyla(1)

1874	sıcaklık	1	sıcaklığını(1)
1875	kapsamlı	1	kapsamlı(1)
1876	sınav	1	sınavlarında(1)
1877	kapatılma	1	kapatılması(1)
1878	süzül-	1	süzülerek(1)
1879	süsle-	1	süsleyen(1)
1880	sürdürme	1	sürdürme(1)
1881	kapı	1	kapısından(1)
1882	dönüştürülme	1	dönüştürülmesi(1)
1883	dönüştür-	1	dönüştürecek(1)
1884	gübre	1	gübre(1)
1885	dönüş	1	dönüş(1)
1886	döngü	1	döngü(1)
1887	sınırlandır-	1	sınırlandıracamız(1)
1888	tabip	1	tabip(1)
1889	kanaat	1	kanaatlerini(1)
1890	tablo	1	tablolarının(1)
1891	tadilat	1	tadilatı(1)
1892	tahribat	1	tahribat(1)
1893	bağlan-	1	bağlanacaktır(1)
1894	sınırlı	1	sınırlı(1)
1895	kanunen	1	kanunen(1)
1896	sıra	1	sıra(1) sıralarda(1)
1897	taahhüt	1	taahhütlerini(1)
1898	dökül-	1	dökülen(1)
1899	karakter	1	karakterinin(1)
1900	sözleşmeli	1	sözleşmeli(1)
1901	düş-	1	düşecek(1)
1902	spesifik	1	spesifik(1)
1903	düşkün	1	düşkünlere(1)
1904	düzensizlik	1	düzensizlik(1)
1905	sportif	1	sportif(1)
1906	kartelleşme	1	kartelleşmenin(1)
1907	kararlılık	1	kararlılığında(1)
1908	sosyolojik	1	sosyolojik(1)
1909	karişim	1	karişimiyle(1)
1910	artık	1	artık(1)
1911	soruşturulma	1	soruşturulmasında(1)
1912	sosyoekonomik	1	sosyoekonomik(1)
1913	karın	1	karını(1)

1914	karmaşa	1	karmaşa(1)
1915	suçsuz	1	suçsuz(1)
1916	suçlu	1	suçlu(1)
1917	gözlem	1	gözlemler(1)
1918	söylem	1	söylemlere(1)
1919	belirt-	1	belirttiği(1)
1920	açıcı	1	açıcı(1)
1921	dürüstlük	1	dürüstlük(1)
1922	kariyer	1	kariyer(1)
1923	kardeşlik	1	kardeşlik(1)
1924	düzeltil-	1	düzeltecek(1)
1925	takdim	1	takdim(1)
1926	takdir	1	takdirlerine(1)
1927	tekil	1	tekil(1)
1928	doğma	1	doğmasına(1)
1929	tekelci	1	tekelci(1)
1930	doğ-	1	doğan(1)
1931	teknisyenlik	1	teknisyenliği(1)
1932	telekomünikasyon	1	telekomünikasyon(1)
1933	doyurucu	1	doyurucu(1)
1934	tehdit	1	tehdit(1)
1935	taşı-	1	taşı(1)
1936	taşıyıcı	1	taşıyıcı(1)
1937	doğruluk	1	doğruluğunu(1)
1938	televizyon	1	televizyon(1)
1939	açıklık	1	açıklık(1)
1940	termal	1	termal(1)
1941	donan-	1	donanmış(1)
1942	termik	1	termik(1)
1943	terminal	1	terminali(1)
1944	ter	1	teri(1)
1945	kader	1	kaderi(1)
1946	dostluk	1	dostluk(1)
1947	tepki	1	tepki(1)
1948	temsilcilik	1	temsilciliklerimizin(1)
1949	kalkınmışlık	1	kalkınmışlık(1)
1950	günlük	1	günlük(1)
1951	tanıt-	1	tanıtan(1)
1952	tanzim	1	tanzim(1)
1953	talip	1	talip(1)

1954	kampanya	1	kampanyalar(1)
1955	armatör	1	armatörlerin(1)
1956	tamam	1	tamamını(1)
1957	güneş	1	güneş(1)
1958	arka	1	arka(1)
1959	tarafsız	1	tarafsız(1)
1960	tayin	1	tayin(1)
1961	taze	1	taze(1)
1962	durdurulma	1	durdurulmasını(1)
1963	duruş	1	duruşumuzu(1)
1964	güvenil-	1	güvenilmemiş(1)
1965	arena	1	arenası(1)
1966	tarafsızlık	1	tarafsızlığı(1)
1967	tarihsel	1	tarihsel(1)
1968	bağdaşma	1	bağdaşmayan(1)
1969	duyarlı	1	duyarlı(1)
1970	tarz	1	tarzı(1)
1971	soru	1	soru(1)
1972	sorma	1	sorma(1)
1973	sapta-	1	saptayan(1)
1974	saplantı	1	saplantılardan(1)
1975	elbette	1	elbette(1)
1976	eksiksiz	1	eksiksiz(1)
1977	sarsıcı	1	sarsıcı(1)
1978	kaynaklı	1	kaynaklı(1)
1979	kayırmacılık	1	kayırmacılık(1)
1980	sansür	1	sansür(1)
1981	sandık	1	sandığı(1)
1982	sanatsal	1	sanatsal(1)
1983	at-	1	atan(1)
1984	bağlayıcı	1	bağlayıcı(1)
1985	sanayileş-	1	sanayileşen(1)
1986	sancılı	1	sancılı(1)
1987	bağla-	1	bağlayacaktır(1)
1988	eksiklik	1	eksiklikleri(1)
1989	savcı	1	savcılara(1)
1990	EKO	1	EKO(1)
1991	ekipman	1	ekipman(1)
1992	sayın	1	sayın(1)
1993	sayılı	1	sayılı(1)

1994	ekoloji	1	ekolojide(1)
1995	ekolojik	1	ekolojik(1)
1996	eksik	1	eksik(1)
1997	savcılık	1	savcılıklara(1)
1998	savun-	1	savunur(1)
1999	saydamlık	1	saydamlığı(1)
2000	saygıdeğer	1	saygıdeğer(1)
2001	samimiyet	1	samimiyetle(1)
2002	sakat	1	sakat(1)
2003	atma	1	atmayı(1)
2004	rehberlik	1	rehberlik(1)
2005	Atlantik	1	Atlantik(1)
2006	rekabetçi	1	rekabetçi(1)
2007	renklilik	1	renkliliğiyle(1)
2008	rencide	1	rencide(1)
2009	rehabilite	1	rehabilite(1)
2010	eleştiri	1	eleştirilere(1)
2011	grevli	1	grevli(1)
2012	keder	1	kederleri(1)
2013	kazanım	1	kazanımıdır(1)
2014	referandum	1	referandum(1)
2015	reformist	1	reformist(1)
2016	elverme	1	elvermeyen(1)
2017	renksiz	1	renksiz(1)
2018	riayet	1	riayet(1)
2019	gölgelenme	1	gölgelenmesine(1)
2020	gölge	1	gölgede(1)
2021	saf	1	saf(1)
2022	saha	1	sahada(1)
2023	atanma	1	atanmasını(1)
2024	rüzgar	1	rüzgar(1)
2025	elektrik	1	elektrik(1)
2026	elektronik	1	elektronik(1)
2027	ruhlu	1	ruhlu(1)
2028	ruhsal	1	ruhsal(1)
2029	Rusya	1	Rusya(1)
2030	Rum	1	Rum(1)
2031	ehliyet	1	ehliyet(1)
2032	bağlantı	1	bağlantılar(1)
2033	katabil-	1	katabildiği(1)

2034	gözaltı	1	gözaltında(1)
2035	silahlı	1	silahlı(1)
2036	sinema	1	sinema(1)
2037	sit	1	sit(1)
2038	katı	1	katı(1)
2039	seçenek	1	seçenekler(1)
2040	seyretme	1	seyretmesi(1)
2041	belirli	1	belirli(1)
2042	arıtım	1	arıtımının(1)
2043	sitem	1	sitemler(1)
2044	arzu	1	arzusunu(1)
2045	düşme	1	düşmesini(1)
2046	düşük	1	düşük(1)
2047	sonuçlandırılabilme	1	sonuçlandırılabilmesi(1)
2048	düşmanlık	1	düşmanlığı(1)
2049	sorgula-	1	sorgulayan(1)
2050	sorabilme	1	sorabilmelerine(1)
2051	düşünceli	1	düşünceli(1)
2052	gözetim	1	gözetiminin(1)
2053	düşünül-	1	düşünülemez(1)
2054	seyahat	1	seyahat(1)
2055	asimile	1	asimile(1)
2056	görüştülme	1	görüştülmesini(1)
2057	edebiyat	1	edebiyat(1)
2058	sekiz	1	sekiz(1)
2059	asker	1	askeri(1)
2060	asıl	1	asıl(1)
2061	sağlam	1	sağlam(1)
2062	egemen	1	egemen(1)
2063	kaydet	1	kaydetmiş(1)
2064	kaybetme	1	kaybetmeye(1)
2065	hiyerarşi	1	hiyerarşiyi(1)
2066	sektörel	1	sektörel(1)
2067	semt	1	semt(1)
2068	sesli	1	sesli(1)
2069	servet	1	servetimizdir(1)
2070	seslilik	1	sesliliğe(1)
2071	kavga	1	kavgaların(1)
2072	sevinç	1	sevinçleri(1)
2073	asayiş	1	asayiş(1)

2074	sergileme	1	sergilemesi(1)
2075	ebeveyn	1	ebeveynlerini(1)
2076	senaryo	1	senaryo(1)
2077	biraz	1	biraz(1)
2078	birkaç	1	birkaç(1)
2079	IMF	1	IMF(1)
2080	İSEDAK	1	İSEDAK(1)
2081	su	1	su(1)
2082	KEİT	1	KEİT(1)
2083	greco	1	greco(1)
2084	anti	1	anti(1)
2085	Paris	1	Paris (1)
2086	ISO	1	ISO(1)
2087	biomas	1	biomas(1)
2088	inovasyon	1	inovasyon(1)
2089	sendikalaşma	1	sendikalaşma(1)
2090	senet	1	senedi(1)
2091	serbestçe	1	serbestçe(1)
2092	gösterici	1	gösterici(1)
2093	güçlük	1	güçlükleri(1)
2094	Venedik	1	Venedik(1)
2095	dağ	1	dağ(1)
2096	iş	1	işler(1)
2097	veri	1	verilerin(1)
2098	Eximbank	1	Eximbank(1)
2099	klüp	1	klüplerine(1)
2100	AGSK	1	AGSK(1)
2101	AR-GE	1	AR-GE(1)
2102	etnisite	1	etnisitenin(1)
Toplam		14412	

5. CHP İçerik Analizi Genel Tablosu

CHP'nin programında yer alan bütün kelimeler ve kelimelerin sıklık oranları aşağıdaki genel tabloda verilmiştir.

Tablo 11: CHP İçerik Analizi Tablosu

Kelime Sıklığı			
Sıra	Kelime	Sıklık	Sıklık Dağılımı
1	ve	2755	ve(2755)
2	ol-	917	olarak(300) olan(180) olmak(63) olduğu(55) olacaktır(47) olacak(35) olması(31) olmayan(19) olma(18) olmasına(10) olmaları(10) olmasını(9) olmaktan(8) olduğumuz(7) olmalıdır(7) olmadan(6) olanlara(5) oldukları(5) olmuştur(5) oldukça(4) olacaklardır(4) olduğunu(3) olmaz(3) olsun(3) olduğunca(3) olamaz(3) olursa(3) olmayacak(3) olmayacaktır(2) olanların(2) olduğuna(2) olduğunun(2) olabilmelerinin(2) olabilmemiz(2) olmaktır(2) olmaksızın(2) olmasındır(2) olmaya(2) olmamız(2) olmamalıdır(2) olmalarını(2) olmayıp(2) olup(1) oldu(1) olsa(1) olmuş(1) olanıdır(1) olabilmeleri(1) olabilmelerine(1) olabilmesi(1) olabilmekte(1) olabile(1) olabilecek(1) olabilecektir(1) olabilir(1) olacakları(1) olamayacaklardır(1) olabildiğince(1) olanı(1) olana(1) olanlar(1) olmakta(1) olmakla(1) olmaktadır(1) olmayanların(1) olmazı(1) olmazsa(1) olmayı(1) olmayanları(1) olmamıştır(1) olmalarıdır(1) olmadığı(1) olmadıkça(1) olmadıkları(1) olmalarına(1) olmalarının(1) olmanın(1) olmaması(1) olmamak(1) olmasından(1) olurken(1) olur(1)
3	bir	698	bir(671) biri(12) birbirinden(4) birbirine(2) biridir(2) birini(1) birisi(1) birinin(1) birbirlerinin(1) birbirini(1) birbirlerini(1) birden(1)
4	bu	472	bu(430) bunun(16) bunların(7) bunu(5) buna(5) bunlar(4) bundan(3) bunları(1) bunlardan(1)
5	sağlan-	441	sağlanacaktır(244) sağlanacak(112) sağlanması(26) sağlanarak(17) sağlanmasına(6) sağlanmasını(4) sağlanmasında(3) sağlanmadan(3) sağlanan(3) sağlanamaz(3) sağlanabilmesi(3) sağlandığı(2) sağlanıncaya(2) sağlanmasındır(2) sağlanmış(2) sağlanmıştır(1) sağlanabileceği(1) sağlanacağı(1) sağlandığında(1) sağlanamamıştır(1) sağlanamadığı(1) sağlanmakta(1) sağlanmasının(1) sağlanmalıdır(1)
6	ile	381	ile(381)

7	için	333	için(332) içindir(1)
8	ülke	332	ülke(57) ülkemizin(50) ülkemizde(34) ülkeleri(27) ülkelerin(24) ülkenin(20) ülkede(14) ülkemiz(13) ülkelerde(9) ülkelerdeki(9) ülkeleriyle(9) ülkeler(7) ülkelerle(6) ülkelere(6) ülkemize(6) ülkeye(5) ülkelerinde(5) ülkemizden(4) ülkemizi(4) ülkedir(3) ülkelerinin(3) ülkelerden(3) ülkesi(2) ülkedeki(2) ülkeden(2) ülkelerine(2) ülkelerindeki(1) ülkeyi(1) ülkesiyle(1) ülkesine(1) ülkelerinden(1) ülkesidir(1)
9	hak	295	hakları(56) hak(50) hakkı(46) haklarına(17) haklarının(16) haklara(14) haklarını(14) hakkının(13) hakkına(12) hakkıdır(10) hakkını(10) haklar(7) haklarından(5) hakkında(5) hakkından(4) hakkın(4) hakların(4) haklarındandır(2) haklarında(1) haklarıdır(1) hakkımızın(1) haktır(1) haktan(1) hakkıyla(1)
10	yeni	279	yeni(150) yeniden(128) yenilerinin(1)
11	alın-	276	alınacaktır(129) alınacak(59) alınarak(37) alınması(17) alınan(6) alınmasını(3) alınabilecek(2) alındıkları(2) alınmasının(2) alınmaları(2) alınmadan(2) alınma(2) alınıp(1) alınırken(1) alınmaz(1) alınabilmesi(1) alındığında(1) alınmaktadır(1) alınmayacaktır(1) alınmayacak(1) alınmasına(1) alınmalıdır(1) alınmasıdır(1) alınmasında(1) alınmasından(1)
12	eğitim	239	eğitim(161) eğitimi(28) eğitimin(15) eğitime(11) eğitimde(7) eğitiminin(5) eğitime(4) eğitimlerini(3) eğitimleri(2) eğitimidir(2) eğitimini(1)
13	devlet	231	devlet(114) devletin(48) devleti(24) devletin(9) devletçe(8) devlete(7) devletlerin(4) devletini(3) devletten(2) devletleri(2) devletle(2) devletlidir(2) devletimizi(1) devlette(1) devletleriyle(1) devletlerindeki(1) devletlerine(1) devletler(1)
14	iç	220	içinde(131) iç(50) içi(20) içine(8) içindeki(6) içinden(2) içlerine(1) içe(1) içlerinde(1)
15	hizmet	218	hizmet(64) hizmetleri(37) hizmeti(22) hizmetlerinin(19) hizmetler(15) hizmetlerin(12) hizmetine(8) hizmetin(6) hizmetlerinde(5) hizmetinin(5) hizmetlerine(4) hizmette(3) hizmetlerini(3) hizmetlerinden(3) hizmetlerde(2) hizmete(2) hizmetini(2) hizmetlerden(2) hizmetlerle(1) hizmetinden(1) hizmetlere(1) hizmetinde(1)
16	sektör	216	sektör(26) sektörü(25) sektörün(24) sektörünün(24) sektörde(16) sektöründe(16) sektörleri(10) sektörlerde(10) sektörlerinde(9) sektörüne(8) sektöre(7) sektörler(5) sektörlerindeki(4) sektörlerle(3) sektörünü(3) sektörlerdeki(3) sektörlerinin(2) sektörlerimizin(2) sektörlerden(2) sektörlerine(2) sektörlerle(2) sektörle(2) sektöründen(1) sektörlerindeki(1) sektörden(1) sektörlerinden(1) sektörlerini(1) sektörümüzü(1)

17	kamu	215	kamu(202) kamunun(9) kamuya(2) kamudan(1) kamuda(1)
18	sosyal	209	sosyal(209)
19	alan	206	alandaki(10) alanındaki(6) alanlarının(6) alanlarındaki(5) alanlardaki(5) alanın(4) alanlarına(4) alanların(4) alanını(3) alanlara(3) alanına(3) alanıdır(2) alanından(2) alanlarımızın(1) alanının(1) alana(1) alanlarını(1) alanlarımız(1)
20	de / da	205	de(109) da(96)
21	hedef	197	hedef(108) hedefimiz(19) hedefi(12) hedefleri(9) hedefimizdir(8) hedefler(7) hedefidir(5) hedeflere(4) hedefine(3) hedefini(2) hedeflerin(2) hedeflerimizdendir(2) hedeflerine(2) hedeflerini(2) hedefinin(1) hedefliyoruz(1) hedefindedir(1) hedefin(1) hedefindeki(1) hedefinden(1) hedeflerinin(1) hedeflerle(1) hedeflerinde(1) hedeflerdir(1) hedefleridir(1) hedeflerinden(1)
22	temel	194	temel(155) temelinde(25) temellere(4) temeli(2) temelde(2) temelleri(1) temellerini(1) temelini(1) temelidir(1) temelinin(1) temeller(1)
23	Türkiye	192	Türkiye'nin(78) Türkiye(75) Türkiye'de(18) Türkiye'yi(10) Türkiye'ye(9) Türkiye'dir(1) Türkiye'deki(1)
24	uygula-	188	uygulamaya(36) uygulamaları(26) uygulaması(24) uygulamasına(19) uygulama(17) uygulamalar(12) uygulamalarına(7) uygulamalarının(6) uygulamada(3) uygulamalara(3) uygulamadaki(2) uygulamalarda(2) uygulamasında(2) uygulamalarıyla(2) uygulamasının(2) uygulamayı(2) uygulamadan(2) uygulamalarında(2) uygulayacaktır(2) uygulamasıyla(1) uygulamacı(1) uygulamanın(1) uygulamalarla(1) uygulamaların(1) uygulamasını(1) uygulayacağımız(1) uygulayacağız(1) uygulayan(1) uygulayarak(1) uygulayacak(1) uygulatılmasının(1) uygulayabilecek(1) uygulayabileceklerdir(1) uyguladıkları(1) uygulamaktır(1) uygulamak(1)
25	yönetim	185	yönetim(49) yönetimi(29) yönetimlerin(26) yönetiminde(15) yönetimler(15) yönetimlere(10) yönetime(8) yönetiminin(7) yönetimin(4) yönetimde(4) yönetimleri(4) yönetimine(3) yönetimidir(2) yönetimlerce(2) yönetimlerinde(1) yönetimlerine(1) yönetimiyle(1) yönetimini(1) yönetimle(1) yönetimlerde(1) yönetimlerden(1)

26	politika	184	politika(34) politikası(31) politikaları(30) politikalar(18) politikalarının(13) politikalarla(7) politikasının(7) politikaların(6) politikanın(4) politikasına(4) politikalarında(4) politikalara(4) politikasını(3) politikasıyla(3) politikalarda(3) politikalarına(3) politikamızın(2) politikada(2) politikaya(1) politikalarımızın(1) politikasından(1) politikalarını(1) politikasında(1) politikalarımız(1)
27	tüm	182	tüm(175) tümü(3) tümüyle(2) tümünü(2)
28	CHP	180	CHP(143) CHP'nin(37)
29	üretim	179	üretim(108) üretimi(22) üretime(9) üretimde(8) üretimden(7) üretiminde(6) üretimin(6) üretimle(2) üretimleri(2) üretiminin(2) üretimlerinin(2) üretimine(2) üretimlerine(1) üretimindeki(1) üretimini(1)
30	veril-	175	verilecektir(57) verilecek(54) verilmesi(14) verilen(8) verilerek(7) verilmeyecek(5) verilmeyecektir(4) verilmiş(4) veri(3) verilmemesi(3) verilmesini(3) verilirken(2) veriler(2) verir(1) verilerin(1) verilir(1) verilerinin(1) verildiği(1) verildikten(1) verilebilirlik(1) verilemez(1) verilmesinde(1)
31	dış	168	dış(100) dışı(24) dışında(20) dışındaki(10) dışı(9) dışına(3) dışından(1)
32	ulusal	166	ulusal(166)
33	bölge	162	bölge(35) bölgede(20) bölgeleri(17) bölgelerinde(13) bölgesi(13) bölgeler(9) bölgelerde(9) bölgeye(5) bölgesinde(5) bölgelerine(5) bölgelerinin(4) bölgenin(4) bölgelerin(3) bölgelerindeki(3) bölgelerle(2) bölgelerimiz(2) bölgelerarası(2) bölgelerdeki(2) bölgesini(1) bölgedeki(1) bölgesine(1) bölgesinden(1) bölgemizdeki(1) bölgemize(1) bölgelerden(1) bölgelere(1) bölgelerimizde(1)
34	her	161	her(161)
35	toplum	158	toplum(68) toplumun(30) topluma(9) toplumda(9) toplumu(6) toplumumuzun(6) toplumuna(5) toplumla(5) toplumunun(4) toplumdaki(3) toplumdur(3) toplumumuzu(1) toplumumuzla(1) toplumunu(1) toplumlarını(1) toplumlara(1) toplumdaki(1) toplumların(1) toplumlarında(1) toplumlarının(1) toplumumuza(1)
36	kaynak	156	kaynak(39) kaynakları(23) kaynakların(15) kaynaklarının(12) kaynaklar(10) kaynağı(9) kaynaklarımızın(8) kaynaklara(6) kaynağın(5) kaynaklarından(5) kaynağa(4) kaynaklarını(3) kaynaklarına(3) kaynaklarımıza(2) kaynaklardan(2) kaynağımızdır(2) kaynağımızı(1) kaynağını(1) kaynağının(1) kaynaklarında(1) kaynaklarıdır(1) kaynaklarımızı(1) kaynaklarıyla(1) kaynağıdır(1)
37	etkin	153	etkin(153)

38	anlayış	147	anlayışla(45) anlayışı(32) anlayışının(15) anlayış(12) anlayışıyla(8) anlayışına(8) anlayışını(5) anlayışındır(4) anlayışa(3) anlayışın(2) anlayışında(2) anlayışımız(2) anlayışımızın(2) anlayıştır(2) anlayışlar(1) anlayışları(1) anlayışından(1) anlayışımızla(1) anlayışlarının(1)
39	sağlık	146	sağlık(120) sağlığı(15) sağlığına(3) sağlığını(2) sağlığıyla(2) sağlığının(1) sağlıkta(1) sağlıklarını(1) sağlıktır(1)
40	sağla-	145	sağlayacak(43) sağlamak(29) sağlayan(13) sağlayacaktır(12) sağlama(7) sağlamayı(5) sağlayarak(5) sağladığı(3) sağlarken(2) sağlayabilecek(2) sağlamaktır(2) sağlamakla(2) sağlamaya(2) sağlamayan(2) sağlaması(2) sağlamanın(2) sağlayamamasını(1) sağlayamama(1) sağlayacakları(1) sağlayabilen(1) sağlayabilme(1) sağlayacağı(1) sağlamakta(1) sağlamalıdır(1) sağlamada(1) sağlamalarına(1) sağlamasını(1) sağlamasıdır(1)
41	al-	143	alan(41) almaları(13) alma(12) alarak(10) alması(9) almaktadır(8) alır(7) alacaktır(6) alacak(4) almasını(3) aldığı(3) alabilmeleri(3) almak(3) alacakları(2) alacağımız(2) almayı(1) alıyoruz(1) almış(1) alıp(1) alırken(1) almayan(1) almasıdır(1) aldıkları(1) aldı(1) alabileceklerdir(1) almamış(1) alabilmesi(1) alabilecek(1) almaya(1) almaktır(1) almakla(1) alacağı(1)
42	destek	142	destek(64) desteği(36) destekler(15) destekleyen(8) destekleyecek(3) destekleri(3) desteklerin(2) destekleyerek(2) desteğe(2) desteğiyle(1) desteğinden(1) desteğinde(1) destekten(1) desteklerle(1) desteklerken(1) destekleyecektir(1)
43	özel	141	özel(140) özeldir(1)
44	güvenlik	140	güvenlik(87) güvenliği(15) güvenliğinin(11) güvenliğini(8) güvenliğinin(4) güvenliğine(3) güvenlik(3) güvenliğimizi(2) güvenliğe(2) güvenlidir(2) güvenliğimiz(1) güvenlikleri(1) güvenliklerini(1)
45	çağdaş	140	çağdaş(139) çağdaşlama(1)
46	insan	137	insan(97) insanı(6) insana(5) insanların(4) insanın(4) insanlığa(3) insanlığın(3) insanlarımız(2) insanlarımız(2) insanlarımızın(2) insanımızın(1) insanının(1) insanına(1) insanımıza(1) insanların(1) insandır(1) insanlarla(1) insanlarımızı(1) insanımız(1)
47	yapı	136	yapıya(31) yapı(29) yapısı(23) yapıda(12) yapısına(11) yapının(5) yapısının(5) yapıyı(4) yapılı(3) yapısını(3) yapısında(2) yapıdan(2) yapıp(1) yapısıyla(1) yapısından(1)

48	yapıl-	133	yapılacak(46) yapılacaktır(35) yapılması(14) yapılarak(9) yapılan(9) yapılırken(5) yapılmasını(4) yapılabilmesi(2) yapılmayacaktır(2) yapılmaması(2) yapılacağı(1) yapılabilecektir(1) yapılmasının(1) yapılmasına(1) yapılmaları(1)
49	amaç	132	amacıyla(44) amaçla(30) amacı(11) amaç(10) amaca(6) amaçlar(5) amacımız(4) amaçları(4) amacına(3) amaçlarını(3) amaçlarla(2) amaçlarına(2) amaçtır(1) amacın(1) amacıdır(1) amacını(1) amaçlarının(1) amaçlarımız(1) amaçlara(1) amaçlarıdır(1)
50	sanayi	128	sanayi(90) sanayinin(14) sanayide(10) sanayimizin(3) sanayiye(2) sanayine(2) sanayimiz(2) sanayisiz(1) sanayisi(1) sanayiler(1) sanayimizi(1) sanayinde(1)
51	çerçeve	128	çerçevesinde(68) çerçevede(40) çerçeve(11) çerçeveyi(2) çerçevesi(2) çerçevenin(2) çerçeveye(1) çerçevesindeki(1) çerçevesini(1)
52	desteklen-	128	desteklenecektir(63) desteklenecek(49) desteklenmesi(8) desteklenerek(7) desteklenip(1)
53	sistem	127	sistemi(52) sisteminin(17) sistemleri(11) sistemine(9) sistemin(6) sistem(5) sisteminde(5) sistemlerin(4) sistemini(3) sisteme(3) sistemimizin(2) sistemlerinin(2) sistemlerindeki(1) sistemlerinde(1) sistemindeki(1) sistemde(1) sistemden(1) sistemimize(1) sistemle(1) sistemler(1)
54	en	126	en(126)
55	ekonomik	125	ekonomik(125)
56	ekonomi	124	ekonomide(21) ekonominin(18) ekonomi(14) ekonomisinin(11) ekonomisine(9) ekonomisi(7) ekonomimizin(7) ekonomiye(6) ekonomideki(4) ekonomisini(4) ekonomimize(3) ekonomilerinin(3) ekonomisinde(3) ekonomiyi(3) ekonomisindeki(2) ekonomimiz(2) ekonomileri(2) ekonomimizdeki(1) ekonomiler(1) ekonomilerin(1) ekonomilerinden(1) ekonomimizde(1)
57	geliştiril-	124	geliştirilecek(37) geliştirilmesi(32) geliştirilecektir(18) geliştirilmesini(9) geliştirilerek(8) geliştirilip(1) geliştirilmesine(6) geliştirilmesinde(4) geliştirilmeleri(3) geliştirilmesinin(2) geliştirilmesidir(2) geliştirilmesinden(1) geliştirilmemiş(1)
58	düzyey	123	düzyeyde(39) düzyeyine(19) düzyeyinde(17) düzyey(17) düzyeyinin(8) düzyeyi(8) düzyeylere(3) düzyeydeki(2) düzyeyleri(1) düzyeylerine(1) düzyeylerinin(1) düzyeylerinde(1) düzyeyinden(1) düzyeyimiz(1) düzyeyimizin(1) düzyeyindeki(1) düzyeyini(1) düzyeylerde(1)
59	ara	122	arasında(42) arası(26) arasındaki(21) ara(12) arada(7) aralarında(5) araya(4) arasından(3) arasındadır(1) aramızdaki(1)

60	koşul	121	koşulları(18) koşullarına(11) koşullar(11) koşulu(11) koşuludur(8) koşullarda(8) koşullarını(7) koşullarının(7) koşulda(6) koşullarında(5) koşulların(5) koşul(4) koşullara(4) koşuluyla(4) koşullarla(3) koşullarıyla(1) koşullardaki(1) koşullarındandır(1) koşullardan(1) koşullarından(1) koşuldur(1) koşuluna(1) koşulumuz(1) koşularına(1)
61	güç	117	gücü(35) gücünü(22) güç(13) gücünün(10) gücüne(10) güçlerini(5) güçleri(5) gücümüzü(4) gücümüz(3) gücümüze(2) güce(2) güçlerinin(2) gücümüzün(1) gücüdür(1) gücünde(1) güçle(1)
62	ilke	117	ilkeleri(23) ilke(17) ilkesi(16) ilkelerini(10) ilkeler(9) ilkelerine(8) ilkesini(7) ilkesine(6) ilkelerinden(3) ilkelere(3) ilkesinden(3) ilkesinin(3) ilkeleriyle(2) ilkelerinin(2) ilkelerinde(1) ilkeyi(1) ilkesidir(1) ilkedir(1) ilkenin(1)
63	gerekli	116	gerekli(116)
64	çalışma	116	çalışma(55) çalışmaları(22) çalışmalar(10) çalışması(6) çalışmalarının(5) çalışmalarına(5) çalışmalarında(3) çalışmanın(2) çalışmalarda(2) çalışmalara(1) çalışmaya(1) çalışmalarımızı(1) çalışmalarlarıyla(1) çalışmaların(1) çalışmalarını(1)
65	teknoloji	114	teknoloji(56) teknolojileri(15) teknolojilerin(9) teknolojide(5) teknolojilerinin(4) teknolojiyi(4) teknolojiler(4) teknolojiyle(3) teknolojinin(2) teknolojilerine(2) teknolojilerde(2) teknolojiye(1) teknolojiiden(1) teknolojisinin(1) teknolojisi(1) teknolojilerle(1) teknoloji(1) teknolojilerindeki(1) teknolojilerinden(1)
66	kurum	114	kurumu(30) kurum(19) kurumlar(12) kurumlarının(11) kurumları(8) kurumunun(7) kurumların(6) kurumlarında(4) kurumuna(3) kurumlarına(3) kurumlara(3) kurumlarını(2) kurumunda(1) kurumunca(1) kurumun(1) kurumlardan(1) kurumlardaki(1) kurumlarda(1)
67	edil-	114	edilecektir(33) edilecek(21) edilen(11) edilmesi(10) edilerek(8) edilmesine(4) edilebilir(3) edilmesini(2) edilmeyecek(2) edilmeyecektir(2) edilmesinin(2) edilemeyecek(2) edilemez(1) edilirken(1) edildiği(1) edilebilmesi(1) edilecekleri(1) edilebilecektir(1) edileceği(1) edilmektedir(1) edilmekte(1) edilmesinden(1) edilmeden(1) edilmelerine(1) edilmemeli(1) edilme(1)
68	oluşturul-	113	oluşturulacak(52) oluşturulacaktır(31) oluşturulması(13) oluşturulmasını(5) oluşturularak(4) oluşturulup(2) oluşturulmuş(2) oluşturulur(1) oluşturulan(1) oluşturulmasına(1) oluşturulmadan(1)

69	et-	111	eden(27) edecek(10) etmek(9) etmez(6) eder(5) ettiği(5) edecektir(5) edici(4) ettikleri(3) etme(3) etmektedir(3) etmektir(2) ederek(2) etmeye(2) etmesi(2) edeceklerdir(2) etmesine(2) etmeden(2) edebilecek(2) edebilmesine(2) edenlerin(1) ediyoruz(1) etmeyecek(1) etmeyen(1) etmesini(1) etmemesi(1) etmedikçe(1) etmediği(1) etmeleri(1) etmelerini(1) ederken(1) edebilen(1) edebilmesi(1)
70	tarım	111	tarım(84) tarımda(18) tarıma(4) tarımına(1) tarımın(1) tarımdaki(1) tarımımıza(1) tarımımızın(1)
71	yatırım	110	yatırım(51) yatırımları(16) yatırımlar(10) yatırımların(7) yatırımlara(6) yatırımlarının(5) yatırıma(4) yatırımlarını(3) yatırıma(3) yatırımlarına(2) yatırımlarından(2) yatırımlarında(1)
72	iş	110	iş(69) işleri(9) işler(7) işe(7) işlerinin(6) işlerinde(3) işten(3) işin(1) işini(1) işi(1) işlerdeki(1) işlerin(1) işlerine(1)
73	çevre	109	çevre(65) çevreye(14) çevrenin(12) çevreyi(8) çevresinde(3) çevrede(2) çevremizin(1) çevremizde(1) çevresi(1) çevrelerle(1) çevrelerin(1)
74	geliş-	107	gelişme(28) gelişmesi(10) gelişmeler(9) gelişmenin(8) gelişmeye(7) gelişmeleri(6) gelişmelere(6) gelişmekte(6) gelişmesinin(5) gelişmelerin(5) gelişmesine(3) gelişmeden(2) gelişmeyi(2) gelişmemiş(2) gelişmelerden(2) gelişmeyen(1) gelişmelerle(1) gelişmedir(1) gelişmelerini(1) gelişmemiz(1) gelişmesinde(1)
75	rekabet	104	rekabet(83) rekabete(11) rekabeti(4) rekabetin(3) rekabette(2) rekabetten(1)
76	yerel	103	yerel(102) yerelde(1)
77	konu	102	konusunda(27) konularında(16) konuda(15) konusu(13) konularda(11) konu(6) konudaki(3) konusundaki(2) konuyla(1) konusunun(1) konunun(1) konularındaki(1) konularına(1) konularının(1) konuları(1) konulardaki(1) konular(1)
78	yaşam	102	yaşam(37) yaşama(24) yaşamı(9) yaşamın(6) yaşamında(5) yaşamlarını(4) yaşamına(3) yaşamının(3) yaşamları(3) yaşamını(2) yaşamındaki(1) yaşamıdır(1) yaşamda(1) yaşamdır(1) yaşamlarına(1) yaşamımızı(1)
79	yönelik	101	yönelik(101)
80	bilgi	101	bilgi(79) bilgiye(7) bilgiyi(5) bilginin(3) bilgisi(2) bilgilerin(2) bilir(1) bilgisine(1) bilgiler(1)
81	süreç	100	sürecine(17) sürecinde(13) sürecinin(12) süreci(11) sürece(6) süreçleri(5) sürecini(5) süreçte(5) süreçlerinde(3) süreçlerde(3) sürecin(3) süreçlerine(3) süreçlerindeki(2) süreçlere(2) süreç(2) sürecindeki(2) süreçlerini(1) süreçlerinin(1) süreciyle(1) sürecimize(1) sürecimizin(1) süreçlerinden(1)

82	kuruluş	99	kuruluşların(14) kuruluşlarının(14) kuruluş(11) kuruluşlarla(11) kuruluşlar(11) kuruluşları(10) kuruluşu(6) kuruluşlarında(3) kuruluşlarından(3) kuruluşlarda(3) kuruluşun(2) kuruluşlarımıza(2) kuruluşlarıyla(2) kuruluşlara(2) kuruluşundan(1) kuruluşlarına(1) kuruluşu(1) kuruluşlarındaki(1) kuruluşlarını(1)
83	kurul-	99	kurulacak(38) kurulacaktır(22) kurulması(15) kurularak(11) kurulan(2) kurulmasına(2) kurulmuş(2) kurulmuştur(2) kuruldu(1) kurulu(1) kurulmayacak(1) kurulmasından(1) kurulmasını(1)
84	yer	98	yerine(40) yer(36) yerlerde(5) yeri(5) yerleri(4) yerüstü(2) yerini(2) yerinde(1) yerlerinin(1) yerlerine(1) yerinden(1)
85	daha	98	daha(98)
86	enerji	97	enerji(73) enerjinin(9) enerjisi(9) enerjisinin(1) enerjiye(1) enerjisini(1) enerjisinde(1) enerjilerin(1) enerjilerini(1)
87	yüksek	96	yüksek(96)
88	sahip	96	sahip(69) sahibi(20) sahiptir(5) sahiptirler(1) sahipleri(1)
89	vergi	96	vergi(70) vergisi(8) vergiler(4) vergisel(3) vergiden(2) vergisine(1) vergisindeki(1) vergisinden(1) verginin(1) vergilerle(1) vergilerinin(1) vergilerin(1) vergileri(1) vergilerinden(1)
90	alt	94	altında(35) alt(31) altına(24) altındaki(3) altındadır(1)
91	gibi	93	gibi(93)
92	istihdam	93	istihdam(65) istihdamı(11) istihdama(6) istihdamın(4) istihdamda(2) istihdamının(2) istihdamını(1) istihdamından(1) istihdamına(1)
93	yap-	93	yapan(18) yapma(18) yapacaktır(6) yapacak(4) yapmaları(4) yapanlar(3) yapmak(3) yapması(3) yapanların(2) yapabilecek(2) yapamayacakları(2) yaparak(2) yapabilmelerini(2) yapmadan(2) yapmaksızın(2) yapamaz(1) yapabileceklerdir(1) yapmıştır(1) yaparken(1) yaptığı(1) yapacağı(1) yapabilmelerine(1) yapabilme(1) yapabileceğini(1) yapabilmenin(1) yapabilmesi(1) yapacağımız(1) yapabileceği(1) yapacakları(1) yapacağına(1) yapmaya(1) yapmasının(1) yapmalarına(1) yapmasına(1) yapmaktır(1)
94	merkez	92	merkezleri(33) merkezi(30) merkezlerinde(8) merkez(5) merkezli(5) merkezine(3) merkezlerini(2) merkezlerinin(1) merkezlerine(1) merkezler(1) merkezlerimiz(1) merkezden(1) merkezde(1)
95	şekil	92	şekilde(89) şekliyle(2) şeklinde(1)

96	düzenle-	91	düzenlemeler(37) düzenleme(20) düzenlemeleri(5) düzenlemelere(4) düzenlemelerin(4) düzenlemeye(3) düzenlemelerle(3) düzenlemelerinde(3) düzenlemelerde(2) düzenleyecektir(2) düzenleyecek(2) düzenlemeyle(1) düzenlemedeki(1) düzenlemelerdir(1) düzenlemeleriyle(1) düzenleyen(1) düzenlemek(1)
97	teşvik	91	teşvik(77) teşviki(3) teşvikleri(2) teşviklerle(2) teşvikler(2) teşvikidir(1) teşvikinde(1) teşviklere(1) teşviklerde(1) teşviği(1)
98	halk	90	halk(41) halkın(21) halkımızın(6) halkla(4) halka(4) halkının(3) halkı(3) halktan(2) halkkonut(2) halklar(1) halkta(1) halkımızı(1) halkımız(1)
99	uluslararası	89	uluslararası(89)
100	sorun	88	sorunları(14) sorunlarının(13) sorunu(10) sorunların(9) sorun(9) sorunlar(6) sorunlarını(4) sorununu(4) sorununun(3) sorununa(2) sorunudur(2) sorunlarından(2) sorunlarında(2) sorunlara(2) sorunlarına(2) sorunlarla(1) sorunun(1) sorunumuz(1) sorunlarımızın(1)
101	gerek	87	gereği(15) gereken(12) gerektiğinde(10) gereğini(8) gereğidir(7) gerek(5) gerekleri(5) gereklerine(4) gerektiğini(4) gerektiğine(4) gerekse(3) gerekmektedir(2) gerektiği(2) gereğine(1) gereklerinin(1) gerekenlerin(1) gerekir(1) gerekirse(1) gereklerini(1)
102	görev	86	görev(31) görevi(16) görevini(6) görevleri(5) görevler(5) görevlerini(4) görevidir(3) görevlerinin(2) görevlerinden(2) görevlere(2) görevin(2) görevinin(1) görevlerle(1) görevlerine(1) göreve(1) görevimizdir(1) görevde(1) görevlerin(1) görevlerden(1)
103	olanak	86	olanakları(22) olanağı(18) olanak(11) olanaklarının(8) olanaklar(5) olanaklarını(4) olanaklarından(4) olanaklara(3) olanaklardan(3) olanağına(2) olanakların(2) olanağını(1) olanağından(1) olanaklarıyla(1) olanaklarına(1)
104	demokrasi	85	demokrasinin(31) demokrasi(22) demokrasiyi(11) demokrasiye(6) demokrasimizin(4) demokrasidir(2) demokrasisi(1) demokrasisinin(1) demokrasimize(1) demokrasilerde(1) demokrasiler(1) demokrasileri(1) demokrasilerin(1) demokrasimiz(1) demokrasimizi(1)
105	dünya	84	dünya(40) dünyada(13) dünyanın(9) dünyadaki(7) dünyaya(7) dünyayla(2) dünyayı(1) dünyasının(1) dünyası(1) dünyadan(1) dünyasına(1) dünyasını(1)
106	kadın	83	kadın(28) kadınların(19) kadınlara(12) kadına(6) kadını(5) kadının(5) kadınlar(3) kadınlarımıza(2) kadınına(1) kadınlarda(1) kadınla(1)

107	ilişki	83	ilişkiler(23) ilişkilerin(12) ilişkileri(7) ilişkilerinde(6) ilişkilerimizin(5) ilişkilerde(5) ilişkilerinin(4) ilişki(4) ilişkilerimiz(3) ilişkilerini(3) ilişkilerimize(2) ilişkisine(2) ilişkisini(1) ilişkisi(1) ilişkisinin(1) ilişkilerine(1) ilişkilerimizde(1) ilişkilere(1) ilişkimiz(1)
108	ön	83	ön(20) önüne(14) önünde(14) öndeki(14) önü(9) öne(5) önümüzdeki(4) önünü(2) önünün(1)
109	getiril-	82	getirilecektir(34) getirilmesi(16) getirilecek(15) getirilen(3) getirilmesini(3) getirilmesine(2) getirilmiş(2) getirilmiştir(1) getirilerek(1) getirilirken(1) getirilmeyecek(1) getirilmesiyle(1) getirilmesinde(1) getirilmeden(1)
110	hâl	81	hâle(31) hâline(31) hâlinde(6) hâlde(4) hâllerde(3) hâliyle(1) hâlinin(1) hâli(1) hâl(1) hâllerle(1) hâllerin(1)
111	korunma	81	korunması(41) korunmasını(11) korunmasına(10) korunmasında(5) korunmaya(4) korunma(4) korunmasının(3) korunmasından(1) korunmaları(1) korunmadan(1)
112	turizm	80	turizm(51) turizmde(7) turizmin(7) turizmine(4) turizmi(4) turizme(4) turizminin(2) turizmini(1)
113	uygun	80	uygun(80)
114	kalkınma	80	kalkınma(44) kalkınmanın(10) kalkınmada(10) kalkınmayı(5) kalkınmaya(4) kalkınması(2) kalkınmadır(1) kalkınmamız(1) kalkınmasında(1) kalkınmasına(1) kalkınmadaki(1)
115	kapsam	79	kapsamda(37) kapsamında(10) kapsamına(9) kapsamı(9) kapsamındaki(7) kapsam(6) kapsamının(1)
116	değer	78	değer(23) değeri(8) değerleri(8) değerlerini(6) değerlerine(5) değerlerinin(5) değerlerin(4) değerler(3) değere(3) değerdir(2) değerlerimizin(2) değerleriyle(1) değerlerimizle(1) değerlerdeki(1) değerlere(1) değerlerimizden(1) değerlerinden(1) değerimiz(1) değerde(1) değeridir(1)
117	piyasa	78	piyasa(29) piyasalarda(11) piyasaların(8) piyasası(4) piyasalarına(3) piyasasının(3) piyasada(3) piyasanın(2) piyasasında(2) piyasalarındaki(2) piyasalardaki(2) piyasalarında(2) piyasaya(1) piyasayı(1) piyasasını(1) piyasalardan(1) piyasaları(1) piyasasına(1) piyasalarının(1)
118	veya	77	veya(77)
119	hukuk	77	hukuk(42) hukukun(12) hukuku(10) hukukunun(4) hukuka(4) hukukunu(1) hukukta(1) hukukları(1) hukuksuz(1) hukuktan(1)
120	öncelik	76	öncelik(39) önceliğimizdir(4) önceliği(4) önceliğimiz(4) öncelikle(15) öncelikleri(3) önceliklerimiz(3) önceliklerindendir(1) önceliklerimize(1) önceliklerimizden(1) önceliklendirme(1)

121	bulun-	76	bulunan(13) buldukları(9) bulunduğu(8) bulunması(6) bulunmaktadır(5) bulunabilmelerine(3) bulunmaları(3) bulunacaktır(2) bulunabilecek(2) bulunanlar(2) bulunulacak(2) bulunacaktır(2) bulunmayan(2) bulunmadığı(2) bulunulmayacaktır(1) bulunanlarla(1) bulunabilmesi(1) bulunduğumuz(1) bulunmuşlardır(1) bulunmayı(1) bulunmayışı(1) bulunmalarına(1) bulunmaya(1) bulunmalıdır(1) bulunmasına(1) bulunmaması(1) bulunmaktır(1) bulunmaktan(1) bulunmak(1)
122	altyapı	75	altyapı(44) altyapısı(13) altyapının(4) altyapısının(3) altyapıya(2) altyapılı(2) altyapıları(2) altyapısıyla(1) altyapıdaki(1) altyapısına(1) altyapılarının(1) altyapılarınının(1)
123	karşı	75	karşı(60) karşısında(7) karşıdır(6) karşıya(2)
124	yurttaş	74	yurttaşlarımızın(16) yurttaş(16) yurttaşların(13) yurttaşın(5) yurttaşlarımıza(5) yurttaşlara(4) yurttaşlarımızı(3) yurttaşlar(3) yurttaşlarımız(2) yurttaşlarımızdan(2) yurttaşımızın(2) yurttaşlardan(1) yurttaşlarla(1) yurttaşlarına(1)
125	üzere	74	üzere(74)
126	taraf	73	tarafından(50) taraf(11) tarafların(4) taraflarla(2) taraflar(1) tarafını(1) tarafın(1) tarafı(1) taraflara(1) taraftan(1)
127	özgürlük	73	özgürlüğü(17) özgürlüklerine(7) özgürlüğünün(7) özgürlükler(7) özgürlük(7) özgürlüğünü(5) özgürlükleri(4) özgürlüklerin(4) özgürlüğüne(4) özgürlüklerinin(3) özgürlüklerini(2) özgürlüğünden(1) özgürlüklerinden(1) özgürlüklerde(1) özgürlüklerden(1) özgürlüklere(1) özgürlüklerinde(1)
128	kendi	73	kendi(41) kendini(7) kendine(6) kendilerine(5) kendilerini(4) kendisini(3) kendisine(2) kendisi(2) kendileri(2) kendisinin(1)
129	koru-	73	koruma(23) koruyan(5) korumaya(4) korumak(4) koruyacak(4) koruyarak(3) korumaktır(2) korurken(2) koruyabilmeleri(2) koruyabilmek(2) koruyup(2) korumasına(2) korumasız(2) korumasını(2) koruması(2) korumayan(1) korumayı(1) korumada(1) korumadan(1) korumalıdır(1) korumanın(1) koruyacaktır(1) koruyabilmesi(1) koruyabilen(1) koruyabilir(1) koruduğu(1) koruyabilmesiyle(1)
130	gelir	72	gelir(45) gelirleri(7) gelirin(4) gelirlerin(2) gelirine(2) geliri(2) gelirler(2) gelirlerini(2) gelirlerinden(2) gelirlerinin(1) gelire(1) gelirden(1) gelirini(1)
131	önlem	72	önlemler(45) önlemleri(8) önlemlerin(7) önlem(6) önlemlerle(4) önlemlere(2)
132	cumhuriyet	72	cumhuriyet(45) cumhuriyetimizin(7) cumhuriyetin(7) cumhuriyeti(5) cumhuriyetinin(4) cumhuriyetlerinin(1) cumhuriyetleri(1) cumhuriyetini(1) cumhuriyetimize(1)

133	faaliyet	71	faaliyet(18) faaliyetleri(13) faaliyetlerinin(6) faaliyetlerin(5) faaliyetlerine(5) faaliyetlerini(5) faaliyetler(4) faaliyetlerinde(3) faaliyetlerindeki(2) faaliyetlere(2) faaliyete(2) faaliyette(1) faaliyeti(1) faaliyetin(1) faaliyetinin(1) faaliyetini(1) faaliyetlerde(1)
134	parti	69	partisi(27) parti(8) partilerin(6) partisinin(5) partilerle(4) partiler(3) partimizin(2) partimize(2) partileriyle(2) partilere(2) partiden(1) partiye(1) partiyiz(1) partisidir(1) partidir(1) partimiz(1) partilerden(1) partilerde(1)
135	plan	69	planı(39) plan(15) planda(7) plana(4) planın(2) planının(1) planında(1)
136	planlama	69	planlama(38) planlaması(18) planlamanın(4) planlamasının(2) planlamasına(2) planlamada(2) planlamayı(1) planlamasında(1) planlamalarında(1)
137	gel-	68	gelecek(14) gelen(11) gelmesi(9) geleceğe(4) geleceğin(3) geleceği(3) gelecekte(3) gelmiş(3) geleceğinin(2) gelmiştir(2) gelebilecek(2) gelmelerini(2) gelmeleri(2) gelsin(1) gelirse(1) gelebilmesinin(1) gelebilmesi(1) gelecektir(1) geleceğimiz(1) gelmez(1) gelmeden(1)
138	kullanıl-	68	kullanılması(16) kullanılacaktır(9) kullanılan(8) kullanılmasına(8) kullanılmasını(5) kullanılarak(3) kullanılabilir(3) kullanılacak(3) kullanılabilmesi(2) kullanılmasıdır(1) kullanılması(1) kullanılmadan(1) kullanılmamaları(1) kullanılmaması(1) kullanılmadığı(1) kullanıldığı(1) kullanılabilirlik(1) kullanılabilmeleri(1) kullanılamaz(1) kullanılmak(1)
139	ver-	67	veren(18) verecek(11) verecektir(3) vermeden(3) verme(3) vereceği(2) verebilmek(2) veremeyeceği(2) vererek(2) vermeksizin(2) vermesi(2) vereceğiz(1) verebilmesi(1) verenlerin(1) verebilecek(1) verdiğimiz(1) verdiği(1) verdikleri(1) vermektir(1) vermek(1) vermeyi(1) vermez(1) vermeyecek(1) vermeye(1) vermeleri(1) vermesini(1) vermemektir(1) veremeyeceğimiz(1)
140	çok	67	çok(67)
141	diğer	67	diğer(65) diğerlerinin(1) diğerinden(1)
142	artırıl-	67	artırılması(23) artırılacak(15) artırılacaktır(9) artırılmasına(6) artırılarak(4) artırılmasında(3) artırılabilmesi(2) artırılmasıyla(1) artırılmasının(1) artırılırken(1) artırılan(1) artırılmış(1)
143	değil	66	değil(51) değildir(15)
144	kültür	66	kültür(38) kültürü(7) kültürünün(5) kültürünü(3) kültürümüzü(2) kültürün(2) kültürlerin(2) kültürdeki(2) kültürümüzün(1) kültürlerini(1) kültürde(1) kültürdür(1) kültürlerarası(1)

145	aile	66	aile(36) ailelerin(6) ailelere(6) ailenin(4) ailelerinin(3) aileleri(2) aileye(2) aileyi(1) ailesiyle(1) ailesinin(1) ailesine(1) ailelerden(1) ailelerle(1) aileler(1)
146	sürdürül-	66	sürdürülebilir(35) sürdürülecek(7) sürdürülecektir(7) sürdürülemez(4) sürdürülmesi(3) sürdürülebilirlik(2) sürdürülen(2) sürdürülmesinde(1) sürdürülmesine(1) sürdürülmesini(1) sürdürülmesinin(1) sürdürülmemelidir(1) sürdürülmekte(1)
147	ihtiyaç	66	ihtiyaç(23) ihtiyacı(7) ihtiyacının(6) ihtiyaçlarını(6) ihtiyaçlarına(5) ihtiyaçları(3) ihtiyaçlar(3) ihtiyacına(3) ihtiyacını(3) ihtiyaca(3) ihtiyaçtan(1) ihtiyaçlarının(1) ihtiyaçların(1) ihtiyaçlara(1)
148	katkı	66	katkı(23) katkıda(20) katkısı(6) katkısını(4) katkıları(4) katkısıyla(2) katkılar(2) katkıya(1) katkılarının(1) katkılarda(1) katkılarıyla(1) katkımızın(1)
149	son	66	son(56) sona(5) sonunda(2) sonuna(2) sonlarında(1)
150	büyüme	65	büyüme(34) büyümeyi(11) büyümenin(11) büyümesi(3) büyümeden(2) büyümeyle(1) büyümesinin(1) büyümesini(1) büyümemizi(1)
151	su	65	su(47) suyu(7) sularının(3) suyundan(2) sularımızın(1) sular(1) suyun(1) suya(1) suyuna(1) sularından(1)
152	çalış-	65	çalışanların(16) çalışan(14) çalışanlarının(7) çalışanlara(5) çalışacak(4) çalışanlar(4) çalışır(3) çalışmak(3) çalışmaktan(2) çalışanın(1) çalışıp(1) çalışanları(1) çalışanlarla(1) çalışabilir(1) çalışanlarına(1) çalışmakta(1)
153	gerçekleştiril-	64	gerçekleştirilecektir(32) gerçekleştirilecek(13) gerçekleştirilmesi(9) gerçekleştirilen(2) gerçekleştirilmesini(2) gerçekleştirilerek(1) gerçekleştirilip(1) gerçekleştirilemez(1) gerçekleştirilebilmesi(1) gerçekleştirilmesidir(1) gerçekleştirilmesini(1)
154	biçim	64	biçimde(56) biçimi(2) biçimine(1) biçimidir(1) biçiminden(1) biçimleriyle(1) biçimlerini(1) biçimlerde(1)
155	meslek	63	meslek(56) mesleğe(3) mesleğin(1) mesleği(1) meslekten(1) mesleklerine(1)
156	proje	63	projesi(17) projeleri(11) proje(8) projeler(7) projelerinin(5) projelerin(2) projesini(2) projesinin(2) projesidir(1) projesinden(1) projesine(1) projelerle(1) projelerde(1) projelere(1) projelerinde(1) projemizin(1) projenin(1)
157	genç	63	genç(12) gençlere(11) gençlerin(10) gençlerimiz(8) gençlerimizin(7) gençler(7) gençlerimize(2) gençleri(2) gençlerine(1) gencin(1) gencimizin(1) gençlerimizi(1)
158	kent	63	kent(26) kentlerde(9) kentler(7) kentlerin(7) kentte(3) kentlerimiz(3) kentlerden(2) kenti(1) kente(1) kentlerimizin(1) kentin(1) kentleri(1) kentlere(1)

159	çocuk	62	çocuk(21) çocukların(8) çocuklar(6) çocuklarının(4) çocuklarımızın(4) çocuklara(3) çocuklarına(3) çocukları(3) çocuklarımıza(2) çocuklarımız(2) çocuğun(1) çocuğumuzun(1) çocuğumuz(1) çocuklarımızı(1) çocuklardan(1) çocuklarını(1)
160	baş	62	başta(57) başına(2) başından(1) başında(1) başı(1)
161	birlik	62	birlikte(27) birliği(10) birlikleri(7) birlik(3) birliğinin(3) birliğine(2) birliklerin(2) birliklerinin(2) birliğini(1) birliğinde(1) birlikleriyle(1) birlikler(1) birliklerine(1) birliklerle(1)
162	refah	62	refah(40) refaha(6) refahı(5) refahın(4) refahını(3) refahının(2) refahına(1) refahtan(1)
163	mücadele	62	mücadele(43) mücadelede(6) mücadelesinin(3) mücadeledir(3) mücadeleyi(2) mücadelenin(2) mücadeleye(1) mücadelemizin(1) mücadeledeki(1)
164	engelli	62	engellilere(19) engelli(17) engelliler(10) engellilerin(10) engellilerden(2) engellilerle(1) engellileri(1) engellilerimize(1) engellilerimizin(1)
165	ortam	62	ortamı(20) ortamının(11) ortamın(5) ortamda(5) ortamında(5) ortam(4) ortamları(3) ortamlarda(2) ortamıdır(1) ortamını(1) ortamlarından(1) ortamdaki(1) ortamlarımız(1) ortamlarında(1) ortamlarının(1)
166	özellik	62	özellekle(43) özelliklerine(3) özellikleriyle(2) özelliklerinden(2) özellikleri(2) özellikler(2) özelliklerini(1) özelliğine(3) özelliği(2) özelliğinin(1) özellik(1)
167	örgüt	62	örgütleri(21) örgütlerinin(16) örgütleriyle(4) örgütü(4) örgüt(3) örgütlerine(3) örgütünün(2) örgütüne(2) örgütün(2) örgütlerin(1) örgütlere(1) örgütler(1) örgütüyle(1) örgüte(1)
168	genel	62	genel(41) genelinde(18) genelde(2) geneli(1)
169	büyük	61	büyük(61)
170	ilgili	61	ilgili(60) ilgilidir(1)
171	barış	61	barış(27) barışın(9) barışı(7) barışına(7) barışa(4) barışını(3) barışının(3) barışından(1)
172	kullanım	60	kullanımı(27) kullanım(9) kullanımına(6) kullanımında(6) kullanımını(4) kullanımının(4) kullanımları(2) kullanımın(1) kullanıma(1)
173	hız	60	hızla(55) hız(4) hızının(1)
174	bütün	60	bütün(48) bütündür(7) bütününü(2) bütününde(2) bütününe(1)
175	belediye	59	belediye(25) belediyeler(7) belediyeleri(7) belediyelerin(6) belediyelere(6) belediyelerle(2) belediyelerinin(2) belediyenin(1) belediyelerini(1) belediyeden(1) belediyelerinde(1)
176	önem	59	önem(44) önemle(6) önemini(4) önemi(3) önemdeki(2)

177	yol	59	yol(18) yoluyla(14) yolu(5) yoluna(4) yolunda(3) yolları(3) yollarla(2) yollar(2) yollardan(2) yolla(2) yolundaki(1) yollarından(1) yollarını(1) yoludur(1)
178	kavuşturul-	58	kavuşturulacaktır(24) kavuşturulacak(17) kavuşturulması(6) kavuşturulmaları(3) kavuşturulmasını(2) kavuşturularak(2) kavuşturulacaklardır(2) kavuşturulmalarını(1) kavuşturuldukları(1)
179	tarımsal	58	tarımsal(58)
180	yargı	58	yargı(40) yargının(9) yargıya(4) yargıda(3) yargıyı(1) yargılarının(1)
181	yaşa-	58	yaşayan(20) yaşama(7) yaşadıkları(6) yaşamasını(4) yaşamakta(4) yaşadığı(2) yaşaması(2) yaşamak(2) yaşamının(1) yaşamlarının(1) yaşamadığı(1) yaşamları(1) yaşayarak(1) yaşayanların(1) yaşayabilmesi(1) yaşayabilen(1) yaşayabilmeleri(1) yaşayacakları(1) yaşamış(1)
182	etkinlik	57	etkinlik(18) etkinliği(7) etkinliğini(5) etkinliğinin(5) etkinliğe(4) etkinlikler(4) etkinlikle(2) etkinliklerde(2) etkinliklerinin(2) etkinlikleri(2) etkinliğine(1) etkinliğinde(1) etkinliklerini(1) etkinliklerin(1) etkinliklerinde(1) etkinliğin(1)
183	iş birliği	57	iş birliği(39) iş birliğine(6) iş birliğiyle(4) iş birliğinin(3) iş birliğini(2) iş birliğinden(1) iş birliklerinden(1) iş birliğinde(1)
184	yapılanma	57	yapılanma(24) yapılanması(6) yapılanmaya(5) yapılanmanın(4) yapılanmasının(3) yapılanmaları(2) yapılanmada(2) yapılanmalara(2) yapılanmasını(1) yapılanmayı(1) yapılanmasından(1) yapılanmamıza(1) yapılanmalar(1) yapılanmalarla(1) yapılanmaların(1) yapılanmalarında(1) yapılanmasına(1)
185	demokratik	57	demokratik(57)
186	bölgesel	56	bölgesel(56)
187	özendiril-	55	özendirilecek(30) özendirilecektir(20) özendirilerek(2) özendirilirken(1) özendirilmesi(1) özendirilmektedir(1)
188	denetim	55	denetim(29) denetimi(13) denetimine(4) denetime(4) denetimlerine(1) denetimlerin(1) denetimini(1) denetiminde(1) denetimler(1)
189	kaldırıl-	55	kaldırılacak(20) kaldırılacaktır(17) kaldırılması(11) kaldırılmasını(3) kaldırılmış(1) kaldırılabilmesi(1) kaldırılmasıdır(1) kaldırılmalarını(1)

190	oluştur-	55	oluşturan(13) oluşturacaktır(9) oluşturma(4) oluşturacak(3) oluşturmaları(3) oluşturmayı(2) oluşturması(2) oluşturur(2) oluşturduğu(2) oluşturmaktır(2) oluşturmuştur(1) oluşturmuş(1) oluşturacağımız(1) oluşturacakları(1) oluşturacağı(1) oluşturabilir(1) oluşturdukları(1) oluşturmayacaktır(1) oluşturmadığı(1) oluşturmayacak(1) oluşturmasını(1) oluşturmasına(1) oluşturmalarının(1)
191	sigorta	54	sigortası(22) sigorta(21) sigortasının(4) sigortasından(2) sigortasında(1) sigortasını(1) sigortaları(1) sigortalardan(1) sigortalar(1)
192	sorumluluk	54	sorumluluk(18) sorumluluğu(14) sorumlulukları(6) sorumluluklarının(3) sorumluluğunu(2) sorumluluklar(2) sorumluluğuna(1) sorumluluğunun(1) sorumluluğunda(1) sorumluluğun(1) sorumluluktur(1) sorumlulukla(1) sorumlulukların(1) sorumluluklarını(1) sorumluluğudur(1)
193	strateji	54	stratejisi(13) strateji(13) stratejiler(10) stratejileri(5) stratejisinin(3) stratejisini(2) stratejimiz(2) stratejilerini(1) stratejilerin(1) stratejisine(1) stratejilerinin(1) stratejinin(1) stratejimizdeki(1)
194	spor	54	spor(42) sporun(3) spora(3) sporu(1) sporlarının(1) sporları(1) sporda(1) sporlara(1) sporların(1)
195	kurul	54	kurulu(23) kurul(9) kurulları(5) kuruluna(5) kurulun(3) kurullarında(2)kurulunun(2) kurulunda(2) kurula(1) kurulca(1) kuruldanda(1)
196	ancak	54	ancak(54)
197	geliştir-	54	geliştirme(22) geliştirmeye(4) geliştirmesi(2) geliştirmeleri(2) geliştirmeyi(1) geliştirmesinin(1) geliştiren(8) geliştirecek(7) geliştirerek(1) geliştirip(1) geliştirebilmeleri(1) geliştirecekleri(1) geliştirebilmesi(1) geliştirdiği(1) geliştirebilmelerine(1)
198	kültürel	53	kültürel(53)
199	güvence	53	güvencesi(20) güvence(13) güvencesini(7) güvencesidir(6) güvenceye(3) güvencesinin(1) güvencedir(1) güvencesinden(1) güvenceler(1)
200	güçlü	53	güçlü(50) güçlünün(2) güçlüyü(1)
201	kesim	53	kesimi(9) kesim(9) kesimde(7) kesimlerinin(4) kesimine(3) kesiminin(3) kesimin(3) kesiminde(3) kesimleri(2) kesimlere(2) kesimlerine(1) kesimdeki(1) kesimleriyle(1) kesimlerinden(1) kesimlerin(1) kesimindeki(1) kesimler(1) kesimlerde(1)
202	vatandaş	53	vatandaşlarımızın(15) vatandaşların(11) vatandaş(6) vatandaşın(5) vatandaşlarımıza(3) vatandaşa(3) vatandaşları(3) vatandaşına(2) vatandaşlara(2) vatandaşlarımızı(1) vatandaşlarımız(1) vatandaşlarıyla(1)

203	eşitlik	53	eşitliği(16) eşitlik(12) eşitliğinin(6) eşitliğini(4) eşitliğine(3) eşitliğidir(3) eşitlikçi(3) eşitliğin(2) eşitliğe(2) eşitliğinden(1) eşitlikçidir(1)
204	program	53	programları(12) programı(10) program(6) programlarının(3) programının(2) programın(2) programımızın(2) programlarında(2) programlarını(2) programlarına(2) programlar(2) programların(2) programlarıyla(1) programıyla(1) programda(1) programlarından(1) programla(1) programlarla(1)
205	yan	52	yandan(21) yanında(13) yanı(6) yan(5) yana(3) yanını(2) yanadır(2)
206	üzeri	52	üzerinde(18) üzerindeki(15) üzerinden(11) üzerine(8)
207	sermaye	52	sermaye(35) sermayesi(8) sermayenin(4) sermayeden(2) sermayeyi(1) sermayesinin(1) sermayeye(1)
208	yarat-	51	yaratan(11) yaratma(6) yarattığı(5) yaratmak(3) yaratmaktadır(3) yaratacak(2) yaratabilmek(2) yaratmaması(2) yaratmış(1) yarattıkları(1) yaratamamış(1) yaratacaktır(1) yaratabileceği(1) yaratabilmektir(1) yarata(1) yaratacağı(1) yaratmayan(1) yaratmayı(1) yaratmaya(1) yaratmamasını(1) yaratmaları(1) yaratmamalıdır(1) yaratması(1) yaratmakta(2) yaratmaktır(1)
209	tesis	51	tesislerinin(12) tesis(11) tesisi(6) tesislerin(5) tesisleri(4) tesislerine(3) tesisler(3) tesislere(3) tesisin(1) tesisine(1) tesislerinde(1) tesisinin(1)
210	üniversite	51	üniversiteler(15) üniversite(15) üniversitelere(4) üniversitelerin(3) üniversitelerinin(3) üniversitelerde(2) üniversitelerimize(2) üniversiteye(1) üniversitelerini(1) üniversiteleri(1) üniversitede(1) üniversitelerdeki(1) üniversitelerimiz(1) üniversitelerimizle(1)
211	verimlilik	51	verimlilik(19) verimliliği(16) verimliliğe(5) verimliliğini(4) verimlilikte(3) verimliliğinin(2) verimliliğin(2)
212	açık	51	açık(39) açığının(4) açığı(4) açığa(1) açığın(1) açıklarının(1) açıkları(1)
213	yaygınlaştırıl-	50	yaygınlaştırılacak(25) yaygınlaştırılacaktır(9) yaygınlaştırılması(8) yaygınlaştırılmasına(2) yaygınlaştırılarak(2) yaygınlaştırılmasını(2) yaygınlaştırılmasında(1) yaygınlaştırılmasıdır(1)
214	siyasî	50	siyasî(50)
215	uygulan-	50	uygulanacaktır(23) uygulanacak(15) uygulanan(6) uygulanırlık(1) uygulanırken(1) uygulanabilir(1) uygulanmakta(3)
216	orta	49	orta(32) ortadan(13) ortadoğu(3) ortadoğunun(1)
217	toplumsal	49	toplumsal(49)

218	savun-	49	savunma(25) savunur(18) savunmaktadır(2) savunmayla(1) savunması(1) savunmuş(1) savunacaktır(1)
219	sağlıklı	48	sağlıklı(48)
220	yapılandırıl-	48	yapılandırılacak(22) yapılandırılacaktır(10) yapılandırılmasını(3) yapılandırılması(3) yapılandırılmasında(2) yapılandırılarak(2) yapılandırılırken(1) yapılandırılıp(1) yapılandırılmasına(1) yapılandıracaktır(1) yapılandırılmasıdır(1) yapılandırılmalarının(1)
221	stratejik	48	stratejik(48)
222	esas	48	esas(32) esastır(3) esasları(3) esasına(3) esasında(2) esası(2) esaslarını(1) esaslar(1) esaslara(1)
223	güçlendiril-	48	güçlendirilmesi(13) güçlendirilecektir(11) güçlendirilecek(7) güçlendirilerek(4) güçlendirilmesine(4) güçlendirilmesini(3) güçlendirilirken(1) güçlendirilen(1) güçlendirilmesinin(1) güçlendirilmesinde(1) güçlendirilmesidir(1) güçlendirilmeleri(1)
224	DOĞRU	48	doğrudan(31) doğru(15) doğruya(1) doğruları(1)
225	AB	48	AB(34) AB'nin(8) AB'ye(5) AB'deki(1)
226	geçiril-	48	geçirilecektir(18) geçirilecek(11) geçirilmesi(7) geçirilerek(5) geçirilip(1) geçirilmiş(1) geçirilemediği(1) geçirileceklerdir(1) geçirilmesini(1) geçirilmesidir(1) geçirilmeden(1)
227	kural	48	kuralları(14) kurallar(8) kurallara(7) kurallarına(4) kurallarının(3) kuralların(3) kurallarını(2) kurallarla(1) kuraldır(1) kural(1) kuralını(1) kuralına(1) kuralıdır(1) kuralı(1)
228	önlen-	47	önlenecektir(18) önlenmesi(15) önlenecek(9) önlenerek(2) önlenememesi(1) önlenemez(1) önlenmeli(1)
229	artır-	47	artıracı(10) artıracak(8) artırmak(6) artıran(5) artırmaya(5) artırma(4) artırmada(2) artıracaktır(2) artırabilmeleri(1) artırarak(1) artırabilen(1) artırmanın(1) artırmaktır(1)
230	verimli	46	verimli(46)
231	dikkat	46	dikkate(46)
232	yabancı	46	yabancı(40) yabancıların(3) yabancılar(2) yabancılarla(1)
233	değerlendiril-	45	değerlendirilecektir(11) değerlendirilecek(10) değerlendirilmesi(6) değerlendirilerek(5) değerlendirilemez(2) değerlendirilmesine(3) değerlendirilmesini(2) değerlendirilmesinde(2) değerlendirilen(1) değerlendirilmesiyle(1) değerlendirilmemiş(1) değerlendirilip(1)
234	araştırma	45	araştırma(36) araştırmaları(2) araştırmalar(2) araştırmaya(1) araştırması(1) araştırmalara(1) araştırmada(1) araştırmaların(1)

235	teknolojik	45	teknolojik(45)
236	sivil	45	sivil(45)
237	risk	45	risk(17) riskleri(5) risklerinin(4) risklerin(4) riskler(4) riski(4) risklerini(2) riskin(2) riske(1) risklere(1) riskini(1)
238	korun-	45	korunacak(20) korunacaktır(8) korunarak(4) korunup(3) korunan(3) korunabilmeleri(2) korunur(1) korunabilmesi(1) korunabileceğine(1) korunabileceği(1) korunulacaktır(1)
239	zaman	45	zaman(19) zamanda(10) zamanında(9) zamanlarda(3) zamanlarını(2) zamandan(1) zamanı(1)
240	düzen	44	düzeni(17) düzen(5) düzeninin(4) düzeninde(4) düzenimizin(2) düzenine(2) düzene(2) düzendir(2) düzenini(1) düzenimizde(1) düzende(1) düzenin(1) düzenlerini(1) düzenlerinde(1)
241	ürün	44	ürün(9) ürünleri(8) ürünlerin(5) ürünler(4) ürünü(3) ürünlere(3) ürüne(3) ürünlerinde(2) ürünlerde(2) ürününü(1) üründen(1) ürünlerini(1) ürünlerden(1) ürünlerinin(1)
242	kırsal	44	kırsal(44)
243	doğal	43	doğal(43)
244	yasa	43	yasası(23) yasa(9) yasayla(4) yasada(2) yasasıyla(1) yarasını(1) yarasına(1) yasadışı(1) yasında(1)
245	Türk	43	Türk(42) Türklerini(1)
246	sanat	43	sanat(19) sanatkarlar(5) sanatın(3) sanatkarların(2) sanatları(2) sanatkarlara(2) sanatkar(2) sanatlar(1) sanatı(1) sanatta(1) sanatkarlarımızı(1) sanata(1) sanatkarları(1) sanatkarlarımız(1) sanatkarlık(1)
247	din	43	din(26) dini(11) dinin(4) dininin(1) dinini(1)
248	önemli	43	önemli(41) önemlisi(1) önemlidir(1)
249	belirlen-	43	belirlenecektir(13) belirlenecek(11) belirlenerek(4) belirlenmiş(4) belirlenmesinde(3) belirlenmesine(2) belirlenen(2) belirlenmiştir(1) belirlenmesinin(1) belirlenmesini(1) belirlenmesi(1)
250	karar	43	karar(11) kararlarına(7) kararı(5) kararları(5) kararlarda(3) kararlara(2) kararların(2) kararlar(2) kararlarıyla(1) kararlardan(1) kararlarının(1) kararının(1) kararına(1) kararından(1)
251	bağımsızlık	42	bağımsızlığı(11) bağımsızlığını(7) bağımsızlık(6) bağımsızlığına(5) bağımsızlığının(3) bağımsızlığın(2) bağımsızlığımız(2) bağımsızlığımızın(1) bağımsızlığımıza(1) bağımsızlıklarına(1) bağımsızlıklarını(1) bağımsızlığa(1) bağımsızlığımızla(1)
252	üretici	42	üretici(18) üreticinin(12) üreticiler(3) üreticiye(3) üreticilerin(2) üreticiyi(1) üreticilere(1) üreticileri(1) üreticileriyle(1)
253	türlü	42	türlü(42)

254	kullan-	42	kullanma(7) kullanan(4) kullanarak(4) kullandığı(4) kullanabilmeleri(3) kullanabilmesini(2) kullanmakta(2) kullanamayan(1) kullananların(1) kullanabilmelerinin(1) kullanabilen(1) kullanabileceği(1) kullanabilmektedir(1) kullanabilmelerine(1) kullanabildikleri(1) kullanabilmesinden(1) kullanmasını(1) kullanmayan(1) kullanmasına(1) kullanması(1) kullanmada(1) kullanmaları(1) kullanmak(1)
255	katılım	41	katılımı(10) katılım(9) katılımları(6) katılımını(4) katılımıyla(4) katılıma(2) katılımına(1) katılımının(1) katılımlı(1) katılımlarına(1) katılımlarını(1) katılımıdır(1)
256	hem	40	hem(40)
257	birey	40	bireyin(11) bireylerin(9) bireyler(7) bireyi(4) bireyelerine(3) bireydir(2) bireye(2) birey(2)
258	ileri	40	ileri(40)
259	yasal	40	yasal(40)
260	getir-	40	getirdiği(8) getiren(3) getirerek(3) getirecek(3) getirmek(3) getirmekte(2) getirmesi(2) getirmiştir(2) getireceği(2) getirici(1) getirecektir(1) getirebilecek(1) getirebilmesi(1) getirmeyen(1) getirmeyi(1) getirmesiyle(1) getirmesine(1) getirmelerinin(1) getirmelerinde(1) getirmelerini(1) getirmekle(1)
261	azaltıl-	40	azaltılması(16) azaltılacak(9) azaltılacaktır(6) azaltılarak(4) azaltılmasına(3) azaltılmasında(2)
262	toprak	39	toprak(26) toprağını(1) toprağı(1) toprağına(1) topraklarında(2) topraklarından(1) topraklarının(1) topraklarına(1) toprakların(1) toprakları(1) topraklarımız(1) topraklarımızın(1) topraklarda(1)
263	iletişim	39	iletişim(34) iletişimin(2) iletişimde(2) iletişimi(1)
264	durum	39	durumlarda(9) durumunda(5) durum(4) durumun(4) durumda(3) duruma(3) durumu(2) durumuna(2) durumlar(2) durumunu(1) durumları(1) durumdur(1) durumlarında(1) durumlarının(1)
265	bütünlük	39	bütünlüğü(13) bütünlük(8) bütünlüğünün(8) bütünlüğünü(4) bütünlüğün(3) bütünlüğüne(2) bütünlüğümüze(1)
266	el	39	ele(18) elde(12) eliyle(3) elleçleme(1) elinden(1) elinde(1) elden(1) el(1) elindeki(1)
267	yararlan-	39	yararlanmaları(9) yararlanarak(3) yararlanan(3) yararlanabilmeleri(3) yararlandığı(2) yararlanmada(2) yararlanması(2) yararlandırılacaktır(1) yararlanır(1) yararlanabilmesi(1) yararlanabilmesinin(1) yararlanacak(1) yararlanacaktır(1) yararlanabileceği(1) yararlanabilmesinden(1) yararlanmasını(1) yararlanmaya(1) yararlanmalıdır(1) yararlanmalarını(1) yararlanma(1) yararlanmanın(1) yararlanmak(1)

268	nitelik	38	niteliği(6) nitelikte(6) niteliğine(5) nitelik(4) niteliğinde(4) nitelikleri(3) niteliğe(2) niteliğinin(1) niteliğini(1) nitelikteki(1) niteliklerde(1) niteliklere(1) nitelikleridir(1) niteliklerini(1) nitelikten(1)
269	göre	38	göre(38)
270	açı	38	açısından(23) açıdan(9) açısı(3) açısıyla(2) açımız(1)
271	işletme	38	işletmelerinin(6) işletme(5) işletmelerin(5) işletmeleri(4) işletmeler(3) işletmeye(3) işletmesine(2) işletmelerimizin(2) işletmelere(2) işletmelerde(1) işletmede(1) işletmelerden(1) işletmelerini(1) işletmelerinde(1) işletmelerine(1)
272	açıl-	38	açılacaktır(14) açılacak(6) açılarak(4) açılması(4) açılardan(3) açılma(2) açılardan(1) açılabilir(1) açılmaz(1) açılmasının(1) açılmanın(1)
273	gör-	37	gören(7) görmektedir(7) görür(5) görecek(3) gördüğümüz(2) görme(2) görmeleri(2) görecek(1) görenlerin(1) görecekleri(1) görmek(1) görmeyen(1) görmesi(1) görmemesi(1) görmeden(1) görmemesine(1)
274	tam	37	tam(37)
275	yöntem	37	yöntemlerle(9) yöntemleri(6) yöntemlere(4) yöntemi(4) yöntemiyle(3) yöntemler(2) yöntemlerin(2) yöntem(2) yöntemlerde(1) yöntemleriyle(1) yöntemlerini(1) yöntemlerden(1) yöntemlerinin(1)
276	yöre	37	yöre(7) yörelerde(5) yöresinde(4) yörelerin(3) yörelerindeki(3) yörelerinin(3) yörede(2) yöredeki(2) yöresindeki(1) yöreyle(1) yöresi(1) yörelerinde(1) yöreler(1) yörelerimizde(1) yörelerle(1) yörenin(1)
277	tüketici	37	tüketici(16) tüketicinin(11) tüketicilerin(4) tüketiciyi(3) tüketiciler(2) tüketicie(1)
278	dayanışma	37	dayanışma(26) dayanışmayı(4) dayanışmanın(3) dayanışması(2) dayanışmasına(1) dayanışmaya(1)
279	yakın	37	yakın(22) yakından(10) yakınlarının(2) yakınlarında(1) yakınları(1) yakınlarına(1)
280	sözleşme	37	sözleşme(11) sözleşmesi(9) sözleşmeler(3) sözleşmelerinin(2) sözleşmelerin(2) sözleşmeleri(2) sözleşmesinin(2) sözleşmesine(1) sözleşmelerle(1) sözleşmelerindeki(1) sözleşmelerde(1) sözleşmelere(1) sözleşmelerinden(1)
281	kazandırıl-	37	kazandırılacaktır(18) kazandırılacak(7) kazandırılması(4) kazandırılarak(4) kazandırılmaları(2) kazandırılmasına(1) kazandırıldıktan(1)
282	reform	37	reformu(23) reform(7) reformunun(2) reformuyla(1) reformunu(1) reformudur(1) reformlar(1) reforma(1)
283	toplu	37	toplu(32) toplulaştırılması(1) toplulaştırılmaları(1) toplulaştırma(1) toplulaştırarak(1) toplulaştırmasına(1)
284	herkes	37	herkesin(14) herkese(12) herkes(8) herkesi(2) herkesçe(1)

285	yetki	37	yetki(13) yetkisi(6) yetkileri(6) yetkisinin(4) yetkiler(3) yetkilerinin(2) yetkilerini(1) yetkinin(1) yetkisini(1)
286	düzenlen-	37	düzenlenecektir(17) düzenlenecek(11) düzenlenmesi(4) düzenlenerek(2) düzenlenirken(1) düzenlenmesini(1) düzenlenmesine(1)
287	çıkarıl-	37	çıkarılacak(16) çıkarılacaktır(8) çıkarılarak(4) çıkarılması(3) çıkarılan(2) çıkarılabilmesi(1) çıkarılmayı(1) çıkarılmasına(1) çıkarılmasını(1)
288	yıl	36	yıl(17) yılda(6) yılında(2) yıllarda(2) yıldan(2) yıla(2) yıldır(1) yılına(1) yılı(1) yıllardır(1) yılın(1)
289	personel	36	personel(15) personeli(9) personelinin(7) personelin(3) personeline(2)
290	doğrultu	36	doğrultusunda(26) doğrultuda(9) doğrultusundaki(1)
291	öncelikli	36	öncelikli(36)
292	kalite	36	kalite(17) kalitesi(7) kalitesinin(6) kalitenin(2) kalitesini(1) kalitelerinin(1) kalitede(1) kaliteleri(1)
293	araç	36	araç(8) araçları(6) araçların(4) araçlarının(4) araçlar(3) araca(2) araçlarla(2) araçlardan(2) araçlarıyla(1) araçtır(1) araçlarıdır(1) araçlarında(1) araçlarını(1)
294	KOBİ	36	KOBİ'lerin(15) KOBİ'lere(9) KOBİ'ler(6) KOBİ(3) KOBİ'leri(2) KOBİ'lerle(1)
295	gösteril-	36	gösterilecektir(20) gösterilecek(6) gösterilmesi(5) gösterilmesini(3) gösterilerek(1) gösterilmelidir(1)
296	çözüm	36	çözüm(10) çözümler(9) çözümü(6) çözüme(4) çözümünde(4) çözümüne(1) çözümleri(1) çözümlerden(1)
297	göster-	36	gösteren(9) gösterir(5) göstererek(3) gösterecek(2) gösterebilmeleri(2) göstermesi(2) göstermesini(2) göstermelerini(2) göstermiştir(1) gösterip(1) gösterecektir(1) göstermeyen(1) göstermeye(1) göstermelidir(1) göstermeleri(1) göstermedikleri(1) göstermektir(1)
298	yurt	35	yurt(26) yurttan(5) yurtlarda(2) yurdun(1) yurdumuzun(1)
299	yeterli	35	yeterli(35)
300	oran	35	oranı(11) oranının(9) oranını(5) oranında(3) oran(3) oranda(3) oranın(1)
301	uzun	35	uzun(35)
302	hızlı	35	hızlı(35)
303	uyum	35	uyum(23) uyumun(6) uyumu(2) uyumlarını(2) uyumları(1) uyumlaştırılması(1)
304	kur-	35	kurma(5) kuran(4) kurmaktır(4) kurarak(3) kuracak(2) kurmaları(2) kurmak(2) kurmaya(2) kurarken(1) kuranlarla(1) kurabilmek(1) kurmuş(1) kurması(1) kurmasını(1) kurmalarını(1) kurmalarına(1) kurmalarının(1) kuramayacaklardır(1) kurmayı(1)

305	standart	34	standartları(8) standartlarında(5) standartlarda(5) standart(4) standartlarına(3) standartlara(3) standartlar(2) standartlarının(1) standartlarını(1) standardında(1) standartların(1)
306	özen	34	özen(28) özenle(6)
307	Avrupa	34	Avrupa(28) Avrupa'daki(2) Avrupa'yı(1) Avrupa'ya(1) Avrupa'nın(1) Avrupa'da(1)
308	terör	34	terör(10) terörle(10) terörü(9) teröre(3) terörün(2)
309	art-	34	artan(16) artması(4) artmasına(3) artmakta(2) arttığı(2) artmıştır(1) artıkça(1) artmış(1) artarak(1) artarken(1) artmasıdır(1) artmaktadır(1)
310	okul	33	okul(19) okullarda(4) okullar(3) okullarına(2) okulları(2) okullarının(1) okullarımızın(1) okulların(1)
311	sürekli	33	sürekli(33)
312	evrensel	33	evrensel(33)
313	etnik	33	etnik(33)
314	mali	33	mali(33)
315	firma	33	firmaların(14) firmalarımızın(8) firmalar(5) firma(3) firmalarımız(2) firmalara(1)
316	kapasite	33	kapasite(5) kapasitesi(5) kapasitesinin(5) kapasitenin(4) kapasitesini(4) kapasiteyle(1) kapasitesine(1) kapasiteye(1) kapasiteni(1) kapasiteler(1) kapasiteden(1) kapasiteleri(1) kapasitelerinden(1) kapasitelerinin(1) kapasitemizi(1)
317	siyaset	33	siyaset(13) siyasetin(10) siyasette(7) siyasetinin(2) siyasete(1)
318	öngör-	33	öngördüğü(7) öngörür(7) öngören(5) öngörmektedir(6) öngörmekte(2) öngörüyoruz(2) öngörür(1) öngörerek(1) öngörecek(1) öngörebilen(1)
319	neden	32	nedenle(12) neden(10) nedenlerle(6) nedenleriyle(2) nedenlere(1) nedeni(1)
320	farklı	32	farklı(32)
321	ödeme	32	ödeme(13) ödemesi(12) ödemesinin(3) ödemelerine(1) ödemelerin(1) ödemeler(1) ödemeleri(1)
322	köy	32	köy(11) köylere(5) köylerin(3) köylerde(3) köyünden(2) köye(2) köyüşleri(1) köyüne(1) köyü(1) köyde(1) köyler(1) köylerden(1)
323	ortak	32	ortak(31) ortaktır(1)
324	kooperatif	32	kooperatifler(10) kooperatif(6) kooperatifleri(6) kooperatiflerin(4) kooperatiflerinin(2) kooperatifleriyle(1) kooperatiflerine(1) kooperatiflerde(1) kooperatiflerce(1)
325	uygulanma	32	uygulanması(17) uygulanmasını(4) uygulanmasında(4) uygulanmasının(2) uygulanmasına(2) uygulanmaya(1) uygulanmasındaki(1) uygulanmasından(1)

326	işsizlik	32	işsizlik(21) işsizliğin(5) işsizliği(3) işsizlikle(2) işsizliğe(1)
327	mevcut	32	mevcut(31) mevcutlara(1)
328	süre	32	süre(14) sürede(6) süresince(4) süresi(3) süresine(1) süresinde(1) sürelerine(1) süredir(1) süreleri(1)
329	gideril-	32	giderilecektir(10) giderilecek(7) giderilmesi(7) giderilmesine(3) giderilinceye(1) giderildikten(1) giderilerek(1) giderilmesinde(1) giderilmesindeki(1)
330	etkili	31	etkili(31)
331	adalet	31	adalet(21) adaletin(6) adaleti(2) adalettir(1) adalete(1)
332	o	31	onun(8) o(6) onların(5) onlara(3) onları(3) ona(3) onu(2) onlarla(1)
333	saygı	31	saygı(20) saygıya(3) saygıyı(3) saygıdır(2) saygıyla(1) saygımız(1) saygıdan(1)
334	esnaf	31	esnaf(28) esnafa(2) esnafın(1)
335	kentsel	31	kentsel(31)
336	mal	31	mal(20) mallarının(2) malı(2) mallarına(2) malları(2) malının(1) mallarıyla(1) malların(1)
337	emek	31	emeğin(12) emek(10) emeğinin(2) emeğe(2) emekten(2) emeği(2) emeklerinin(1)
338	sayı	31	sayıda(13) sayısı(8) sayılarının(3) sayıları(2) sayısının(2) sayısında(1) sayısına(1) sayıdaki(1)
339	ulus	31	ulus(10) uluslar(10) ulusun(3) ulusta(1) ulusların(1) ulusa(1) ulusunun(1) ulusumuzun(1) ulusumuzu(1) ulusumuz(1) ulusu(1)
340	odak	31	odaklı(16) odağında(4) odak(3) odakları(3) odaklarının(2) odağı(2) odağına(1)
341	Atatürk	30	Atatürk(15) Atatürk'ün(14) Atatürk'ü(1)
342	kanun	30	kanunu(12) kanunundaki(3) kanununda(3) kanununun(2) kanun(2) kanununa(1) kanunun(1) kanunlarının(1) kanunda(1) kanunla(1) kanunlarda(1) kanunlarla(1) kanunları(1)
343	düşük	30	düşük(30)
344	eşit	30	eşit(30)
345	değişim	30	değişim(15) değişimi(5) değişimin(3) değişimlere(2) değişimler(2) değişime(2) değişimlerin(1)
346	nitelikli	30	nitelikli(30)
347	kimlik	30	kimliği(6) kimliklerin(4) kimliklere(3) kimliğine(2) kimlik(2) kimliklerini(2) kimlikleri(2) kimliğinin(2) kimliğini(1) kimliğimizin(1) kimliğe(1) kimlikli(1) kimlikten(1) kimliğimiz(1) kimliğimizdir(1)
348	yoksulluk	30	yoksullukla(14) yoksulluğu(5) yoksulluk(4) yoksulluğun(4) yoksulluğa(2) yoksulluklarını(1)
349	ölçü	30	ölçüde(18) ölçülerde(3) ölçü(2) ölçüyü(1) ölçüsü(1) ölçüsünde(1) ölçüleri(1) ölçülere(1) ölçüler(1) ölçünün(1)

350	tutul-	30	tutulacak(8) tutulacaktır(7) tutularak(2) tutulması(5) tutulmasına(3) tutulmasıdır(2) tutulmayacaktır(1) tutulmasında(1) tutulmasını(1)
351	yaratıl-	30	yaratılacak(8) yaratılması(8) yaratılacaktır(5) yaratılarak(2) Yaratılmasını(2) yaratılmasına(2) yaratılmadan(1) yaratılmasında(1) yaratılmış(1)
352	gerçek	30	gerçek(18) gerçeğinden(3) gerçekleri(3) gerçekten(2) gerçeğinin(1) gerçeği(1) gerçekleriyle(1) gerçeklerimiz(1)
353	yarar	29	yarar(7) yararına(6) yararını(6) yararı(4) yararının(1) yararın(1) yararları(1) yarara(1) yararlar(1) yararlarla(1)
354	birim	29	birimler(7) birimlerin(7) birimleri(5) birimi(3) birimlerinde(2) birim(2) birimlerle(1) birimlerine(1) birimlerinin(1)
355	hiçbir	29	hiçbir(29)
356	oluş-	29	oluşan(10) oluşması(5) oluşacak(4) oluşmakta(3) oluşmasını(3) oluşmasına(2) oluşmaları(1) oluşmamasını(1)
357	konum	29	konuma(12) konumu(4) konumuna(4) konumları(3) konumunun(2) konumunu(1) konumundan(1) konumda(1) konumlarını(1)
358	üst	29	üst(26) üstü(2) üstünde(1)
359	çiftçi	28	çiftçi(8) çiftçinin(7) çiftçiye(4) çiftçimizin(3) çiftçilerin(2) çiftçiyi(2) çiftçisine(1) çiftçileri(1)
360	artış	28	artış(6) artışı(6) artışına(5) artışından(3) artışını(2) artışa(2) artışının(1) artışıdır(1) artışlarının(1) artışları(1)
361	adil	28	adil(28)
362	bakanlık	28	bakanlığı(8) bakanlığının(5) bakanlık(4) bakanlığından(3) bakanlığınca(3) bakanlığına(1) bakanlıkların(1) bakanlıklar(1) bakanlıklarla(1) bakanlıkları(1)
363	küresel	28	küresel(28)
364	dönem	28	dönemde(8) dönemli(7) dönemlerde(3) dönem(3) dönemsel(2) dönemlerinde(1) dönemine(1) döneme(1) döneminde(1) döneminin(1)
365	yetenek	28	yetenek(6) yeteneği(4) yeteneğinin(4) yetenekleri(4) yeteneğine(2) yeteneğini(2) yeteneklerini(2) yeteneklerinin(2) yeteneklerin(1) yeteneklerine(1)
366	potansiyel	28	potansiyeli(12) potansiyelleri(4) potansiyeline(2) potansiyel(2) potansiyelin(2) potansiyelinin(1) potansiyellerinden(1) potansiyelinde(1) potansiyelimizi(1) potansiyelimizin(1) potansiyelini(1)
367	geniş	28	geniş(28)
368	ticaret	28	ticaret(18) ticareti(4) ticarete(3) ticaretle(2) ticaretindeki(1)

369	ihracat	28	ihracat(18) ihracatın(3) ihracatı(3) ihracatta(2) ihracata(1) ihracatımıza(1)
370	tarih	28	tarihi(16) tarih(8) tarihten(1) tarihimize(1) tarihimizdeki(1) tarihimizdir(1)
371	sendikal	28	sendikal(12) sendikalar(6) sendikaların(5) sendikalarda(3) sendikalarında(1) sendikalara(1)
372	gözetil-	28	gözetilerek(10) gözetilecek(8) gözetilecektir(4) gözetilmiş(1) gözetilip(1) gözetilmeksizin(1) gözetilmesine(1) gözetilmesinde(1) gözetilmesi(1)
373	denge	28	dengesi(7) dengesinin(4) dengesini(4) denge(4) dengeleri(2) dengeyi(2) dengenin(2) dengemizi(1) dengelerin(1) dengeler(1)
374	baskı	28	baskı(14) baskılardan(4) baskısından(2) baskısı(2) baskısının(1) baskıdan(1) baskısına(1) baskıların(1) baskılarla(1) baskının(1)
375	yükseltil-	28	yükseltilmesi(10) yükseltilecek(7) yükseltilmesine(4) yükseltilecektir(3) yükseltilmesini(1) yükseltilmelidir(1) yükseltilirken(1) yükseltilerek(1)
376	pay	28	payı(12) pay(8) payının(3) payımızın(1) paylarının(1) paylarındaki(1) paylarında(1) payları(1)
377	çağ	27	çağı(7) çağ(1) çağımızın(4) çağımızda(1) çağının(7) çağın(4) çağını(1) çağındaki(1) çağında(1)
378	orman	27	orman(21) ormanların(3) ormanı(1) ormandan(1) ormanda(1)
379	yıllık	27	yıllık(27)
380	inanç	27	inanç(11) inançların(5) inançlar(2) inancı(2) inancındadır(1) inançlarını(1) inançlara(1) inancının(1) inancına(1) inançla(1) inancıyla(1)
381	dayalı	27	dayalı(27)
382	yardım	27	yardım(11) yardımı(4) yardımları(3) yardımlar(3) yardıma(2) yardımların(2) yardımıyla(1) yardımının(1)
383	örgütlenme	27	örgütlenme(16) örgütlenmesini(3) örgütlenmesi(3) örgütlenmeleri(3) örgütlenmeler(1) örgütlenmelerinin(1)
384	eksiksiz	27	eksiksiz(27)
385	kamusal	27	kamusal(27)
386	duyarlılık	27	duyarlılık(7) duyarlılığı(7) duyarlılığın(3) duyarlılıkları(2) duyarlılıkla(2) duyarlılığının(1) duyarlılığımı(1) duyarlılıktır(1) duyarlılıklar(1) duyarlılıklarına(1) duyarlılığımız(1)
387	millî	27	millî(26) millîye(1)
388	ulaşım	27	ulaşım(21) ulaşımı(4) ulaşımına(1) ulaşımında(1)
389	öğrenci	27	öğrenciler(8) öğrencilerine(5) öğrencilerin(4) öğrencilere(3) öğrenci(2) öğrencisi(2) öğrencilerimizin(2) öğrencilerimiz(1)
390	gençlik	27	gençlik(18) gençliğin(8) gençliğe(1)

391	küçük	27	küçük(27)
392	kabul	27	kabul(26) kabulünde(1)
393	dahil	27	dahil(20) dahilde(4) dahilinde(2) dahilindeki(1)
394	deprem	27	deprem(20) depreme(5) depremlerle(1) depremin(1)
395	nüfus	27	nüfus(16) nüfusun(3) nüfusunu(2) nüfusuyla(1) nüfusumuzun(1) nüfusu(1) nüfusla(1) nüfusları(1) nüfuslu(1)
396	laik	27	laik(27)
397	bağlı	27	bağlı(24) bağlıdır(3)
398	bilinç	27	bilinci(8) bilinciyle(5) bilincinin(3) bilincine(2) bilincinde(2) bilincini(2) bilinçlerinin(1) bilinçlerini(1) bilinç(1) bilincindedir(1) bilinçle(1)
399	dil	27	dil(11) dili(4) dilinin(4) dilini(2) dillerinde(1) dillerin(1) dileyenlere(1) dilediği(1) dilediğince(1) dilimizin(1)
400	karşılan-	27	karşılanacaktır(8) karşılanması(8) karşılanacak(4) karşılanmasında(4) karşılanmış(1) karşılanmakta(1) karşılanmasına(1)
401	model	27	modeli(14) model(4) modeline(2) modellerinin(2) modelinin(1) modelinden(1) modelleriyle(1) modellerini(1) modelleri(1)
402	yaklaşım	26	yaklaşım(10) yaklaşım(4) yaklaşımımız(2) yaklaşımın(2) yaklaşımlarla(2) yaklaşımlar(2) yaklaşımının(1) yaklaşımını(1) yaklaşıma(1) yaklaşımları(1)
403	prim	26	prim(11) primleri(7) primi(2) primlerin(2) primleriyle(1) primlerinin(1) primini(1) primine(1)
404	dönüşüm	26	dönüşüm(17) dönüşümü(5) dönüşümünün(1) dönüşümünü(1) dönüşümlerini(1) dönüşümdür(1)
405	teknik	26	teknik(22) tekniklerinin(1) tekniklerini(1) tekniklerin(1) teknikleri(1)
406	eşgüdüm	26	eşgüdüm(14) eşgüdümün(5) eşgüdümünde(3) eşgüdümü(3) eşgüdümlenecektir(1)
407	Anadolu	26	Anadolu(15) Anadolu'nun(6) Anadolu'da(4) Anadolu'daki(1)
408	istikrar	26	istikrar(7) istikrarın(5) istikrarı(3) istikrarını(3) istikrarsızlık(3) istikrara(1) istikrarsız(1) istikrarsızlaştırarak(1) istikrarsızlığı(1) istikrarsızlığa(1)
409	yük	26	yükü(12) yük(9) yükler(3) yükten(1) yükünde(1)
410	üret-	26	üreten(11) üreterek(2) üretebilen(2) üretmek(2) ürettiği(1) üretti(1) ürettiği(1) üreteni(1) üretenden(1) üretene(1) üretmekte(1) üretmeye(1) üretme(1)
411	az	26	az(17) aza(9)
412	aç-	26	açan(5) aç(3) açmaktadır(3) açarak(2) açmayacak(2) açabileceği(1) açabilme(1) açacak(1) açmıştır(1) açarken(1) açmasını(1) açmaları(1) açmadan(1) açma(1) açmakta(1) açmak(1)

413	norm	25	normları(8) normlara(4) normlar(4) normlarına(3) normlarda(3) normlarıyla(1) normların(1) normlarında(1)
414	kadar	25	kadar(25)
415	sade	25	sadece(24) sade(1)
416	meclis	25	meclisleri(7) meclislerinde(6) meclislerinin(3) meclis(3) meclislerine(2) meclisin(2) mecliste(1) meclisler(1)
417	ortaya	25	ortaya(25)
418	vadeli	25	vadeli(25)
419	idari	25	idari(25)
420	gıda	25	gıda(22) gıdaların(2) gıdalara(1)
421	kal-	25	kalmış(11) kalan(3) kalmışlığı(2) kaldığına(2) kalarak(2) kalmayacak(2) kalabileceği(1) kalanlar(1) kalmaktadırlar(1) kalmak(1) kalmasına(1) kalmaya(1) kalması(1) kalmayacaktır(1) kalmaması(1) kalmadığı(1) kalmaları(1) kalmalarını(1) kalmadan(1)
422	hazırlan-	25	hazırlanacak(14) hazırlanacaktır(8) hazırlanarak(1) hazırlanmasında(1) hazırlanması(1)
423	dönüştürül-	25	dönüştürülecektir(11) dönüştürülecek(7) dönüştürülerek(2) dönüştürülmesi(2) dönüştürülmüştür(1) dönüştürülen(1) dönüştürülebileceğine(1)
424	yenilen-	25	yenilenebilir(7) yenilenmiş(4) yenilenecek(4) yenilenmesini(2) yenilenme(2) yenilenebilen(1) yenilenerek(1) yenilenmeye(1) yenilenmesi(1) yenilenmemesi(1) yenilenmesine(1)
425	indiril-	25	indirilecektir(11) indirilmesi(7) indirilerek(3) indirilecek(2) indirilebilmesi(1) indirilmesine(1)
426	talep	25	talep(9) talebinin(3) talebe(2) talebini(2) taleplerini(2) talepleri(2) talepte(1) taleplere(1) taleplerin(1) talebine(1) talebinde(1)
427	kazan-	25	kazanma(3) kazanmasına(2) kazanması(2) kazanmıştır(2) kazanabilir(2) kazanandan(2) kazanan(2) kazanır(1) kazanıncaya(1) kazanmış(1) kazandıkları(1) kazanabilmesi(1) kazananların(1) kazandığı(1) kazanmakta(1) kazanmalarına(1) kazanmaları(1)
428	ulaş-	25	ulaşmış(4) ulaşmaktır(2) ulaşması(2) ulaşmanın(2) ulaşan(1) ulaşır(1) ulaşacak(1) ulaşabilmelerine(1) ulaşabilme(1) ulaşabilmek(1) ulaşabileceği(1) ulaşmasını(1) ulaşmayı(1) ulaşmasıdır(1) ulaşmada(1) ulaşmaları(1) ulaşma(1) ulaşmadan(1) ulaşmak(1)
429	önle-	25	önlemek(7) önleyecek(7) önleyen(3) önlemeye(3) önleme(2) önlemektedir(1) önlemeyi(1) önleyecektir(1)

430	sunul-	25	sunulacaktır(5) sunulmasını(4) sunulmasında(2) sunulması(2) sunulan(2) sunulacak(2) sunularak(1) sunulduğu(1) sunulacağı(1) sunulabilmesi(1) sunulabileceği(1) sunulamaz(1) sunulmasının(1) sunulmak(1)
431	kredi	25	kredi(17) kredisi(5) kredilere(2) kredilerin(1)
432	tasarruf	24	tasarruf(15) tasarrufu(2) tasarrufa(2) tasarrufun(1) tasarrufuna(1) tasarrufların(1) tasarruflar(1) tasarruflarının(1)
433	geri	24	geri(21) geriye(2) geride(1)
434	aşama	24	aşamasında(8) aşamada(5) aşamasından(2) aşamaz(2) aşamaları(2) aşamasına(1) aşamalarında(1) aşamalarda(1) aşama(1) aşamalarının(1)
435	banka	24	bankası(9) bankasının(5) bankaların(3) bankalar(2) banka(2) bankasına(1) bankaları(1) bankalardan(1)
436	lise	24	lise(8) lisesi(2) liseleri(2) liselere(2) liseler(2) liseyi(1) lisesine(1) lisesinde(1) liseye(1) liselerin(1) liseden(1) liselerde(1) liselerini(1)
437	medya	24	medya(17) medyada(4) medyanın(3)
438	ev	24	evleri(6) ev(5) evlerini(3) evde(2) evlerinin(2) evi(2) evlerindeki(1) evlerin(1) evlerde(1) evlerinde(1)
439	girdi	24	girdi(12) girdilerin(5) girdilerde(2)girdisi(1) girdilere(1) girdileri(1) girdilerinden(1) girdiye(1)
440	yönlendiril-	24	yönlendirilmesi(8) yönlendirilecek(4) yönlendirilecektir(4) yönlendirilmesinde(2) yönlendirilmeleri(1) yönlendirilmesinin(1) yönlendirilip(1) yönlendirileceklerdir(1) yönlendirilerek(1) yönlendiricilik(1)
441	bağımsız	24	bağımsız(24)
442	şirket	24	şirketleri(8) şirketler(4) şirket(3) şirketlerin(2) şirketlerinin(2) şirketlerine(1) şirketlere(1) şirketi(1) şirketlerde(1) şirketlerimizin(1)
443	ise	24	ise(24)
444	destekle-	24	destekleme(10) desteklemeler(3) desteklemek(2) desteklemenin(2) desteklemeye(1) desteklemesini(1) desteklemeleri(1) desteklemelere(1) desteklemektedir(1) destekleyicisi(1) destekleyici(1)
445	geç-	24	geçmiş(4) geçen(3) geçmişte(2) geç(2) geçecektir(1) geçtiği(1) geçmişiyile(1) geçmişin(1) geçecek(1) geçmişimizde(1) geçerek(1) geçmeyen(1) geçmeyecek(1) geçmesiyle(1) geçme(1) geçmektir(1) geçmek(1)
446	göz	24	göz(14) gözden(9) gözü(1)
447	taşı-	24	taşıyan(5) taşıma(5) taşımaktadır(2) taşımaları(2) taşımalarında(2) taşıyacaktır(1) taşıyanlar(1) taşıyacak(1) taşıdığı(1) taşımayı(1) taşımaları(1) taşımaktır(1) taşımakla(1)

448	git-	24	giderek(11) gidererek(2) giderebilmek(2) giderlerine(1) giden(1) giderecek(1) gidecek(1) gider(1) gitmemeye(1) gitmeleri(1) gitmeden(1) gitme(1)
449	konul-	23	konulacaktır(13) konulacak(4) konulan(1) konularak(1) konulmasıyla(1) konulması(1) konulmadığı(1) konulmadan(1)
450	kurumsal	23	kurumsal(23)
451	güvenli	23	güvenli(23)
452	hayat	23	hayata(12) hayatın(4) hayatının(2) hayatını(1) hayatına(1) hayatı(1) hayatları(1) hayatta(1)
453	fırsat	23	fırsat(18) fırsatlar(2) fırsatı(1) fırsatlardan(1) fırsatları(1)
454	deniz	23	deniz(16) denizlerin(2) denizlerimiz(2) denizi(1) denizde(1) denizinin(1)
455	yapı	23	yapıları(5) yapıların(4) yapılar(4) yapılarda(3) yapılarının(3) yapılarını(2) yapıları(1) yapılarla(1)
456	sanayileşme	23	sanayileşme(13) sanayileşmenin(4) sanayileşmeyi(3) sanayileşmeyle(1) sanayileşmeden(1) sanayileşmede(1)
457	ana	23	ana(21) anadillerini(1) anadillerinde(1)
458	plan	23	planları(14) planların(2) planlarıyla(1) planlayarak(1) planlarının(1) planlarından(1) planlara(1) planlar(1) planlarda(1)
459	girişim	23	girişimleri(5) girişim(4) girişimi(3) girişimlerinin(3) girişimlerine(2) girişimlerin(1) girişimlerinden(1) girişimlerde(1) girişimin(1) girişiminde(1) girişimler(1)
460	varlık	23	varlıklarının(4) varlığını(4) varlığı(2) varlıklarımızın(2) varlığına(2) varlığımız(2) varlığının(1) varlıklarını(1) varlıklara(1) varlıkları(1) varlıklarımız(1) varlıklarımızı(1) varlık(1)
461	koruyucu	23	koruyucu(23)
462	gözet-	23	gözeten(14) gözetecek(4) gözetmeksizin(3) gözeterek(1) gözetmek(1)
463	kararlılık	23	kararlılıkla(14) kararlılık(5) kararlılığı(2) kararlılığımızın(1) kararlılığa(1)
464	harca-	23	harcamalarının(7) harcamaları(5) harcamaların(3) harcamalarını(2) harcamalarına(2) harcama(1) harcamalarında(1) harcayan(1) harcamaktır(1)
465	tamamlan-	23	tamamlanacak(7) tamamlanması(6) tamamlanacaktır(5) tamamlanarak(3) tamamlandığında(1) tamamlanmasına(1)
466	suç	22	suç(6) suçu(4) suçlarda(4) suçta(3) suçta(2) suçunu(1) suçlardaki(1) suçlara(1)
467	yaygın	22	yaygın(22)
468	önce	22	önce(12) öncesi(5) önceden(2) öncesinde(2) öncesinden(1)

469	zenginlik	22	zenginliklerimiz(5) zenginliğimizdir(3) zenginliklerin(3) zenginlik(2) zenginliğin(1) zenginliğinden(1) zenginliğini(1) zenginliğine(1) zenginliklerinin(1) zenginlikleri(1) zenginliklerimiz(1) zenginliklerini(1) zenginliğidir(1)
470	doğu	22	doğu(19) doğusunun(1) doğuda(1) doğunun(1)
471	fiyat	22	fiyat(7) fiyatlarla(5) fiyatları(3) fiyatla(2) fiyatının(1) fiyatın(1) fiyatlarının(1) fiyatlama(1) fiyatta(1)
472	etkinleştiril-	22	etkinleştirilecek(12) etkinleştirilmesi(4) etkinleştirilecektir(2) etkinleştirilmesini(2) etkinleştirilmiş(1) etkinleştirilerek(1)
473	iyileştiril-	22	iyileştirilmesi(8) iyileştirilecek(6) iyileştirilmesine(3) iyileştirilerek(2) iyileştirilecektir(2) iyileştirilmesinin(1)
474	ölçek	22	ölçek(10) ölçekte(8) ölçeğine(1) ölçeği(1) ölçeğe(1) ölçeklerini(1)
475	dengeli	22	dengeli(22)
476	mümkün	22	mümkün(22)
477	meslekî	22	meslekî(22)
478	kararlı	22	kararlı(15) kararlıdır(7)
479	tek	22	tek(22)
480	işgücü	22	işgücü(10) işgücüne(5) işgücünün(4) işgücümüzün(2) işgücümüzü(1)
481	gelişim	22	gelişimi(9) gelişimini(3) gelişim(3) gelişimin(2) gelişimiyle(1) gelişimlerini(1) gelişimine(1) gelişimindeki(1) gelişiminin(1)
482	arttırıl-	22	arttırılması(10) arttırılacaktır(3) arttırılacak(3) arttırılmasını(2) arttırılarak(2) arttırabilmeleri(1) arttırılmasına(1)
483	kademe	22	kademesinde(8) kademe(5) kademedeki(3) kademesi(2) kademedeki(1) kademelerinden(1) kademelerinde(1) kademeler(1)
484	geçil-	22	geçilecek(9) geçilecektir(8) geçilmesi(3) geçilerek(2)
485	yararlanıl-	22	yararlanılacak(7) yararlanılması(6) yararlanılacaktır(5) yararlanılarak(3) yararlanılmasını(1)
486	doğa	22	doğa(8) doğasını(1) doğası(1) doğamızın(1) doğaya(5) doğayla(3) doğayı(2) doğanın(1)
487	çaba	22	çaba(11) çabalarına(3) çabaları(3) çabalara(2) çabasıyla(1) çabalarımız(1) çabalar(1)
488	benimse-	22	benimser(6) benimseyen(5) benimsemektedir(3) benimsemesi(2) benimsemekte(1) benimsemek(1) benimsemez(1) benimsemeleri(1) benimseme(1) benimsemiş(1)
489	dönüş-	21	dönüş(4) dönüşen(4) dönüşmeleri(2) dönüşmesi(2) dönüşü(1) dönüşecek(1) dönüşmesini(1) dönüşmeyecek(1) dönüşmesine(1) dönüşmesidir(1) dönüşmemesi(1) dönüşmenin(1) dönüşmesinde(1)

490	aynı	21	aynı(21)
491	işçi	21	işçi(11) işçiler(5) işçinin(3) işçilerin(2)
492	hareket	21	hareket(5) harekete(5) hareketle(4) hareketlerinin(3) hareketlerinden(1) hareketin(1) hareketi(1) hareketleri(1)
493	sonra	21	sonra(11) sonrasında(4) sonrası(3) sonradan(2) sonrasındaki(1)
494	kaynaklan-	21	kaynaklanan(19) kaynaklanabileceğini(1) kaynaklanmaktadır(1)
495	idare	21	idare(7) idaresi(4) idaresinin(4) idarenin(3) idarelerle(1) idareler(1) idarelere(1)
496	küreselleşme	21	küreselleşmenin(11) küreselleşme(8) küreselleşmesi(1) küreselleşmeden(1)
497	öğretmen	21	öğretmen(7) öğretmenlerin(6) öğretmensiz(2) öğretmenlere(2) öğretmenler(2) öğretmene(1) öğretmeni(1)
498	grev	21	grev(9) grevli(7) grevlerin(2) grevi(1) greve(1) grevinin(1)
499	etik	21	etik(18) etiği(3)
500	dinamik	21	dinamik(12) dinamiklerini(4) dinamikler(2) dinamiklerine(1) dinamiklerin(1) dinamiklerinde(1)
501	pazar	21	pazarlara(5) pazar(2) pazara(2) pazarların(2) pazarlarda(2) pazarları(1) pazarlardaki(1) pazarlar(1) pazarlarla(1) pazarından(1) pazarında(1) pazarda(1) pazardaki(1)
502	gerçekleştir-	21	gerçekleştirmek(5) gerçekleştirecektir(3) gerçekleştirecek(2) gerçekleştirmeyi(2) gerçekleştiren(1) gerçekleştirecekleri(1) gerçekleştireceği(1) gerçekleştirecekleri(1) gerçekleştirebilen(1) gerçekleştirebilecek(1) gerçekleştirmekte(1) gerçekleştirmesi(1) gerçekleştirme(1)
503	izle-	21	izleme(3) izlemek(3) izlediği(2) izlemektedir(2) izleyecekleri(1) izleyeceği(1) izleyecekler(1) izleyebilir(1) izleyebildiği(1) izleyebilecekleri(1) izlemeye(1) izlemesi(1) izlemelidir(1) izlemeleridir(1) izlemektir(1)
504	söz	20	söz(18) sözüne(1) sözleri(1)
505	dağılım	20	dağılımı(10) dağılımını(4) dağılımının(3) dağılımındaki(2) dağılımında(1)
506	anayasa	20	anayasanın(5) anayasamızın(5) anayasa(4) anayasasının(2) anayasada(2) anayasaya(1) anayasamız(1)
507	fazla	20	fazla(18) fazlasının(1) fazladır(1)
508	finansman	20	finansman(15) finansmanında(3) finansmana(1) finansmanı(1)
509	katılımcı	20	katılımcı(20)
510	iyi	20	iyi(18) iyiye(1) iyice(1)
511	reel	20	reel(20)

512	kişi	20	kişilerin(4) kişinin(3) kişiye(2) kişi(2) kişilere(2) kişiler(2) kişilerde(2) kişilerinin(1) kişilerden(1) kişileri(1)
513	yolsuzluk	20	yolsuzluk(10) yolsuzluklarla(3) yolsuzlukları(2) yolsuzluğun(1) yolsuzluklara(1) yolsuzlukla(1) yolsuzluklar(1) yolsuzluklardaki(1)
514	kriter	20	kriterleri(5) kriter(4) kriterler(3) kriterlerinin(2) kriterlerle(2) kriterlerini(1) kriterlerine(1) kriteri(1) kriterine(1)
515	yüzde	20	yüzde(20)
516	konut	20	konut(15) konutların(2) konutsuz(1) konutları(1) konuta(1)
517	katma	20	katma(20)
518	üye	20	üye(8) üyelerinin(4) üyeleri(4) üyelerin(2) üyelerle(1) üyelerden(1)
519	şiddet	20	şiddet(16) şiddete(3) şiddetle(1)
520	arazi	20	arazi(10) arazilerinin(3) araziler(3) arazilerinde(2) arazisi(1) arazileri(1)
521	kaliteli	20	kaliteli(20)
522	iki	20	iki(18) ikiye(1) ikisi(1)
523	saygılı	20	saygılı(19) saygılıdır(1)
524	pazarla-	20	pazarlama(15) pazarlamaya(2) pazarlamada(1) pazarlayabilen(1) pazarlamakta(1)
525	iste-	20	isteyen(7) ister(4) istedikleri(2) isteyenlerle(1) isteyenlerin(1) isteyenlere(1) istediklerini(1) isteyenleri(1) istemeyen(1) isteme(1)
526	değiş-	20	değişen(7) değişikliği(5) değiştiği(1) değişik(1) değişeceği(1) değişikliğe(1) değişmekte(1) değişmesi(1) değişmemesi(1) değişmelerden(1)
527	sürdür-	20	sürdürmesi(4) sürdürmeleri(2) sürdüreceğiz(1) sürdürür(1) sürdürebilmeleri(1) sürdüren(1) sürdürebilmek(1) sürdüreceklendir(1) sürdürecektir(1) sürdürecek(1) sürdürmektedir(1) sürdürmekte(1) sürdürmektir(1) sürdürmeye(1) sürdürmelerinin(1) sürdürmelerine(1)
528	boyut	20	boyutta(5) boyutunu(3) boyutları(3) boyutlarıyla(2) boyutlar(2) boyutu(2) boyutunda(1) boyutlarda(1) boyutlarında(1)
529	geliş-	20	gelişmiş(10) gelişen(4) gelişeceğine(2) gelişebilmesi(2) gelişebileceği(1) gelişebilecek(1)
530	mevzuat	19	mevzuat(7) mevzuatı(4) mevzuatın(3) mevzuatına(2) mevzuata(2) mevzuattan(1)
531	ara-	19	arama(15) arayan(1) aramaktır(1) aramaları(1) aramacılığında(1)
532	birikim	19	birikim(5) birikimi(4) birikimlerini(2) birikimleri(2) birikimlerin(1) birikimlerine(1) birikimimize(1) birikimidir(1) birikimimiz(1) birikimini(1)
533	rol	19	rol(13) rolü(3) rolünün(1) rolüne(1) rolünü(1)

534	düşünce	19	düşünce(8) düşünceyi(4) düşüncesinin(1) düşünceye(1) düşüncesinden(1) düşüncenin(1) düşüncelere(1) düşünceleri(1) düşüncelerin(1)
535	bireysel	19	bireysel(19)
536	zorunlu	19	zorunlu(19)
537	bakım	19	bakımı(7) bakıma(7) bakım(5)
538	girişimci	19	girişimci(5) girişimciler(5) girişimcinin(3) girişimcilere(2) girişimciyi(2) girişimcilerimize(1) girişimciye(1)
539	kalıcı	19	kalıcı(19)
540	rasyonel	19	rasyonel(17) rasyonelliğin(1) rasyonellik(1)
541	hastalık	19	hastalığı(5) hastalıklar(4) hastalık(3) hastalıkları(3) hastalıkların(2) hastalıklarında(1) hastalıklarından(1)
542	değerlendirme	19	değerlendirme(8) değerlendirmeleri(3) değerlendirmesi(2) değerlendirmelerine(2) değerlendirmeye(1) değerlendirmesinin(1) değerlendirmesine(1) değerlendirmeler(1)
543	işlev	19	işlev(5) işlevi(5) işlevlerini(3) işlevleri(1) işlevlere(1) işlevini(1) işleve(1) işlevinden(1) işlevinin(1)
544	ar-ge	19	ar-ge(19)
545	kapsa-	19	kapsayan(7) kapsayacak(6) kapsaması(2) kapsamaktadır(1) kapsamak(1) kapsar(1) kapsayacaktır(1)
546	fon	19	fonu(6) fon(4) fonuna(2) fonunun(1) fonundan(1) fonlarında(1) fonlarına(1) fonları(1) fonlarla(1) fonlarda(1)
547	kayıt	18	kayıt(9) kaydıyla(6) kayıtlarının(1) kaydına(1) kaydi(1)
548	bütçe	18	bütçe(6) bütçesinden(2) bütçesinin(2) bütçesi(2) bütçenin(2) bütçede(2) bütçesini(1) bütçeden(1)
549	köken	18	köken(6) kökenden(5) kökeni(2) kökenlere(1) kökenlerden(1) kökenler(1) kökenini(1) kökene(1)
550	ölçekli	18	ölçekli(18)
551	aracı	18	aracı(14) aracın(1) araçların(1) araçlara(1) araçlar(1)
552	özelleştirme	18	özelleştirme(12) özelleştirmeye(2) özelleştirmenin(1) özelleştirmeden(1) özelleştirmede(1) özelleştirmeler(1)
553	engel	18	engel(14) engeli(3) engelini(1)
554	bölüm	18	bölüm(8) bölümünün(2) bölümünde(2) bölümü(2) bölümünü(1) bölümleri(1) bölümlere(1) bölümlerde(1)
555	oda	18	odalarının(7) odaları(5) odalarına(2) odalarıyla(1) odası(1) odalarınca(1) odalarla(1)
556	arz	18	arz(16) arzını(1) arzında(1)
557	farklılık	18	farklılıklar(6) farklılıkları(3) farklılıkların(2) farklılık(2) farklılıklarını(2) farklılıklarının(1) farklılıklarımızın(1) farklılıklarına(1)
558	kısa	18	kısa(18)

559	eylem	18	eylem(13) eylemleri(2) eylemlerle(1) eylemlerinde(1) eylemler(1)
560	özerk	18	özerk(18)
561	üstlen-	18	üstlenecek(6) üstlenecektir(3) üstlendiği(2) üstlenecekleri(2) üstlenebilmesi(1) üstlenecekler(1) üstlenmesi(1) üstlenmeleri(1) üstlenmekten(1)
562	kontrol	18	kontrol(8) kontrollü(4) kontrolsüz(2) kontrolün(1) kontrolü(1) kontrolleri(1) kontrole(1)
563	siyasal	18	siyasal(18)
564	unsur	18	unsuru(6) unsurları(3) unsurunun(1) unsuruna(1) unsurunu(1) unsurlarını(1) unsurlarından(1) unsurlardandır(1) unsurların(1) unsurlarına(1) unsur(1)
565	yoksul	18	yoksul(8) yoksullara(4) yoksulların(3) yoksulun(1) yoksulları(1) yoksula(1)
566	vatandaşlık	18	vatandaşlık(17) vatandaşlığından(1)
567	yurtdışı	18	yurtdışında(8) yurtdışındaki(5) yurtdışı(4) yurtdışından(1)
568	yoğun	18	yoğun(18)
569	vizyon	18	vizyonu(6) vizyon(4) vizyonunun(2) vizyonunu(2) vizyonumuz(2) vizyonla(1) vizyonlu(1)
570	izin	18	izin(11) izni(3) izne(2) izinlerinin(1) izinlerine(1)
571	yürütül-	18	yürütülecektir(9) yürütülecek(3) yürütülmesini(2) yürütülerek(1) yürütülen(1) yürütülmesinde(1) yürütülmesi(1)
572	çıkartıl-	18	çıkartılacak(6) çıkartılacaktır(4) çıkartılması(4) çıkartılarak(2) çıkartılmış(1) çıkartılmasına(1)
573	aşıl-	18	aşılacak(7) aşılacaktır(5) aşılması(4) aşılmasında(1) aşılmasıdır(1)
574	bırakıl-	18	bırakılmayacak(3) bırakılması(3) bırakılmayacaktır(2) bırakılmaması(2) bırakılacak(3) bırakılacaktır(2) bırakılmış(1) bırakılamaz(1) bırakılan(1)
575	tüketim	17	tüketim(12) tüketiminde(2) tüketimine(1) tüketimi(1) tüketime(1)
576	köylü	17	köylünün(4) köylüsü(2) köylüsüne(2) köylüleri(2) köylüye(2) köylülerinin(1) köylülere(1) köylülerinden(1) köylü(1) köylümüze(1)
577	onur	17	onuruna(7) onur(3) onurunu(3) onuru(2) onuruyla(1) onurlarını(1)
578	özgür	17	özgür(17)
579	mekanizma	17	mekanizması(4) mekanizmalar(3) mekanizmaları(3) mekanizmalarında(2) mekanizmasının(2) mekanizmaların(1) mekanizmalara(1) mekanizmalarının(1)
580	yerli	17	yerli(17)
581	hakim	17	hakim(9) hakimler(8)
582	oran	17	oranları(7) oranlarının(6) oranlarını(1) oranlarına(1) oranla(1) oranlarda(1)

583	yasa	17	yasalara(4) yasalardaki(3) yasalar(3) yasalarla(2) yasalardan(2) yasalarına(1) yasaların(1) yasalarda(1)
584	madencilik	17	madencilik(13) madencilikte(4)
585	faiz	17	faiz(12) faizlerin(4) faizler(1)
586	dost	17	dostu(12) dost(5)
587	laiklik	17	laiklik(11) laikliği(3) laikliğe(2) laikliğin(1)
588	bazı	17	bazı(13) bazında(4)
589	ulaştır-	17	ulaştırma(6) ulaştırmasının(3) ulaştırmayı(2) ulaştırması(2) ulaştırmada(2) ulaştırmasında(1) ulaştırmaktır(1)
590	yürüt-	17	yürütme(6) yürütmenin(5) yürütmesi(1) yürütmeleri(1) yürütmeden(1) yürütürken(1) yürüttükleri(1) yürütebilecek(1)
591	ulaşıl-	17	ulaşılabilir(6) ulaşılması(4) ulaşılacaktır(3) ulaşılarak(1) ulaşılmadığı(1) ulaşılabilmesini(1) ulaşılabilirlik(1)
592	il	17	il(10) iller(3) ilde(1) illerinde(1) illerde(1) illerdeki(1)
593	bütünleş-	17	bütünleşmeyi(2) bütünleşmiş(2) bütünleştirilmiş(1) bütünleştirme(1) bütünleştirilmesidir(1) bütünleştirmiş(1) bütünleştirilecektir(1) bütünleşerek(1) bütünleştirilecek(1) bütünleşen(1) bütünleştirilerek(1) bütünleşmesini(1) bütünleşmemize(1) bütünleşme(1) bütünleşmek(1)
594	sun-	17	sunan(5) sunabilecek(2) sunmak(2) sunanın(1) sunacak(1) sunabilen(1) sunmakla(1) sunmayı(1) sunmaları(1) sunmuştur(1) sunduğu(1)
595	engelle-	16	engellleyen(5) engelleyecek(3) engellemeyecek(2) engelleyecektir(1) engellemesi(1) engellememesi(1) engellemeleri(1) engellemeden(1) engellemek(1)
596	ya	16	ya(16)
597	Güneydoğu	16	Güneydoğu(12) Güneydoğu'da(2) Güneydoğusunun(1) Güneydoğu'nun(1)
598	bilimsel	16	bilimsel(16)
599	aktif	16	aktif(16)
600	kapsamlı	16	kapsamlı(16)
601	erkek	16	erkek(11) erkeği(3) erkekler(1) erkeklerle(1)
602	değerlendir-	16	değerlendirecek(3) değerlendirmektedir(3) değerlendirmek(2) değerlendirir(2) değerlendiren(2) değerlendiriyor(1) değerlendirerek(1) değerlendirebilen(1) değerlendirip(1)
603	yönlendir-	16	yönlendirme(6) yönlendirecek(3) yönlendirici(2) yönlendirmek(2) yönlendirmeyi(1) yönlendirmeler(1) yönlendirmesi(1)

604	yayın	16	yayın(8) yayınları(2) yayınlar(1) yayınlarda(1) yayınlamalarına(1) yayında(1) yayınladığı(1) yayınlanan(1)
605	afet	16	afet(12) afetlerden(1) afetler(1) afetle(1) afetine(1)
606	hayvancılık	16	hayvancılık(9) hayvancılığı(3) hayvancılığa(2) hayvancılığına(1) hayvancılığın(1)
607	öngörül-	16	öngörülen(4) öngörülecek(3) öngörülecektir(3) öngörülebilir(2) öngörülebilirlik(2) öngörülerek(1) öngörülmeden(1)
608	yenilik	16	yenilik(10) yeniliğe(2) yeniliklere(2) yenilikleri(2)
609	işlerlik	16	işlerlik(14) işlerliğine(1) işlerliği(1)
610	asgari	16	asgari(15) asgariye(1)
611	görüş	16	görüşünü(4) görüşleri(3) görüşündedir(2) görüşlere(2) görüşüne(1) görüşü(1) görüşlerini(1) görüş(1) görüşün(1)
612	karşıla-	16	karşılacak(6) karşılamak(2) karşılayan(2) karşılar(2) karşılayabilmesi(1) karşılayamamaktadır(1) karşılamaya(1) karşılama(1)
613	gir-	16	girmeleri(2) girmesine(1) girmesinin(1) girmeyen(1) girmesi(1) girmemesi(1) girmelerine(1) girmelerinin(1) girmemelerini(1) girmemesini(1) girecektir(1) girmeyen(1) girerek(1) girmiş(1) girdiği(1)
614	azalt-	16	azaltma(8) azaltan(2) azaltmak(2) azaltıcı(1) azaltarak(1) azaltacak(1) azaltmamış(1)
615	ayrıl-	16	ayrılan(2) ayrılmış(2) ayrılacaktır(2) ayrılacak(2) ayrılması(2) ayrılmaz(2) ayrılıp(1) ayrılmayacağı(1) ayrılmasının(1) ayrılmasına(1)
616	engel	15	engeller(8) engellerin(4) engelleri(2) engellere(1)
617	devrim	15	devrimleri(6) devrimlerinin(4) devrimi(2) devriminin(2) devrimlerine(1)
618	uyumlu	15	uyumlu(15)
619	inovasyon	15	inovasyon(6) in(3) inovasyona(2) inovasyonla(1) inovasyondur(1) ini(1) inovasyon(1)
620	öğretim	15	öğretim(9) öğretimin(2) öğretime(2) öğretimiyle(1) öğretimine(1)
621	Kıbrıs	15	Kıbrıs(11) Kıbrıs'ı(2) Kıbrıs'ta(2)
622	benzeri	15	benzeri(15)
623	temin	15	temin(12) temini(2) temininin(1)
624	imkân	15	imkânı(4) imkân(3) imkânlarının(3) imkânlarını(2) imkânları(1) imkânlar(1) imkânlara(1)
625	bağımlılık	15	bağımlılığı(5) bağımlılığın(3) bağımlılığına(2) bağımlılığının(2) bağımlılık(1) bağımlılıktan(1) bağımlılıkların(1)
626	düzenleyici	15	düzenleyici(15)
627	işlem	15	işlem(6) işlemlerinin(4) işlemleri(3) işlemler(1) işlemlerin(1)

628	hedeflen-	15	hedeflenecek(6) hedeflenecektir(6) hedeflenen(2) hedeflenmiş(1)
629	etki	15	etki(7) etkisinden(4) etkiyecek(1) etkisini(1) etkisine(1) etkide(1)
630	sorumlu	15	sorumlu(12) sorumludur(2) sorumlusunun(1)
631	taşımacılık	15	taşımacılığında(3) taşımacılığın(2) taşımacılığa(2) taşımacılıkta(2) taşımacılığına(2) taşımacılığının(1) taşımacılığı(1) taşımacılıkla(1) taşımacılık(1)
632	ilişkin	15	ilişkin(15)
633	ücret	15	ücret(13) ücretlerin(1) ücretleri(1)
634	işleme	15	işleme(13) işlemesine(1) işlemesi(1)
635	yönlü	15	yönlü(14) yönlülük(1)
636	özendirici	15	özendirici(15)
637	amaçlı	15	amaçlı(15)
638	basın	15	basın(13) basını(1) basında(1)
639	böylelikle	15	böylelikle(15)
640	denetle-	15	denetleme(9) denetlemesi(3) denetlemeye(2) denetlemek(1)
641	dayan-	15	dayanan(11) dayanacak(1) dayanması(1) dayanmalıdır(1) dayanmaktadır(1)
642	engellen-	15	engellenecektir(8) engellenerek(1) engellenemez(1) engellenecek(1) engellenmesini(1) engellenmesi(1) engellenmeden(1) engellenmektedir(1)
643	paylaş-	15	paylaşan(4) paylaşma(2) paylaşır(1) paylaşır(1) paylaşsın(1) paylaşabilmeleri(1) paylaşabilmesi(1) paylaşmayı(1) paylaşmaya(1) paylaşmaları(1) paylaşmadır(1)
644	değiştiril-	15	değiştirilmesi(4) değiştirilecek(3) değiştirilemez(2) değiştirilecektir(2) değiştirilmiş(1) değiştirilerek(1) değiştirilmesinin(1) değiştirilmesine(1)
645	denetlen-	15	denetlenecektir(5) denetlenmesi(5) denetlenecek(2) denetlenen(1) denetlenebilir(1) denetlenmesinde(1)
646	kılın-	15	kılınacaktır(4) kılınması(4) kılınacak(3) kılındığı(1) kılınmasıyla(1) kılınmasına(1) kılınmasını(1)
647	belirli	14	belirli(14)
648	maliyet	14	maliyetlerini(3) maliyetleri(3) maliyet(2) maliyeti(2) maliyetlerinin(1) maliyetini(1) maliyetin(1) maliyetlerinde(1)
649	akdeniz	14	akdeniz(11) akdenizde(3)
650	demokrat	14	demokrat(14)
651	para	14	para(11) paraya(2) parası(1)
652	içer-	14	içeren(8) içerecek(3) içerecektir(2) içermeleri(1)
653	bilim	14	bilim(9) bilimin(2) bilime(2) bilimler(1)
654	üretken	14	üretken(14)

655	amaçlan-	14	amaçlanacak(8) amaçlanacaktır(5) amaçlanmaktadır(1)
656	savcı	14	savcılar(10) savcılarının(1) savcıları(1) savcılarla(1) savcılara(1)
657	emekli	14	emekli(7) emeklilerin(3) emeklilere(2) emekliye(1) emekliler(1)
658	makul	14	makul(14)
659	içeri	14	içerisinde(13) içerisine(1)
660	başka	14	başka(13) başkalarının(1)
661	konsey	14	konseyi(8) konseyinin(2) konseyleri(1) konseyin(1) konsey(1) konseyine(1)
662	yön	14	yönünde(2) yönden(2) yönüyle(2) yönde(2) yönünden(1) yönü(1) yönlerini(1) yöndeki(1) yön(1) yönleriyle(1)
663	sulama	14	sulama(11) sulamaya(2) sulamada(1)
664	imar	14	imar(13) imarı(1)
665	eksiklik	14	eksikliği(3) eksiklik(3) eksiklikleri(3) eksikliklerinin(2) eksiklikler(1) eksikliklerin(1) eksikliklerden(1)
666	organize	14	organize(14)
667	hoşgörü	14	hoşgörü(10) hoşgörüyü(1) hoşgörüyeye(1) hoşgörünün(1) hoşgörüdür(1)
668	örgütlü	14	örgütlü(10) örgütlülük(3) örgütlülüğünü(1)
669	gaz	14	gaz(8) gazın(1) gazda(1) gazdan(1) gazlarının(2) gazla(1)
670	güçlendir-	14	güçlendirmiş(2) güçlendiren(2) güçlendirici(2) güçlendirme(2) güçlendirmek(2) güçlendirecek(1) güçlendirerek(1) güçlendirmeye(1) güçlendirmeleri(1)
671	katıl-	14	katılmaları(5) katılma(4) katılmak(2) katılması(2) katılmalarını(1)
672	etkile-	14	etkilemektedir(2) etkileyecek(2) etkileyen(2) etkileyebilecek(2) etkilemekte(1) etkilemek(1) etkileyecektir(1) etkilediği(1) etkilememesinin(1) etkileme(1)
673	sınır	14	sınırları(5) sınır(2) sınırlarını(1) sınırlarının(1) sınırlarına(1) sınırların(1) sınırlarımızın(1) sınırlar(1) sınırının(1)
674	çekil-	14	çekilecek(5) çekilecektir(3) çekilmesi(3) çekilerek(1) çekilen(1) çekilebilmesi(1)
675	kazandır-	14	kazandıracak(5) kazandırıcı(2) kazandıran(2) kazandırma(2) kazandıracaktır(1) kazandırmayı(1) kazandırmak(1)
676	izlen-	14	izlenecektir(5) izlenmesi(4) izlenecek(2) izlenmiş(1) izlenebilirlik(1) izlenmesini(1)
677	yönel-	14	yönelmesi(4) yönelen(2) yönelmesini(1) yönelmenin(1) yönelmeden(1) yönelme(1) yönelmiş(1) yönelerek(1) yönelecek(1) yönelmekte(1)

678	aş-	14	aşmayacak(2) aşmayı(2) aşmış(2) aşan(2) aşmayan(1) aşmamasına(1) aşmaması(1) aşmamak(1) aş(1) aşabilmesinin(1)
679	milletvekili	13	milletvekili(7) milletvekillerinin(5) milletvekilleri(1)
680	genişletil-	13	genişletilecek(5) genişletilerek(2) genişletilecektir(2) genişletilmesi(2) genişletilmesini(1) genişletilmelidir(1)
681	akademik	13	akademik(13)
682	üstünlük	13	üstünlüğü(6) üstünlüğünü(5) üstünlüğünün(1) üstünlük(1)
683	jenerik	13	jenerik(13)
684	kentleşme	13	kentleşme(10) kentleşmenin(2) kentleşmesinin(1)
685	istikrarlı	13	istikrarlı(13)
686	anlam	13	anlamda(6) anlamıyla(2) anlamına(2) anlam(1) anlamının(1) anlamını(1)
687	sosyoekonomik	13	sosyoekonomik(13)
688	sektörel	13	sektörel(13)
689	üyelik	13	üyelik(3) üyeliği(3) üyeliğinden(2) üyeliğinin(1) üyeliğini(1) üyeliğine(1) üyeliktir(1) üyelikten(1)
690	hekimlik	13	hekimliği(8) hekimlik(3) hekimliğinin(1) hekimliğinde(1)
691	mezhep	13	mezhep(6) mezhepsel(2) mezheplerine(1) mezheplerin(1) mezhepleri(1) mezhebini(1) mezhebe(1)
692	tercih	13	tercih(4) tercihlerinde(2) tercihleri(2) tercihlerinin(1) tercihlerine(1) tercihine(1) tercihlerin(1) tercihlere(1)
693	mahkeme	13	mahkemeleri(4) mahkemesinde(2) mahkeme(2) mahkemesi(1) mahkemelerin(1) mahkemelere(1) mahkemelerde(1) mahkemelerden(1)
694	ölçüt	13	ölçütler(3) ölçütlere(3) ölçütü(2) ölçüt(2) ölçütüne(1) ölçütleri(1) ölçütlerle(1)
695	egemen	13	egemen(13)
696	çevresel	13	çevresel(13)
697	gereksinim	13	gereksinimlerinin(3) gereksinimlerini(2) gereksinimi(2) gereksinimleri(2) gereksinimlerine(1) gereksinimlere(1) gereksinimini(1) gereksinim(1)
698	şart	13	şartı(5) şartları(3) şartına(2) şartlarda(2) şartlara(1)
699	adli	13	adli(13)
700	iddia	13	iddia(4) iddiası(2) iddiamızın(2) iddialarının(2) iddiasıyla(1) iddiaların(1) iddiasıdır(1)
701	karşılıklı	13	karşılıklı(13)
702	müdahale	13	müdahale(6) müdahalenin(2) müdahalesinin(1) müdahalelerinden(1) müdahalelere(1) müdahaleler(1) müdahalelerden(1)
703	bilişim	13	bilişim(12) bilişimde(1)

704	İstanbul	13	İstanbul(10) İstanbul'un(2) İstanbul'a(1)
705	sürekli	13	sürekli(8) sürekliliğini(3) sürekliliğinin(2)
706	odaklan-	13	odaklanacak(4) odaklanmış(3) odaklanan(2) odaklanması(1) odaklanılarak(1) odaklanılacak(1) odaklandırılacaktır(1)
707	fiziki	13	fiziki(13)
708	gap	13	gap(8) gapa(3) gapı(1) gapın(1)
709	özendir-	13	özendirecek(5) özendiren(3) özendirmek(3) özendirmelerin(1) özendirme(1)
710	öz	13	özünü(5) özüne(3) öz(3) özü(2)
711	üretil-	13	üretilmesi(6) üretilmesini(1) üretilmesine(1) üretilerek(1) üretilen(1) üretilecek(1) üretilbilmesine(1) üretildiği(1)
712	geçir-	13	geçiren(2) geçirecektir(2) geçirmeyi(2) geçireceklerdir(1) geçirecek(1) geçirebilmeleri(1) geçirmeye(1) geçirmedeği(1) geçirme(1) geçirmek(1)
713	oyna-	13	oynaması(2) oynayabilir(2) oynamaktadır(2) oynamaktır(1) oynamak(1) oynayacaktır(1) oynayacak(1) oynayabilmesi(1) oynamıştı(1) oynamasını(1)
714	ne	12	ne(12)
715	aday	12	aday(7) adayların(3) adayı(1) adaylara(1)
716	seçim	12	seçimlerde(6) seçim(2) seçimi(2) seçiminde(1) seçimini(1)
717	ucuz	12	ucuz(12)
718	mahalle	12	mahalle(8) mahalleye(1) mahallesi(1) mahallelerde(1) mahallede(1)
719	yaşlı	12	yaşlı(3) yaşlılara(3) yaşlılarımızın(2) yaşlılar(2) yaşlıların(1) yaşlıları(1)
720	seviye	12	seviyesine(3) seviyelerde(3) seviyeye(2) seviyesini(1) seviyesinde(1) seviyelerinin(1) seviyenin(1)
721	büyükşehir	12	büyükşehir(10) büyükşehirler(2)
722	havza	12	havzaları(4) havzası(2) havzasını(1) havzalarının(1) havzalarında(1) havzalarımızda(1) havzalarına(1) havzalarını(1)
723	başkan	12	başkanları(4) başkanlarının(3) başkanının(1) başkanını(1) başkanı(1) başkan(1) başkanına(1)
724	yapım	12	yapımı(4) yapımızın(3) yapımına(2) yapım(2) yapımları(1)
725	entegre	12	entegre(12)
726	girişimcilik	12	girişimcilik(7) girişimciliği(2) girişimciliğine(1) girişimciliğe(1) girişimcilikte(1)
727	kur	12	kur(11) kuru(1)
728	gün	12	gün(5) günümüz(3) günde(2) günümüze(1) güne(1)
729	hava	12	hava(7) havayolu(2) havaalanlarının(1) havaalanlarından(1) havaalanları(1)

730	gönüllü	12	gönüllü(10) gönüllüleri(2)
731	göç	12	göç(8) göçü(2) göçünün(1) göçün(1)
732	borç	12	borç(6) borçlarındaki(1) borçlarının(1) borçlarına(1) borçların(1) borçla(1) borçlar(1)
733	dağıtım	12	dağıtım(9) dağıtımındaki(1) dağıtımı(1) dağıtımında(1)
734	santral	12	santrallerde(3) santral(2) santralleri(2) santrallerin(1) santrallerinin(1) santrallerden(1) santraller(1) santrallere(1)
735	kuvvet	12	kuvvetlerinin(5) kuvvetlerimizin(1) kuvvetlerinden(1) kuvvetlerimizce(1) kuvvetlerimiz(1) kuvvetler(1) kuvvetlerde(1) kuvvet(1)
736	boy	12	boyunca(6) boyu(3) boy(3)
737	toplam	12	toplam(11) toplamdaki(1)
738	temiz	12	temiz(12)
739	görevli	12	görevli(3) görevlisi(3) görevlilerinin(3) görevlileri(1) görevliler(1) görevlilerine(1)
740	tehdit	12	tehdit(7) tehditleri(2) tehdidi(2) tehvide(1)
741	enflasyon	12	enflasyon(6) enflasyonun(3) enflasyonu(2) enflasyonla(1)
742	kesinlikle	12	kesinlikle(12)
743	kolaylaştır	12	kolaylaştıracak(5) kolaylaştırıcı(4) kolaylaştıran(3)
744	ithalat	12	ithalata(4) ithalat(3) ithalatla(2) ithalatının(1) ithalatı(1) ithalattaki(1)
745	çoğulcu	12	çoğulcu(11) çoğulcudur(1)
746	böyle	12	böylece(10) böyle(2)
747	çıkıl-	12	çıkılacak(4) çıkılacaktır(4) çıkılarak(3) çıkılması(1)
748	başlatıl-	12	başlatılacak(6) başlatılacaktır(5) başlatılması(1)
749	gidil-	12	gidilecektir(7) gidilecek(2) gidilebilecek(1) gidilmeyecek(1) gidilmesinin(1)
750	vazgeçil-	12	vazgeçilmez(8) vazgeçilemez(2) vazgeçilerek(1) vazgeçilen(1)
751	bil-	12	bilen(3) bilmektedir(3) bilecek(1) bilmeyen(2) bilmelerini(1) bilme(1) bilmenin(1)
752	olumsuz	11	olumsuz(11)
753	hastane	11	hastaneleri(5) hastane(2) hastaneye(1) hastanelerinin(1) hastanelerin(1) hastaneler(1)
754	açlık	11	açlık(8) açlığa(2) açlığın(1)
755	organ	11	organlarının(2) organlarınca(2) organına(1) organının(1) organa(1) organlarında(1) organlarına(1) organ(1) organları(1)
756	tür	11	tür(6) türlerine(2) türünün(1) türlerinin(1) türleri(1)
757	hedefle-	11	hedefleyen(5) hedeflemektedir(2) hedeflerken(1) hedefleyecek(1) hedeflediğimiz(1) hedeflemekte(1)
758	etki	11	etkilerini(4) etkileri(3) etkilerde(2) etkilere(1) etkilerden(1)

759	dönüştür-	11	dönüştürecektir(1) dönüştürebilmesi(1) dönüştürebilmenin(1) dönüştürebilme(1) dönüştürebilen(1) dönüştürmektir(1) dönüştürmek(3) dönüştürme(2)
760	saygınlık	11	saygınlığını(3) saygınlığı(3) saygınlığına(2) saygınlığının(1) saygınlığın(1) saygınlıkla(1)
761	gemi	11	gemi(7) gemilerinin(2) geminin(1) gemilerimizle(1)
762	muhtaç	11	muhtaç(9) muhtaçların(1) muhtaçlar(1)
763	Irak	11	Irak(5) Irak'ta(2) Irak'ın(1) Irak'tan(1) Irak'la(1) Irak'a(1)
764	ırk	11	ırk(8) ırkı(2) ırklarının(1)
765	kimse	11	kimsenin(5) kimse(4) kimseye(1) kimseler(1)
766	serbest	11	serbest(11)
767	hayvan	11	hayvan(10) hayvanların(1)
768	disiplin	11	disiplin(7) disiplininin(1) disiplinine(1) disiplinin(1) disiplini(1)
769	coğrafya	11	coğrafyası(3) coğrafyada(3) coğrafyasında(2) coğrafyasını(1) coğrafyanın(1) coğrafyamızdır(1)
770	şebeke	11	şebekesi(3) şebekeleri(2) şebekesinden(1) şebekesine(1) şebekelerinin(1) şebekelerindeki(1) şebeke(1) şebekenin(1)
771	özgürce	11	özgürce(11)
772	elektrik	11	elektrik(10) elektriğin(1)
773	kuzey	11	kuzey(11)
774	denetleyici	11	denetleyici(11)
775	sözleşmeli	11	sözleşmeli(11)
776	yeterince	11	yeterince(11)
777	temsil	11	temsil(8) temsilsiz(1) temsilin(1) temsiline(1)
778	İslam	11	İslam(5) İslamın(2) İslamofobi(2) İslamdan(1) İslamofobiyi(1)
779	güven	11	güven(3) güvene(2) güvenin(2) güvenini(1) güvenen(1) güvenecek(1) güveni(1)
780	kadro	11	kadrolar(3) kadrolarına(2) kadrosunun(1) kadroya(1) kadronun(1) kadroların(1) kadroları(1) kadro(1)
781	onurlu	11	onurlu(11)
782	kesintisiz	11	kesintisiz(11)
783	çeşitli	11	çeşitli(11)
784	sınav	11	sınavı(4) sınavların(2) sınavının(1) sınavsız(1) sınavlarının(1) sınavları(1) sınavlarla(1)
785	geçiş	11	geçiş(8) geçişte(1) geçişi(1) geçişin(1)
786	ait	11	ait(11)
787	yetersizlik	11	yetersizliği(5) yetersizlikleri(3) yetersizliklerini(1) yetersizliklerin(1) yetersizlikler(1)
788	devam	11	devam(9) devamına(1) devamı(1)

789	çoğulculuk	11	çoğulculuk(5) çoğulculuğu(2) çoğulculuğuyla(1) çoğulculuğun(1) çoğulculuğa(1) çoğulculuktur(1)
790	maden	11	maden(7) madenlerin(3) madenler(1)
791	irade	11	irade(4) iradesi(3) iradeye(2) iradesine(1) iradesinin(1)
792	ortaklık	11	ortaklık(5) ortaklıklar(4) ortaklığı(1) ortaklıklara(1)
793	eşitsizlik	11	eşitsizliğe(2) eşitsizliklerle(2) eşitsizliklerin(2) eşitsizlikleri(2) eşitsizliği(1) eşitsizlikler(1) eşitsizlik(1)
794	aracılığıyla	11	aracılığıyla(11)
795	müdürlük	11	müdürlüğü(10) müdürlüğüne(1)
796	ısınma	11	ısınma(7) ısınmaya(2) ısınmayla(1) ısınmanın(1)
797	miras	11	miras(3) mirasa(3) mirasın(2) mirasının(1) mirası(1) mirasımızın(1)
798	nokta	11	noktası(3) noktasına(2) noktalarında(1) noktalardan(1) noktayı(1) noktaya(1) noktasında(1) noktasındaki(1)
799	öncü	11	öncü(10) öncüsü(1)
800	sınıf	11	sınıf(4) sınıfın(2) sınıflar(2) sınıflarında(1) sınıflara(1) sınıfların(1)
801	amaçla-	11	amaçlayan(6) amaçlamaktadır(3) amaçlamakta(2)
802	gerektir-	11	gerektirdiği(5) gerektirmeyen(3) gerektiren(2) gerektirmektedir(1)
803	gerçekleş-	11	gerçekleşmesi(3) gerçekleşmiş(2) gerçekleşmeyen(1) gerçekleşmemesi(1) gerçekleşmeden(1) gerçekleştiği(1) gerçekleşene(1) gerçekleşebilir(1)
804	sonuç	11	sonuçlar(3) sonucu(3) sonuçları(2) sonuçlarına(1) sonuç(1) sonucunu(1)
805	görül-	11	görülmesine(1) görülmeyecek(1) görülmesi(1) görülmemelidir(1) görülmemeli(1) görülmemektedir(1) görülenler(1) görülen(1) görülebilmesi(1) görüldüğü(1) görülmekte(1)
806	arttır-	11	arttıracak(2) arttırıcı(2) arttıran(2) arttırmaya(2) arttırmayı(1) arttırma(1) arttırmak(1)
807	duy-	10	duyduğu(6) duydukları(2) duyar(1) duyacağı(1)
808	beceri	10	becerisi(2) beceri(2) becerilerini(2) beceriler(2) becerisinin(1) becerilerinin(1)
809	ilçe	10	ilçe(9) ilçelerde(1)
810	ortalama	10	ortalama(5) ortalaması(2) ortalamalarına(2) ortalamasının(1)
811	zorunluluk	10	zorunluluğu(4) zorunluluk(4) zorunluluğundan(1) zorunluluktur(1)
812	liman	10	limanların(4) limanlarımızın(2) limanlarındaki(1) limanlarına(1) limanlarımızdaki(1) limanları(1)
813	rehabilitasyon	10	rehabilitasyon(9) rehabilitasyonu(1)
814	kirlenme	10	kirlenme(3) kirlenmesinin(2) kirlenmesi(2) kirlenmeye(1) kirlenmenin(1) kirlenmesine(1)

815	beyan	10	beyan(4) beyanı(4) beyanda(1) beyanlar(1)
816	iktidar	10	iktidarında(3) iktidar(2) iktidarların(2) iktidarıyla(1) iktidarda(1) iktidarı(1)
817	egemenlik	10	egemenliğine(4) egemenliğinin(2) egemenliğini(2) egemenlik(1) egemenliğin(1)
818	ilaç	10	ilaç(5) ilacı(3) ilaçta(1) ilaçlarını(1)
819	paralel	10	paralel(6) paralelinde(4)
820	ahlak	10	ahlak(6) ahlakı(2) ahlakın(1) ahlakıdır(1)
821	meşdan	10	meşdana(9) meşdan(1)
822	paylaşım	10	paylaşımı(5) paylaşımında(3) paylaşımına(2)
823	yargıç	10	yargıç(7) yargıçlı(2) yargıçların(1)
824	duygu	10	duygusu(3) duygusunu(2) duygusunun(2) duygularının(1) duygularını(1) duygular(1)
825	haksız	10	haksız(10)
826	değişiklik	10	değişiklikler(3) değişiklik(2) değişikliklere(2) değişiklikleriyle(1) değişikliklerin(1) değişiklikle(1)
827	silahlı	10	silahlı(10)
828	modern	10	modern(10)
829	site	10	sitelerinde(5) siteleri(4) site(1)
830	azınlık	10	azınlık(4) azınlıklar(2) azınlıktaki(1) azınlıkların(1) azınlıklara(1) azınlıkları(1)
831	bağlantı	10	bağlantılar(3) bağlantıları(3) bağlantısı(2) bağlantılarının(1) bağlantılarıyla(1)
832	uzman	10	uzman(6) uzmanlarının(1) uzmanlarını(1) uzmanlarımıza(1) uzmanları(1)
833	öncülük	10	öncülüğünde(6) öncülük(2) öncülüğünü(1) öncülüğü(1)
834	sınırlı	10	sınırlı(9) sınırlılığını(1)
835	depolama	10	depolama(7) depolamalı(3)
836	tedbir	10	tedbirleri(2) tedbirlerin(2) tedbirler(2) tedbirlerle(1) tedbirleriyle(1) tedbirlerinin(1) tedbir(1)
837	yerleşim	10	yerleşim(8) yerleşimlerin(1) yerleşimleri(1)
838	atılım	10	atılım(8) atılımla(1) atılımdır(1)
839	hekim	10	hekim(4) hekimlerin(2) hekimlerinin(1) hekiminin(1) hekimi(1) hekimler(1)
840	komşu	10	komşu(6) komşularımız(2) komşularından(1) komşularımızla(1)
841	taahsis	10	taahsisi(5) taahsis(4) taahsisine(1)
842	demiryolu	10	demiryolu(10)
843	ders	10	ders(7) derslerinin(1) dersinin(1) derslerine(1)
844	suçlu	10	suçluların(3) suçlu(3) suçluyu(3) suçlular(1)
845	mutlaka	10	mutlaka(10)
846	yenilikçilik	10	yenilikçilik(5) yenilikçiliğe(2) yenilikçiliktir(2) yenilikçiliği(1)

847	Karadeniz	10	Karadeniz(8) Karadeniz'in(1) Karadeniz'i(1)
848	donanım	10	donanım(3) donanımın(2) donanımlarının(2) donanımında(1) donanıma(1) donanımı(1)
849	erişim	10	erişimi(4) erişim(3) erişimlerini(1) erişiminden(1) erişimini(1)
850	borçlanma	10	borçlanma(8) borçlanmasına(1) borçlanmalarına(1)
851	eş	10	eş(6) eşzamanlı(1) eşanlı(1) eşdeğer(1) eşleriyle(1)
852	internet	10	internet(9) internete(1)
853	say-	10	sayan(5) sayar(3) saymaktır(1) saymaktadır(1)
854	özlük	10	özlük(10)
855	satış	10	satış(6) satışına(2) satışlarını(1) satışı(1)
856	bağlan-	10	bağlanacaktır(4) bağlanacak(4) bağlanmasını(1) bağlanması(1)
857	yaygınlaş-	10	yaygınlaşması(7) yaygınlaşmasına(1) yaygınlaşan(1) yaygınlaşacak(1)
858	bağdaş-	10	bağdaşmayan(6) bağdaşması(1) bağdaşır(1) bağdaştığı(1) bağdaşan(1)
859	hızlandırıl-	10	hızlandırılacak(3) hızlandırılacaktır(3) hızlandırılması(2) hızlandırılarak(1) hızlandırılmasına(1)
860	uyul-	10	uyulması(3) uyulacaktır(3) uyulmasını(1) uyulmasında(1) uyulmamasından(1) uyulacak(1)
861	seçil-	10	seçilecek(2) seçilmesi(2) seçilen(1) seçilecektir(1) seçilebilme(1) seçilebilmelerinin(1) seçilmeleri(1) seçilme(1)
862	madde	10	madde(2) maddesinin(1) maddeden(1) maddesi(1) maddeleri(2) maddelerinin(2) maddelerinde(1)
863	master	9	master(9)
864	edin-	9	edinme(5) edinmeleri(3) edinmelerine(1)
865	yükümlülük	9	yükümlülüğü(1) yükümlülüğüdür(1) yükümlülüğünü(1) yükümlülüklerinin(1) yükümlülüklerini(1) yükümlülükler(1) yükümlülükleri(1) yükümlülüklerimiz(1) yükümlülük(1)
866	Marmara	9	Marmara(8) Marmara'da(1)
867	atık	9	atık(6) atıkların(3)
868	nesil	9	nesillere(4) nesil(3) nesle(1) nesillerimize(1)
869	belirle-	9	belirleyen(5) belirleyerek(2) belirleyip(1) belirleyecek(1)
870	yeterlilik	9	yeterlilik(6) yeterliliğine(1) yeterliliği(1) yeterliliğin(1)
871	TBMM	9	TBMM(7) TBMM'ye(1) TBMM'nin(1)
872	hukuki	9	hukuki(9)
873	temsilci	9	temsilcilerinin(5) temsilcilerinden(3) temsilcisidir(1)
874	mülkiyet	9	mülkiyet(5) mülkiyetindeki(1) mülkiyetinde(1) mülkiyetin(1) mülkiyeti(1)
875	zarar	9	zarar(8) zarara(1)

876	an	9	an(5) andan(3) anda(1)
877	işletmecilik	9	işletmeciliği(5) işletmecilik(4)
878	metropol	9	metropol(5) metropoller(4)
879	tanıtım	9	tanıtım(4) tanıtımı(3) tanıtımını(1) tanıtımında(1)
880	tarihsel	9	tarihsel(9)
881	ek	9	ek(9)
882	ilkeli	9	ilkeli(9)
883	danışmanlık	9	danışmanlık(6) danışmanlığı(3)
884	keyf	9	keyfi(9)
885	kooperatifçilik	9	kooperatifçilik(5) kooperatifçiliğin(2) kooperatifçiliğe(1) kooperatifçiliği(1)
886	ayrımcılık	9	ayrımcılık(7) ayrımcılıkla(2)
887	envanter	9	envanteri(7) envanter(2)
888	oluşum	9	oluşumuna(4) oluşumu(3) oluşumunun(1) oluşumların(1)
889	hüküm	9	hükümler(3) hükümleri(1) hükümlerine(1) hükümlerinin(1) hükümleriyle(1) hüküm(1) hükümdür(1)
890	birinci	9	birinci(9)
891	ilk	9	ilk(9)
892	dinsel	9	dinsel(6) dinselleştirilmesini(1) dinselleştirilmediği(1) dinselleştirilmemesinin(1)
893	bankacılık	9	bankacılık(6) bankacılığın(1) bankacılıkta(1) bankacılığı(1)
894	iklim	9	iklim(6) iklimlendirme(1) iklimi(1) ikliminin(1)
895	duyarlı	9	duyarlı(9)
896	kolay	9	kolay(9)
897	beş	9	beş(8) beşi(1)
898	üretkenlik	9	üretkenlik(3) üretkenliğe(2) üretkenliğine(1) üretkenliğinin(1) üretkenliği(1) üretkenliklerini(1)
899	saldırı	9	saldırıya(2) saldırılara(2) saldırıları(2) saldırılarda(2) saldırısının(1)
900	fark	9	farkı(4) farkın(2) farklarını(1) farkları(1) fark(1)
901	ihale	9	ihale(8) ihalelerde(1)
902	rejim	9	rejimi(4) rejiminde(2) rejimlerin(1) rejimine(1) rejiminin(1)
903	suret	9	suretiyle(6) suretle(3)
904	makro	9	makro(9)
905	vadet-	9	vadede(8) vadeden(1)
906	başkanlık	9	başkanlığının(3) başkanlığındaki(2) başkanlığından(1) başkanlığına(1) başkanlığı(1) başkanlık(1)
907	başarı	9	başarı(5) başarıları(1) başarılarıyla(1) başarısı(1) başarısına(1)
908	nükleer	9	nükleer(9)

909	var	9	vardır(6) var(3)
910	ağırlık	9	ağırlık(6) ağırlığı(1) ağırlıklarını(1) ağırlıklarının(1)
911	duyul-	9	duyulan(6) duyulduğu(1) duyulmaktadır(1) duyulmakta(1)
912	ağ	9	ağ(1) ağlarında(1) ağları(1) ağlara(1) ağının(2) ağı(3)
913	saptan-	9	saptanacak(4) saptanacaktır(3) saptanarak(1) saptanmasında(1)
914	kurtarıl-	9	kurtarılacak(3) kurtarılacaktır(2) kurtarılarak(1) kurtarılacaklardır(1) kurtarılmasını(1) kurtarılmalıdır(1)
915	koy-	9	koyacağı(2) koyan(2) koymuştur(1) koyduğu(1) koymuş(1) koymasına(1) koymak(1)
916	doğ-	9	doğan(4) doğmaktadır(1) doğmakta(1) doğmuştur(1) doğabilecek(1) doğmasına(1)
917	öğren-	9	öğrenme(4) öğrenmeye(1) öğrenmeleri(1) öğrenecek(1) öğrenebilmeleri(1) öğrenmek(1)
918	aktarıl-	9	aktarılacak(3) aktarılacaktır(2) aktarılması(2) aktarılan(1) aktarılmasına(1)
919	tanın-	9	tanınacak(3) tanınacaktır(2) tanınarak(1) tanınmasını(1) tanınması(1) tanınmış(1)
920	aran-	9	aranacaktır(4) aranması(3) aranacak(1) aranmadan(1)
921	kaldır-	9	kaldırmak(4) kaldıracak(2) kaldırmaktır(1) kaldırıp(1) kaldırmayı(1)
922	kayıtdışı	9	kayıtdışılık(5) kayıtdışılığın(1) kayıtdışılığı(1) kayıtdışılıkla(1) kayıtdışı(1)
923	kıyı	9	kıyı(4) kıyılarının(2) kıyılarımızda(1) kıyıları(1)kıyısı(1)
924	kıl-	9	kılacak(2) kıldığı(2) kılmak(2) kılmaktır(1) kılan(1) kılmaya(1)
925	millet	8	milletler(6) milletlerin(1) milletlerden(1)
926	arındırıl-	8	arındırılacak(2) arındırılacaktır(2) arındırılıp(1) arındırılması(1) arındırılarak(1) arındırılmış(1)
927	ceza	8	ceza(5) cezası(2) cezalarının(1)
928	bağ	8	bağları(3) bağlarının(1) bağlarını(1) bağlarından(1) bağların(1) bağlar(1)
929	yurtiçi	8	yurtiçi(6) yurtiçinde(1) yurtiçine(1)
930	yazılım	8	yazılım(8)
931	olumsuzluk	8	olumsuzluklar(3) olumsuzluklarından(2) olumsuzlukları(2) olumsuzluklarını(1)
932	yetersiz	8	yetersiz(8)
933	haberleşme	8	haberleşme(6) haberleşmenin(2)
934	güvenilir	8	güvenilir(8)
935	entegrasyon	8	entegrasyon(5) entegrasyonunu(1) entegrasyonları(1) entegrasyonu(1)
936	modernleşme	8	modernleşme(5) modernleşmeyi(1) modernleşmenin(1) modernleşmeye(1)
937	Kemal	8	Kemal(8)

938	faktör	8	faktörler(3) faktörleri(2) faktörlerinin(1) faktör(1) faktördür(1)
939	erozyon	8	erozyonla(4) erozyon(3) erozyonu(1)
940	enstitü	8	enstitüsü(2) enstitü(2) enstitüleri(2) enstitüsünün(1) enstitüler(1)
941	alternatif	8	alternatif(4) alternatifleri(1) alternatifler(1) alternatifine(1) alternatif(1)
942	ifade	8	ifade(5) ifadeyle(1) ifadesidir(1) ifadesini(1)
943	birleş	8	birleşmiş(8)
944	devre	8	devreye(7) devre(1)
945	soydaş	8	soydaşlarımızın(8)
946	yönetici	8	yönetici(3) yöneticilerinin(2) yöneticisi(1) yöneticileri(1) yöneticiler(1)
947	sinema	8	sinema(6) sinemaya(1) sinemanın(1)
948	sağlayıcı	8	sağlayıcı(8)
949	eğilim	8	eğilimleri(3) eğilimleriyle(1) eğilimlerinin(1) eğilimlerini(1) eğiliminde(1) eğiliminin(1)
950	Balkanlar	8	Balkanlar'da(4) Balkanlar(3) Balkanlar'dan(1)
951	dolaylı	8	dolaylı(8)
952	hayvansal	8	hayvansal(8)
953	statü	8	statü(2) statülerde(2) statüsüne(1) statüsünde(1) statülerine(1) statülerini(1)
954	dal	8	dallarında(4) dallarda(2) dalında(1) dalları(1)
955	kademeli	8	kademeli(8)
956	kitle	8	kitlelerin(4) kitle(4)
957	KİT	8	KİT'ler(5) KİT'lerin(1) KİT'lere(1) KİT(1)
958	huzur	8	huzur(3) huzura(3) huzuru(2)
959	tespit	8	tespiti(4) tespitinin(3) tespit(1)
960	giriş	8	giriş(5) girişte(1) girişini(1) girişinin(1)
961	kurs	8	kursları(5) kurslarının(1) kurslarına(1) kurslar(1)
962	uzak	8	uzak(8)
963	dernek	8	dernekleri(3) dernekler(2) derneklerin(1) derneklere(1) dernek(1)
964	sıra	8	sıra(6) sırasında(2)
965	tâbi	8	tabi(8)
966	kütüphane	8	kütüphane(2) kütüphaneler(2) kütüphanenin(1) kütüphanelerine(1) kütüphaneleri(1) kütüphanelerin(1)
967	kavram	8	kavramı(5) kavramının(1) kavramımız(1) kavramlarının(1)
968	olun-	8	olunacaktır(6) olunamaz(1) olunacak(1)
969	anlaşma	8	anlaşmalarının(2) anlaşması(1) anlaşmaya(1) anlaşmalarından(1) anlaşmalara(1) anlaşmalarla(1) anlaşmalar(1)

970	altı	8	altı(8)
971	yapısal	8	yapısal(8)
972	düzenli	8	düzenli(8)
973	polis	8	polis(3) polisin(3) polise(1) polisi(1)
974	platform	8	platformunun(2) platformunda(1) platformun(1) platformlarda(1) platformda(1) platformlar(1) platforma(1)
975	yasama	8	yasama(7) yasamanın(1)
976	mekan	8	mekansal(4) mekanı(1) mekanlarda(1) mekana(1) mekan(1)
977	yeşil	8	yeşil(5) yeşile(2) yeşilirmek(1)
978	barışçı	8	barışçı(5) barışçıdır(3)
979	antlaşma	8	antlaşmalardan(2) antlaşmasından(1) antlaşmasıyla(1) antlaşması(1) antlaşmaların(1) antlaşmalarda(1) antlaşmalar(1)
980	yaratıcılık	8	yaratıcılık(2) yaratıcılığın(1) yaratıcılığının(1) yaratıcılığı(1) yaratıcılıktaki(1) yaratıcılıklarını(1) yaratıcılıklarının(1)
981	kişilik	8	kişiliği(2) kişiliğin(2) kişiliğine(1) kişiliğe(1) kişiliklerinin(1) kişilik(1)
982	aykırı	8	aykırı(8)
983	kara	8	karayolu(5) kara(3)
984	sanatçı	8	sanatçılarımızın(4) sanatçıların(2) sanatçıları(2)
985	hat	8	hattı(2) hattında(1) hatlarıyla(1) hatlarını(1) hatlar(1) hatları(1) hat(1)
986	tanım	8	tanımı(5) tanım(1) tanımlarının(1) tanımları(1)
987	başla-	8	başlayarak(3) başlayacak(2) başlamış(2) başlama(1)
988	hızlandır-	8	hızlandıran(3) hızlandıracak(2) hızlandırıcısıdır(1) hızlandıracaktır(1) hızlandırmak(1)
989	dinlen-	8	dinlenme(4) dinlenmesine(1) dinlenmelerine(1) dinlenmesi(1) dinlenmek(1)
990	kısıtla-	8	kısıtlamaların(4) kısıtlayan(2) kısıtlamaya(1) kısıtlamalar(1)
991	eğitil-	8	eğitilecek(3) eğitilmiş(2) eğitilerek(1) eğitilmesini(1) eğitilmemiş(1)
992	kapatıl-	8	kapatılması(3) kapatılmasıdır(1) kapatılan(1) kapatılacaktır(1) kapatılacak(1) kapatılabilmesine(1)
993	sokul-	8	sokulacak(3) sokulacaktır(2) sokulması(2) sokulmayacak(1)
994	bul-	8	bulur(1) bulup(1) bulan(2) bulma(1) bulmaktır(1) bulamayanların(1) bulamayan(1)
995	oku-	8	okuma(6) okur(1) okuyan(1)
996	memur	7	memur(3) memurların(2) memuru(1) memurlar(1)
997	grup	7	grubu(2) gruplarına(2) grupların(1) grupları(1) grubunun(1)

998	yüzyıl	7	yüzyılda(3) yüzyılın(2) yüzyıl(2)
999	finans	7	finans(7)
1000	finansal	7	finansal(7)
1001	muhtarlık	7	muhtarlık(3) muhtarlıkları(3) muhtarlığı(1)
1002	kriz	7	krizleri(2) kriz(2) krizlerin(1) krizler(1) krizinin(1)
1003	güneş	7	güneş(7)
1004	indirim	7	indirimi(3) indirimlerine(2) indirimler(1) indirim(1)
1005	gelirli	7	gelirli(4) gelirlilerin(2) gelirlilere(1)
1006	azami	7	azami(7)
1007	ILO	7	ILO(7)
1008	üniter	7	üniter(7)
1009	gelenek	7	geleneği(2) geleneğini(1) gelenekleriyle(1) geleneklerine(1) gelenekleri(1) gelenek(1)
1010	balıkçılık	7	balıkçılık(2) balıkçılığı(2) balıkçılığının(1) balıkçılığımızın(1) balıkçılığa(1)
1011	yoksun	7	yoksun(6) yoksundur(1)
1012	ziraat	7	ziraat(7)
1013	maliye	7	maliye(6) maliyesinin(1)
1014	gereğince	7	gereğince(7)
1015	maddî	7	maddî(7)
1016	eşlik	7	eşliğinde(7)
1017	alışkanlık	7	alışkanlığı(4) alışkanlıkları(2) alışkanlıklardan(1)
1018	açılım	7	açılımlar(3) açılım(2) açılımına(1) açılımları(1)
1019	muhtar	7	muhtarların(3) muhtarlarının(2) muhtarının(1) muhtarlar(1)
1020	batı	7	batı(6) batıda(1)
1021	istismar	7	istismar(5) istismarına(1) istismara(1)
1022	tüzel	7	tüzel(7)
1023	derin	7	derin(4) derinden(3)
1024	adam	7	adam(2) adamı(2) adamlarıyla(1) adamları(1) adama(1)
1025	sınırlama	7	sınırlamalar(3) sınırlaması(2) sınırlama(2)
1026	emeklilik	7	emeklilik(4) emekliliğe(1) emekliliklerine(1) emeklilikte(1)
1027	içerik	7	içerik(3) içeriği(3) içeriklerin(1)
1028	vb	7	vb(7)
1029	hesap	7	hesap(2) hesabına(2) hesaplarında(1) hesabından(1) hesabı(1)
1030	cinsiyet	7	cinsiyet(5) cinsiyetler(1) cinsiyete(1)
1031	düşmanlık	7	düşmanlığı(4) düşmanlığıyla(1) düşmanlığına(1) düşmanlıklar(1)
1032	iletim	7	iletim(7)

1033	çatışma	7	çatışma(5) çatışmasına(1) çatışmaların(1)
1034	takip	7	takip(6) takibi(1)
1035	dayanak	7	dayanağıdır(2) dayanağına(1) dayanağından(1) dayanaklarındandır(1) dayanakları(1) dayanak(1)
1036	davranış	7	davranış(3) davranışlara(3) davranışların(1)
1037	ekolojik	7	ekolojik(7)
1038	ödün	7	ödün(7)
1039	danışma	7	danışma(7)
1040	dar	7	dar(7)
1041	dönük	7	dönük(7)
1042	diyalog	7	diyalog(7)
1043	bütüncül	7	bütüncül(7)
1044	YANLIŞ	7	yanlış(6) yanlışları(1)
1045	kazanç	7	kazançlarının(1) kazançları(1) kazançlara(1) kazanç(1) kazancına(1) kazancın(1) kazancı(1)
1046	kamuoyu	7	kamuoyunun(3) kamuoyuna(2) kamuoyu(2)
1047	özerklik	7	özerkliği(3) özerkliğe(2) özerklik(2)
1048	trafik	7	trafik(5) trafiği(1) trafikte(1)
1049	yerleşme	7	yerleşme(4) yerleşmesine(2) yerleşmeye(1)
1050	bünye	7	bünyesinde(5) bünyesine(2)
1051	diyanet	7	diyanet(7)
1052	dokunulmazlık	7	dokunulmazlığının(5) dokunulmazlığına(1) dokunulmazlığı(1)
1053	cemaat	7	cemaat(5) cemaatlerin(2)
1054	dolaşım	7	dolaşımının(2) dolaşımı(2) dolaşım(2) dolaşımıdır(1)
1055	yazılı	7	yazılı(7)
1056	iyileştir	7	iyileştirme(3) iyileştirici(1) iyileştirmek(1) iyileştirmelerle(1) iyileştirmelere(1)
1057	karşılık	7	karşılık(2) karşılığını(2) karşılığında(1) karşılığı(1) karşılıklardan(1)
1058	deneyim	7	deneyim(2) deneyime(2) deneyimlerinin(1) deneyimlerimizin(1) deneyimlerini(1)
1059	can	7	can(7)
1060	cari	7	cari(7)
1061	denizcilik	7	denizcilik(6) denizciliğin(1)
1062	taban	7	tabanı(4) tabana(2) taban(1)
1063	yaş	7	yaşta(3) yaştaki(1) yaş(1) yaşını(1) yaşından(1)
1064	OSB	7	OSB(6) OSB'lerin(1)
1065	zemin	7	zemini(2) zeminini(1) zemininde(1) zemin(1) zeminde(1) zemine(1)
1066	uzmanlaş-	7	uzmanlaşma(3) uzmanlaşması(1) uzmanlaşmaları(1) uzmanlaşmanın(1) uzmanlaşmış(1)

1067	güçlen-	7	güçlenmesi(4) güçlenmeleri(2) güçlenen(1)
1068	düşün-	7	düşünebilen(2) düşünürlerin(1) düşünen(1) düşünerek(1) düşünmektedir(1) düşünme(1)
1069	işlen-	7	işlenmiş(3) işlenerek(1) işlendikten(1) işlenmesine(1) işlenmemiş(1)
1070	kolaylaştırıl-	7	kolaylaştırılacak(2) kolaylaştırılacaktır(2) kolaylaştırılması(2) kolaylaştırılıp(1)
1071	düzeltil-	7	düzeltilene(3) düzeltilerek(2) düzeltilmesinin(1) düzeltilmesi(1)
1072	tut-	7	tutan(3) tutabilmenin(1) tutacaktır(1) tutma(1) tutmak(1)
1073	düşür-	7	düşürecek(3) düşürücü(1) düşürebilecek(1) düşürmek(1) düşürmemesi(1)
1074	çözül-	7	çözülmesi(4) çözülecektir(3)
1075	aktar-	7	aktarmayı(2) aktarma(2) aktararak(1) aktaran(1) aktarmak(1)
1076	düşürül-	7	düşürülecek(3) düşürülecektir(1) düşürülmesi(2) düşürülmesini(1)
1077	faydalan-	6	faydalanılmasını(1) faydalanılacaktır(1) faydalanmaların(1) faydalanamayan(1) faydalanarak(1) faydalanmaları(1)
1078	çeşitlendiril-	6	çeşitlendirilmesi(2) çeşitlendirilip(2) çeşitlendirilmesine(1) çeşitlendirilecek(1)
1079	sınırlandırıl-	6	sınırlandırılacaktır(2) sınırlandırılması(1) sınırlandırılmasıdır(1) sınırlandırılacak(1) sınırlandırılabilir(1)
1080	uzlaşma	6	uzlaşma(4) uzlaşmayı(1) uzlaşmayla(1)
1081	derece	6	derecede(3) derece(3)
1082	kon-	6	konacak(3) konacaktır(2) konmuş(1)
1083	değerli	6	değerli(6)
1084	koordinasyon	6	koordinasyon(5) koordinasyonu(1)
1085	bina	6	bina(3) binaları(2) binası(1)
1086	değiştir-	6	değiştirme(4) değiştirmeye(2) değiştirmiş(1) değiştirdiği(1)
1087	kötü	6	kötüye(5) kötü(1)
1088	ad	6	adına(3) adı(2) adıyla(1)
1089	aşırı	6	aşırı(6)
1090	hükümet	6	hükümeti(2) hükümetçe(1) hükümet(1) hükümetin(1) hükümetler(1)
1091	avantaj	6	avantajlarından(2) avantajı(1) avantajların(1) avantajlar(1) avantaj(1)
1092	arsa	6	arsa(6)
1093	ölüm	6	ölüm(3) ölümler(1) ölüme(1) ölümlerle(1)
1094	dengesizlik	6	dengesizliklerin(2) dengesizlikleri(2) dengesizliği(1) dengesizlikler(1)
1095	yürürlük	6	yürürlüğe(6)

1096	artıma	6	artıma(6)
1097	kritik	6	kritik(6)
1098	tekelleşme	6	tekelleşme(3) tekelleşmenin(2) tekelleşmeyi(1)
1099	ciddi	6	ciddi(6)
1100	tasfiye	6	tasfiye(5) tasfiyesi(1)
1101	kulüp	6	kulüpleri(2) kulüplerini(1) kulüplerin(1) kulüplerimize(1) kulüpler(1)
1102	çıraklık	6	çıraklık(6)
1103	inan-	6	inanır(6)
1104	caydırıcı	6	caydırıcı(6)
1105	titizlikle	6	titizlikle(6)
1106	görsel	6	görsel(6)
1107	işleyiş	6	işleyişine(2) işleyişlerinde(1) işleyişinin(1) işleyişinde(1) işleyişindeki(1)
1108	büyüklik	6	büyüklüğü(2) büyüklükte(2) büyüklüğünün(1) büyüklükleri(1)
1109	işkence	6	işkence(5) işkenceye(1)
1110	adet	6	adeta(4) adet(1) adedindeki(1)
1111	uyma	6	uyması(2) uymaları(2) uyma(1) uymalarını(1)
1112	atıl-	6	atıl(3) atılan(1) atılacak(1) atılacaktır(1)
1113	sıfır	6	sıfır(6)
1114	süratle	6	süratle(6)
1115	hazırla-	6	hazırlamak(3) hazırlama(1) hazırlayıcısı(1) hazırlamıştır(1)
1116	taşın-	6	taşınır(2) taşınmış(1) taşınacaktır(1) taşınacak(1) taşınmakta(1)
1117	tanımlan-	6	tanımlanacaktır(4) tanımlandığı(1) tanımlanacak(1)
1118	herhangi	6	herhangi(6)
1119	açıklık	6	açıklık(6)
1120	takipçi	6	takipçisi(5) takipçisidir(1)
1121	çeşitlilik	6	çeşitliliği(3) çeşitliliğini(2) çeşitliliğine(1)
1122	özgürlükçü	6	özgürlükçü(5) özgürlükçüdür(1)
1123	barınma	6	barınma(5) barınmaları(1)
1124	edindir-	6	edindirme(6)
1125	şeffaflık	6	şeffaflık(4) şeffaflığın(1) şeffaflığı(1)
1126	planlı	6	planlı(6)
1127	öte	6	ötesinde(3) öte(2) ötesine(1)
1128	milyon	6	milyon(5) milyonu(1)
1129	özgün	6	özgün(6)
1130	bağ	6	bağ(5) bağı(1)
1131	reddet-	6	reddeder(5) reddedip(1)

1132	ahlaki	6	ahlaki(6)
1133	yok	6	yok(5) yoktur(1)
1134	yaratıcı	6	yaratıcı(6)
1135	rant	6	rant(6)
1136	fabrika	6	fabrika(3) fabrikaların(2) fabrikalarının(1)
1137	kirlilik	6	kirliliğini(1) kirliliğinin(1) kirliliğine(1) kirliliğin(1) kirliliği(1) kirliliğe(1)
1138	yat	6	yat(5) yatla(1)
1139	fikri	6	fikri(6)
1140	cezalandırıl-	6	cezalandırılacaktır(2) cezalandırılarak(1) cezalandırılabilmesi(1) cezalandırılması(1) cezalandırılmaları(1)
1141	ay	6	ay(5) aylarında(1)
1142	ormancılık	6	ormancılık(5) ormancılıkla(1)
1143	ilköğretim	6	ilköğretim(5) ilköğretimden(1)
1144	istihbarat	6	istihbarat(5) istihbaratın(1)
1145	miktar	6	miktar(2) miktarının(1) miktarı(1) miktarları(1) miktarda(1)
1146	acil	6	acil(6)
1147	ayrımcı	6	ayrımcılığın(4) ayrımcılığına(1) ayrımcılığı(1)
1148	on	6	on(6)
1149	bedelsiz	6	bedelsiz(6)
1150	eleman	6	eleman(4) elemanlardan(1) elemanla(1)
1151	alım	6	alım(3) alımına(1) alımları(1) alımı(1)
1152	beklenti	6	beklentilerini(2) beklentileri(2) beklentisi(1) beklenti(1)
1153	otorite	6	otoritesince(2) otoriteyi(1) otoritesinden(1) otoriteler(1) otoritesi(1)
1154	çatı	6	çatı(4) çatısı(2)
1155	kimsesiz	6	kimsesiz(6)
1156	erken	6	erken(6)
1157	saygın	6	saygının(3) saygın(3)
1158	dostluk	6	dostluk(6)
1159	yeraltı	6	yeraltı(6)
1160	aracılık	6	aracılığı(3) aracılık(3)
1161	yenilikçi	6	yenilikçi(6)
1162	vicdan	6	vicdan(3) vicdanını(2) vicdanı(1)
1163	bakış	6	bakış(6)
1164	Mustafa	6	mustafa(6)
1165	göçmen	6	göçmen(3) göçmenlerin(2) göçmenlerle(1)
1166	ihtisas	6	ihtisas(6)
1167	seferberlik	6	seferberliği(5) seferberlik(1)

1168	bakımından	6	bakımından(6)
1169	bağımlı	6	bağımlı(5) bağımlılara(1)
1170	teknopark	6	teknoparklar(4) teknopark(2)
1171	zedele-	6	zedeleleyen(5) zedelemekte(1)
1172	işle-	6	işleyen(3) işleyenlerin(2) işleyiciler(1)
1173	yani	6	yani(6)
1174	çağdaşlık	6	çağdaşlığın(3) çağdaşlığa(1) çağdaşıktır(1) çağdaşlık(1)
1175	ayrı	6	ayrı(6)
1176	saha	6	sahaları(2) sahasına(1) sahalarını(1) sahalarındaki(1) saha(1)
1177	yenile-	6	yenileyip(2) yenileyen(1) yenileyecek(1) yenileyebilecek(1)
1178	kitap	6	kitabı(2) kitap(2) kitapların(1) kitapevlerine(1)
1179	esnek	6	esnek(6)
1180	lisans	6	lisans(6)
1181	laboratuvar	6	laboratuvarlar(2) laboratuvar(2) laboratuvarları(1) laboratuvar(1)
1182	savcılık	6	savcılıktaki(1) savcılığına(1) savcılıklarınca(1) savcılıklarına(1) savcılıkları(1) savcılık(1)
1183	geleneksel	6	geleneksel(6)
1184	kirlet-	6	kirletip(1) kirletilmesi(1) kirletilmeden(1) kirletenin(1) kirleten(1) kirletmekte(1)
1185	Saros	6	Saroz(5) Saros(1)
1186	harç	6	harç(3) harçlarının(1) harçlar(1) harcı(1)
1187	erk	6	erkinin(2) erklerinin(1) erkleri(1) erki(1) erk(1)
1188	TKİ	6	TKİ(4) TKİ'ye(1) TKİ'nin(1)
1189	yansıtıl-	6	yansıtılarak(1) yansıtılacaktır(1) yansıtılabilmesi(1) yansıtılmasını(1) yansıtılmasında(1) yansıtılmasına(1)
1190	yalnız	6	yalnız(3) yalnızca(3)
1191	özümse-	6	özümseyerek(1) özümseyen(1) özümsemiş(1) özümsemektedir(1) özümsemek(1) özümsemeyi(1)
1192	yetiştiril-	6	yetiştirilmesi(2) yetiştirilmesini(1) yetiştirilme(1) yetiştirilerek(1) yetiştirilecektir(1)
1193	kazanıl-	6	kazanılmış(3) kazanılması(2) kazanılan(1)
1194	çözömlen-	6	çözömlenecektir(2) çözümlenecek(2) çözömlenmesini(1) çözümlenmesi(1)
1195	bulundurul-	6	bulundurulacak(2) bulundurulması(2) bulundurularak(1) bulundurulacaktır(1)
1196	bilgilendiril-	6	bilgilendirilmesi(3) bilgilendirilmemiş(1) bilgilendirilecektir(1) bilgilendirilecek(1)
1197	başlat-	6	başlatmaya(1) başlatmamışlardır(1) başlatma(1) başlattığı(1) başlatmıştır(1) başlatmış(1)

1198	tamamla-	6	tamamlayıncaya(1) tamamlayabilmeleri(1) tamamlamış(1) tamamlamaktır(1) tamamlamak(1) tamamlamaları(1)
1199	yaz-	6	yazma(4) yazarların(1) yazar(1)
1200	silah	6	silah(2) silahlarının(1) silahların(1) silahlardan(1) silahlar(1)
1201	karşılaşıl-	5	karşılaşılan(3) karşılaşılmaması(1) karşılaşıacak(1)
1202	içme	5	içme(5)
1203	kol	5	kolu(2) kolundan(1) kolundaki(1) kol(1)
1204	üs	5	üssü(3) üssüne(1) üslerine(1)
1205	işsiz	5	işsiz(3) işsizleri(1) işsizlere(1)
1206	hukuksal	5	hukuksal(5)
1207	şeffaf	5	şeffaf(5)
1208	ıslah	5	ıslah(2) ıslahı(2) ıslahevleri(1)
1209	gözaltı	5	gözaltına(4) gözaltında(1)
1210	ikinci	5	ikinci(5)
1211	ideoloji	5	ideoloji(2) ideolojimizin(2) ideolojisini(1)
1212	önyargı	5	önyargılarla(1) önyargıdan(1) önyargılar(1) önyargı(1) önyargılara(1)
1213	ihlal	5	ihlallerindendir(1) ihlalleri(1) ihlaline(1) ihlali(1) ihlal(1)
1214	kolluk	5	kolluk(4) kolluğa(1)
1215	hammadde	5	hammadde(3) hammaddeyi(1) hammaddeye(1)
1216	hamle	5	hamlesi(4) hamle(1)
1217	katılımcılık	5	katılımcılığ(3) katılımcılığın(1) katılımcılıktır(1)
1218	kaynaklı	5	kaynaklı(5)
1219	inşaat	5	inşaat(3) inşaatlarına(2)
1220	katı	5	katı(4) katına(1)
1221	güncelle-	5	güncellenecek(3) güncellenip(1) güncellenerek(1)
1222	hidrolik	5	hidrolik(5)
1223	rehberlik	5	rehberlik(5)
1224	devredil-	5	devredilecektir(4) devredildiği(1)
1225	soruşturma	5	soruşturma(3) soruşturmanın(1) soruşturmalar(1)
1226	derinlik	5	derinlik(3) derinliğini(1) derinliğe(1)
1227	sömürü	5	sömürü(4) sömürüye(1)
1228	bugün	5	bugüne(4) bugün(1)
1229	olay	5	olaylarını(1) olay(1) olaya(1) olaylara(1) olaylarda(1)
1230	somut	5	somut(5)
1231	öneri	5	önerileri(2) önerisini(1) önerilerini(1) önerisi(1)
1232	demokratikleşme	5	demokratikleşmeyi(3) demokratikleşmeye(1) demokratikleşmesinin(1)

1233	demir	5	demiryollarıyla(1) demiryollarının(1) demiryollarında(1) demiryollarına(1) demir(1)
1234	tarafsızlık	5	tarafsızlığı(2) tarafsızlıkla(2) tarafsızlık(1)
1235	coğrafi	5	coğrafi(5)
1236	tarikât	5	tarikât(3) tarikâtların(2)
1237	tatil	5	tatil(2) tatillerini(1) tatili(1) tatilleri(1)
1238	tamamlayıcı	5	tamamlayıcı(3) tamamlayıcısı(2)
1239	dayandırıl-	5	dayandırılacak(2) dayandırılması(1) dayandırılacaktır(1) dayandırılarak(1)
1240	sürelî	5	sürelî(5)
1241	halen	5	halen(5)
1242	sığınma	5	sığınma(4) sığınmadan(1)
1243	sağlam	5	sağlam(5)
1244	dürüst	5	dürüst(5)
1245	rüzgar	5	rüzgar(5)
1246	döviz	5	döviz(4) dövizle(1)
1247	sabit	5	sabit(5)
1248	ruhsat	5	ruhsat(2) ruhsatı(1) ruhsatlarda(1) ruhsatları(1)
1249	zenginleşme	5	zenginleşme(3) zenginleşmesi(2)
1250	düş	5	düşen(3) düştüğü(1) düşebileceklerdir(1)
1251	ruh	5	ruh(2) ruhunun(2) ruhu(1)
1252	sanayici	5	sanayici(3) sanayicinin(1) sanayiciler(1)
1253	saydam	5	saydam(5)
1254	doğum	5	doğum(4) doğumdan(1)
1255	sayılı	5	sayılı(5)
1256	DSİ	5	DSİ(4) DSİ'nin(1)
1257	sansür	5	sansür(3) sansüre(2)
1258	satın	5	satın(5)
1259	dul	5	dul(5)
1260	tehlike	5	tehlike(2) tehlikeye(1) tehlikeleri(1) tehlikesinin(1)
1261	yaşat-	5	yaşatılacak(2) yaşatılması(1) yaşatılacaktır(1) yaşatabilmeleri(1)
1262	yerleşik	5	yerleşik(5)
1263	yetim	5	yetimlere(4) yetimlerin(1)
1264	başlıca	5	başlıca(4) başlıcalarıdır(1)
1265	belde	5	belde(2) beldesiyle(1) beldelere(1) beldesine(1)
1266	yatak	5	yatak(3) yatağına(1) yatağa(1)
1267	yatırımcı	5	yatırımcılarının(1) yatırımcılarımıza(1) yatırımcılara(1) yatırımcılar(1) yatırımcı(1)
1268	ayırım	5	ayırımı(3) ayırım(2)

1269	yetişkin	5	yetişkinlere(3) yetişkinlerle(1) yetişkinlerin(1)
1270	basit	5	basit(5)
1271	yükümlü	5	yükümlü(4) yükümlüdür(1)
1272	zenginleştir-	5	zenginleştiren(2) zenginleştirilmesine(1) zenginleştirilecektir(1) zenginleştirilmesi(1)
1273	yetkili	5	yetkili(3) yetkililerin(1) yetkilileri(1)
1274	yönet-	5	yöneten(2) yönetecek(1) yönetebilen(1) yönetebilecek(1)
1275	aşım	5	aşımı(5)
1276	çağdaşlaşma	5	çağdaşlaşma(3) çağdaşlaşmaya(1) çağdaşlaşması(1)
1277	yardımcı	5	yardımcı(5)
1278	turistik	5	turistik(5)
1279	bitkisel	5	bitkisel(5)
1280	birleşme	5	birleşme(2) birleşmeleri(2) birleşmesinden(1)
1281	bölüşüm	5	bölüşüm(2) bölüşümünün(1) bölüşümdür(1) bölüşümü(1)
1282	televizyon	5	televizyon(4) televizyonların(1)
1283	teminat	5	teminat(5)
1284	ayak	5	ayağı(1) ayağa(1) ayakta(1) ayakları(1) ayak(1)
1285	aydınlık	5	aydınlık(2) aydınlığından(1) aydınlığa(1) aydınlığın(1)
1286	beraberlik	5	beraberliği(3) beraberlikleri(1) beraberlik(1)
1287	beraber	5	beraber(4) beraberinde(1)
1288	örnek	5	örneği(1) örnek(1) örneklerine(1) örnekleridir(1) örnekleri(1)
1289	yapıcı	5	yapıcı(4) yapıcıları(1)
1290	bilinçlendir-	5	bilinçlendirilmesine(2) bilinçlendirilmesi(2) bilinçlendirici(1)
1291	bilgisayar	5	bilgisayar(5)
1292	aylık	5	aylık(3) aylığı(1) aylıklarından(1)
1293	dinamizm	5	dinamizmini(2) dinamizmi(1) dinamizme(1) dinamizm(1)
1294	feodal	5	feodal(5)
1295	mevsim	5	mevsim(2) mevsimlerde(1) mevsime(1) mevsimini(1)
1296	mikro	5	mikro(3) mikroelektronik(2)
1297	amatör	5	amatör(5)
1298	milliyetçilik	5	milliyetçilik(3) milliyetçiliğini(1) milliyetçiliğimiz(1)
1299	mega	5	megapol(3) mega(2)
1300	olumlu	5	olumlu(5)
1301	kökten	5	kökten(4) köktendinci(1)
1302	ok	5	ok(5)

1303	geliştirici	5	geliştirici(5)
1304	eğitilmiş	5	eğitilmiş(5)
1305	nedeniyle	5	nedeniyle(5)
1306	NATO	5	NATO(3) NATO'nun(2)
1307	nakit	5	nakit(5)
1308	ama	5	ama(4) amatem(1)
1309	genetik	5	genetik(4) genetiği(1)
1310	esneklik	5	esnekliğe(2) esnekliği(1) esneklikte(1) esneklik(1)
1311	etkilen-	5	etkilenecek(2) etkilenen(1) etkilenecektir(1) etkilenebilecek(1)
1312	etkileşim	5	etkileşim(4) etkileşimin(1)
1313	mağduriyet	5	mağduriyetlerine(2) mağduriyetlerinin(1) mağduriyetler(1) mağduriyetine(1)
1314	performans	5	performansı(2) performansın(1) performansla(1) performans(1)
1315	raylı	5	raylı(5)
1316	anayasal	5	anayasal(5)
1317	planlan-	5	planlanacak(2) planlanacaktır(2) planlanıp(1)
1318	dışlanma	5	dışlanma(2) dışlanmasını(2) dışlanmalarını(1)
1319	yedi	5	yedi(3)
1320	manevi	5	manevi(5)
1321	örgütlen-	5	örgütlenerek(2) örgütlenen(1) örgütlenecektir(1) örgütlenebilmeleri(1)
1322	koşulsuz	5	koşulsuz(5)
1323	gerçekçi	5	gerçekçi(5)
1324	endüstri	5	endüstri(2) endüstrisinin(2) endüstrilerinde(1)
1325	geçici	5	geçici(5)
1326	kökenli	5	kökenli(5)
1327	yayı-	5	yayılması(2) yayılmasının(1) yayılmasına(1) yayılmaktadır(1)
1328	sahiplen-	5	sahiplenir(1) sahiplenilecektir(1) sahiplenerek(1) sahiplenilen(1) sahiplenme(1)
1329	sorgula-	5	sorgulama(2) sorgulamayı(1) sorgulamada(1) sorgulayarak(1)
1330	başlan-	5	başlanacaktır(2) başlanıp(1) başlanacak(1) başlanmamış(1)
1331	bölün-	5	bölünmüş(2) bölünüp(1) bölünmez(1) bölünmesine(1)
1332	sınırlan-	5	sınırlanması(2) sınırlanabilir(2) sınırlanmasını(1)
1333	sorgulan-	5	sorgulanacak(2) sorgulanır(1) sorgulanması(1) sorgulanmalarında(1)
1334	dur-	5	durur(2) duran(1) durduğu(1) durmalarını(1)
1335	çöz-	5	çözmeyi(1) çözme(1) çözeceğiz(1) çözebilme(1) çözmektir(1)

1336	işletil-	5	işletilmesi(3) işletilmediği(1) işletilirken(1)
1337	toplan-	5	toplanan(2) toplanarak(1) toplanacak(1) toplanabilir(1)
1338	Rum	4	Rum(4)
1339	yaptırım	4	yaptırım(2) yaptırımlara(1) yaptırımlar(1)
1340	uygulamalı	4	uygulamalı(4)
1341	yabancılaşma	4	yabancılaşma(2) yabancılaşmasının(1) yabancılaşması(1)
1342	yanlışlıkla	4	yanlışlıklar(2) yanlışlıklarına(1) yanlışlıklardan(1)
1343	Çin	4	Çin(4)
1344	yakıt	4	yakıtların(2) yakıtlı(1) yakıt(1)
1345	ufuk	4	ufuklar(1) ufuk(1) ufkunu(1) ufka(1)
1346	yükle-	4	yükleyen(1) yüklerimizin(1) yükleri(1) yüklediği(1)
1347	işte	4	işte(4)
1348	vakıf	4	vakıf(2) vakıfların(1) vakıflar(1)
1349	verimsiz	4	verimsiz(4)
1350	mahkum	4	mahkumlar(2) mahkumların(1) mahkumdur(1)
1351	kişilikli	4	kişilikli(4)
1352	et	4	et(4)
1353	verim	4	verim(3) veriminin(1)
1354	ertelen-	4	ertelenmesi(1) ertelenmeden(1) ertelenemez(1) ertelenebilmesi(1)
1355	olun-	4	olunmaktadır(2) olunmayacak(1) olunmasını(1)
1356	ABD	4	ABD(2) ABD'nin(2)
1357	veli	4	veli(3) velisi(1)
1358	uzmanlık	4	uzmanlık(4)
1359	Lizbon	4	Lizbon(4)
1360	Lozan	4	Lozan(3) Lozan'da(1)
1361	liyakat	4	liyakat(3) liyakata(1)
1362	Kürt	4	Kürt(4)
1363	yoksullaşma	4	yoksullaşma(3) yoksullaşmasına(1)
1364	ücretli	4	ücretli(3) ücretlilere(1)
1365	israf	4	israfına(2) israfı(1) israfa(1)
1366	yetenekli	4	yetenekli(4)
1367	köklü	4	köklü(4)
1368	ücretsiz	4	ücretsiz(4)
1369	insanlık	4	insanlık(4)
1370	şüpheli	4	şüphelilerin(4)
1371	infaz	4	infaz(4)
1372	zamanlı	4	zamanlı(4)

1373	kruvaziyer	4	kruvaziyer(4)
1374	insani	4	insani(4)
1375	cezaevi	4	cezaevlerinde(1) cezaevlerini(1) cezaevinde(1) cezaevi(1)
1376	Çanakkale	4	Çanakkale(3) Çanakkale'ye(1)
1377	kömür	4	kömür(4)
1378	istisnai	4	istisnai(4)
1379	yargılama	4	yargılama(3) yargılamayı(1)
1380	tırman-	4	tırmanmış(1) tırmandırdığı(1) tırmandıracak(1) tırmanan(1)
1381	itibaren	4	itibaren(4)
1382	liman	4	limanının(1) limanı(1) limana(1) liman(1)
1383	kişisel	4	kişisel(4)
1384	yarı	4	yarısı(3) yarısının(1)
1385	kümelenme	4	kümelenmelerine(3) kümelenmeyi(1)
1386	istek	4	isteklerine(2) isteklerini(1) istekleri(1)
1387	köprü	4	köprüsü(3) köprüler(1)
1388	komisyon	4	komisyonu(1) komisyonların(1) komisyonları(1) komisyon(1)
1389	körfez	4	körfezi(2) körfezine(1) körfezinde(1)
1390	liniyit	4	linyitte(1) linyitlerimizin(1) linyitleri(1) linyit(1)
1391	işlevsel	4	işlevsel(2) işlevselliğe(1) işlevselleştirilecektir(1)
1392	olası	4	olası(3) olasıdır(1)
1393	kuşak	4	kuşağının(1) kuşağı(1) kuşaklarla(1) kuşaklara(1)
1394	saydamlık	4	saydamlık(3) saydamlığı(1)
1395	organizasyon	4	organizasyonuna(1) organizasyonu(1) organizasyonlarının(1) organizasyonlarında(1)
1396	organik	4	organik(4)
1397	sertifikalı	4	sertifikalı(4)
1398	indir-	4	indirecek(2) indirip(1) indiren(1)
1399	sigortalı	4	sigortalı(4)
1400	üreticilik	4	üreticilik(3) üreticiliğin(1)
1401	taş	4	taşdır(3) taşı(1)
1402	sevgi	4	sevgiyi(1) sevgisini(1) sevgisine(1) sevgi(1)
1403	seçenek	4	seçenekli(2) seçeneği(1) seçenek(1)
1404	savaş	4	savaş(2) savaşın(1) savaşa(1)
1405	kayıрма	4	kayırmacılığa(2) kayırmalar(1) kayırma(1)
1406	RTÜK	4	RTÜK'ün(2) RTÜK(2)
1407	üçüncü	4	üçüncü(4)
1408	üç	4	üç(3) üçte(1)
1409	katman	4	katmanlarına(2) katmanları(1) katmanlar(1)

1410	rakip	4	rakip(4)
1411	rağmen	4	rağmen(4)
1412	rezerv	4	rezervlerini(1) rezervleri(1) rezervini(1) rezerv(1)
1413	planlanma	4	planlanması(2) planlanmasının(1) planlanmasını(1)
1414	rüşvet	4	rüşvet(4)
1415	sanık	4	sanık(2) sanığı(1) sanıkların(1)
1416	sarf	4	sarf(4)
1417	kart	4	karta(2) kartlarının(1) kartlarına(1)
1418	pek	4	pek(4)
1419	safi	4	safi(4)
1420	kaçak	4	kaçak(2) kaçakları(1) kaçaklar(1)
1421	tohum	4	tohum(3) tohumu(1)
1422	mazot	4	mazot(3) mazottan(1)
1423	toplantı	4	toplantı(2) toplantılarında(1) toplantılarla(1)
1424	tiyatro	4	tiyatro(2) tiyatrolarında(1) tiyatroların(1)
1425	metro	4	metro(3) metrobüs(1)
1426	tekrar	4	tekrar(4)
1427	tekstil	4	tekstil(4)
1428	tutum	4	tutumu(1) tutumları(1) tutumlardan(1) tutumlar(1)
1429	çoğaltıl-	4	çoğaltılıp(1) çoğaltılması(1) çoğaltılamaz(1) çoğaltılacaktır(1)
1430	transfer	4	transferi(3) transferine(1)
1431	Trakya	4	Trakya'nın(2) Trakya'daki(1) Trakya(1)
1432	işveren	4	işveren(3) işverenlerin(1)
1433	muafiyet	4	muafiyetler(2) muafiyet(2)
1434	nihai	4	nihai(4)
1435	sınai	4	sınai(4)
1436	sömürülme	4	sömürülmesine(2) sömürülmesinin(1) sömürülmediği(1)
1437	sunum	4	sunum(2) sunumunun(1) sunumunda(1)
1438	sosyalist	4	sosyalist(4)
1439	soykırım	4	soykırımı(2) soykırımın(1) soykırım(1)
1440	müteahhitlik	4	müteahhitlik(4)
1441	taahhüt	4	taahhütleriyle(1) taahhütlerini(1) taahhütlerimiz(1) taahhüt(1)
1442	özgü	4	özgü(4)
1443	öden-	4	ödenecektir(2) ödenen(1) ödenecek(1)
1444	tarafsız	4	tarafsız(4)
1445	kader	4	kaderine(2) kaderini(1) kaderi(1)
1446	tamamen	4	tamamen(4)

1447	mükellef	4	mükellef(2) mükelleflerin(1) mükellefleri(1)
1448	tahrip	4	tahrip(4)
1449	tıp	4	tıp(4)
1450	gidermek	4	gidermek(4)
1451	endüstriyel	4	endüstriyel(4)
1452	alıcı	4	alıcı(3) alıcıların(1)
1453	ideal	4	ideal(3) idealini(1)
1454	emekçi	4	emekçilerin(2) emekçileri(2)
1455	cemiyet	4	cemiyetlerinin(1) cemiyetleri(1) cemiyetinin(1) cemiyeti(1)
1456	harita	4	haritası(3) haritaları(1)
1457	fert	4	fertleri(2) fertlerinin(1) fertlerine(1)
1458	geçim	4	geçim(2) geçimlerini(1) geçimi(1)
1459	eriş	4	erişmiş(1) eriş(1) erişebilmesi(1) erişebilecekleri(1)
1460	hazırlıklı	4	hazırlıklı(4)
1461	büyü-	4	büyümektedir(2) büyüme(1) büyüyen(1)
1462	benimsen-	4	benimsenecektir(2) benimsenecek(1) benimsenebilmesi(1)
1463	adım	4	adımların(1) adımlardan(1) adımlarda(1) adımlar(1)
1464	doku	4	doku(2) dokusunun(1) dokusu(1)
1465	baz	4	bazda(3) bazlı(1)
1466	giderme	4	gidermeye(3) gidermeyi(1)
1467	başarılı	4	başarılı(4)
1468	huzurlu	4	huzurlu(4)
1469	Hindistan	4	Hindistan(4)
1470	Ege	4	Ege(4)
1471	cinsel	4	cinsel(4)
1472	aksaklık	4	aksaklıklar(2) aksaklıkların(1) aksaklıkları(1)
1473	gizlilik	4	gizliliği(4)
1474	hangi	4	hangi(4)
1475	gayri	4	gayri(4)
1476	asimilasyon	4	asimilasyon(3) asimilasyonu(1)
1477	bedel	4	bedelinin(1) bedelini(1) bedelinden(1) bedeli(1)
1478	filo	4	filosu(2) filonun(1) filomuzun(1)
1479	BOTAŞ	4	BOTAŞ'ın(3) BOTAŞ(1)
1480	elektronik	4	elektronik(4)
1481	hata	4	hata(3) hatalarını(1)
1482	yükselt-	4	yükseltecek(2) yükseltmeleri(1) yükseltmelerde(1)
1483	gereksiz	4	gereksiz(4)

1484	tuzak	4	tuzacı(1) tuzak(1) tuzaklarından(1) tuzakları(1)
1485	aşağı	4	aşağıdaki(2) aşağıya(1) aşağıda(1)
1486	adaletli	4	adaletli(4)
1487	imalat	4	imalat(3) imalatı(1)
1488	Alevi	4	Alevilerin(2) Alevi(2)
1489	dört	4	dört(4)
1490	bürokratik	4	bürokratik(4)
1491	devrimcilik	4	devrimciliği(3) devrimcilik(1)
1492	aleyh	4	aleyhine(4)
1493	dava	4	dava(3) davası(1)
1494	devralma	4	devralmalar(2) devralmasından(1) devralma(1)
1495	biyoteknoloji	4	biyoteknoloji(4)
1496	öde-	4	ödeyenin(2) ödemekte(1) öder(1)
1497	yüksel	4	yükselen(2) yükselmesi(1) yükselme(1)
1498	geçerli	4	geçerli(4)
1499	azal-	4	azaldığı(1) azalacaktır(1) azalacak(1) azalmaktadır(1)
1500	ağır	4	ağır(4)
1501	hasıla	4	hasılaya(2) hasılanın(2)
1502	gözetim	4	gözetiminde(3) gözetim(1)
1503	hazırlık	4	hazırlık(4)
1504	hasta	4	hasta(3) hastalar(1)
1505	faizli	4	faizli(4)
1506	ilgilendir-	4	ilgilendiren(3) ilgilendirir(1)
1507	aydınlanma	4	aydınlanma(2) aydınlanmasının(1) aydınlanmanın(1)
1508	haber	4	haber(4)
1509	töre	4	töre(3) töreler(1)
1510	götürül-	4	götürülecek(2) götürülmesi(2)
1511	BM	4	BM(4)
1512	kolaylık	4	kolaylığı(2) kolaylıklar(2)
1513	derhal	4	derhal(4)
1514	bor	4	bor(3) borda(1)
1515	giril-	4	girilerek(2) girilecek(1) girilmesi(1)
1516	kucakla-	4	kucaklayacak(2) kucaklayan(1) kucaklamaktır(1)
1517	yansıt-	4	yansıtın(3) yansıtacaktır(1)
1518	farklılaş-	4	farklılaşmaların(2) farklılaşan(1) farklılaşma(1)
1519	yoğunlaş-	4	yoğunlaşın(2) yoğunlaşmıştır(1) yoğunlaşmalarını(1)
1520	yargılan-	4	yargılanma(3) yargılanıp(1)

1521	sonuçlandırıl-	4	sonuçlandırılmasının(1) sonuçlandırılmasını(1) sonuçlandırılması(1) sonuçlandırılacaktır(1)
1522	çalıştırıl-	4	çalıştırılarak(1) çalıştırılmasının(1) çalıştırmalarına(1) çalıştırmaları(1)
1523	yaklaşıl-	4	yaklaşılacaktır(2) yaklaşılarak(1) yaklaşılmayacak(1)
1524	özelleştiril-	4	özelleştirilebilecek(1) özelleştirilmesine(1) özelleştirilmeleri(1) özelleştirilme(1)
1525	kar	4	karlar(3) karı(1)
1526	tanı	4	tanıyan(2) tanı(1) tanımayı(1)
1527	tamam	4	tamamını(2) tamamı(1) tamamıyla(1)
1528	kaçın-	4	kaçınma(2) kaçınmalarını(1) kaçınarak(1)
1529	şekillen-	4	şekillenen(1) şekillenecektir(1) şekillendi(1) şekillenmesinde(1)
1530	bırak-	4	bırakma(2) bırakmak(1) bırakacak(1)
1531	bilgilendir-	4	bilgilendirme(2) bilgilendirici(1) bilgilendirecekler(1)
1532	götür-	4	götürme(2) götürmek(1) götürdükleri(1)
1533	incele-	4	incelemek(2) incelemeleri(1) inceleme(1)
1534	ayır-	4	ayırarak(1) ayırabilecekleri(1) ayırması(1) ayırma(1)
1535	belge	4	belgesinin(1) belge(1) belgelerinde(1) belgelere(1)
1536	tip	4	tip(2) tipteki(1) tipleri(1)
1537	Ermeni	4	Ermeni(4)
1538	Ermenistan	3	Ermenistan'ın(1) Ermenistan(1) Ermenistan'la(1)
1539	kapı	3	kapısı(2) kapılarına(1)
1540	dürüstlük	3	dürüstlük(2) dürüstlüğü(1)
1541	yaraşır	3	yaraşır(3)
1542	gizli	3	gizli(2) gizliği(1)
1543	sahipsiz	3	sahipsizlerin(1) sahipsizleri(1) sahipsiz(1)
1544	kurumsallaştırıl-	3	kurumsallaştırılacaktır(2) kurumsallaştırılacak(1)
1545	giyim	3	giyim(3)
1546	kuraklık	3	kuraklığın(1) kuraklığa(1) kuraklık(1)
1547	çölleşme	3	çölleşme(2) çölleşmesi(1)
1548	çöp	3	çöp(3)
1549	bildirge	3	bildirgesi(2) bildirgesinin(1)
1550	yara	3	yaraladığına(2) yaralar(1)
1551	Rusya	3	Rusya(3)
1552	sarı	3	sarı(3)
1553	ben	3	benim(2) benimsiyoruz(1)
1554	benzer	3	benzer(3)
1555	kurumsallaşma	3	kurumsallaşma(2) kurumsallaşması(1)
1556	beslenme	3	beslenme(2) beslenmesi(1)

1557	yapılaşma	3	yapılaşma(3)
1558	atanma	3	atanma(3)
1559	beşer	3	beşeri(3)
1560	belirleyici	3	belirleyici(2) belirleyicisinin(1)
1561	besicilik	3	besicilik(2) besiciliği(1)
1562	beyin	3	beyin(3)
1563	belli	3	belli(3)
1564	beri	3	beri(3)
1565	kutsal	3	kutsaldır(2) kutsal(1)
1566	kreş	3	kreş(3)
1567	diplomatik	3	diplomatik(3)
1568	gözetme	3	gözetmeyen(2) gözetmeden(1)
1569	seçici	3	seçici(3)
1570	seçme	3	seçme(3)
1571	gübre	3	gübre(3)
1572	konaklama	3	konaklama(2) konaklamalı(1)
1573	buluşturul-	3	buluşturulması(2) buluşturulacak(1)
1574	diş	3	diş(3)
1575	yararlandırıl-	3	yararlandırılarak(1) yararlandırılması(1) yararlandırılmasıdır(1)
1576	seracılık	3	seracılık(3)
1577	konteyner	3	konteyner(3)
1578	bin	3	bin(2) binen(1)
1579	sokak	3	sokakta(1) sokakların(1) sokaklardaki(1)
1580	önemsen-	3	önemsenerek(1) önemsenecektir(1) önemsenecek(1)
1581	devrimci	3	devrimci(2) devrimcidir(1)
1582	kesin	3	kesin(3)
1583	vasıf	3	vasfını(3)
1584	işyeri	3	işyerlerinde(3)
1585	gündem	3	gündemimizden(1) gündeme(1) gündemden(1)
1586	vergilendir-	3	vergilendirme(2) vergilendirmesinde(1)
1587	kitlesel	3	kitlesel(3)
1588	vergilendiril-	3	vergilendirilen(1) vergilendirilecektir(1) vergilendirilecek(1)
1589	arayış	3	arayışı(1) arayışlarının(1) arayışları(1)
1590	senaryo	3	senaryolara(1) senaryolar(1) senaryo(1)
1591	sağlıksız	3	sağlıksız(3)
1592	yansız	3	yansız(3)
1593	Asya	3	Asya(3)
1594	gösteri	3	gösteri(3)

1595	kullanıcı	3	kullanıcı(2) kullanıcılar(1)
1596	asıl	3	asıl(3)
1597	atama	3	atamalarda(2) atamaları(1)
1598	çıkarma	3	çıkarmaları(1) çıkarmalarda(1) çıkarma(1)
1599	görevlendiril-	3	görevlendirilecek(2) görevlendirilen(1)
1600	korumacılık	3	korumacılık(3)
1601	donatıl-	3	donatılacaktır(2) donatılmış(1)
1602	yurttaşlık	3	yurttaşlık(3)
1603	koparı-	3	koparılarak(3)
1604	arıcılık	3	arıcılık(3)
1605	savunul-	3	savunulacaktır(3)
1606	as	3	as(3)
1607	arıtıl-	3	arıtılmasını(1) arıtılması(1) arıtılarak(1)
1608	çıkış	3	çıkış(2) çıkışlarda(1)
1609	sat	3	satan(1) satabileceği(1) satabileceklerdir(1)
1610	psikolojik	3	psikolojik(3)
1611	erdemli	3	erdemli(3)
1612	fenni	3	fenni(3)
1613	mesafe	3	mesafededir(1) mesafede(1) mesafe(1)
1614	oranlı	3	oranlı(3)
1615	derinleştiril-	3	derinleştirilmesi(2) derinleştirilmesine(1)
1616	felsefi	3	felsefi(3)
1617	ağaçlandırma	3	ağaçlandırma(3)
1618	erteleme	3	erteleme(2) ertelemelerinin(1)
1619	yürüyüş	3	yürüyüşleri(2) yürüyüşü(1)
1620	açıklama	3	açıklama(2) açıklamaya(1)
1621	erişilebil-	3	erişilebilir(3)
1622	emzirme	3	emzirme(2) emzirmeye(1)
1623	mera	3	mera(3)
1624	oturtul-	3	oturtularak(1) oturtulacak(1) oturtulabilmesinin(1)
1625	medeniyet	3	medeniyetleri(1) medeniyeti(1) medeniyet(1)
1626	emanet	3	emanet(2) emanetler(1)
1627	finans	3	finans(3)
1628	mağdur	3	mağdur(3)
1629	ayırım	3	ayırım(2) ayırmacı(1)
1630	bozul-	3	bozulmakta(2) bozulan(1)
1631	bağlayıcı	3	bağlayıcı(3)
1632	mensup	3	mensupları(2) mensuplarının(1)
1633	bağlılık	3	bağlılık(2) bağlılığımız(1)

1634	yerleş-	3	yerleşmiş(2) yerleşen(1)
1635	otel	3	otelinin(1) oteli(1) otel(1)
1636	bağış	3	bağış(2) bağışların(1)
1637	bakan	3	bakanının(1) bakanların(1) bakanlar(1)
1638	nasıl	3	nasıl(3)
1639	müktesebat	3	müktesebatının(1) müktesebatına(1) müktesebatı(1)
1640	nazım	3	nazım(3)
1641	yönetil-	3	yönetilen(2) yönetilip(1)
1642	ettiril-	3	ettirilmeyecektir(1) ettirilmesidir(1) ettirilmek(1)
1643	nanoteknoloji	3	nanoteknoloji(3)
1644	nano	3	nano(3)
1645	namus	3	namus(3)
1646	bakıl-	3	bakılmaksızın(3)
1647	evlilik	3	evliliğin(1) evlilikte(1) evliliklerinin(1)
1648	YÖK	3	YÖK(2) YÖK'ün(1)
1649	müsamaha	3	müsamaha(3)
1650	Yunanistan	3	Yunanistan(3)
1651	yönetilme	3	yönetilmesi(2) yönetilmesinde(1)
1652	eylül	3	eylül(3)
1653	eşik	3	eşik(3)
1654	muaf	3	muaf(3)
1655	eşsiz	3	eşsiz(3)
1656	barışçıl	3	barışçıl(3)
1657	fakülte	3	fakültelerinin(1) fakültelerine(1) fakülte(1)
1658	yüce	3	yüce(3)
1659	baro	3	barolar(2) baroların(1)
1660	net	3	net(3)
1661	müdafaa	3	müdafaa(3)
1662	baraj	3	barajı(2) barajların(1)
1663	muhafaza	3	muhafaza(2) muhafazada(1)
1664	normal	3	normal(3)
1665	elverişli	3	elverişli(3)
1666	yenileşme	3	yenileşmesi(1) yenileşmenin(1) yenileşme(1)
1667	çek	3	çeken(2) çek(1)
1668	kız	3	kız(3)
1669	profesyonel	3	profesyonel(3)
1670	kıt	3	kıt(3)
1671	üstlenil-	3	üstlenilmiş(1) üstlenilecektir(1) üstlenilecek(1)
1672	dışla-	3	dışlayan(3)

1673	pratisyen	3	pratisyen(2) pratisyenlikte(1)
1674	pozitif	3	pozitif(3)
1675	eczacı	3	eczacıların(1) eczacılara(1) eczacı(1)
1676	leh	3	lehine(3)
1677	çağdaştırıl-	3	çağdaştırılması(1) çağdaştırılacaktır(1) çağdaştırılacak(1)
1678	yaygınlık	3	yaygınlığı(2) yaygınlık(1)
1679	ayrıca	3	ayrıca(3)
1680	çekim	3	çekim(3)
1681	gelişmişlik	3	gelişmişlik(3)
1682	kültürlü	3	kültürlü(3)
1683	resmi	3	resmi(3)
1684	gerekçe	3	gerekçeyle(1) gerekçesi(1) gerekçe(1)
1685	gereç	3	gereçlerle(2) gereç(1)
1686	genişleme	3	genişlemesinde(1) genişlemesi(1) genişleme(1)
1687	puan	3	puan(2) puant(1)
1688	radyo	3	radyo(3)
1689	dışarı	3	dışarıda(2) dışarıdan(1)
1690	eczacılık	3	eczacılık(3)
1691	eczane	3	eczanelere(2) eczanelen(1)
1692	fuar	3	fuarlara(1) fuarlar(1) fuar(1)
1693	yaşanabil-	3	yaşanabilir(3)
1694	yaşamsal	3	yaşamsal(3)
1695	eko	3	eko(3)
1696	malzeme	3	malzemesinin(1) malzemeleri(1) malzemeler(1)
1697	parça	3	parçası(3)
1698	yenileme	3	yenileme(2) yenilemeleri(1)
1699	başbakanlık	3	başbakanlığa(3)
1700	zor	3	zorundadır(1) zorunda(1) zor(1)
1701	parlamento	3	parlamentodaki(1) parlamentoda(1) parlamento(1)
1702	marka	3	marka(2) markası(1)
1703	fiziksel	3	fiziksel(3)
1704	mahrumiyet	3	mahrumiyet(3)
1705	lojistik	3	lojistik(3)
1706	yayıncılık	3	yayıncılığının(1) yayıncılığı(1) yayıncılık(1)
1707	bebek	3	bebek(3)
1708	gecekondu	3	gecekondu(2) gecekonduya(1)
1709	gebelik	3	gebelik(2) gebeliğe(1)
1710	gazeteci	3	gazeteciler(3)

1711	perspektif	3	perspektifle(2) perspektifi(1)
1712	ayrimsız	3	ayrimsız(3)
1713	çalışıl	3	çalışılacaktır(1) çalışılacak(1) çalışılabilir(1)
1714	ekipman	3	ekipmanlarında(1) ekipmanları(1) ekipman(1)
1715	madımak	3	madımak(3)
1716	gazete	3	gazete(2) gazeteler(1)
1717	çap	3	çapında(2) çapta(1)
1718	gerilet-	3	geriletecek(2) geriletir(1)
1719	usul	3	usulü(2) usulleri(1)
1720	ihraç	3	ihracını(1) ihracına(1) ihracı(1)
1721	etkineştir-	3	etkinleştirecek(1) etkinleştirmesi(1) etkinleştirmektir(1)
1722	tur	3	tur(3)
1723	özgüven	3	özgüvenli(1) özgüvenini(1) özgüven(1)
1724	dayanıklı	3	dayanıklı(3)
1725	özgürleştirmek	3	özgürleştirmek(2) özgürleştirmektir(1)
1726	hariç	3	hariç(3)
1727	Bursa	3	Bursa(2) Bursa'nın(1)
1728	tekel	3	tekellerin(1) tekelden(1) tekel(1)
1729	turist	3	turistlere(1) turistin(1) turist(1)
1730	özürlü	3	özürlülük(2) özürlülere(1)
1731	işgal	3	işgal(2) işgalin(1)
1732	branş	3	branş(2) branşlarının(1)
1733	mayın	3	mayından(1) mayın(1) mayınların(1)
1734	tedavi	3	tedavi(3)
1735	cevap	3	cevap(3)
1736	ulaştırıl-	3	ulaştırılmasını(1) ulaştırılacaktır(1) ulaştırılacak(1)
1737	tedarik	3	tedarik(3)
1738	kat	3	katacak(2) kat(1)
1739	itibari	3	itibariyle(3)
1740	canlı	3	canlı(3)
1741	telif	3	telif(3)
1742	KSS	3	KSS(3)
1743	ithal	3	ithal(3)
1744	hakça	3	hakça(3)
1745	Amerika	3	Amerika(3)
1746	itici	3	itici(3)
1747	karlı	3	karlılık(2) karlı(1)
1748	af	3	affı(2) aff(1)

1749	KOSGEB	3	KOSGEB(3)
1750	karma	3	karma(3)
1751	ivedilik	3	ivedilikle(3)
1752	uygarlık	3	uygarlık(2) uygarlığın(1)
1753	iktisadi	3	iktisadi(3)
1754	sıkıntı	3	sıkıntısı(1) sıkıntıları(1) sıkıntılara(1)
1755	ibadet	3	ibadet(2) ibadetini(1)
1756	sayıl-	3	sayılacak(2) sayılmayacak(1)
1757	siyasallaştırıl-	3	siyasallaştırılması(2) siyasallaştırılmamasının(1)
1758	cezalandır-	3	cezalandırıcı(1) cezalandıran(1) cezalandırma(1)
1759	jandarma	3	jandarma(2) jandarması(1)
1760	hektar	3	hektar(3)
1761	taviz	3	tavizlere(1) tavizler(1) taviz(1)
1762	aktarım	3	aktarımı(2) aktarımını(1)
1763	kalkın-	3	kalkınmışlık(1) kalkınmış(1) kalkınan(1)
1764	tarafli	3	tarafli(3)
1765	Kafkasya	3	Kafkasya'da(2) Kafkasya'ya(1)
1766	kabiliyet	3	kabiliyetidir(1) kabiliyete(1) kabiliyet(1)
1767	hijyenik	3	hijyenik(3)
1768	kadastro	3	kadastro(2) kadastro(1)
1769	jeotermal	3	jeotermal(3)
1770	cinayet	3	cinayetlerinin(1) cinayetlerini(1) cinayetlerine(1)
1771	tarama	3	taraması(1) taramalarına(1) taramalar(1)
1772	aksine	3	aksine(3)
1773	tasarım	3	tasarımı(2) tasarım(1)
1774	dön-	3	döneceği(1) dönen(1) dönücü(1)
1775	tutuklama	3	tutuklama(2) tutuklamaların(1)
1776	hür	3	hür(3)
1777	Danıştay	3	Danıştay(3)
1778	işlet-	3	işletecek(2) işletebilmesi(1)
1779	hümanizma	3	hümanizmasının(2) hümanizmasından(1)
1780	öğrenim	3	öğrenim(3)
1781	kapalı	3	kapalı(3)
1782	kanıt	3	kanıtlarıyla(1) kanıtlamıştır(1) kanıtlamış(1)
1783	hazine	3	hazine(2) hazinelerimizin(1)
1784	kanal	3	kanalları(3)
1785	tazmin	3	tazmin(3)
1786	biyolojik	3	biyolojik(3)
1787	hoşgörülü	3	hoşgörülü(3)

1788	kamp	3	kampları(3)
1789	kanalizasyon	3	kanalizasyon(3)
1790	kök	3	köklerimizden(1) köklerimiz(1) kökünden(1)
1791	tıbbi	3	tıbbi(3)
1792	ışık	3	ışığında(2) ışık(1)
1793	iyileşme	3	iyileşme(3)
1794	sulanabil-	3	sulanabilirliğini(1) sulanabilir(1) sulanabilen(1)
1795	ahır	3	ahır(2) ahırların(1)
1796	görüntü	3	görüntü(2) görüntülerinin(1)
1797	terfi	3	terfi(2) terfiler(1)
1798	öğret-	3	öğreten(1) öğretebilmelerine(1) öğretir(1)
1799	kazanım	3	kazanımlarından(1) kazanımları(1) kazanımlar(1)
1800	kayıtlı	3	kayıtlı(3)
1801	inşa	3	inşa(2) inşası(1)
1802	uğra-	3	uğrayan(2) uğramışlardır(1)
1803	acente	3	acentelerin(1) acenteleri(1) acente(1)
1804	hakkaniyet	3	hakkaniyetli(1) hakkaniyete(1) hakkaniyet(1)
1805	termik	3	termik(3)
1806	terörist	3	teröristlerden(2) terörist(1)
1807	depo	3	depo(2) depolarda(1)
1808	şeref	3	şereftir(1) şerefi(1) şeref(1)
1809	kaybet-	3	kaybetmiş(1) kaybeden(1) kaybetmeden(1)
1810	spekülatif	3	spekülatif(3)
1811	ters	3	tersine(3)
1812	terminal	3	terminalleri(1) terminali(1) terminal(1)
1813	kayıp	3	kayıpları(2) kayıplara(1)
1814	staj	3	staj(3)
1815	güçlük	3	güçlük(2) güçlükle(1)
1816	anlaşmazlık	3	anlaşmazlıkların(2) anlaşmazlıklara(1)
1817	teslim	3	teslim(3)
1818	ticari	3	ticari(3)
1819	devletçilik	3	devletçilik(2) devletçiliği(1)
1820	kavuşturmak	3	kavuşturmaktadır(2) kavuşturmak(1)
1821	kavuşma	3	kavuşmanın(1) kavuşmalarını(1) kavuşmaları(1)
1822	kentli	3	kentli(3)
1823	ilave	3	ilave(2) ilaveler(1)
1824	anne	3	annelerin(2) annesinin(1)
1825	ilgi	3	ilgi(2) ilgisini(1)
1826	biz	3	bizim(2) bize(1)

1827	TOKİ	3	TOKİ(2) TOKİ'nin(1)
1828	bürokrasi	3	bürokrasi(2) bürokrasinin(1)
1829	insanca	3	insanca(3)
1830	Maastricht	3	Maastricht(3)
1831	KDV	3	KDV(3)
1832	aktör	3	aktörlerle(1) aktörlerinden(1) aktörlerin(1)
1833	başvurul-	3	başvurularak(1) başvurulacaktır(1) başvurulmayacaktır(1)
1834	buluş	3	buluşlara(1) buluşacağı(1) buluşma(1)
1835	pazarlan-	3	pazarlanmasında(2) pazarlanabildiği(1)
1836	yakala-	3	yakalayıp(1) yakalayan(1) yakalamak(1)
1837	uyarlan-	3	uyarlanan(1) uyarlanacaktır(1) uyarlanması(1)
1838	dağıtıl-	3	dağıtılarak(1) dağıtılan(1) dağıtılması(1)
1839	düzeltil-	3	düzelteceği(1) düzelterek(1) düzeltmeler(1)
1840	geciktir-	3	geciktirip(1) geciktiren(1) geciktirmeyecek(1)
1841	anlaşıl-	3	anlaşılır(1) anlaşıldığı(1) anlaşılmaya(1)
1842	göl	3	göl(1) göllerimiz(1) göller(1)
1843	çıkart-	3	çıkartan(1) çıkartacak(1) çıkartmayı(1)
1844	yöneltil-	3	yöneltilecek(2) yöneltilmesi(1)
1845	yetiştir-	3	yetiştirmeleri(1) yetiştirme(1) yetiştirmektir(1)
1846	bekle-	3	bekler(2) bekleme(1)
1847	üstün	2	üstün(2)
1848	fayda	2	fayda(2)
1849	karşılaş-	2	karşılaştıkları(2)
1850	siyasallaş-	2	siyasallaşmanın(1) siyasallaşma(1)
1851	dengele-	2	dengeleyen(1) dengeleyebilecek(1)
1852	bağla-	2	bağlama(1) bağlayacaktır(1)
1853	art	2	ardı(2)
1854	yaz	2	yaz(2)
1855	tanımla-	2	tanımlayan(1) tanımlamak(1)
1856	dayat-	2	dayatan(1) dayatmalarla(1)
1857	dayatıl-	2	dayatılmasına(2)
1858	partili	2	partili(2)
1859	Yunan	2	Yunan(2)
1860	Yunus	2	Yunus(2)
1861	öndenetim	2	ödenetime(1) öndenetim(1)
1862	taşkın	2	taşkın(2)
1863	periyodik	2	periyodik(2)
1864	toplanma	2	toplanması(2)

1865	toplama	2	toplama(2)
1866	paket	2	paketi(1) paket(1)
1867	taşınma	2	taşınması(1) taşınmamalı(1)
1868	netice	2	neticesinde(2)
1869	başkaldırı	2	başkaldırının(1) başkaldırıldır(1)
1870	tatlı	2	tatlı(2)
1871	tutuklu	2	tutukluların(1) tutuklu(1)
1872	park	2	parklarının(1) parkların(1)
1873	bütünleşik	2	bütünleşik(2)
1874	ekosistem	2	ekosistemlerin(1) ekosistem(1)
1875	yaşanıl-	2	yaşanıldığı(1) yaşanılan(1)
1876	tayin	2	tayin(2)
1877	pasifik	2	pasifikteki(1) pasifik(1)
1878	nehri	2	nehrinin(2)
1879	eksik	2	eksiği(1) eksik(1)
1880	cihan	2	cihanda(2)
1881	tavır	2	tavır(1) tavrını(1)
1882	yum-	2	yumanlar(1) yuman(1)
1883	eksen	2	eksenleri(1) eksenini(1)
1884	teşkilat	2	teşkilatının(1) teşkilatı(1)
1885	yoğunluk	2	yoğunluğu(1) yoğunluk(1)
1886	tazminat	2	tazminatı(2)
1887	ekoloji	2	ekolojimize(1) ekoloji(1)
1888	parçalanma	2	parçalanmasını(1) parçalanmasına(1)
1889	nesnel	2	nesnel(2)
1890	ton	2	ton(2)
1891	Pekin	2	Pekin(2)
1892	yaşlılık	2	yaşlılık(2)
1893	etkisiz	2	etkisiz(2)
1894	pembe	2	pembe(2)
1895	cezasız	2	cezasız(2)
1896	Dönüşkır	2	Dönüşkır(2)
1897	yenileştiril-	2	yenileştirilmesi(1) yenileştirilirken(1)
1898	enternasyonal	2	enternasyonal(2)
1899	eser	2	eserlerine(1) eserlere(1)
1900	onay	2	onayını(1) onayı(1)
1901	telafi	2	telafi(2)
1902	yetkin	2	yetkin(1) yetkinliği(1)
1903	temizlik	2	temizlik(2)

1904	petrol	2	petrol(2)
1905	operatör	2	operatörleri(2)
1906	esirgeme	2	esirgeme(2)
1907	cazibe	2	cazibe(2)
1908	bağlantılı	2	bağlantılı(2)
1909	caydır-	2	caydır(2)
1910	optimum	2	optimum(2)
1911	odaklanma	2	odaklanmaları(1) odaklanma(1)
1912	er-	2	erdiği(1) erdikten(1)
1913	erdir-	2	erdirilmesi(1) erdirilmelidir(1)
1914	olgu	2	olgusudur(1) olgu(1)
1915	temas	2	teması(1) temas(1)
1916	yetiştirici	2	yetiştiricileri(1) yetiştirici(1)
1917	olağan	2	olağan(2)
1918	canlandırıl-	2	canlandırılacaktır(1) canlandırılacak(1)
1919	topraklı	2	topraklı(2)
1920	topraksız	2	topraksız(2)
1921	Topraksu	2	Topraksu(2)
1922	basel	2	basel(2)
1923	teknopolis	2	teknopolis(2)
1924	temizlen	2	temizlenmiş(1) temizlenerek(1)
1925	hiper	2	hiper(1) hipertansiyon(1)
1926	eski	2	eskisine(1) eski(1)
1927	tutarlı	2	tutarlı(2)
1928	başbakan	2	başbakanın(1) başbakan(1)
1929	etken	2	etken(2)
1930	tersane	2	tersaneler(1) tersane(1)
1931	taşıt	2	taşıt(1) taşıt(1)
1932	nicelik	2	niceliğinin(1) nicelik(1)
1933	yozlaşma	2	yozlaşmanın(1) yozlaşma(1)
1934	taşınmaz	2	taşınmaz(2)
1935	balık	2	balık(2)
1936	oy	2	oybirliği(1) oy(1)
1937	bant	2	bant(2)
1938	topla-	2	toplayıp(2)
1939	emperyalizm	2	emperyalizme(2)
1940	endeksli	2	endeksli(2)
1941	burs	2	bursu(2)
1942	teпки	2	tepkilerin(1) tepki(1)

1943	cazip	2	cazip(2)
1944	objektif	2	objektif(2)
1945	ocak	2	ocağı(1) ocakları(1)
1946	yerleştiril-	2	yerleştirilerek(1) yerleştirilecek(1)
1947	emre	2	emresi(1) emrenin(1)
1948	estetik	2	estetiği(1) estetik(1)
1949	numara	2	numarasının(1) numara(1)
1950	Cemevi	2	Cemvlerinin(1) Cemevleri(1)
1951	terk	2	terk(2)
1952	Barselona	2	Barselona(2)
1953	barın-	2	barınan(2)
1954	barındır-	2	barındırmış(1) barındıran(1)
1955	oyun	2	oyunlarının(1) oyunlara(1)
1956	Türkçe	2	Türkçeyi(1) Türkçe(1)
1957	doyurabilme	2	doyurabilmesi(2)
1958	dergi	2	dergi(2)
1959	sayma	2	saymadığı(1) sayma(1)
1960	saydamlaşma	2	saydamlaşması(2)
1961	uzantı	2	uzantısı(1) uzantıları(1)
1962	donatıl-	2	donatılıp(1) donatılı(1)
1963	uzay	2	uzay(2)
1964	yaklaşma	2	yaklaşmayı(1) yaklaşmaması(1)
1965	sefer	2	seferlerine(1) seferleri(1)
1966	sulh	2	sulh(2)
1967	donatılma	2	donatılması(2)
1968	donanımlı	2	donanımlı(2)
1969	uyuşturucu	2	uyuşturucu(2)
1970	yönelin-	2	yönelinmesi(2)
1971	süratli	2	süratli(2)
1972	uyruk	2	uyruğuna(1) uyruk(1)
1973	sözlü	2	sözlü(2)
1974	uygunluk	2	uygunluğu(1) uygunluk(1)
1975	deklarasyon	2	deklarasyonu(2)
1976	yapay	2	yapay(2)
1977	bozma	2	bozmayacak(1) bozmamalıdır(1)
1978	sözde	2	sözde(2)
1979	boru	2	boru(2)
1980	borsa	2	borsasının(1) borsalarına(1)
1981	bileşim	2	bileşimlerde(2)

1982	denizyolu	2	denizyolu(2)
1983	savunucu	2	savunucusudur(1) savunucusu(1)
1984	yansıma	2	yansımasını(1) yansımadığı(1)
1985	denetçilik	2	denetçiliği(2)
1986	söylem	2	söylemler(1) söylem(1)
1987	suistimal	2	suistimallere(1) suistimal(1)
1988	semt	2	semt(2)
1989	simge	2	simgesi(1) simge(1)
1990	uğrama	2	uğramasını(1) uğramadıkça(1)
1991	sosyolojik	2	sosyolojik(2)
1992	sosyo	2	sosyo(2)
1993	verici	2	verici(2)
1994	sigortacılık	2	sigortacılığı(1) sigortacılık(1)
1995	soylu	2	soylu(2)
1996	sismik	2	sismik(2)
1997	Dicle	2	Dicle(2)
1998	vasıflı	2	vasıflı(2)
1999	sondaj	2	sondajlı(1) sondajlara(1)
2000	devralın-	2	devralınmış(1) devralınan(1)
2001	vasıta	2	vasıtasıyla(2)
2002	bitki	2	bitkilerinde(1) bitki(1)
2003	sistematik	2	sistematik(2)
2004	birçok	2	birçok(2)
2005	soyutlan-	2	soyutlanmadan(1) soyutlanamaz(1)
2006	bilin-	2	bilinmelidir(1) bilinecek(1)
2007	uç	2	uçtaki(1) uç(1)
2008	sportif	2	sportif(2)
2009	sporcu	2	sporcularımızın(1) sporcu(1)
2010	bilimsellik	2	bilimselliğin(2)
2011	standardizasyon	2	standardizasyonu(1) standardizasyon(1)
2012	desen	2	deseninin(1) deseni(1)
2013	sendika	2	sendika(2)
2014	sendikacılık	2	sendikacılık(2)
2015	sergilen-	2	sergilenecektir(1) sergilenecek(1)
2016	bilinçlendirme	2	bilinçlendirme(2)
2017	seç-	2	seçecektir(1) seçecek(1)
2018	spekülasyon	2	spekülasyonlarının(1) spekülasyona(1)
2019	soğutma	2	soğutma(2)
2020	soğuk	2	soğuk(2)

2021	uçak	2	uçak(2)
2022	sevk	2	sevk(2)
2023	servis	2	servis(2)
2024	ses	2	sesini(1) ses(1)
2025	bilinçli	2	bilinçli(2)
2026	sürükle-	2	sürükleyen(1) sürükleyebilecek(1)
2027	beklen-	2	beklenen(1) beklenemez(1)
2028	yatılı	2	yatılı(2)
2029	yatay	2	yatay(2)
2030	bulaşıcı	2	bulaşıcı(2)
2031	radikal	2	radikal(2)
2032	protokol	2	protokolünün(1) protokoller(1)
2033	damar	2	damarı(1) damar(1)
2034	yaya	2	yayalara(1) yaya(1)
2035	Bektaş	2	Bektaş'ı(1) Bektaş(1)
2036	rekabetçi	2	rekabetçi(2)
2037	yarım	2	yarım(2)
2038	daralma	2	daralması(1) daralma(1)
2039	yarış	2	yarışının(1) yarışan(1)
2040	rehber	2	rehber(2)
2041	referandum	2	referanduma(2)
2042	yasak	2	yasaklarının(1) yasaklar(1)
2043	düşme	2	düşmesine(1) düşmeden(1)
2044	projeksiyon	2	projeksiyonu(1) projeksiyonları(1)
2045	dışlama	2	dışlamayı(1) dışlamadan(1)
2046	TÜBİTAK	2	TÜBİTAK(2)
2047	cumhuriyetçilik	2	cumhuriyetçilik(2)
2048	politik	2	politik(2)
2049	yayma	2	yayma(2)
2050	yayım	2	yayım(2)
2051	edeme	2	edemeyiz(1) edememiş(1)
2052	pratik	2	pratik(2)
2053	bedensel	2	bedensel(2)
2054	programlı	2	programlı(2)
2055	tanık	2	tanık(2)
2056	türbin	2	türbinlerinin(1) türbinleri(1)
2057	beden	2	beden(2)
2058	daima	2	daima(2)
2059	Yargıtay	2	Yargıtay(2)

2060	tıkanma	2	tıkanmayacak(1) tıkanma(1)
2061	sanal	2	sanal(2)
2062	sanatsal	2	sanatsal(2)
2063	sıkıştırıl-	2	sıkıştırılacaktır(1) sıkıştırılması(1)
2064	beslen-	2	beslenecek(1) beslendiği(1)
2065	benimsetil-	2	benimsetilmesine(1) benimsetilecektir(1)
2066	sakatlık	2	sakatlığın(1) sakatlık(1)
2067	saldırgan	2	saldırganların(1) saldırganlara(1)
2068	duyarlık	2	duyarlığı(1) duyarlık(1)
2069	beyanname	2	beyannamesinin(2)
2070	sıkı	2	sıkı(2)
2071	sıcak	2	sıcak(2)
2072	sürükleyici	2	sürükleyici(2)
2073	uyarınca	2	uyarınca(2)
2074	uyarı	2	uyarı(2)
2075	beyaz	2	beyaz(2)
2076	dağılma	2	dağılmasından(2)
2077	yaygınlaştır-	2	yaygınlaştıracak(1) yaygınlaştırmaktır(1)
2078	otur-	2	oturdıkları(1) oturmakta(1)
2079	ruhsal	2	ruhsal(2)
2080	belirleme	2	belirlemesinin(1) belirlemesi(1)
2081	takvim	2	takvim(2)
2082	ruhsatlandırıl-	2	ruhsatlandırılması(2)
2083	yardımlaşma	2	yardımlaşma(2)
2084	tabii	2	tabii(2)
2085	bozulma	2	bozulmasına(1) bozulmaması(1)
2086	sahil	2	sahillerimiz(1) sahil(1)
2087	boğaz	2	boğazların(2)
2088	boşluk	2	boşluğu(1) boşlukların(1)
2089	tahsil	2	tahsilinden(1) tahsil(1)
2090	öngörü	2	öngörülerini(1) öngörünün(1)
2091	sadeleştiril-	2	sadeleştirilecektir(1) sadeleştirilecek(1)
2092	PKK	2	PKK'yı(1) PKK(1)
2093	müşavirlik	2	müşavirlik(2)
2094	çiftlik	2	çiftliklerinin(1) çiftlik(1)
2095	gerileme	2	gerilemesine(2)
2096	özgürleştir-	2	özgürleştirilmesidir(1) özgürleştirici(1)
2097	geriatri	2	geriatri(2)
2098	atmosfer	2	atmosferi(1) atmosfer(1)

2099	özgürleşme	2	özgürleşmesinin(1) özgürleşme(1)
2100	gezici	2	gezici(2)
2101	kargo	2	kargosu(1) kargo(1)
2102	dolayı	2	dolayı(1) dolayısıyla(1)
2103	gerginlik	2	gerginliklerin(1) gerginlik(1)
2104	köşe	2	köşesindeki(1) köşe(1)
2105	kürsü	2	kürsü(2)
2106	yaklaş-	2	yaklaşan(1) yaklaşmaktayız(1)
2107	gereksinme	2	gereksinmelerini(1) gereksinmelere(1)
2108	karakter	2	karakterimdir(2)
2109	karakol	2	karakollara(1) karakol(1)
2110	karmaşa	2	karmaşasına(1) karmaşası(1)
2111	özerkleştiril-	2	özerkleştirilerek(1) özerkleştirilecektir(1)
2112	kurtuluş	2	kurtuluş(2)
2113	kurtulma	2	kurtulmasını(1) kurtulmaları(1)
2114	Atatürkçü	2	Atatürkçü(2)
2115	kurucu	2	kurucusu(1) kurucumuz(1)
2116	kuyu	2	kuyuların(1) kuyu(1)
2117	kuşatma	2	kuşatmasına(1) kuşatması(1)
2118	karmaşık	2	karmaşık(2)
2119	geçin-	2	geçinenlerden(1) geçinceye(1)
2120	çevril-	2	çevrilecektir(1) çevrilecek(1)
2121	genişlet-	2	genişletecek(1) genişletebilmek(1)
2122	çarpıklık	2	çarpıklıklardan(1) çarpıklıklar(1)
2123	çarpık	2	çarpık(2)
2124	gayret	2	gayretlerine(1) gayret(1)
2125	akış	2	akışının(1) akışı(1)
2126	öğretmenlik	2	öğretmenliğin(1) öğretmenlik(1)
2127	gecikme	2	gecikmeyen(1) gecikme(1)
2128	liste	2	listesinin(1) listesi(1)
2129	kalifiye	2	kalifiye(2)
2130	hemşehri	2	hemşehrilerini(1) hemşehriler(1)
2131	aks	2	aksları(2)
2132	aksi	2	aksi(2)
2133	makbuz	2	makbuzu(2)
2134	Kafkas	2	Kafkaslar(2)
2135	garanti	2	garantisi(1) garanti(1)
2136	çaplı	2	çaplı(2)
2137	likidite	2	likiditenin(1) likidite(1)

2138	lider	2	lideri(1) lider(1)
2139	hatta	2	hattaki(1) hatta(1)
2140	çevreci	2	çevrecidir(1) çevreci(1)
2141	kıdem	2	kıdem(2)
2142	özümseme	2	özümsemesi(2)
2143	geliştirmek	2	geliştirmek(2)
2144	kanıtlan-	2	kanıtlanmadıkça(2)
2145	öge	2	ögesi(1) ögeleri(1)
2146	kısıtlayıcı	2	kısıtlayıcı(2)
2147	kurgulan-	2	kurgulanacaktır(1) kurgulanacak(1)
2148	güçleştir-	2	güçleştiren(2)
2149	kaza	2	kazası(1) kazalarının(1)
2150	kazı	2	kazılara(2)
2151	örgütleme	2	örgütleme(2)
2152	kaçakçılık	2	kaçakçılığının(1) kaçakçılık(1)
2153	konfeksiyon	2	konfeksiyon(2)
2154	kongre	2	kongre(2)
2155	konsolosluk	2	konsolosluk(2)
2156	hacim	2	hacmini(1) hacmi(1)
2157	konuşlandırıl-	2	konuşlandırılmaması(1) konuşlandırılacak(1)
2158	konuş-	2	konuşursa(1) konuşsun(1)
2159	ödünsüz	2	ödünsüz(2)
2160	ölçme	2	ölçme(2)
2161	hacı	2	hacı(2)
2162	kesil-	2	kesilen(1) kesilecektir(1)
2163	annelik	2	annelik(2)
2164	güzergâh	2	güzergâhların(1) güzergâhları(1)
2165	güney	2	güney(2)
2166	kira	2	kira(2)
2167	günümüzde	2	günümüzde(2)
2168	an	2	anında(1) anı(1)
2169	Antalya	2	Antalya'nın(1) Antalya(1)
2170	bitiril-	2	bitirilerek(1) bitirilmesi(1)
2171	önleyici	2	önleyici(2)
2172	arkeolojik	2	arkeolojik(2)
2173	kağıt	2	kağıdını(1) kağıdın(1)
2174	kefalet	2	kefaletlerle(1) kefalet(1)
2175	güdüm	2	güdümünde(1) güdümü(1)
2176	had	2	hadlerinin(2)

2177	ödüllendiril-	2	ödüllendirilecektir(2)
2178	halkçılık	2	halkçılık(2)
2179	amir	2	amirlerinin(1) amirlerin(1)
2180	haksızlık	2	haksızlıklar(1) haksızlık(1)
2181	askerlik	2	askerlik(2)
2182	GSYİH	2	GSYİH'ye(1) GSYİH'nin(1)
2183	global	2	global(2)
2184	kuralsızlık	2	kuralsızlığa(1) kuralsızlıklarla(1)
2185	karşılıksız	2	karşılıksız(2)
2186	çoğaltım	2	çoğaltım(2)
2187	kuralsız	2	kuralsız(2)
2188	karşıt	2	karşıtı(2)
2189	ambalajlama	2	ambalajlama(2)
2190	haklı	2	haklıyı(1) haklı(1)
2191	analiz	2	analizi(1) analiz(1)
2192	kop-	2	kopmayan(1) kopmadan(1)
2193	ödenek	2	ödenegi(1) ödeneklerinin(1)
2194	ötürü	2	ötürü(2)
2195	ÖTV	2	ÖTV(2)
2196	koordine	2	koordine(2)
2197	ödüllendir-	2	ödüllendirici(1) ödüllendiren(1)
2198	hafifletil-	2	hafifletilecektir(2)
2199	hakimiyet	2	hakimiyetini(1) hakimiyetin(1)
2200	kayb	2	kaybına(2)
2201	koruculuk	2	koruculuk(2)
2202	kavuşturma	2	kavuşturmaya(1) kavuşturma(1)
2203	kavuş-	2	kavuşmuş(1) kavuşan(1)
2204	çift	2	çifte(1) çiftlerin(1)
2205	çoğunluk	2	çoğunluktakiler(1) çoğunluklarını(1)
2206	gösterge	2	göstergesi(1) göstergeler(1)
2207	analık	2	analığa(1) analık(1)
2208	arşiv	2	arşiv(1) arşivlerine(1)
2209	makine	2	makine(2)
2210	kırılganlık	2	kırılganlığı(1) kırılganlık(1)
2211	merci	2	mercilerini(1) merci(1)
2212	şeffaflaştırıl-	2	şeffaflaştırılacak(2)
2213	meral	2	meralarımız(1) meralar(1)
2214	yöresel	2	yöresel(2)
2215	adaletsizlik	2	adaletsizliği(1) adaletsizlikleri(1)

2216	fiilen	2	fiilen(2)
2217	fidan	2	fidanı(1) fidan(1)
2218	üçlü	2	üçlü(2)
2219	ağırlıklı	2	ağırlıklı(2)
2220	zamanlama	2	zamanlamasını(1) zamanlamaları(1)
2221	zararlı	2	zararlı(2)
2222	iddianame	2	iddianame(2)
2223	ilişkili	2	ilişkilidir(2)
2224	ajans	2	ajansı(2)
2225	muhasebe	2	muhasebe(2)
2226	şekillendiril-	2	şekillendirilecektir(2)
2227	fiil	2	fiili(2)
2228	yönetmel	2	yönetmel(2)
2229	iptal	2	iptal(2)
2230	şey	2	şeyi(2)
2231	eğitici	2	eğitici(2)
2232	işitme	2	işitme(2)
2233	idame	2	idame(2)
2234	akademi	2	akademisi(2)
2235	sarı-	2	sarılacaktır(1)
2236	montaj	2	montaj(2)
2237	ilişkilendiril-	2	ilişkilendirilmesini(1) ilişkilendirilmesi(1)
2238	federasyon	2	federasyonu(1) federasyonlarının(1)
2239	yükseltici	2	yükseltici(2)
2240	ISO	2	ISO(2)
2241	ırkçılık	2	ırkçılık(2)
2242	istenme	2	istenmeyen(1) istenmesine(1)
2243	itibar	2	itibarla(1) itibar(1)
2244	istisna	2	istisna(2)
2245	ilerleme	2	ilerlemeler(1) ilerleme(1)
2246	ilan	2	ilan(2)
2247	mimari	2	mimariyi(1) mimarinin(1)
2248	Mevlana	2	Mevlana'sı(1) Mevlana(1)
2249	fen	2	fen(2)
2250	ideolojik	2	ideolojik(2)
2251	yükseköğretim	2	yükseköğretim(2)
2252	zafiyet	2	zafiyetlerini(1) zafiyetleri(1)
2253	İzmir	2	İzmir'de(1) İzmir(1)
2254	aşın-	2	aşınmakta(1) aşınmasına(1)

2255	ayıp	2	ayıptan(1) ayıplardandır(1)
2256	eşya	2	eşya(2)
2257	Afrika	2	Afrika(2)
2258	ihtisaslaş-	2	ihtisaslaşmış(2)
2259	metropolitan	2	metropolitan(2)
2260	yükseliş	2	yükselişteki(1) yükselişin(1)
2261	zihinsel	2	zihinsel(2)
2262	azalma	2	azalması(2)
2263	inan-	2	inanmaktadır(2)
2264	matematik	2	matematik(2)
2265	mülki	2	mülki(2)
2266	materyal	2	materyallerinin(1) materyalleri(1)
2267	kabotaj	2	kabotaj(2)
2268	müsteşarlık	2	müsteşarlığı(2)
2269	masum	2	masumlar(1) masum(1)
2270	müze	2	müzelerin(1) müze(1)
2271	japonya	2	japonya(2)
2272	zorluk	2	zorluğunu(1) zorlukları(1)
2273	müttefik	2	müttefiklerimizle(1) müttefik(1)
2274	hissettir-	2	hissettirecek(1) hissettirdiği(1)
2275	işyeri	2	işyeri(2)
2276	müzakere	2	müzakere(2)
2277	jeopolitik	2	jeopolitik(2)
2278	akreditasyon	2	akreditasyon(2)
2279	zirai	2	zirai(2)
2280	müzik	2	müzik(2)
2281	kadrolaşma	2	kadrolaşmaya(1) kadrolaşmalar(1)
2282	şişiril-	2	şişirilmiş(2)
2283	zincir	2	zincirindeki(1) zinciri(1)
2284	imtiyaz	2	imtiyazlarının(1) imtiyazlara(1)
2285	makroekonomik	2	makroekonomik(2)
2286	findık	2	findık(2)
2287	mühendislik	2	mühendislikle(1) mühendislik(1)
2288	varıl-	2	varılarak(1) varılması(1)
2289	örtü	2	örtünün(1) örtüsünün(1)
2290	sars-	2	sarsmaktadır(1) sarstığı(1)
2291	besle-	2	besleyen(1) beslemektedir(1)
2292	ezil-	2	ezilen(1) ezilmekte(1)
2293	EÜAŞ	2	EÜAŞ(2)

2294	TTM	2	TTM(2)
2295	AGİK	2	AGİK(2)
2296	MYK	2	MYK(2)
2297	EPDK	2	EPDK(1) EPDK'dan(1)
2298	AEO	2	AEO(1) AEO'nun(1)
2299	KSS	2	KSS'ler(1) KSS'leri(1)
2300	biyoçeşitlilik	2	biyoçeşitliliğin(1) biyoçeşitliliğinin(1)
2301	TAEK	2	TAEK(2)
2302	KGF	2	KGF(2)
2303	KDTK	2	KDTK(2)
2304	mekatronik	2	mekatronik(2)
2305	TCDD	2	TCDD(2)
2306	ÇED	2	ÇED(2)
2307	DPT	2	DPT(2)
2308	akredite	2	akredite(2)
2309	ofis	2	ofisi(2)
2310	algıla-	2	algılamasının(1) algılayan(1)
2311	bulaş-	2	bulaşacak(1) bulaşma(1)
2312	aksat-	2	aksatan(1) aksatmadan(1)
2313	tüket-	2	tüketen(1) tüketmeyen(1)
2314	yitir-	2	yitirmeleri(1) yitirmiş(1)
2315	bak-	2	bakmakla(1) bakmamaktadır(1)
2316	yığıl-	2	yığılmalar(1) yığılarak(1)
2317	açıklan-	2	açıklanması(1) açıklanacaktır(1)
2318	yetiş-	2	yetişmesi(1) yetiştirmiş(1)
2319	çeliş-	2	çelişen(1) çelişmediği(1)
2320	vurgula-	2	vurgulamak(1) vurgulayacak(1)
2321	birik-	2	birikmesine(1) biriken(1)
2322	gecik-	2	geciken(1) gecikmeksizin(1)
2323	kucaklaş-	2	kucaklaştıran(1) kucaklaşması(1)
2324	kurgula-	2	kurgulamak(1) kurgulamayı(1)
2325	kurutul-	2	kurutulacak(1) kurutulması(1)
2326	sok-	2	sokmamalıdır(1) soktuğu(1)
2327	doğur-	2	doğuran(1) doğurmaz(1)
2328	derinleştir-	2	derinleştirecek(1) derinleştirmek(1)
2329	MTA	2	MTA(1) MTA'nın(1)
2330	çeşitlendirici	1	çeşitlendirici(1)
2331	sınırlandır-	1	sınırlandıracak(1)
2332	siyasallaştır-	1	siyasallaştırmaya(1)

2333	öz kaynak	1	öz kaynak(1)
2334	halbuki	1	halbuki(1)
2335	topografik	1	topografik(1)
2336	topyekun	1	topyekun(1)
2337	kollektör	1	kollektörleri(1)
2338	içtüzük	1	içtüzüğü(1)
2339	anonim	1	anonim(1)
2340	varsayım	1	varsayımlarına(1)
2341	şan	1	şans(1)
2342	övme	1	övme(1)
2343	vasıta	1	vasıtalarından(1)
2344	borçluluk	1	borçluluk(1)
2345	kümes	1	kümes(1)
2346	küme	1	kümesini(1)
2347	toplucu	1	toplucu(1)
2348	biyoloji	1	biyoloji(1)
2349	karargah	1	karargah(1)
2350	uyuş-	1	uyuşmayan(1)
2351	adi	1	adi(1)
2352	özdenetim	1	özdenetim(1)
2353	uzaklaşma	1	uzaklaşmaya(1)
2354	antidemokratik	1	antidemokratik(1)
2355	kavuştur-	1	kavuşturacaktır(1)
2356	uyuşmazlık	1	uyuşmazlıkların(1)
2357	şunlar	1	şunlar(1)
2358	adlandırılabil-	1	adlandırılabilir(1)
2359	apron	1	apron(1)
2360	toplumsallaştırıl-	1	toplumsallaştırılması(1)
2361	Rumeli	1	Rumeli(1)
2362	abaza	1	abaza(1)
2363	uzan-	1	uzanan(1)
2364	vasiyetname	1	vasiyetnamesinde(1)
2365	valilik	1	valilik(1)
2366	örgü	1	örgüsüyle(1)
2367	şehit	1	şehit(1)
2368	şerefli	1	şerefli(1)
2369	uzunca	1	uzunca(1)
2370	bölgeleme	1	bölgeleme(1)
2371	örgün	1	örgün(1)

2372	tohumluk	1	tohumluk(1)
2373	uğraş-	1	uğraşan(1)
2374	örgütsel	1	örgütsel(1)
2375	toksik	1	toksik(1)
2376	böl-	1	bölüp(1)
2377	ada	1	adadaki(1)
2378	şeyh	1	şeyh(1)
2379	şevk	1	şevkini(1)
2380	Ankara	1	Ankara'ya(1)
2381	anamlı	1	anamlıdır(1)
2382	anlatma	1	anlatma(1)
2383	bile	1	bile(1)
2384	bono	1	bono(1)
2385	kar	1	kar(1)
2386	Kardak	1	kardak(1)
2387	titizlilik	1	titizlilikle(1)
2388	ÖSS	1	ÖSS(1)
2389	şu	1	şu(1)
2390	uçurum	1	uçurumların(1)
2391	altın	1	altın(1)
2392	dışsatım	1	dışsatım(1)
2393	suçlayıcı	1	suçlayıcı(1)
2394	ötelen-	1	ötelenemez(1)
2395	buluştur-	1	buluşturarak(1)
2396	anaokulu	1	anaokulu(1)
2397	vahşi	1	vahşi(1)
2398	vadi	1	vadileri(1)
2399	blok	1	blok(1)
2400	ör-	1	ören(1)
2401	şehir	1	şehir(1)
2402	bolluk	1	bolluğu(1)
2403	TMSF	1	TMSF'nin(1)
2404	Bologna	1	Bologna(1)
2405	arındır-	1	arındırıp(1)
2406	uzatıcı	1	uzatıcı(1)
2407	böcekçilik	1	böcekçiliği(1)
2408	önermek	1	önermek(1)
2409	özümset-	1	özümseten(1)
2410	buhar	1	buhar(1)

2411	Brezilya	1	Brezilya(1)
2412	üstelik	1	üstelik(1)
2413	tıkanmışlık	1	tıkanmışlığı(1)
2414	tıka-	1	tıkayan(1)
2415	tutuculuk	1	tutuculuğuna(1)
2416	akit	1	akdin(1)
2417	Akarçay	1	Akarçay(1)
2418	doğalgaz	1	doğalgaz(1)
2419	boşaltıl-	1	boşaltılmış(1)
2420	boşalma	1	boşalmasının(1)
2421	boş	1	boş(1)
2422	tutku	1	tutkumuzun(1)
2423	önkoşul	1	önkoşuludur(1)
2424	üstyapı	1	üstyapı(1)
2425	kuru-	1	kurduğu(1)
2426	tutsak	1	tutsak(1)
2427	verem	1	verem(1)
2428	Boşnak	1	Boşnak(1)
2429	akma	1	akmasına(1)
2430	öğretici	1	öğreticiler(1)
2431	ünite	1	ünite(1)
2432	tutukluluk	1	tutukluluk(1)
2433	tüken-	1	tükenmekte(1)
2434	tüccar	1	tüccar(1)
2435	aksa-	1	aksayan(1)
2436	aksatıl-	1	aksatılmaması(1)
2437	ülkelerarası	1	ülkelerarası(1)
2438	tünel	1	tüneller(1)
2439	üslen-	1	üslenen(1)
2440	Bulgaristan	1	Bulgaristan(1)
2441	alet	1	alet(1)
2442	akraba	1	akraba(1)
2443	tutuklan-	1	tutuklanan(1)
2444	akşam	1	akşam(1)
2445	akılcı	1	akılcı(1)
2446	bulundur-	1	bulunduran(1)
2447	akım	1	akımlarından(1)
2448	özümlenme	1	özümlenmesine(1)
2449	uluslaşma	1	uluslaşma(1)

2450	alışılma	1	alışılması(1)
2451	Iraklı	1	Iraklı(1)
2452	ırkçı	1	ırkçı(1)
2453	boz-	1	bozduğu(1)
2454	İlisu	1	İlisu(1)
2455	tren	1	tren(1)
2456	bozucu	1	bozucu(1)
2457	depola-	1	depolayıp(1)
2458	afşin	1	afşin(1)
2459	ılımlı	1	ılımlı(1)
2460	Tuna	1	Tuna(1)
2461	boz-	1	bozan(1)
2462	boyutlu	1	boyutlu(1)
2463	ambulans	1	ambulans(1)
2464	amenajman	1	amenajman(1)
2465	şahsen	1	şahsen(1)
2466	uyruklu	1	uyruklu(1)
2467	uykusuz	1	uykusuz(1)
2468	İğdir	1	İğdir(1)
2469	boz-	1	bozacak(1)
2470	toryum	1	toryum(1)
2471	toptan	1	toptan(1)
2472	ambargo	1	ambargolara(1)
2473	ısıtma	1	ısıtmada(1)
2474	alışveriş	1	alışverişlerde(1)
2475	özetlen-	1	özetlenen(1)
2476	alkol	1	alkol(1)
2477	usulsüz	1	usulsüz(1)
2478	ailevi	1	ailevi(1)
2479	utanç	1	utanç(1)
2480	uyarlama	1	uyarlama(1)
2481	özveri	1	özveri(1)
2482	uluslu	1	uluslu(1)
2483	akarsu	1	akarsularımız(1)
2484	tutarlılık	1	tutarlılık(1)
2485	umursan	1	umursanmadan(1)
2486	un	1	un(1)
2487	Allah	1	Allah'la(1)
2488	hazır	1	hazır(1)

2489	Burdur	1	burdur(1)
2490	alıştırıl-	1	alıştırılmaktadır(1)
2491	uydurabil-	1	uydurabilmesi(1)
2492	uydu	1	uyduya(1)
2493	bura	1	buralarda(1)
2494	bunalım	1	bunalım(1)
2495	üçgen	1	üçgenini(1)
2496	özgünlük	1	özgünlükleri(1)
2497	bölgecilik	1	bölgecilik(1)
2498	artırım	1	artırımı(1)
2499	zorlaştır-	1	zorlaştırmayacak(1)
2500	zümre	1	zümrelerin(1)
2501	yedek	1	yedeğe(1)
2502	zorlayıcı	1	zorlayıcı(1)
2503	yelpaze	1	yelpazede(1)
2504	zorlan-	1	zorlanamaz(1)
2505	ayrış-	1	ayrıştığı(1)
2506	ayrıştırıl-	1	ayrıştırılarak(1)
2507	ayrıntılı	1	ayrıntılı(1)
2508	ayrıntı	1	ayrıntılıyla(1)
2509	yaşan-	1	yaşanmaktadır(1)
2510	çakışma	1	çakışmalarına(1)
2511	çabuk	1	çabuk(1)
2512	ziyade	1	ziyade(1)
2513	başkent	1	başkent(1)
2514	başar-	1	başaracağız(1)
2515	yerelleşme	1	yerelleşmeye(1)
2516	yerelleştiril-	1	yerelleştirilecek(1)
2517	yerindelik	1	yerindelik(1)
2518	yerellik	1	yerellik(1)
2519	Yenişehir	1	Yenişehir(1)
2520	zihnen	1	zihnen(1)
2521	zincirleme	1	zincirleme(1)
2522	zira	1	zira(1)
2523	ayırt	1	ayırt(1)
2524	yenileştirmek	1	yenileştirmektir(1)
2525	başarısız	1	başarısız(1)
2526	zengin	1	zengin(1)
2527	çalıştır-	1	çalıştıran(1)

2528	ayrıcalıklı	1	ayrıcalıklı(1)
2529	ayrıcalık	1	ayrıcalıklı(1)
2530	yayılm	1	yayılm(1)
2531	ÇATOM	1	ÇATOM(1)
2532	ayrılık	1	ayrılığı(1)
2533	çatılı	1	çatılı(1)
2534	çağdaştırma	1	çağdaştırmanın(1)
2535	dağ	1	dağ(1)
2536	çekici	1	çekici(1)
2537	aydınlatılma	1	aydınlatılması(1)
2538	çekince	1	çekinceler(1)
2539	çekkek	1	çekkek(1)
2540	bedenen	1	bedenen(1)
2541	aygıt	1	aygıtlar(1)
2542	çarpıtılma	1	çarpıtılmasına(1)
2543	başiboş	1	başiboş(1)
2544	yağma	1	yağmaya(1)
2545	çandarlı	1	çandarlı(1)
2546	yağmalanma	1	yağmalanmasına(1)
2547	başvur-	1	başvurarak(1)
2548	başrol	1	başrolü(1)
2549	başlık	1	başlık(1)
2550	yağ	1	yağ(1)
2551	yazın	1	yazın(1)
2552	yazılma	1	yazılma(1)
2553	yazı	1	yazı(1)
2554	çark	1	çarkının(1)
2555	çare	1	çare(1)
2556	başvuru	1	başvuru(1)
2557	çapraz	1	çapraz(1)
2558	yerküre	1	yerküremizin(1)
2559	aşamalı	1	aşamalı(1)
2560	AIDS	1	AIDS(1)
2561	yücelt-	1	yücelten(1)
2562	aşkın	1	aşkın(1)
2563	yolcu	1	yolcu(1)
2564	yönetmelik	1	yönetmeliği(1)
2565	aşlamak	1	aşlamaktır(1)
2566	Balıkesir	1	Balıkesir(1)

2567	yoksullaştırıl-	1	yoksullaştırılıp(1)
2568	ağırlaş-	1	ağırlaşan(1)
2569	yitiril-	1	yitirildiğinde(1)
2570	yirmi	1	yirmi(1)
2571	yüksekokul	1	yüksekokulları(1)
2572	ağırlama	1	ağırlama(1)
2573	Balkan	1	Balkan(1)
2574	yönetme	1	yönetme(1)
2575	baklagil	1	baklagil(1)
2576	bakkal	1	bakkallarla(1)
2577	kaldıraç	1	kaldıracı(1)
2578	bal	1	bal(1)
2579	yuva	1	yuvası(1)
2580	yumuşama	1	yumuşamayı(1)
2581	Yugoslavya	1	Yugoslavyanın(1)
2582	yöneticilik	1	yöneticilik(1)
2583	yönetişim	1	yönetişim(1)
2584	İŞGEM	1	İŞGEM(1)
2585	işadamı	1	işadamlarımızın(1)
2586	baça	1	baça(1)
2587	basamak	1	basamak(1)
2588	zabitan	1	zabitan(1)
2589	bağdaştır-	1	bağdaştırılan(1)
2590	azlık	1	azlığı(1)
2591	bayrak	1	bayrağa(1)
2592	açmaz	1	açmazdan(1)
2593	bayraklı	1	bayraklı(1)
2594	Azeri	1	Azeri(1)
2595	zayıflat-	1	zayıflatmaktadır(1)
2596	zayıflık	1	zayıflıklar(1)
2597	bağnazlık	1	bağnazlıktan(1)
2598	zayıflama	1	zayıflaması(1)
2599	zarf	1	zarfında(1)
2600	zanlı	1	zanlılarını(1)
2601	yerleştirme	1	yerleştirmeyi(1)
2602	batılı	1	batılı(1)
2603	yetişebil-	1	yetişebilen(1)
2604	açıkça	1	açıkça(1)
2605	yetiştiricilik	1	yetiştiricilik(1)

2606	yürekten	1	yürekten(1)
2607	yüreklilik	1	yüreklilikle(1)
2608	yüz	1	yüzlerce(1)
2609	yıkılma	1	yıkılması(1)
2610	basınçlı	1	basınçlı(1)
2611	yıkıcı	1	yıkıcı(1)
2612	yay	1	yayan(1)
2613	öldürücü	1	öldürücü(1)
2614	artıcı	1	artıcı(1)
2615	bilgili	1	bilgili(1)
2616	yabancılaştırma	1	yabancılaştırma(1)
2617	büro	1	büroları(1)
2618	WHO	1	WHO(1)
2619	web	1	web(1)
2620	vur-	1	vuracak(1)
2621	ölçümleme	1	ölçümleme(1)
2622	vurgun	1	vurguna(1)
2623	vurul-	1	vurulan(1)
2624	vurucu	1	vurucu(1)
2625	ödev	1	ödev(1)
2626	Yalova	1	Yalova(1)
2627	çılgınlık	1	çılgınlığına(1)
2628	çita	1	çitasının(1)
2629	yalın	1	yalın(1)
2630	yanaş-	1	yanaşacağı(1)
2631	arı	1	arı(1)
2632	yakış-	1	yakıştır(1)
2633	yaklaşık	1	yaklaşık(1)
2634	yaklaştırıl-	1	yaklaştırılacaktır(1)
2635	bilgilenme	1	bilgilenme(1)
2636	yakma	1	yakma(1)
2637	arzu	1	arzusudur(1)
2638	ölçüm	1	ölçümünü(1)
2639	birliktelik	1	birlikteliklerinin(1)
2640	önder	1	önder(1)
2641	önderlik	1	önderliğinde(1)
2642	birleştiril-	1	birleştirilerek(1)
2643	birleşik	1	birleşik(1)
2644	araştırmacı	1	araştırmacılar(1)

2645	araştır-	1	araştıran(1)
2646	vergileme	1	vergileme(1)
2647	Arapça	1	Arapça(1)
2648	bitir-	1	bitirenlerin(1)
2649	Arap	1	Arap(1)
2650	önemse-	1	önemsemekte(1)
2651	biyokütle	1	biyokütle(1)
2652	bitişik	1	bitişiginde(1)
2653	vazgeçme	1	vazgeçmesi(1)
2654	araştırıl-	1	araştırılıp(1)
2655	veteriner	1	veteriner(1)
2656	vesayet	1	vesayetinden(1)
2657	bilirkişi	1	bilirkişi(1)
2658	Arnavut	1	Arnavut(1)
2659	bilinçsiz	1	bilinçsizce(1)
2660	vize	1	vize(1)
2661	viyadük	1	viyadükler(1)
2662	ömür	1	ömür(1)
2663	arkeoloji	1	arkeoloji(1)
2664	Ardahan	1	Ardahan(1)
2665	birer	1	birer(1)
2666	önceki	1	önceki(1)
2667	arka	1	arkasındaki(1)
2668	yanaşma	1	yanaşmasına(1)
2669	yargısal	1	yargısal(1)
2670	ATS	1	ATS(1)
2671	yargıçlık	1	yargıçlık(1)
2672	bel	1	bel(1)
2673	avcılık	1	avcılık(1)
2674	yarımada	1	yarımadası(1)
2675	atom	1	atom(1)
2676	belgelendirme	1	belgelendirme(1)
2677	atletizm	1	atletizm(1)
2678	belirtil-	1	belirtilen(1)
2679	bellek	1	bellek(1)
2680	çimento	1	çimentosudur(1)
2681	belirginleştir-	1	belirginleştirmiştir(1)
2682	bekçi	1	bekçisiyiz(1)
2683	çeşit	1	çeşit(1)

2684	yatırımcılık	1	yatırımcılık(1)
2685	çevirebil-	1	çevirebileceği(1)
2686	aydınlatma	1	aydınlatma(1)
2687	Çerkez	1	Çerkez(1)
2688	çeltik	1	çeltik(1)
2689	yatırıl-	1	yatırılarak(1)
2690	ayarlan-	1	ayarılanıp(1)
2691	yasaklayıcı	1	yasaklayıcı(1)
2692	çevrim	1	çevrimini(1)
2693	yasak	1	yasak(1)
2694	Bektaş	1	Bektaş(1)
2695	bekletil-	1	bekletilmeden(1)
2696	Avusturya	1	Avusturya(1)
2697	yatalak	1	yatalak(1)
2698	çizgi	1	çizgisine(1)
2699	çizil-	1	çizilememektedir(1)
2700	yanıtla-	1	yanıtlayacak(1)
2701	asliye	1	asliye(1)
2702	çözümleyici	1	çözümleyici(1)
2703	bildirim	1	bildirimlerinin(1)
2704	çöküntü	1	çöküntüyü(1)
2705	yaptırılma	1	yaptırılması(1)
2706	yaptırma	1	yaptırma(1)
2707	çünkü	1	çünkü(1)
2708	asker	1	askeri(1)
2709	asfalt	1	asfalt(1)
2710	yanlı	1	yanlı(1)
2711	bileşen	1	bileşenlerini(1)
2712	asli	1	asli(1)
2713	asla	1	asla(1)
2714	ateş	1	ateş(1)
2715	çoklu	1	çoklu(1)
2716	yararlı	1	yararlı(1)
2717	benimsenme	1	benimsenmesini(1)
2718	çiğnen-	1	çiğnenemez(1)
2719	ateşli	1	ateşli(1)
2720	Çorlu	1	Çorlu(1)
2721	bertaraf	1	bertaraf(1)
2722	besleyici	1	besleyici(1)

2723	beton	1	beton(1)
2724	atan	1	atan(1)
2725	Çoruh	1	Çoruh(1)
2726	besi	1	besi(1)
2727	önemsiz	1	önemsiz(1)
2728	sindir-	1	sindiremeyenlerle(1)
2729	Latin	1	Latin(1)
2730	Gediz	1	Gediz(1)
2731	Kızılırmak	1	Kızılırmak(1)
2732	gelinme	1	gelinmesi(1)
2733	Laz	1	Laz(1)
2734	lezzet	1	lezzetlerin(1)
2735	gazlaştırma	1	gazlaştırma(1)
2736	liderlik	1	liderliğinde(1)
2737	liberalleşme	1	liberalleşme(1)
2738	gelişigüzel	1	gelişigüzel(1)
2739	kısıtlı	1	kısıtlı(1)
2740	kırtasiyecilik	1	kırtasiyeciliğin(1)
2741	kırıcı	1	kırıcı(1)
2742	kırmızı	1	kırmızı(1)
2743	kırk	1	kırk(1)
2744	kır	1	kırdan(1)
2745	kısaltıl-	1	kısaltılarak(1)
2746	kıskaç	1	kıskaçı(1)
2747	kısıtlanma	1	kısıtlanmaması(1)
2748	gelişkin	1	gelişkin(1)
2749	kısmi	1	kısmi(1)
2750	kısmen	1	kısmen(1)
2751	lohusa	1	lohusa(1)
2752	lokavt	1	lokavtı(1)
2753	formalite	1	formaliteler(1)
2754	fonksiyon	1	fonksiyonları(1)
2755	fosil	1	fosil(1)
2756	Fırat	1	Fırat(1)
2757	makas	1	makas(1)
2758	maliyetli	1	maliyetlidir(1)
2759	maluliyet	1	maluliyet(1)
2760	marina	1	marinaların(1)
2761	manyetik	1	manyetik(1)

2762	folklor	1	folklorlarını(1)
2763	manda	1	manda(1)
2764	makam	1	makam(1)
2765	mahsul	1	mahsulleri(1)
2766	maaş	1	maaşlıların(1)
2767	Macaristan	1	Macaristan(1)
2768	lüks	1	lüks(1)
2769	gazi	1	gazilerimiz(1)
2770	lokomotif	1	lokomotifi(1)
2771	gayrimenkul	1	gayrimenkul(1)
2772	gasp	1	gasp(1)
2773	mahrum	1	mahrum(1)
2774	fırlatma	1	fırlatma(1)
2775	gar	1	gar(1)
2776	mahalleli	1	mahallelinin(1)
2777	kır-	1	kıran(1)
2778	kınan-	1	kınanamaz(1)
2779	kullanımlı	1	kullanımlı(1)
2780	gurup	1	guruplarının(1)
2781	Gökçen	1	Gökçen(1)
2782	kullandırıl-	1	kullandırılacaktır(1)
2783	kumsal	1	kumsallarımız(1)
2784	gizle-	1	gizleyen(1)
2785	kurban	1	kurbanı(1)
2786	kurallı	1	kurallı(1)
2787	kurak	1	kuraklaşma(1)
2788	koşut	1	koşut(1)
2789	gönüllülük	1	gönüllülük(1)
2790	koşullu	1	koşullu(1)
2791	görmez	1	görmezden(1)
2792	koyun	1	koyun(1)
2793	kredibilite	1	kredibilitesi(1)
2794	gönder-	1	gönderenlere(1)
2795	gölet	1	gölet(1)
2796	gölge	1	gölge(1)
2797	kurt	1	kurduğu(1)
2798	köyleşme	1	köyleşmesi(1)
2799	körleştir-	1	körleştiren(1)
2800	gericilik	1	gericiliğe(1)

2801	küreselleş-	1	küreselleşen(1)
2802	Kürtçe	1	kürtçe(1)
2803	gen	1	gen(1)
2804	kütük	1	kütüğü(1)
2805	genişletme	1	genişletme(1)
2806	kökleştiril-	1	kökleştirilip(1)
2807	kökleşme	1	kökleşmesine(1)
2808	giderici	1	giderici(1)
2809	kurultay	1	kurultayı(1)
2810	kurtarmak	1	kurtarmak(1)
2811	gezi	1	gezi(1)
2812	kuşku	1	kuşkuyla(1)
2813	kusur	1	kusurlarından(1)
2814	markalaşma	1	markalaşması(1)
2815	mart	1	mart(1)
2816	muhafız	1	muhafızları(1)
2817	muhakeme	1	muhakemeleri(1)
2818	muayenehane	1	muayenehaneler(1)
2819	muamele	1	muamele(1)
2820	muaflık	1	muaflığının(1)
2821	muhalefet	1	muhalefetiyle(1)
2822	eğitimsel	1	eğitimsel(1)
2823	mutabakat	1	mutabakatı(1)
2824	muhtemel	1	muhtemel(1)
2825	muhtaçlık	1	muhtaçlık(1)
2826	eğitsel	1	eğitsel(1)
2827	moleküler	1	moleküler(1)
2828	misafirhane	1	misafirhaneleri(1)
2829	misil	1	misli(1)
2830	minimize	1	minimize(1)
2831	mimar	1	mimarı(1)
2832	milyonlarca	1	milyonlarca(1)
2833	mistik	1	mistik(1)
2834	misyon	1	misyonu(1)
2835	modernleştiril-	1	modernleştirilerek(1)
2836	modernize	1	modernize(1)
2837	modernizasyon	1	modernizasyonu(1)
2838	mutlu	1	mutlu(1)
2839	ez-	1	ezer(1)

2840	Nabucco	1	Nabucco(1)
2841	evli	1	evli(1)
2842	müşteri	1	müşterilerin(1)
2843	müşterek	1	müşterek(1)
2844	müzecilik	1	müzecilik(1)
2845	nakliye	1	nakliye(1)
2846	namuslu	1	namuslular(1)
2847	etkisizleştir-	1	etkisizleştir(1)
2848	evcil	1	evcil(1)
2849	evlen-	1	evlenen(1)
2850	namussuz	1	namussuzlar(1)
2851	müsteşar	1	müsteşarının(1)
2852	müsabaka	1	müsabakalarında(1)
2853	müfettiş	1	müfettişleri(1)
2854	müfredat	1	müfredatla(1)
2855	müdür	1	müdürü(1)
2856	evvelce	1	evvelce(1)
2857	müdahaleci	1	müdahaleci(1)
2858	mühendis	1	mühendislerimize(1)
2859	evsel	1	evsel(1)
2860	evrensellik	1	evrenselliği(1)
2861	mülk	1	mülklerine(1)
2862	evre	1	evresine(1)
2863	mükellefiyet	1	mükellefiyetlerini(1)
2864	milyar	1	milyar(1)
2865	mekanik	1	mekanik(1)
2866	mektup	1	mektubu(1)
2867	Filistin	1	Filistin(1)
2868	medyacılık	1	medyacılığının(1)
2869	filtre	1	filtre(1)
2870	memnun	1	memnun(1)
2871	Menderes	1	Menderes(1)
2872	merkeziyetçilik	1	merkeziyetçilik(1)
2873	merkeziyetçi	1	merkeziyetçi(1)
2874	Meriç	1	Meriç(1)
2875	menfaat	1	menfaat(1)
2876	medikal	1	medikal(1)
2877	medeni	1	medeni(1)
2878	mastır	1	mastır(1)

2879	matrah	1	matrahından(1)
2880	fiyatlı	1	fiyatlı(1)
2881	masraf	1	masraflarının(1)
2882	maruz	1	maruz(1)
2883	mazeret	1	mazereti(1)
2884	mecra	1	mecraya(1)
2885	Filyos	1	Filyos(1)
2886	mecbur	1	mecbur(1)
2887	fiyatlandırma	1	fiyatlandırma(1)
2888	festival	1	festival(1)
2889	Mersin	1	Mersin(1)
2890	mezuniyet	1	mezuniyet(1)
2891	meşru	1	meşru(1)
2892	mezra	1	mezralarda(1)
2893	faydalı	1	faydalı(1)
2894	meyve	1	meyve(1)
2895	meşruiyet	1	meşruiyetin(1)
2896	meşrulaştır-	1	meşrulaştırmakta(1)
2897	milletvekillik	1	milletvekilliği(1)
2898	farkındalık	1	farkındalık(1)
2899	fay	1	fay(1)
2900	federalizm	1	federalizm(1)
2901	mevzi	1	mevzi(1)
2902	metal	1	metal(1)
2903	meteoroloji	1	meteoroloji(1)
2904	mesul	1	mesul(1)
2905	meslektaş	1	meslektaşlarıyla(1)
2906	fesh	1	feshinde(1)
2907	metin	1	metin(1)
2908	metrekare	1	metrekare(1)
2909	mevsimsel	1	mevsimsel(1)
2910	mevsimlik	1	mevsimlik(1)
2911	mevduat	1	mevduat(1)
2912	feribot	1	feribot(1)
2913	hepatit	1	hepatit(1)
2914	henüz	1	henüz(1)
2915	kafatası	1	kafatası(1)
2916	kafa	1	kafa(1)
2917	hidroelektrik	1	hidroelektrik(1)

2918	hemşire	1	hemşire(1)
2919	kalkışma	1	kalkışmayı(1)
2920	kalp	1	kalp(1)
2921	kalkındırıl-	1	kalkındırılması(1)
2922	hediyeye	1	hediyeye(1)
2923	hidrojen	1	hidrojenin(1)
2924	hidroterapi	1	hidroterapi(1)
2925	iştah	1	iştahına(1)
2926	hiçbiri	1	hiçbirine(1)
2927	hormon	1	hormon(1)
2928	hoşgörüsüzlük	1	hoşgörüsüzlük(1)
2929	hukuksuzluk	1	hukuksuzluğu(1)
2930	hiç	1	hiç(1)
2931	hiyerarşi	1	hiyerarşisi(1)
2932	kabin	1	kabin(1)
2933	jeostratejik	1	jeostratejik(1)
2934	kalınma	1	kalınması(1)
2935	kalıntı	1	kalıntı(1)
2936	kapsayıcı	1	kapsayıcı(1)
2937	hatip	1	hatip(1)
2938	kaplıca	1	kaplıca(1)
2939	kaplamalı	1	kaplamalı(1)
2940	kapıl-	1	kapılmadan(1)
2941	hasar	1	hasar(1)
2942	hasat	1	hasat(1)
2943	karanlık	1	karanlığından(1)
2944	kapkaç	1	kapkaç(1)
2945	havaalanı	1	havaalanı(1)
2946	kan	1	kan(1)
2947	kanalıyla	1	kanalıyla(1)
2948	kampanya	1	kampanyası(1)
2949	kambiyo	1	kambiyo(1)
2950	kalıp	1	kalıplarındaki(1)
2951	kanat	1	kanatlarının(1)
2952	kandır-	1	kandırarak(1)
2953	havacılık	1	havacılık(1)
2954	kapatma	1	kapatma(1)
2955	havalimanı	1	havalimanı(1)
2956	kanser	1	kanser(1)

2957	işletme	1	işletmenin(1)
2958	İsmet	1	İsmet(1)
2959	iltisak	1	iltisak(1)
2960	İSMEP	1	İSMEP(1)
2961	iskele	1	iskeleler(1)
2962	iskan	1	iskan(1)
2963	İsrail	1	İsrail(1)
2964	ilkesiz	1	ilkesiz(1)
2965	ilaveten	1	ilaveten(1)
2966	iletıl-	1	iletıl(1)
2967	istifade	1	istifade(1)
2968	istenıl-	1	istenıl(1)
2969	ııııı	1	ııııı(1)
2970	ırfan	1	ırfanı(1)
2971	ııııııı-	1	ııııııı(1)
2972	ıntıııı	1	ıntıııı(1)
2973	ıııııı	1	ııııııların(1)
2974	ııı-	1	ııııı(1)
2975	ııııııııı	1	ııııııııı(1)
2976	ıntııııı	1	ıntıııııden(1)
2977	İıııııı	1	İıııııı'nın(1)
2978	ııııı	1	ııııı(1)
2979	ııııııı	1	ııııııı(1)
2980	ııııı	1	ııııı(1)
2981	İıııııı	1	İıııııı'nın(1)
2982	İııııııı	1	İııııııı'ııı(1)
2983	ııııııııı	1	ııııııııı(1)
2984	ıııııııı	1	ıııııııı(1)
2985	ııııııııııııı-	1	ııııııııııııı(1)
2986	ıııııı	1	ıııııııı(1)
2987	ıııııııııı	1	ıııııııııı(1)
2988	ııııııııı	1	ıııııııııı(1)
2989	ııııııııııııı	1	ııııııııııııı(1)
2990	ııııııııııı	1	ııııııııııı(1)
2991	ııııııııııııı	1	ııııııııııııı(1)
2992	ııııııııııııı	1	ııııııııııııı(1)
2993	ııııııııııııı	1	ııııııııııııı(1)
2994	ııııııııııııı	1	ııııııııııııı(1)
2995	ııııııııııııııı	1	ııııııııııııııı(1)

2996	ittifak	1	ittifakın(1)
2997	ilahiyat	1	ilahiyat(1)
2998	ithalatçı	1	ithalatçıların(1)
2999	ikametgah	1	ikametgah(1)
3000	ihtilaf	1	ihtilaflar(1)
3001	izinsiz	1	izinsiz(1)
3002	ikame	1	ikame(1)
3003	iyilik	1	iyilik(1)
3004	karasal	1	karasal(1)
3005	karbon	1	karbon(1)
3006	gümrük	1	gümrük(1)
3007	güdü	1	güdüsü(1)
3008	güncel	1	güncel(1)
3009	güncelleştiril-	1	güncelleştirilecektir(1)
3010	güt-	1	güden(1)
3011	KKTC	1	KKTC'ye(1)
3012	komuta	1	komuta(1)
3013	konjonktür	1	konjonktürde(1)
3014	gözlenme	1	gözlenmesi(1)
3015	kolayca	1	kolayca(1)
3016	göğüslemek	1	göğüslemek(1)
3017	kimyasal	1	kimyasal(1)
3018	kez	1	kez(1)
3019	keçi	1	keçi(1)
3020	gürültü	1	gürültü(1)
3021	güvenceli	1	güvenceli(1)
3022	keşfetme	1	keşfetmelerine(1)
3023	kilit	1	kilit(1)
3024	kimya	1	kimya(1)
3025	günlük	1	günlük(1)
3026	Gürcü	1	Gürcü(1)
3027	kim	1	kim(1)
3028	konsept	1	konseptinin(1)
3029	görüşlülük	1	görüşlülüğünü(1)
3030	görünüm	1	görünümünü(1)
3031	görüşme	1	görüşmelerini(1)
3032	korucu	1	korucular(1)
3033	korsan	1	korsanla(1)
3034	koster	1	koster(1)

3035	kovuşturma	1	kovuşturmaların(1)
3036	kovul-	1	kovulduğu(1)
3037	kota	1	kota(1)
3038	koridor	1	koridorları(1)
3039	Kopenhag	1	Kopenhag(1)
3040	konuk	1	konuk(1)
3041	kontrat	1	kontrat(1)
3042	kontenjan	1	kontenjanları(1)
3043	göstermelik	1	göstermelik(1)
3044	konvansiyon	1	konvansiyonu(1)
3045	gösterici	1	gösterici(1)
3046	gösterim	1	gösterim(1)
3047	Konya	1	Konya(1)
3048	kesinti	1	kesintilere(1)
3049	güvencesiz	1	güvencesiz(1)
3050	ham	1	ham(1)
3051	katlanma	1	katlanması(1)
3052	katgorik	1	katgorik(1)
3053	Kastamonu	1	Kastamonu(1)
3054	hamile	1	hamile(1)
3055	halkçı	1	halkçıdır(1)
3056	kavra-	1	kavrayıp(1)
3057	kavimcilik	1	kavimcilik(1)
3058	haksızca	1	haksızca(1)
3059	hamil	1	hamiline(1)
3060	hantal	1	hantal(1)
3061	kariyer	1	kariyer(1)
3062	Kars	1	Kars(1)
3063	kargaşa	1	kargaşadan(1)
3064	kardeşlik	1	kardeşlik(1)
3065	kardeş	1	kardeş(1)
3066	hapishane	1	hapishanelerde(1)
3067	harcan-	1	harcandığu(1)
3068	kaybolma	1	kaybolmasına(1)
3069	kaçınılmaz	1	kaçınılmaz(1)
3070	kaçırma	1	kaçırmaya(1)
3071	kaçış	1	kaçış(1)
3072	Kelkit	1	Kelkit(1)
3073	güvenilirlik	1	güvenilirlik(1)

3074	güzel	1	güzel(1)
3075	güzellik	1	güzellikleri(1)
3076	kendilik	1	kendiliğinden(1)
3077	habercilik	1	habercilik(1)
3078	kayma	1	kayması(1)
3079	kaymakamlık	1	kaymakamlık(1)
3080	kaygı	1	kaygıyla(1)
3081	kaydedebil-	1	kaydedebilmesi(1)
3082	kaynaşma	1	kaynaşmalarını(1)
3083	kaynaştırmak	1	kaynaştırmak(1)
3084	Habur	1	Habur'un(1)
3085	HACCP	1	HACCP(1)
3086	kayyum	1	kayyuma(1)
3087	nehir	1	nehirlerin(1)
3088	nere	1	nereye(1)
3089	dershane	1	dershaneler(1)
3090	derleme	1	derleme(1)
3091	STARK	1	STARK(1)
3092	stajyerlik	1	stajyerlik(1)
3093	spot	1	spot(1)
3094	sulak	1	sulak(1)
3095	suni	1	suni(1)
3096	deri	1	deri(1)
3097	derinleşme	1	derinleşmesi(1)
3098	desen	1	desenlerinin(1)
3099	soygun	1	soygun(1)
3100	dev	1	devlerin(1)
3101	devir	1	devirleri(1)
3102	devletçi	1	devletçidir(1)
3103	devret-	1	devreden(1)
3104	devamlılık	1	devamlılığı(1)
3105	sosyalleştirilme	1	sosyalleştirilmesi(1)
3106	soy	1	soy(1)
3107	Sovyet	1	Sovyetler(1)
3108	sosyoloji	1	sosyolojinin(1)
3109	destekli	1	destekli(1)
3110	depoculuk	1	depoculuk(1)
3111	susuz	1	susuz(1)
3112	sürgün	1	sürgün(1)

3113	sürtüklenme	1	sürtüklenmesine(1)
3114	süresiz	1	süresiz(1)
3115	dekan	1	dekanların(1)
3116	delil	1	delilleri(1)
3117	defa	1	defasında(1)
3118	sık	1	sık(1)
3119	dağıt-	1	dağıtan(1)
3120	demirleme	1	demirleme(1)
3121	demokratikleştirme	1	demokratikleştirmenin(1)
3122	denil-	1	denilemez(1)
3123	sömürül-	1	sömürülerek(1)
3124	suçluluk	1	suçluluğu(1)
3125	suçlanma	1	suçlanmasına(1)
3126	suçlama	1	suçlamalardan(1)
3127	deneyimli	1	deneyimli(1)
3128	denetçi	1	denetçilerinin(1)
3129	denetimsiz	1	denetimsiz(1)
3130	sübvansiyon	1	sübvansiyonları(1)
3131	sonuçlanma	1	sonuçlanma(1)
3132	diploma	1	diplomalarının(1)
3133	seyahat	1	seyahat(1)
3134	direnç	1	direnç(1)
3135	direk	1	direğidir(1)
3136	seçilmiş	1	seçilmişlerin(1)
3137	dinlence	1	dinlence(1)
3138	silahlanma	1	silahlanma(1)
3139	dinleme	1	dinleme(1)
3140	sicil	1	sicil(1)
3141	sevecen	1	sevecen(1)
3142	servet	1	servet(1)
3143	divan	1	divanının(1)
3144	serbestleşme	1	serbestleşme(1)
3145	sera	1	sera(1)
3146	sentez	1	sentezidir(1)
3147	sendikalaşma	1	sendikalaşma(1)
3148	serbestlik	1	serbestlik(1)
3149	sergileyebilme	1	sergileyebilmesi(1)
3150	disipline	1	disipline(1)
3151	sert	1	sert(1)

3152	sermayesiz	1	sermayesiz(1)
3153	dispanser	1	dispanserleri(1)
3154	dilekçe	1	dilekçe(1)
3155	dik	1	dik(1)
3156	siyasetçi	1	siyasetçilere(1)
3157	değın	1	değın(1)
3158	değıştirici	1	değıştirici(1)
3159	Sivas	1	Sivas(1)
3160	devredilme	1	devredilmesini(1)
3161	devr	1	devri(1)
3162	devriye	1	devriye(1)
3163	deşarj	1	deşarjları(1)
3164	sit	1	sit(1)
3165	inci	1	inci(1)
3166	sine	1	sine(1)
3167	simgele-	1	simgeleyen(1)
3168	silikon	1	silikon(1)
3169	silahsızlanma	1	silahsızlanma(1)
3170	dijital	1	dijital(1)
3171	sinerji	1	sinerjinin(1)
3172	sistemli	1	sistemli(1)
3173	sistemik	1	sistemik(1)
3174	sinyalizasyon	1	sinyalizasyon(1)
3175	sınıflama	1	sınıflamasına(1)
3176	sınıflandırma	1	sınıflandırma(1)
3177	centilmenlik	1	centilmenliğın(1)
3178	tehlikeli	1	tehlikeli(1)
3179	cephe	1	cephe(1)
3180	cesur	1	cesur(1)
3181	tecrit	1	tecrit(1)
3182	tekelci	1	tekelci(1)
3183	Tekirdağ	1	Tekirdağ(1)
3184	telefon	1	telefon(1)
3185	teknisyen	1	teknisyen(1)
3186	TEKMER	1	TEKMER(1)
3187	teklif	1	teklif(1)
3188	tebaa	1	tebaanın(1)
3189	tatmin	1	tatmin(1)
3190	tavan	1	tavanı(1)

3191	cihaz	1	cihazı(1)
3192	tartışılma	1	tartışılması(1)
3193	tarla	1	tarla(1)
3194	tavuk	1	tavuk(1)
3195	tavukçuluk	1	tavukçulukta(1)
3196	cezalı	1	cezalık(1)
3197	taşkömürü	1	taşkömürü(1)
3198	taş	1	taşan(1)
3199	TELEKOM	1	TELEKOM(1)
3200	telekomünikasyon	1	telekomünikasyon(1)
3201	tevkif	1	tevkif(1)
3202	tevsi	1	tevsi(1)
3203	tetikleyici	1	tetikleyicisi(1)
3204	test	1	testleri(1)
3205	bütünsellik	1	bütünselliği(1)
3206	tezkere	1	tezkerenin(1)
3207	teşekkül	1	teşekküllü(1)
3208	teşkil	1	teşkil(1)
3209	teşhis	1	teşhis(1)
3210	teşhir	1	teşhir(1)
3211	tescil	1	tescili(1)
3212	terörizm	1	terörizme(1)
3213	temizlenme	1	temizlenmesi(1)
3214	cami	1	camilere(1)
3215	canlandır-	1	canlandıran(1)
3216	temelli	1	temelli(1)
3217	tempo	1	temposunu(1)
3218	büyütme	1	büyütmeleri(1)
3219	termal	1	termal(1)
3220	teorik	1	teorik(1)
3221	ciro	1	ciro(1)
3222	tarihçi	1	tarihçiler(1)
3223	tahkikat	1	tahkikatlarının(1)
3224	tahliye	1	tahliye(1)
3225	tahdit	1	tahdit(1)
3226	davran-	1	davranan(1)
3227	tadil	1	tadilleri(1)
3228	tahribat	1	tahribatı(1)
3229	davalı	1	davalı(1)

3230	takdir	1	takdirde(1)
3231	tahıl	1	tahıllarda(1)
3232	tahsisat	1	tahsisatın(1)
3233	tahsilat	1	tahsilat(1)
3234	tadilat	1	tadilatlarından(1)
3235	taciz	1	taciz(1)
3236	sırt	1	sırtından(1)
3237	sıçrama	1	sıçrama(1)
3238	dayanıklılık	1	dayanıklılık(1)
3239	dayanışmacı	1	dayanışmacıdır(1)
3240	sığır	1	sığır(1)
3241	tabip	1	tabiplerinin(1)
3242	davranılma	1	davranılması(1)
3243	tabanlı	1	tabanlı(1)
3244	dayandırma	1	dayandırmayı(1)
3245	darbe	1	darbedir(1)
3246	daraltılma	1	daraltılmasına(1)
3247	tapu	1	tapu(1)
3248	cüzdan	1	cüzdanını(1)
3249	dahi	1	dahi(1)
3250	tanıtıcı	1	tanıtıcı(1)
3251	cumhuriyetçi	1	cumhuriyetçidir(1)
3252	tarife	1	tarifeden(1)
3253	civar	1	civarında(1)
3254	tarihli	1	tarihli(1)
3255	Cumhurbaşkanı	1	Cumhurbaşkanına(1)
3256	tarifeli	1	tarifeli(1)
3257	daire	1	daire(1)
3258	talimat	1	talimat(1)
3259	daraltıl-	1	daraltılacaktır(1)
3260	talan	1	talan(1)
3261	takıl-	1	takılacaktır(1)
3262	damızlık	1	damızlık(1)
3263	damga	1	damgasını(1)
3264	dalga	1	dalga(1)
3265	tane	1	tane(1)
3266	sembol	1	sembollerin(1)
3267	doktora	1	doktora(1)
3268	parasız	1	parasız(1)

3269	elektro	1	elektro(1)
3270	parasal	1	parasal(1)
3271	elektromekanik	1	elektromekanik(1)
3272	panel	1	panel(1)
3273	parçalama	1	parçalamayı(1)
3274	parçalı	1	parçalı(1)
3275	paydaş	1	paydaşların(1)
3276	ekspres	1	ekspres(1)
3277	Elbistan	1	Elbistan(1)
3278	patent	1	patent(1)
3279	pasaport	1	pasaport(1)
3280	pamuk	1	pamuk(1)
3281	paha	1	pahasına(1)
3282	otomotiv	1	otomotiv(1)
3283	ortaöğretim	1	ortaöğretim(1)
3284	emel	1	emelleri(1)
3285	emir	1	emir(1)
3286	otoyol	1	otoyolları(1)
3287	oyuncu	1	oyuncuları(1)
3288	Ovaköy	1	Ovaköy(1)
3289	oturtmak	1	oturtmaktır(1)
3290	paylaşılma	1	paylaşılması(1)
3291	paylaşıcılık	1	paylaşıcılığı(1)
3292	Edibali	1	Edibali'si(1)
3293	edebiyat	1	edebiyat(1)
3294	edip	1	edip(1)
3295	efektif	1	efektif(1)
3296	pist	1	pist(1)
3297	polikültür	1	polikültür(1)
3298	pompaj	1	pompaj(1)
3299	prensip	1	prensip(1)
3300	pratikleşme	1	pratikleşmeye(1)
3301	ebe	1	ebe(1)
3302	portföy	1	portföy(1)
3303	pilot	1	pilot(1)
3304	peyzaj	1	peyzajın(1)
3305	pazarlık	1	pazarlık(1)
3306	eklenme	1	eklenmesi(1)
3307	pedagojik	1	pedagojik(1)

3308	pekiştiril-	1	pekiştirilmesi(1)
3309	ekim	1	ekim(1)
3310	ekip	1	ekip(1)
3311	perakende	1	perakende(1)
3312	pencere	1	pencere(1)
3313	emisyon	1	emisyonu(1)
3314	ortaklaşa	1	ortaklaşa(1)
3315	OECD	1	OECD'nin(1)
3316	esir	1	esir(1)
3317	etiket	1	etiketten(1)
3318	esenlik	1	esenlik(1)
3319	okutul-	1	okutulacaktır(1)
3320	okullaşma	1	okullaşma(1)
3321	erte	1	ertesinde(1)
3322	nüfuz	1	nüfuz(1)
3323	et	1	etin(1)
3324	nezd	1	nezdinde(1)
3325	Nevşehir	1	Nevşehir(1)
3326	nev	1	nevi(1)
3327	nesli	1	nesli(1)
3328	nimet	1	nimetlerden(1)
3329	nitelen-	1	nitelenmiş(1)
3330	nöbet	1	nöbeti(1)
3331	noter	1	noter(1)
3332	niteliksel	1	niteliksel(1)
3333	olanaksız	1	olanaksız(1)
3334	olanaksızlık	1	olanaksızlıklar(1)
3335	orantısız	1	orantısız(1)
3336	ordu	1	ordumuzun(1)
3337	ora	1	orada(1)
3338	operatörlük	1	operatörlüğüne(1)
3339	organizma	1	organizmaların(1)
3340	emredici	1	emredici(1)
3341	emme	1	emme(1)
3342	emniyet	1	emniyet(1)
3343	ormanlık	1	ormanlık(1)
3344	ormanlaştırıl-	1	ormanlaştırılarak(1)
3345	engellilik	1	engelliliğin(1)
3346	eritilme	1	eritilmesine(1)

3347	erimli	1	erimli(1)
3348	erişme	1	erişme(1)
3349	olimpiyat	1	olimpiyat(1)
3350	olasılık	1	olasılıkları(1)
3351	ergene	1	ergene(1)
3352	erdemsiz	1	erdemsiz(1)
3353	enstrüman	1	enstrümanlarını(1)
3354	omurga	1	omurgası(1)
3355	erdem	1	erdem(1)
3356	erdemlilik	1	erdemliliği(1)
3357	dışsal	1	dışsallıklarından(1)
3358	problem	1	problem(1)
3359	satih	1	sathında(1)
3360	satıl-	1	satılan(1)
3361	sarsıl-	1	sarsılmaktadır(1)
3362	durdurul-	1	durdurulacak(1)
3363	dulluk	1	dulluk(1)
3364	savaşçı	1	savaşçı(1)
3365	durağanlık	1	durağanlıktan(1)
3366	duyurulma	1	duyurulmasına(1)
3367	duyurma	1	duyurması(1)
3368	samimi	1	samimi(1)
3369	salıveril	1	salıverilecektir(1)
3370	duygusal	1	duygusal(1)
3371	duvar	1	duvarlar(1)
3372	durul-	1	durulacaktır(1)
3373	sapta-	1	saptadıkları(1)
3374	duruş	1	duruşa(1)
3375	savunmasız	1	savunmasız(1)
3376	doğuştan	1	doğuştan(1)
3377	doldurulma	1	doldurulması(1)
3378	doluluk	1	doluluk(1)
3379	dolandırıcılık	1	dolandırıcılık(1)
3380	sebep	1	sebeplerle(1)
3381	sekreter	1	sekreterin(1)
3382	sekretarya	1	sekretaryasına(1)
3383	dokun-	1	dokunamayacağı(1)
3384	sebze	1	sebze(1)
3385	sağlamlaştır-	1	sağlamlaştıracak(1)

3386	donan-	1	donanmış(1)
3387	saye	1	sayede(1)
3388	saydamlaştırılma	1	saydamlaştırılması(1)
3389	Sayıştay	1	Sayıştay(1)
3390	dosya	1	dosyaların(1)
3391	doz	1	doz(1)
3392	saltanat	1	saltanat(1)
3393	salgın	1	salgın(1)
3394	refleks	1	refleksleri(1)
3395	düşüklük	1	düşüklüğü(1)
3396	reddedilme	1	reddedilmesinde(1)
3397	düşman	1	düşmanı(1)
3398	düzlem	1	düzlemlerinde(1)
3399	rencide	1	rencide(1)
3400	rektör	1	rektörleri(1)
3401	reklam	1	reklam(1)
3402	düzeyle	1	düzeyle(1)
3403	düşünsel	1	düşünsel(1)
3404	puanlama	1	puanlaması(1)
3405	rahat	1	rahat(1)
3406	protein	1	protein(1)
3407	programlan-	1	programlanacak(1)
3408	dışlan-	1	dışlandığı(1)
3409	rahatlama	1	rahatlama(1)
3410	rahm	1	rahmine(1)
3411	rasyonalize	1	rasyonalize(1)
3412	rastlanıl-	1	rastlanılan(1)
3413	rantiye	1	rantiye(1)
3414	renk	1	renk(1)
3415	renkli	1	renkli(1)
3416	sahiplik	1	sahipliğinin(1)
3417	döngü	1	döngüsü(1)
3418	sadaka	1	sadaka(1)
3419	sahne	1	sahne(1)
3420	sahtecilik	1	sahtecilik(1)
3421	sakınca	1	sakıncalarından(1)
3422	saklanma	1	saklanması(1)
3423	sakat	1	sakat(1)
3424	Sabiha	1	Sabiha(1)

3425	saat	1	saati(1)
3426	roman	1	roman(1)
3427	resim	1	resim(1)
3428	reorganize	1	reorganize(1)
3429	Romanya	1	Romanya(1)
3430	düzeltilici	1	düzeltilici(1)
3431	dümen	1	dümen(1)
3432	dün	1	dün(1)
3433	düz	1	düz(1)
3434	ruhen	1	ruhen(1)
3435	de-	1	demiş(1)
3436	süpekülatif	1	süpekülatif(1)
3437	TMMOB	1	TMMOB'ye(1)
3438	YİBO	1	YİBO(1)
3439	tönörlü	1	tönörlü(1)
3440	kuvayi	1	kuvayi(1)
3441	know-how	1	know(1)
3442	grosmarket	1	grosmarketlerin(1)
3443	monokültüre	1	monokültüre(1)
3444	Kyoto	1	Kyoto(1)
3445	İSO	1	İSO(1)
3446	ARGE	1	ARGE(1)
3447	ILS	1	ILS(1)
3448	BSK	1	BSK(1)
3449	biyogüvenlik	1	biyogüvenlik(1)
3450	BDDK	1	BDDK(1)
3451	biokütle	1	biokütle(1)
3452	bioteknoloji	1	bioteknoloji(1)
3453	neoliberal	1	neoliberal(1)
3454	NEDK	1	NEDK(1)
3455	MEK	1	MEK(1)
3456	akıl	1	akılın(1)
3457	Cenevre	1	Cenevre(1)
3458	TEU	1	TEU'ya(1)
3459	TETAŞ	1	TETAŞ(1)
3460	TESK	1	TESK(1)
3461	TEDAŞ	1	TEDAŞ(1)
3462	TEİAŞ	1	TEİAŞ(1)
3463	tedarik	1	tedariğinde(1)

3464	DPDS	1	DPDS(1)
3465	ÇYDK	1	ÇYDK(1)
3466	TC	1	TC(1)
3467	CBS	1	CBS(1)
3468	BEL-DES	1	BEL-DES(1)
Toplam		47541	

SONUÇ

Devlet işlerini düzenleme ve yürütme anlamına gelen “siyaset”, hayatın merkezinde yer alan bir kavramdır. Özellikle demokrasiyle yönetilen toplumlarda siyasetin etkilerini hayatın her alanında hissetmek mümkündür. Siyaset, politikacılar eliyle hayatta etkisini gösterir. Bu bağlamda siyasetçilerin amacı devlet işlerini düzenlemek, ülkeyi ve toplumu yönetmektir. Yani siyasetçilerin, siyasî oluşumların hedefi, iktidarı elde ederek devlet yönetiminin başına geçmektir. Siyaset alanında genellikle hedef, “iktidar”dır. Bu durumda karşımıza iktidar, muhalefet, parti, parti programı vb. kavramlar çıkmaktadır. Tüm bu kavramlar siyasetin kapsamı içinde yer almaktadır.

Siyasîlerin, hedeflerine ulaşmaları, yani iktidar olabilmeleri için halkla iletişim kurmaları gerekmektedir. Bu iletişimin gerçekleşmesinde en yaygın ve en kolay haberleşme vasıtası olan dil devreye girer. Siyasetçilerin kullandıkları bu dile “siyaset dili” adı verilir. Nasıl doktorların, denizcilerin, televizyoncuların kendilerine özgü bir dilleri varsa siyasîlerin de dilleri vardır. Onların başarıya ulaşmalarında ya da başarısız olmalarında kullandıkları dil, büyük rol oynamaktadır. Biz de tezimizde âdeta siyasîlerin kaderini belirleyen bu “siyaset dili” üzerinde durmaya çalıştık.

Siyaset diline yönelik çalışmamızda “iktidar ve muhalefet”in dilini araştırdık. Araştırmamızda iktidarda bulunan AK PARTİ’nin ve ana muhalefette yer alan CHP’nin parti programlarını model aldık. İki partinin programlarından yola çıkarak iktidar ve muhalefetin kullandığı dili, bu dilin özelliklerini ortaya koymaya çalıştık.

İktidar ve muhalefet partilerinin programlarını içerik analizi yöntemiyle inceledik. İçerik analizi, II. Dünya Savaşı’ndan sonra sosyal bilimlerde alanında metinlerin incelenmesinde, içeriğin belirlenmesinde, metnin örtülü anlamlarının çıkarılmasında vb. kullanılan bir yöntemdir.⁷⁹⁰ Siyaset dili alanında da kullanılan bu yöntem sayesinde biz de AK PARTİ ve CHP’nin programlarında daha çok, hangi konular üzerinde durdukları, neye önem verdikleri vb. hususları öğrenmeye çalıştık. İki partinin programında geçen kelimeleri, sıklık sırasına göre tablolar hâlinde gösterdik.

---

⁷⁹⁰ Nuri Bilgin, *a.g.e.*, s. 3

Ayrıca iktidar ve muhalefet partisinin sıklık analizi tablosundaki ilk 100 kelimeyi değerlendirdik, çeşitli çıkarımlarda bulunduk.

Parti programlarında yer alan fiilleri çatı bakımından inceledik, “etken ve edilgen fiilleri” belirledik, bunları tablolarda gösterdik. Böylece hangi partinin, programda belirttikleri düşüncelere bir yönüyle ne kadar sahip çıktığını tespit etmeye çalıştık. Ayrıca siyaset dili açısından bir anlam ifade eden özneleri belirleyip bunlarla ilgili değerlendirmelerde bulunduk.

Tezimizde AK PARTİ'nin 2006 baskı tarihli programını kullandık. Bu program⁷⁹¹ partinin internet sitesinde de yer almaktadır. İnternet sitesinde yayınladığı program ile basılı program arasında küçük farklar bulunmaktadır. O da AK PARTİ 2007 yılında, parti programında kelime bazında küçük değişiklikler yapmış ve bunu İnternet sitesinde yayınladığı programa yansıtmıştır. Araştırmamıza göre sözünü ettiğimiz parti programı, AK PARTİ'nin 2001'de kuruluşunda hazırladığı ve hâlen kullandığı programdır. CHP'nin ise 2008'de en son hazırladığı parti programını kaynak olarak ele aldık. CHP'nin elimizdeki program kitabında baskı tarihi yer almamakla birlikte araştırmalarımız sonucunda 2008 tarihine ulaştık. CHP'nin programı⁷⁹² da partinin internet sitesinde yer almaktadır.

AK PARTİ ve CHP'nin içerik analizi tablosunda en çok kullanılan 100 kelimeyi incelediğimizde bunlardan 71'inin aynı; 29'unun ise farklı kelimeler olduğunu gördük. Bu kelimeler, partilerin neye önem verdiğini, daha çok ne üzerinde durduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Her iki partinin sıklık analizi tablosunda 1. sırada nötr bir kelime olan “ve” bağlacı yer almaktadır. Tabloda ilk 10'da yer alan “bir, ile, için” kelimeleri de nötr kelimedir. Yani bu kelimeler, içerik analizinde çeşitli çıkarımlarda bulunmaya yardımcı olmaz. “Ol-” yardımcı fiili de ilk 10'a girerek en çok kullanılan kelimeler arasında yer almıştır.

İçerik analizi tablosunda ilk 100'de “çalışma, devlet, eğitim, ekonomi, güvenlik, hak, halk, hizmet, insan, kamu, politika, teknoloji, teşvik, Türkiye, ülke, yönetim” gibi kelimeler yer almaktadır. Bunların hepsi de sosyal kavramlardır, toplumla

---

⁷⁹¹ http://www.akparti.org.tr/parti-programi_79.html

⁷⁹² http://www.chp.org.tr/?page_id=70

ilgilidir. Siyasî partiler, toplumu yönetmeye, toplumun işlerini yürütmeye talip olduğundan sıklık analizi tablosunda bu kelimelerin üst sıralarda yer alması doğaldır. Öte taraftan sıklık analizinde ilk 100’de “geliştiril-, oluşturul-, sağla-, sağlan-, uygula-, yapıl-” gibi icraat anlamını içinde barındıran eylemler de kullanılmıştır. Siyasî partilerin iktidar olabilmeleri için yapacakları icraatları halka duyurması gerektiği düşünüldüğünde bu fiillerin sıkça kullanılması da normal karşılanmalıdır.

İçerik analizi tablosunda ilk 100’deki farklı kelimelere bakıldığında ise her iki partideki ayrışma dikkat çeker. AK PARTİ’nin sıklık analizi tablosunda ilk 100’de yer alan “demokrasi, demokratik, hukuk, özgürlük” kavramları üzerinde durmakta fayda var. Demek ki AK PARTİ, geçmişten günümüze ülke olarak kırık notlar aldığımız “demokrasi, hukuk, özgürlük” alanları üzerinde CHP’den daha çok durmuştur. Bu kavramların CHP’de daha ön sıralarda olması gerekirdi. Bu, CHP açısından mutlaka değerlendirilmesi gereken bir husustur. Burada “hukuk” kavramı üzerinde durmakta fayda görüyoruz. Bu kavram AK PARTİ’nin programında ilk 100’de yer almasına rağmen, 75. sıradadır. “Hukuksuzluk”tan çok çekmiş bir ülke olduğumuz düşünüldüğünde AK PARTİ’den bu kavrama daha çok vurgu yapması beklenirdi. Yine de “hukuk” kelimesinin analiz tablosundaki yerleri açısından iki parti kıyaslandığında AK PARTİ’nin CHP’ye göre daha iyi bir konumda olduğu söylenebilir.

CHP’nin ilk 100’deki farklı kelimeleri incelendiğinde “bilgi, çağdaş, istihdam, iş, rekabet, sanayi, tarım, vergi, yatırım” vb. kelimeler dikkat çekmektedir. Burada CHP’nin “bilgi ve çağdaşlık” üzerinde AK PARTİ’den daha çok durduğu görülmektedir. Bunun yanında “istihdam, iş” kavramları, ülkemizde iş ve işsizlik sorununun olduğunu gösterir. Bu kelimeler, “iş, işsizlik” vb. konulara CHP’nin AK PARTİ’den daha fazla yoğunlaştığına işaret eder. “Tarım, rekabet, sanayi, yatırım, vergi” de ülkenin kalkınmasına yönelik kavramlardır. Burada “tarım” konusuna değinmeliyiz. Tarım, günümüz şartlarında ayrı bir önem taşımaktadır. CHP’nin analiz tablosunda “tarım” 70. sırada yer alırken, AK PARTİ’nin analiz tablosunda ise 331. sırada bulunmaktadır. Bu sıralama önem derecesi hakkında da fikir verdiğine göre CHP’nin “tarım”ı çok önemseydiği, AK PARTİ’nin ise bu kavramı biraz arkalara ittiği söylenebilir. Bu durumda AK PARTİ’nin tarım politikalarını gözden geçirmesinde fayda olduğu kanaatini taşımaktayız.

İki partinin üzerinde durduğu farklı kelimelere bakıldığında AK PARTİ'nin “demokrasi, hukuk, özgürlük” gibi manevî değerler üzerinde yoğunlaştığı, CHP'nin ise “iş, yatırım, sanayi, tarım” gibi maddî konulara odaklandığı söylenebilir.

Parti programları; siyasî partilerin görüşlerini, plan ve projelerini vb. aktardıkları ortamlardır. Bu bağlamda partilerin görüşlerini ortaya koyarlarken daha çok etken fiilleri tercih etmeleri gerekir. Zira etken fiiller, siyaset dilinde parti adları ya da “partimiz, biz” gibi öznelere bağlanır. Örneğin “Partimiz bu sorunu çözecektir.” cümlesinde “çözecektir” etken fiili, “Partimiz” öznesine bağlanmıştır. Burada sorunun çözümü olarak “Partimiz” öznesi adres gösterilmiştir. Ne var ki “Bu sorun çözülecektir.” gibi bir cümle fiil çatısı açısından aynı anlam değerini karşılamaz. Bu cümlede “Sorun çözülecektir ama bunu kimin çözeceği belli değildir.” anlamı vardır. Yani cümlede eylemi gerçekleştirecek olan özne yoktur. Böyle bir kullanım siyasî partiler açısından pek de iyi bir şey değildir. Bunlar da gösteriyor ki siyaset dilinde etken fiillerin kullanılması, partilerin öz güvenini ifade eder. Edilgen fiillerde ise bir öz güven eksikliği hissedilir. Partilerin programlarında etken çatılı fiiller de edilgen çatılı fiiller de kullanılmıştır. Partilerin programlarındaki etken ve edilgen fiillerin dağılımını ve sıklık oranını tablolar hâlinde gösterelim:

AK PARTİ	Etken Fiil	Edilgen Fiil
Sayı	233	188
Sıklık	396	489

Şimdi de CHP'nin fiil tablosunu verelim:

CHP	Etken Fiil	Edilgen Fiil
Sayı	292	471
Sıklık	549	2283

Fiillerin sayısına ve kullanım sıklıklarına bakıldığında Adalet ve Kalkınma Partisi'nin, Cumhuriyet Halk Partisi'nden daha etken bir dil kullandığı anlaşılmaktadır.

Her iki partinin programını incelediğimizde siyaset dili açısından değer ifade eden özneleri CHP'nin daha çok kullandığını görüyoruz. Özellikle bir marka değeri olan ve toplum nezdinde bilinirlik yüzdesi çok yüksek olan “CHP” öznesinin kullanımını son derece yerindedir. Fakat Adalet ve Kalkınma Partisi, yalnızca 6 defa “AK PARTİ” öznesini kullanmıştır. Bu parti genellikle “partimiz” öznesini tercih etmiştir. “AK PARTİ” öznesinin daha sık kullanılması parti açısından daha yararlı olabilirdi.

Partilerin programlarında dikkatimizi çeken bir konu da kelime tercihidir. İlk 100'de yer alan bazı kelimeler âdeta partilerin ideolojisini yansıtmaktadır. Örneğin AK PARTİ'nin programında geçen “hayat, hâl, şart” kelimeleri yerine CHP'de onların eş anlamlıları olan “yaşam, durum, koşul” kelimeleri daha çok tercih edilmiştir. Bu kelimelerden yola çıkılarak AK PARTİ'nin daha muhafazakâr, geleneksel bir ideolojiyi benimsediği; CHP'nin ise daha çağdaş bir ideolojiyi savunduğu söylenebilir.

AK PARTİ ve CHP'nin programlarında anlatımda da farklılaşma olduğu görülmektedir. Özellikle cümlelerin yapısı iki partinin programında farklılıklar göstermektedir. AK PARTİ, CHP'ye göre daha kısa cümlelerle duygu ve düşüncelerini aktarmıştır. CHP'nin kullandığı cümleler bazen öyle uzundur ki cümlelerin anlamını çözmek oldukça güçleşmektedir. “Grev hakkının kullanımını önleyen, geciktiren ve etkisizleştiren tüm zorlayıcı, bağlayıcı düzenlemeler ile grev hakkının özünü zedeleyen tüm grev yasaklarının kaldırılması; grevlerin, ancak yargı organlarıncaya ertelenebilmesi; grev ertelemelerinin, geçerli, somut nedenlere bağlanması; erteleme sona erdikten sonra greve devam edilebilmesi, sağlanacaktır.”⁷⁹³ cümlesi bu duruma örnek gösterilebilir. Cümleyi okuyan, cümlenin başı ile sonunu kaçırmakta, anlatılanları anlamakta zorlanmaktadır. AK PARTİ'nin programında ise böylesine uzun cümleler son derece azdır.

İki parti programı arasında hacim bakımından fark vardır. CHP'nin programı, AK PARTİ'ninkinden daha kapsamlı ve daha geniş hacimlidir. CHP, eski parti programını yenilemiş, 2008'de yeni bir parti programı hazırlamıştır. AK PARTİ ise araştırmalarımıza göre kuruluşundan bu yana (2001) parti programını yenilememiştir. AK PARTİ'nin programında yer alan “Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) ve

---

⁷⁹³ CHP Programı, s. 64

Bağ-Kur'un aktüeryal yapısının ve mali durumunun iyileştirilmesi için tedbirler alınacak, norm ve standart birliği sağlanacaktır.”⁷⁹⁴ cümlesinde “SSK” ile ilgili yapılacak olan bir çalışmadan söz edilmiştir. Şu anda AK PARTİ, programında ortaya koyduğu gerek SSK ile gerek başka alanlarla ilgili kimi hedefleri gerçekleştirmiştir. Örneğin SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur’u birleştirerek Sosyal Güvenlik Kurumu’nu oluşturmuştur. Bu durumda AK PARTİ’nin parti programının bazı yönlerden güncelliğini yitirdiği anlaşılmaktadır. Demek ki iki dönemdir iktidar görevini yürüten AK PARTİ’nin yaptığı icraatlardan da söz edeceği, çağın gereklerine ve ihtiyaçlarına uygun yeni bir parti programı hazırlaması iyi olur. Bunun yanında CHP’nin programında yer alan kim hedefler AK PARTİ tarafından gerçekleştirilmiştir. Örneğin CHP programında “Nüfus kağıdını gösteren, sağlık hizmetine ulaşacak.”⁷⁹⁵ hedefi ortaya konmuştur. Ancak bu hedef, AK PARTİ tarafından gerçekleştirilmiştir. Demek ki CHP’nin de parti programının kimi bölümlerini güncellemesi gerekmektedir.

Siyasette başarı ya da başarısızlıkta, kullanılan dilin, üslubun çok etkili olduğunu daha önce belirtmiştik. Siyasî partilerin toplumu kucaklayıcı, bütünleştirici, yumuşak bir dil kullanması gerekmektedir. Elbette siyaset sahnesinde sıkça başvurulan yollardan biri tartışmacı anlatımdır. Tartışmacı anlatımdan yeri geldiğinde mutlaka yararlanılmalıdır. Ancak şu da unutulmamalıdır ki Türk toplumu kavgadan, didişmeden, tartışmadan pek hoşlanmamaktadır. AK PARTİ’nin de CHP’nin de yalnızca kendi tabanlarını değil, tüm toplumu kucaklayacak bir dil kullanması önem arz etmektedir. Başarıya ulaşmak için hırçın bir dilden, sivri ifadelerden olabildiğince kaçınmak gerekir. Bu durumda AK PARTİ’nin kullandığı dili daha da yumuşatması faydalı olabilir. Söylenen her söze, yapılan her eleştiriye cevap vermenin bazen fayda yerine zarar getirdiği unutulmamalıdır. CHP’nin de yumuşak bir dil kullanması gerekmektedir.

CHP, tekrar siyaset sahnesinde görüldüğü 1990’lı yıllardan bu yana hep muhalefette kalmıştır. İktidara yürümek isteyen bir partinin, toplumu kuşatacak bir politika yürütmesi gerekir. Bu durumda CHP’nin halkın düşüncelerine, inandığı değerlere saygı göstermesi ve bunu hayata geçirmesi önem arz etmektedir. Seçim dönem-

---

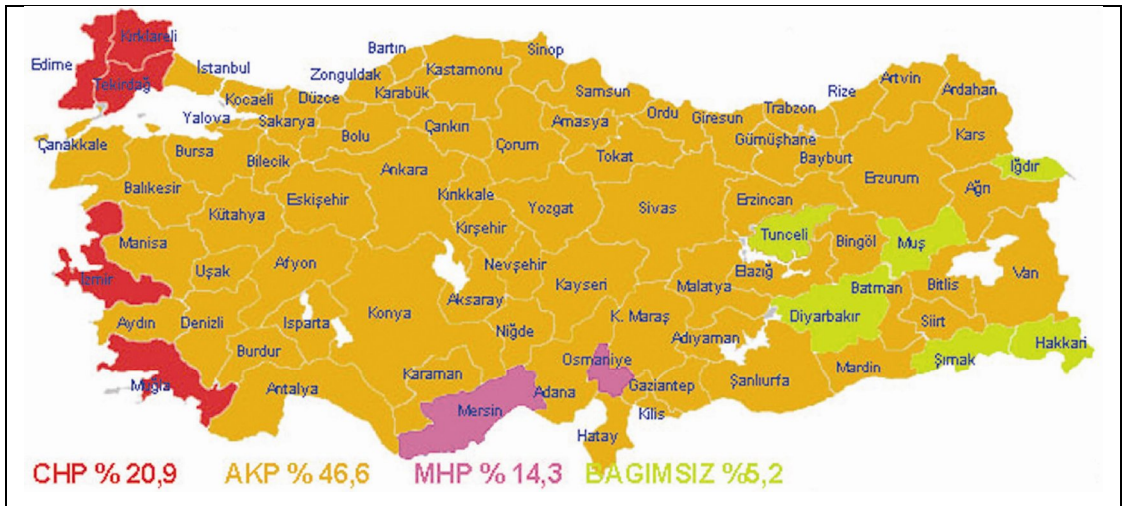
⁷⁹⁴ AK PARTİ Programı, s. 85

⁷⁹⁵ CHP Programı, s. 277

lerinde medya önünde başörtülü bayanlara rozet takıp sonra da üniversitede başörtüsü meselesini düzenleyen yasayı Anayasa Mahkemesi'ne taşıyıp iptal ettirme gibi çelişkili yaklaşımlardan uzaklaşmak, CHP'ye faydalı olabilir. Bunun yanında kamuoyu önünde verilen sözlerin arkasında durulmalı, bu sözler yerine getirilmeye çalışılmalıdır. Çünkü hayatın her kesitinde olduğu gibi, siyaset alanında da güven son derece önemlidir.

AK PARTİ'nin de "Biz nasıl olsa iktidarız. Halk bizi nasıl olsa seçer. Rakibimiz yok." gibi yaklaşımlardan olabildiğince kaçınması gerekir. Yaklaşık 8 yılda 5 seçim kazanmak elbette büyük bir başarıdır. Fakat bu başarının partiyi ve partilileri şımartmaması gerekir. Gurur ve kibir, halkın hoşlanmadığı özelliklerdendir. Şu anda onları iktidardan indirecek bir parti olmayabilir, ama bunun yarın olmayacağını söylemek mümkün değildir. Siyaset sahnesinde bazen bir günün, hatta saatlerin bile çok önemli değişikliklere yol açtığı, geçmişte görülmüştür. AK PARTİ, rehavete girmekten, halkı daha da önemseyerek yeni ve güzel politikalar geliştirmeye çalışmalıdır.

Şimdi vereceğimiz harita⁷⁹⁶, 22 Temmuz 2007 genel seçimleri sonuçlarını göstermektedir:

Haritadan da anlaşılacağı üzere 2007 genel seçimlerinde AK PARTİ birinci, CHP ikinci, MHP ise üçüncü olmuştur. Doğu ve Güneydoğu'daki bazı illerimizden

⁷⁹⁶ http://www.haritalar.web.tr/secim_sonuc_haritasi.htm

bağımsız milletvekillerinin seçildiği anlaşılmaktadır. Bu bağımsız milletvekilleri daha sonra Meclis'te bir araya gelerek BDP'yi kurmuşlardır. Biz burada daha çok, iktidar olan AK PARTİ ve muhalefeti temsilen ana muhalefet partisi CHP üzerinde duracağız. Bu haritada kentlerimizin büyük çoğunluğunda AK PARTİ'nin birinci parti olduğu, bazı sahil kentlerinde ve Trakya'da ise CHP'nin ipi en önde göğüslediği görülmektedir. Bu harita bazı basın yayın organlarında AK PARTİ'nin sahil kentlerinde başarılı olamadığı, oralarda yaşayan vatandaşlarımızın kaygılarını anlaması gerektiği şeklinde yorumlanmıştır. CHP'nin de sahil partisi olduğu yönünde görüşler beyan edilmiştir. Elbette partilerin bu görüşlerden, eleştirilerden çıkaracakları dersler vardır. Ancak en önemli husus, partilerin bu haritayı nasıl yorumlayacağıdır. Siyasî partiler bu haritayı çok iyi yorumlamalıdır. CHP, niye sahilde sıkışıp kaldığını, Anadolu'ya açılmadığını çok iyi sorgulamalıdır. Nasıl AK PARTİ'nin sahil kentlerimizdeki insanların kaygılarını anlaması lazımsa CHP'nin de tüm Anadolu'nun, Anadolu insanının kaygılarını anladığını, inandığı değerlere saygı gösterdiğini güzel bir dille aktarması ve bu düşüncesinde samimi olduğunu göstermesi gerekir. AK PARTİ de "Nasıl olsa tüm Anadolu bizim arkamızda. Sahil kentlerinden oy almasak da olur." gibi bir yaklaşımdan kaçınmalıdır.

Siyaset iknaya dayalı bir alan olduğuna göre AK PARTİ'nin zayıf olduğu kesimlerdeki vatandaşlarımızı, CHP'nin ve diğer muhalefet partilerinin ise tüm Anadolu'yu ikna edecek bir dil kullanması gerekmektedir. Ayrıca ikna edici bir dil kullanmanın yeterli olmadığı, düşünceleri hayata geçirmenin de şart olduğu unutulmamalıdır. AK PARTİ'nin işi, iktidar olmanın da avantajlarını kullandığı için kolay görünmektedir. Ne var ki CHP'nin işi oldukça zordur. Çünkü Anadolu'yu, özellikle de sağ seçmenin oyunu kazanabilmek için yeni politikalar geliştirmesi ve bunu topluma uygun bir dille aktarması gerekmektedir. Bu politikalara da öncelikle kendi tabanını ikna etmesi şarttır. CHP'nin muhafazakâr seçmenin gönlünü kazanması, bunu yaparken kendi tabanını ikna etmesi pek de kolay görünmemektedir.

Türkiye'nin iki büyük partisinin programlarında hangi konular üzerinde yoğunlaştıklarını çalışmamızda istatistikî verilerle ortaya koymaya çalıştık. Bu verilerden, etken ve edilgen fiillerden, öznelere yola çıkarak değerlendirmeler yaptık, çeşitli sonuçlara ulaştık. Gerek AK PARTİ ve CHP'nin gerekse diğer siyasî

partilerin çalışmamızdan ve yaptığımız değerlendirmelerden yararlandığı takdirde daha güzel neticeler elde edecekleri düşüncesini taşımaktayız. Ayrıca tezimizin, dil ve sosyal bilimler alanında yapılacak bilgisayar destekli yeni çalışmalara kapı aralayacağını düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

Basılı Kaynaklar

1. AKSAN, Doğan: *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, TDK Yayınları, Ankara 2003.
2. AYDIN, Mehmet: *Dil Bilim El Kitabı*, 3F Yayınevi, İstanbul 2007.
3. AYVERDİ, İlhan: *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul 2006.
4. BİLGİN, Nuri: *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar*, Siyasal Kitabevi, Ankara 2006.
5. DEMİR, Ömer ve ACAR Mustafa: *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Vadi Yayınları, Ankara 1997.
6. DEVELİ, Hayati: *Dil Doktoru*, Kesit Yayınları, İstanbul 2006.
7. DİNÇER, Aslıhan: *Siyaset Dili*, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2006.
8. DÖNMEZ, Veysel: *Eğitim Bilimine Giriş*, Anı Yayıncılık, Ankara 2006.
9. ERGİN, Muharrem: *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986.
10. ERTAN, Birol: “Demokrasi ve Yerel Yönetimler”, *Review of Social, Economic & Business Studies*, Vol. 2.
11. HEYWOOD, Andrew: *Siyaset*, (Çev.:ÖZİPEK Bekir Berat, ŞAHİN Bican, YILDIZ Mete, KOPUZLU Zeynep, SEÇİLMİŞOĞLU Bahattin, YAYLA Atilla) Liberte Yayınları, Ankara 2006.
12. KAYAALP, İsa: *İletişim ve Dil*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2006.
13. KORKMAZ, Zeynep: *Grammer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara 2003.
14. KÜRKÇÜOĞLU, Ömer: “Dış Politika Nedir? Türkiye’deki Dünyü Bugünü” *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 35, S. 1, 1980.
15. *Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi*, Sabah, İstanbul 1982.
16. OZANKAYA, Özer: *Temel Toplumbilim Terimleri Sözlüğü*, Cem Yayınevi, İstanbul, 1995.
17. ÖĞÜLMÜŞ, Selahattin: “İçerik Çözümlemesi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 24, S. 1, Ankara 1991.
18. ÖZKAN, Mustafa: *İnsan İletişim ve Dil*, Akademik Kitaplar, İstanbul 2009.
19. SEVER, Sedat: “Dil ve İletişim (Etkili Yazılı ve Sözlü Anlatım)”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 31, S. 1, Ankara 1998.
20. SEYYAR, Ali: *Sosyal Siyaset Terimleri*, Beta Yayınları, İstanbul 2002.
21. SÜLÜN, Yusuf: “Çevre Kirliliğini Önlemede Eğitimin Rolü”, *Muğla Üniversitesi, SBE Dergisi*, Bahar, S. 8, 2002.

22. TAVŞANCIL, Ezel ve ASLAN, A. Esra: *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, Epsilon Yayınları, İstanbul 2001.
23. *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, Ankara, 2005
24. TÜRKÖNE, Mümazeret: *Siyaset*, Opus Yayınları, İstanbul 2009.
25. UYGUR, Nermi: *Dilin Gücü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2008.
26. ÜÇOK, Necip: *Genel Dilbilim (Lengüistik)*, Multilingual Yabancı Dil Yayınları, İstanbul 2004.

İnternet Kaynakları

1. <http://www.akparti.org.tr>
2. <http://www.canaktan.org>
3. <http://www.chp.org.tr>
4. <http://dergiler.ankara.edu.tr>
5. <http://fbe.emu.edu.tr>
6. <http://www.fatih.edu.tr>
7. <http://www.haritalar.web.tr>
8. <http://www.hurriyet.com.tr>
9. <http://www.kobitek.com>
10. <http://www.mu.edu.tr/sbe/sbedergi>
11. <http://www.teknolojide.com>
12. <http://www.zaman.com.tr>